BIHANG

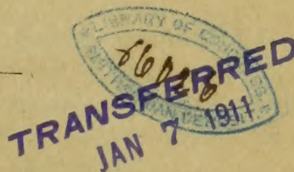
TILL

RIKSDAGENS PROTOKOLL

VID

LAGTIMA RIKSDAGEN I STOCKHOLM

ÅR 1872.

TIONDE SAMLINGEN.

1sta Afdelningen:

Första Bandet:

Riksdagens underdåniga Skrifvelser till Kongl. Maj:t, m. m.

N:o 1.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 21 Februari 1872.
— — — — Andra Kammaren den 21 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående val af Justitie-ombudsman och hans Suppleant.

S. A. K.

Riksdagen får härmed i underdånighet anmäla att, vid de den 17 innevarande Februari, i enlighet med 96 och 97 §§ Regeringsformen samt 68 § Riksdags-ordningen, anställda val, blifvit utsedde:

Advokatfiskalen, Kommendören af Eders Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden Nils August Fröman att vara Riksdagens Justitie-ombudsman; samt

Revisions-sekreteraren, Riddaren af Eders Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden Carl Frithiof Svedelius att i Justitie-ombudsmannens embete inträda eller detsamma utöfva i de fall sist åberopade två grundlagsrum omförmäla.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 21 Februari 1872.

N:o 2.

Uppläst och godkändt hos Första Kammaren den 21 Februari 1872.
— — — — Andra Kammaren den 21 — —

Riksdagens Förordnande för Advokat-fiskalen m. m. N. A. Fröman att vara Riksdagens Justitie-ombudsman.

Wi Svenska Folkets valda Ombud, som till Lagtima Riksdag församlade äro, göre veterligt: att sedan, enligt hvad §§ 96 och 97 Regeringsformen samt § 68 Riksdags-ordningen stadga och förmå, Wåre Valmän i laglig ordning utsett Advokat-fiskalen, Kommendören af Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden Nils August Fröman att bekläda Justitie-ombudsmansembetet; så vilje Wi, i kraft häraf, hafva förordnat honom, Nils August Fröman, att vara Riksdagens Justitie-ombudsman, hvarvid honom åligger att ställa sig till efterrättelse Rikets grundlagar och laga stadgar, jemte den särskilda Instruktion, som under den 1 Mars 1830 blifvit för Justitie-ombudsmannen utfärdad; Och kommer han att åtnjuta de lönevilkor och öfriga förmåner, som detta embete anslagna äro.

Till yttermera visso hafve Wi detta förordnande underskrifvit och med Riksdagens insegel bekräftat, som skedde i Stockholm den 21 Februari 1872.

N:o 3.

Uppläst och godkändt hos Första Kammaren den 21 Februari 1872.
— — — — Andra Kammaren den 21 — —

Riksdagens förordnande för Revisions-sekreteraren m. m. Carl Frithiof Svedelius att vara Riksdagens Justitie-ombudsmans Suppleant.

Wi Svenska Folkets valda Ombud, som till Lagtima Riksdag församlade äro, göre veterligt: att som, i öfverensstämmelse med föreskrifterna i § 97 Regeringsformen och § 68 Riksdags-ordningen, Wi genom Valmän utsett Revisions-sekreteraren, Riddaren af Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden Carl Frithiof Svedelius att i de händelser Grundlagen omförmäler Riksdagens Justitie-ombudsman efterträda samt att utöfva embetet under den tid Justitie-ombudsmannen kan vara af svår sjukdom eller annat laga förfall derifrån hindrad; så vilje Wi, i kraft häraf, hafva förordnat honom, Carl Frithiof Svedelius, att i nämnda fall Justitie-ombudsmans-embetet förvalta, dervid han har att ställa sig till efterrättelse hvad den för Justitie-ombudsmannen den 1 Mars 1830 utfärdade instruktion stadgar och förmår.

Till yttermera visso hafve Wi detta förordnande underskrifvit och med Riksdagens insegel bekräftat, som skedde i Stockholm den 21 Februari 1872.

N:o 4.

Uppläst och godkänd i Första Kammaren den 24 Februari 1872.
— — — i Andra Kammaren den 26 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i fråga om utfärdande af statsobligationer, förskrifna med fyra procents ränta.

(Stats-Utskottets Betänkande N:o 14.)

S. A. K.

Då det visat sig att priset å obligationerna för det, till följd af 1870 års Riksdags beslut, upplagda lån å tillhopa 40 millioner R:dr R:mt, under den förflutna tiden kunnat oafbrutet förhöjas, så att detsamma från 95 1/2 procent nu stigit till 1 1/2 procent öfver pari, men en vidare fortsatt prisstegring för obligationer, som äro underkastade utlottning, slutligen måste hafva till följd att all försäljning deraf afstannar, har Riksdagen tagit under ompröfning, huruvida icke tiden må vara inne, att genom uppläggande af ett lån mot obligationer, förskrifna med lägre ränta än 5 procent, bereda staten större fördelar än dem, som genom 1870 års lån kunna erhållas; och har Riksdagen, efter öfvervägande af härvid förekomna omständigheter och förhållanden, beslutat:

1:o. Att uppdraga åt fullmäktige i Riksgälds-kontoret att, till bestridande af redan beviljade anslag till statens jernvägsbyggnader, äfvensom för att bereda tillgång dels för blifvande anslag till jernvägsbyggnader, dels ock för inlösande af ännu utelöpande obligationer för 1867 och 1869 års för jernvägsbyggnaderna upptagna lån, mot fonderade statsobligationer i svenskt mynt å ett sammanräknadt nominelt belopp af 24 millioner R:dr samt löpande med 4 procents ränta, som halfårsvis förfaller, ofördröjligen upplägga ett lån, hvilket skall, efter hvarje år verkställd utlottning, amorteras under loppet af högst 40 år; egande fullmäktige att icke allenast bestämma obligationernas valörer och försäljningspris, utan äfven i öfrigt vid upplåningen tillvägagå på det sätt de finna lämpligast och med det allmännas fördel mest öfverensstämmande.

2:o. Af de i förestående punkt omförmälda obligationer må, intill dess Riksdagen annorlunda beslutar, icke föryttras mera, än som erfordras till fyllande af den utaf 1870 och 1871 års Riksdag bestämda upplåningssumma af tillhopa aderton millioner tvåhundra tusen R:dr, efter afdrag af hvad som redan upplånats eller ytterligare kan komma att upplånas mot 1870 års obligationer.

I afseende på återstoden af begge slagens obligationer kommer Riksdagen att framdeles för hvarje gång bestämma det belopp, som genom obligationers försäljning ytterligare upplånas.

3:o. Sedan det i 1:sta punkten omförmälda lån blifvit upplagdt, må försäljning af 1870 års femprocents-obligationer icke ega rum, derest icke för dem erhålles en så hög betalning, att den effektiva ränta, Riksgäldskontoret för de upplånta penningarne kommer att erlägga, understiger den effektiva räntan för de fyraprocents-obligationer, som samtidigt af Riksgälds-kontoret försäljas.

4:o. Penningar, som genom försäljning af fyraprocents-obligationer inflyta, må icke användas för andra än de i första punkten omförmälda ändamål.

5:o. Till ränteliqvider och kapitalskuldens amortering anvisas ett årligt anslag, motsvarande det belopp, som hvarje år erfordras för sagda liqviders och amorterings verkställande; börande detta anslag, till dess hela skulden blifvit i stadgad ordning betald, årligen utaf Riksgälds-kontorets medel afsättas.

6:o. De uti nästföregående moment omförmälda ränte- och amorteringsanslag skola ingå till en särskildt redovisad liqvidations- och amortissementsfond, hvars behållning skall för det med dessa medel afsedda ändamål oförryckt tillhandahållas och användas, så att ränteliqviderna vid derför bestämda terminer varda ovilkorligen fullgjorda och skuldens betalning i föreskrifven ordning verkställd; och skola de till liqvidations- och amortissementsfonden influtna medel, så vidt ske kan och denna fond åliggande liqvider medgifva, städse på säkert och ändamålsenligt sätt göras fruktbärande.

Dessa beslut och stadganden får Riksdagen härmed underställa Eders Kongl. Maj:ts nådiga fastställelse, med underdånig anhållan att Eders Kongl. Maj:t täcktes å lånet meddela sin garanti, hvarjemte Riksdagen i underdånighet anhåller, att Eders Kongl. Maj:t för befrämjande af obligationernas spridning inom landet och till underlättande af möjligheten för inhemska obligationsinnehafvare att utan alltför stor omgång och besvär förskaffa sig kännedom om numren å de obligationer som blifvit utlottade, täcktes i nåder tillåta, att utlottningslistorna rörande såväl 1870 års, som öfriga i svenskt mynt föreskrifna statsobligationer må såsom bihang få medfölja Svensk Författningssamling.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 26 Februari 1872.

N:o 5.

Uppläst och godkänd i Första Kammaren den 22 Mars 1872.
— — — i Andra Kammaren den 22 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse till Kongl. Maj:t, angående ändring i 20 kap. 11 § Strafflagen.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 10.)

S. A. K.

Hos Riksdagen hafva framställningar blifvit gjorda, åsyftande mildring i strafflagens bestämmelser om ansvar för iteration af stöld.

Enligt Riksdagens åsigt utmärka sig ifrågavarande straffbestämmelser för en stränghet, som föga öfverensstämmer med strafflagen i öfriga stycken, och som numera ej heller torde betingas af den allmänna rättskänslan.

Under det att lagstiftaren i fråga om alla andra brott betraktat återfall endast såsom en försvårande omständighet i vanlig bemärkelse, har han deremot för iteration af stöld jemte ett annat dermed närbeslägtadt brott, nemligen rån, ansett nödigt att stadga svårare bestraffning än den, som efter den allmänna regeln kunde åläggas. Den fristående ställning, som ifrågavarande straffbestämmelser sålunda intaga, medför obestridligen den fördel, att en lagförändring i ifrågavarande afseende kan tillvägabringas utan fara att sammanhanget eller harmonien i lagen derigenom störes.

Onekligen hvila gällande straffbestämmelser för första och andra iterationen af stöld, då fråga blir om straffmätningen, på en grundval, som icke är alldeles hållbar. Enär domaren vid tillämpningen af dessa straffbestämmelser har att först tänka sig brottet, såsom föröfvadt första gången, och till det då funna straffmått

lägga hvad den försvårande omständighet, att den brottslige förut är straffad, kan förskylla, låter en sådan straffmätning rationelt genomföra sig endast såvida det stulnas värde öfverstiger 15 R:dr. Går värdet af det stulna icke utöfver detta belopp, så och då dylikt tillgrepp första resan i allmänhet icke är stöld, utan endast snatteri, måste domaren här, enligt lagens mening, vid straffmätningen utgå icke från det straff, som på den gerning, första gången föröfvad, bort följa, utan från ett vida svårare straff, nemligen det för första resan stöld bestämda. Återfallet medför sålunda en tvåfaldig skärpning af straffet, dels den att gerningen, ehuru i och för sig straffbar endast såsom snatteri, dock bedömes såsom stöld, och dels den för återfallet särskildt utsatta tillökning i strafftiden.

Då häraf framgår, att, enligt gällande lag, straffet för andra resan stöld, när värdet af det tillgripna ej öfverstiger 15 R:dr, i sjelfva verket blir jemförelsevis strängare än det straff som följer, ifall stöldvärdet öfverstiger sagda belopp, har Riksdagen kommit till den mening, att lagen i förra fallet, och derest omständigheterna äfven för öfrigt äro mildrande, bör lemna domaren öppet att tillämpa det för första resan bestämda minsta straffmått. Detta ändamål vinnes, om i första punkten af 11 § i 20 kap. Strafflagen ordet »skall» utbytes emot »må».

På hufvudsakligen enahanda grunder och i anseende till de synnerligen mildrande omständigheter, som kunna förekomma äfven vid en tredje resan föröfvad stöld, torde det i afseende på detta brott, för höjande af det straffarbete, som å gerningen, första gången föröfvad, bort följa, i nuvarande lag stadgade minimum böra borttagas. Om detta sker, qvarstår dock den positiva föreskrift, att strafftillökning för återfallet här ovilkorligen skall ega rum, ehuru domarens pröfningsrätt i detta hänseende begränsas endast genom ett maximum. Detta maximum torde med skäl kunna nedsättas till fyra år. Ty när den omständighet allena, att förbrytaren två gånger tillförene blifvit straffad, medför en strafftillökning af fyra år utöfver hvad för gerningen första gången bort följa, så synes det ovedersägligt, att å lagstiftningens sida i förevarande fall ingalunda blifvit åsidosatt det allvar, som af brottets beskaffenhet och straffets ändamål betingas.

Under förutsättning att antydda förändringarne i första och andra punkterna af omförmälda lagparagraf varda genomförda, blir deraf en gifven följd att bestämmelserna i tredje punkten, angående ansvar för den som begår stöld fjerde gången eller oftare, måste i jemnbredd dermed ändras. I detta afseende anser Riksdagen, att straffets minimum bör nedflyttas från sex till fyra år, med den modifikation derjemte att, der omständigheterna äro synnerligen mildrande, strafftiden må till två år nedsättas, samt att maximum i allmänhet bör inskränkas till tio års straffarbete i stället för straffarbete på lifstid, som torde böra bibehållas såsom maximum endast för det fall, att brottet har någon af de i 6 § omförmälda qvalifikationer. Riksdagen har så mycket mindre kunnat tveka att för sin del besluta denna förändring, som, enligt hvad Riksdagen inhemtat, straffångar, dömde för tjufnadsbrott till straffarbete på lifstiden, efter tio års strafftid numera vanligtvis, om icke alltid, då fram-

ställning derom göres, af Eders Kongl. Maj:t i nådeväg befrias från det återstående straffet, såvida de under fängelsetiden iakttagit ett oklanderligt uppförande. Men äfven ur en annan synpunkt framträda för en sådan förändring skäl, hvilkas giltighet svårligen lärer kunna jäfvas. Det förekommer nemligen såsom föga öfverensstämmande med det system, som i vår strafflag är genomfördt och enligt hvilket straffarbete på lifstid användes för de gröfsta och farligaste förbrytelser, att låta detta straff komma till tillämpning på en förbrytelse, som icke af lagen är ansedd farligare, än att den i sin allmännelighet kan försonas med lägsta graden af straffarbete, hufvudsakligen på grund af den utanför sjelfva förbrytelsen liggande omständighet, att förbrytaren tillförene upprepade gånger varit straffad.

På grund af det anförda har Riksdagen för sin del beslutat en författning, hvarigenom stadgas, att 11 § i Strafflagens 20 kap. skall erhålla följande förändrade lydelse:

»Begår någon andra gången stöld, må tiden för det straffarbete, hvartill han för den gerning gjort sig skyldig, ökas med högst två år.

Begår någon tredje gången stöld, ökes tiden för straffarbetet med högst fyra år utöfver hvad för den gerning första gången följa bör.

Kommer han åter fjerde gången eller oftare, dömes till straffarbete från och med fyra till och med tio år; dock må, der omständigheterna äro synnerligen mildrande, tiden för straffarbetet till två år nedsättas. Inträffar fall, som i 6 § nämnes, då må till straffarbete på lifstid dömas.

Inbrott utan tillgrepp skall lika med stöld anses i fråga om förhöjning af straff, efter ty nu sagdt är.

Samma lag vare om rån eller försök dertill, der sådant förut begånget är af den, som för stöld eller inbrott straffas skall».

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 22 Mars 1872.

N:o 6.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 4 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 4 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående stämpelpappersafgiften.

(Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 5.)

S. A. K.

Vid pröfning af de hos Riksdagen förekomna framställningar i afseende å nu gällande föreskrifter angående stämpelpappersafgiften samt hvad vid kontrollen och uppbörden deraf iakttagas bör, har Riksdagen, i fråga om köpebrefs beläggande med stämpladt papper, — enär köpebrefven icke alltid angifva de verkliga köpevilkoren, utan dessa stundom upptagas i särskild afhandling eller köpekontrakt, hvarigenom inträffat att köpebref icke blifvit belagda med det belopp stämpelpapper, som vederbort, äfvensom olikhet i lagtillämpningen uppstått, i det än köpekontrakten blifvit för stämpelafgiftens bestämmande infordrade, än deremot stämpeln beräknats blott med ledning af köpebrefvets innehåll, — ansett en sådan förändring af föreskrifterna härom att egendomens taxeringsvärde lägges till grund för stämpelafgiften å köpebref i alla de fall, der den i penningar bestämda köpeskillingen icke öfverstiger nämnda värde, medföra tillbörlig säkerhet för statsverket jemte enhet och enkelhet i lagtillämpningen, hvarföre Riksdagen beslutat, att första punkten af det i 6 § af stämpelpappersförordningen förekommande stadgande angående kartering af köpe-, bytes- och gåfvobref skall erhålla följande förändrade lydelse:

»Köpe-, Bytes- och Gåfvo-bref samt Testamentariska förordnanden om fast egendom å landet och i städerna, bruk och manufakturverk, smiden och smides-

rättigheter, frälseräntor, fabriker eller andra inrättningar med hvad mera som under eganderätt föryttras och vid domstolarne uppbjudes, beläggcs med stämpel till belopp af 60 öre för hvarje fulla 100 R:dr af värdet, beräknadt för bytes- och gåfvobref samt testamentariska förordnanden efter nästföregående årets taxeringsvärde samt för köpebref efter den i penningar bestämda köpeskillingen, så framt denna icke understiger fastighetens taxeringsvärde, men i sådant fall efter sistberörda värde.»

Hvilket Riksdagen härmed får för Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 4 April 1872.

N:o 7.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 6 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 6 — —

Riksdagens Skrifvelse till Fullmäktige i Riksgälds-kontoret, angående Riksgälds-kontorets förvaltning under den tid, som förflutit sedan början af 1871 års riksdag.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 37.)

Efter erhållen del af Riksdagens sistlidet år församlade revisorers berättelse, rörande den samma år verkställda granskning af Riksgälds-kontorets tillstånd och förvaltning, har Riksdagen tagit under öfvervägande de omständigheter och för-

hållanden, hvilka föranledt särskilda yttranden eller framställningar af revisorerne; och har Riksdagen, i anledning af hvad revisorerne erinrat och föreslagit, fattat följande beslut:

Angående de, för bidrag till byggandet af Trollhätte slussverk, år 1750 utfärdade, men hittills icke till inlösen företedda förbindelser eller så kallade Trollhätte slussverks lottsedlar.

Enär, på sätt Fullmäktige uti sin afgifna förklaring anfört, förenämnda lottsedlars uteslutande ur räkenskaperna icke kan inverka på vederbörande lottsedelinnehafvares betalningsrätt, samt Riksgälds-kontoret följaktligen fortfarande skulle hafva skyldighet att, äfven om beloppet af berörda lottsedlar afskrefves, betala ifrågavarande skuld, om och när förbindelserna blifva till inlösen företedda, har Riksdagen, som anser olämpligt att en skuld af denna beskaffenhet helt och hållet afskrifves, så länge statens betalningsskyldighet fortfar, beslutat att revisorernes ifrågavarande framställning icke skall till någon åtgärd föranleda.

Angående den till belopp af 6,022,278 R:dr 51 öre inom linien balanserade skulden till Riksbanken.

I afseende på denna skuld, hvilken härleder sig från förskott, som Riksgäldskontoret mot diskontvilkor och 2 procent ränta till 1823 års slut egt att hos Riksbanken erhålla, hafva revisorerne i sin berättelse om granskning af Bankoverket gjort hemställan om beloppets afskrifning ur Riksbankens räkenskaper; och har Riksdagen, som bifallit att Riksbankens ifrågavarande fordran, 6,022,278 R:dr 51 öre, må utur Bankens räkenskaper uteslutas, beslutat, att ofvanberörda, såsom skuld i Riksgälds-kontorets räkenskaper inom linien balanserade belopp jemväl skall utur sistnämnda räkenskaper afskrifvas.

Angående de från landtränterierna och Öfverståthållare-embetets kansli till Kongl. Statskontoret insända och derifrån till Riksgälds-kontoret öfverlemnade depositionsmedel.

I fråga om dessa inom linien balanserade medel har Riksdagen, med anledning af hvad Fullmäktige, uti deras i detta ämne afgifna utlåtande, anfört, beslutat:

a) att Riksgälds-kontorets för äldre från Kongl. Statskontoret levererade depositionsmedel vid 1870 års slut inom linien balanserade skuld, 143,769 R:dr 6 öre, skola ur räkenskaperna afskrifvas; samt

b) att depositionsmedel af ifrågavarande beskaffenhet, som hädanefter varda från Kongl. Statskontoret till Riksgälds-kontoret levererade, icke behöfva inom linien i kontorets räkenskaper balanseras.

Angående medel, som varit inneslutna i outtagna rekommenderade bref och från Postverket blifvit till Riksgälds-kontoret öfverlemnade.

På de uti revisionsberättelsen samt Fullmäktiges utlåtande i fråga om dessa medel anförda skäl, har Riksdagen förordnat, att det uti Riksgälds-kontorets räkenskaper inom linien balanserade skuldbelopp, 4,727 R:dr 32 öre, för dit levererade medel, som varit inneslutna i öfverblifna bref, skall ur samma räkenskaper afföras.

Angående förre Glasmästaren S. P. Dafgårds återstående skuld för ett byggnadslån.

Likaledes och på de utaf såväl revisionen som Fullmäktige anförda skäl, har Riksdagen beslutat, att Riksgälds-kontorets inom linien balanserade fordran af 674 R:dr 92 öre för ett förre Glasmästaren S. P. Dafgård i Wenersborg beviljadt byggnadslån skall ur räkenskaperna afskrifvas.

Angående lyftade beloppet utaf det för rikets försvar och andra vigtiga ändamål vid 1862 och 1863 års riksdag anvisade kreditiv.

Då, enligt hvad Revisorerne upplyst, det utaf ofvannämnda kreditiv år 1865 lyftade beloppet, 379,950 R:dr 95 öre, blifvit behörigen redovisadt, så att intet hinder möter för detsammas afskrifning, har Riksdagen medgifvit den utaf revisorerne föreslagna afskrifning af berörda, inom linien i Riksgälds-kontorets räkenskaper balanserade kreditivbelopp.

Angående de till bestridande af kostnaderna för kolonien S:t Barthelemys förvaltning utbetalda medel.

På grund af de utaf Fullmäktige uti det afgifna utlåtandet anförda skäl har Riksdagen förordnat, att det uti Riksgälds-kontorets räkenskaper inom linien balanserade beloppet af de utaf nämnda kontor under åren 1847—1868 verkställda utbetalningar för kolonien S:t Barthelemys förvaltningskostnader skall ur räkenskaperna afföras.

Angående Riksgälds-kontorets kassabehållningar i landtränterierna.

Då den uti Fullmäktiges utlåtande lemnade utredning af detta ämne nöjaktigt förklarar det anmärkta förhållandet, har Riksdagen funnit revisorernes framställning icke påkalla någon åtgärd.

Angående statsbidraget för rensnings- och kanaliseringsarbeten i Lule elf.

Ehuru de af Fullmäktige vidtagna åtgärder i och för bevarande och utförande af statens rätt och talan mot de engelska delegarne uti »the Gellivara Company

limited» icke ledt till det åsyftade målet, har dock Riksdagen ansett, att någon uraktlåtenhet vid fullgörandet af det utaf sistlidet års riksdag Fullmäktige lemnade uppdrag icke billigtvis kan läggas Fullmäktige till last. Men då det är af vigt, att alla med denna sak gemenskap egande förhållanden noggrannt undersökas och öfvervägas, för att komma till visshet om och i hvad mån någon utsigt funnes att staten må kunna återfå större eller mindre del af den till Lule elfs upprensning och kanalisering lemnade försträckning, kommer Riksdagen, som före denna frågas afgörande velat inhemta Riksdagens Justitie-ombudsmans utlåtande, att framdeles meddela Fullmäktige de föreskrifter, hvartill ett noggrannt öfvervägande af alla härvid förekommande omständigheter må kunna föranleda.

Angående Dalslands kanal-aktiebolag.

Jemte det revisorerne anmärkt, att utaf den inbetalning å lånet för öppnande af segelled från Hattefura till Stora Lee (eller den så kallade Dalslands kanal), som för år 1870 borde ega rum, 17,000 R:dr återstode obetalda, hvilket belopp dock sedermera den 6 sistlidne Oktober blifvit erlagdt, hafva revisorerne erinrat, att genom den fördröjda inbetalningen lånets amorteringstid förlängdes; hvarförutan revisorerne, efter att hafva meddelat en utredning öfver det belopp, som blifvit å aktierna inbetaldt, yttrat den åsigt, att den till statens säkerhet ställda garantiaktieteckningen blifvit förminskad med vida mera, än som i öfverensstämmelse med de vid lånets beviljande meddelade stadganden bort ega rum.

Riksdagen, som funnit den af Styrelsen för Dalslands kanalaktiebolag i ämnet afgifna förklaring nöjaktig, har ansett hvad revisorerne i förberörda hänseenden anfört icke till någon åtgärd föranleda, hvaremot Riksdagen, i enlighet med revisorernes hemställan, beslutat uppdraga åt Fullmäktige att anmoda den revisor, som af dem utses för granskning af bolagets förvaltning och räkenskaper, att i den derom afgifvande revisionsberättelsen eller på annat sätt meddela Fullmäktige *fullständig* upplysning om bolagets ställning vid slutet af det år, revisionen omfattar.

Angående Ystad—Eslöfs jernvägsaktiebolag.

I anledning af revisorernes erinran om angelägenheten deraf, att uti blifvande revisionsberättelser bolagets skuld för det inbetalda aktiekapitalet särskildt angifves, och sålunda skiljes från öfriga under rubriken »Proprie konto» upptagna skuldposter, har bolagets styrelse uti afgifven förklaring tillkännagifvit, att hvad revisorerne sålunda erinrat skall blifva iakttaget; och har Riksdagen härvid låtit bero.

Angående Helsingborg—Landskrona—Eslöfs jernvägsaktiebolag.

Under erinran att å de i detta bolag tecknade aktier den 1 November 1867 voro inbetalade tillsammans 550,000 R:dr, men att det bland skulderna vid 1870 års

slut upptagna aktiebeloppet endast uppginge till 462,150 R:dr och sålunda med 87,850 R:dr understege inbetalade aktiesumman, hafva revisorerne yttrat den åsigt, att ett sådant förminskande af aktiekapitalet skulle vara stridande emot och förnärmande för den rätt, som staten sig förbehållit uti 10 § af det om jernvägens utförande afslutade kontrakt, uti hvilken § stadgades, att, om den behållna inkomsten, efter afdrag af den årliga inbetalningen å statslånet, öfverstege sex procent å det belopp aktieegarne tillskjutit, det ankomme på Kongl. Maj:t att föreskrifva, huru stor del af detta belopp skall afsättas till underhålls- och ombyggnadsfond eller ock användas till ökande af lånets amortering. Derjemte hafva revisorerne anmärkt, att, ehuru direktionen uti underdånig skrifvelse angående lindring i afseende på återbetalningsskyldigheten för statslånet anfört, att minst 2 procent af anläggningskapitalet eller 34,000 R:dr årligen borde reserveras till banans framtida ombyggnad och ny materiel, så och ehuru en häremot svarande reservfond icke blifvit afsatt, hade dock bolaget beslutat verkställa utdelning till aktieegarne af 1870 års behållning.

Med afseende å hvad af bolagets styrelse i dess afgifna förklaring blifvit anfördt, har Riksdagen ansett revisorernes ifrågavarande framställningar icke böra till någon åtgärd föranleda.

Angående Wexiö—Alfvestads jernvägsaktiebolag.

Revisorerne, som funnit dels att delegarnes aktiekapital under år 1870 ökats med 2,100 R:dr, dels att reservfonden, som enligt 1869 års revisionsberättelse skall utgjort 71,258 R:dr 45 öre, vid 1870 års slut upptagits till endast 30,296 R:dr 81 öre, hafva tillkännagifvit, att de, i saknad af derför erforderliga handlingar, icke varit i tillfälle förklara orsakerna till dessa skiljaktiga uppgifter eller kunnat ingå i bedömande af desamma.

Då emellertid styrelsen för ofvannämnda jernvägsaktiebolag uti sin afgifna förklaring fullständigt utredt verkliga förhållandet beträffande de af revisorerne omförmälda omständigheter, har Riksdagen ansett berörda framställning icke till vidare åtgärd föranleda.

Angående Gefle—Dala jernvägsaktiebolag.

Under erinran om innehållet af 6 § uti det mellan Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader, å Kongl. Maj:ts och kronans vägnar, samt bolaget år 1855 afslutade kontrakt om byggande af Gefle—Dala jernväg, hafva revisorerne, som ansett ostridigt, att det i nämnda § förekommande uttryck »den årliga behållningen» afsåge behållningen för året och af sådan anledning uttalat den mening, att, då behållningen öfverstiger 8 procent, åtminstone hälften af öfverskottet borde,

utöfver ursprungligen stadgade 3 procent, ingå till Riksgälds-kontoret för att påskynda amorterandet af dess från nämnda kontor erhållna lån.

Ehuru Riksdagen icke kan godkänna den af bolagets direktion uti dess afgifna förklaring yttrade åsigt, att Kongl. Maj:t skulle vara förhindrad att, efter den år 1868 beslutade förhöjning af det årliga inbetalningsbeloppet, derest omständigheterna dertill föranleda, besluta och påbjuda en ytterligare förhöjning deraf, hvilket Riksdagen för sin del finner vara fullt öfverensstämmande icke blott med billighet utan ock med innehållet af de i kontraktet meddelade stadganden, har dock, vid det förhållande att Riksdagen öfverlemnat åt Kongl. Maj:t att pröfva om och med hvad belopp den stadgade amorteringen å det ifrågavarande lånet skall ökas, samt att Kongl. Maj:t redan innevarande år kommer att taga under nådig pröfning frågan om tillämpning af de uti 6 § af kontraktet intagna bestämmelser och dervid icke lärer underlåta tillse, att Statens rätt och fördel varder behörigen iakttagen, Riksdagen ansett att revisorernes ifrågavarande framställning icke till någon åtgärd föranleder.

Angående förräntandet af Riksgälds-kontorets tillgångar.

Med erinran derom att Riksgälds-kontoret, utöfver de betydliga belopp, som af kontoret förräntats, under hela sistlidet år haft stora summor innestående i Riksbanken, samt att dessa blefve, i den mån de ej inom de uti Riksgälds-kontorets reglemente utstakade gränser kunde göras fruktbärande, undandragna den allmänna rörelsen, enär Riksbanken emottoge dem blott att förvaras, men icke att i utlåning användas och förräntas, hafva revisorerne yttrat den åsigt, att dels uti detta förhållande, dels i den omständigheten att Riksgälds-kontoret icke desto mindre under årets första 9 månader haft att besörja en till 6 millioner uppgående utlåning, hvilket synts revisorerne vara temligen främmande för kontorets ursprungliga syfte, förelåge anledning att taga under öfvervägande, huruvida icke genom förändrade anordningar, ifrågavarande utlåningar för det allmännas räkning lämpligare kunde verkställas genom Riksbanken, hvilken, om den sålunda erhölle rätt att i sin rörelse använda dylika medel, borde å desamma kunna lemna Riksgäldskontoret någon räntegodtgörelse.

Denna revisorernes framställning har af Riksdagen blifvit lemnad utan afseende.

Angående ansvarsfrihet för Riksgälds-kontorets styrelse.

Då Riksdagen funnit att Fullmäktige med nit och omsorg uppfyllt sitt vigtiga och ansvarsfulla kall, har Riksdagen tillerkänt Fullmäktige full ansvarsfrihet för alla beslut och åtgärder, som finnas antecknade uti deras protokoll från den 19 Januari 1871 till och med den 19 Januari 1872.

Stockholm den 6 April 1872.

N:o 8.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 6 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 6 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående beviljade anslag till fortsättande af arbetena å östra och norra stambanorna.
(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 31.)

S. A. K.

Med bifall till hvad Eders Kongl. Maj:t uti den nådiga propositionen angående Statsverkets tillstånd och behof i fråga om statens jernvägsbyggnader föreslagit, har Riksdagen beslutat:

1:o. Att för fortsättande under år 1873 af arbetena å östra och norra stambanorna i sådan utsträckning att, å den förra, sedan bandelen mellan Norrköping och Linköping blifvit färdig, jemväl sträckningen från Linköping till Mjölby, samt å norra stambanan sträckningen från Upsala till Sala och vidare till Krylbo må kunna före utgången af nämnda år fullbordas och för trafik öppnas, bevilja ett extra anslag för samma år af tillsammans fem millioner R:dr;

2:o. Att vid jernvägsarbetenas utförande, Eders Kongl. Maj:t må närmare bestämma de orter, som statsbana eller bandel, hvartill anslag varder beviljadt, skall genomgå, och de ställen den bör genomlöpa; och

3:o. Att till Eders Kongl. Maj:ts disposition, för anskaffande af en del utaf den å östra och norra stambanorna erforderliga materiel, ställa ett extra anslag af en million två hundratusen R:dr, deraf hälften, eller sex hundratusen R:dr, må från Riksgälds-kontoret utgå redan innevarande år, samt återstoden, sex hundratusen R:dr, af Statskontoret utbetalas under år 1873.

Med underdånig anmälan häraf framhärdar Riksdagen etc.

Stockholm den 6 April 1872.

N:o 9.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 10 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Första Hufvudtitel.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 5.)

S. A. K.

I afseende å Riksstatens *Första* hufvudtitel, som omfattar *Kongl. Hof- och Slotts-staterna* samt för närvarande är fastställd till en summa af 1,417,000 R:dr, deraf 1,293,900 R:dr för den förra och 123,100 R:dr för den sednare af nämnda stater, har Eders Kongl. Maj:t icke föreslagit någon förändring; Och har Riksdagen, på sätt bilagda tabell närmare utvisar, till oförändrade belopp fastställt anslagen under denna Hufvudtitel; framhärdande Riksdagen etc.

Stockholm den 10 April 1872.

Tabell öfver Riks-statens Första Hufvudtitel.

Kongl. Hof- och Slotts-staterna.	Penningar. R:mt R:dr.
Kongl. Hofstats-anslagen.	
Kongl. Maj:ts hofhållning	800,000
Hennes Maj:t Enkedrottningen Josephinas hofhållning	120,000
Hans Kongl. Höghet Hertigen af Östergötland, deruti inbegripna handpenningar för Hans Kongl. Höghets Gemål	126,000
Hans Kongl. Höghet Hertigen af Dalarne	53,000
Hennes Kongl. Höghet Prinsessan Eugenie	18,000
För underhåll och vård af möbler och andra, staten tillhöriga, inventarier i de Kongl. slotten	56,400
Kongl. Hofstallets utfodring	45,000
Polis-, lys- och renhållning vid Kongl. slottet och Arfprinsens palats	22,500
Rosersbergs slott	3,000
Ved och kol för de Kongl. hofven	50,000
S:gr	1,293,900
Kongl. Slotten.	
Reparationer å Stockholms slott med flera för de Kongl. hofven upplåtna byggnader	63,000
Brandväsendet och yttre lyshållningen vid Kongl. slottet och Arfprinsens palats	11,250
Drottningholms och Svartsjö slott	24,600
Gripsholms slott	5,000
Ulriksdals slott	8,250
Haga lustslott och park	8,000
Strömsholms slott	3,000
S:gr	123,100
Summa	1,417,000

N:o 10.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 April 1872.
— — Andra Kammaren den 10 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Andra Hufvudtitel.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 6 och Memorial N:o 18.)

S. A. K.

Under Riksstatens *Andra* Hufvudtitel, som innefattar anslagen till Justitiedepartementet, och för hvilken i nu gällande Riksstat är upptaget ett belopp af 2,532,500 R:dr, har Eders Kongl. Maj:t vid innevarande riksmöte föreslagit nedannämnda förändringar.

Svea Hofrätt med derunder lydande justitiestat.

1:o. Uti det till *biträden åt Hofrättens tjenstemän* i gällande stat uppförda anslag, utgörande 2,700 R:dr, har Eders Kongl. Maj:t äskat förhöjning med 900 R:dr eller till 3,600 R:dr.

På sätt af det den nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof bilagda statsrådsprotokoll öfver justitieärenden den 9 Januari innevarande år inhemtas, har visserligen genom den i Svea Hofrätt vidtagna förändring i ordningen för handlingars mottagande behof uppstått af arbetsbiträde åt aktuarien, men sådant biträde torde lätteligen kunna nämnde tjensteman beredas genom öfverflyttning från annat håll, der göromålen genom samma förändring minskats; och då dessutom, genom vidtagande af ändamålsenlig förenkling i expeditionssättet, de till Hofrättens disposition ställda arbetskrafter otvifvelaktigt skulle blifva för behofvet mer än tillräckliga, har den i anslaget till biträden åt Svea Hofrätts tjenstemän äskade förhöjning icke blifvit af Riksdagen beviljad.

2:o. Eders Kongl. Maj:t har vidare föreslagit, att anslaget till arvode för *tingstolk inom Enontekis och Jukkasjärvi tingslager* måtte förhöjas från 100 R:dr till 300 R:dr eller till 150 R:dr för hvartdera tingslaget, att utgå under enahanda vilkor som för utbetalning af ifrågavarande arvode hittills varit gällande; och är nämnda anslagsförhöjning, 200 R:dr, af Riksdagen beviljad.

Anslaget till fångars vård och underhåll.

3:o. I afseende å den del af detta anslag, hvilket såsom *bestämdt anslag* omfattar aflöningen till vissa fångvårdens embets- och tjenstemän samt betjente, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att å ordinarie stat måtte uppföras för kronohäktet i Westervik:

1 direktör, lön	1,300: —	
skrifvarearvode	150: —	1,450: —
1 predikant, arvode		450: —

samt att direktören för länsfängelset i Östersund beviljas skrifvarearvode till belopp af 150 R:dr; och har, med bifall till förevarande nådiga framställning, Riksdagen förhöjt det bestämda anslaget till fångvården med 2,050 R:dr; blifvande härigenom berörda anslag, som nu uppgår till 192,607 R:dr 50 öre, ökadt till 194,657 R:dr 50 öre.

4:o. *Öfriga* under denna hufvudtitel uppförda *ordinarie anslag*, deri förändring icke förekommit, äro uppförda till enahanda belopp, som vid sistlidet års lagtima riksdag bestämdes, dock att, till jemnande af Hufvudtitelns slutsumma, anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. blifvit med 50 R:dr förhöjdt, på sätt bilagda tabell närmare utvisar.

5:o. Härförutom har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställningar, på extra stat för år 1873 anvisat

till bestridande af kostnader för *utarbetande af lagförslag* ett anslag af 20,000 R:dr;

till bestridande af kostnader för *Hofrätternas förstärkande med extra divisioner* ett förslagsanslag af 10,000 R:dr; samt

för fullbordande af byggnads- och inredningsarbeten till ordnande af *ett straffarbetsfängelse* inom Nya varfvet vid Göteborg ett anslag af 40,000 R:dr.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 10 April 1872.

TABELL ÖFVER RIKS-STATENS ANDRA HUFVUDTITEL.

Justitie-

Departements-chefen, Justitie-statsministern . . . .
Justitie-statsexpeditionen . . . .
Högsta Domstolen . . . .
Justitiekanslers-expeditionen . . . .
Justitie-revisions-expeditionen . . . .
Svea Hofrätt med derunder lydande Justitiestat:
Penningar: Nuvarande beloppet . . . .
Tillkommer: Förhöjning af arvodet för tingstolk inom Enontekis och lager . . . .
Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, såsom i 1872 år riksstat . .
Göta Hofrätt med derunder lydande Justitiestat . . . .
Hofrätten öfver Skåne och Blekinge med derunder lydande Justitiestat . . . . . .
Krigshofrätten . . . .
Fångars vård och underhåll:
Bestämda anslaget: Nuvarande beloppet . . . .
Tillkommer: Aflöning till direktören och predikanten vid tet i Westervik . . . .
Skrifvarearvode till direktören vid länsfängelset
Förslagsanslaget upptages oförändradt till . . . .
Vård och underhåll af läns- och kronohäkten, *Reservationsanslag* . . . .
Ersättning till personer, menigheter eller allmänna inrättningar för dem genom nya *Förslagsanslag* . . . .
Medikolegala besigtningar, *Förslagsanslag* . . . .
Rese- och traktamentspenningar, *Förslagsanslag* . . . .
Ersättning åt domare, vittnen och parter, *Förslagsanslag* . . . .
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., *Förslagsanslag:*
Nuvarande beloppet . . . .
Tillkommer: För jemnande af hufvudtitelns slutsumma . . . .
Extra utgifter, *Reservationsanslag* . . . .

Extra ordi-

Till bestridande af kostnader för utarbetande af lagförslag . . . .
» dito af dito för Hofrätternas förstärkande med extra divisioner,
» ordnande af ett straffarbetsfängelse inom Nya varfvet vid Göteborg . . . .

			Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, *Förslagsanslag:*		Summa Riksmynt.	
			R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.
departementet.								
. . . .			18,500	—	——	—	18,500	—
. . . .			23,200	—	——	—	23,200	—
. . . .			129,600	—	——	—	129,600	—
. . . .			16,400	—	——	—	16,400	—
. . . .			128,100	—	——	—	128,100	—
. . . .	194,039: 52.							
Jukkasjärvi tings-								
. . . .	200: —	194,239: 52.						
. . . .		2,201: 89.	194,239	52	2,201	89	196,441	41
. . . .			188,771	85	3,494	25	192,266	10
. . . .			88,237	22	207	75	88,444	97
. . . .			12,241	50	——	—	12,241	50
. . . .	192,607: 50.							
kronohäk-								
. . . . 1,900: —								
i Östersund 150: —	2,050: —	194,657: 50.						
. . . .		1.300,000: —	1,494,657	50	——	—	1,494,657	50
. . . .			13,500	—	——	—	13,500	—
strafflagens införande frångångna bötesandelar,								
. . . .			117,000	—	——	—	117,000	—
. . . .			12,000	—	——	—	12,000	—
. . . .			18,000	—	——	—	18,000	—
. . . .			40,000	—	——	—	40,000	—
. . . .		29,898: 52.						
. . . .		50: —	29,948	52	——	—	29,948	52
. . . .			4,500	—	——	—	4,500	—
		Summa	2,528,896	11	5,903	89	2,534,800	—
narie anslag.								
. . . .			20,000	—				
Förslagsanslag			10,000	—				
. . . .			40,000	—				
		Summa	70,000					

N:o 11.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 10 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Tredje Hufvudtitel.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 7 och Memorial N:o 18.)

S. A. K.

Vid Riksstatens Tredje Hufvudtitel, som innefattar anslagen till *Utrikes-departementet,* för innevarande år tillsammans utgörande 603,800 R:dr, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit,

dels att nedannämnda särskilda anslag måtte af Riksdagen anvisas att, emot nu gällande redovisningsskyldighet äfvensom med samma rätt till deras användande och under enahanda vilkor som hittills, under nästinstundande statsregleringsperiod till Utrikes-departementet utgå, nemligen:

I. Diplomatiska utgifter:

Statsministern för utrikes ärendena	R:dr	24,000: —
Utrikes-departementets expedition	»	24,000: —
Minister-staten	»	340,800: —
Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter	»	48,000: —
Summa	R:dr	436,800: —

II. Konsulstaten:

Utrikes-departementets expedition	R:dr	4,400: —
Konsulernes aflöning, expektanslöner och pensioner	»	147,600: —
Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter	»	8,000: —
	Summa R:dr	160,000: —

dels ock att till underhåll af svenska kyrkan i London och svenska kronans egendom i Constantinopel samt till den sednares brandförsäkrande måtte anvisas ett belopp af 6,880 R:dr;

till följd hvaraf Hufvudtitelns slutsumma skulle blifva 603,680 R:dr, eller 120 R:dr mindre än hvad af nästföregående lagtima Riksdag blifvit beviljadt.

Uti underdånig skrifvelse den 10 Maj nästlidet år förklarade sig Riksdagen af anförda skäl anse, att utgifterna för ministerstaten skulle kunna, utan att derigenom de förenade rikenas värdighet skulle lida eller någon afsevärd olägenhet uppkomma, nedbringas till 300,000 R:dr, hvarföre jemväl skilnaden emellan detta belopp och den af Eders Kongl. Maj:t för ändamålet äskade summa, 340,800 R:dr, för innevarande år blifvit med 40,800 R:dr såsom tillfälligt anslag till öfvergående utgifter uppfördt.

Uti ett i den nådiga Propositionen åberopadt, densamma bilagdt statsrådsprotokoll öfver utrikes-departementets-ärenden af den 18 Augusti nästlidet år har visserligen dåvarande Statsministern för utrikes ärendena förklarat sig förhindrad att föreslå nedsättning i de förenade rikenas utrikesbudget; men de förhållanden, som i statsrådsprotokollet äro till stöd för detta uttalande angifna, hafva synts Riksdagen icke vara af beskaffenhet att förringa verkan af de skäl, på hvilka sist församlade lagtima Riksdag grundat sin åsigt om möjligheten af framtida inskränkning i utgifterna för den diplomatiska representationen, och enligt Riksdagens tanke förefinnes således icke anledning att nu frånträda dess i denna fråga redan fattade beslut.

På grund häraf har Riksdagen, med bifall i öfrigt till Eders Kongl. Maj:ts, i afseende å regleringen af utgifterna under Riksstatens Tredje Hufvudtitel framställda förslag, såsom anslag för ministerstaten uppfört endast ett belopp af 300,000 R:dr och såsom »tillfälligt anslag till öfvergående utgifter» upptagit 40,800 R:dr, utgörande återstoden af det utaf Eders Kongl. Maj:t till nämnda stat för år 1873 äskade belopp.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 10 April 1872.

Tabell öfver Riks-statens Tredje Hufvudtitel.

Utrikes-departementet.	Penningar. Riksmynt. R:dr.	ö.
Diplomatiska utgifter:		
Departementschefen, Statsministern för utrikes ärendena	24,000	—
Departementets expedition	24,000	—
Ministerstaten	300,000	—
Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter	48,000	—
Tillfälligt anslag till öfvergående utgifter	40,800	—
S:gr	436,800	—
Konsuls-staten:		
Departementets expedition	4,400	—
Konsulernas aflöning	147,600	—
Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter	8,000	—
S:gr	160,000	—
Till underhåll af svenska kyrkan i London och svenska kronans egendom i Constantinopel: Från nuvarande beloppet 7,000: —, som jemväl omfattar kostnaden för underhåll af svenska kronans hus i Tanger, *afgår* i följd af denna fastighets försäljning 120: —	6,880	—
Summa	603,680	—

Stockholm, tryckt hos Sam. Rumstedt, 1872.

N:o 12.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 10 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Fjerde Hufvudtitel.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 8 och Memorial N:o 33.)

S. A. K.

Vid Riksstatens Fjerde Hufvudtitel, hvilken innefattar anslagen till *Landtförsvaret*, hafva, med anledning af Eders Kongl. Maj:ts nådiga Proposition angående statsverkets tillstånd och behof, nedannämnda förändringar ifrågakommit.

Landtförsvars-departementet.

Departementets kommando-expedition.

1:o. Uti anslaget till denna expedition har Eders Kongl. Maj:t äskat förhöjning med 12,000 R:dr till aflöning åt två *Militärattachéer*, den ena vid Kongl. Maj:ts beskickning i Paris och den andra vid beskickningen i Berlin, hvardera med 6,000 R:dr; men denna anslagsförhöjning har icke blifvit af Riksdagen beviljad.

Generalstabsofficerares bildande.

2:o. Till utsträckning i *Generalstabsofficerarnes fältöfningar* medelst sådana öfningars anställande hvarje år, i stället för såsom hittills endast hvartannat, har Eders

Kongl. Maj:t föreslagit, att anslaget för Generalstabsofficerares bildande, nu utgörande 6,500 R:dr, måtte till 10,000 R:dr förhöjas.

Riksdagen har den äskade anslagstillökningen, 3,500 R:dr, beviljat.

Topografiska korpsen.

3:o. Eders Kongl. Maj:t, som ansett den för *Professorn vid Topografiska korpsen* i stat uppförda lön, 2,500 R:dr, böra till 4,500 R:dr förhöjas, har af sådan anledning föreslagit, att anslaget till nämnda korps måtte från nuvarande beloppet, 34,250 R:dr, till 36,250 R:dr förhöjas; Och har i öfverensstämmelse härmed Topografiska korpsens anslag blifvit med 2,000 R:dr förhöjdt.

Kommendantstaten.

4:o. Sedan f. d. Kommendanten i Gefle med Fredriksskans, Majoren A. J. von Mentzer, hvilken å kommendantstaten uppburit ett årligt arvode af 300 R:dr, numera med döden afgått, hvarigenom berörda, till indragning afsedda arvodesbelopp blifvit disponibelt, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att kommendantsstatsanslaget, som för närvarande utgör 11,717 R:dr måtte med 300 R:dr nedsättas; Och är, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning, anslaget till kommendantsstaten nedsatt till 11,417 R:dr.

Indelta Arméen.

Kavalleri- och Infanteri-regementena.

5:o. Då, enligt hvad Statskontoret anmält, till *ersättning för räntan* af Södra Malfors kronoskattevattenmjölqvarn i Östergötlands län, utgörande 8 öre i penningar, 29 kubikfot råg och 33 kubikfot 9 kannor korn, hvilken ränta varit Chefen för 1:sta Lifgrenadier-regementet på lön anordnad, men jemlikt Kongl. kungörelsen den 30 December 1863 blifvit afskrifven, motsvarande anslag borde uppföras, men deremot afdrag ske för 44 öre i penningar, 3 kannor råg och 6 kannor korn, hvartill ersättningsanslaget för dylika räntor vid 1867 års riksdag för högt beräknats, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit,

att penningeanslaget, nu utgörande	R:dr	410,402:	48
måtte med	»	——	36
nedsättas till	R:dr	410,402:	12;

att den under anslaget uppförda oindelta spanmål, 16,944 kubikfot 8 kannor, beräknad till	R:dr	35,584: 08
måtte ökas med 62 kubikfot, beräknade till	»	130: 20
till 17,006 kubikfot 8 kannor à 2: 10 kubikfoten	R:dr	35,714: 28;
att det nuvarande beloppet af indelt ränta och ersättning för indragna räntor	»	2,097,136: 45
måtte minskas med	»	129: 84
	till R:dr	2,097,006: 61

Den af Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagna reglering inom anslaget för kavalleri- och infanteri-regementena är af Riksdagen godkänd.

Inlösen af dagsverksskyldighet från hästhemman i Skåne.

6:o. Till inlösen af berörda dagsverksskyldighet har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att under förestående rubrik och näst efter anslaget till indelta kavalleri- och infanteri-regementena måtte i Riksstaten uppföras ett nytt anslag af förslagsanslags natur till belopp af 4,500 R:dr.

Hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit har Riksdagen bifallit.

Löneförbättringar vid indelta arméen.

7:o. Eders Kongl. Maj:t har äskat, att det för nämnda ändamål under flera föregående år och äfven för innevarande år anvisade anslag af 100,000 R:dr måtte jemväl för år 1873 få med enahanda belopp utgå och enligt förut meddelade föreskrifter användas. Och då de förhållanden, som påkallat uppförande af detta anslag, oförändrade fortfara, har hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda äskat blifvit af Riksdagen beviljadt.

Indelta Arméens och Wermlands Fältjägare-regementes vapenöfningar.

8:o. För åstadkommande af årliga *fälttjenstöfningar* med trupper af alla vapen och för utsträckning af *infanteri-underbefälsskolans* samt *förberedande kavalleri-underbefälsskolornas öfningar* skulle i ifrågavarande anslag erfordras en förhöjning af 257,443 R:dr 73 öre; och Eders Kongl. Maj:t har derföre begärt, att samma anslag, nu utgörande 1,000,000 R:dr, måtte med nämnda belopp förhöjas samt kostnaderna för värfvade truppers deltagande i de gemensamma fälttjenstöfningarne framgent af ifrågavarande anslag bestridas.

Enligt hvad af det den nådiga Propositionen bilagda Statsrådsprotokoll öfver Landtförsvarsärenden inhemtats, är härvid den årliga kostnaden för Arméens fälttjenstöfningar beräknad till 250,000 R:dr, infanteriets underbefälsskola afsedd att

utsträckas från 75 till 120 dagar samt förberedande underbefälsskolor vid kavalleriet föreslagna att hållas hvarje år i stället för hvart tredje år, men i öfrigt kostnaderna upptagna med ledning af de vid urtima Riksdagen 1871 framlagda beräkningar. Då emellertid dessa beräkningar grundade sig på förutsättningen af indelta infanteriets uppbringande till 24,000 man genom öfverflyttning till landtförsvaret af en del båtsmansnummer, men denna öfverflyttning icke blifvit af Riksdagen medgifven, har från Chefen för Landtförsvarsdepartementet öfverlemnats en specifik beräkning, deri kostnaderna för indelta infanteriets öfningar upptagits efter en nummerstyrka af 22,000 man och beräknats till en summa af 1,218,111 R:dr 93 öre.

Det af Eders Kongl. Maj:t anmälda medelsbehof skulle således i förevarande anslag kräfva en förhöjning af 218,111 R:dr 93 öre.

Så väl underbefälsskolornas som de s. k. fälttjenstöfningarnes stora betydelse för arméens utbildning är allmänt erkänd, och Riksdagen har således icke dragit i betänkande att bevilja de anslag, som uti ifrågavarande hänseenden kunna finnas oundgängligen nödiga; men då Riksdagen föreställt sig, att genom minskning af de inkommenderade truppernas antal eller på annat sätt kostnaderna för fälttjenstöfningarne kunna utan synnerlig olägenhet något inskränkas, har Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning endast på det sätt blifvit af Riksdagen bifallen, att för åstadkommande af årliga fälttjenstöfningar med trupper af alla vapen och för utsträckning af infanteri-underbefälsskolans samt förberedande kavalleri-underbefälsskolornas öfningar, anslaget till indelta arméens och Wermlands fältjägareregementes vapenöfningar blifvit med 200,000 R:dr förhöjdt.

I enlighet med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen vidare medgifvit, att kostnaderna för värfvade truppers deltagande i de gemensamma fälttjenstöfningarne må framgent af ifrågavarande anslag bestridas.

Beträffande åter Eders Kongl. Maj:ts jemväl gjorda nådiga framställning om anvisande af anslag för fälttjenstöfningar under *innevarande* år har hos Riksdagen blifvit erinradt, hurusom denna fråga redan vid nästlidet års lagtima riksmöte varit föremål för Riksdagens pröfning; och har derföre Riksdagen, helst anslagsbehofvet då blifvit i viss mån tillgodosedt, ansett sig icke kunna den nådiga framställningen bifalla.

Vårfvade Arméen.

Wermlands Fältjägare-regemente.

9:o. I afseende å detta regemente har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att, i likhet med hvad för innevarande år eger rum, de för regementets olika behof afsedda medel må med oförändrade belopp äfven under år 1873 utgå och af Eders Kongl. Maj:t, utan afseende å hvarje belopps särskilda ändamål, gemensamt få dispo-

neras till bestridande af hit hörande utgifter, i enlighet med de förändrade förhållanden, som af passevolansens upphörande föranledas; Och har hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit blifvit af Riksdagen beviljadt.

Svea-, Göta- och Vendes-artilleriregementen.

10:o. Sedan den år 1871 församlade Riksdagen vid dess lagtima möte anvisat till påbörjande af artilleriets förändrade organisation en summa af 223,884 R:dr 76 öre att såsom extra anslag under innevarande år utgå, och då nämnda summa, såsom afsedd för årligen återkommande utgifter, borde på ordinarie stat uppföras för att fortfarande vara att tillgå, har, enligt hvad i den nådiga propositionen är meddeladt, Eders Kongl. Maj:t låtit uppgöra förslag till summans fördelning på de olika riksstatsanslag, hvarunder densamma med hänseende till utgifternas olika natur hörde; och borde enligt berörda förslag under anslaget: *Svea-, Göta- och Vendes-artilleriregementen* uppföras ett belopp af . . . . R:dr 103,834: 33,
men enär från samma anslag borde afgå ett belopp, motsvarande aflöningen för de beställningar, hvilka i följd af artilleriets fortgående organisation vore till indragning afsedda, eller . . . . . . » 8,440: —
komme verkliga förhöjningen att utgöra . . . . R:dr 95,394: 33,
hvilket sistnämnda belopp Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit att tilläggas ifrågavarande anslag på följande sätt, nemligen:
att anslagets nuvarande penningebelopp . . . R:dr 766,570: 05
ökas med . . . . » 85,052: 67 till R:dr 851,622: 72,
och att den under anslaget upptagna oindelta spanmål, 41,589 kubikfot 6 kannor, motsvarande . . . . R:dr 87,338: 16,
må ökas med 4,924 kubikfot 6 kannor, motsvarande . . . . » 10,341: 66,
till 46,514 kubikfot 2 kannor . . . . » 97,679: 82,
hvarigenom anslagets slutsumma blefve . . . . R:dr 949,302: 54.

Den äskade anslagsförhöjningen, 95,394 R:dr 33 öre, har, på sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, blifvit af Riksdagen beviljad.

Fortifikationen.

11:o. Utaf det vid 1871 års lagtima riksdag med tillhopa 132,510 R:dr 35 öre till uppsättning af ökadt antal fortifikationstrupper beviljade extra anslag borde, på sätt den nådiga propositionen vidare innehåller, ett belopp af 76,723 R:dr 55 öre, såsom erforderligt för årligen återkommande utgifter, på ordinarie stat uppföras och på olika riksstatsanslag, enligt hvad i statsrådsprotokollet vore anmärkt, fördelas. Enligt berörda fördelning tillkomme anslaget för fortifikationen ett belopp

af . . . . R:dr 42,640: 96.

I detta anslag erfordrades dessutom för fortifikationsstabens komplettering enligt uppgjord plan . . . . » 13,438: 57.

så att förhöjningen i anslaget komme att utgöra tillhopa . . . . . . R:dr 56,079: 53.

hvilket sistnämnda belopp Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit att komma anslaget till godo på följande sätt, nemligen:

att anslagets nuvarande penningebelopp . . . . R:dr 168,620: 11,

måtte ökas med . . . . » 52,890: 26,

till . . . . R:dr 221,510: 37,

och att den under anslaget upptagna oindelta spanmål, 3,182 kubikföt 7 kannor, motsvarande 6,683: 67, måtte ökas med 1,518 kubikfot 7 kannor, motsvarande 3,189: 27, till 4,701 kubikfot 4 kannor, motsvarande . . . . » 9,872: 94.

hvarigenom anslagets slutsumma blefve . . . . R:dr 231,383: 31.

Den af Eders Kongl. Maj:t i anslaget för fortifikationen sålunda äskade förhöjning, 56,079 R:dr 53 öre, är af Riksdagen beviljad.

Kavalleri- och artillerihästars remontering och skoning.

Lega för hästar till Artilleriets och Pontonierbataljonens exercis.

Fouragering af artilleriets och Pontonierbataljonens samt värfvade Kavalleriets hästar.

Mathållning för manskapet vid garnisonsregementena.

2:o. Likaledes har Riksdagen i följd af de vid sistlidet års lagtima riksmöte fattade beslut angående artilleriets och fortifikationstruppernas organisation samt i öfverensstämmelse med Eders Kongl. Maj:ts derom nu framställda särskilda förslag,beslutit:

att anslaget till kavalleri- och artillerihästars remontering och skoning, nu utgörande 58,634 R:dr 75 öre, må förhöjas med 8,626 R:dr 50 öre eller till 67,261 R:dr 25 öre;

att anslaget till lega för hästar till artilleriets och pontonierbataljonens exercis, nu utgörande 49,894 R:dr 69 öre, må förhöjas med 8,505 R:dr till 58,399 R:dr 69 öre;

att anslaget till fouragering af artilleriets och pontonierbataljonens samt värfvade kavalleriets hästar, nu utgörande 390,000 R:dr, må förhöjas med 49,700 R:dr eller till 439,700 R:dr; samt

att anslaget till mathållning för manskapet vid garnisonsregementena, nu utgörande 320,000 R:dr, må förhöjas med 38,000 R:dr eller till 358,000 R:dr.

Beväringen.

Gotlands nationalbeväring.

13:o. Till arvoden åt 7 sergeanter à 150 R:dr och åt 14 fourirer af 1:sta klass à 100 R:dr har Eders Kongl. Maj:t uti detta anslag äskat en förhöjning af 2,450

R:dr, eller från dess nuvarande belopp, 139,428 R:dr 90 öre, till 141,878 R:dr 90 öre; och är den äskade förhöjningen af Riksdagen beviljad.

Materielen.

Försvarsverket till lands i allmänhet eller Arméförvaltningens departement.

14:o. Till följd af förra lagtima Riksdagens beslut angående *artilleriets och fortifikationstruppernas organisation* erfordras i detta anslag en tillökning af 49,289 R:dr 47 öre, motsvarande hvad af nämnda Riksdag blifvit på extra stat för ändamålet anvisadt; och har Eders Kongl. Maj:t på grund häraf och för jemnande af ordinarie anslagsförhöjningarnes slutsumma, föreslagit i förevarande anslag en förhöjning af 49,300 R:dr 91 öre.

Med summans jemnande i öfverensstämmelse med den afvikelse från den nådiga propositionen, Riksdagen under punkten 8 här ofvan vidtagit, har anslaget till försvarsverket till lands i allmänhet blifvit i följd af artilleriets och fortifikationstruppernas organisation förhöjdt med 49,244 R:dr 64 öre.

15:o. I öfverensstämmelse med Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställning, har Riksdagen vidare under ifrågavarande anslag uppfört ett belopp af 98,000 R:dr till kostnadernas bestridande för den årliga tillverkningen af *kopparpatroner*.

16:o. Slutligen har Eders Kongl. Maj:t uti förevarande anslag föreslagit en förhöjning af 3,100 R:dr till bestridande af de ökade utgifter, hvartill den genom Kongl. kungörelsen den 9 December nästlidet år stadgade *förhöjning i kronoskjutslegan* föranleder; och har Riksdagen jemväl denna anslagsförhöjning beviljat.

17:o. *Öfriga* under denna hufvudtitel uppförda ordinarie anslag, deri förändring icke ifrågakommit, äro uppförda till enahanda belopp som vid nästlidna riksdag bestämdes.

Beträffande de landtförsvarets behof, som nu ansetts böra genom *extra anslag* tillgodoses, äro nedannämnda framställningar gjorda.

18:o. Till kostnaders bestridande för fullföljandet af *artilleriets organisation* enligt uppgjord plan har Eders Kongl. Maj:t begärt för år 1873 ett anslag af 145,526 R:dr 8 öre; och då nämnda plan vid nästlidet års lagtima riksdag blifvit gillad, har Riksdagen till ändamålet anvisat för år 1873 ett extra anslag af 145,526 R:dr 8 öre.

19:o. Till inlösen af *persedlar vid Vendes artilleri-regemente*, i följd af passevolansens upphörande derstädes äfvensom till arvoden åt battericheferne i afvaktan

på en ny lönereglering vid värfvade arméen, har Eders Kongl. Maj:t äskat för år 1873 på extra stat ett förslagsanslag af 50,000 R:dr.

Utan att ingå i pröfning af frågan, huruvida afskaffande af passevolansen vid värfvade arméen i allmänhet må vara lämpligt och för statsverket fördelaktigt, har Riksdagen, enär passevolansens upphörande vid artilleriregementena är af den redan beslutade organisationen af artilleriet betingadt, ansett sig böra det äskade anslaget bevilja.

20:o. Till uppsättning af ytterligare *fortifikationstrupper* medelst påbörjande af sappörbataljonens organisation har Eders Kongl. Maj:t äskat ett anslag af 44,709 R:dr 40 öre; och då senast församlade lagtima Riksdag bifallit Eders Kongl. Maj:ts nådiga förslag om uppsättande af en bataljon sappörer, har nämnda anslagsbelopp, 44,709 R:dr 40 öre, blifvit för år 1873 på extra stat anvisadt.

Artilleribehof.

21:o. Under denna rubrik har Riksdagen, i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts nådiga förslag, såsom extra anslag för år 1873 anvisat nedannämnda belop, nemligen:

till fortsatt anskaffning af fältartillerimateriel 185,000 R:dr;

till fortsatt anskaffning af fästnings- och positionskanoner 100,000 R:dr; samt

till fortsatt anskaffning af infanterigevär 1,084,000 R:dr.

22:o. Vidare har Eders Kongl. Maj:t till uppförande af nya och iståndsättande af befintliga *gevärsförrådsbyggnader* å indelta infanteriregementenas mötesplatser begärt ett extra anslag af 25,000 R:dr; och har Riksdagen detta anslagsbelopp för år 1873 beviljat.

Fortifikationsbehof.

23:o. Till *Carlsborgs fästningsbyggnad* har Eders Kongl. Maj:t för år 1873 äskat ett extra anslag af 300,000 R:dr, till fortsättning af arbetena dels å hufvudvallen, dels å de med innevarande års anslag påbörjade förrådsbyggnader för arméens reservmateriel.

Med bifall till denna nådiga framställning har Riksdagen till Carlsborgs fästningsbyggnad anvisat ett belopp af 300,000 R:dr att såsom extra anslag för år 1873 utgå.

24:o. Till fortsättning af *befästningsarbetena vid Carlskrona* har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Majts derom gjorda nådiga framställning, anvisat för år 1873 ett extra anslag af 450,000 R:dr.

25:o. Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte till skansanläggningen å *Rindön vid Oxdjupet* (Fredriksborgssundet) bevilja den enligt befälhafvarens för fortifikationen beräkning ytterligare erforderliga summa 825,000 R:dr samt deraf anvisa för innevarande år 70,000 R:dr och för år 1873 200,000 R:dr.

Vid

Vid sistlidne lagtima riksdag begärdes för befästningsarbeten uti inloppen till Stockholm nedannämnda belopp, nemligen:

till Fredriksborgssundets befästning	R:dr	158,680: —
» fullbordande af försänkningarne	»	188,400: —
» bepansringar	»	170,000: —
» tvänne jerntorn	»	616,680: —

Samtliga dessa anslag blefvo då jemväl anvisade att under nästlidet och innevarande år utgå med undantag af den till jerntornen äskade summa 616,680 R:dr, med hvars anvisande Riksdagen ansåg kunna tills vidare anstå, helst, i anseende till skiljaktiga meningar om tornens konstruktion och beskaffenhet, kostnaderna derför ännu ej kunnat med någon tillförlitlighet beräknas, samt dessa torn dessutom ej voro afsedda att före utgången af innevarande år påbörjas.

Eders Kongl. Maj:ts vid förenämnda riksmöte gjorda framställningar om anslag för ifrågavarande befästningsarbeten grundade sig, enligt hvad då anmäldes, på 1867 års befästningskomités förslagsritningar och kostnadsberäkningar, hvilkas omarbetning i detalj af angifna orsaker icke medhunnits, ehuru en sådan omarbetning ansågs vara så mycket nödvändigare som, med hänseende till artillerivapnets utveckling, den styrka hos jernbepansringarne och tornen, som år 1867 varit tillräcklig, ingalunda kunde numera motsvara fordringarne på desamma, och följaktligen icke heller de 1867 uppgjorda kostnadsberäkningarne numera vara tillförlitliga.

På sätt i statsrådsprotokollet är meddeladt, hade, sedan berörda omarbetning påbörjats, befälhafvaren för fortifikationen inom kort kommit till bestämd öfvertygelse, att de ifrågasatta jerntornen icke numera voro lämpliga, samt att det följaktligen blefve nödvändigt, att åt nedra verket gifva en alldeles förändrad anordning. Enligt en vid den nya, af Eders Kongl. Maj:t gillade, förslagsritningen fogad kostnadsberäkning, skulle nämnda verk, bepansringarne oberäknade, kräfva ytterligare anslag till belopp af 275,070 R:dr 90 öre, som befälhafvaren för fortifikationen ansett lämpligast böra utgå med 200,000 R:dr under år 1873 och 75,000 R:dr under år 1874. Bepansringarne, som, efter jemväl fastställd ritning, komme att blifva två, den ena vänd mot Oxdjupet (Fredriksborgssundet) för trenne, och den andra vänd mot inloppet för sex kasematter, skulle, enligt från England inhemtade upplysningar och uppgjorda approximativa beräkningar, kosta inalles 720,000 R:dr eller i medeltal 80,000 R:dr per kasematt; och har befälhafvaren för fortifikationen föreslagit, att under innevarande år den mindre bepansringen borde fullbordas, derför erfordrades, utöfver de af förra Riksdagen till bepansringar anvisade 170,000 R:dr, ett ytterligare anslag af 70,000 R:dr.

På grund af hvad sålunda förekommit har Riksdagen, som ansett det icke vara nödigt, att utaf de medel, som till ifrågavarande ändamål anvisats, någon del skulle redan under innevarande år utgå, beviljat den för skansanläggningen vid

Oxdjupet af Eders Kongl. Maj:t äskade summa 825,000 R:dr och deraf anvisat såsom extra anslag för år 1873 ett belopp af 270,000 R:dr.

Beklädnadsbehof.

26:o. Då det extra anslag af 189,000 R:dr, hvilket, i följd af den med år 1859 vidtagna förlängningen i *beväringsmanskapets* vapenöfningar, sedermera utgått för vidmakthållande af nämnda manskaps beklädnad, fortfarande vore för berörda ändamål erforderligt, har Eders Kongl. Maj:t äskat anvisande jemväl för år 1873 af enahanda belopp; och har Riksdagen till nämnda ändamål anvisat för år 1873 ett extra anslag af 189,000 R:dr.

Mathållning för manskapet vid Garnisons-regementena.

27:o. Till betäckande af de brister, som å det härtill anvisade anslag för åren 1870 och 1871 intill den 17 November sistnämnda år uppstått, har Eders Kongl. Maj:t begärt anvisande af ett extra anslag för en gång till belopp af 168,800 R:dr, med förslag tillika, att den brist, som ytterligare kunde å anslaget uppstå intill slutet af år 1871, måtte till gäldande från det för år 1872 af Riksdagen beviljade förslagsanslag för manskapets vid garnisonsregementena mathållning få öfverföras; Och har, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts omförmälda nådiga framställning, Riksdagen till betäckande af den nu anmälda bristen i anslaget till mathållning för garnisonsregementena anvisat för år 1873 ett extra anslag af 168,800 R:dr.

Utredningspersedlar åt beväringsmanskapet.

28:o. Vid nästlidet års lagtima riksmöte beviljades till anskaffande af *utredningspersedlar för beväringsmanskapet* ett belopp af 805,320 R:dr, hvaraf såsom extra anslag för innevarande år anvisats en summa af 400,000 R:dr; Och har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit, att återstoden, 405,320 R:dr, måtte såsom extra anslag för år 1873 anvisas.

Denna Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning har Riksdagen bifallit.

Topografiska korpsens arbeten.

29:o. Till fortsättande af dessa arbeten har Eders Kongl. Maj:t äskat anslag till enahanda belopp, som för innevarande år är anvisadt eller 60,000 R:dr; Och har Riksdagen till Topografiska korpsens arbeten för år 1873 beviljat ett extra anslag af 60,000 R:dr.

Officerares anställning i utländsk krigstjenst.

30:o. Jemväl för år 1873 har Eders Kongl. Maj:t begärt anvisning af ett extra anslag å 9,000 R:dr, att enligt Eders Kongl. Maj:ts disposition användas till understöd åt officerare af arméens särskilda hufvudvapen, som kunna vara hugade att ingå i aktiv krigstjenst hos någon i vänskapligt förhållande till Sverige stående makt, och med rättighet, såsom hittills, för Eders Kongl. Maj:t att hvad af anslaget kan inom året komma att besparas få under ett följande år disponera.

Denna nådiga framställning har Riksdagen bifallit.

Skarpskytteväsendet.

31:o. Till befrämjande af skarpskytteväsendet har Eders Kongl. Maj:t för år 1873 äskat anslag till enahanda belopp, som för innevarande år är anvisadt, eller 100,000 R:dr; Och har Riksdagen det äskade beloppet, 100,000 R:dr, såsom extra anslag för år 1873 anvisat.

Kasernetablissement för Svea Artilleri-regemente.

32:o. Sednast i den till 1871 års lagtima Riksdag aflåtna nådiga Proposition angående statsverkets tillstånd och behof framställdes af Eders Kongl. Maj:t begäran om anslag till uppförande af kasernetablissement för Svea Artilleri-regemente, hvilket etablissement då förslagsvis beräknades till en kostnad af 1,000,000 R:dr. Men Riksdagen ansåg sig ej böra den nådiga framställningen bifalla.

Sedan derefter genom befälhafvarens för fortifikationen försorg nytt kostnadsförslag, jemte ritningar, blifvit uppgjordt, har vid insändande deraf bemälde befälhafvare anmält, att han, ehuru förslaget slutade på en summa af 1,057,124 R:dr 80 öre, likväl ansåge kostnaden genom vissa förändrade anordningar kunna inom en million Riksdaler begränsas.

Jemväl rörande läget för det nya etablissementet hafva ytterligare undersökningar egt rum, dervid förrättningsmännen enhälligt förordat etablissementets anläggande på den af Eders Kongl. Maj:t sednast föreslagna platsen utanför Carl XV:s port; Och har, efter hvad sålunda förekommit, Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att, till anläggande å nyssnämnda plats af ett fullständigt kasernetablissement för Svea Artilleri-regemente, bevilja ett extra anslag af 1,000,000 R:dr samt deraf anvisa för innevarande år 100,000 R:dr och för år 1873 ett belopp af 450,000 R:dr.

Det redan länge af Representationen erkända behofvet af ett kasernetablissement för Svea Artilleri-regemente torde nu vara ännu mera oafvisligt, enär der-

förutan den af nästlidet års lagtima Riksdag beslutade organisation af regementet icke lärer kunna fullständigt genomföras; och Riksdagen har derföre ansett denna anslagsfråga nu icke vidare böra undanskjutas. I afseende på planen för nämnda etablissement har någon annan anmärkning icke förekommit, än att Riksdagen föreställt sig, att förråder och verkstäder skulle kunna i vidsträcktare mån, än som, enligt ritningarne, synes vara afsedt, bibehållas vid nu varande Artillerigården. Derigenom skulle det nya etablissementet, som endast komme att innefatta kasern, stallar och ridhus, kunna inskränkas, och kostnaderna nedsättas under det betydliga belopp af 1,000,000 R:dr, som Eders Kongl. Maj:t nu ansett för ändamålet erfordras. Denna fråga har synts Riksdagen väl värd en noggrann undersökning, och Riksdagen har derföre ansett sig böra densamma till Eders Kongl. Maj:ts nådiga pröfning anmäla. Då emellertid den derför erforderliga utredning och den omarbetning af ritningar och kostnadsförslag, som möjligen deraf kan föranledas, måste verka uppskof med arbetenas påbörjande, har det synts icke kunna vara oundgängligen nödigt, att något särskildt belopp skulle för innevarande år till ändamålet anvisas. Riksdagen, som endast på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning, att till påbörjande af kasern, stallar och ridhus vid ett kasernetablissement för Svea Artilleri-regemente anvisats till Eders Kongl. Maj:ts disposition för år 1873 ett extra anslag af 450,000 R:dr, får alltså, jemte anmälan härom, i underdånighet anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes taga under ytterligare ompröfning, huruvida icke Artilleriets förråder och verkstäder skulle kunna inrymmas i de byggnader, som tillhöra den så kallade Artillerigården, och derigenom kostnaderna för det nya etablissementet nedsättas under det belopp, som nu blifvit derför beräknadt.

Exercishus för Lifgardet till häst.

33:o. Till uppförande af en sådan byggnad har Eders Kongl. Maj:t äskat för år 1873 ett extra anslag af 32,944 R:dr 52 öre.

Riksdagen, som funnit detta anslagsbehof vara af beskaffenhet att böra stå tillbaka för de många andra angelägnare föremål, som under denna hufvudtitel förekomma, har alltså ansett sig icke böra bifalla Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning.

Husar-etablissement i Landskrona.

34:o. Till ordnande af ett för tre sqvadroner afsedt *husar-etablissement i Landskrona* har Eders Kongl. Maj:t af Riksdagen begärt ett extra anslag för år 1873 till belopp af 180,000 R:dr, under förutsättning af Riksdagens medgifvande att hvad utöfver nämnda summa, enligt den uppgjorda beräkningen, komme att erfordras, måtte genom försäljning af nuvarande husar-etablissementen i Engelholm, Helsingborg och Ystad fyllas af derför inflytande medel.

Då emellertid frågan om arméorganisationen ännu är hvilande och denna frågas afgörande möjligen kan leda till utvidgning af det värfvade kavalleriet, har det synts Riksdagen böra undvikas, att nu vidtaga åtgärder, som skulle förorsaka afyttrande af kronan tillhöriga, för dylika trupper lämpliga byggnader, och Riksdagen har derföre ansett den ifrågasatta förflyttningen af trenne sqvadroner af Husarregementet Konung Carl XV böra tills vidare anstå; i följd hvaraf det till ordnande af ett husar-etablissement i Landskrona begärda anslag icke blifvit af Riksdagen beviljadt.

35:o. Slutligen har Eders Kongl. Maj:t till utgifter i följd af förhöjd *kronoskjutslega* äskat för innevarande år ett extra anslag af 3,100 R:dr; Och är detta belopp af Riksdagen anvisadt att innevarande år från Riksgälds-kontoret utgå.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 10 April 1872.

Tabell öfver ordinarie anslagen under

Landtförsvars-Departementet.

Departements-chefen			
Departementets kansliexpedition			
Departementets kommandoexpedition			
Arméförvaltningen			
Generalitets-staten			
Generalstabs-officerares bildande:			
Nuvarande beloppet		6,500: —	
Tillkommer: Förhöjning till utsträckning af Generalstabs-officerarnes fältöfningar		3,500: —	
Topografiska korpsen:			
Nuvarande beloppet		34,250: —	
Tillkommer: Löneförhöjning åt professoren vid korpsen		2,000: —	
Artilleristaben			
Öfverkommendants-expeditionen i Stockholm			
Kommendants-staten:			
Nuvarande beloppet		11,717: —	
Afgår: Indraget arvode för kommendanten i Gefle med Fredriksskans		300: —	
Krigsskolan			
Allmänna garnisonssjukhuset			
Resestipendium för militärläkare			
			S:gr

Indelta Arméen.

Kavalleri- och Infanteri-regementena:			
Penningar:			
Nuvarande beloppet	410,402: 48.		
Tillkommer: Ersättning för afskrifven qvarnränta	—— 08.	410,402: 56.	
Transport		410,402: 56.	

Riksstatens fjerde hufvudtitel.

Penningar.		Förslags-anslag: Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Förslags-anslag: Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Förslags-anslag: Oindelt spanmål. Mått.		Förslags-anslag: Oindelt spanmål. Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Summa Riksmynt.	
R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	Kbf.	k.	R:dr.	ö.	R.dr.	ö.
17,000	—	———	—	———	—	———	—	———	—	17,000	—
39,000	—	———	—	———	—	———	—	———	—	39,000	—
16,450	—	———	—	———	—	———	—	———	—	16,450	—
23,700	—	———	—	———	—	———	—	———	—	123,700	—
72,350	—	———	—	———	—	———	—	———	—	72,350	—
10,000	—	———	—	———	—	———	—	———	—	10,000	—
36,250	—	———	—	———	—	———	—	———	—	36,250	—
6,400	—	———	—	———	—	———	—	———	—	6,400	—
6,015	—	———	—	———	—	———	—	———	—	6,015	—
11,417	—	———	—	———	—	———	—	———	—	11,417	—
79,888	25	———	—	———	—	———	—	———	—	79,888	25
62,650	—	———	—	———	—	———	—	———	—	62,650	—
2,000	—	———	—	———	—	———	—	———	—	2,000	—
83,120	25	———	—	———	—	———	—	———	—	483,120	25
83,120	25	———	—	———	—	———	—	———	—	483,120	25

Transport		410,402: 56.	
Afgår: Vid 1867 års riksdag för högt uppförd dylik ersättning		—— 44.	410,402: 12.
Indelt ränta och ersättning för indragna räntor:			
Nuvarande beloppet		2,097,136: 45.	
Afgår: Afskrifna qvarnräntor		129: 84.	2,097,006: 61.
Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag, såsom i 1872 års riksstat			264.507: 39.
Oindelt spanmål:	Mått.	Värde.	
Nuvarande anslag	16,944: 8.	35,584: 08.	
Tillkommer: Ersättning för afskrifna qvarnräntor, utgörande, efter afdrag för vid 1867 års riksdag för mycket uppförda 9 kannor spanmål,	62: —	130: 20.	35,714: 28.
S:gr	17,006: 8.		
Inlösen af dagsverksskyldighet från hästhemman i Skåne, *Förslagsanslag*			
Roteringsunderstöd, *Förslagsanslag*			
Till löneförbättringar vid indelta arméen			
Militieboställskassan, *Reservationsanslag*			
Indelta arméens och Wermlands fältjägare-regementes vapenöfningar, *Reservationsanslag:*			
Nuvarande beloppet		1,000,000: —	
Tillkommer: Förhöjning till årliga fälttjenstöfningar samt utsträckning af underbefälsskolornas öfningar		200,000: —	
Till trossens underhåll, *Reservationsanslag*			
			S:g

Värfvade Arméen.

Lifgardet till häst	
Husar-regementet Konung Carl XV	
	Transpor

Penningar.		Förslags-anslag.								Summa Riksmynt.	
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål. Mått.		Oindelt spanmål. Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.			
R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	Kbf.	k.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.
483,120	25	———	—	———	—	———		———	—	483,120	25
410,402	12	2,097,006	61	264,507	39	17,006	8	35,714	28	2,807,630	40
4,500	—	———	—	———	—	———	—	———	—	4,500	—
12,500	—	———	—	———	—	———	—	———	—	12,500	—
100,000	—	———	—	———	—	———	—	———	—	100,000	—
2,057	14	———	—	———	—	10,849	8	22,784	58	24,841	72
1,200,000	—	———	—	———	—	———	—	———	—	1,200,000	—
26.520	—	———	—	———	—	———	—	———	—	26,520	—
1,755,979	26	2,097,006	61	264,507	39	27,856	6	58,498	86	4,175,992	12
115,556	05	———	—	———	—	5,985	—	12,568	50	128,124	55
139,664	99	———	—	———	—	10,577	7	22,213	17	161,878	16
2,494,320	55	2,097,006	61	264,507	39	44,419	3	93,280	53	4,949,115	8

			Transport
Svea Lifgarde			
Andra Lifgardet			
Wermlands Fältjägare-regemente			
Svea, Göta och Vendes artilleriregementen, *Reservationsanslag:*			
Penningar:			
Nuvarande beloppet		766,570: 05.	
Tillkommer: Förhöjning		85,052: 67.	851,622: 72.
Oindelt spanmål:	Mått.	Värde.	
Nuvarande anslag	41,589: 6.	87,338: 16.	
Tillkommer: Förhöjning	4,924: 6.	10,341: 66.	97,679: 82.
	S:gr 46,514: 2.		
Marinregementet			
Fortifikationen (derunder *Reservationsanslag* till fortifikationens praktiska öfningar		10,000 R:dr)	
Penningar:			
Nuvarande beloppet		168,620: 11.	
Tillkommer: Förhöjning		52,890: 26.	221,510: 37
Oindelt spanmål:	Mått.	Värde.	
Nuvarande anslag	3,182: 7.	6,683: 67.	
Tillkommer: Förhöjning	1,518: 7.	3,189: 27.	9,872: 94
	S:gr 4,701: 4.		
Kavalleri- och artillerihästars remontering och skoning:			
Nuvarande beloppet			58,634: 75
Tillkommer: Förhöjning			8,626: 50
Lega för hästar till artilleriets och pontonierbataljonens exercis:			
Penningar, nuvarande beloppet		11,990: 74.	
Tillkommer: Förhöjning		8,505: —	20,495: 74
Oindelt spanmål, såsom i 1872 års riksstat			37,903: 95
			Transpor

Penningar.		Förslags-anslag: Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Förslags-anslag: Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Förslags-anslag: Oindelt spanmål. Mått.		Förslags-anslag: Oindelt spanmål. Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Summa Riksmynt.	
R:dr.	ö	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	Kbf.	k.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.
2,494,320	55	2,097,006	61	264,507	39	44,419	3	93,280	53	4,949,115	8
149,922	70	—	—	—	—	10,672	2	22,411	62	172,334	32
149,537	70	—	—	—	—	10,672	2	22,411	62	171,949	32
69,490	50	—	—	—	—	—	—	—	—	69,490	50
851,622	72	—	—	—	—	46,514	2	97,679	82	949,302	54
248,228	42	—	—	—	—	—	—	—	—	248,228	42
221,510	37	—	—	—	—	4,701	4	9,872	94	231,383	31
67,261	25	—	—	—	—	—	—	—	—	67,261	25
20,495	74	—	—	—	—	18,049	5	37,903	95	58,399	69
4,272,389	95	2,097,006	61	264,507	39	135,028	8	283,560	48	6,917,464	43

Transport

Fouragering af artilleriets och pontonierbataljonens samt värfvade kavalleriets hästar, *Förslagsanslag:*

Nuvarande beloppet		390,000: —	
Tillkommer: Förhöjning		49,700: —	

Mathållning för manskapet vid garnisonsregementena, *Förslagsanslag:*

Nuvarande beloppet		320,000. —	
Tillkommer: Förhöjning		38,000: —	
			S:gr

Beväringen.

Lifbevärings-regementet			
Gotlands Nationalbeväring:			
Penningar, nuvarande beloppet	138,053: 40.		
Tillkommer: Arvoden åt 7 sergeanter à 150 R:dr och åt 14 fourirer af 1:sta klass à 100 R:dr	2,450: —	140,503: 40.	
Oindelt spanmål:			
Såsom i 1872 års riksstat		1,375: 50.	
Hallands beväring			
Wester-Norrlands beväring, lönefyllnad			
Beväringsmanskapets vapenöfning, *Förslagsanslag*			
			S:gr

Materielen.

Försvarsverket till lands i allmänhet eller Arméförvaltningens departement, *Reservationsanslag:*

Nuvarande beloppet		1,277,447: 1[illegible]	
Tillkommer:			
Till följd af artilleriets och fortifikationstruppernas organisation	49,244: 64.		
För den årliga tillverkningen af kopparpatroner	98,000: —		
Till ökade utgifter i följd af kronoskjutslegans förhöjning	3,100: —	150,344: 64.	

Transport

Penningar.		Förslags-anslag: Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål. Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Summa Riksmynt	
R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	Kbf.	k.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.
4,272,389	85	2,097,006	61	264,507	39	135,028	8	283,560	48	6,917,464	43
439,700	—	——	—	——	—	——	—	——	—	439,700	—
358,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	358,000	—
2,830,990	44	——	—	——	—	107,172	2	225,061	62	3,056,052	06
15,911	50	——	—	——	—	——	—	——	—	15,911	50
140,503	40	——	—	——	—	655	—	1,375	50	141,878	90
7,500	—	——	—	——	—	——	—	——	—	7,500	—
6,295	—	——	—	——	—	——	—	——	—	6,295	—
600,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	600,000	—
770,209	90	——	—	——	—	655	—	1,375	50	771,585	40
1,427,791	83	——	—	——	—	——	—	——	—	1,427,791	83
7,268,091	68	2,097,006	61	264,507	39	135,683	8	284,935	98	9,914,541	66

Transport

Till Lif- och släpmunderingar vid Rotehållsregementena . . . .
Inqvarteringskostnader i Stockholm, *Förslagsanslag* . . . .
Till inqvarteringens ordnande i Stockholm, *Reservationsanslag* . . . .
Inqvarteringskostnader i landsorterna, *Förslagsanslag* . . . .
Salpeteruppköp, *Förslagsanslag* . . . .
Ved och ljus vid fästnings- och garnisonsorter . . . .

S:gr

Diverse anslag.

För en ridskola vid Strömsholms kungsgård . . . .
Till skjutsskolor, *Reservationsanslag* . . . .
Spanmålsupphandlings- och bagerikostnader . . . .
Durchmarchekostnader, *Reservationsanslag* . . . .
Rese- och traktaments-penningar, *Förslagsanslag* . . . .
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för Arméförvaltningen m. fl. verk . . .
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för Departementets kansliexpedition, *Förslagsanslag* . . . .
Extra utgifter . . . .

S:gr

Summa

Penningar.		Förslags-anslag: Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål. Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Summa Riksmynt	
R:dr	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	kbf.	k.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.
7,268,091	68	2,097,006	61	264,507	39	135,683	8	284,935	98	9,914,541	66
262,520	—	—	—	—	—	—	—	—	—	262,520	—
18,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18,000	—
21,450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21,450	—
36,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36,000	—
110,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	110,000	—
33,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33,000	—
1,908,761	83	—	—	—	—	—	—	—	—	1,908,761	83
14,200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14,200	—
9,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9,000	—
37,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37,500	—
8,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,000	—
70,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70,000	—
8,770	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,770	—
2,818	34	—	—	—	—	—	—	—	—	2,818	34
67,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	67,500	—
217,788	34	—	—	—	—	—	—	—	—	217,788	34
7,966,850	2	2,097,006	61	264,507	39	135,683	8	284,935	98	10,613,300	—

Tabell öfver extra ordinarie anslagen under Riksstatens Fjerde Hufvudtitel.

		Riksmynt.	
		R:dr.	ö.
Landtförsvars-departementet.			
Artilleribehof:			
För fullföljande af Artilleriets organisation	145,526: 08.		
Till anskaffning af fält-artillerimateriel	185,000: —		
» fästnings- och positionskanoner	100,000: —		
» infanterigevär	1,084,000: —		
» gevärsförrådsbyggnader	25,000: —	1,539,526	8
Fortifikationsbehof:			
Till uppsättning af ytterligare fortifikationstrupper . .	44,709: 40.		
» Carlsborgs fästningsbyggnad	300,000: —		
» befästningsarbetena vid Carlskrona	450,000: —		
» skansanläggningen vid Oxdjupet	270,000: —	1,064,709	40
Intendenturbehof:			
Till ersättning åt passevolantörerne vid Vendes artilleri-regemente för öfvertaliga persedlar m. m., äfvensom till arvoden åt battericheferna, *Förslagsanslag*	50,000: —		
» underhåll af beväringsmanskapets beklädnad . .	189,000: —		
» betäckande af brister i anslaget till mathållning för manskapet vid garnisonsregementena	168,800: —		
» utredningspersedlar åt beväringsmanskapet	405,320: —	813,120	—
Topografiska korpsen:			
Till fortsättande af dess arbeten		60,000	—
	Transport	3,477,355	48

	Riksmynt.	
	R:dr	ö.
Transport	3,477,355	48
Officerares anställning i utländsk krigstjenst:		
Till understöd för sådan anställning	9,000	—
Skarpskytteväsendet:		
Till befrämjande deraf	100,000	—
Byggnadsbehof:		
Till kasernetablissement för Svea artilleri-regemente	450,000	—
Summa	4,036,355	48

Extra ordinarie anslag för år 1872, att utgå från Riksgälds-kontoret.

	Riksmynt.	
	R:dr	ö.
Till ökade utgifter i följd af förhöjd kronoskjutslega	3,100	—

STOCKHOLM, TRYCKT HOS SAM. RUMSTEDT, 1872.

N:o 13.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 10 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Femte Hufvudtitel.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 9 och Memorial N:o 33.)

S. A. K.

Uti den till nu församlade Riksdag aflåtna nådiga Proposition angående statsverkets tillstånd och behof äro i afseende å anslagen inom Riksstatens *Femte* Hufvudtitel här nedan omförmälda förändringar af Eders Kongl. Maj:t föreslagna.

Aflöningsstaterna vid sjöförsvarets stationer.

1:o. Till arvoden åt erforderligt antal *underingeniörer* vid *Marininingeniörsstaten* har Eders Kongl. Maj:t äskat anvisande af ett årligt belopp af 6,400 R:dr.

Då hvad det vid den nådiga propositionen fogade statsråds-protokoll öfver sjöförsvarsärenden rörande denna fråga innehåller, icke synts Riksdagen ådagalägga, att den ifrågavarande anslagsförhöjningen skulle vara af oundgängligt behof påkallad, samt marininingeniörsstaten så nyligen blifvit organiserad, att det förefaller nog tidigt att deri medgifva ytterligare utvidgning, har Eders Kongl. Maj:ts omförmälda nådiga förslag icke vunnit Riksdagens bifall.

2:o. Vidare har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att å anslaget till aflöningsstaterna vid sjöförsvarets stationer jemväl måtte uppföras nedanstående, hittills från allmänna besparingarne å hufvudtiteln utgående belopp, nemligen: för *personalen å*

Kungsholms och Drottningskärs fästningar	R:dr	5,000: —
till löneförhöjning för Förvaltaren vid Carlskrona station *O. F. Gynther*	«	1,000: —
till löneförhöjning för Förvaltaren vid Stockholms station *A. O. Beckman*	«	500: —
till expektansarvoden åt utexaminerade *sjökadetter*	«	2,700: —
eller tillsammans	R:dr	9,200: —

Med bifall till förevarande nådiga framställning är anslaget till aflöningsstaterna vid sjöförsvarets stationer med 9,200 R:dr förhöjdt.

3:o. Då i öfverensstämmelse med de af Riksdagen fattade beslut angående reglering af utgifterna under femte hufvudtiteln för år 1872 anslaget till aflöningsstaterna vid sjöförsvarets stationer bort beräknas till 1,022,022 R:dr 50 öre samt förslagsanslaget till gemenskapens vid sjöförsvaret naturaunderhåll till 243,472 R:dr 90 öre, men det förra anslaget blifvit i Riksstaten för samma år uppfördt med allenast 997,145 R:dr 28 öre, eller 24,877 R:dr 22 öre *lägre*, och det sednare med 268,350 R:dr 12 öre, eller 24,877 R:dr 22 öre *högre* belopp än ofvan angifna, så har Eders Kongl. Maj:t nu härpå fästat Riksdagens uppmärksamhet för erforderlig rättelse i 1873 års stat, samt tillika hemställt, att, till betäckande af den brist, som derigenom komme att för år 1872 uppstå i anslaget till aflöningsstaterna vid sjöförsvarets stationer, måtte få användas ett belopp af 24,877 R:dr 22 öre af samma års anslag till gemenskapens vid sjöförsvaret naturaunderhåll; Och har, jemte det Riksdagen bifallit Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning i afseende på dispositionen af innevarande års anslag till gemenskapens vid sjöförsvaret naturaunderhåll, ett belopp af 24,877 R:dr 22 öre blifvit i 1873 års stat från nämnda anslag till anslaget för aflöningsstaterna vid sjöförsvarets stationer öfverfördt.

Flottans nybyggnad och underhåll.

4:o. Med afseende å ökade underhållskostnader för fartyg och maskinerier m. m. har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att förevarande anslag måtte förhöjas från dess nu varande belopp 783,227 R:dr 32 öre till 900,000 R:dr, eller med 116,772 R:dr 68 öre.

Detta belopp är, enligt hvad statsråds-protokollet gifver vid handen, på följande sätt beräknadt:

för underhåll af maskiner och pannor	R:dr	42,000: —
« anskaffning och underhåll af diverse arbetsmaskiner och ma- « skininventarier	«	18,400: —
« pansarplåtar m. m..	«	46,600: —
« anskaffande och vidmakthållande af segelbåtar 10,000 r:dr, « eller, för jemnande af anslagets slutsumma	«	9,772: 68
Summa	R:dr	116,772: 68

Med hänseende till maskinkraftens under sednare åren så väsendtligt ökade användning för sjöförsvarets materiel, samt då för reparation af de pansrade fartygen förråd af pansarplåtar och andra materialier måste ständigt underhållas, torde de till underhåll af maskiner och pannor äfvensom till pansarplåtar m. m. äskade belopp, tillhopa 88,600 R:dr årligen, vara för de angifna ändamålen väl behöfliga. De öfriga begge anslagsbeloppen hafva deremot synts icke kunna erfordras för det årliga underhållet af den materiel, hvarför de beräknats, om än anskaffning af sådan materiel är af behof påkallad.

Riksdagen har derföre *för underhållande af maskiner och pannor samt till pansarplåtar m. m.* förhöjt anslaget till flottans nybyggnad och underhåll med 88,600 R:dr; till *anskaffning af diverse arbetsmaskiner ock maskininventarier* anvisat för år 1873 ett extra anslag å 18,400 R:dr; och till *anskaffande af segelbåtar till befälets och underbefälets öfningar* anvisat ett belopp af 10,000 R:dr att jemväl såsom extra anslag för år 1873 utgå.

Lots- och Fyrinrättningen med dertill hörande personal.

5:o Jemte det Eders Kongl. Maj:t vidare föreslagit Riksdagen att bibehålla anslaget till Lots- och Fyrinrättningen med dertill hörande personal vid nuvarande belopp 750,460 R:dr, hvari ingår ett särskildt reservationsanslag å 10,000 R:dr till lifräddningsanstalterna å rikets kuster, har Eders Kongl. Maj:t tillika begärt Riksdagens medgifvande, att öfverskotten å inkomsttiteln «Fyr- och båkmedel« måtte fortfarande såsom hittills få för det med samma anslag afsedda behof användas; Och har, med bifall till förevarande nådiga framställning, anslaget till Lots- och Fyrinrättningen med dertill hörande personal blifvit till oförändradt belopp, 750,460 R:dr, bibehållet.

Öfriga under denna hufvudtitel uppförda ordinarie anslag, deri förändring icke förekommit, äro uppförda till enahanda belopp, som vid nästlidna riksdag bestämdes.

Med afseende å de för sjöförsvaret erforderliga särskilda eller *extra anslag* har Eders Kongl. Maj:t gjort följande framställningar:

Flottans underhåll.

7:o Till *diverse behof och anskaffningar* har Eders Kongl. Maj:t äskat för år 1873 ett extra anslag af 95,400 R:dr.

Beträffande detta anslagsbelopp har Riksdagen ansett sig böra särskildt meddela yttrande angående de olika föremål, för hvilka medlen enligt statsrådsprotokollet äro afsedda.

Till anläggande vid Stockholms station af en för upphalning af mindre tunga

fartyg afsedd *slip* är beräknad en summa af 30,000 R:dr. Och har, med hänseende till hvad i denna fråga förekommit, Riksdagen till nämnda ändamål anvisat för år 1873 ett extra anslag af 30,000 R:dr.

Utaf statsråds-protokollet inhemtas, hurusom anmäldt blifvit, att de till östra och vestra boställsbyggnaderna å Skeppsholmen hörande uthusen voro i så bristfälligt skick, att rifning af desamma och deras ersättande med andra icke kunde uppskjutas, samt att kostnaden för uppförande af två nya *uthuslängor* af trä med plåttak beräknats utgöra 15,000 R:dr, hvadan detta belopp blifvit för nämnda ändamål upptaget; men då ifrågavarande anslagsbehof synts Riksdagen icke kunna anses vara af den angelägna beskaffenhet, att icke med dess tillgodoseende kan utan synnerlig olägenhet tills vidare anstå, har det till nämnda uthusbyggnader äskade anslagsbelopp icke blifvit af Riksdagen beviljadt.

För underhåll och komplettering af *madrasser* och *möbler* å kronans fartyg hade stationsbefälhafvaren i Carlskrona gjort framställning om anvisande af dels ett belopp af 3,000 R:dr att årligen utgå, dels ock såsom extra anslag för en gång 26,493 R:dr, men Eders Kongl Maj:t, som ansett anskaffningen af berörda inventarier vara af mera tillfällig beskaffenhet, har för sjöförsvarets begge stationer endast äskat ett belopp af 10,000 R:dr, att såsom extra anslag utgå; Och har med bifall härtill Riksdagen till komplettering af madrasser och möbler å kronans fartyg för år 1873 anvisat ett extra anslag af 10,000 R:dr.

Till aflöningar åt *extra maskinister* samt *extra handtverkare* äfvensom förbättring i aflöningen för *underbefälet* vid timmermans- och handtverksstaten är beräknadt ett belopp af 30,000 R:dr.

Såsom stöd för sin härom gjorda framställning har Förvaltningen af sjöärendena bland annat åberopat:

att ett större antal ångfartyg än tillförene numera utrustades, i följd hvaraf flere extra maskinister, hvilkas aflöning utginge från underhållsanslaget, måste antagas;

att, då enligt föreskriften i Kongl. brefvet den 11 Februari 1871 ledigheter inom handtverksstaten icke återbesättas, utan extra arbetare i mån af behof antagas, men dessas aflöning, hvilken skall bestridas af de besparingar, som genom indragning af de ordinarie beställningarne uppkomma, icke obetydligt öfverstege den, som bestodes arbetare å ordinarie stat, berörda besparingar befunnits otillräckliga för extra arbetarnes aflöning, helst större arbetsstyrka, än ordinarie staten upptager, vid flera tillfällen erfordrats; samt

att underbefälets vid timmermans- och handtverksstaten aflöning vore betydligt lägre, än den, som åtnjötes af sådane, som varfsunderbefäls vederlikar ansedde, å enskildes varf anställde personer, hvadan något tillskott i deras aflöning vore af behof och billighet påkalladt.

Riksdagen har föreställt sig, att den arbetspersonal, som för närvarande till varftjenstgöring kommenderas och derför uppbär aflöning, är så talrik, att, om

den blefve inskränkt till det antal, som nödvändigtvis erfordras, de aflöningsmedel, hvilka derigenom blefve disponibla, skulle lemna fullt tillräcklig tillgång till betäckande af den förhöjning i dagspenningen, som af den större arbetsskickligheten betingas. Visserligen är numera, på sätt ofvan är omförmäldt, i nåder stadgadt, att ledigheter inom handtverksstaten icke återbesättas, men båtsmän, hvilkas arbete å varfven bör vara af ganska ringa värde, äro fortfarande i stort antal till sådan tjenstgöring använde; Och har vid sådant förhållande Riksdagen ansett sig icke böra bevilja det till aflöning åt extra maskinister och extra arbetare m. m. af Eders Kongl. Maj:t äskade anslagsbelopp.

Enligt statsråds-protokollet är vidare för den inom Skärgådsartilleriet bildade *Min-afdelning* afsedt ett belopp af 10,400 R:dr, deraf 5,400 R:dr beräknats till arvoden åt den till afdelningen kommenderade personal, och 5,000 R:dr till dagspenning åt de handtverkare, som för min-arbetena måste anställas.

På sätt under punkten 13 här nedan närmare inhemtas, har Eders Kongl. Maj:t begärt och Riksdagen anvisat för år 1873 en summa af 350,000 R:dr till min-attiralj och materiel, och beloppet af nyssberörda dagspenning torde alltså böra, såsom ingående i materielens tillverkningskostnad, af sistnämnda anslag bestridas. Deremot lärer särskild tillgång böra beredas till arvoden åt min-afdelningens personal, hvilken med hänseende till den särskilda beskaffenheten af dess tjenstgöring måste anses till dylik förmån berättigad. Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning om anvisande af medel för min-afdelningen har alltså endast på det sätt blifvit af Riksdagen bifallen, att till arvoden åt afdelningens befäl och manskap anvisats såsom extra anslag för år 1873 ett belopp af 5,400 R:dr. Varande allså till »diverse behof och anskaffningar» anvisad en sammanräknad summa af 45,400 R:dr.

Byggnadsbehof.

8:o. Till *verkstäder* vid *Carlskrona station* har Eders Kongl Maj:t äskat ett belopp af 217,000 R:dr. Och är detta belopp af Riksdagen beviljadt att såsom extra anslag för år 1873 utgå.

9:o. Vidare har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att till påbörjande af arbetet å nytt *verkstadshus* vid *Stockholms station* samt ordnandet af stränderna derstädes måtte för år 1873 beviljas ett extra anslag af 100,000 R:dr.

Visserligen torde verkstäder för mindre reparationer vara vid Stockholms station behöfliga, men då den nu antydda planen för ordnande af varfvet vid nämnda station synts Riksdagen afse ett etablissement af vida större omfattning, än som för nämnda ändamål skulle erfordras, har det äskade anslagsbeloppet icke blifvit af Riksdagen beviljadt.

10:o. Till *sjukhusbyggnaden i Carlskrona* har Eders Kongl. Maj:t äskat för år 1873 ett extra anslag af 75,000 R:dr.

På sätt af statsråds-protokollet inhemtas, skulle enligt fastställd ritning ifrågavarande sjukhusbyggnad omfatta dels två flygelbyggnader, beräknade att under vanliga förhållanden rymma hvardera 130, men då omständigheterna så påfordrade ända till 150 sjuka, dels ock boningshus med beställen för två öfverläkare och sjukhusinspektoren. Den ena flygeln har sedermera blifvit uppbygd jemte boningshus för sjukhusets tjenstemän, äfvensom tvätt- och kokinrättning samt badanstalt m. m., hvaremot den andra flygeln af brist på medel ännu icke kunnat fullbordas, och det är till påbörjande af arbetena å denna, till en kostnad af 154,000 R:dr beräknade byggnad, som det nu begärda anslagsbeloppet är afsedt.

Enligt hvad af officiela uppgifter inhemtats, har under åren 1867—1870 antalet sjuka å ifrågavarande sjukhus utgjort:

	Högsta sjuknummern.	Medeltalet sjuke.
År 1867	137	60.
» 1868	104	58.
» 1869	102	57.
» 1870	75	50.

och då det således torde kunna med säkerhet antagas, att utrymmet i den redan befintliga sjukhusbyggnaden är under vanliga förhållanden fullt tillräckligt, har det i förevarande hänseende äskade anslagsbelopp icke blifvit af Riksdagen beviljadt.

Vapen.

11:o. Till *handvapen jemte ammunition* har Eders Kongl. Maj:t föreslagit anvisande af 100,000 R:dr; Och har Riksdagen det sålunda äskade anslagsbeloppet för år 1873 på extra stat anvisat.

12:o. För anskaffande af refflade 4,1 tums och 5,63 tums kanoner till utbyte mot äldre slätborrade samt af gröfre pansarbrytande kanoner jemte ammunition hade Förvaltningen af sjöärendena beräknat en summa af 330,000 R:dr; och har Eders Kongl. Maj:t af Riksdagen begärt anslag till detta belopp för anskaffande af refflade kanoner med ammunition.

Riksdagen, som ansett sig icke böra ingå i pröfning af kalibern och beskaffenheten utaf de kanoner, hvilka i främsta rummet böra för sjöförsvaret anskaffas, har till anskaffande af *kanoner jemte ammunition* för år 1873 anvisat ett extra anslag af 330,000 R:dr.

Min-väsendet.

13:o. Till *min-attiralj* och *min-materiel* har Riksdagen i öfverensstämmelse med Eders Kongl. Maj:ts nådiga förslag för år 1873 anvisat ett extra anslag af 350,000 R:dr.

Fartygsmateriel.

14:o Till byggande af *krigsfartyg* har Eders Kongl. Maj:t äskat beviljande af 3,000,000 R:dr, deraf för år 1873 skulle anvisas att belopp af 1,700,000 R:dr.

På sätt inhemtas af det statsråds-protokoll öfver sjöförsvarsärenden, som fanns bilagdt Eders Kongl. Maj:ts till nästlidet års lagtima Riksdag aflåtna nådiga proposition angående statsverkets tillstånd och behof, hade vid underdånig föredragning af frågan om anskaffande af sjökrigsmateriel Departementschefen bland annat uttalat den åsigt, att byggandet af bepansrade fartyg så väl af monitorernas som af pansarbåtarnes klass vore högt af behofvet påkalladt. För sin del hade dock Departementschefen ansett, att för den närmaste framtiden pansarbåtarne borde ega företräde, hvarföre äfven af Riksdagen begärdes 540,000 R:dr till två pansarbåtar äfvensom 120,000 R:dr till ett rekognosceringsfartyg. De af Eders Kongl. Maj:t sålunda äskade belopp, tillhopa 660,000 R:dr, blefvo af Riksdagen anvisade för byggande af pansarfartyg.

Vid föredragning af den vid innevarande riksdag framlagda nådiga propositionen angående femte hufvudtiteln har Departementschefen, under åberopande af den uppfattning i fråga om den för landet lämpligaste fartygsmateriel, han nästlidet år uttalat, förklarat sig hysa den åsigt, att monitorer och pansarbåtar af hufvudsakligen samma beskaffenhet som de hittills bygda fortfarande borde anskaffas med iakttagande dervid af de förbättringar, till hvilka erfarenheten kunde gifva anledning; hvarjemte Departementschefen ansett anskaffning böra ske af en ny cert obepansrade fartyg af mindre dimensioner än ångkorvetterna, i stånd att bära åtminstone en gröfre kanon samt med så stor maskinkraft, som under gifna förhållanden kunde ernås.

Denna nya cert af fartyg har jemväl synts Riksdagen böra blifva för sjöförsvaret behöflig; hvaremot det förefallit Riksdagen betänkligt att under en tid, då striden om det ena eller andra systemet för sjökrigskrafternas ordnande ännu är så oafgjord och misstag i detta hänseende falla i synnerhet tungt för en mindre nation, nu använda stora summor för dyrare fartygscerter. Det vore derföre enligt Riksdagens åsigt önskvärdt, om något anstånd med påbörjande af den femte monitorn kunde finnas lämpligt, helst kostnaderna för dessa fartyg i anseende till nödiga befunna förbättringar alltjemt ökats, så att, då de tre första endast kostade omkring en million R:dr stycket, kostnaderna för en monitor numera skulle uppgå till öfver 2 millioner R:dr. Vid sådant förhållande har Riksdagen ansett sig icke böra bevilja det betydliga anslag, Eders Kongl. Maj:t nu för krigsfartygsbyggnad afsett, utan har Riksdagen till byggande af krigsfartyg till Eders Kongl. Maj:ts disposition för år 1873 anvisat ett extra anslag af 700,000 R:dr.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 10 April 1872.

Tabell öfver ordinarie anslagen under

Sjöförsvars-

Aflönings-

Departements-chefen . . . .
Departementets Kansli-expedition . . . .
Departementets Kommando-expedition . . . .
Förvaltningen af sjöärendena . . . .
Sjökrigsskolan . . . .
Aflöningsstaterna vid Sjöförsvarets stationer:
Nuvarande anslag . . . .
Tillkommer:
Aflöning m. m., som hittills utgått från hufvudtitelns allmänna besparingar
Omföring från anslaget till »gemenskapens vid Sjöförsvaret naturaunderhåll»
Båtsmansindelningen . . . .
Tillskott i de till Båtsmansindelningen uti Blekinge län anslagna räntor, *Förslags*

Materi-

Flottans nybyggnad och underhåll, *Reservationsanslag:*
Nuvarande anslag . . . .
Tillkommer:
För underhåll af maskiner och pannor samt till pansarplåtar m. m. . . .
Båtsmäns förseende med kojer och täcken, *Reservationsanslag* . . . .
Båtsmäns beklädnad, *Förslagsanslag*, högst . . . .
Beklädnad åt kanonierer, matroser och skeppsgossar, *Reservationsanslag* . . . . .

Diverse

Sjövapnets öfningar, *Reservationsanslag:*
Exercis af flottans bemanning . . . .
Sjöexpeditioner till handelns skyddande . . . .

lks-statens Femte Hufvudtitel.

	Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, *förslagsanslag.*		Summa Riksmynt.	
	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.
partementet.						
ter.						
. . . .	15,000	—	——	—	15,000	—
. . . .	18,900	—	——	—	18,900	—
. . . .	4,100	—	——	—	4,100	—
. . . .	35,250	—	——	—	35,250	—
. . . .	21,470	—	——	—	21,470	—
. . . . 997,145: 28.						
. . . . 9,200: —						
. . . . 24,877: 22. 34,077: 22.	1,031,222	50	——	—	1,031,222	50
. . . .	——	—	81,053	98	81,053	98
ag	24,000	—	——	—	24,000	—
S:gr	1,149,942	50	81,053	98	1,230,996	48
n.						
. . . . 783,227: 32.						
. . . . 88,600: —	871,827	32	——	—	871,827	32
. . . .	13,500	—	——	—	13,500	—
. . . .	138,200	—	——	--	138,200	—
. . . .	55,164	60	——	—	55,164	60
S:gr	1,078,691	92	——	—	1,078,691	92
slag.						
. . . . 479,850: —						
. . . . 150,000: —	629,850	—	——	—	629,850	—
Transport	2,858,484	42	81,053	98	2,939,538	40

För sjömätningar och sjökartekontorets verksamhet, *Reservationsanslag* . . . .
Gemenskapens vid sjöförsvaret naturaunderhåll, *Förslagsanslag:*
Nuvarande anslag . . . .
Afgår: Omföring till anslaget «aflöningsstaterna vid sjöförsvarets stationer» . .
Till stipendier för sjöofficerare under anställning i utländsk tjenst eller kommen-
Spanmålsupphandlings- och bagerikostnader, *Reservationsanslag* . . . .
Durchmarche-kostnader, *Reservationsanslag* . . . .
För sjukvård . . . .
För diverse behof . . . .
Rese- och traktamentspenningar, *Förslagsanslag* . . . .
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för Förvaltningen af sjöärendena . . . .
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för Departementets Kansli- och Kom-
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för Sjöförsvarets stationer, *Förslagsanslag*
Extra utgifter . . . .

För

Lots- och fyrinrättningen med dertill hörande personal (häraf ett särskild
ningsanstalterna å rikets kuster), *Reservationsanslag* . . . .

	Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, *förslagsanslag.*		Summa Riksmynt.	
	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.
Transport	2,858,484	42	81,053	98	2,939,538	40
. . . .	60,000	—	——	—	60,000	—
. . . . 268,350: 12.						
. . . . 24,877: 22.	243,472	90	——	—	243,472	90
lering utrikes	15,000	—	——	—	15,000	—
. . . .	16,450	—	——	—	16,450	—
. . . .	20,000	—	——	—	20,000	—
. . . .	39,000	—	——	—	39,000	—
. . . .	19,175	—	——	—	19,175	—
. . . .	15,000	—	——	—	15,000	—
. . . .	4,000	—	——	—	4,000	—
mando-expeditioner, *Förslagsanslag*	2,203	70	——	—	2,203	70
. . . .	27,000	—	——	—	27,000	—
. . . .	15,000	—	——	—	15,000	—
S:gr	1,106,151	60	——	—	1,106,151	60
handeln.						
reservationsanslag à 10,000 R:dr till lifrädd-						
. . . .	750,000	—	460	—	750.460	—
Summa	4,084,786	02	81,513	98	4,166,300	—

Tabell öfver extra ordinarie anslagen under Riks-statens Femte Hufvudtitel.

		Riksmynt.	
		R:dr.	öre.
Sjöförsvars-departementet.			
Flottans nybyggnad och underhåll:			
Till anskaffning af diverse arbetsmaskiner och maskininventarier . . . 18,400: —			
» anskaffande af segelbåtar . . . 10,000: —			
» diverse behof och anskaffningar, nemligen:			
Till en upphalnings-slip vid Stockholms station . . . 30,000: —			
» komplettering af madrasser och möbler å kronans fartyg . . . . 10,000: —			
» arvoden åt Min-afdelningens befäl och manskap . . . 5,400: —	45,400: —	73,800	—
Byggnadsbehof:			
Till verkstäder vid Carlskrona station . . .		217,000	—
Vapen:			
Till handvapen jemte ammunition . . . 100,000: —			
» anskaffande af kanoner jemte ammunition . . . 330,000: —		430,000	—
Minväsendet:			
Till min-attiralj och min-materiel . . .		350,000	—
Fartygsmateriel:			
Till byggande af krigsfartyg . . .		700,000	—
	Summa	1,770,800	—

STOCKHOLM, TRYCKT HOS SAM. RUMSTEDT, 1872.

N:o 14.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 11 Maj 1872.
» » » » Andra Kammaren den 11 » »

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående regleringen af utgifterna under Riks-statens Sjette Hufvudtitel.

(Stats-Utskottets Utlåtanden N:is 10 och 51 och Memorial N:o 33.)

S. A. K.

I afseende på Riks-statens *Sjette* Hufvudtitel, innefattande anslagen till *Civil-departementet*, hafva vid innevarande riksmöte ifrågakommit de förändringar, hvilka här nedan omförmälas.

Departementets expedition.

1:o. Till arvode åt *ett biträde vid de kommunala ärendenas beredning och expedierande* har Eders Kongl. Maj:t äskat anvisande å extra stat af 1,800 R:dr; och har Riksdagen nämnda anslagsbelopp beviljat.

Landtmäteristaten.

2:o. Uppå derom inom Riksdagen väckt förslag har Riksdagen beviljat *landtmäteri-fiskalen* en löneförhöjning af 600 R:dr årligen.

Rikets ekonomiska karteverk.

3:o. Med anledning af Riksdagens uti skrifvelse den 9 Maj 1870 gjorda underdåniga anhållan, att Eders Kongl. Maj:t täcktes taga under ompröfning, i hvad mån de topografiska, ekonomiska och geologiska karteverken kunde med hvarandra ställas i närmare samband, efter hvilken plan i afseende å skalor, omfattning och utgifning dessa karteverk framgent borde fortgå samt i hvad mån kostnaderna derför måtte kunna inskränkas, har, efter det vederbörande i ämnet afgifvit underdånigt utlåtande, Eders Kongl. Maj:t den 15 sistlidne December, på sätt statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag närmare utvisar, hvad angår fortsättningen af ekonomiska karteverket, fastställt vissa allmänna grunder för detta karteverks ställande i närmare samband med de öfriga karteverken; och har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att dels vid Sjette Hufvudtiteln bibehålla det derå för närvarande för rikets ekonomiska karteverk uppförda ordinarie anslag, 6,000 R:dr, dels ock under samma Hufvudtitel på extra stat för år 1873 anvisa till fortsättande af de ekonomiskt-geografiska kartearbetena i Norrbottens län 20,000 R:dr och af de ekonomiska stomkartearbetena i öfriga delar af riket 32,000 R:dr, eller tillsammans 52,000 R:dr.

Hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit, har Riksdagen bifallit.

Öfverståthållare-embetet.

4:o. På det den anslagna hyresersättningen till Öfverståthållare-embetet måtte kunna ökas med 1,500 R:dr och 3,355 R:dr ytterligare ställas till Öfverståthållare-embetets förfogande för aflönande af exekutionsbetjeningen vid dess kansli, har Eders Kongl. Maj:t nu äskat, att det för närvarande till 77,267 R:dr uppgående anslaget till Öfverståthållare-embetet måtte höjas med 4,855 R:dr; och har Riksdagen den begärda anslagstillökningen beviljat.

Landsstaterna i länen.

5:o. Sedan, uppå Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i Calmar län derom gjorda, af Kammarkollegium och Statskontoret understödda framställning, Eders Kongl. Maj:t funnit nödigt fördela det af Thorsås och Söderåkra socknar i Södra Möre härad bestående länsmansdistrikt i

tvänne, har Eders Kongl. Maj:t förty af Riksdagen äskat såsom löneförmåner åt den blifvande länsmannen i det nya distriktet 850 Rdr; och har Riksdagen till lön och hyresersättning åt en länsman i ofvannämnda nya distrikt anvisat 850 R:dr.

6:o. Jemlikt Eders Kongl. Maj:ts tid efter annan fattade nådiga beslut hafva nedannämnda landsstatsboställen blifvit mot årlig ersättning åt vederbörande tjenstemän till statsverket indragna, nemligen inom *Jönköpings län:* a) det kronofogden i Östra härads fögderi på lön anslagna boställe 1/2 mantal N:o 6 Slättåkra Aspegård och 5/8 mantal N:o 1 Slättåkra Månsegård mot ersättning af 1,026 R:dr; b) länsmansbostället i Vestra härads vestra distrikt 1/2 mantal N:o 1 Qvarnaryd mot ersättning af 351 R:dr; och c) länsmansbostället i sistnämnda härads norra distrikt 1/2 mantal N:o 1 Brassbo mot ersättning af 450 R:dr; inom *Kronobergs län:* det länsmannen i Norrviddinge härad på lön anslagna boställe 1/2 mantal N:o 3 Tolg Hållebohl mot ersättning af 535 R:dr; inom *Christianstads län:* länsmansbostället i Villands härad 1/4 mantal N:o 13 Fjelkinge mot ersättning af 756 R:dr; samt inom *Örebro län:* länsmannens i Fellingsbro härad boställe 1/2 mantal N:o 3 Hökasta mot ersättning af 480 R:dr; och har nu, på sätt Eders Kongl. Maj:t i nåder föreslagit, det kontanta anslaget till landsstaterna i länen blifvit af Riksdagen höjdt med en mot sammanräknade beloppen af ofvannämnda ersättningar svarande summa af 3,598 R:dr, men det indelta ränteanslaget deremot minskadt med det sammanräknade belopp, hvartill de berörda boställen åsatta räntor varit i stat beräknade, eller 309 R:dr.

Särskilda förslagsanslag för landsstaterna i länen.

7:o. På sätt Riksdagen i särskild underdånig skrifvelse af denna dag anmält, har under förestående rubrik uppförts ett anslag å 2,500 R:dr till bestridande af godtgörelse, beräknad efter årligt medelmarkegångsvärde å det till landshöfdingen i Kopparbergs län för närvarande från lägenheten Hushagen utgående arrende jemte forsellönsersättning.

Statens jernvägstrafik.

8:o. De under år 1873 förestående utgifterna hade, enligt statsrådsprotokollet, Styrelsen för statens jernvägstrafik beräknat sålunda:

för byrå-afdelningen	R:dr	178,000: —
» ban-afdelningen	»	1,406,000: —
» maskin-afdelningen	»	1,942,000: —
» trafik-afdelningen	»	1,240,000: —
» nya byggnader och anläggningar	»	326,000: —
» nya inventarier	»	358,000: —
	Summa R:dr	5,450,000: —

Och har i öfverensstämmelse härmed Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att det till utgående från trafikmedlen förslagsvis beräknade anslaget till statens jernvägstrafik måtte höjas från 4,300,000 R:dr till 5,450,000 R:dr.

Hvad först angår utgifterna för *drift* och *underhåll*, omfattande byrå-, ban-, maskin- och trafik-afdelningarne samt af Eders Kongl. Maj:t beräknade till 4,766,000, har Riksdagen ansett dessa utgifter, hvilkas procentförhållande till trafikinkomsterna visat sig vara i nedgående, kunna för år 1873 beräknas till 4,500,000 R:dr.

Under rubriken *nya byggnader och anläggningar* förekommer för Malmö stations utvidgning 100,000 R:dr. Ehuru af statsrådsprotokollet inhemtats, att denna utvidgning till en del är beroende på utgången af år 1867 öppnade underhandlingar med Malmö stad om förvärfvande för statens räkning af erforderligt utrymme inom dervarande hamns område, men att något svar från stadens sida ännu ej lemnats, har likväl Riksdagen, som icke kunnat underkänna behofvet af ökadt utrymme vid denna station, ansett sig böra anvisa det härför under år 1873 erforderliga belopp, dock endast under vilkor, att det för utvidgningen behöfliga utrymmet inom Malmö hamns område kostnadsfritt till staten afträdes. Riksdagen har derföre beräknat anslagsbehofvet för nya byggnader och anläggningar under år 1873 till 326,000 R:dr, eller samma belopp, som statsförslaget upptager.

Beträffande slutligen de under anslagsrubriken *nya inventarier* upptagna belopp, tillsammans 358,000 R:dr, har Riksdagen icke haft något att erinra.

Omkostnaderna vid statens jernvägstrafik under år 1873 skulle således, enligt Riksdagens beräkningar, uppgå

för drift och underhåll	R:dr	4,500,000: —
» nya byggnader och anläggningar	»	326,000: —
» nya inventarier	»	358,000: —
	eller tillhopa R:dr	5,184,000: —

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, har Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning endast på det sätt blifvit af Riksdagen bifallen, att det till utgående från trafikmedlen förslagsvis beräknade anslaget till statens jernvägstrafik blifvit höjdt från 4,300,000 R:dr till 5,184,000 Rdr, eller med 884,000 R:dr, och att häraf 100,000 R:dr må användas till bestridande af kostnaden för utvidgning af Malmö station, dock endast under vilkor, att det för utvidgningen behöfliga utrymmet inom Malmö hamns område kostnadsfritt till staten afträdes.

Skiften och afvittringar.

9:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen för *skiften och afvittringar* anvisat för år 1873, utöfver det ordinarie till 63,000 R:dr uppgående anslaget, på extra stat ett belopp af 106,000 R:dr.

Landtbruksingeniörer och deras biträden.

10:o. Med afseende å den landtbruksingeniörerne vid 1865—1866 årens riksdag medgifna och enligt nådigt bref den 13 Juli 1866 bekräftade rätt till gradvis skeende förbättring i löneförmåner med 500 R:dr efter femårig, väl vitsordad tjenstgöring i hvarje lönegrad intill den högsta, eller 3,000 R:dr, har Eders Kongl. Maj:t, då fyra dylika uppflyttningar i högre lönegrad kunde ifrågakomma för tiden från och med år 1873, hos Riksdagen begärt, att anslaget till landtbruksingeniörer och deras biträden måtte höjas från nuvarande beloppet, 43,950 R:dr, till 45,950 R:dr, eller med 2,000 R:dr; och har Riksdagen den äskade anslagsförhöjningen beviljat.

Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar.

11:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t i anledning af Landtbruksakademiens derom gjorda underdåniga framställning föreslagit, har Riksdagen för år 1873 på extra stat anvisat nedan nämnda anslag, nemligen:

till prisbelöningar vid allmänna landtbruksmöten för husdjur, redskap, maskiner samt ladugårdsprodukter, sädesslag och andra jordbruksalster, 6,000 R:dr;

till prisbelöningar vid täflingsmöten för gödboskap, smör, ost, fläsk och kött å de orter inom landet, der det kan finnas tjenligast anställa sådana möten, och der hushållssällskapen vilja förena sig om sammanskott af medel till dessa utställningar, 3,000 R:dr; och

till Svenska trädgårdsföreningen mot enahanda vilkor, som vid föregående riksdagar bestämts, 4,500 R:dr.

12:o. För fortsättande under år 1873 af de *geologiska undersökningarne* har Eders Kongl. Maj:t äskat ett extra anslag af 58,000 R:dr; och har Riksdagen detta anslagsbelopp beviljat.

Hästafvelns förbättrande.

13:o. Vid pröfning af ett inom Riksdagen väckt förslag i afseende å stuteriernas ordnande har hos Riksdagen den åsigt gjort sig gällande, att vissa förändringar med afseende å stuteriväsendet borde vidtagas, på det att de härtill anvisade anslag måtte kunna medföra större gagn.

Riksdagen föreställer sig nemligen, att det säkraste medlet för hästafvelns höjande vore det s. k. premieringssystemets understödjande genom åtgärder från statens sida, och att medel härtill kunde beredas genom inskränkning i hästantalet vid stuterierna. Detta system, som till sin fördel kan åberopa ett godt inflytande på hästafveln så väl i de delar af landet, der det blifvit tillämpadt, som i utlandet, der det i stor skala användts, har blifvit förordadt ej mindre af den utaf Eders Kongl. Maj:t den 12 September 1868 tillsatta komité för stuteriväsendets ändamålsenliga ordnande, än äfven af Landtbruks-akademien uti dess öfver nämnda komités betänkande afgifna utlåtande. Såsom skäl för premieringen anföra komiterade bland annat, att genom premier goda afvelsdjur, hingstar och ston, framkallades till ett vida billigare pris än det, hvartill staten kunde remontera och underhålla sina afvelsdjur vid depot eller stuterier; att då, isynnerhet med hänsyn till goda arbetshästar, dels olika behof yppades, dels olika meningar gjorde sig gällande om det ena slagets företräde framför det andra, hingsthållningen hos enskilde skulle underhjelpas, i det hingstegare med understöd af premier lättare skulle kunna anskaffa sådana djur, som i orten eftersöktes, till hvilken fördel komme äfven den, att dessa djur lämpligast hölles uppe vid kraft och härdighet genom arbeten, som i jordbruk förefölle; samt slutligen att, då det vore af största vigt, att goda afvelsdjur funnes, men det erforderliga antalet hingstar icke kunde för nu disponibla stats-

medel anskaffas, det antal fullgoda djur, som för landet behöfdes, endast kunde genom premiering uppnås. Landtbruks-akademien har i sitt förberörda utlåtande icke allenast biträdt förslaget om premieringssystemets införande, utan äfven framhållit önskligheten deraf att, på sätt en af bemälda komités ledamöter särskildt hemställt, ett anslag af 35,000 R:dr om året måtte tillsvidare anvisas till prisbelöningar af inom landet uppfödda, till afvel för olika gagnsbruk tjenliga hästar.

På grund af hvad sålunda förekommit, får Riksdagen i underdånighet anhålla, att Eders Kongl. Maj:t behagade tillse, i hvad mån anslaget till hästafvelns förbättrande må kunna användas till primiering af hästar, tjenliga till afvel för olika gagnsbruk.

Undervisningsanstalter för bergsbruk och slöjder.

14:o. Eders Kongl. Maj:t har begärt, att till slöjdskolan i Stockholm för år 1873 måtte anvisas utöfver det på stat definitivt uppförda belopp, 15,000 R:dr, ytterligare 58,275 R:dr, så att det uti 1872 års Riks-stat under ifrågavarande anslagstitel upptagna belopp komme att höjas med 1,500 R:dr; och har Riksdagen denna nådiga framställning bifallit.

15:o. Såsom bidrag till upprätthållande af *väfskolan i Borås* har Eders Kongl. Maj:t äskat anvisande under enahanda vilkor, som tillförene, af ett anslag å 3,800 R:dr, eller 800 R:dr mera än hvad för innevarande och näst föregående tre år blifvit för skolans underhåll beviljadt. Och har i öfverensstämmelse härmed Riksdagen såsom bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås för år 1873 anvisat ett extra anslag af 3,800 R:dr med vilkor, att från Elfsborgs läns landsting eller eljest inom orten tillskjutes ett belopp, motsvarande minst hälften af statsanslaget.

Befrämjande i allmänhet af slöjderna.

16:o. Uti särskild den 2 sistlidne Februari till Riksdagen aflåten nådig Proposition har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att till utgående under år 1873 måtte till Eders Kongl. Maj:ts disposition ställas ett belopp af 30,000 R:dr, hvaraf 20,000 R:dr skulle, på sätt och under vilkor Eders Kongl. Maj:t kunde finna lämpligt bestämma, utdelas såsom understöd åt vissa lärare vid de tekniska undervisningsanstalterna i ri-

ket, andra personer, hvilka till följd af sina insigter eller eljest kunde anses utöfva mera allmän inverkan på industriens utveckling, samt skicklige och redbare arbetare, för att såmedelst sätta dem i tillfälle besöka 1873 års exposition i Wien, men 10,000 R:dr skulle i mån af behof användas till inrättande af en svensk byrå derstädes, till hvilken under expositionen svenske industriidkare och arbetare kunde vända sig för erhållande af nödiga upplysningar och anvisningar att finna hvad som för en hvar med hänsyn till hans yrke förtjenade den största uppmärksamhet; och har Riksdagen denna nådiga framställning bifallit.

17:o. Likaledes har, i anledning af derom väckt förslag, Riksdagen till Eders Kongl. Maj:ts disposition för innevarande år å Riksgäldskontoret anvisat ett extra anslag af 10,000 R:dr, att användas såsom reseunderstöd åt handtverks- och fabriksarbetare i de olika yrkena för besökande af de i utlandet under detta år anordnade allmänna konst- och industriutställningar.

18:o. Inom Riksdagen har vidare förslag blifvit väckt derom, att för anställande af kringresande undervisare med åliggande att på reqvisition af landsting, hushållningssällskap, kommuner eller enskilde, som ville, vare sig bland en orts husslöjdsidkande befolkning sprida kännedom om förbättrade modeller, arbetsmetoder m. m. eller ordna en grundläggande husslöjdsundervisning för ungdomen, infinna sig å orten, tillhandagå med råd och anvisningar, uppgöra och anskaffa arbetsritningar och modeller o. s. v., ville anvisa ett särskildt anslag att användas enligt de närmare bestämmelser, Eders Kongl. Maj:t funne böra fastställas. Till stöd för detta förslag har blifvit anfördt, bland annat, hurusom, då staten bekostat kringresande undervisare i jordbruk och boskapsskötsel, det ej med skäl kunde anses främmande för dess ändamål att med en måttlig uppoffring på samma sätt både omedelbart verka för husslöjdens lyftande och genom denna föresyn gifva ett nyttigt stöd och erkännande åt enskildes och kommuners bemödanden i samma riktning. Man skulle trots den ifrigaste ansträngning ej lyckas att skapa ökad afsättning för husslöjdens vigtigare alster, utan att dessförinnan meddela dem det mått af formsmak och komfort, som nutiden fordrade, men sedan skulle afsättningstillfällen genom temligen enkla åtgärder beredas och ökas. Särskildt borde det husslöjdsområde, som omfattade en mängd träarbeten, och der, om någonstädes, en för största delen af vårt land naturlig näring vore att söka, om man rättade sig efter behofven och smaken bland afsedde konsumenter, lätt tillvinna sig en ej föraktlig utländsk afsättning

ning, hvilken derförutan ej vore att hoppas, om än enkom derför kostsamma åtgärder vidtoges.

Vid behandling af detta ärende har Riksdagen funnit önskligt, att åtgärder vidtoges för att i enlighet med tidens framsteg och anspråk höja den på flera orter i vårt land sedan gammalt bestående husslöjden. Det, som för nämnda ändamål först och främst torde vara behöfligt, är tillgång på tidsenliga modeller och en sakkunnig ledning vid valet af sådana, som, pa samma gång de lättast lämpa sig för den arbetandes särskilda färdighet, snarast kunna bidraga till afsättning, och då anordnandet af en dylik handledning genom statens mellankomst otvifvelaktigt skulle verka uppmuntrande för enskildes bemödanden i samma riktning, har Riksdagen ansett sig böra bifalla det väckta förslaget om kringresande undervisares anställande. Hvad åter angår de härför erforderliga medlen, hafva dessa synts icke uteslutande böra bekostas af staten, utan torde bidrag från vederbörande landsting, hushållningssällskap, kommuner eller enskilde äfven kunna påräknas, hvarföre Riksdagen trott det ifrågasatta anslaget kunna till en början inskränkas till något mindre belopp; och har alltså anslaget till befrämjande i allmänhet af slöjderna blifvit af Riksdagen förhöjdt med 2,500 R:dr, att för ofvanberörda ändamål användas enligt de närmare bestämmelser, Eders Kongl. Maj:t kan finna böra fastställas.

Undervisningsanstalter för handel och sjöfart.

19:o. Sedan Riksdagen för år 1872 på extra stat anvisat ett belopp af 1,500 R:dr för åstadkommande vid Stockholms och Göteborgs navigationsskolor samt, der så ske kunde, äfven vid navigationsskolan i Malmö af undervisning för lokomotivförare- och maskinistelever i allmänhet, samt Eders Kongl. Maj:t, som med anledning af bristande utrymme inom vederbörande navigationsskolors lokaler förklarat frågan om beredande af undervisning derstädes åt maskinistelever i allmänhet böra för närvarande förfalla, deremot i nåder förordnat, att undervisning för bildande af lokomotivförare skulle från början af år 1872 meddelas såväl i Stockholms och Göteborgs, som ock i Malmö navigationsskola, vid hvilken sistnämnda skola maskinister för passagerareångfartyg jemväl komme att genom meddelad undervisning bildas, och att för nämnda ändamål ofvan berörda extra anslagsbelopp borde emellan bemälda tre navigationsskolor lika fördelas, så har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit, att för sagda undervisnings meddelande vid navigationsskolorna ett mot

nämnda extra anslag svarande belopp måtte från och med år 1873 varda på ordinarie stat uppfördt och det för närvarande till 49,050 R:dr uppgående anslaget till undervisningsanstalter för handel och sjöfart förhöjas med 1,500 R:dr; och har Riksdagen denna nådiga framställning bifallit.

Befrämjande i allmänhet af bergsbruket.

20:o. Under detta anslag har varit upptagen räntan af Hirsbo och Smedsbo skatteqvarnar i Tuna socken, Öfver-Tjurbo härad och Westmanlands län, hvilken till Sala bergslag anslagna ränta, utgörande 36 öre i penningar och 12 kubikfot 4 kannor spanmål, hälften råg och hälften korn, blifvit jemlikt Kongl. kungörelsen den 30 December 1863 afskrifven. I öfverensstämmelse med hvad Statskontoret med anledning häraf hemställt, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att förevarande anslag i kolumnen »indelt ränta och ersättning för indragna räntor» måtte minskas med dels 36 öre och dels omförmälda spanmåls i Riks-staten efter ett pris af 2 R:dr 10 öre kubikfoten förslagsvis utförda värde, eller tillsammans 26 R:dr 40 öre.

Hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit, har Riksdagen bifallit.

Ersättning till Sala bergslag för förlust genom vissa räntors förvandling eller afskrifning.

21:o. Till följd af den i nästföregående punkt omförmälda afskrifning har Sala bergslag lidit en ränteförlust af tillsammans 26 R:dr 40 öre, hvarför ersättning nu blifvit begärd, och har Riksdagen, på sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, beslutit, att det under förevarande anslagstitel i kolumnen »penningar» upptagna belopp, 4 R:dr 18 öre, må ökas med 36 öre och att den i kolumnen »oindelt spanmål» uppförda post, 1,264 kubikfot, i värde beräknade till 2,654 R:dr 40 öre, höjes med 12 kubikfot 4 kannor, uppskattade i värde till 26 R:dr 4 öre.

Diverse anslag.

22:o. Vidare har, i öfverensstämmelse med Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställning, Riksdagen på extra stat för år 1873 anvisat:

till aflöning åt Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader samt dess tjenstebiträden 33,400 R:dr;

till undersökningar och expenser för allmänna arbeten 25,000 R:dr; och

till stipendier för medlemmar af Väg- och Vattenbyggnadskorpsen för utrikes resor i ändamål att studera andra länders allmänna arbeten 2,000 R:dr.

23:o. *Öfriga* under sjette hufvudtiteln uppförda *ordinarie* anslag, som här ofvan ej finnas omförmälda och uti hvilka förändring icke blifvit ifrågasatt, äro fastställda till enahanda belopp, som i nu gällande Riks-stat äro upptagna, dock med iakttagande deraf, att anslaget till »skrifmaterialier och expenser, ved m. m.» för jemnande af hufvudtitelns slutsumma ökats med 6 R:dr.

24:o. Slutligen får Riksdagen i underdånighet anmäla, att, med anledning af de i Eders Kongl. Maj:ts nådiga proposition om statsverkets tillstånd och behof gjorda framställningar om anvisande af medel för fortsättande af *statens jernvägsbyggnader* samt för understödjande af *enskilda jernvägsanläggningar*, för *hamnbyggnader*, för anläggning af nya och omläggning af backiga eller eljest mindre goda *vägar*, för befrämjande af *utdikningar* och *vattenaftappningar* med flera *allmänna arbeten*, Riksdagen aflåtit särskilda underdåniga skrifvelser.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 11 Maj 1872.

Litt.

Tabell öfver ordinarie anslagen

Civil-departementet.

Statsråden utan departement: 3 à 12,000 R:dr			
Departements-chefen			
Departementets expedition			
Kommers-kollegium			
Statistiska Tabell-kommissionen:			
Aflöningsmedel för Statistiska centralbyrån		15,750: —	
Reservationsanslagen:			
Till bibliotekets underhållande	1,000: —		
» arvoden åt tillfälliga biträden	7,250: —		
» det officiela statistiska trycket	5,000: —		
» en statistisk tidskrift	1,000: —	14,250: —	
Landtmäteristaten:			
Nuvarande anslag		95,500: —	
Tillkommer: Löneförhöjning åt landtmäteri-fiskalen		600: —	
För Rikets ekonomiska karteverk, *Reservationsanslag*			
Öfverståthållare-embetet:			
Nuvarande anslag		77,267: —	
Tillkommer: Förhöjd hyresersättning	1,500: —		
Dito aflöning till exekutionsbetjeningen	3,355: —	4,855: —	
Landsstaterna i länen:			
Penningar:			
Nuvarande beloppet	1,078,831: 15		
Transport	1,078,831: 15		

A.

nder Riks-statens Sjette Hufvudtitel.

Förslags-anslag.											
Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tionde-anslag.		Oindelt spanmål.				Summa Riksmynt.	
						Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.			
R:dr	öre	R:dr	öre	R:dr	öre	Kubikfot	k:r	R:dr	öre	R:dr	öre
36,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36,000	—
17,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,000	—
45,600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45,600	—
84,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	84,400	—
30,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,000	—
96,100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	96,100	—
6,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,000	—
82,122	—	—	—	—	—	—	—	—	—	82,122	—
397,222	—	—	—	—	—	—	—	—	—	397,222	—

Transport		1,078,831: 15	
Tillkommer: Lön och hyresersättning för en ytterligare länsmanstjenst inom Södra Möre härad af Calmar län	850: —		
Ersättning till landsstats-tjenstemän för af dem frånträdda boställen	3,598: —	4,448: —	1,083,279: 15
Indelt ränta och erättning för indragna räntor:			
Nuvarande beloppet		153,092: 37	
Afgår: Räntor å boställen, indragna till statsverket		309: —	152,783: 37
Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag, såsom i 1872 års riksstat			12,361: 86
Oindelt spanmål, såsom i 1872 års riksstat			15,045: 45
Särskilda *förslagsanslag* för landsstaterna i länen:			
Landshöfdingens i Kopparbergs län lön:			
Till ersättning af arrendet för lägenheten Hushagen jemte forsellön			2,500: —
Landshöfdingens i Wester-Norrlands län lön:			
Till bestridande af lösen för åtskilliga i lönen ingående räntepersedlar			5,000: —
Statens jernvägstrafik, *förslagsvis* beräknadt att af trafikmedlen utgå:			
Nuvarande beloppet			4,300,000: —
Tillkommer: Förhöjning			884,000: —
Gästgifvares friheter			
			Transport

Penningar.		Förslags-anslag. Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tionde-anslag.		Oindelt spanmål. Mått.		Oindelt spanmål. Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Summa Riksmynt.	
R:dr	öre	R:dr	öre	R:dr	öre	Kubikfot	k:r	R:dr	öre	R:dr	öre
397,222	—	—	—	—	—	—	—	—	—	397,222	—
1,083,279	15	152,783	37	12,361	86	7,164	5	15,045	45	1,263,469	83
7,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,500	—
5,184,000	—	—	—	—		—	—	—	—	5,184,000	—
1,039	13	17,423	71	8	61	38	1	80	01	18,551	46
6,673,040	28	170,207	08	12,370	47	7,202	6	15,125	46	6,870,743	29

		Transport
Till lättnad för skjutsningstungan, der den genom entreprenad bestrides och är särdeles tryckande, *Reservationsanslag*		
Färjor och färjekarlar		
		S:gr

Jordbruket, handeln och näringarne.

Reservationsanslag.

Skiften och afvittringar		
Vägar och kommunikationer		
Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmanna-näringar		
Landtbruks-ingeniörer och deras biträden:		
Nuvarande beloppet	43,950: —	
Tillkommer: Förhöjning	2,000: —	
Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmanna-näringar		
Hästafvelns förbättrande		
Undervisningsanstalter för bergsbruk och slöjder:		
Nuvarande beloppet	234,425: —	
Tillkommer: Förhöjning af anslaget till Slöjdskolan i Stockholm	1,500: —	
Befrämjande i allmänhet af slöjderna:		
Nuvarande beloppet	27,500: —	
Tillkommer: För befordrande af undervisning i husslöjd	2,500: —	
Undervisningsanstalter för handel och sjöfart:		
Nuvarande beloppet	49,050: —	
Tillkommer: För meddelande af undervisning åt lokomotivförare- och maskinist-elever	1,500: —	
		Transport

Penningar.		Förslags-anslag. Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tionde-anslag.		Oindelt spanmål. Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Summa Riksmynt.	
R:dr	öre	R:dr	öre	R:dr	öre	Kubikfot	k:r	R:dr	öre	R:dr	öre
6,673,040	28	170,207	08	12,370	47	7,202	6	15,125	46	6,870,743	29
125,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	125,000	—
50	—	184	69	37	17	——	—	——	—	271	86
6,798,090	28	170,391	77	12,407	64	7,202	6	15,125	46	6,996,015	15
63,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	63,000	—
12,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	12,000	—
164,600	—	——	—	——	—	——	—	——	—	164,600	—
45,950	—	——	—	——	—	——	—	——	—	45,950	—
40,900	—	——	—	——	—	——	—	——	—	40,900	—
49,545	—	——	—	——	—	330	7	694	47	50,239	47
235,925	—	——	—	——	—	——	—	——	—	235,925	—
30,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	30,000	—
50,550	—	——	—	——	—	——	—	——	—	50,550	—
7,490,560	28	170,391	77	12,407	64	7,533	3	15,819	93	7,689,179	62

			Transpor[t]
Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart			
Befrämjande i allmänhet af bergsbruket:			
Penningar, såsom i 1872 års riksstat			3,700: 4[0]
Indelt ränta och ersättning för indragna räntor:			
Nuvarande beloppet		23,700: 10	
Afgår: Afskrifna qvarnräntor		26: 40	23,673: 7[0]
Oindelt spanmål, såsom i 1872 års riksstat			11: 3[4]
Fiskeri-näringens understöd			
			S:[u]m[ma]

Diverse anslag.

Utflyttningshjelp efter skiften, *förslagsanslag*			
Ersättning till Sala bergslag för förlust genom vissa räntors förvandling eller afskrifning:			
Penningar: Nuvarande beloppet		4: 18	
Tillkommer: Ersättning för afskrifna qvarnräntor		—— 36	4: 54
Oindelt spanmål:	Mått	Värde	
1872 års riksstat anslår	1,264: —	2,654: 40	
Tillkommer: Ersättning för afskrifna qvarnräntor	12: 4	26: 04	2,680: 44
Odlingshjelp för kronónybyggare, *förslagsanslag*			
Jordförluster genom kanal- och väganläggningar, *förslagsanslag*			
Karantäns-inrättningen på Känsö, *förslagsanslag*, högst			
Till aflösning af Öresundska tullen, *förslagsanslag*			
Till aflösning af Scheldetullen, *förslagsanslag*			
			Transport

Penningar.		Förslags-anslag. Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tionde-anslag.		Oindelt spanmål. Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Summa Riksmynt.	
R:dr	öre	R:dr	öre	R:dr	öre	Kubikfot	k:r	R:dr	öre	R:dr	öre
7,490,560	28	170,391	77	12,407	64	7,533	3	15,819	93	7,689,179	62
22,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22,500	—
3,700	40	23,673	70	—	—	5	4	11	34	27,385	44
16,100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16,100	—
734,770	40	23,673	70	—	—	336	1	705	81	759,149	91
110,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	110,000	—
4	54	—	—	—	—	1,276	4	2,680	44	2,684	98
4,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,500	—
2,700	36	2,946	27	—	—	623	3	1,308	93	6,955	56
15,850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,850	—
188,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	188,000	—
26,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26,500	—
7,880,415	58	197,011	74	12,407	64	9,438	4	19,820	64	8,109,655	60

Transpo

Kontrollen å bränvinsförfattningarnes tillämpning samt restitution af til verkningsafgift för utfördt bränvin, *förslagsanslag* ......

Rese- och traktaments-penningar, *förslagsanslag* ......

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., *förslagsanslag:*

Nuvarande beloppet 60,038:

Tillkommer: För jemnande af hufvudtitelns slutsumma...... 6: -

Extra utgifter, *reservationsanslag* ......

S:

Summ

Penningar.		Förslags-anslag.								Summa Riksmynt.	
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tionde-anslag.		Oindelt spanmål.					
						Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.			
R:dr	öre	R:dr	öre	R:dr	öre	Kubikfot	k:r	R:dr	öre	R:dr	öre
7,880,415	58	197,011	74	12,407	64	9,438	4	19,820	64	8,109,655	60
400,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400,000	—
23,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23,000	—
60,044	40	—	—	—	—	—	—	—	—	60,044	40
15,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,000	—
845,599	30	2,946	27	—	—	1,899	7	3,989	37	852,534	94
8,378,459	98	197,011	74	12,407	64	9,438	4	19,820	64	8,607,700	—

Litt. B.

Tabell öfver extra ordinarie anslagen under Riksstatens Sjette Hufvudtitel.

Civil-departementet.		Riksmynt. R:dr	öre
Departementets expedition:			
Arvode åt ett biträde vid de kommunala ärendenas beredning och expedierande		1,800	—
Rikets ekonomiska karteverk:			
Till de ekonomiskt-geografiska kartearbetena i Norrbottens län	20,000: —		
» de ekonomiska stomkartearbetena i öfriga delar af riket	32,000: —	52,000	—
Skiften och afvittringar:			
Till fullföljande af storskiftes- och afvittringsarbetena		106,000	—
Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar:			
Till prisbelöningar vid allmänna landtbruksmöten för husdjur, redskap, maskiner m. m.	6,000: —		
» dito vid täflingsmöten för gödboskap, smör, ost, fläsk och kött	3,000: —		
Understöd åt Svenska Trädgårdsföreningens elevskola	4,500: —		
För fortsättande af de geologiska undersökningarne	58,000: —	71,500	—
Undervisningsanstalter för bergsbruk och slöjder:			
Bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås		3,800	—
Transport		235,100	—

	Transport	235,100	—
Befrämjande i allmänhet af slöjderna:			
Till reseunderstöd för besökande af internationela expositionen i Wien år 1873 samt till inrättande af en svensk byrå derstädes		30,000	—
Diverse anslag:			
Till aflöning åt Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader samt dess tjenstebiträden	33,400: —		
» undersökningar och expenser för allmänna arbeten	25,000: —		
» stipendier för medlemmar af Väg- och Vattenbyggnadskorpsen under utrikes resor	2,000: —	60,400	—
	Summa	325,500	—

Extra ordinarie anslag för år 1872, att utgå från Riksgäldskontoret.

	Riksmynt. R:dr	öre
Till reseunderstöd åt handtverks- och fabriksarbetare för besökande af konst- och industriutställningar i utlandet	10,000	—

STOCKHOLM, IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI, 1872.

N:o 15.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 8 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 8 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens ***Sjunde*** *hufvudtitel.*

(Stats-Utskottets Utlåtanden N:ris 11 och 64).

S. A. K.

I afseende å Riksstatens sjunde hufvudtitel, innefattande anslagen till *Finansdepartementet*, hafva vid innevarande riksmöte ifrågakommit de förändringar, som här nedan omförmälas.

Postverket.

1:o. Med framläggande af förslag till postverkets utgiftsstater för år 1873 till granskning jemväl af Riksdagen, har Eders Kongl. Maj:t — under förutsättning af Riksdagens bifall till en den 29 nästlidne December beslutad nådig proposition med förslag, bland annat, om tidningsstämplingsafgiftens utbytande mot en postkassan tillkommande afgift för sådana tidningar och tidskrifter, som med posten befordras — i nåder äskat att det å sjunde hufvudtiteln uppförda kontanta anslag, förslagsvis beräknadt att af

postmedlen direkte utgå till postverket, måtte för år 1873 upptagas till ett staternas slutsumma motsvarande belopp af 2,500,000 R:dr.

Uti det sålunda framlagda förslaget till postverkets utgiftsstater för år 1873 förekomma följande summor, nemligen:

Aflöningsstaten	809,300: —
Indragningsstaten	11,392: 50.
Pensionsstaten	32,140: —
Omkostnadsstaten	1,526,250: —
Oförutsedda utgifter	100,000: —
Afkortningar och restitutioner	20,917: 50.
Summa R:dr R:mt	2,500,000: —

Sedermera har uti skrifvelse till Riksdagens Stats-Utskott af den 12 nästlidne April Statsrådet och Chefen för Finans-departementet meddelat, hurusom, efter det dels Postexpeditören i Dalarö G. A. Bratt numera aflidit, dels ock Eders Kongl. Maj:t förordnat om indragning af postexpeditionerna i Burgsvik och Funäsdalen, i följd häraf de i ofvanberörda statsförslag ingående anslag dels å indragningsstaten till Postexpeditören Bratt 550 R:dr, dels å aflöningsstaten till lön för postexpeditörerna i Burgsvik och Funäsdalen, tillsammans 1,200 R:dr, och dels å omkostnadsstaten till kontorshyra och expenser för nämnda två expeditioner à 150 R:dr eller tillhopa 300 R:dr numera kunna såsom obehöfliga ur ifrågavarande stater uteslutas.

Emellertid har Riksdagen, som bifallit Eders Kongl Maj:ts nådiga förslag om tidningsstämplingsafgiftens upphörande, ansett, för erhållande af samma slutsumma, hvartill Postverkets inkomster blifvit af Eders Kongl. Maj:t beräknade, anslaget till *afkortningar och restitutioner* böra förhöjas med ett belopp, som motsvarar den af Chefen för Finans-departementet anmälda nedsättning i andra anslag; och har, efter iakttagande af dessa förändringar i det af Eders Kongl. Maj:t framlagda förslag till postverkets utgiftsstat för år 1873, Riksdagen, med godkännande deraf, bestämt det för postverket uppförda anslag, *förslagsvis* beräknadt att af postmedlen direkte utgå, till 2,500,000 R:dr.

Telegrafverket.

2:o. Då tiden ännu ej medgifvit General-poststyrelsen och Telegrafstyrelsen att till Eders Kongl. Maj:t inkomma med infordrade förslag till föreskrifter i afseende å verkställigheten af medgifven förening utaf post- och telegraftjenster, samt Riksdagen, så länge obestämdt vore i hvad mån förening af post- och telegrafverken kunde ega rum, icke ansett sig böra deltaga i bestämmande af särskild aflönings- och utgiftsstat för telegrafverket eller i detaljerad granskning deraf velat ingå, har, under åberopande häraf, Eders Kongl. Maj:t, på sätt af det vid den nådiga propositionen angående stats-

verkets tillstånd och behof fogade statsrådsprotokoll öfver finansärenden inhemtats, funnit ett af Telegrafstyrelsen för år 1873 uppgjordt, till Eders Kongl. Maj:t ingifvet förslag till verkets utgifter icke kunna för fastställande till Riksdagen öfverlemnas; men som telegrafverkets utgifter numera äro under sjunde hufvudtiteln upptagna, har Eders Kongl. Maj:t ansett de förändringar, hvilka af Eders Kongl. Maj:ts under år 1871 fattade beslut om nya telegrafstationers inrättande blefve en följd, äfvensom Telegrafstyrelsens beräkningar och förslag för 1873, böra Riksdagen meddelas för att lemna Riksdagen tillfälle till erinringar, der anledning dertill förefunnes, och tjena till ledning vid bestämmandet af de nya siffror, som skulle i riksstaten för samma år upptagas; varande i följd häraf omförmälda, af Telegrafstyrelsen uppgjorda statsförslag bilagdt propositionen om statsverkets tillstånd och behof.

Enär vidare de medel, hvilka af telegrafverkets beräknade inkomster kunde återstå efter bestridande af verkets utgifter, lika litet som de inkomster, hvilka möjligen komme att utöfver beräkningen till telegrafverket inflyta, kunde för verkets ändamålsenliga utveckling undvaras, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att sjunde hufvudtitelns anslag till *Telegrafverket* måtte uppföras med samma belopp som verkets beräknade inkomster, eller 783,000 R:dr, att fortfarande såsom *reservationsanslag* omedelbart utgå af telegrafmedlen, äfvensom att Riksdagen derjemte måtte medgifva, att de öfverskott, som å berörda medel möjligen kunde uppstå, finge af Eders Kongl. Maj:t för telegrafverkets behof disponeras. I fråga om det kreditiv å 150,000 R:dr, som af sednaste lagtima Riksdag beviljades till bestridande af sådana telegrafverkets oförutsedda utgifter, som för uppfyllande af traktatsenliga förbindelser kunde erfordras utöfver den tillgång verkets egna medel lemnade, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att samma kreditiv måtte i Riksgäldskontorets reglemente oförändradt få qvarstå, utan att Eders Kongl. Maj:t om dess anvisande gjorde årlig framställning.

Ehuru fråga om fastställande af definitiv stat för telegrafverket icke förelegat, har, med anledning deraf att ofvanberörda af Eders Kongl. Maj:t infordrade förslag ännu icke blifvit af vederbörande embetsverk afgifvet, hos Riksdagen framhållits vigten af att den redan beslutade föreningen af post- och telegraf-tjenster snarast möjligt komme till verkställighet. Hvad derefter beträffar det af Telegrafstyrelsen uppgjorda och Riksdagen meddelade förslag till verkets utgiftsstat för 1873, har erinrats hurusom i detsamma en väsendtlig skilnad förefunnes emellan aflöningssättet för tjenstemännen vid styrelsen och för personalen vid de särskilda stationerna. Under det att förslagsstaten för de förra upptoge endast fasta löner, voro aflöningsförmånerna för de sednare fördelade uti lön och tjenstgöringsarvode, hvartill komme löneförhöjning åt de till tjenstetiden eller, om den vore lika, till lefnadsålder äldste assistenterne. Med afseende ej allenast å den tjenstemän i allmänhet efter viss uppnådd lefnadsålder och tjenstetid tillförsäkrade rätt till pension och för att begränsa denna inom skäliga belopp, utan äfven med hänsyn till den omständigheten att en tjensteman af sjukdom eller annat tillfälligt förhinder kunde vara urståndsatt att sin tjenst en kortare tid bestrida, hade

löneförmånernas sönderdelning i lön och tjenstgöringspenningar funnits lämplig. Ett sådant aflöningssätt vore äfven faststäldt, bland annat, för tjenstemännen vid tullverket och statens jernvägstrafik. Hvad åter löneförhöjning anginge, hade ålderstillägg eller rätt till gradvis skeende förbättring i löneförmåner efter viss tids väl vitsordad tjenstgöring i sednare tider tillgodokommit lärare vid elementarläroverken, landtbruksingeniörer m. fl. En dylik anordning vore ej blott med billighet, utan äfven, såsom ledande till minskning i tjenstemännens antal, med statens fördel öfverensstämmande, då härigenom med mera visshet borde kunna påräknas, att tjenstemannen odeladt egnade sig åt tjensten, i stället för att, såsom nu ofta vore fallet, nödgas att å annat håll söka tillfälle till förvärf för att kunna tillgodose sina egna och sin familjs småningom stigande behof. Aflöningsförmånernas särskiljande i lön, tjenstgöringspenningar och ålderstillägg borde derföre, vid uppgörande af förslag till normalstat för telegraf- och postverket tillämpas ej allenast för personalen vid postanstalterna och telegrafstationerna, utan äfven för de vid styrelserna eller, när en sammanslagning af dem kunde åvägabringas, för de vid den gemensamma öfverstyrelsen anställde tjenstemän.

Hvad Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning i öfrigt angår, har någon anmärkning icke förekommit; och har alltså det å sjunde hufvudtiteln uppförda reservationsanslag, att af telegrafmedlen direkte utgå till telegrafverket, blifvit bestämdt till 783,000 R:dr; hvarjemte Riksdagen medgifvit, att de öfverskott, som å samma medel möjligen kunna uppstå, må af Eders Kongl. Maj:t för telegrafverkets behof disponeras; samt att, i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts dorom gjorda nådiga framställning, det kreditiv, som vid sednaste lagtima riksdag beviljades för bestridande af sådana telegrafverkets oförutsedda utgifter, som för uppfyllande af traktatsenliga förbindelser kunna erfordras utöfver den tillgång verkets egna medel lemna, må tillsvidare oförändradt qvarstå i Riksgälds-kontorets reglemente.

Tullverket.

3:o. Sedan General-tullstyrelsen afgifvit förslag till ändringar eller tillägg i tullverkets för innevarande år fastställda utgiftsstater, har Eders Kongl. Maj:t, som härvid icke haft något att påminna, utan förändring öfverlemnat det af styrelsen för nästkommande år uppgjorda statsförslag till granskning jemväl af Riksdagen samt föreslagit, att det under sjunde hufvudtiteln uppförda förslagsanslag att af tullmedlen direkte utgå till tullverket måtte bestämmas till 1,960,000 R:dr, hvilket belopp med 20,000 R:dr understege det, som uti nu gällande riksstat funnes i sådant afseende upptaget.

Vid behandling af förevarande ärende har Riksdagen icke funnit skäl till anmärkning beträffande de ändringar och tillägg i tullverkets aflönings- och öfriga utgiftsstater, som, enligt hvad af statsrådsprotokollet inhemtats, nu blifvit ifrågasatta; och har alltså, på sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, Riksdagen, med godkännande af berörda förändringar, bestämt tullverkets anslag till 1,960,000 R:dr, att, i likhet med hvad hittills egt rum, såsom förslagsanslag direkte utgå af tullmedlen.

Skogsväsendet.

4:o. Sedan Skogsstyrelsen hos Eders Kongl. Maj:t gjort framställning om åtskilliga förhöjningar i det nu för *skogsväsendet* anvisade ordinarie anslag, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen, för att möjliggöra tillsättandet af en å skogsstatens aflöningsstat upptagen, hittills obesatt jägmästaretjenst, ville, till fyllande af en i de för nämnda aflöningsstat påräknade tillgångar uppkommen brist, anvisa ett belopp af 984 R:dr 91 öre och tillika förhöja det för samma jägmästaretjenst å staten uppförda resepenningeanslag med 200 R:dr.

Härförutom har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen måtte bevilja:

till inrättande vid *Skogsstyrelsen* af dels en registrators- och aktuarie-tjenst, samt dels en revisorstjenst, med lön för hvardera af 2,200 R:dr, tillsammans 4,400 R:dr;

till inrättande af en ny *skogsinspektörsbefattning* i Vesterbottens län, med lön af 3,000 R:dr och 750 R:dr i resepenningar, tillsammans 3,750 R:dr;

till förhöjande af *resepenningeanslagen* för 18 jägmästare i Norr- och Vesterbottens län med 200 R:dr för hvardera, samt för 14 jägmästare i de öfriga norrländska länen och Kopparbergs län med 100 R:dr för hvardera, tillsammans 5,000 R:dr;

till inrättande af en ny *jägmästaretjenst* i Norrbottens län, en ytterligare jägmästarelön i lägsta löneklassen eller 900 R:dr samt 600 R:dr i resepenningar, tillsammans 1,500 R:dr;

till förhöjning af nuvarande aflöning för 92 *kronojägare* i Norrland och Kopparbergs län med 50 R:dr för hvardera, tillsammans 4,600 R:dr; och

till anställande af ytterligare 7 *kronojägare* i Norrbottens län med en aflöning af 550 R:dr för hvardera, tillsammans 3,850 R:dr.

Med bifall till hvad Eders Kongl. Maj:t i förevarande hänseenden föreslagit har det kontanta anslaget till skogsväsendet blifvit förhöjdt med 24,284 R:dr 91 öre.

Byggnader och reparationer i Stockholm samt byggnader och reparationer i landsorterna.

5:o. Sedan Öfverintendents-embetet i underdånig skrifvelse på anförda skäl hemställt, huruvida Eders Kongl. Maj:t icke skulle täckas föreslå Riksdagen antingen ett förhöjande af nuvarande statsanslag till byggnader och reparationer i Stockholm, eller, derest sådant för närvarande skulle pröfvas mindre lämpligt med hänsyn till svårigheten att noggrannt bestämma förhöjningens belopp, innan årliga underhållskostnaden för de sednast tillkomna byggnaderna hunnit tillförlitligen utrönas, att sammanslå de å sjunde hufvudtiteln nu uppförda anslagen för byggnader och reparationer dels i Stockholm och dels i landsorterna till ett gemensamt anslag, att utgå efter den fördelning som af Eders Kongl. Maj:t kunde för hvarje år pröfvas böra ega rum, har, med af-

seende å hvad Öfverintendents-embetet anfört och då, vid det förhållande att af ifrågavarande, för likartade ändamål afsedda och af samma myndighet förvaltade tvänne anslag, det ena, enligt hvad erfarenheten visat, icke vore tillräckligt för de utgifter, som dermed borde bestridas, under det samtidigt behållningar samlades å det andra, det syntes vara lämpligast, att båda anslagen sammanfördes till ett enda, Eders Kongl. Maj:t hos Riksdagen gjort framställning derom, att de tvänne särskilda reservationsanslag, hvilka nu funnes å sjunde hufvudtiteln uppförda för byggnader och reparationer, det ena för Stockholm och det andra för landsorterna, måtte sammanföras till ett enda för »byggnader och reparationer» anvisadt anslag af nämnda natur och till belopp, motsvarande summan af de båda nuvarande anslagen, att efter af Eders Kongl. Maj:t för hvarje år, uppå Öfverintendents-embetets förslag, bestämd fördelning användas både för Stockholm och landsorterna.

Denna nådiga framställning har Riksdagen bifallit.

Uppköp af ved för Wisby s. k. kronokalkugn.

6:o. Riksdagen, som, på sätt här nedan vidare omförmäles, bifallit Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning om anvisande af ett extra anslag för inlösande till kronan af Wisby f. d. kronokalkugn, har, jemväl i öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, beslutat, att det till uppköp af ved för samma kalkugn nu uppförda anslag må, såsom för framtiden obehöfligt, ur riksstaten uteslutas.

Kontroll å tillämpningen af författningarne rörande hvitbetssocker-tillverkningsafgiften.

7:o. För ofvannämnda ändamål har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att å sjunde hufvudtiteln måtte uppföras ett förslagsanslag till belopp af 5,000 R:dr; hvilken nådiga framställning Riksdagen bifallit.

8:o. **Öfriga** under sjunde hufvudtiteln uppförda ordinarie anslag, deruti förändring icke förekommit, äro uppförda till enahanda belopp, som för innevarande statsreglering äro bestämda, dock med iakttagande deraf att anslaget till »skrifmaterialier och expenser, ved m. m.» för jemnande af hufvudtitelns slutsumma ökats med 15 R:dr 9 öre.

9:o. Sedan Kammar-kollegium, jemte redogörelse för *jordeboksarbetets* fortgång, hos Eders Kongl. Maj:t hemställt, dels att, som detta arbete antagligen komme att under

år 1873 bedrifvas med lika stor personal som under de två näst föregående åren, samma anslag, som blifvit beviljadt för år 1872, måtte äfven för 1873 till berörda ändamål äskas, dels ock att, då granskning af till Kollegium inkommande förteckningar å till statsverket indragna ränte- och kronotionde-anslag, som enligt § 8 i nådiga Kungörelsen den 5 sistlidne Oktober borde i Kollegium försiggå, tillika vore ett förarbete för den nya jordeboken, som borde utvisa hvilka räntor och kronotionde-belopp inginge till statsverket, och den vid jordeboksarbetet nu anställda personal kunde antagas företrädesvis hafva insigter i sådana ämnen, berörda granskningsarbete måtte få af nämnda personal verkställas — så har Eders Kongl. Maj:t, med bifall till Kollegii i sistberörda hänseende gjorda hemställan, hos Riksdagen äskat, att det till granskning af nya jordeböcker för år 1872 anvisade extra anslag måtte med oförändradt belopp af 15,000 R:dr få utgå äfven för år 1873; och har Riksdagen bifallit hvad Eders Kongl. Maj:t i förevarande hänseende behagat föreslå.

10:o. Vidare har Eders Kongl. Maj:t af Riksdagen äskat, att det i nu gällande riksstat för *Skogsinstitutet* uppförda extra anslag, 13,100 R:dr, måtte beviljas att utgå jemväl för 1873.

Denna nådiga framställning har Riksdagen bifallit.

11:o. Såsom bidrag till bestridande af kolonien *S:t Barthelemys* förvaltningskostnader har Eders Kongl. Maj:t begärt ett förslagsanslag å 25,000 R:dr, eller samma belopp som för innevarande år finnes å extra stat för ändamålet uppfördt; och har Riksdagen till nämnda ändamål för år 1873 på extra stat anvisat ett förslagsanslag af 25,000 R:dr.

12:o. Sedan Riksdagen nästlidna år beviljat ett extra anslag af 270,000 R:dr till liqviderande af de *Kongl. theatrarnes* gäld och deraf anvisat 180,000 R:dr att utgå med 90,000 R:dr under hvartdera af åren 1871 och 1872, mot vilkor att såväl den dramatiska theaterns fasta egendom som all de båda Kongl. theatrarne tillhörig lösegendom blefve statsegendom, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att återstoden af ifrågavarande redan beviljade anslag nu måtte anvisas att under år 1873 utgå med 90,000 R:dr.

Af berättelsen om hvad i riket och dess styrelse sig tilldragit sedan sista lagtima riksdag har Riksdagen inhemtat, att både det dramatiska theaterhuset och omförmälda lösegendom, det förra genom formligt salubref, blifvit till statsverket öfverlåtna, samt att vården af theaterhuset öfvertagits af det embetsverk, som har inseende öfver kronans öfriga egendomar i hufvudstaden, hvarjemte, i afseende på lösegendomen, som kommer att förblifva under theaterstyrelsens disposition, förordnats, att bemälda styrelse årligen skall meddela uppgift å de med samma egendom inträffade förändringar, på sätt som redan är stadgadt angående de statsverket tillhöriga möbler och inventarier å de

Kongl. slotten. Då sålunda ofvanberörda vilkor numera är behörigen fullgjordt, har det äskade anslagsbeloppet blifvit af Riksdagen anvisadt att under år 1873 å extra stat utgå.

13:o. Sedan Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Gotlands län till Eders Kongl. Maj:t insändt och förordat en af egarne utaf *Wisby f. d. kronokalkugn* till länsstyrelsen ingifven skrift, deri de erbjudit sig att mot 60,000 R:dr till kronan försälja och afstå ifrågavarande kalkugn med tillhörande vedgård, lador och tomter jemte rättighet till ved från kronan, samt Kammarkollegium, som erhållit nådig befallning att sig i ämnet utlåta, tillstyrkt antagande af kalkugnsegarnes anbud, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till utgående redan under innevarande år anvisa ett extra anslag till belopp af 60,000 R:dr, för att till kronan, enligt det gjorda anbudet, återinlösa Wisby f. d. kronokalkugn med tillhörigheter, hvarigenom, på sätt i punkten 6:o här ofvan är nämndt, det nu under sjunde hufvudtiteln uppförda ordinarie anslag till inköp af ved för samma kalkugn blefve för framtiden obehöfligt.

Med bifall till denna nådiga framställning har Riksdagen för återinlösande till kronan af Wisby f. d. kronokalkugn å Riksgälds-kontoret anvisat ett extra anslag af 60,000 R:dr att under innevarande år utgå.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 8 Maj 1872.

Litt. A.

Tabell öfver ordinarie anslagen

Finans-departementet.

Departements-chefen	
Departementets Expedition	
Kammar-kollegium	
Statskontoret	
Stämpelpappersomkostnader, *Förslagsanslag*	
Mynt- och kontrollverken:	
Löningar	
Till myntverkets drift och underhåll, *Reservationsanslag*	
Omkostnader för kontrollverket, *Förslagsanslag*	
Kammarrätten	
Öfverintendents-embetet	
Postverket, kontanta anslaget, *förslagsvis* beräknadt, att af postmedlen direkte utgå:	
Penningar: Nuvarande beloppet	2,230,000: —
Tillkommer: Förhöjning	270,000: —
Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, såsom i 1872 års riksstat . .	
Telegrafverket, *Reservationsanslag*, att af telegrafmedlen direkte utgå:	
Nuvarande beloppet	
Tillkommer: Förhöjning	
Tullverket, *Förslagsanslag*, att af tullmedlen direkte utgå:	
Nuvarande beloppet	
Afgår: Nedsättning	
Ersättning till städerna för mistad tolag, *Förslagsanslag*	
Skogsväsendet (af kontanta beloppet 90,000 R:dr såsom *Reservationsanslag):*	
Penningar: Nuvarande beloppet	337,678: 06
Tillkommer: Förhöjning	24,284: 91
Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, såsom i 1872 års riksstat . .	

under Riks-statens Sjunde hufvudtitel.

	Förslagsanslag:											
	Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.				Summa Riksmynt.	
							Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kbf.			
	R:dr.	öre.	R:dr.	öre.	R:dr.	öre.	Kbf.	k:r.	R:dr.	öre.	R:dr.	öre.
. . . . .	17,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,000	—
. . . . .	38,200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38,200	—
. . . . .	117,450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	117,450	—
. . . . .	98,000	—	—	—	—	—	94	5	198	45	98,198	45
. . . . .	164,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	164,000	—
8,700: —												
2.000: —	30,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,700	—
. . . . .	5,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,400	—
. . . . .	126,426	94	—	—	—	—	—	—	—	—	126,426	94
. . . . .	25,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25,400	—
),000: —												
34: — .	2,500,000	—	34	—	—	—	—	—	—	—	2,500,034	—
),000: —												
,000: —	783,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	783,000	—
,000: —												
,000: —	1,960,000	—			—	—	—	—	—	—	1,960,000	—
. . . .	1,040,000	—		—	—	—	—	—	—	—	1,040,000	—
,962: 97.												
900:	361.962	97	900		—	—	—	—	—	—	362,862	97
ansport	7,267,539	91	934	—	—	—	94	5	198	45	7,268,672	36

Till belöningar för rofdjurs dödande, *Förslagsanslag* . . . .
Lyshållning m. fl. utgifter för kronans publika hus i Stockholm, *Förslagsanslag* . .
Byggnader och reparationer, *Reservationsanslag* . . . .
Städers friheter, *Förslagsanslag* . . . .
Transportkostnader för statsverkets bergseffekter, *Förslagsanslag* . . . .
Observations- och uppbördsprocenter m. m., *Förslagsanslag* . . . .
Mantalsskrifningsprovision, *Förslagsanslag* . . . .
Restitutioner, *Förslagsanslag* . . . .
Kontrollen å tillämpningen af författningarne rörande hvitbetssockertillverkningsafgiften, *Förslagsanslag* . . . .
Rese- och traktamentspenningar, *Förslagsanslag* . . . .
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., *Förslagsanslag:*
Nuvarande anslag . . . .
Tillkommer: För jemnande af hufvudtitelns summa . . . .
Extra utgifter, *Reservationsanslag* . . . .
Kongl. teatern . . . .

	Förslagsanslag:											
	Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.				Summa Riksmynt.	
							Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kbf.			
	R:dr.	öre.	R:dr.	öre.	R:dr.	öre.	Kbf.	k:r.	R:dr.	öre.	R:dr.	öre.
Transport	7,267,539	91	934	—	—	—	94	5	198	45	7,268,672	36
. . . . .	12.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,000	—
. . . . .	18,000	—		—	—	—	—	—	—	—	18,000	—
. . . . .	120,900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120,900	—
. . . . .	21,721	29	21.324	52	754	95	509	6	1,070	16	44,870	92
. . . .	3,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,000	—
. . . . .	9,933	85	—	—	66	15	—	—	—	—	10,000	—
. . . . .	19,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19,500	—
. . . . .	15,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,000	—
. . . . .	5,000	—	—	—	—	—		—	—	—	5,000	—
. . . . .	6.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,000	—
8,541: 63. 15: 09.	18,556	72	—	—	—	—	—	—	—	—	18,556	72
. . . . .	46,500	—	—	—	—		—	—	—	—	46,500	—
. . . . .	60,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60,000	—
Summa	7,623.651	77	22,258	52	821	10	604	1	1,268	61	7,648,000	—

Litt. B.

Tabell öfver extra ordinarie anslagen under Riksstatens Sjunde hufvudtitel.

Finans-departementet.	Riksmynt. R:dr	Riksmynt. öre
Kammarkollegium:		
För granskning af nya jordeböcker	15,000	—
Skogsväsendet:		
Till Skogsinstitutet	13,100	—
Kolonien S:t Barthelemy:		
Bidrag till koloniens förvaltningskostnader, *förslagsanslag*	25,000	—
Kongl. Teatern:		
Till inlösande af Dramatiska teaterhuset	90,000	—
Summa	143,100	—

Extra ordinarie anslag för år 1872, att utgå från Riksgälds-kontoret.

	Riksmynt. R:dr	Riksmynt. öre
För återinlösande till kronan af Wisby f. d. kronokalkugn	60,000	—
Summa	60,000	—

STOCKHOLM, tryckt hos A. Holmberg & Comp., 1872.

N:o 16.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 8 Maj 1872.
» » » » Andra Kammaren den 8 » »

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående reglering af utgifterna under Riks-statens Åttonde Hufvudtitel.

(Stats-Utskottets Utlåtanden N:is 12 och 60 samt Memorial N:is 39 och 67.)

S. A. K.

I afseende på regleringen af utgifterna under Riks-statens *Åttonde* Hufvudtitel, innefattande anslagen för *Ecklesiastik-departementet*, hafva vid innevarande riksmöte ifrågakommit de förändringar, hvilka här nedan omförmälas.

Kleresistaten.

1:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit har Riksdagen till *proste-tunnor* åt kontraktsprosten i Norra Möre kontrakt för Calmar och Bäckebo församlingar anvisat ett årligt belopp af 26 R:dr 65 öre.

Universiteten.

2:o. Beträffande det under denna rubrik uppförda anslag har Eders Kongl. Maj:t föreslagit,

att för inrättande af en *adjunktur i medicinsk och fysiologisk kemi* vid universitetet i Upsala måtte anslås en adjunktslön å 2,500 R:dr;

att såsom lönetillökning för *läraren i gymnastik och vapenöfning* vid samma universitet måtte beviljas 1,000 R:dr, och till arvode för ett biträde åt nämnde lärare 500 R:dr;

att för uppehållande af undervisning och examina i *geologi* vid universitetet i Lund måtte anvisas 1,500 R:dr;

samt att lönetillökning måtte beviljas *läraren i gymnastik och vapenöfning* vid samma universitet med 1,000 R:dr.

De sålunda äskade anslagsbeloppen har Riksdagen beviljat.

Carolinska Mediko-Kirurgiska Institutet.

3:o. Uti årsanslaget för nämnda läroverks *pathologiskt-anatomiska institution* har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställning, beviljat en förhöjning af 1,500 R:dr.

Pedagogier och Folkskolor.

4:o. Sedan det under ofvannämnda anslag uppförda kontanta belopp af 577 R:dr 57 öre till aflöning åt pedagogen i Avesta blifvit genom pedagogiens indragning för detta ändamål obehöfligt, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen, att det kontanta anslaget till pedagogier och folkskolor måtte, oaktadt indragningen af pedagogien i Avesta, vid sitt nuvarande belopp *oförminskadt* bibehållas och nyssnämnda penningebelopp, 577 R:dr 57 öre, i mån af behof få användas till bestridande af andra under ifrågavarande anslag hänförliga utgifter.

Då upplyst blifvit, att nyssnämnda anslag visat sig icke vara tillräckligt, sedan den rätt till uppflyttning i högre lönegrad, hvaraf lärare vid vissa pedagogier i likhet med lärare vid elementarläroverken kommit i åtnjutande, börjat träda i verkställighet, har, med bifall till hvad Eders Kongl. Maj:t i förevarande afseende föreslagit, Riksdagen medgifvit, att anslaget till pedagogier och folkskolor må vid sitt nuvarande belopp oförminskadt bibehållas.

Folkundervisningen.

5:o. Uti anslagen till arvoden och resekostnads-ersättning för folkskoleinspektörer har Eders Kongl. Maj:t äskat en tillökning af 12,000 R:dr; och har Riksdagen denna anslagsförhöjning beviljat.

Sundhets-kollegium med medicinalstaten.

6:o. Till löner åt ytterligare två *provincialläkare* med 1,500 R:dr för hvardera har Eders Kongl. Maj:t äskat anslag af tillsammans 3,000 R:dr, att ställas till Eders Kongl. Maj:ts disposition för inrättande af provincialläkaretjenster inom de orter af riket, der de finnas mest behöfliga, under samma vilkor som vid de förut beviljade anslagen varit fästade, eller att kommunerna i hvarje provincialläkaredistrikt på egen bekostnad anskaffa och underhålla lämplig bostad åt läkaren vid den för honom bestämda station.

Hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit har Riksdagen bifallit.

7:o. Likaledes har, i enlighet med hvad Eders Kongl. Maj:t i nåder föreslagit, Riksdagen för *löneförhöjning* åt ytterligare sju bland de *äldste ordinarie provincialläkarne* anvisat ett årligt belopp af 3,500 R:dr samt i reservationsanslaget till tjenstgöringspenningar åt provincialläkarne beviljat förhöjning med 1,300 R:dr.

Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen.

8:o. Sedan Sundshets-kollegium anmält, att stadsfullmäktige i Göteborg å stadens vägnar ej mindre uppsagt det genom Kongl. Brefvet den 13 December 1855 fastställda kontrakt emellan staten och nämnda stad angående inrymmande i allmänna och Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg af en undervisningsanstalt för *barnmorskeelever*, hvilket kontrakt med anledning deraf komme att upphöra den 31 December 1872, än ock i sammanhang härmed tillkännagifvit, att Göteborgs stad, som ämnade tillvägabringa en barnbördsanstalt utom nämnda sjukhus, vore villig att i den nya inrättningen inrymma undervisningslokal för barnmorskeelever, under förbehåll, bland annat, att staten till staden årligen erlade ett belopp motsvarande 5 procent ränta å en fjerdedel af byggnadskostnaden för ett nytt barnbördshus, hvilken kostnad beräknats till omkring 45,000 R:dr, eller, derest Göteborgs stad funne lämpligare att för de förenade ändamålen förhyra lokal, i stället för sådan ränta till staden utgifva en årlig summa, som motsvarade tillökningen i hyran, derigenom att barnbördsanstalten komme att omfatta äfven undervisningslokal, samt att den årliga ersättning, som staten enligt berörda förslag skulle vidkännas, icke under något förhållande komme att öfverstiga 600 R:dr — har Eders Kongl. Maj:t till Riksdagen gjort framställning om anvisande af 600 R:dr

årligen såsom bidrag till beredande af lokal för barnmorskeundervisningsanstalten i Göteborg.

Denna nådiga framställning har Riksdagen bifallit.

Vetenskaps-akademien.

9:o. För inrättande af en *meteorologisk centralanstalt* under Vetenskapsakademiens vård och inseende har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att anslaget för meteorologiska observationer måtte förhöjas med 6,000 R:dr; och har Riksdagen denna anslagsförhöjning beviljat.

Akademien för de fria konsterna.

10:o. Vidare har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen, att det under anslaget till fria konsternas akademi uppförda reservationsanslag af 6,000 R:dr, som nu är afsedt för *inköp af svenske konstnärers arbeten*, måtte varda förhöjdt till 9,000 R:dr och kunna af Eders Kongl. Maj:t disponeras till inköp för statens räkning jemväl af *norska och danska konstnärers arbeten.*

Hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit har Riksdagen bifallit.

Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda.

11:o. Hos Riksdagen hafva framställningar blifvit gjorda om ökade anslag för *döfstumma barns undervisning.*

Vid 1865—1866 årens riksdag uppfördes under förevarande hufvudtitel ett anslag af 20,000 R:dr att, enligt Eders Kongl. Maj:ts disposition, användas till understöd och uppmuntran åt mindre uppfostringsanstalter för medellösa döfstumma barn med vilkor, att högre anslagsbelopp ej tillades någon anstalt, än som motsvarade 100 R:dr för hvarje å anstalten intaget barn. Vid innevarande års början uppgick, enligt Riksdagen meddelade uppgifter, det anmälda lärjungeantalet vid nyssnämnda skolor till 290.

Äfven under antagande att under innevarande år icke någon ny sådan skola tillkommer, skulle således, om de redan befintliga skolorna något utvidgas, från och med innevarande år ett ytterligare belopp af omkring 10,000 R:dr behöfvas för att ifrågavarande uppfostringsanstalter

skulle komma i åtnjutande af statsbidrag till oförminskadt belopp. På grund häraf och då nedsättning i det understöd och den uppmuntran, som hittills från statsverkets sida utgått till de döfstumma barnens uppfostran, synts icke böra ifrågakomma, har anslaget till »understöd och uppmuntran åt mindre uppfostringsanstalter för medellösa döfstumma barn» blifvit med 10,000 R:dr förhöjdt; hvarjemte Riksdagen för samma ändamål å Riksgälds-kontoret till Eders Kongl. Maj:ts disposition anvisat ett extra anslag af 10,000 R:dr att under innevarande år utgå.

Resestipendier samt läroböckers och lärda verks utgifvande.

12:o. Uti detta anslag har, i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställning, Riksdagen beviljat förhöjning med 4,000 R:dr, eller från 20,000 R:dr till 24,000 R:dr.

13:o. *Öfriga* under åttonde hufvudtiteln uppförda ordinarie anslag, deruti förändring icke blifvit ifrågasatt, äro uppförda till enahanda belopp, som i nu gällande riksstat finnas upptagna; dock att för jemnande af slutsumman anslaget till »skrifmaterialier och expenser, ved m. m.» blifvit med 73 R:dr 35 öre förhöjdt.

För de under åttonde hufvudtiteln hänförliga behof af tillfällig beskaffenhet, som således höra till den *extra statsregleringen*, äro nedan omförmälda framställningar gjorda.

14:o. Sedan 1870 års Riksdag till uppförande af ny *byggnad för Kongl. biblioteket* beviljat 480,238 R:dr, deraf 45,000 R:dr att under år 1871 utgå, samt nästlidna års lagtima Riksdag medgifvit, att återstoden af det beviljade beloppet finge under de tre nästpåföljande åren utgå med en tredjedel årligen, och för år 1872 anvisat ett belopp af 145,000 R:dr, har, på sätt Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit, Riksdagen till fortsättning af nämnda byggnad anvisat 145,000 R:dr, att under år 1873 i mån af behof utgå.

15:o. I betraktande af den numera allmänt erkända vigten för hvarje undervisningsanstalt att kunna bereda sina lärjungar tillfälle till lämpliga gymnastiköfningar, och enär *universitetet i Lund* vore i saknad af egen *gymnastiklokal*, samt den, som hittills fått af universitetet begag-

nas, numera ej utan men för elementarläroverket kunde för universitetets behof upplåtas och sådant icke ens skulle blifva möjligt, om dessa öfningar skulle få en större utsträckning än hittills, har Eders Kongl. Maj:t, uppå vederbörandes derom gjorda hemställan, föreslagit Riksdagen att bevilja ett extra anslag af 24,000 R:dr, att under år 1873 utgå såsom bidrag till uppförande af en gymnastikbyggnad för universitetet i Lund, under vilkor att af universitetets medel tillskjutes återstoden af den för byggnaden erforderliga kostnad; och har Riksdagen det äskade anslagsbeloppet beviljat.

16:o. I anledning af derom inom Riksdagen gjord framställning har Riksdagen såsom bidrag till anskaffande af en *meridiancirkel* för observatoriet i Lund funnit godt för en gång anvisa ett belopp af 5,700 R:dr.

17:o. Hos Riksdagen har blifvit anfördt, hurusom behofvet af *högre undervisningsanstalter i hufvudstaden*, oaktadt Sveriges äldsta och förnämsta universitet vore beläget endast några få mil från Stockholm, redan längesedan på mångfaldigt sätt gjort sig gällande. Denna omständighet jemte nödvändigheten att i en mängd fackriktningar bereda tillfälle till studier, mera omfattande än de, hvilka kunde inhemtas vid de äldre, efter andra fordringar organiserade lärdomsanstalterna, hade småningom föranledt inrättandet i hufvudstaden af åtskilliga läroverk, hvilka visserligen alltid haft ett praktiskt hufvudändamål, men i hvilka också samtidigt en ofta omfattande undervisning lemnats i de teoretiska naturvetenskapernas olika grenar. Dessa läroverk hade alla från en ytterst anspråkslös början utvecklat sig utan något inre samband med hvarandra. En följd häraf vore, att samma läroämne förelästes på en gång vid flera af de här ifrågavarande institutionerna, ofta efter samma lärobok och ungefär samma undervisningsplan. Exempel härpå vore, att undervisning i teoretisk kemi lemnades efter samma lärobok på en gång vid teknologiska institutet, krigshögskolan vid Marieberg och farmaceutiska institutet, att en kurs i matematik och fysik af ungefär samma omfattning genomginges vid krigshögskolan och teknologiska institutet o. s. v.

En sådan planlös organisation af undervisningen måste naturligtvis medföra ett betydligt slöseri såväl med penningemedel som lärarekrafter, och för att vinna en rättelse häruti har fråga nu blifvit väckt, huruvida det ej vore möjligt och gagneligt att sammanslå samtliga dessa läroverk till en enda stor institution, bestående af:

En fysiskt-naturhistorisk afdelning, vid hvilken undervisning skulle lemnas i matematik, astronomi, fysik, teoretisk mekanik, kemi, mineralogi och geologi, zoologi och botanik;

En polyteknisk afdelning, till hvilken skulle höra, jemte de rent praktiska ämnena vid teknologiska institutet och bergsskolan, de egentliga fackämnena vid farmaceutiska institutet och skogsinstitutet;

En militärafdelning, omfattande den undervisning i rent militära ämnen, som för det närvarande lemnades vid Mariebergs krigsskola.

Genom en granskning, hvilken för undvikande af vidlyftighet här endast åberopas, har man sökt visa, att genom en omorganisation i den syftning här blifvit antydd borde utan några nya penningeuppoffringar kunna för hufvudstaden förvärfvas en läroanstalt, som ej allenast komme att vida öfverträffa de nu exsisterande specialskolorna i afseende på organisationens ändamålsenlighet, utan äfven i afseende å tillgång på lärarekrafter, muséer, laboratorier och annan undervisnings- och forskningsmateriel borde kunna täfla med de flesta dylika institutioner i andra länder.

De läroverk och institutioner, hvilkas sammanförande sålunda ifrågasatts, eller hvars direkta eller indirekta medverkan påräknats, voro:

1) Teknologiska institutet och bergsskolan, för hvilka, numera med hvarandra förenade läroverk, staten 1871 uppginge till 77,500 R:dr, oberäknadt ett anslag af jernkontoret till bekostande i landsorten af praktiska öfningar för bergsskolans elever;

2) Krigshögskolan vid Marieberg, hvars nuvarande stat upptoge en slutsumma af 28,500 R:dr;

3) Skogsinstitutet med en utgiftsstat å 13,100 R:dr;

4) Farmaceutiska institutet, som underhölles dels af staten, som bidroge med 4,875 R:dr, dels af apotekare-societeten, hvars bidrag likaledes utgjorde 4,875 R:dr, dels genom afgifter för examina och terminsafgifter, uppgående år 1870 till 2,817 R:dr 50 öre; samt

5) Undervisning för landtmätare, hvartill för närvarande ett anslag af 3,000 R:dr vore anvisadt.

Slutligen hade för den ifrågasatta omorganiseringen äfven påräknats en indirekt medverkan af vetenskaps-akademien och riksmuseum, dock så att intet intrång gjordes i vetenskaps-akademiens åt den rena forskningen egnade verksamhet. Dock borde, om nödiga museibiträden anställdes, de med vetenskaps-akademien förenade riks musei samlingar utan olägenhet kunna i och för den nya institutionens fysiskt-naturhistoriska afdelning påräknas. Enär dessutom en högskolelärares verksamhet, ifall den fullständigt fylldes, på sätt och vis vore dubbel, i det att han dels borde sköta den honom ålagda undervisningen, dels genom egen vetenskaplig forskning ej allenast hålla sig på höjden af sin tids vetande i den kunskapsgren, åt hvilken han egnat sig, utan äfven sjelf bidraga till

nya eröfringar på vetandets fält, så borde man mot en billigare aflöning kunna fullt värdigt besätta de lärostolar, som förut vore med flera platser representerade inom hufvudstadens vetenskapliga institutioner. Bland vetenskapens idkare borde alltid någon lämplig person finnas villig och hugad att jemte de forskningsarbeten, åt hvilka han förut egnat sig, åtaga sig äfven undervisningsskyldighet, och ett dylikt frivilligt åtagande skulle så mycket mindre vara förenadt med någon olägenhet, som äfven för närvarande de fleste af hufvudstadens vetenskapsmän nödgades befatta sig med uppdrag, hvilka ofta för vetenskapen vore vida mer främmande än de, om hvilka här vore fråga.

Med anledning häraf skulle undervisningen i åtskilliga ämnen i den fysiskt-naturhistoriska afdelningen kunna skötas af extra ordinarie professorer med en lön, som dock ej borde ställas lägre än 2,000 R:dr. Samma summa syntes äfven vara tillräcklig för lärarne i den militära afdelningen, enär dessa platser väl alltid måste besättas med officerare, hvilka, utom sin lärarelön, åtnjöte lön på stat i mån af den grad de innehade.

För det undervisningsverk, som erhölles genom den ifrågasatta omorganisationen, skulle således följande inkomster vara att påräkna, nemligen: nuvarande anslag för teknologiska institutet och bergsskolan 77,500 R:dr, samt anslagen till krigshögskolan 28,500 R:dr, skogsinstitutet 13,100 R:dr, farmaceutiska institutet 12,567 R:dr och till undervisning för landtmätare 3,000 R:dr, eller tillsammans 134,667 R:dr.

Enligt uppgjordt förslag till stat för det nya läroverket skulle dess utgifter uppgå till en summa af 134,500 R:dr, eller ungefärligen samma belopp som de påräknade inkomsterna.

Hvad lokaler för den föreslagna institutionen beträffade, så disponerade det nuvarande teknologiska institutet jemte bergsskolan rymliga palatser, i hvilka utrymme borde kunna beredas äfven för en mer omfattande teoretisk undervisning i astronomi, matematik, fysik och kemi, än den som för det närvarande lemnades derstädes. I ofvanberörda utgiftsstat hade upptagits hyresmedel för de lokaler, som kunde erfordras för undervisningen i de militära fackämnena, i skogshushållning och farmaci, och för föreläsningarne i zoologi, botanik och mineralogi ansåges vetenskapsakademiens rymliga och väl belägna hörsal utan svårighet mot en obetydlig hyresafgift kunna få disponeras. Några nya byggnadsanslag erfordrade omorganisationen således icke, hvaremot genom densamma den rymliga lägenhet, som för det närvarande disponerades af krigshögskolan, blefve ledig.

Innan det dock kunde komma i fråga att genomföra den föreslagna

omorganisationen, måste en noggrann detaljundersökning föregå, möjligen åtföljd af en på ort och ställe inhemtad kunskap om de i andra länder redan befintliga institutioner, hvilka i afseende å deras organisation och ändamål hade likhet med den här föreslagna.

Kostnaden för dessa förberedande undersökningar syntes dock obetydlig i jemförelse med det gagn, man kunde vänta af en i hufvudstaden förlagd, mångsidig, stark och kraftig lärdomsanstalt af den tidsenliga beskaffenhet här vore i fråga, och det har derföre blifvit föreslaget, att medel till bestridande af nämnda kostnad måtte af Riksdagen anvisas.

Den föreslagna organisationen af ofvannämnda läroverk, hvilken åsyftar att sammanföra lärarekrafterna, för att derigenom för ifrågavarande undervisning ernå ett bättre resultat, än för närvarande med deras splittring på flera håll kan åstadkommas, har synts Riksdagen förtjent af uppmärksamhet.

Riksdagen får derföre i underdånighet anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes tillse, om, i hvad mån och under hvilka vilkor en ombildning och förening af teknologiska institutet, krigshögskolan, skogsinstitutet, farmaceutiska institutet och undervisningen för landtmätare till en *teknisk högskola* må vara gagnelig och af behofvet påkallad; och har Riksdagen för detta ändamål till Eders Kongl. Maj:ts förfogande anvisat ett belopp af 3,000 R:dr.

18:o. Vidare har hos Riksdagen blifvit föreslaget, att Riksdagen måtte bevilja ett anslag för en gång af 4,000 R:dr att utgå till Professorn vid carolinska institutet Doktor *Axel Key* och Docenten vid samma läroverk Doktor *Gustaf Retzius* för utgifvande af *ett större arbete med taflor öfver nervsystemets beklädande väfnader, serösa rum och lymfbanor m. m.*

Af hvad till stöd för berörda förslag anförts har det synts Riksdagen framgå, att utgifvandet af ifrågavarande arbete kräfver så betydliga ekonomiska uppoffringar, att de för utgifvarne skulle utan understöd från statens sida blifva alltför betungande; och då det otvifvelaktigt skulle vara att beklaga, om ifrågavarande arbete, som vitsordats vara af stor förtjenst, skulle af bristande medel för dess publicerande blifva antingen ofullständigt kändt eller helt och hållet obekant, har Riksdagen till Eders Kongl. Maj:ts disposition för ifrågavarande ändamål anvisat för år 1873 ett extra anslag af 4,000 R:dr.

19:o. I anledning af väckta förslag om anslag till understödjande af *folkhögskolor* har Riksdagen för år 1873 till Eders Kongl. Maj:ts disposition anvisat ett extra anslag af 10,000 R:dr, att användas till understöd

åt sådana i verksamhet varande folkhögskolor i riket, som visat sig gagneliga och af Eders Kongl. Maj:t pröfvas vara i behof af dylikt understöd, under vilkor att landsting, kommuner eller enskilde hvar för sig eller gemensamt bidraga med ett belopp, sammanlagdt motsvarande minst dubbla summan af statsbidraget, hvilket sistnämnda dock ej må öfverstiga 2,000 R:dr årligen till hvarje skola, samt att berättelse öfver skolans verksamhet årligen af dess styrelse så väl till Eders Kongl. Maj:t som till vederbörande landsting ingifves.

20:o. I enlighet med Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställningar, och då nedannämnda anslag funnits fortfarande behöfliga, har Riksdagen till *understöd åt sådana församlingar, som till följd af medellöshet icke förmå att med erforderligt belopp bidraga till aflöning åt sina folkskolelärare*, för år 1873 beviljat ett extra anslag af 20,000 R:dr; hvarjemte Riksdagen för *undervisning i trädgårdsskötsel och trädplantering vid folkskolelärare-seminarierna* anvisat för år 1873 ett extra anslag af 6,000 R:dr, samt medgifvit att de besparingar, som möjligen kunna uppkomma å dessa tvänne anslag, af Eders Kongl. Maj:t få disponeras för folkundervisningen tillhörande ändamål.

21:o. Till uppförande af en *byggnad* med tillhörande uthus *för folkskolelärare-seminariet i Hernösand* har Riksdagen, på sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, anvisat för år 1873 ett extra anslag af 29,500 R:dr.

22:o. Uti underdånigt memorial hade *Sundhets-kollegii* ordförande på anförda skäl hemställt, att kollegii aflöningsstat måtte bestämmas till följande belopp:

1 ordförande	R:dr	8,000: —
2 medicinalråd à 5,000 R:dr	»	10,000: —
2 d:o à 4,500 R:dr	»	9,000: —
1 sekreterare	»	3,500: —
1 kamererare	»	3,500: —
1 ombudsman och fiskal	»	3,000: —
1 aktuarie och registrator	»	2,500: —
1 notarie	»	2,200: —
3 kanslister à 1,000 R:dr	»	3,000: —
1 vaktmästare	»	550: —
1 d:o	»	450: —
Transport	R:dr	45,700: —

	Transport R:dr	45,700: —
1 kammardräng	»	450: —
1 arvode för granskning af medikamentsräkningar	»	1,200: —
till gratifikationer åt e. o. tjenstemän och vaktbetjente	»	150: —
	Summa R:dr	47,500: —,

af hvilken summa 1,000 R:dr komme att statsverket besparas, så länge, såsom nu vore händelsen, ett medicinalrådsembete på nådigt förordnande bestredes af en person, som för annan befattning åtnjöte af staten arvode till motsvarande belopp.

Emedan för närvarande någon åtgärd icke syntes böra vidtagas, som kunde bereda hinder för den oafgjorda frågan om medicinalstyrelsens ändamålsenligaste organisation, har Eders Kongl. Maj:t, som icke funnit anledning till anmärkning mot den föreslagna lönestatens summa, ansett sig icke böra nu ifrågasätta definitiv reglering af denna lönestat, utan föreslagit Riksdagen att för år 1873 på extra stat anvisa det till löneförbättring åt Sundhets-kollegii ordförande och ledamöter samt tjenstemän och vaktbetjente, äfvensom till granskning af medikamentsräkningar erforderliga belopp, hvilket med afseende, å ena sidan, på det vitsordade behofvet af det nuvarande extra anslagets förhöjande och, å den andra, på den af kollegii ordförande meddelade upplysning rörande besparing af 1,000 R:dr å den för ett medicinalrådsembete afsedda aflöning, kunde bestämmas för nyssnämnda år i jemnadt tal till 10,850 R:dr eller 2,800 R:dr utöfver det för innevarande år beviljade extra anslag.

Hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit har Riksdagen bifallit, med vilkor att de embets- och tjenstemän, som af den ifrågasatta löneförhöjningen komma i åtnjutande, icke få innehafva annan befattning med lön eller arvode på rikets stat.

23:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen för anskaffande af *originalmålningar af växter ur Sveriges flora och utgifvande af teckningar utaf zoologiska föremål* anvisat för år 1873 ett extra anslag af 1,200 R:dr; hvarjemte Riksdagen för bekostande af *planscher till vetenskapliga afhandlingar*, afsedda att införas i vetenskaps-akademiens skrifter, likaledes på extra stat för år 1873 uppfört 10,500 R:dr.

24:o. Som de extra anslag, hvilka vid sistlidne lagtima riksdag blefvo för ändamål, tillhörande Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademiens verksamhet, anvisade för innevarande år, fortfarande voro behöfliga, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att äfven för år

1873 bevilja enahanda anslag, nemligen: till *undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar m. m.* 5,000 R:dr; till *arvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af statens under nämnda akademis inseende ställda samlingar* och till aflöning åt *vaktbetjening* 4,000 R:dr; samt till utgifvande af *planschverk öfrer fornsaker och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum* samt öfver *svenska sigill från medeltiden* 2,000 R:dr; och har Riksdagen dessa extra anslag, tillhopa 11,000 R:dr, för 1873 anvisat.

25:o. I enlighet med Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställningar, har Riksdagen beviljat för år 1873 nedannämnda extra anslag, nemligen:

till *hospitalsfondens förstärkande* 120,000 R:dr, att i mån af behof utgå;

till understöd för den i *Sköfde* inrättade *vårdanstalt för sinnesslöa* barn 2,500 R:dr, under vilkor att två elever derstädes kostnadsfritt åtnjuta vård och underhåll;

till underhåll af det i *Jerfsö* socken i Helsingland befintliga *sjukhem för spetälske* 4,000 R:dr, att under år 1873 utgå, under vilkor att Gefleborgs läns landsting till anstaltens underhåll bidrager med minst lika stort belopp;

för *vård och tillsyn af lifrustkammarens samlingar* 600 R:dr;

till *inlösen af 300 exemplar af svenska fornskrifts-sällskapets handlingar* 1,050 R:dr;

till understöd för *fortsatt utgifvande af arbetet »Svenska språkets lagar»* 1,500 R:dr; och

till e. o. Professoren *C. G. Malmström* för fortsättande af ett historiskt arbete 2,500 R:dr.

26:o. Sedan Serafimerordensgillet, som, med stöd af hittills inom fäderneslandet vunnen erfarenhet rörande kostnaden för ny uppsättning vid hospital af erforderlig *persedelutredning*, antagit sådan utredning vid det nya *hospitalet å Hisingen vid Göteborg* kunna, efter beräkning af omkring 300 R:dr för hvarje sjukplats, antagas uppgå till 45,000 R:dr, uti underdånig skrifvelse anhållit, att detta belopp måtte hos Riksdagen begäras, för att under form af reservationsanslag genast ställas till hospitalsöfverstyrelsens disposition, så har Eders Kongl. Maj:t, då det af ordensgillet för det nya hospitalets första uppsättning af utredningspersedlar föreslagna belopp syntes kunna, under antagande att någon del af det gamla hospitalets persedlar ännu vore användbara, nedsättas till 40,000 R:dr, föreslagit Riksdagen att, för anskaffande af erforderlig per-

sedelutredning vid det nya hospitalet, hvilket ansågs kunna den 1 nästkommande September öppnas för sjukes emottagande, anvisa ett belopp af 40,000 R:dr, att redan under innevarande år i mån af behof utgå.

Med bifall till denna nådiga framställning har Riksdagen till nämnda ändamål anvisat ett extra anslag af 40,000 R:dr, att innevarande år från Riksgälds-kontoret utgå.

27:o. Angående ännu återstående arbeten, bestående af drainering, vattenledningar, yttre vattenaflopp med brunnar, schaktning och planering af gårdar och vägar vid och inom *nya hospitalet å Hisingen*, hvilka enligt derför uppgjordt detaljeradt kostnadsförslag antagits uppgå till 40,000 R:dr, hade Serafimerordensgillet uti underdånig skrifvelse hemställt, att, då angeläget vore, att omförmälda arbeten blefve verkställda så tidigt, att de kunde vara fullbordade före hospitalets upplåtande för sjuke, hvilket, på sätt förut är nämndt, antagits kunna ega rum den 1 nästkommande September, men de till denna anläggning hittills anvisade allmänna medel endast afsett inköp af den dertill erforderliga lägenhet samt uppförande af hospitalsbyggnaderna, och hospitalsfonden saknade tillgång att bekosta ifrågavarande särskilda arbeten, Eders Kongl. Maj:t täcktes utaf Riksdagen äska för berörda ändamål ett anslag af 40,000 R:dr under innevarande år, att i mån af behof ställas till hospitalsöfverstyrelsens förfogande.

Som de utaf ordensgillet sålunda föreslagna arbetena syntes vara ändamålsenliga och behöfliga, men kostnaderna derför af uppgifven anledning ansetts kunna i någon mån nedsättas, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för förutnämnda arbetens verkställande bevilja ett anslag af tillhopa 33,000 R:dr, att i mån af behof utgå under innevarande år; och har, med bifall härtill, Riksdagen för ofvan omförmälda arbeten vid det nya hospitalet å Hisingen på Riksgälds-kontoret anvisat ett extra anslag af 33,000 R:dr, att under innevarande år i mån af behof utgå.

28:o. Slutligen har Riksdagen, uppå gjord framställning, för år 1873 beviljat artisten *N. M. Mandelgren*, för fortsättande af hans antiqvariska forskningar, ett extra anslag af 1,500 R:dr.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 8 Maj 1872.

Litt

Tabell öfver ordinarie anslagen

Ecklesiastik-departementet.

Departementschefen		
Departementets expedition		
Riksarkivet		
Kongl. Biblioteket		
Nationalmuseum		
Kleresi-staten:		
Penningar:		
Nuvarande beloppet	14,968: 65	
Tillkommer: Till prostetunnor åt kontraktsprosten i Norra Möre kontrakt för Calmar och Bäckebo församlingar	26: 65	14,995: 30
Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, såsom i 1872 års Riks-stat		130,110: 11
Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag, såsom i 1872 års Riks-stat		315,425: 46
Oindelt spanmål, såsom i 1872 års Riks-stat		6,823: 95
Särskilda *förslagsanslag* för kleresiet:		
Biskopens på Gotland lön		3,000: —
Åt 13 konsistorii-notarier, à 270 R:dr, högst		3,510: —
Domkapitlens expeditioner, *Reservationsanslag*		
Lappmarks ecklesiastikverk, *Förslagsanslag*		
Universiteten (af kontanta beloppet ett *förslagsanslag* à 30,000 R:dr för upprätthållande till visst belopp af sådana löner vid Upsala universitet, i hvilka spanmål ingår):		
		Transport

A.

nder Riks-statens Åttonde Hufvudtitel.

Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Förslags-anslag. Indelt tionde och ersättning för indragna tionde-anslag.		Oindelt spanmål. Mått.		Oindelt spanmål. Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Summa Riksmynt.	
R:dr	öre	R:dr	öre	R:dr	öre	Kubikfot	k:r	R:dr	öre	R:dr	öre
17,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,000	—
52,800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52,800	—
20,040	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20,040	—
27,850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27,850	—
25,550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25,550	—
14,995	30	130,110	11	315,425	46	3,249	5	6,823	95	467,354	82
6,510	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,510	—
10,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10,000	—
22,700	—	—		—	—	—	—	—	—	22,700	—
197,445	30	130,110	11	315,425	46	3,249	5	6,823	95	649,804	82

Transpor[t]

Penningar:

Nuvarande beloppet 278,037: 49

Tillkommer:

Lön för en adjunkt i medicinsk och fysiologisk kemi vid Upsala universitet 2,500: —

Lönetillökning för läraren i gymnastik och vapenföring vid samma universitet .... 1,000: —

Arvode för ett biträde åt nämnde lärare ...... 500: — 1,500: —

För upprätthållande af undervisning och examina i geologi vid universitetet i Lund .... 1,500: —

Lönetillökning för läraren i gymnastik och vapenföring vid samma universitet .... 1,000: — 6,500: — 284,537: 4[9]

Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, såsom i 1872 års Riks-stat 82,363: 36

Indelt tionde och ersättning för indragna tionde-anslag, såsom i 1872 års Riks-stat 112,381: 71

Oindelt spanmål, såsom i 1872 års Riks-stat 168: 42

Carolinska mediko-kirurgiska institutet:

Nuvarande anslag .... 75,051: —

Tillkommer:

Förhöjning af anslaget till den pathologiskt anatomiska institutionen .... 1,500: —

Elementarläroverken, *Reservationsanslag* ....

Seminarium för bildande af lärarinnor ....

Transpor[t]

		Förslags-anslag.									
Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tionde-anslag.		Oindelt spanmål.				Summa Riksmynt.	
						Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.			
R:dr	öre	R:dr	öre	R:dr	öre	Kubikfot	k:r	R:dr	öre	R:dr	öre
197,445	30	130,110	11	315,425	46	3,249	5	6,823	95	649,804	82
284,537	49	82,363	36	112,381	71	80	2	168	42	479,450	98
76,551	—	——	—	——	—	——	—	——	—	76,551	—
1,473,751	44	8,913	96	208,382	16	——	—	——	—	1,691,047	56
25,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	25,000	—
2,057,285	23	221,387	43	636,189	33	3,329	7	6,992	37	2,921,854	36

		Transport
Pedagogier och folkskolor		
För folkundervisningen:		
Seminarier för folkskolelärares bildande, såsom i 1872 års Riks-stat		103,000: —
Stipendier för seminarii-elever, dito dito		45,000: —
Arvoden och resekostnads-ersättning för folkskoleinspektörer:		
Nuvarande beloppet	40,000: —	
Tillkommer: Förhöjning	12,000: —	52,000: —
Undervisningsmateriel m. m. för folkskolorna, såsom i 1872 års Riks-stat		10,000: —
Understöd för högre folkskolor, dito dito		10,000: —
eller ett gemensamt *Reservationsanslag* å		220,000: —
Lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, *Förslagsanslag*, såsom i 1872 års Riks-stat		1,100,000: —
Gymnastiska centralinstitutet		
Sundhets-kollegium med medicinalstaten (derunder ett *Reservationsanslag* å 7,300 R:dr):		
Nuvarande anslag		283,127: —
Tillkommer:		
Löner åt två nya provincialläkare à 1,500 R:dr	3,000: —	
Löneförhöjning à 500 R:dr åt ytterligare sju af de äldsta ordinarie provincialläkare	3,500: —	
Förhöjning i nuvarande *Reservationsanslag* å 6,000 R:dr till tjenstgöringspenningar för provincialläkare	1,300: —	7,800: —
Barnmorske-undervisningen och barnbördshusen:		
Penningar:		
Nuvarande beloppet	21,841: —	
Transport	21,841: —	

Penningar.		Förslags-anslag.								Summa Riksmynt.	
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tionde-anslag.		Oindelt spanmål.					
						Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.			
R:dr	öre	R:dr	öre	R:dr	öre	Kubikfot	k:r	R:dr	öre	R:dr	öre
2,057,285	23	221,387	43	636,189	33	3,329	7	6,992	37	2,921,854	36
44,609	85	4,219	—	7,990	8	448	9	942	69	57,761	62
1,320,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,320,000	—
29,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29,400	—
290,927	—	—	—	—	—	—	—	—	—	290,927	—
3,742,222	8	225,606	43	644,179	41	3,778	6	7,935	6	4,619,942	98

Transport	21,841: —	
Tillkommer: Till anskaffande af lokal för den i Göteborg befintliga undervisningsanstalt för barnmorske-elever	600: —	22,441: —
Indelt tionde och ersättning för indragna tionde-anslag, såsom i 1872 års Riks-stat		4,103: 82
Ortopediska institutet		
Veterinär-undervisningen		
Vaccinationens befrämjande		
Farsoters och smittosamma sjukdomars botande, *Förslagsanslag*		
Svenska läkare-sällskapet		
Svenska akademien		
Vetenskaps-akademien:		
Nuvarande anslag		14,710: —
Tillkommer: För en meteorologisk central-anstalt		6,000: —
Vitterhets-, historie- och antiqvitets-akademien		
Fria konsternas akademi:		
Till aflöning m. m.		39,600: —
Till utrikes resestipendier, *Reservationsanslag*		8,000: —
Till inköp af svenska, norska och danska konstnärers arbeten, *Reservationsanslag:*		
Nuvarande anslaget till inköp af svenska konstnärers arbeten	6,000: —	
Tillkommer: Förhöjning	3,000: —	9,000: —
Musikaliska akademien		
Naturhistoriska riksmuseum		
Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda:		
Allmänna institutet		81,000: —
Transport		81,000: —

Penningar.		Förslags-anslag.								Summa Riksmynt.	
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tionde-anslag.		Oindelt spanmål.					
						Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.			
R:dr	öre	R:dr	öre	R:dr	öre	Kubikfot	k:r	R:dr	öre	R:dr	öre
3,742,222	8	225,606	43	644,179	41	3,778	6	7,935	6	4,619,942	98
22,441	—	—	—	4,103	82	—	—	—	—	26,544	82
8,250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,250	—
39,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39,400	—
3,600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,600	—
75,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75,000	—
3,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,000	—
12,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,000	—
20,710	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20,710	—
16,450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16,450	—
56,600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56,600	—
30,300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,300	—
43,950	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43,950	—
4,073,923	8	225,606	43	648,283	23	3,778	6	7,935	6	4,955,747	80

Transport		81,000: —
Till understöd och uppmuntran åt mindre uppfostringsanstalter för medellösa döfstumma barn:		
Nuvarande beloppet	20,000: —	
Tillkommer: Förhöjning	10,000: —	30,000: —
Fattigvården i Stockholm och landsorterna		
Fattigvården i allmänhet, *Förslagsanslag*		
Serafimer-ordens-lasarettets underhåll		
Hospitalers och lasaretters underhåll		
Stora barnhuset i Stockholm		
Frimurarebarnhuset		
Barnhusen i landsorterna		
Kyrkors underhåll		
Resestipendier samt läroböckers och lärda verks utgifvande, *Reservationsanslag:*		
Nuvarande anslag		20,000: —
Tillkommer: Förhöjning		4,000: —
Rese- och traktamentspenningar, *Förslagsanslag*		
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., *Förslagsanslag:*		
Nuvarande beloppet		45,062: 82
Tillkommer: För jemnande af hufvudtitelns slutsumma		73: 35
Extra utgifter, *Reservationsanslag*		
Summa		

Penningar.		Förslags-anslag. Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Förslags-anslag. Indelt tionde och ersättning för indragna tionde-anslag.		Förslags-anslag. Oindelt spanmål. Mått.		Förslags-anslag. Oindelt spanmål. Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Summa Riksmynt.	
R:dr	öre	R:dr	öre	R:dr	öre	Kubikfot	k:r	R:dr	öre	R:dr	öre
4,073,923	8	225,606	43	648,283	23	3,778	6	7,935	6	4,955,747	80
111,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	111,000	—
9,141	25	158	29	236	46	—	—	—	—	9,536	—
35,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35,000	—
24,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24,000	—
7,804	33	18,856	27	89,587	68	70	9	148	89	116,397	17
1,750	—	—	—	42,930	9	—	—	—	—	44,680	9
1,250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,250	—
—	—	—	—	25,672	71	—	—	—	—	25,672	71
6,720	83	14,089	62	284,401	95	984	6	2,067	66	307,280	6
24,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24,000	—
1,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,500	—
45,136	17	—	—	—	—	—	—	—	—	45,136	17
15,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,000	—
4,356,225	66	258,710	61	1,091,112	12	4,834	1	10,151	61	5,716,200	—

Litt. B.

Tabell öfver extra ordinarie anslagen under Riksstatens Åttonde Hufvudtitel.

Ecklesiastik-departementet.		Riksmynt. R:dr	öre
Kongl. Biblioteket:			
Till uppförande af en byggnad för Kongl. Biblioteket		145,000	—
Universiteten:			
Bidrag till uppförande af en gymnastikbyggnad vid universitetet i Lund	24,000: —		
Dito till anskaffande af en meridiancirkel för observatoriet i Lund	5,700: —	29,700	—
För folkundervisningen:			
Understöd för folkhögskolor	10,000: —		
Dito åt sådana församlingar, som icke förmå med erforderligt belopp bidraga till aflöning åt sina folkskolelärare	20,000: —		
För undervisning i trädgårdsskötsel och trädplantering vid folkskolelärare-seminarierna	6,000: —		
Till uppförande af byggnad jemte uthus för folkskolelärare-seminariet i Hernösand	29,500: —	65,500	—
Sundhets-kollegium:			
Löneförbättring för dess embets- och tjenstemän samt vaktbetjente		10,850	—
Vetenskaps-akademien:			
För anskaffande af originalmålningar af växter ur Sveriges flora och utgifvande af teckningar utaf zoologiska föremål	1,200: —		
Transport	1,200: —	251,050	—

Transport	1,200: —	251,050 —
För bekostande af planscher till vetenskapliga afhandlingar, afsedda att införas i akademiens skrifter	10,500: —	11,700 —
Vitterhets-, historie- och antiqvitets-akademien:		
Till undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar m. m.	5,000: —	
Till arvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af statens under akademiens inseende ställda samlingar samt till aflöning åt vaktbetjening	4,000: —	
Till utgifvande af planschverk öfver fornsaker i statens historiska museum m. m.	2,000: —	11,000 —
För hospitalsvården:		
Till allmänna hospitalsfondens förstärkande	120,000: —	
Understöd för den i Sköfde inrättade vårdanstalt för sinnesslöa barn	2,500: —	
Bidrag till underhåll af det i Jerfsö socken af Helsingland inrättade sjukhem för spetälske	4,000: —	126,500 —
Diverse anslag:		
För åstadkommande af utredning i fråga om inrättande af en teknisk högskola i Stockholm	3,000: —	
För tillsyn och vård af Lifrustkammarens samlingar	600: —	
Till inlösen af 300 exemplar af Svenska fornskriftsällskapets handlingar	1,050: —	
Understöd för fortsatt utgifvande af arbetet »Svenska språkets lagar»	1,500: —	
Till e. o. Professoren C. G. Malmström för ett historiskt arbete	2,500: —	
Till Professoren, Doktor Axel Key och Docenten, Doktor Gustaf Retzius för utgifvande af ett större anatomiskt planschverk med text	4,000: —	
Till Artisten N. M. Mandelgren för fortsättande hans antiqvariska forskningar	1,500: —	14,150 —
Summa		414,400 —

Extra ordinarie anslag för år 1872, att utgå från Riksgälds-kontoret.

	Riksmynt. R:dr	öre
Till understöd och uppmuntran åt mindre uppfostrings-anstalter för medellösa döfstumma barn	10,000	—
Till persedelutredning för det nya hospitalet å Hisingen vid Göteborg	40,000	—
För anbringande af vattenledning samt ordnande af det yttre vattenafloppet, planeringsarbeten m. m. vid samma hospital	33,000	—
Summa	83,000	—

STOCKHOLM, IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI, 1872.

N:o 17.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 11 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 11 — —

*Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens **Nionde** hufvudtitel.*

(Stats-Utskottets Utlåt. N:is 13 och 47 samt Mem. N:is 38 och 62.)

S. A. K.

I afseende å utgifterna under Riksstatens *nionde* hufvudtitel, hvilken innefattar tvänne afdelningar, *Pensionsstaten* och *Allmänna indragningsstaten*, får Riksdagen här nedan underdånigst anmäla de förändringar, som vid innevarande riksmöte ifrågakommit.

Allmänna indragningsstaten.

1:o. Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga förslag har Riksdagen medgifvit,

att Direktören vid länsfängelset i Falun *Carl Östberg* må berättigas att från och med månaden näst efter den, då han erhåller afsked från nämnda direktörsbefattning, å Allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension för sin återstående lifstid till belopp af 1,500 R:dr;

att Vaktkonstapeln vid länsfängelset i Mariestad *Lars Andersson* må från och med månaden näst efter den. då honom beviljas afsked från berörda befattning, komma i åtnjutande af en årlig pension för sin återstående lifstid från Allmänna indragningsstaten af 400 R:dr;

att å Allmänna indragningsstaten må uppföras ett belopp af 200 R:dr, . såsom årlig pension utgå till aflidne chefen för kronoarbetsbataljonen å Carlsborg, Öfverstelöjtnanten Jonas Gabriel Schanders dotter, *Lotten Schander*, så länge hon lefver o. ;

att Kompanichefen vid kronoarbetskorpsen, Kaptenen i arméen m. m. *Evert Fredrik Georgii* må berättigas att från och med månaden näst efter den, då han undfår afsked från kompanichefsbefattningen, komma i åtnjutande af en årlig pension för sin återstående lifstid från Allmänna indragningsstaten af 1,000 R:dr;

att Underofficeraren vid straff- och arbetsfängelsets i Malmö inre bevakning *Olof Christian Almström* må från och med månaden näst efter den, då han erhåller afsked från nämnda befattning, under sin återstående lifstid åtnjuta en årlig pension från Allmänna indragningsstaten till belopp af 600 R:dr;

att Förvaltaren vid arméens utredningsförråd i Stockholm W. Normans efterlemnade enka *Erika Wilhelmina Norman*, född *Wendelius*, må å Allmänna indragningsstaten uppföras till åtnjutande under sin återstående lifstid af en årlig pension å 300 R:dr;

att ett anslag af 20,000 R:dr må uppföras, för att under år 1873 användas till understöd åt ännu från 1808 och 1809 årens krig qvarlefvande, i behof stadde *landtvärnsmän;*

att å Allmänna indragningsstaten måtte uppföras nedannämnda, hittills å femte hufvudtitelns allmänna besparingar anvisade belopp, att utgå till

Sekreteraren hos stationsbefälhafvaren i Carlskrona *G. Trägårdh*, den honom genom nådiga brefvet den 10 Februari 1863 tillförsäkrade ersättning för förlorad passlösen, 106 R:dr;

på expektansstat förflyttade Kontrollören *J. G. Middendorff*, den honom genom nådigt bref den 18 December 1838 tillagda lön, 975 R:dr;

följande officerare vid f. d. Kongl. Maj:ts flottas konstruktionskorps, de dem genom nådigt bref den 29 Maj 1866 tillagda gratifikationer för förlorade inkomster genom upphörande af kontrollmätning å handelsfartyg, nemligen:

Öfversten *A. Ljungstedt* 75 R:dr;

Kaptenlöjtnanten *C. af Borneman* 150 R:dr;

Premierlöjtnanten *A. Trygger* 325 R:dr;

att Kronofogden i Lappmarksfögderiet af Vesterbottens län *B. O. Holmström* må, efter det nådigt afsked från kronofogdebefattningen honom beviljats, få uppföras å Allmänna indragningsstaten till åtnjutande under sin återstående lifstid, från och med månaden näst efter den, hvarunder afskedet honom meddelas, af en mot kronofogdelönen svarande pension af 2,500 R:dr årligen;

att Öfverstelöjtnanten C. E. Norströms enka *Emma Norström*, född *Lundberg* må undfå en årlig pension af 600 R:dr, att från och med år 1872, så länge hon i enkestånd förblifver, utgå från Allmänna indragningsstaten;

att f. d. Guvernören å S:t Barthelemy J. H. Haasums enka *Emilie Augusta Haasum*, född *Noréen*, må uppföras å Allmänna indragningsstaten till åtnjutande under sin återstående lifstid af en årlig pension å 600 R:dr;

att till pension åt Provincialläkaren i Sotholms distrikt af Stockholms län *Georg Berg* anvisas å Allmänna indragningsstaten ett belopp af 1,125 R:dr, att under hans återstående lifstid utgå från och med månaden näst efter den, under hvilken afsked varder honom beviljadt; samt

att å Allmänna indragningsstaten uppföres såsom understöd at Lektorn vid Stockholms gymnasium L. A. A. Aulins enka *Edla Valborg Aulin*, född *Holmberg*, ett belopp af 300 R:dr årligen, att utgå så länge hon lefver och enka förblifver.

2:o. För Direktören vid straff-fängelset i Norrköping A. L. Hårds af Segerstad enka *Agnes Elisabeth Hård af Segerstad*, född *Brummer*, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit uppförande å Allmänna indragningsstaten af pension å 400 R:dr, att under hennes återstående lifstid årligen utgå.

Utaf det den nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof bilagda statsrådsprotokoll öfver Justitie-departementets ärenden den 21 December 1871 har Riksdagen inhemtat, bland annat, att Direktören Hårds enka är född den 11 November 1811 och således öfver 60 år gammal, befinner sig i knappa lefnadsvilkor samt är till helsan så försvagad, att hon ej kan med arbete sig försörja, äfvensom att hennes bemälde man i lifstiden ungefärligen 36 år varit i statens tjenst, deraf 26½ år såsom fängelsedirektör. Då emellertid erinradt blifvit, hurusom Riksdagen, jemlikt underdånig skrifvelse den 8 Maj 1867, beviljat Direktören vid straff-fängelset i Warberg G. W. Gyllenhammars enka pension till belopp af 300 R:dr årligen, har Riksdagen ansett sig i öfverensstämmelse dermed böra Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning om pension för direktören Hårds af Segerstad enka endast på det sätt bifalla, att pensionsbeloppet bestämts till 300 R:dr årligen.

3:o. Likaledes har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att Vaktmästaren vid kronohäktet i Engelholm *Johan Grönholm* måtte berättigas att från och med månaden näst efter den, då han erhölle afsked från vaktmästaresysslan, uppbära från Allmänna indragningsstaten en årlig pension för sin återstående lifstid af 550 R:dr.

Om än den af Grönholm innehafda befattning, såsom mera sjelfständig, är förenad med högre aflöning än den, som är den underordnade fångbevakningen i allmänhet förunnad, har dock pensionen synts skäligen kunna bestämmas till närmare öfverensstämmelse med hvad vaktknektar i allmänhet bestås, och Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning om pension för bemälde Grönholm har derföre endast på det sätt blifvit af Riksdagen bifallen, att pensionsbeloppet bestämts till 450 R:dr årligen.

4:o. I anledning af derom i underdånighet gjord ansökning har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att Kronoskogvaktaren *Samuel Höglander* måtte berättigas att från och med månaden näst efter den, hvari afsked honom meddelas, under sin återstående lifstid från Allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 150 R:dr.

Utaf det den nådiga Propositionen angående statsverkets tillstånd och behof bilagda statsråds-protokoll öfver finansärenden den 9 sistlidne Januari har inhemtats, att Höglander år 1822 antagits till skogvaktare uti en »beridning» på Öland och i sådan egenskap åtnjutit 6 rdr 50 öre årlig lön jemte kronoutjorden $^1/_8$ mantal Prestorp såsom boställe; att genom Kongl. brefvet den 31 Oktober 1837 i sammanhang med reglering af jägeristaten i Calmar län förordnats bland annat, att den för regleringen öfverflödiga skogs- och jägeripersonal, hvartill äfven Höglander hörde, som före utfärdandet af Kammarkollegii cirkulärbref den 14 April 1824 varit till tjensten förordnad, skulle, tills densamma afgick eller transporterades till annan tjenst med motsvarande löneförmåner, bibehållas vid innehafvande kontanta eller indelta löner och boställen med skyldighet att efter de föreskrifter, som Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande egde meddela, tjenstgöra vid skogs- och jägeristaten; att genom Kongl. brefvet den 10 Augusti 1839 skogvaktareboställer Prestorps utjord blifvit anslagen till Ottenby kungsgård, med förbehåll af boställshafvarens rätt; att Höglanders tjenstgöring sedan år 1840 bestått i skogsbevakning vid nämnda till stuteri-inrättning anslagna kungsgård, samt att han, enligt hvad chefen för stuteriet intygat, under denna tjenstgöring sig troget och väl förhållit; och då häraf samt af hvad i öfrigt uti berörda statsrådsprotokoll förekommit, synes framgå, att förevarande nådiga framställning i främsta rummet afser att bereda stuteriet tillfälle att komma i besittning af ofvan nämnda redan år 1839 till Ottenby kungsgård anslagna utjord, men all utredning saknas, i hvad mån denna fördel motsvarar den utgift, som i följd deraf skulle drabba statsverket, har Riksdagen ansett sig icke böra den för Höglander äskade pension bevilja.

5:o. Uti en den 1 nästlidne Mars till Riksdagen aflåten nådig Proposition är meddeladt, hurusom f. d. Majoren m. m. *August Hahr*, hvilken under en tidrymd af omkring 20 år nästan oafbrutet sysselsatt sig med utarbetande och utgifvande af åtskilliga karteverk öfver Sverige, hos Eders Kongl. Maj:t å egna vägnar och såsom ombud för sina söner, som i eganderätten till nämnda karteverk hade del, gjort framställning om öfverlåtande på staten af dessa karteverk emot vissa uppgifna vilkor. De förnämsta bland karteverken voro:

a) en under åren 1852—1860 häftevis utgifven generalkarta i 8 blad öfver *mellersta* och *södra* Sverige, graverad på kopparplåtar och utförd i $\frac{1}{500000}$ skala, jemte statistisk tabla, utvisande länens och socknarnes administrativa, ecklesiastika och juridiska indelningar m. m.;

b) en för skolornas behof utgifven fysisk och politisk generalkarta öfver *mellersta* och *södra* Sverige i 8 blad, utförd i samma skala och storlek, som förstnämnda karta; och

c) en år 1870 utgifven fysisk och politisk generalkarta öfver *norra* Sverige i 2 blad, utförd i $\frac{1}{1000000}$ skala.

Eders Kongl. Maj:t, som ansett det af Majoren Hahr och hans söner gjorda erbjudande böra antagas, har derföre föreslagit Riksdagen, att,

emot det Majoren Hahr och hans söner genom öfverlåtelsehandling, som af Eders Kongl. Maj:t godkändes, till staten afyttrade de Majoren Hahrs karteverk tillhörande originalblad, kopparplåtar, litografiska stenar, kartor och exemplar af statistisk tabla jemte alla med eganderätten till desamma förenade rättigheter, samt Majoren Hahr tillförbunde sig att i mån af sina krafter revidera nämnda kopparplåtar,

ej mindre bevilja honom ytterligare årlig pension till belopp af 1,000 R:dr, att å Allmänna indragningsstaten utgå från och med månaden näst efter den, i hvilken efter öfverlåtelsehandlingens godkännande de afyttrade karteverken blefve till Topografiska korpsen aflemnade,

än äfven förklara Majoren Hahr i allo fri från skyldigheten att infria sina löftesförbindelser för Fältkamreraren A. C. Hahrs från lånekontoret i Malmö erhållna lån N:is 2,091 och 3,104, tillsammanräknadt återstående belopp af 3,741 R:dr 50 öre jemte räntor.

Denna nådiga framställning har Riksdagen bifallit.

6:o. Då riksmarkegangspriset å spanmål åren 1869, 1870 och 1871 utgjort i medeltal 2 R:dr 34 öre för kubikfoten, motsvarande 14 R:dr 74 öre för tunnan, eller 4 R:dr 24 öre utöfver det värde, 10 R:dr 50 öre för tunnan, hvartill spanmålen vid 1840—1841 års statsreglering beräknades, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att den lönefyllnad, hvarom jemlikt da stadgade grunder de embets- och tjenstemän m. fl., som före vidtagande af berörda statsreglering tillträdt och ännu bibehålla löner med derunder beräknad spanmål, äro försäkrade, måtte af Riksdagen efter nämnda prisskilnad, 4 R:dr 24 öre för tunnan, bestämmas till utgående från Allmänna indragningsstaten.

Hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit, har Riksdagen bifallit.

7:o. Då de ytterligare anvisningar å förslagsanslaget för Allmänna indragningsstaten, som nu blifvit gjorda, ansetts ungefärligen motsvaras af de besparingar å samma anslag, som genom äldre pensionstagares afgang och i öfrigt uppkomme, har i öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t jemväl föreslagit, någon annan förändring i beloppet af nuvarande anslag å Indragningsstaten icke ansetts erforderlig än som till vinnande af jemn slutsumma å riksstatens ordinarie anslag i sin helhet varit behöflig; och har alltså nämnda förslagsanslag blifvit bestämdt till en summa af 892,762 R:dr 1 öre, på sätt bilagda tabell litt. A närmare utvisar.

8:o. Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställningar, har Riksdagen *dels* till upprätthållande af *arméens pensionskassas* egen pensionering för år

1873 på extra stat anvisat ett kreditiv å 70,000 R:dr, med skyldighet för pensionskassan att till Riksgälds-kontoret afstå det för året pensionskassan tillkommande förhöjda vederlag för de till statsverket indragna rusthållsafgifterna och under enahanda vilkor i öfrigt, som hittills egt rum, eller att årsanslaget qvartalsvis utbetalas, med förbindelse för pensionskassans direktion att, så snart årets räkenskaper hunnit afslutas, behörigen ådagalägga, om hela anslaget eller huru stor del deraf för ändamålet varit behöfligt, samt att, i händelse det lyftade beloppet icke åtgått, öfverskottet återlemna; *dels ock* för fortfarande tillämpning af *nu gällande pensionsstater* af den 9 Februari 1858 och den 6 November 1860 för år 1873 anvisat på extra stat ett kreditiv af 260,000 R:dr, att användas till betäckande af den skilnad, som för arméens pensionskassa under samma år kan uppstå genom den ifrågavarande pensioneringens tillämpning och att utbetalas sålunda, att hälften deraf utgifves den 1 April och andra hälften den 1 Oktober, med förbindelse för direktionen att vid reqvirerande af första halfårets belopp med afslutade räkenskaper redovisa föregående årets utgift.

9:o. Slutligen har jemväl, i öfverensstämmelse med Eders Kongl. Maj:ts nådiga förslag, Riksdagen för år 1873 anvisat följande två kreditiv, nemligen:

för att fortfarande ej mindre sätta *Amiralitets-krigsmanskassan* i stånd att till sjöförsvarets embets- och tjenstemän samt betjente, som söka afsked, genast utgifva pensioner enligt de för kassan nu gällande pensioneringsgrunder, än äfven utgöra tillgång till de dem tillförsäkrade fyllnadspensioners utbetalande . . . . . R:dr 73,000: —

samt för upprätthållande af den sjöförsvarets afskedade *gemenskap* förunnade förbättrade pensionering . . . . » 40,000: —

tillhopa R:dr 113,000: —

eller enahanda belopp, som för berörda ändamål äro för innevarande år anvisade, med rättighet för direktionen öfver nämnda kassa att å dessa kreditiv under loppet af år 1873 lyfta hvad för omförmälda behof blifver erforderligt.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 11 Maj 1872.

Litt. A.

Tabell öfver ordinarie anslagen

Pensions- och indragnings-staterna.

A. *Pensionsstaten.*

Civilstatens pensionskassa:

Pensionsstaten för civile embets- och tjenstemän . . . .

Dito för deras enkor och omyndiga barn . . . .

Ersättning för mistade löne-innehållningar . . . .

Dito för nådårs- och begrafningshjelps-besparingar . . . .

För pensionering af kommissionslandtmätare jemte dessa tjenstemäns enkor och ba

Arméens pensionskassa:

Pensionsstaten för militäre embets- och tjenstemäns samt underofficerares enk
och barn . . . .

Ersättning för mistade löne-innehållningar . . . .

Dito för nådårs- och begrafningshjelps-besparingar . . . .

Wadstena krigsmanshuskassa . . . .

Amiralitets-krigsmanskassan:

Förra anslaget under denna titel . . . .

Ersättning för mistade löne-innehållningar . . . .

Dito för nådårs- och begrafningshjelps-besparingar . . . .

Invalidhusfonden . . . .

För blesserade öfver- och underofficerare, *Reservationsanslag* . . . .

Bidrag till handelsflottans pensionsanstalt, att af tullmedlen direkte utgå, *Förslagsansl*

Bidrag till folkskolelärares pensionering . . . .

Bidrag till folkskolelärarnes enke- och pupillkassa . . . .

Bidrag till Kongl. teaterns pensionskassor . . . .

B. *Allmänna indragningsstaten.*

För diverse föremål, *Förslagsanslag* . . . .

…under Riks-statens Nionde hufvudtitel.

	Förslagsanslag:											
	Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spannmål. Mått.		Oindelt spannmål. Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kbf.		Summa Riksmynt.	
	R:dr.	öre.	R:dr.	öre.	R:dr.	öre.	Kbf.	k:r.	R:dr.	öre.	R:dr.	öre.
7,500: —												
5,000: —												
2,245: 50.												
6,540: —												
7,200: —	98,485	50	—	—	—	—	—	—	—	—	98,485	50
7,500: —												
4,639: 50.												
8,080: —	70,219	50	—	—	—	—	—	—	—	—	70,219	50
. . . .	193,058	98	—	—	—	—	24,713	3	51,897	93	244,956	91
3,100: —												
615: —												
2,580: —	46,295	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46,295	—
. . . .	3,239	16	—	—	—	—	25,315	2	53,161	92	56,401	08
. . . .	5,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,000	—
. . . .	78,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	78,000	—
. . . .	30,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,000	—
. . . .	2,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,000	—
. . . .	6,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,000	—
S:gr	532,298	14	—	—	—	—	50,028	5	105,059	85	637,357	99
	890,992	30	1,594	65	151	75	11	1	23	31	892,762	01
Summa	1,423,290	44	1,594	65	151	75	50,039	6	105,083	16	1,530,120	—

Litt. B.

Allmänna Indragningsstaten.

Ny anvisning.	Riksmynt. R:dr.	öre.
Direktören vid länsfängelset i Falun *Carl Östberg*	1,500	—
Vaktkonstapeln vid länsfängelset i Mariestad *Lars Andersson* . . .	400	—
Öfverstelöjtnanten Jonas Gabriel Schanders dotter, *Lotten Schander* .	200	—
Kompanichefen vid Krono-arbetskorpsen å Carlsborg, Kaptenen i arméen *Evert Fredrik Georgii*	1,000	—
Underofficeraren vid Straff- och arbetsfängelset i Malmö *Olof Christian Almström*	600	—
Förvaltaren vid arméens utredningsförråd i Stockholm W. Normans enka, *Erika Wilhelmina Norman*, född *Wendelius*	300	—
Till understöd åt *landtvärnsmän*	20,000	—
Nedanstående hittills å femte hufvudtitelns allmänna besparingar anvisade belopp, nemligen:		
Till Sekreteraren hos Stationsbefälhafvaren i Carlskrona *G. Trägårdh*, ersättning för förlorad passlösen . . . . . . 106: —		
Till Kontrollören *J. G. Middendorff*, expektanslön . . . 975: —		
Till Öfversten *A. Ljungstedt*, gratifikation för förlorad inkomst genom upphörande af kontrollmätning å handelsfartyg 75: —		
Till Kaptenlöjtnanten *C. af Borneman*, dito dito . . . . 150: —		
Till Premierlöjtnanten *A. Trygger*, dito dito . . . . . . 325: —	1,631	—
Kronofogden *B. O. Holmström*	2,500	—
Öfverstelöjtnanten C. E. Norströms enka, *Emma Norström*, född *Lundberg*	600	—
F. d. Guvernören å S:t Barthelemy J. H. Haasums enka, *Emilie Augusta Haasum*, född *Noréen*	600	—
Provincialläkaren i Sotholms distrikt af Stockholms län *Georg Bergengren*	1,125	—
Lektorn vid Stockholms gymnasium L. A. A. Aulins enka, *Edla Walborg Aulin*, född *Holmberg*	300	—
Direktören vid Straff-fängelset i Norrköping A. L. Hårds af Segerstad enka, *Agnes Elisabeth Hård af Segerstad*, född *Brummer*	300	—
Vaktmästaren vid Kronohäktet i Engelholm *Johan Grönholm* . . .	450	—
F. d. Majoren m. m. *August Hahr*, pensionsförhöjning	1,000	—
Summa	32,506	—

Litt. C.

Tabell öfver extra ordinarie anslagen under Riks-statens Nionde hufvudtitel.

		Riksmynt.	
Pensionsstaten.		R:dr.	öre.
Arméens Pensionskassa.			
För upprätthållande af Arméens pensionskassas egen pensionering, *kreditiv*	70,000: —		
» fortfarande tillämpning af nu gällande pensionsstater för arméens befäl och tjenstemän, *kreditiv*	260,000: —	330,000	—
Amiralitets-krigsmanskassan.			
För fortsatt tillämpning af staten för pensionering af sjöförsvarets embets- och tjenstemän samt betjente, *kreditiv*	73,000: —		
» upprätthållande af den gemenskapen vid sjöförsvaret förunnade förbättrade pensionering, *kreditiv*	40,000: —	113,000	—
	Summa R:dr	443,000	—

STOCKHOLM, tryckt hos A. Holmberg & Comp., 1872.

N:o 18.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 13 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående undersökning af vattendragen inom Norrbottens län.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 27 och Memorial N:o 41.)

S. A. K.

Med åberopande af ett utaf Löjtnanten vid Väg- och Vattenbyggnadskorpsen J. F. Cornell uppgjordt kostnadsförslag i afseende å flottregleringen efter en del af Pite elf, Grundseleelfven, Lomträskbäcken och nedre delen af Abmoelfven inom dels Arvidsjaurs lappmark, dels Pite socken af Norrbottens län, uppgående till en summa af 176,430 R:dr, hvarigenom skulle komma att sättas i flottbart skick $18^3/_4$ mil af nämnda vattendrag, har inom Riksdagen framställning blifvit gjord, att Riksdagen måtte bevilja berörda af Löjtnant Cornell efter undersökning föreslagna 176,430 R:dr, för att sätta vissa uppgifna delar af Pite-, Grundsele- och Abmoelfvarne äfvensom Lomträsk- och Ljusträsk-bäckarne i flottbart skick, om ej på en gång så under 3 à 4 år, eller ock att halfva stubböreafgiften, som utgår från Pite-elfs flodområde, måtte för ändamålet anvisas, att genom Eders Kongl. Maj:t öfverlemnas till Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Norrbottens län, för att medelst entrepenads föranstaltande eller på annat lämpligt sätt verkställa den i kostnadsförslaget upptagna flottregleringen så fort ske kan, samt att Riksdagen dessutom ville förslagsvis anslå 5,000 R:dr till undersökning och upprättande af kostnadsförslag, för att sätta i flottbart skick öfriga delar af Pite- och Abmoelfvarne äfven-

som de i Pite elf från lappmarkerna i öfrigt utfallande vattendragen Wargisån, Sikån, Tilijock, Juckeljock och Auratsjock m. fl.

Då Riksdagen icke kunnat förbise vigten deraf att kraftiga åtgärder vidtagas för tillgodogörande af de betydliga skogstillgångar, som staten eger inom Norrbottens län, men dessa åtgärder, enligt Riksdagens åsigt, icke borde inskränkas till upprensning af endast ofvan omförmälda vattendrag, utan omfatta äfven Lule och Torne elfvar samt andra vattendrag inom nämnda län, får Riksdagen — som i frågans närvarande skick och innan på noggranna undersökningar grundad kännedom vunnits om ungefärliga beloppet af de kostnader, som för ändamålets vinnande blifva behöfliga, ansett sig icke böra på enskild framställning anvisa medel för de förordade strömrensningarnes verkställande, eller eljest ingå i pröfning af hvad som för tillgodogörande af kronans skogar i Norrbotten bör åtgöras — härmed i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t behagade låta, genom sakkunnige och tillförlitlige samt med norrländska flottningsförhållanden fullt förtrogna personer, icke allenast verkställa en på noggranna undersökningar grundad utredning om lämpligaste sättet att genom upprensning af de vattendrag inom Norrbottens län, i afseende å hvilka sådant må visa sig för statens intresse behöfligt, försätta dem i sådant skick, att staten må kunna tillgodogöra sig sina inom nämnda län befintliga skogstillgångar, utan ock i öfverensstämmelse dermed uppgöra planer och kostnadsförslag rörande dessa rensningsarbetens utförande; samt att Eders Kongl. Maj:t måtte till nästkommande Riksdag göra de framställningar och förslag, hvartill Eders Kongl. Maj:t må finna en sådan utredning föranleda; varande, för bestridande af kostnaderna för ifrågavarande undersökningar samt uppsättandet af nödiga planer och kostnadsförslag, till Eders Kongl. Maj:ts disposition på Riksgälds-kontoret för innevarande år af Riksdagen anvisadt ett anslag af femtontusen Riksdaler.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 13 April 1872.

N:o 19.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 13 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående beviljadt statsbidrag till genomförande af ny tomtreglering i Strengnäs efter den staden under April månad 1871 öfvergångna brand.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 2 och Memorial N:o 20.)

S. A. K.

I enlighet med hvad Eders Kongl. Maj:t uti nådig proposition af den 15 sistlidne December föreslagit, i fråga om beviljande af statsbidrag till genomförande af ny tomtreglering i staden Strengnäs, efter den uti nämnda stad under April månad sistlidet år timade betydliga eldsvåda, har Riksdagen beviljat och till utgående redan under år 1872 å Riksgälds-kontoret anvisat *dels*, till gäldande af ersättning för den jord, som i följd af tomtregleringen måste af staden lösas, ett anslag utan återbetalningsskyldighet till belopp af tjugotusen R:dr, *dels* ock, till gäldande af de med tomtregleringens genomförande förenade kostnader för utjemnande af nyutlagda Klostergatan, verkställande af nödiga sänkningar och fyllningar å angränsande tomter, planering och stensättning, en försträckning af tretiotusen R:dr; hvarjemte Riksdagen, med godkännande af Eders Kongl. Maj:ts i afseende å försträckningens utbekommande och återbetalning föreslagna bestämmelser, beslutat:

1:o att stadens röstberättigade innevånare skola genom dertill utsedda ombud å försträckningssumman afgifva sin till Riksgälds-kontoret eller ordres ställda skuldförbindelse, innefattande de af Riksdagen för försträckningens användande och återbetalning stadgade vilkor;

2:o att hvad utaf försträckningen icke blifvit hos Riksgälds-kontoret uttaget före slutet af år 1872 derefter icke må utbekommas;

3:o att det i Riksgälds-kontoret lyftade försträckningsbeloppet får utan ränta och kapitalafbetalning innehafvas till 1875 års slut, hvarefter, och intill dess försträckningen blifvit till fullo godtgjord, sex procent å dess ursprungliga belopp böra till Riksgälds-kontoret årligen återbetalas, deraf först beräknas och afgår ränta efter fyra för 100 å oguldet kapitalbelopp samt öfverskottet utgör afbetalning derå; samt

4:o att inbetalning af den uti nästföregående punkt omförmälda annuitet bör vid hvarje års slut verkställas, vid påföljd, för underlåtenhet deraf, att å annuiteten beräknas laga ränta från förfallodagen; dervid dock, derest annuiteten före den 16 Januari näst derpå följande år till Riksgälds-kontoret inkommer, samma betalning må anses vara inom behörig tid verkställd; hvadan, i sådant fall, den sedan nyssnämnda månads början å annuiteten upplupna ränta eftergifves.

Med underdånigt tillkännagifvande häraf, framhärdar Riksdagen etc.

Stockholm den 13 April 1872.

N:o 20.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 15 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 15 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i fråga om anslag till Sveriges deltagande i polytekniska utställningen i Moskwa.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 43.)

S. A. K.

Uti en den 16 sistlidne Februari till Riksdagen aflåten nådig proposition har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att till bestridande af kostnaderna för Sveriges deltagande uti polytekniska utställningen i Moskwa innevarande år samt för att sätta

Eders Kongl. Maj:t i tillfälle vidtaga sådana åtgärder, att detta deltagande må blifva för fäderneslandet så fruktbringande som möjligt, till Eders Kongl. Maj:ts förfogande måtte ställas och till utgående under innevarande år å Riksgälds-kontoret anvisas ett förslagsanslag till belopp i rundt tal af 18,000 R:dr, hvaraf dock en icke obetydlig del skulle komma att besparas, derest något Kronan tillhörigt ångfartyg lämpligen kunde för transporten af utställningsföremålen blifva att tillgå; Och har Riksdagen för ofvannämnda ändamål å Riksgälds-kontoret anvisat ett förslagsanslag af 18,000 Riksdaler att under innevarande år utgå, hvilket Riksdagen härigenom får underdånigst anmäla; framhärdande Riksdagen etc.

Stockholm den 15 April 1872.

No 21.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 19 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 20 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, om anslag för befrämjande af tillgodogörandet af de inom riket förekommande fosforförande lager.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 52)

S. A. K.

Uti särskild den 1 sistlidne Mars till Riksdagen aflåten nådig proposition har Eders Kongl. Maj:t af anförda skäl föreslagit Riksdagen att, på det Eders Kongl. Maj:t måtte sättas i tillfälle vidtaga de åtgärder, som kunde finnas lämpliga och nödiga för att befrämja tillgodogörandet af de inom fäderneslandet förekommande fosforförande berg- och jordarter, till Eders Kongl. Maj:ts förfogande måtte ställas och till utgående under innevarande år å Riksgälds-kontoret anvisas ett förslagsanslag till belopp af 6,000 R:dr; Och har Riksdagen denna nådiga framställning bifallit, hvilket Riksdagen härigenom får underdånigst anmäla.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 20 April 1872.

N:o 22.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 22 April 1872.
— — Andra Kammaren den 22 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående val af Fullmäktige i Riksbanken.

S. A. K.

Riksdagen får härmed i underdånighet anmäla att, vid de den 16 innevarande April i öfverensstämmelse med föreskrifterna uti 72 § Regeringsformen samt 71 och 73 §§ Riksdags-ordningen anställda val, blifvit utsedde,

till *Ordförande bland Fullmäktige i Riksbanken:*

Kaptenen, Riddaren af Eders Kongl. Maj:ts Svärds- och Nordstjerne-orden m. m. Grefve *Carl Magnus Casimir Lewenhaupt*;

och *till Fullmäktige i Riksbanken:*

Kaptenen på Eders Kongl. Maj:ts Flottas Indragnings-stat, Riddaren af Eders Kongl. Maj:ts Svärds-orden Friherre *Carl Johan Alfred Skogman;*

Grosshandlanden *Carl Anders Lindroth;*

Hemmansegaren *Carl Ifvarsson* i Wärestorp;

Bruksegaren, Riddaren af Eders Kongl Maj:ts Nordstjerne-orden *Carl Reinhold Polhem von Stockenström*;

f. d. Stats-rådet, Kommendören med stora Korset af Eders Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden *Pehr Jacob von Ehrenheim;* och

vice Häradshöfdingen *Alfred Wilhelm Dufwa*;

samt till *Suppleanter* för bemälde Fullmäktige:

Grosshandlanden *Gustaf Magnus Rosenberg;*

Grosshandlanden *C. O. Levertin;* och

Hemmansegaren *Liss Olof Larsson* i Westannor.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 22 April 1872.

N:o 23.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 22 April 1872.
— —. — — Andra Kammaren den 22 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående val af Fullmäktige i Riksgälds-kontoret.

S. A. K.

Riksdagen får härmed i underdånighet anmäla att, vid de den 16 innevarande April i öfverensstämmelse med föreskrifterna uti 72 § Regeringsformen samt 71 och 73 §§ Riksdags-ordningen anställda val, blifvit utsedde,

till *Ordförande bland Fullmäktige i Riksgälds-kontoret:*

f. d. Stats-rådet, Riddaren och Kommendören af Eders Kongl. Maj:ts Orden m. m. Herr Grefve *Henning Ludvig Hugo Hamilton;*

och till *Fullmäktige i Riksgälds-kontoret:*

Expeditions-sekreteraren, Kommendören af Kongl. Wasa-orden samt Riddaren af Eders Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden m. m. Friherre *Alfred Henrik Edvard Fock.*

Kaptenen, Riddaren af Eders Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden *Carl Gustaf Hierta;*

Grosshandlanden, Riddaren af Eders Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden *Samuel Warburg;*

Professoren *Hjalmar Holmgren;*

f. d. Stats-rådet, Kommendören med Stora Korset af Eders Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden, Friherre *Curt Gustaf af Ugglas;* och

vice Häradshöfdingen *Per Samzelius;*

samt till *Suppleanter* för bemälde Fullmäktige:

Öfverste-löjtnanten, Riddaren af Eders Kongl. Maj:ts Svärds- och Nordstjerne-orden *Erik Gustaf Klingenstierna;*

Revisions-sekreteraren, Riddaren af Eders Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden *August Östergren;* och

General-majoren, Kommendören af Eders Kongl. Maj:ts Svärds-orden *Otto Nordensvan.*

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 22 April 1872.

N:o 24.

Uppläst och godkändt hos Första Kammaren den 22 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 22 — —

Riksdagens förordnanden för Fullmäktige i Riksbanken.

Wi, Svenska Folkets valda Ombud, som till lagtima Riksdag församlade äro. göre veterligt: att sedan, i öfverensstämmelse med föreskrifterna i 72 § Regeringsformen och 71 § Riksdags-ordningen, Wi genom valmän utsett till ordförande bland Fullmäktige i Riksbanken (fullmäktig i Riksbanken) N. N.; så vilje Wi, i kraft häraf, hafva förordnat honom, N. N., att vara Ordförande bland Fullmäktige i Riksbanken (fullmäktig i Riksbanken); hvarvid honom åligger att ställa sig till efterrättelse Rikets Grundlagar samt de för detta verk gällande lagar, ordningar och reglementen.

Till yttermera visso hafve Wi detta förordnande underskrifvit och med Riksdagens insegel bekräftat, som skedde i Stockholm den 22 April 1872.

Ordförande:

Kaptenen, Riddaren af Kongl. Maj:ts Svärds- och Nordstjerne-orden m. m. Grefve *Carl Magnus Casimir Lewenhaupt.*

Fullmäktige:

Fullmäktige:

Kaptenen på Kongl. Maj:ts Flottas indragningsstat, Riddaren af Kongl. Maj:ts Svärds-orden, Friherre *Carl Johan Alfred Skogman;*

Grosshandlaren *Carl Anders Lindroth;*

Hemmansegaren *Carl Ifvarsson* i Wärestorp;

Bruksegaren, Riddaren af Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden *Carl Reinhold Polhem von Stockenström;*

f. d. Statsrådet, Kommendören med stora korset af Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden *Pehr Jacob von Ehrenheim*;

och vice Häradshöfdingen *Alfred Wilhelm Dufwa*

Stockholm den 22 April 1872.

N:o 25.

Riksdagens Förordnanden för Suppleanter till Fullmäktige i Riksbanken.

Uppläst och godkändt hos Första Kammaren den 22 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 22 — —

Wi, Svenska Folkets valda Ombud, som till lagtima riksdag församlade äro, göre veterligt: att sedan, i öfverensstämmelse med föreskrifterna i 71 och 73 §§ Riksdags-ordningen, Wi genom valmän utsett till förste (andre) (tredje) Suppleant för Fullmäktige i Riksbanken N. N.; så vilje Wi, i kraft häraf, hafva förordnat honom, N. N., att vara förste, (andre,) (tredje) Suppleant för Fullmäktige i Riksbanken; hvarvid honom åligger, derest han kommer att inträda såsom Fullmäktig, att ställa sig till efterrättelse rikets grundlagar samt de för detta verk gällande lagar, ordningar och reglementen.

Till yttermera visso hafve Wi detta förordnande underskrifvit och med Riksdagens insegel bekräftat, som skedde i Stockholm den 22 April 1872.

Förste Suppleant:

Grosshandlanden *Gustaf Magnus Rosenberg;*

Andre Suppleant:

Grosshandlanden *C. O. Levertin;*

Tredje Suppleant:

Hemmansegaren *Liss Olof Larsson* i Westannor.

Stockholm den 22 April 1872.

N:o 26.

Riksdagens Förordnanden för Fullmäktige i Riksgälds-kontoret.

Uppläst och godkändt hos Första Kammaren den 22 April 1872.
— — — hos Andra Kammaren den 22 — —

Wi, Svenska Folkets valda Ombud, som till lagtima riksdag församlade äro, göre veterligt: att sedan, i öfvensstämmelse med föreskrifterna uti 72 § Regeringsformen och 71 § Riksdags-ordningen, Wi genom valmän utsett till Ordförande bland Fullmäktige i Riksgälds-kontoret (Fullmäktig i Riksgälds-kontoret) N. N.; så vilje Wi, i kraft häraf, hafva förordnat honom, N. N., att vara Ordförande bland Fullmäktige i Riksgälds-kontoret (Fullmäktig i Riksgälds-kontoret); hvarvid honom åligger att ställa sig till efterrättelse rikets grundlagar samt de för detta verk gällande lagar, ordningar och reglementen.

Till yttermera visso hafve Wi detta förordnande underskrifvit och med Riksdagens insegel bekräftat, som skedde i Stockholm den 22 April 1872.

Ordförande:

F. d. Statsrådet, Riddaren och Kommendören af Kongl. Maj:ts Orden m. m. Herr Grefve *Henning Ludvig Hugo Hamilton;*

Fullmäktige:

Expeditions-sekreteraren, Kommendören af Kongl. Wasa-orden samt Riddaren af Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden m. m., Friherre *Alfred Henrik Eduard Fock;*
Kaptenen, Riddaren af Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden *Carl Gustaf Hierta;*
Grosshandlanden, Riddaren af Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden *Samuel Warburg;*
Professoren *Hjalmar Holmgren;*
F. d. Statsrådet, Kommendören med stora korset af Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden, Friherre *Curt Gustaf af Ugglas;* och
vice Häradshöfdingen *Per Samzelius.*

Stockholm den 22 April 1872.

N:o 27.

Riksdagens Förordnanden för Suppleanter till Fullmäktige i Riksgälds-kontoret.

Uppläst och godkändt hos Första Kammaren den 22 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 22 — —

Wi, Svenska Folkets valda Ombud, som till lagtima riksdag församlade äro, göre veterligt: att sedan, i öfverensstämmelse med föreskrifterna i 71 och 73 §§ Riksdags-ordningen, Wi genom valmän utsett till förste (andre) (tredje) Suppleant för Fullmäktige i Riksgälds-kontoret N. N.; så vilje Wi, i kraft häraf, hafva förordnat honom, N. N., att vara förste (andre) (tredje) Suppleant för Fullmäktige i Riks-

gälds-kontoret; hvarvid honom åligger, derest han kommer att inträda såsom Fullmäktig, att ställa sig till efterrättelse rikets grundlagar, samt de för detta verk gällande lagar, ordningar och reglementen.

Till yttermera visso hafve Wi detta förordnande underskrifvit och med Riksdagens insegel bekräftat, som skedde i Stockholm den 22 April 1872.

Förste Suppleant:

Öfverstelöjtnanten, Riddaren af Kongl. Maj:ts Svärds- och Nordstjerne-orden *Erik Gustaf Klingenstierna.*

Andre Suppleant:

Revisions-sekreteraren, Riddaren af Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden *August Östergren.*

Tredje Suppleant.

Generalmajoren, Kommendören af Kongl. Maj:ts Svärds-orden *Otto Nordensvan.*

Stockholm den 22 April 1872.

N:o 28.

Uppläst och godkändt hos Första Kammaren den 22 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 22 — —

Riksdagens Förordnanden för Styrelseledamöter vid Lånekontoren i Göteborg, Malmö och Wisby.

Wi, Svenska Folkets valda Ombud, som till lagtima riksdag församlade äro, göre veterligt: att, sedan Wi, i öfverensstämmelse med gällande föreskrifter, genom

valmän utsett N. N. till Styrelseledamot vid Lånekontoret i Göteborg (Malmö) (Wisby); så vilje Wi, i kraft häraf, hafva förordnat honom, N. N., att vara Styrelseledamot vid nämnda lånekontor; hvarvid honom åligger att ställa sig till efterrättelse de för nämnda befattning gällande lagar, ordningar och reglementen.

Till yttermera visso hafve Wi detta förordnande underskrifvit och med Riksdagens insegel bekräftat, som skedde i Stockholm den 22 April 1872.

Styrelseledamöter vid Lånekontoret i Göteborg.

Öfverstelöjtnanten, Riddaren af Kongl. Maj:ts Svärs-orden m. m. *Carl Otto Stellan Mörner;*

Grosshandlanden *J. Olof Gren;*

Grosshandlanden, Riddaren af Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden m. m. *Christian Arvidson.*

Styrelseledamöter vid Lånekontoret i Malmö:

f. d. Öfversten, Riddaren af Kongl. Maj:ts Svärds-orden Friherre *Wilhelm Bennet;*

Handlanden, Riddaren af Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden *Johan Peter Bayer;* och

Ryttmästaren, Riddaren af Kongl. Maj:ts Svärds-orden m. m. *Ludvig Kiellander.*

Styrelseledamöter vid Lånekontoret i Wisby:

Konsuln, Riddaren af Kongl. Wasa-orden *Rudolf August Carl Cramer;*

Lektorn, Riddaren af Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden *Carl Johan Bergman;* och

Landtbrukaren *Gustaf Kolmodin.*

Stockholm den 22 April 1872.

N:o 29.

Uppläst och godkändt hos Första Kammaren den 22 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 22 — —

Riksdagens Förordnanden för Suppleanter till Styrelseledamöter vid Lånekontoren i Göteborg, Malmö och Wisby.

Wi, Svenska Folkets valda Ombud, som till lagtima riksdag församlade äro, göre veterligt: att, sedan Wi, i öfverenstämmelse med gällande föreskrifter, genom valmän utsett N. N. till förste (andre) (tredje) Suppleant för Styrelseledamöterne vid Lånekontoret i Göteborg, (Malmö) (Wisby); så vilje Wi, i kraft häraf, hafva förordnat honom, N. N., att vara förste (andre) (tredje) Suppleant för Styrelseledamöterne vid nämnda lånekontor; hvarvid honom åligger, derest han såsom Styrelseledamot inträder, att ställa sig till efterrättelse de för nämnda befattning gällande lagar, ordningar och reglementen.

Till yttermera visso hafve Wi detta förordnande underskrifvit och med Riksdagens insegel bekräftat, som skedde i Stockholm den 22 April 1872.

Lånekontoret i Göteborg.

Förste Suppleant:

Fabriksidkaren *Edvard Delbanco.*

Andre Suppleant:

Handlanden *Joh. Ad. Åvall.*

Tredje Suppleant:

Grosshandlanden *And. Wilh. Lewgren.*

Lånekontoret i Malmö.

Förste Suppleant:

Rådmannen *Rudolf Frick.*

Andre Suppleant:

Handlanden, Riddaren af Kongl. Wasa-orden *Gabriel Hedman.*

Tredje Suppleant:

Hemmansegaren *Ola Andersson* i Nordanå.

Lånekontoret i Wisby.

Förste Suppleant:

Kontraktsprosten, Ledamoten af Kongl. Maj:ts Nordstjerne-orden, Theologie Doktorn *Daniel Söderberg.*

Andre Suppleant:

Konsuln *Carl Stenberg.*

Tredje Suppleant:

Handlanden *C. J. Kolmodin.*

N:o 30.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 22 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 22 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående utarrendering af enkesäten Halland och Bohus län.

(Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts N:o 2 Utlåtande N:o 2 och Första Kammarens Tillfälliga Utskotts N:o 1 Betänkande N:o 3.)

S. A. K.

Uti en inom Riksdagens Andra Kammare väckt motion har blifvit anfördt, hurusom i Bohus län, till följd af Konung Fredrik III:s af Danmark bref af den 29 Augusti 1648, och i Halland, på grund af en emellan dervarande presterskap den 1 Mars 1756 ingången och af Kongl. Maj:t den 11 nästpåföljde Augusti sanktionerad förening, den anordning blifvit i afseende på en del af de kyrkoherdarne i dessa provinser anslagna stom- och mensalhemman vidtagen, att, när kyrkoherde i pastoratet efterlemnat enka, henne framför den tjenstgörande kyrkoherden tillkommer förmånen att hemmanet innehafva och bebruka.

Enär emellertid berörda enkesäteshemman, hvilka enligt uppgift sällan blefve brukade af de enkor, åt hvilka de voro upplåtna, utan i stället vanligen af dem för deras lifstid utarrenderade, till följd af den ovissa tid, på hvilken arrendatorerne innehafva desamma, i allmänhet befinnas med afseende så väl på brukning som byggnader i ett vanvårdadt skick och säkerligen skulle, om samma förfarande finge fortgå, komma i än sämre tillstånd, men både Representation och Regering numera kommit

kommit till den öfvertygelse, att till staten indragna bostället och hemman, hvilka såsom lön blifvit indelningshafvare tilldelade, böra utarrenderas på bestämd längre tid; i öfverensstämmelse med hvilken åsigt blifvit genom Kongl. Brefven af den 12 November 1858 och den 11 Juli 1862 förordnadt, att presterskapet anslagna annex- och mensalhemman äfvensom annan jord, som icke utan olägenhet kan i förening med bostadsboställe brukas, böra utarrenderas, hvarje gång för en tid af tjugu år, hvartill komme att, ehuru i båda dessa nådiga Bref undantag gjorts för enkesäten, dessa likväl, såväl som bostadsboställen, på innehafvares derom gjorda ansökningar blifvit med Kongl. Maj:ts särskildt dertill lemnade nådiga bifall på vissa år utarrenderade, har motionären, såsom ej mindre för innehafvaren än äfven för bostället bättre skötsel fördelaktigt, föreslagit, att ifrågavarande enkesäten böra efter enahanda grunder, som finnas föreskrifna för annex- och mensalhemman, på 20 år utarrenderas.

Riksdagen, som tagit denna framställning i öfvervägande, har dervid ansett de skäl, motionären till stöd för sitt förslag anfört, vara väl förtjenta af uppmärksamhet; och att sålunda lämpligt kunde vara, att de så kallade enkesäteshemmanen blifva på 20 år utarrenderade, under vilkor likväl att nödiga rum skola derstädes finnas att af enkan bebos; Och får Riksdagen på grund häraf i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes, efter inhemtad fullständigare upplysning i ämnet, taga under nådig pröfning om och i hvilken ordning stadgas må, att ifrågavarande enkesäten skola, enligt samma grunder som för annex- och mensalhemman i Skåne, Halland och Blekinge, utarrenderas, för så vidt och i den mån sådant kan ske utan att enskild rätt förnärmas.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 22 April 1872.

N:o 31.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 24 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 24 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, om ändring i Kongl. Förordningen den 7 December 1866 angående vilkoren för försäljning till förtäring på stället af vin, öl, kaffe eller andra icke spirituösa drycker.

(Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 3) Betänkande N:o 15 och Första Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 1) Betänkande N:o 2.)

S. A. K.

Med anledning af den klagan, hvilken ofta låtit sig förnimmas öfver oordningar, som förelupit på försäljningsställen, der öl, dricka, kaffe och andra icke spirituösa drycker hållas allmänheten till förtäring tillhanda, och hvilka oordningar uppgifvits hafva blifvit, om ej framkallade, dock i väsendtlig mån befordrade genom den rättighet till försäljning af dessa drycker, som enligt Kongl. Förordningen den 7 December 1866 är medgifven enhvar, så framt emot hans frejd anmärkning icke förekommit, har inom Riksdagens Andra Kammare förslag blifvit framställdt, åsyftande den ändring i högstberörda förordning, att den, som må försälja öl och andra dermed jemförliga drycker till förtäring på stället, skall dertill hafva erhållit tillstånd af Konungens Befallningshafvande, sedan kommunen blifvit öfver ansökningen hörd.

Vid behandling af detta ärende har Riksdagen icke kunnat undgå att finna den åsigt grundad, att ett ibland de mest verksamma medel till förekommande för framtiden af de oordningar, som sålunda blifvit icke utan skäl öfverklagade, skulle

vara, om rättigheten att till förtäring på stället försälja de drycker, å hvilka den Kongl. Förordningen har afseende, blefve i så måtto inskränkt, att densamma endast tillkomme den, hvilken pröfvades hafva ådagalagt den sedlighet och den stadga i uppförandet, hvilka göra antagligt, att utskänkningen, af honom verkställd, icke skulle blifva till mehn för den allmänna ordningen. Till följd häraf och enär pröfningen deraf synes, både till minskande af omgång och kostnader för den, hvilken önskar för sitt uppehälle anlita denna näringsutväg, böra, och utan allt äfventyr äfven kunna öfverlemnas åt kommunerna sjelfve, hvilka om personen, hans lämplighet för yrket och hans särskilda förhållanden i öfrigt utan tvifvel ega den närmaste och mest säkra kännedom, får Riksdagen i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes låta vidtaga sådan förändrad bestämmelse i ofvannämnda Kongl. Förordning af den 7 December 1866 § 1 mom. 1, att ansökning om rättighet till försäljning, till förtäring på stället, af öl, dricka, porter, kokadt kaffe, the, chokolad eller andra icke spirituösa drycker, med undantag af vin, skall göras å landet hos kommunalnämndens ordförande i orten samt i stad hos magistraten, der försäljningen skall ega rum; att resolution öfver ansökan alltid skall afgifvas, i förra fallet efter öfverläggning inom kommunalnämnden och då utan lösen, men då den meddelas af magistrat emot den lösen, som för bevis öfver ingifna handlingar i allmänhet stadgad är; samt att den, som erhållit här ifrågavarande rätt till försäljning å landet, ej må vara berättigad sig deraf begagna förr, än han derom gjort anmälan hos länsmannen i orten med uppgift på det ställe, der försäljningen skall ega rum.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 24 April 1872.

N:o 32.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 24 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 24 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående Bruksegaren P. Löfs hos Kongl. Maj:t gjorda underdåniga ansökning i fråga om dispositionen af köpeskillingen för afverkad skog å Ejhedens hemman och Ohre sockens öfverloppsmark i Kopparbergs län.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 15.)

S. A. K.

Utaf en den 26 sistlidne Januari till Riksdagen aflåten nådig Proposition har Riksdagen inhemtat, att — sedan genom Kongl. Brefvet den 17 Oktober 1837 medgifvits, att vid afvittring inom Ohre socken af Kopparbergs län hvarje besutenhet skulle erhålla 300 tunnland skattefritt, och att återstoden af sockneområdet, eller Kronans öfverloppsmark, äfven finge emellan besutenheterna fördelas mot den ränta och löseskilling, som efter skattläggning blefve af Kammarkollegium fastställd; samt Eders Kongl. Maj:t derefter medelst nådigt Bref den 20 April 1855 förklarat innehafvarne af de å öfverloppsmarken upptagna nybyggena Ejheden berättigade att få lösa dem till skatte och i förhållande till deras jordatal och ränta undfå skogstilldelning i likhet med öfrige socknemännen, — innehafvarne af berörda lägenheter, hvilka enligt Kammarkollegii utslag den 28 December 1866 blifvit skattlagda till 9 särskilda hemmansnummer om tillhopa $^{33}/_{128}$ mantal och vid fördelningen af öfverloppsmarken fått sin andel deraf sig tilldelad i sammanhang med det under deras hemman skattlagda området utan att derifrån särskildt utstakas, åt

bruksegaren P. Löf på Furudal i Ohre socken dels genom köpekontrakt af den 4 April 1868 försålt fem af ifrågavarande hemmansdelar, dels å de öfriga fyra åt honom upplåtit afverkningsrätten till deras skog.

Då nu bruksegaren Löf i anledning häraf företagit en betydligare afverkning å den Ejhedens hemman tilldelade skogsmark, så hade, uppå derom väckt talan, häradsrätten i orten genom utslag den 7 April 1869, hvilket Svea hofrätt sedermera fastställt, bland annat förklarat det fällda timret tillhöra kronan, som alltså egde att deröfver på författningsenligt sätt förfoga.

Efter det hemmanen Ejheden den 12 Februari 1870 blifvit försålda till skatte, utom i hvad anginge deras andel i öfverloppsmarken, för en köpeskilling af tillsammans 40 R:dr 44 öre, som bruksegaren Löf erlagt, samt det i beslag tagna timret blifvit för kronans räkning på öppen auktion försåldt för en summa af 23,032 R:dr 62 öre, hade bruksegaren Löf hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit bland annat, att, enär han vid afverkningens företagande föreställt sig att hemmanen med dertill anslagen skog innehades under full eganderätt, helst vid skiftesförrättningens afslutande den 8 Februari 1869 vederbörande förrättningsman på tillfrågan uppgifvit, att sådan afverkning kunde, i händelse besvär icke inom förelagd tid anfördes, derefter obehindradt företagas samt sökanden sedermera fullgjort hvad som för eganderätts förvärfvande erfordrades, Eders Kongl. Maj:t täcktes till lindrande af sökandens iråkade betydliga förluster i nåder medgifva, att af den för timret influtna köpeskilling måtte honom tillerkännas godtgörelse för afverkningskostnaden med 75 öre för hvarje stock; och har, efter vederbörandes hörande, Eders Kongl. Maj:t i nåder föreslagit, det Riksdagen måtte för sin del medgifva, att af den influtna försäljningssumman så mycket, som motsvarade kostnaderna för timrets fällning och utdrifning, eller enligt Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i länet beräkning 11,287 R:dr 50 öre, måtte få till bruksegaren Löf återställas.

Hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda behagat föreslå har Riksdagen bifallit; hvilket Riksdagen härigenom får i underdånighet anmäla.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 24 April 1872.

N:o 33.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 24 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 24 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående ersättning för sådana af Statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, för hvilka statsanslag ej blifvit beviljade.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 19.)

S. A. K.

Uti den till nu församlade Riksdag aflåtna nådiga Propositionen om statsverkets tillstånd och behof har Eders Kongl. Maj:t för de förskjutna beloppens ersättande tillkännagifvit, att de medel, hvilka blifvit af Statskontoret under förskottstitel utanordnade, tillsammans utgjorde en summa af 30,474 riksdaler 66 öre; Och har Riksdagen, som icke funnit något att vid de ifrågavarande anvisningarne erinra, till ersättning för berörda, förskottsvis bestridda utgifter, anvisat en summa af 30,474 riksdaler 66 öre, att enligt Eders Kongl. Maj:ts nådiga disposition från Riksgälds-kontoret utbetalas.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 24 April 1872.

N:o 34.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 24 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 24 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående väckt fråga om afsöndring af jord från Sånga prestbord till utvidgning af Sånga mo exercisplats i Wester-Norrlands län.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 28.)

S. A. K.

Uti en den 2 Februari innevarande år till Riksdagen aflåten nådig proposition har Eders Kongl. Maj:t till beredande af nödig utvidgning af Wester-Norrlands beväringsbataljons mötesplats Sånga mo i Sånga socken, Wester-Norrlands län, medelst afsöndring ifrån Sånga prestboställe af ett jordområde å 34 tunnland 3 kappland, motsvarande 190 qvadratref 92,5 qvadratstänger, begärt Riksdagens medgifvande dertill, att den för ifrågavarande jordområde vid behörig uppskattning föreslagna årliga afgäld af 267 R:dr 39 öre, onera för jorden deruti inberäknade, äfvensom ett jemväl föreslaget ersättningsbelopp af 100 R:dr till pistolsmeden L. E. Angermund för utflyttning af hans å afsöndringsjorden befintliga byggnader, måtte få utgå af det under Fjerde hufvudtiteln uppförda anslag till beväringsmanskapets vapenöfningar; Och har Riksdagen bifallit hvad Eders Kongl. Maj:t i ofvanberörda hänseende behagat föreslå; hvilket Riksdagen härigenom får underdånigst tillkännagifva.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 24 April 1872.

N:o 35.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 24 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 24 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående jordafsöndring från f. d. kaptensbostället Torp till byggnadsplats och planteringsland för en folkskola i Långseruds församling af Wermlands län.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 29.)

S. A. K.

Uti en den 2 sistlidne Februari till Riksdagen aflåten nådig Proposition har Eders Kongl. Maj:t i nåder föreslagit, att från det för Wermlands regementes löningsfond utarrenderade f. d. kaptensbostället Torp N:o 1 i Långseruds socken af Wermlands län måtte till byggnadstomt och planteringsland för skolan i en af Långseruds församlings skolrotar få afsöndras det område af 4 qvadratref 50 qvadratstänger, som i kommissionslandtmätaren M. Hellbergs vid handlingarne fogade intyg afsåges, dock med förbehåll, att en emot jordrymdens afkastning svarande årlig afgäld derför blefve, enligt föreskrifterna i Kongl. Förordningen den 6 Augusti 1864, angående grunderna och vilkoren för hemmansklyfning och jordafsöndring, bestämd att efter förloppet af den tid, 20 år från 1870 års midfasta, hvarpå bostället blifvit till bruksegaren J. H. Groth utarrenderadt, till Wermlands regementes löningsfond erläggas; att på Långseruds församlings bekostnad karta med beskrifning öfver lägenheten skulle upprättas för att bland boställets handlingar förvaras, samt församlingen uppföra och underhålla laglig stängsel omkring lägenheten.

Hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda behagat föreslå, har Riksdagen bifallit; med tillkännagifvande hvaraf Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 24 April 1872.

N:o 36.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 24 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 24 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående jordafsöndring från militiebostället Harg i Östergötlands län.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 34.)

S. A. K.

I anledning af en utaf Östra Hargs församling i Östergötlands län hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet gjord ansökning har Eders Kongl. Maj:t uti nådig proposition af den 2 sistlidne Februari föreslagit Riksdagen, att från det chefen för andra Lifgrenadierregementet anslagna bostället Harg, om ett mantal, en jordrymd, utgörande, enligt landtmäteriprotokoll den 12 September 1870, 7 qvadratref, måtte få afsöndras till planteringsland för nämnda församlings folkskola mot en årlig afgäld af 2 kubikfot råg och 2 kubikfot korn, att med penningar efter tioårigt medelmarkegångspris till boställshafvaren erläggas, och under vilkor i öfrigt att karta med beskrifning öfver den afsöndrade lägenheten blefve på församlingens bekostnad upprättad och jemte nyssberörda förrättningsprotokoll för den 12 September 1870 till boställshafvaren öfverlemnad för att bland bostället handlingar förvaras, samt att församlingen kring jorden hölle nödig hägnad.

Vid denna nådiga framställning har hos Riksdagen någon annan anmärkning icke förekommit, än att, enär lösen för kronotiondespanmål numera, jemlikt nådiga förordningen den 23 Juli 1869, icke till statsverket ingår efter markegångspris, utan efter det särskilda omsättningspris, som i nämnda förordning är stadgadt, det synts mindre lämpligt att ersättningar af förevarande beskaffenhet bestämmas i spanmål, för hvilken vederbörande allt framgent skulle vara berättigade att undfå lösen efter medelmarkegångspris, utan hade det enligt Riksdagens åsigt varit bättre, om afgälden kunnat i penningar bestämmas.

Då nu emellertid denna afgäld blifvit jemlikt föreskriften i nådiga förordningen den 6 Augusti 1864 i spanmål beräknad, har Riksdagen ansett sig endast böra i underdånighet göra framställning om vidtagande af sådan åtgärd, att dylik afgäld för framtiden må kunna i penningar fastställas.

Jemte anmälan, att Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning blifvit af Riksdagen bifallen, får Riksdagen alltså i underdånighet anhålla, det måtte Eders Kongl. Maj:t i nåder täckas meddela sådana bestämmelser, att vid framdeles

skeende afsöndringar af mark från kronan tillhörande lägenheter den årliga afgälden må, så vidt ske kan, varda i penningar bestämd.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 24 April 1872.

N:o 37.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 24 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 24 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i fråga om försäljning af ett postverket tillhörigt hus i Upsala stad.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 30.)

S. A. K.

I anledning af Generalpoststyrelsens derom gjorda underdåniga framställning har Eders Kongl. Maj:t uti en den 1 nästlidne Mars aflåten nådig proposition föreslagit, dels att en kronan tillhörig, jemlikt nådigt bref den 15 November 1757 till lokal för postkontoret i Upsala och till bostad för postinspektoren derstädes upplåten egendom måtte på de förmånligaste vilkor, som kunde betingas, för postverkets räkning afyttras och dels att nuvarande postinspektoren i Upsala, f. d. Öfverstelöjtnanten L. M. Törngren måtte från och med den dag, då han i följd af egendomens försäljning komme att sin innehafvande boställslägenhet fråntråda, få under sin återstående tjenstetid tillgodonjuta en årlig hyresersättning af 600 R:dr, att, intill dess densamma kunde varda å indragningsstat uppförd, utgå af postverkets anslag till oförutsedda utgifter; och har Riksdagen bifallit hvad Eders Kongl. Maj:t i ofvanberörda hänseende behagat föreslå; hvilket Riksdagen får härigenom underdånigst tillkännagifva; framhärdande Riksdagen etc.

Stockholm den 24 April 1872.

Stockholm, tryckt hos Sam. Rumstedt, 1872.

N:o 38.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 24 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 24 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående försättande på vakans tills vidare af en del utaf båtsmanshållet i Blekinge län och Södra Möre härad af Calmar län.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 54.)

S. A. K.

Uti en den 16 sistlidne Februari till Riksdagen aflåten nådig Proposition har Eders Kongl. Maj:t till Riksdagens pröfning framställt följande förslag, nemligen:

att tillsvidare, och intill dess Eders Kongl. Maj:t kan finna skäligt att annorlunda i nåder förordna, båtsmansnummer inom så väl Blekinge län som Södra Möre härad i Calmar län må, i den mån de genom båtsmäns afgång blifva lediga, dock ej inom någon socken öfver halfva antalet, sättas på vakans för en tid af 10 år, derest rusthållarne förklara sig villige att erlägga en efter nedanstående grunder beräknad vakansafgift;

att denna afgift för hvarje år utgår i Blekinge län med ett belopp, svarande mot medeltalet af de senast förflutna 10 årens markegång för en vakant indelningsbåtsman i länet, minskadt med 5 R:dr, och i Södra Möre efter det värde, hvartill kostnaden för en båtsman blifvit uppskattad i den

ordning, Kongl. brefven den 13 December 1825 och den 20 December 1836 bestämma;

att i Blekinge öfverskotts- och reservräntor må fortfarande, såsom hittills, uppbäras af kronans uppbördsman, och tillskottsräntetagarne genom honom bekomma sina årliga ersättningsbelopp, samt att i Södra Möre enahanda förfarande i afseende på tillgiftspenningarnes uppbörd och fördelning må ega rum;

att på Eders Kongl. Maj:t må bero, att antingen medgifva, det vakant nummer må efter vakanstidens förlopp fortfarande under ytterligare 10 år vara befriadt från effektiv rustning på ofvan angifna vilkor, eller anbefalla uppsättandet af båtsman för detsamma; samt

att de inflytande vakansafgifterna må ingå till statsverket för att användas till förökande antingen af flottans matroskorps' eller varfvens arbetsstyrka, på sätt af Eders Kongl. Maj:t kan varda bestämdt.

I sammanhang med behandlingen af det nådiga förslaget har Riksdagen till pröfning förehaft åtskilliga af enskilde motionärer gjorda framställningar derom, att Riksdagen måtte för sin del besluta, det hela båtsmanshållet skulle i mån af afgång försättas på vakans; men, ehuruväl Riksdagen delar de åsigter, som legat till grund för dessa framställningar, att nemligen med hänseende till den förändrade beskaffenheten af sjöförsvarets materiel, båtsmansinstitutionen numera icke kan anses tidsenlig och att det således vore önskligt, om båtsmanshållet i sin helhet eller åtminstone till betydligare del kunde försättas på vakans, har Riksdagen likväl icke ansett sig böra samma framställningar bifalla. Riksdagen har nemligen redan uti underdånig skrifvelse af den 11 Maj 1869 hos Eders Kongl. Maj:t anhållit, att de då till öfverflyttning på landtförsvaret ifrågasatta nummer af båtsmansroteringen måtte, i mån af inträffande afgång tills vidare ställas på vakans, och Riksdagen har derföre ansett sig kunna antaga, att frågan om båtsmanshållets allmännare ställande på vakans skall vid pröfningen af de under utarbetning varande förslag till ordnande af sjöförsvarets personal icke lemnas ur sigte, helst det nu gjorda nådiga förslaget utgör ett vigtigt steg i den riktning, som af motionärerne blifvit förordad.

Med anmälan om hvad sålunda förekommit, får Riksdagen underdånigst tillkännagifva, att Riksdagen Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning bifallit; framhärdande Riksdagen etc.

Stockholm den 24 April 1872.

N:o 39.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 30 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 30 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående beviljade statsbidrag till vägars anläggning och förbättring, bro- och hamnbyggnader samt sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 44.)

S. A. K.

Riksdagen, som till behandling förehaft de genom dels Eders Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, dels enskilda motioner väckta frågor om statsbidrags beviljande för väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader, samt sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag, får härmed i underdånighet anmäla följande i anledning deraf fattade beslut:

A) Väganläggningar och vägförbättringar.

1:o. Genom bifall till hvad Eders Kongl. Maj:t uti den nådiga Propositionen angående statsverkets tillstånd och behof föreslagit, har Riksdagen, då anledning icke förefinnes att minska det sedan lång tid tillbaka *till anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar* beviljade årliga anslagsbeloppet, till Eders Kongl. Maj:ts disposition för år 1873 på Riksgälds-kontoret dertill anvisat ett anslag af Etthundrafemtiotusen Riksdaler.

2:o. För väganläggning *mellan Lycksele och Wilhelmina kyrkobyar i Westerbottens län* beviljade Riksdagen år 1870 ett understöd af 106,700 R:dr, deraf till lyftning anvisats för år 1871 ett belopp af 15,000 R:dr och för år 1872 R:dr 20,000: och har Riksdagen, i enlighet med hvad Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit, till arbetets fortsättande under år 1873, i ytterligare afräkning å det för detta arbete beviljade understödet, anvisat enahanda belopp, som för år 1872, eller Tjugutusen Riksdaler.

Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning, har Riksdagen i öfrigt beviljat följande särskilda anslag, nemligen:

3:o. För anläggning af väg från *Kangis eller Gyljens bruk i Öfver Kalix socken af Norrbottens län*, nordvest upp till den punkt, der vägen från *Skröfven* till *Gellivara kyrkoplats* vidtager, ett belopp af Sextioett tusen trehundratretio Riksdaler, deraf till utgående från Riksgälds-kontoret under år 1873 anvisats Elfvatusen trehundratretio Riksdaler;

4:o. För utförande af väganläggning mellan *Norsjö och Malå kyrkobyar i Westerbottens län* ett mot $^2/_3$ af beräknade kostnaden ungefärligen svarande belopp af Femtiotusen Riksdaler, deraf anvisats Femton tusen Riksdaler att från Riksgälds-kontoret utgå under år 1873; och

5:o. För väganläggning mellan *Åsele och Dorothea kyrkoby i Westerbottens län* ett anslag af Fyratiotusen sexhundra Riksdaler, deraf till utgående från Riksgälds-kontoret under år 1873 anvisats Tjugutusen Riksdaler.

B) Bro- och Hamnbyggnader.

6:o. För understödjande af *mindre hamn- och brobyggnader samt upprensning af åar och farleder* har Eders Kongl. Maj:t uti ofvanberörda nådiga Proposition föreslagit, att för år 1873 måtte å extra stat anvisas enahanda belopp, som tillförene, eller 20,000 R:dr.

Med afseende å det fortfarande behofvet af medel för ifrågavarande ändamål, har Riksdagen till Eders Kongl. Maj:ts disposition för år 1873 på Riksgälds-kontoret anvisat berörda Tjugutusen Riksdaler.

7:o. Till *förlängning af vågbrytaren utanför Wisby hamn* beviljade Riksdagen år 1870 ett statsanslag af 130,000 R:dr; och äro deraf anvisade till utgående under år 1871 20,000 R:dr samt under år 1872 60,000 R:dr; och har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att för år 1873 anvisa den återstående andelen af detta anslag med 50,000 R:dr.

Enär, enligt Väg- och Vattenbyggnads-styrelsens yttrande ifrågavarande arbete bör i möjligaste måtto fortskyndas till undvikande af eljest måhända inträffande haverier, har Riksdagen, med bifall till hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, till utgående från Riksgälds-kontoret under år

1873 anvisat återstoden Femtiotusen Riksdaler af det för tillökning af vågbrytaren utanför Wisby hamn år 1870 beviljade anslag å 130,000 R:dr;

C) **Sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.**

8:o. För understödjande af sådana *utdikningar och vattenaftappningar i Norrbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs och Stora Kopparbergs län samt Elfdals, Fryksdals, Jösse och Nordmarks härader i Wermlands län,* som hufvudsakligen afse att förminska frostländigheten, har Eders Kongl. Maj:t äskat att för år 1873 ett belopp af 60,000 R:dr måtte ställas till Eders Kongl. Maj:ts nådiga disposition.

I anledning häraf har Riksdagen för ofvanberörda ändamål till Eders Kongl. Maj:ts disposition för år 1873 på Riksgälds-kontoret anvisat Sextiotusen Riksdaler; under vilkor, dels att sådant understöd icke i något fall får öfverstiga en tredjedel af den för arbetets utförande, enligt fastställd plan, beräknade kostnad; dels att anslaget må, utan någon viss fördelning mellan de särskilda länen, företrädesvis anvisas till sådana större företag, som anses i väsendtlig mån befrämja det dermed afsedda ändamål eller frostländighetens förminskande; dels att vederbörande kommuner, föreningar eller enskilde alltid skola hafva förbindelse att icke allenast tillskjuta hvad derutöfver för arbetets fullbordande erfordras, utan ock att för all framtid behörigen underhålla de afloppsgrafvar och andra för ändamålets vinnande utförda arbeten, som med statsbidrag blifvit understödda; dels slutligen att Eders Kongl. Maj:t må ega att, i de fall der sådant anses vara af behofvet påkalladt, i nåder medgifva att någon del af anslaget må förskottsvis till vederbörande utbetalas; hvarjemte Riksdagen föreskrifvit att för tillgodonjutande af ifrågavarande understöd skola i öfrigt lända till efterrättelse de vilkor och bestämmelser, som innefattas i Riksdagens derom särskildt aflåtna underdåniga skrifvelse.

9:o. Slutligen har Riksdagen, i enlighet med Eders Kongl Maj:ts nådiga framställning, till Eders Kongl. Majt:s disposition för år 1873 på Riksgäldskontoret anvisat en summa af Etthundratusen Riksdaler, att utgå såsom *lån för befrämjande af utdikningar och aftappningar af sanka trakter och sjöar till beredande af odlingsföretag inom rikets mellersta och södra län;* och komma för erhållande af lån utaf ifrågavarande medel att lända till efterrättelse de vilkor och bestämmelser, som innefattas i Riksdagens ofvanberörda underdåniga skrifvelse.

Till upplysning om sammanlagda beloppet af de, enligt denna skrifvelse, beviljade anslags- och lånesummor, bifogas ett deröfver uppgjordt sammandrag.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 30 April 1872.

Sammandrag af de utaf Riksdagen beviljade statsbidrag för väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader, samt sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.

	Anslag.		Lån.		Summa anslag.		Summa lån.		Summa anslag och lån.	
A) *Väganläggningar och vägförbättringar.*										
Till *fond* för anläggningar af nya, samt förbättring eller anläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar	150,000	—								
För väganläggning mellan *Lycksele* och *Wilhelmina kyrkobyar* i Westerbottens län, för år 1873	20,000	—								
För anläggning af väg från *Kangis* eller *Gyljens bruk* i *Öfver-Kalix* socken af Norrbottens län till den punkt, der vägen från *Skröfven* till *Gellivara* kyrkoplats vidtager, 61,330 R:dr, deraf för år 1873	11,330	—								
För väganläggning mellan *Norsjö* och *Malå* kyrkobyar i Westerbottens län 50,000 R:dr, deraf för år 1873	15,000	—								
För väganläggning mellan *Åsele* och *Dorothea* kyrkoby i Westerbottens län, 40,600 R:dr, deraf för år 1873	20,000	—			216,330	—	——	—	216,330	—
B) *Bro- och hamnbyggnader.*										
Till *fond* för understödjande af *mindre hamn-* och *brobyggnader* samt upprensning af *åar* och *farleder*	20,000	—								
För tillökning af *vågbrytaren* utanför *Wisby hamn*, att utgå under år 1873	50,000	—			70,000	—	——	—	70,000	—
C) *Sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.*										
Till *fond* för *myrutdikningar* och *vattenaftappningar* inom de *sex nordligaste länen* jemte fyra härader af *Wermlands län*	60,000	—								
Till *fond* för understödjande af *utdikningar* och *aftappningar* af *sanka trakter och sjöar i öfriga delar* af riket	——	—	100,000	—	60,000	—	100,000	—	160,000	—
Summa Rmt	——	—	——	—	346,330	—	100,000	—	446,330	—

N:o 40.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 30 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 30 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående allmänna vilkor och stadganden i afseende på de statsbidrag, som under denna riksdag beviljats för väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader samt sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.

(Stats-Utskottets Memorial N:o 45.)

S. A. K.

I sammanhang med de af Riksdagen fattade beslut rörande beviljandet af statsbidrag för vägars anläggning och förbättring, bro- och hamnbyggnader samt sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag, har Riksdagen, angående de allmänna bestämmelser, som böra lända till efterrättelse i afseende på nämnda statsbidrags lyftning och användande äfvensom beträffande deras återbetalning, der sådan bör ega rum, beslutat, att uti det reglemente för Riksgälds-kontoret, som innevarande år kommer att utfärdas, skall införas en § lika lydande med § 29 uti det för Riksgälds-kontoret nu gällande reglemente, endast med den ändring att, i fråga om tiden, inom hvilken de arbetsföretag, för hvilkas utförande allmänna medel under denna riksdag blifvit beviljade, böra påbörjas, införes, att sådant bör ske sednast under loppet af år 1873.

Jemte anmälan häraf, får Riksdagen i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes låta underrätta Fullmäktige i Riksgälds-kontoret ej mindre om de terminer, då beviljade statsbidrag böra utbetalas, än om sådana förändringar uti de för statsbidragens lyftning m. m. meddelade bestämmelser, som under arbetenas fortgång kunna varda medgifna.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 30 April 1872.

N:o 41.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 30 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 30 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående beviljande af vissa förmåner för enskilda jernvägsanläggningar, som utan bidrag af allmänna medel utföras.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 22 och Memorial N:o 58.)

S. A. K.

Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts nådiga Proposition af den 15 December sistlidet år, angående beviljande af vissa förmåner för enskilda jernvägsanläggningar, som utan bidrag af allmänna medel utföras, har Riksdagen beslutat,

a) att, i den mån de personer, hvilka af Eders Kongl. Majt undfått koncession att bygga jernväg från Falun till Göteborg, med bibanor till Insjön och Nora—Carlskoga jernväg, eller ock deras rättsinnehafvare, utan att erhålla försträckning af statsmedel, utföra omförmälda jernvägsföretag, åt dem äfvensom åt det bolag, som ämnar bygga Halsbergs—Motala—

Mjölby

Mjölby jernväg, bevilja rättighet, att *dels* erhålla upplåtelse af den för ifrågavarande jernvägsanläggningar erforderliga, kronan tillhöriga jord, utan annan kostnad än att, hvad angår boställsjord eller annan åt enskild person med åborätt eller annorledes upplåten kronojord, ersättning derför lemnas i enlighet med hvad nådiga Förordningen den 14 April 1866 derom stadgar; *dels* ock för anläggningen kostnadsfritt begagna sådana å kronans egor belägna kalk- och stenbrott jemte grustägter, som kunna vara disponibla; samt

b) att enskilda personer eller bolag, hvilka undfått eller intill nästa lagtima riksdags början kunna undfå Eders Kongl. Maj:ts tillstånd att inom riket anlägga jernväg, må, om än de för sådant ändamål icke erhålla statsbidrag, likväl, der Eders Kongl. Maj:t så pröfvar lämpligt, komma i åtnjutande af enahanda förmåner, som omförmälas i momentet *a*.

Med underdånigt tillkännagifvande häraf, framhärdar Riksdagen etc.

Stockholm den 30 April 1872.

N:o 42.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 30 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 30 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, angående dels stadgande af förändrade vilkor för tidningars och tidskrifters postbefordran, dels åtskilliga andra, postväsendet rörande frågor.

(Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 10 och Memorial N:o 15.)

S. A. K.

Med föranledande af Eders Kongl. Maj:ts nådiga Proposition af den 16 sistlidne Februari, angående dels stadgande af förändrade vilkor för tid-

ningars och tidskrifters postbefordran, dels åtskilliga andra postväsendet rörande frågor, har Riksdagen fattat följande beslut:

Det af Eders Kongl. Maj:t framställda förslag till författning i afseende å vilkoren för tidningars och tidskrifters postbefordran, att lända till efterrättelse från och med ingången af nästkommande år, har Riksdagen, med endast de förändringar, som här nedan närmare angifvas, samt med upphäfvande af den genom Rikets Ständer vid 1859—1860 årens riksdag stadgade bevillningsafgift för stämpling af tidningar samt andra periodiska skrifter och tryckta afhandlingar, funnit godt i allt öfrigt bifalla.

I afseende å de uti § 1 af det nådiga författningsförslaget, såsom vilkor för postbefordran mot vissa bestämda högsta afgifter utan hänsyn till prenumerationspriset, förekommande stadganden angående hvarje tidningsnummers största ytinnehåll, har Riksdagen ansett detta ytinnehåll böra, i likhet med hvad för mera än två gånger eller endast en gång i veckan utkommande tidningar blifvit antaget, jemväl för sådana tidningar, som utgifvas två gånger i veckan, fastställas till högst 1,000 qvadratdecimaltum.

Den uti samma § till 30 öre föreslagna minsta afgift för hvarje särskildt tidningsexemplar och för hvarje gång prenumeration vid postanstalt egde rum, ehvad prenumerationen afsåg längre eller kortare tid samt ehvad prenumerationspriset vore högre eller lägre, har Riksdagen funnit böra nedsättas till 10 öre. Riksdagen har nemligen, i betraktande deraf att under hittills varande förhållanden tidningar och tidskrifter utan någon afgift till postkassan eller postpersonalen endast på grund af erlagd bevillningsstämpel blifvit befordrade under korsband, befarat, att denna föreslagna afgift kunde för åtskilliga mindre och billigare periodiska skrifter utgöra en alltför betydande förhöjning i postbefordringskostnaden, i jemförelse med hvad af dem hittills i bevillningsstämpel blifvit erlagdt, och följaktligen velat så bestämma densamma, att postverket kunde anses erhålla nöjaktig ersättning utan att någon tidning eller tidskrift blefve öfver höfvan betungad. I öfverensstämmelse härmed har äfven den i förslagets § 3 omnämnda lägsta afgift af 30 öre blifvit nedsatt till enahanda belopp eller 10 öre.

Utur det i § 2 af Eders Kongl. Maj:ts nådiga författningsförslag förekommande stadgandet angående rätt för vissa uppgifna tryckta offentliga handlingar och skrifter till postbefordran mot bestämd högsta afgift af 60 öre, utan afseende å det i hvarje vecka utkommande antal nummer eller å ytinnehållet, har Riksdagen uteslutit orden: »krigsvetenskaps-akademiens handlingar och tidskrift», emedan en dylik undantagsbestämmelse till förmån för berörda tidskrift syntes i sig sjelf mindre lämplig och der-

jemte befarats kunna framkalla anspråk på motsvarande medgifvande för äfven andra likartade publikationer.

Eders Kongl. Maj:ts nådiga förslag, att från och med ingången af nästkommande år de lösbref, som med posten befordras, må i afseende å portots belopp och dess ingående till postkassan underkastas samma bestämmelser, som vanliga bref, har Riksdagen funnit sig icke böra bifalla, enär upphäfvande af den nu och sedan länge medgifna befordringsrätten för lösbref mot afgift af endast 3 öre samt tillämpning äfven på dessa bref af det allmänna portot af 12 öre ansetts utgöra en så verkligen känbar förhöjning i den nu utgående afgiften för befordran af bref mellan närliggande landsorter, att densamma mångenstädes kunde komma att alltför mycket betunga och dermed äfven hämma landtbefolkningens brefvexling.

De af Eders Kongl. Maj:t till postutvexlingens underlättande i nåder föreslagna åtgärder, nemligen:

att den enkla brefvigten, för närvarande bestämd till »ej fullt 4 ort», må till »högst 4 ort» fastställas;

att till bref af dubbel vigt, för hvilka portot skall utgöras med två gånger så mycket som belöper för enkelt bref, må hänföras alla bref, hvilkas vigt öfverstiger 4, men ej 25 ort;

att tre gånger det enkla portot skall erläggas för bref af mer än 25 och högst 50 orts vigt, men tyngre försändelser behandlas såsom paketer;

att för småpaketer eller sådana paketer, som väga högst 2 skålpund, portot må, utan afseende å afståndet emellan afgångs- och adressorterna bestämmas till 30 öre, då paketets vigt icke öfverstiger 1 skålpund, och till 50 öre, då vigten öfverstiger ett, men icke 2 skålpund; samt

att afgiften för brefkort må fastställas till 10 öre,

hafva samtliga af Riksdagen bifallits.

Slutligen och hvad angår Eders Kongl. Maj:ts nådiga förslag att sådana bref, som utan rekommendation till postbefordran aflemnas, men skäligen antagas innehålla kontanta penningar, må rekommenderas genom postanstaltens försorg samt mot dubbel afgift, att af adressaten erläggas, har Riksdagen till detta nådiga förslag funnit sig icke böra lemna bifall.

Hvilket allt Riksdagen får i underdånighet anmäla.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 30 April 1872,

N:o 43.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 30 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 30 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i fråga om kommunalförfattningarnes tillämpning i Norrbottens och Westerbottens läns lappmarker.

(Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 7 och Memorial N:o 12.)

S. A. K.

Hos Riksdagen har förslag blifvit framställdt om införande af bevillningstaxering i Norrbottens- och Westerbottens läns lappmarker i ändamål att bereda dessa orters innebyggare fördelarne af kommunalförfattningarnes tillämpning äfvensom likställighet i statsmedborgerligt hänseende med landets innevånare i öfrigt; och då Riksdagen ansett önskvärdt om lappmarksbefolkningen kunde beredas dessa fördelar, hvilket med den nuvarande lagstiftningen dock icke synts Riksdagen kunna ske utan införande af bevillningstaxering i nämnda lappmarker, men möjligen någon svårighet för en sådan åtgärds genomförande kan möta i de så kallade lappmarksfriheterna och det dessutom torde befinnas lämpligt att befolkningen inom lappmarkerna beredes tillfälle att yttra sig i frågan, har Riksdagen velat hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes låta tillse, huruvida och på hvad sätt kommunalförfattningarne må kunna i Norr- och Westerbottens läns lappmarker vinna tillämpning och

lappmarksbefolkningen derigenom göras likställd i kommunalt och statsmedborgerligt hänseende med rikets öfriga innevånare, samt då detta icke utan bevillningstaxerings införande i lappmarkerna lärer låta sig göra, jemväl låta verkställa den i sådant afseende erforderliga utredning; äfvensom att Eders Kongl. Maj:t derefter måtte till Riksdagen göra den nådiga framställning, hvartill omständigheterna för ernående af ofvanberörda ändamål kunna föranleda.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 30 April 1872.

N:o 44.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 30 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 30 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse om upphäfvande af den för beväringsskyldige medgifna legnings- och friköpningsrätt.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 22.)

S. A. K.

Enligt Riksdagens åsigt måste bevarandet af rikets sjelfständighet i hufvudsaklig mån hvila på beväringsinrättningen och dess utbildande, och det är fördenskull af synnerlig vigt, att denna allas värnepligt med fosterländsk hängifvenhet omfattas af hela folket. Men för att detta skall kunna ske, måste den vara grundad på en jemlikhet, som fordrar, att enhvar personligen fullgör sin skyldighet i detta afseende. Det synes nemligen klart, att i den mån värnepligten till förmån hufvudsakligen för de mera bemedlade klasserna förvandlas till en gärd i penningar, i samma

mån hvälfvas krigstjenstens faror och mödor förnämligast på de fattigare klasserna.

Borttagandet af den i gällande lag beväringspligtige medgifna rättighet till friköp och lega är derjemte egnadt att undanrödja en väsendtlig svårighet vid uppgörandet af en mobiliseringsplan; och ej heller torde böra lemnas utan all uppmärksamhet den verkliga skada, som tillskyndas armén derigenom, att nationens mera bildade beståndsdelar få tillfälle att undandraga sig krigstjensten, enär sålunda för försvarsväsendet gå förlorade icke blott mycken andlig kraft samt tillgång på befälsämnen, utan äfven den yrkesskicklighet i hvarjehanda stycken, hvaraf försvarsväsendet är i behof, men som mången gång just sätter den beväringsskyldige i tillfälle att med penningar lösa sig fri från värnepligtens personliga fullgörande.

I betraktande häraf har Riksdagen för sin del beslutat en författning så lydande:

»Allt hvad Kongl. kungörelsen angående allmänna beväringen den 13 November 1860 innehåller i fråga om rättighet för beväringsskyldig att vid uppbåd till vapentjenst sätta i sitt ställe annan duglig karl och att i fredstid vinna befrielse från vapenöfning emot erläggande af viss afgift i penningar, så ock hvad 4 § i samma kungörelse stadgar derom, att den, som af särskilda eller ömmande omständigheter eller för att kunna till främmande land utflytta befrias från beväringsskyldigheten, skall i fredstid erlägga afgift för vapenöfningsfrihet och i krigstid för sig ställa legokarl, varder härigenom till all kraft och verkan upphäfdt.»

Med anmälan härom får Riksdagen i underdånighet anhålla, att Eders Kongl. Maj:t, derest nämnda beslut vinner Eders Kongl. Maj:ts nådiga bifall, täcktes i öfverensstämmelse dermed vidtaga de förändringar i Kongl. Förordningarne den 9 Februari 1861, angående allmänna beväringens mönstringar och öfningsmöten, och den 4 Februari 1862 angående beväringseliter, som till följd af samma beslut blifva erforderliga.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 30 April 1872.

N:o 45.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 30 April 1872.
— — — — Andra Kammaren den 30 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående rättighet för församlingarne att bestämma klockares aflöning.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 20.)

S. A. K.

Hos Riksdagen har fråga blifvit väckt om förändring af gällande föreskrifter angående klockares aflöning, i hvilket afseende blifvit anmärkt, att denna lön, sådan den finnes bestämd i 6 punkten af Kongl. Förordningen den 8 Februari 1681, ökades i samma mån som hemmansklyfningen fortginge, så att på åtskilliga ställen klockarnes inkomster kunde uppbringas till oskäligt höga belopp.

I anseende till detta missförhållande, hvilket understundom lärer ega rum äfven i de delar af riket, der särskilda bestämmelser i fråga om klockares aflöning äro gällande, och då härtill kommer, att den i gällande lag stadgade grund för utgörande af bidrag i detta afseende synes obillig, enär innehafvare af en mindre hemmanslott måste betala lika mycket som den större jordegaren, har Riksdagen funnit, att en lagförändring här är af behofvet påkallad. Bestämmandet af klockares lön torde lämpligen kunna öfverlemnas åt församlingarne, dock så, att lagen här, i likhet med hvad angående folkskolelärares aflöning redan är bestämdt, utstakar vissa gränser, på det att församlingarnes skyldigheter härutinnan ej må blifva beroende uteslutande af det egna godtycket.

I saknad af erforderlig öfversigt af de olika förhållandena inom särskilda orter, har Riksdagen dock icke tilltrott sig att framlägga något formuleradt lagförslag i ämnet — en åtgärd, som Riksdagen i allt fall ansett för närvarande mindre ändamålsenlig jemväl af den anledning, att den åberopade 6 § i 1681 års förordning, såsom hänförlig under presterskapets privilegier, icke torde kunna ändras eller upphäfvas i annan ordning än den, som föreskrifves i 114 § Regeringsformen; utan får Riksdagen hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes taga under öfvervägande, om och på hvilka vilkor, med upphäfvande af äldre stadganden i ämnet, åt församlingarne må öfverlemnas att bestämma klockares aflöning, samt, derest sådant finnes lämpligt, derom till Riksdagen aflåta nådig framställning.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 30 April 1872.

N:o 46.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 1 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 1 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, med anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Skrifvelse i fråga om pension för Telegraf-intendenten, Majoren A. L. Fahnehjelm.

(Stats-Utskottets Utlåtanden N:is 53 och 61.)

S. A. K.

Vid föredragning af en utaf Intendenten vid norra telegrafdistriktet, Majoren A. L. Fahnehjelm gjord och af Telegrafstyrelsen förordad underdånig

dånig ansökning om afsked från intendentsbefattningen jemte pension enligt i allmänhet gällande grunder, hade, enligt hvad af en den 8 sistlidne Mars till Riksdagen aflåten nådig skrifvelse inhemtas, Eders Kongl. Maj:t, i betraktande af Intendenten Fahnehjelms ålder, långvariga tjenstetid och styrkta oförmåga att vidare sköta sitt innehafvande intendentsembete äfvensom af hans framstående förtjenster om det elektriska telegrafsystemets införande i riket, väl funnit hans ansökan om pension och Telegrafstyrelsens i anledning deraf gjorda hemställan vara synnerligen förtjenta af nådigt afseende; men som, derest nu yppade omständigheter varit tidigare kända, den för Intendenten Fahnehjelm föreslagna pensionen bort upptagas i det af Telegrafstyrelsen sednast uppgjorda förslag till reglering af verkets pensionsstat, och detta förslag, på sätt det vid propositionen om statsverkets tillstånd och behof fogade protokoll öfver finansärenden för den 9 nästlidna Januari närmare utvisade, funnits, jemte nämnda styrelses förslag till telegrafverkets statsreglering i öfrigt, böra Riksdagen meddelas för att lemna densamma tillfälle till erinringar, der anledning dertill förefunnes, så har Eders Kongl. Maj:t i berörda skrifvelse såsom ett tillägg till nyssnämnda pensionsstatsförslag meddelat Riksdagen hvad i fråga om pension för Intendenten Fahnehjelm förekommit.

Genom bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställning har Riksdagen för år 1873 bestämt det å sjunde hufvudtiteln uppförda reservationsanslag för telegrafverket till 783,000 R:dr samt medgifvit, att de öfverskott å telegrafmedlen, som möjligen uppstå, må af Eders Kongl. Maj:t för telegrafverkets behof disponeras. Då således hela beloppet af telegrafverkets inkomster blifvit för verkets behof stäldt till Eders Kongl. Maj:ts disposition, hvadan någon rubbning i reservationsanslagets fastställda belopp synts nu icke böra ifrågakomma, har Riksdagen, som ej haft något att erinra dervid att den föreslagna pensionen af telegrafverkets medel beviljas, funnit den nådiga framställningen icke böra till någon särskild Riksdagens åtgärd föranleda.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 1 Maj 1872.

N:o 47.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 3 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 3 — —

Riksdagens underdåniga skrifvelse angående ordnandet af den medicinska undervisningen i riket.

(Första Kammarens Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 6.)

S. A. K.

Uti särskilda motioner, väckta inom Riksdagens Andra Kammare, hafva blifvit föreslagna åtskilliga förändringar i de stadganden, hvilka den 26 April 1861 blifvit af Eders Kongl. Maj:t meddelade beträffande ordnandet af den medicinska undervisningen i riket.

Vid behandlingen af förevarande ärende har Riksdagen funnit att afseende i första rummet bör fästas vid det gagn för läkarebildningen och den utveckling af den medicinska vetenskapen, som kunna af en förändring i den nuvarande organisationen vara att emotse, äfvensom vid de ökade lättnader, hvilka kunna för de erforderliga insigternas inhemtande beredas de studerande, hvaremot alla frågor om de särskilda medicinska läroverkens ställning, pligter och rättigheter böra underordnas hänsynen till det allmännas fördel. Härjemte har uppmärksamheten blifvit riktad å de i många afseenden förändrade förhållanden, som uppstått sedan år 1861, då de nu gällande stadgarne för Carolinska institutet utfärdades, alldenstund sedan denna tid ej mindre vid det sistnämnda läroverket än äfven

vid universitetens medicinska fakulteter tillkommit så väl nya lärarebefattningar som äfven för den medicinska undervisningen afsedda vigtiga och till en del ganska storartade institutioner, hvarigenom förfoganden blifvit möjliga, hvilka icke för ett årtionde sedan kunde ifrågakomma.

Hvad i detta vigtiga och grannlaga ärende förekommit har Riksdagen tagit i ett noga och omsorgsfullt öfvervägande, och *då* det synes Riksdagen vara af särdeles vigt att studietiden för blifvande läkare förkortas, så vidt sådant kan ske utan uppoffring af studiernas omfattning och grundlighet, samt att i sådant hänseende, jemte det någon inskränkning sker i antalet af de ämnen, som ingå i den förberedande examen, tillfälle beredes medicinæ studiosi att, så vidt tillgångarne det medgifva och sådant i öfrigt lämpligen kan ske, samtidigt med de teoretiska studierna förvärfva den erforderliga praktiska öfningen;

då det äfven visat sig, att under de sednare tio åren flertalet af medicine studerande sökt sin undervisning vid universitetens fakulteter, företrädesvis Upsala, under det att vid det tredje läroverket, Carolinska institutet, endast ett ringa antal begagnat undervisningen för den teoretiska examen, samt då ett större tillopp till ett enda läroverk måste, genom obehörigt ansträngande af dess lärarekrafter, verka menligt på undervisningen, på samma gång det förlänger den tid som åtgår för undervisningens meddelande;

då således en fördelning af läkarebildningen i dess helhet mellan samtliga läroverken synes icke längre böra uppskjutas;

då vidare en sådan fördelning nu mera synes desto lättare kunna utan nämnvärda kostnader anordnas, som sedan år 1861 dels universitetens medicinska fakulteter erhållit flera nya lärareplatser med tillhörande vetenskapliga institutioner, och derjemte betydliga sjukvårdsanstalter blifvit i båda universitetsstäderna upprättade, vid hvilka klinisk undervisning redan medddelas, hvilken, om lärjungarne blifva mera jemnt fördelade på samtliga läroverken, otvifvelaktigt skall kunna ordnas så, att den i alla händelser kommer samtlige medicine studerande till godo: dels vid Carolinska institutet en adjunktur blifvit inrättad i patologisk anatomi, och institutet erhållit nödiga byggnader och inrättningar för undervisningen i denna vetenskap, samt det icke lärer kunna möta något hinder för förändringen, i enlighet med Institutets lärarecollegii, af kanslersembetet förordade hemställan, af den sedan år 1867 ledigvarande professionen i materia medica till en profession i fysiologi;

då det så väl för den medicinska vetenskapens utveckling i vårt land, som för de studerande måste vara i högsta måtto önskvärdt, att samtliga medicinska läroverken, i mån af förmåga och tillgångar, räcka hvarandra

handen till enig samverkan för deras gemensamma mål, vetenskapens och läkarebildningens främjande till högsta möjliga fulländning;

då en sådan samverkan nu icke längre synes kunna utan skada för de medicinska studierna fördröjas; och

då det icke kan vara med en god statshushållning förenligt, att med betydande omkostnader underhålla en stor vetenskaplig institution, utan att landet af densamma hemtar allt det gagn, som den bör vara i stånd att lemna, får Riksdagen i underdånighet anhålla, det täcktes Eders Kongl. Maj:t taga i nådigt öfvervägande huruvida icke tidpunkten nu är inne att, till underlättande och främjande af den medicinska undervisningen, examina och praktiska öfningar måtte blifva så ordnade, att, jemte det ämnenas antal i den förberedande medico-filosofiska examen, så vidt ske kan, inskränkes och åt universitetens medicinska fakulteter öfverlemnas så stor delaktighet i den praktiska undervisningen, som deras nu mera betydligt utvidgade kliniska inrättningar och statens fordran på fullständig läkarebildning medgifva, medicinæ studiosi må erhålla befogenhet att vid hvilket af rikets medicinska läroverk som helst — universitetens medicinska fakulteter och Carolinska medico-chirurgiska institutet — aflägga såväl den teoretiskt-medicinska eller kandidat-examen, som ock den praktiskt-medicinska eller licentiatexamen.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 3 Maj 1872.

N:o 48.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 4 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 6 — —

Riksdagens underdåniga skrifvelse, om skyldighet för innehafvare af sådan statens egendom å landet, för hvilken bevillning efter 2:dra artikeln ej erlägges, att utgifva fyllnadsbidrag till folkskolelärares aflöning i förhållande till egendomens taxeringsvärde.

(Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 2) Utlåtande N:o 12 och Första Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 1) Betänkande N:o 4.)

S. A. K.

Genom 58 § i Kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet, sådan samma § lyder i Kongl. kungörelsen den 15 September 1863, har blifvit stadgadt, att jordbruksfastighet, för hvilken bevillning ej erlägges, skall påföras fyrktal efter det belopp, som, derest bevillning för densamma enligt Art. II i Bevillningsförordningen utgå skulle, på grund af taxeringsvärdet mot sådan bevillning svarar. Af detta stadgande vore, såsom uti en inom Riksdagens Andra Kammare väckt motion blifvit anfördt, en följd att innehafvare af egendomar af den beskaffenhet här ofvan blifvit nämnd vore både skyldige att i kommunalutgifter deltaga och berättigade att utöfva rösträtt enligt det åsatta fyrktalet, och enär detta fyrktal jemväl utgjorde

röstgrund vid kyrkostämma i frågor, som röra skola och skollärare, syntes ock med rättvisa och billighet instämma, att innehafvare af dylika fastigheter efter fyrktalet lemnade bidrag till underhåll af skola och lärares aflöning Så vore likväl ej alltid förhållandet, ity att, då 35 § i Kongl. förordningen om kyrkostämma m. m. hänvisade för vissa fall till hvad i lag eller författning finnes annorlunda stadgadt, vederbörande embetsmyndigheter med tillämpning häraf förklarat, att skollärares aflöning skall utgå enligt föreskriften i Kongl. folkskolestadgans § 4 mom. 5, sådant detta lagrum lyder i Kongl. kungörelsen den 29 September 1853, d. v. s. efter de i andra artikeln Bevillningsförordningen bestämda grunder, hvadan innehafvare af statens fastigheter, för hvilka bevillning ej erlägges, befriats att för sådan fastighet fyllningsbidrag till skollärares aflöning utgöra.

För vinnande af rättelse i omnämnda missförhållande har förslag till ändring af förberörda bestämmelse i Folkskolestadgan blifvit hos Riksdagen framställdt; och då Riksdagen icke annat kan än instämma uti den af motionären gjorda framställning, så vidt den afser de Kongl. Maj:t och kronan tillhöriga, på arrende upplåtna jordbruksfastigheter, får Riksdagen i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, om icke en sådan ändring i 4 § 5 mom. i gällande stadga för folkundervisningen i riket rörande grunden för utgörande af der omförmälda fyllnadsbidrag till folkskolelärares aflöning må i behörig ordning meddelas, att för sådan statens jordbruksfastighet å landet, som är utarrenderad, och för hvilken bevillning enligt 2:dra artikeln i bevillningsstadgan ej erlägges, dylikt bidrag bör lemnas i förhållande till det belopp, som, derest bevillning för samma egendom enligt nämnda artikel utgå skulle, på grund af taxeringsvärdet mot sådan bevillning svarar; och att i sådant fall arrendatorn af dylik jord måtte blifva befriad från det bidrag till samma ändamål, som han hittills erlagt i förhållande till den honom påförda bevillning för inkomst af arrendet.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 6 Maj 1872.

N:o 49.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 4 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 6 — —

Riksdagens underdåniga skrifvelse, angående sättet för stämnings delgifvande åt bylag, skifteslag eller annan samfällighet.
(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 23.)

S. A. K.

Hos Riksdagen har framställning blifvit gjord, åsyftande att det i Kongl. resolutionen på allmogens enskilda besvär den 29 Maj 1752 stadgade sätt för instämmande af hel menighet, bestående af ett härads eller sockens innevånare, måtte få användas jemväl för instämmande af köping, by eller annan samfällighet, som icke utgör härad eller socken.

Då de olägenheter, som genom nämnda Kongl. resolution blifvit undanröjda, när en hel menighet är svarande, ännu qvarstå i flera fall, såsom då ett bylag, ett skifteslag eller annan dylik samfällighet skall stämmas, i hvilka fall käranden måste delgifva hvarje svarandepart stämningen, har Riksdagen funnit berörda framställning vara förtjent af uppmärksamhet.

Väl har genom laga skiften i flera afseenden gemensamheten emellan jordegarne i de förra byarne upphört samt hvarje hemmansdel blifvit ett för sig sjelfständigt helt; men i de flesta byar torde, äfven efter laga skifte, någon för skifteslagets samtlige intressenter gemensam jordsamfällighet

eller servitut qvarstå, t. ex. undantag för grustägt, fiske, qvarnställe, vägar m. m.; och i samma mån som de vid laga skiften utbrutna hemmansdelarne ytterligare styckas, ökas olägenheterna af det nu gällande stämningssättet, då angränsande jordegare eller annan vill anhängiggöra rättegång angående så beskaffad jordsamfällighet eller servitut. Genom detta stämningssätt är nemligen, då skifteslagets delegare äro många och vilja undandraga sig skyldigheten att i saken svara, tillfälle dem beredt att uppehålla käranden i hans rätt, ofta måhända så länge att dess utfående antingen, i följd af under tiden inträffade förändrade förhållanden, för käranden förlorar allt värde eller ock blir förenadt med så stora kostnader, att dessa icke kunna uppvägas af den fördel han har att förvänta, i händelse sjelfva saken af honom vinnes.

Om än genom användande af det ifrågavarande stämningssättet någon gång skulle kunna inträffa, att en eller annan af svarandena icke erhåller kunskap om den utfärdade stämningen och sålunda ej kommer i tillfälle att sjelf värja sin rätt, är det likväl mindre att befara, att hans rätt derigenom förnärmas, då de öfrige svarandene, hvilka lika med honom hafva att af saken vänta nytta eller skada, äro i tillfälle och, synnerligast om saken är af någon vigt, icke torde underlåta att emot kärandens anspråk försvara sig och med detsamma jemväl den uteblifne svaranden.

Riksdagen har derföre ansett ifrågavarande stämningssätt böra medgifvas i alla de händelser, då en af flere jordegare bestående samfällighet skall instämmas i en sak, deri de i sin egenskap af jordegare hafva gemensam talan. Härvid torde dock till ytterligare säkerhet för svarandena böra bestämmas skyldighet för käranden att särskildt, på sätt eljest är i lag föreskrifvet, delgifva byfogde eller ålderman stämningen eller, der sådan icke finnes, dem af jordegarne, som i sina hemvist anträffas. Likaledes synas svarandene böra få tillgodonjuta enahanda rätt till förlängd stämningstid, som enligt 11 Kap. 8 § Rättegångsbalken arfvingar i oskift bo ega fordra.

Å andra sidan kunde möjligen ifrågasättas, huruvida icke, i likhet med hvad nyssberörda lagrum och Kongl. resolutionen den 29 November 1756 föreskrifva i fråga om arfvinge, som sitter i oskift bo, samt syssloman å bruk, skyldighet torde stadgas för den af jordegarne, som emottagit stämningen, att gifva de öfriga svarandena del deraf. Ett sådant stadgande synes dock icke här vara lämpligt. Då lagen i nämnda fall tillförbinder arfvinge eller brukssyssloman att delgifva öfriga vederbörande den emottagna stämningen, hvilken likväl verkar emot alla delegare i det oskiftade boet eller bruket, ehvad desse verkligen fått del af stämningen eller ej, har

detta

detta sin grund uppenbarligen deruti, att arfvinge, som erhållit förtroendet att vårda oskift bo, liksom syssloman å bruk, med allt skäl kan anses såsom öfrige intressenters fullmäktig eller sådan ombudsman, hvarom i 18 Kap. 10 § Handelsbalken sägs. Deremot kan icke antagas, att den förste byman, som af en kärande med stämning anträffas, skall stå i samma förhållande till sina bygrannar eller meddelegare i samfälligheten. Och då, så framt icke rättigheten att begagna det föreslagna stämningssättet skall för käranden vara i det närmaste betydelselös, ett stadgande i nyssomförmälda syfte måste medföra, att samtliga svarandena skulle anses stämda, oberoende deraf att den, som emottagit stämningen, möjligen underlåtit att deraf gifva medparterne del, synes ett sådant stadgande vara för svarandena af föga värde, emedan man icke rättvisligen lärer kunna, genom bestämmande af en fullt verksam påföljd, framtvinga af svarandeparten iakttagande af en föreskrift rörande stämningssättet, hvars fullgörande är förknippadt med så stora svårigheter, att man af sådan orsak ansett sig böra derifrån fritaga käranden.

På grund häraf har Riksdagen för sin del beslutat en författning af följande lydelse:

»Hvad i Kongl. resolutionen den 29 Maj 1752 är stadgadt rörande sättet för stämnings delgifvande åt hel menighet, gälle äfven då bylag, skifteslag eller annan samfällighet, bestående af minst tio delegare, skall stämmas i fråga, som angår samfällighetens rättigheter eller skyldigheter såsom jordegare; dock skall i detta fall stämningen derjemte särskildt i laga ordning delgifvas byfogde eller ålderman eller, der sådan ej finnes, den eller de delegare, som i sina hemvist anträffas; och gälle om stämningstid hvad i 11 Kap. 8 § Rättegångsbalken skils.»

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 6 Maj 1872.

N:o 50.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 6 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 6 — —

Riksdagens underdåniga skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till förändrad lydelse af 72 § Regeringsformen.

(Konstitutions-Utskottets Utlåtande N:o 8.)

S. A. K.

Vid behandling af Eders Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen af den 1 sistlidne Mars med förslag till förändrad lydelse af 72 § Regeringsformen, har Riksdagen funnit sig icke böra bifalla berörda nådiga proposition; hvilket Riksdagen härigenom får hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 6 Maj 1872.

Stockholm, G. W. Blomqvists Boktryckeri, 1872.

N:o 51.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 6 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 6 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse om utfärdande af ny Instruktion för Riksdagens Revisorer af Riksbanken.

(Banko-Utskottets Utlåtande N:o 5.)

S. A. K.

Uti den af 1868 års Riksdag beslutade och af Eders Kongl. Maj:t genom nådig kungörelse af den 22 Maj nämnde år offentliggjorda instruktion för Riksdagens Revisorer af Riksbanken har nu församlade Riksdag beslutat införa ett stadgande med afseende på det fall, att af Riksdagen utsedd Revisor afsäger sig uppdraget, sedan lagtima riksdag är afslutad, och innan revisionen sammanträdt; och Riksdagen anhåller fördenskull i underdånighet, att berörda instruktion, som i öfrigt bibehållits oförändrad, må varda genom nådig kungörelse till allmän kännedom meddelad, så lydande:

Instruktion för Riksdagens Revisorer af Riksbanken.

§ 1.

Revisorerne, utsedde och förordnade på det sätt och till det antal Riksdags-ordningen uti 72 § stadgar, skola å den i nämnda § bestämda tid i Banken sammanträda och styrka sin behörighet att i revisionsförrättningen deltaga.

§ 2.

Revisorerne ega att, vid deras första sammanträde, emottaga följande berättelser, nemligen:

1:o af Bankofullmäktige, dels om Bankens tillstånd, rörelse och förvaltning i sin helhet och dels angående Tumba pappersbruk; samt

2:o af Styrelserna öfver Diskont- och Lånekontoren, om dessa diskontinrättningars rörelse och förvaltning.

§ 3.

Revisorerne åligger:

a) att granska Riksbankens tillstånd i alla dess delar samt huru densamma, efter den tid, som sednast församlade Banko-Utskotts eller Revisorers granskning omfattat, styrd och förvaltad blifvit;

b) att härvid noga tillse, huruvida så väl Fullmäktige och öfriga styrelseledamöter som Bankens samtlige embets- och tjenstemän ställt sig de för detta verk gällande lagar, ordningar och reglementen till efterrättelse, samt behörigen iakttagit och vårdat hvad dem för öfrigt ålegat eller varit anförtrodt;

c) att derest något skulle finnas vara försummadt eller eljest kräfva rättelse, härå fästa Fullmäktiges uppmärksamhet och derjemte hos Riksdagen förhållandet anmäla samt föreslå de åtgärder, som till vinnande af behörig verkställighet eller rättelse härutinnan böra vidtagas;

d) att dessutom till laga beifran af vederbörande befordra så beskaffade förseelser af Fullmäktige, öfrige styrelseledamöter eller Bankens embets- och tjenstemän, att Revisorerne anse åtal i anledning deraf böra ofördröjligen anställas;

e) att öfver sådana frågor, derom Fullmäktige kunna vilja med Revisorerne rådgöra, sina åsigter och utlåtanden Fullmäktige meddela;

f) att pröfva och afgöra besvär, som af Bankens embets- och tjenstemän eller betjente blifvit i befordrings- eller andra dem rörande mål hos Revisorerne i föreskrifven ordning anförda: dock kan, genom Revisorernes i följd häraf fattade beslut, någon befordran icke återgå; och

g) att, om anledning dertill skulle förefinnas, äfven utan anförda klagomål göra erinringar vid åtgärder och beslut, som i frågor rörande tillsättning af tjenster, löner eller pensioner blifvit af vederbörande vidtagna.

§ 4.

För öfrigt skola Revisorerne vid deras förrättning noggrant iakttaga hvad såväl Riksdags-ordningen i afseende å dem innehåller, som den för Fullmäktige utfärdade ansvarighetslag stadgar och förmår; börande Revisorerne doldt och förtegadt hålla hvad som rörer enskilde personers förhållanden till Banken eller för öfrigt i afseende å detta verks förvaltning, enligt Riksdagens beslut, tyst vara bör.

§ 5.

Revisorerne vare det förbjudet att, med undantag af de i 9 och 10 §§ af denna Instruktion omförmälda arvoden och ersättningar, ingå i något slags disposition af bankens medel, under hvad titel och till hvad behof det vara må. Revisorerne ega icke heller att på annat sätt, än i ofvanstående 3 § stadgadt är, befatta sig med befordringsärenden eller frågor om tillsättning af tjenster, löner eller pensioner.

§ 6.

Till befordran af revisionsförrättningens skyndsamma gång kunna Revisorerne sammanträda på afdelningar för ärendenas beredning, men alla frågor om anmärkningar eller anmälanden skola slutligen in pleno föredragas och afgöras. Uppstå vid öfverläggningarne skiljaktiga meningar, skola Revisorerne till protokollet afgifva sina röster, hvilka per capita beräknas, med afgörande röst för ordföranden, då rösterna äro lika; hvarje ledamot dess reservationsrätt dock förbehållen.

§ 7.

Mom. 1. Uppkommer, sedan lagtima riksdag är afslutad och innan revisionen sammanträdt, hinder för ordinarie Revisor eller i hans ställe inkallad suppleant att uppdraget utföra, bör han derom göra anmälan hos Riksdagens Fullmäktige i Riksbanken, hvilka ofördröjligen inkalla den närmast i ordningen varande suppleant.

Mom. 2. Behöfver Revisor, under pågående revision, ledighet under längre eller kortare tid, eger han derom göra framställning hos Reviso-

rerne, hvilka besluta ej mindre om ledighetens beviljande, än huruvida suppleant i den frånvarandes ställe bör inkallas.

§ 8.

Efter fulländad revisionsförrättning böra Revisorerne öfver hvad dervid förekommit till Riksdagen afgifva utförlig berättelse, som tillika skall innehålla upplysning om Bankens ställning samt huruvida något emot dess förvaltning varit att erinra; börande denna berättelse, sedan densamma blifvit af Revisorerne underskrifven, tillställas Fullmäktige, hvilka ofördröjligen låta till trycket befordra och sedermera med allmänna tidningarne utdela berättelsen jemte de upplysningar, som af deruti anmärkta förhållanden möjligen kunna påkallas; hvarförutan samma berättelse, med tillhörande bilagor, skall af Fullmäktige till Riksdagen öfverlemnas, äfvensom tryckta exemplar deraf näst sammanträdande Revisorer tilldelas.

§ 9.

Hvarje Revisor eger beräkna traktamente af 10 R:dr om dagen under tiden för revisionsförrättningen, äfvensom resekostnads-ersättning från sitt hemvist till Stockholm och åter, i likhet med hvad för ledamöter af Riksdagens Andra Kammare är bestämdt. Resekostnads-ersättning tillkommer dock icke Revisor, som, i följd af annat allmänt uppdrag, under den tid revisionen pågår, vistas å revisionsorten samt för sådant uppdrag åtnjuter dylik ersättning; och traktamente utbetalas ej till Revisor, som tillika utöfvar riksdagsmannakallet och derför uppbär arvode; kommande hädanefter, liksom hittills, halfva beloppet af utgående traktamenten och resekostnader att af Banken godtgöras.

§ 10.

Lämpliga arvoden åt den i och för revisionen af Riksbanken anställda kansli- och vaktbetjening ega Revisorerne att, i mån af arbetets vidd och beskaffenhet, bestämma samt anordnandet deraf åt Fullmäktige uppdraga.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 6 Maj 1872.

N:o 52.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 8 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 8 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående tullbevillningen.

(Bevillnings-Utskottets Betänkanden N:is 9 och 14.)

S. A. K.

Efter pröfning af de hos Riksdagen förekomna framställningar i afseende å nu gällande föreskrifter om tullbevillningens utgörande, har Riksdagen fattat följande beslut:

Sedan utförselstullar icke vidare förekomma, har Riksdagen funnit orden »tarif för införselstullen», med hvilka tulltaxan nu inledes, böra såsom öfverflödiga utgå. I öfverensstämmelse härmed har äfven det vid den i Tulltaxan förekommande sista rubrik »Varor» etc. etc. samt i anmärkningen derunder befintliga uttrycket »införselstarif» blifvit förändradt till »tulltaxa».

Då det förefallit föga lämpligt, att artikeln *Album* fortfarande upptages i taxan under hufvudrubriken Böcker, har denna artikel, med bibehållande af för densamma nu stadgade tullsats, blifvit uppförd under särskild rubrik, vid hvilken, för undvikande af all villrådighet vid tillämpningen, äfven intagits bestämdt stadgande derom, att afdrag i vigten icke skall medgifvas för de fodral hvari varan inkommer. Af sistnämnda skäl har äfven i afseende å artikeln *Bronspulver* blifvit stadgadt, att i

varans vigt skall inbegripas pappersomslaget, hvarjemte den angående artikelns förtullning nu förekommande hänvisning till metaller, sammansatta, arbetade, andra slag, blifvit utesluten och tullafgiften vid rubriken direkt angifven.

Den till införsel numera förekommande artikeln *Böcker med upphöjda stilar* har Riksdagen, med fästadt afseende å dessa böckers ändamål att begagnas vid blindas undervisning, medgifvit tullfrihet, och af denna anledning under rubriken Böcker infört ett nytt moment af den lydelse bifogade taxeförslag utvisar.

Sedan numera nytt Tågvirke får tullfritt införas, har Riksdagen ansett samma frihet böra medgifvas äfven gammalt sådant eller *Drefmat*, utan afseende å längden af de stycken, i hvilka det kan vara sönderhugget, samt af denna anledning ur taxan uteslutit det vid rubriken Drefmat nu förekommande stadgandet, och såsom tullfritt uppfört Drefmat under gemensam rubrik med Dref.

Af från General-tullstyrelsen meddelade handlingar har Riksdagen inhemtat, huruledes mycket skiljaktiga åsigter velat göra sig gällande angående rätta tullbehandlingen af en under namn af *Drufsocker* till införsel förekommande vara, med anledning hvaraf Riksdagen funnit nödigt i taxan intaga en särskild sådan rubrik, och, med afseende å varans egenskap af socker af mindre värde än raffineradt socker eller ljusare råsocker, för densamma stadgat lika tullbehandling med socker oraffineradt, mörkare än № 18.

Med än vidare utsträckt tillämpning af grundsatsen om tullfrihet för lifsförnödenheter af mera oundgängligt slag, har Riksdagen, på sätt bifogade taxeförslag utvisar, medgifvit tullfrihet för *Fisk* alla slag, med undantag endast för saltad eller inlagd anjovis, sardeller och thonfisk.

Då numera ofta införes *Fluskfoder* af sammansatta ämnen och af vida dyrbarare beskaffenhet än att de för hufvudämnet, arbetadt trä, bestämda tullafgifter må anses derå utgöra skälig beskattning, har Riksdagen i taxan upptagit ifrågavarande artikel med hänvisning till en bestämd tullsats, i likhet med hvad för Etuis nu är stadgadt.

Den nuvarande rubriken *Frö*, enligt hvilken »andra slag» än kanariefrö äro tullfria, har befunnits icke väl öfverensstämma med åtskilliga andra stadganden, som belägga särskilda fröslag, såsom Anis, Fenkol, Senap, med tullafgifter, och då detta förhållande erfordrat rättelse, har Riksdagen gifvit ifrågavarande rubrik den förändrade lydelse, som taxeförslaget innehåller.

Då till införsel förekomma särskilda delar af *Gevär*, har Riksdagen, för undvikande af all villrådighet angående grunden för deras förtull-

ning, vid denna rubrik intagit föreskrift derom, att delar af gevär skola förtullas såsom det ämne, arbetadt, hvaraf de bestå.

Med afseende derå, att artikeln *sidventilglas*, såsom i taxan icke särskildt upptagen, stundom blifvit tullbeskattad, ehuruväl den utgör material för fartygs byggande och inredning och följaktligen i likhet med patentglas bort vara tullfri, samt att icke mindre likformigheten i tillämpningen af taxans särskilda stadganden än äfven verkstädernas för fartygs byggande billiga begäran att icke betungas med tull för sina materialier, i detta förhållande påkallat rättelse, har Riksdagen under rubriken glas upptagit jemväl sidventilglas såsom fria, med den begränsning i anseende till ytinnehållet, som taxeförslaget utvisar.

För vinnande af större fullständighet i taxan har den nu befintliga föreskriften angående förtullning af *Grönsaker*, torkade, blifvit utsträckt äfven till *saltade* sådana.

Enär till införsel icke sällan förekomma *Kängor eller Galoscher af Guttapercha, kantade med pelsverk*, har Riksdagen, till undvikande af hvarje ovisshet angående denna artikels tullbehandling, funnit nödigt gifva densamma under hufvudrubriken Guttapercha särskild rubrik i taxan jemte bestämd hänvisning i afseende å grunden för dess förtullning.

Nu gällande bestämmelser, angående tullbehandling af *Hattar*, förete den oegentligheten, att för hattar af ull, hår, filt och felb skall den fastställda tullsatsen erläggas, oberoende af om hattarne äro färdiga eller endast halffärdiga, hvilket stadgande deremot icke eger tillämpning för hattar af siden eller halfsiden samt öfriga i rubrikens första moment upptagna slag; och har denna oegentlighet vållat svårighet vid förtullningen, i det sistnämnda slag af hattar ofta införas, icke hopsatta, utan i särskilda delar, hvilka importören velat hafva tullbeskattade i likhet med det material, hvaraf de bestå. För undvikande af alla förvecklingar i detta hänseende har Riksdagen något förändrat ifrågavarande rubriks redaktion, äfvensom för vinnande af större tydlighet vidtagit en förändring i ordalydelsen af den under rubriken förekommande anmärkning; allt på sätt taxeförslaget närmare utvisar.

Med anledning deraf, att *get-*, *ren-*, *skäl-*, *elg-*, *hjort-*, *känguru-*, *rådjurs-* och *harskinn* endast undantagsvis användas till pelsverk, men deremot hufvudsakligen utgöra råmaterial för läder- och skinnberedning, har Riksdagen medgifvit tullfrihet för dessa artiklar, då de oberedda införas. I enlighet med den i taxan antagna grundsats om skilnad i tullbehandlingen för oberedda och beredda hudar, hafva de vid införsel i beredt skick ansetts böra draga någon tull, hvilken blifvit fastställd till 10 öre för ett skålpund; och har Riksdagen i öfverensstämmelse

härmed gifvit rubriken Hudar och Skinn, Pelsverk, den förändrade redaktion, som taxeförslaget närmare angifver.

Vid öfvervägande deraf, att införsel af hvitbetor från våra grannländer utan större svårighet läte sig verkställas, särdeles sedan man numera lärt att i stort framställa socker ur betsnitsel eller torkade betor, hvilka såsom till vigten betydligt reducerade kunde med jemförelsevis föga kostnad transporteras, samt att genom sådan införsel våra hvitbetssockerfabriker torde komma att hastigt erhålla en högt uppdrifven tillverkning, till förlust för statsverket, men utan den nytta för vårt jordbruk, som hufvudsakligen afsågs med de för hvitbetssockertillverkningen medgifna friheter och förmåner, nemligen att befrämja frambringandet inom landet af råmaterial för denna tillverkning, har Riksdagen funnit nödigt åsätta så råa som torkade hvitbetor sådana tullsatser, att det ur dem framställda sockret må blifva underkastadt en tullen å råsocker motsvarande beskattning. Ehuru någon erfarenhet till grund för en sådan beräkning af dessa tullsatser inom vårt land ännu icke är vunnen, och betornas sockerhalt samt sockerutbytet deraf äro mycket olika i olika länder, har Riksdagen dock, vid det förhållande att från de Tyska betorna, hvilka i detta land beskattas efter ett beräknadt sockerutbyte af 8 procent af vigten, redan före beskattningen alltid noga afskiljas icke blott alla förorenande jordpartiklar utan äfven sådana delar af sjelfva växten, hvilka innehålla för sockerberedningen skadliga salter, men råa sockerbetor i sådant beredt skick icke kunna blifva föremål för införsel, funnit sig icke böra beräkna det sockerutbyte, som ur införda betor må kunna förväntas, till högre belopp än 7 procent, eller 7 skålpund per centner. Med denna beräkningsgrund har sålunda, sedan tullen å råsocker blifvit bestämd till 8 öre per skålpund och så länge afgiften å inhemska betsockertillverkningen utgör en femtedel af råsockertullen, eller för 7 skålpund 11,2 öre, tullsatsen å ett centner råa betor bort bestämmas till 56—11,2 eller 44,8 öre, hvilken siffra Riksdagen, med afseende hufvudsakligast derå, att den vid raffinering af betsocker vunna biprodukten sirup är af vida mindre värde än den af rörsocker erhållna, ansett skäligen kunna afjemnas till 40 öre. Då slutligen, enligt hvad Riksdagen inhemtat, s. k. betsnitsel eller sönderskurna och torkade betor kunna antagas innehålla 5 gånger de råa betornas sockerhalt, har följaktligen tullen å sådana betor blifvit bestämd till 5 gånger den för råa betor stadgade, eller 2 R:dr för ett centner.

Enligt

Enligt gällande bestämmelser skola så väl *Hängslen* som *Snörmakeriarbeten*, af siden eller halfsiden i förening med kautschuk, guttapercha eller andra likartade ämnen förtullas såsom af oblandadt siden eller halfsiden. Då likväl för artikeln Band redan finnes stadgadt, att sådana, i hvilka ingå kautschuk, guttapercha eller likartade ämnen, få förtullas med den för »band, andra slag», bestämda lägre tullsats, har Riksdagen med hänsyn till icke mindre taxans följdriktighet än billighetens fordringar, äfven under rubrikerna hängslen och snörmakeriarbeten intagit ett dylikt stadgande, på sätt taxeförslaget utvisar.

Sedan erfarenheten visat, att åtskilliga af de under rubriken *Jern*, smidt eller valsadt, förekommande stadganden äro dels otydliga, dels ofullständiga, hvaraf föranledts att sådana artiklar, som ingå såsom delar i fartyg eller maskinerier, stundom blifvit tullbeskattade, har Riksdagen, för vinnande af en likformig och sådan tillämpning af tulltaxan, att särskilda delar till fartyg och båtar samt maskinerier och redskap må utan andra än uttryckligen föreskrifna undantag åtnjuta tullfri införsel, gifvit åt dessa stadganden den förändrade redaktion, som taxeförslaget innehåller. Derjemte har Riksdagen vidtagit några mindre rättelser i de under rubriken *Jern*, *gjutet*, uti 1:sta, 2:dra och 4:de momenten förekommande uttryck.

Då statsverkets ställning för det närvarande synts medgifva en nedsättning af de, med anledning af statens oafvisliga behof af ökade inkomster, vid 1867 års riksdag höjda tullsatserna å *Kaffe* samt *Socker*, så raffineradt som oraffineradt, har Riksdagen beslutat nedsätta tullen å kaffe från 12 till 10 öre, kaffe, brändt och alla till kaffesurrogat användbara brända växter från 18 till 15 öre, och å råsocker, mörkare än № 18, från 10 till 8 öre, allt per skålpund. I afseende å tullen å raffineradt socker, har Riksdagen velat så bestämma densamma, att någon förändring i förhållandet emellan beskattningen å råvaran och å den förädlade produkten icke deraf föranledes, och i sådan afsigt fastställt denna tull till 11,60 öre per skålpund. För undvikande af brutna öretal, har Riksdagen derjemte ansett tullsatserna å socker böra beräknas och i taxan utföras i centner.

De under rubriken *Kautschuk* förekommande stadganden har Riksdagen funnit erfordra åtskilliga så förändringar som tillägg, i syfte *dels* att fullständigare bereda tullfrihet åt sådana artiklar, som äro afsedda för redskap och maskinerier, *dels* att med mera bestämdhet uttrycka i hvilka fall kautschuk, arbetad, bör tullbehandlas såsom vattentäta kläder, *dels* att bringa ifrågavarande stadganden i öfverensstämmelse så väl med

hvad under rubriken guttapercha redan förut finnes föreskrifvet angående tullfrihet för vattenlednings- och gasrör, buffers och sprutslangar af dylikt ämne, som äfven med den nu intagna bestämmelsen rörande förtullning af med pelsverk kantade kängor eller galoscher, *dels* slutligen att fastställa grunden för tullbehandlingen af i trähylsor infattad kautschuk; och har rubriken i anledning af allt detta erhållit den förändrade lydelse, som taxeförslaget innehåller.

Enär artiklarne *Knifvar* och *Gafflar* tullbeskattas med hänsyn till dyrbarheten af det ämne, hvaraf skaften bestå, har Riksdagen till de i taxan specificerade, mera dyrbara skaften af silfver, pläter, ebenholtz och elfenben, hvilka draga en drygare tull än de af andra ämnen, äfven tillagt sådana af hvalrosständer, enär dessa så till utseende som värde ega mycken likhet med de af elfenben.

Tulltaxans nu varande föreskrift medgifver icke vid tullbehandling af *Plommon* någon skilnad emellan friska och torkade sådana. Då likväl friska bär och frukter i allmänhet äro tullfria, har Riksdagen ansett följdriktigheten fordra, att så äfven tillämpas i afseende å ifrågavarande artikel, och af denna anledning gifvit rubriken den förändrade lydelse taxeförslaget utvisar.

Så väl rubriken *Potatesmjöl* som den dervid fogade anmärkningen angående förtullning af sådan vara, som under namn af potatesmjöl befinnes utgöra ur potates erhållen stärkelse, hafva ansetts oegentliga, enär allt i handeln förekommande potatismjöl i verkligheten icke utgöres af annat än det ur potates utdragna stärkelseämnet, hvarför Riksdagen uteslutit denna anmärkning och i enlighet med taxeförslaget förändrat rubriken.

Skriftaflor, alla slag, äro nu tullfria. Då likväl till införsel förekomma sådana i permar infattade, hvilka allmänt begagnas såsom annotationsböcker och icke kunna betraktas såsom undervisningsmateriel, har Riksdagen funnit denna artikel böra tullbeskattas i likhet med hvad för slöjdvaror i allmänhet är stadgadt, och till rubriken skriftaflor fogat ett nytt moment af sådant innehåll.

Handlingarne i ett af Eders Kongl. Maj:t afgjordt besvärsmål angående förtullning af ett parti så kallade resfiltar, har Eders Kongl. Maj:t låtit till Bevillnings-Utskottet öfverlemna, på det Riksdagen måtte blifva i tillfälle att öfverväga, om ej restäcken af annan väfnad än filt- eller mattväfnad må få införas emot den tull, som för väfnaden, hvaraf de bestå, är bestämd, utan tillägg af särskild förhöjning med hänsyn dertill att de äro kantade. Den nuvarande bestämmelsen angående tullbehandling af resfiltar föreskrifver, under rubriken väfnader, ylle-, att

filtar och mattor, derunder inbegripna kantade resfiltar, skola förtullas med 25 öre för skålpundet, och intogs i taxan genom 1862—1863 årens Riksdags beslut, i afsigt att för denna artikel, såsom endast föga bearbetad, stadga lika tullafgift, som vore bestämd för den väfnad, hvaraf artikeln hufvudsakligen består. Då likväl, såsom de omförmälda handlingarne för ett särskildt fall upplysa och erfarenheten deröfver gifvit vid handen, en af ordalydelsen i det mindre lyckligt affattade stadgandet förestafvad tillämpning föranledt, att endast resfiltar af filt eller mattväfnad fått införas mot samma tull, som för dylika väfnader är stadgad, men deremot andra ingalunda mera bearbetade resfiltar, sammansatta af högre tullbeskattade väfnader, måst draga icke allenast, såsom dock afsågs, den för sjelfva väfnaden stadgade tull, utan äfven lika med kläder 20 procent förhöjning i samma tull, har Riksdagen, för att gifva åt tulltaxan den lydelse, som mera klart uttrycker lagstiftarens mening, uteslutit den under väfnader, ylle-, nu befintliga föreskrift om resfiltars tullbehandling, och i taxan intagit denna artikel under egen rubrik med föreskrift om lika tullbehandling med den för väfnaden, hvaraf den hufvudsakligen består.

För att i ökad mån gifva tulltaxan den tydlighet och fullständighet, som äro nödiga för vinnande af en likformig författningens tillämpning, har Riksdagen i densamma under särskilda rubriker infört åtskilliga artiklar, hvilka numera till införsel förekomma, men hittills icke i taxan funnits intagna, nemligen: *Apelsinskal*, torra, med enahanda tull som för citron- och pomeransskal är stadgad, eller 10 öre för skålpundet; *Bokpermar*, lösa, med samma tullsats som å pappersarbeten, lackerade, eller 25 öre för skålpundet; *Bomullskrut*, med hänvisning till krut; *Borsyra*, under gemensam rubrik med borax; *Fiskrom, saltad*, med hänvisning till kaviar; *Gödningsämnen, alla slag, ej specificerade*, såsom fria med uteslutande af den nu befintliga rubriken Guano, enär i handeln alltmera förekomma flerfaldiga andra slag af gödningsämnen, hvilka såsom lika nödiga för jordbruket äfven böra åtnjuta tullfri införsel; *Insektpulver* såsom fritt; *Amykos, Aseptin, Cyankalium, Glycerin, Hårtinktur, Jernbeta, Karbolsyra, Kollodium* och *Paraffin*, hvar för sig med hänvisning till kemiskt-tekniska preparater, ej specificerade; *Kreatursfoder, alla slag, ej specificeradt*, såsom fritt, emedan flera slags endast till sådant ändamål användbara varor nu införas, hvilka, i saknad af bestämd föreskrift om deras tullfrihet, blifvit tullbeskattade i likhet med varor i taxan ej särskildt upptagna, mer eller mindre arbetade; *Kronessens* med hänvisning till likör; *Maismjöl* under gemensam rubrik med mais; *Maizena* med hänvisning till stärkelse; *Parian*, på grund af ar-

tikelns så väl dyrbarhet som beskaffenhet i öfrigt, med hänvisning till porslin, äkta; *Pennskaft, alla slag, utom af guld eller silfver*, med samma tullsats som pennor, eller 25 öre för skålpundet; *af guld eller silfver*, såsom dessa ämnen arbetade; *Sabelklingor*, under gemensam rubrik med sablar, för erhållande af öfverensstämmelse med rubriken Värjor och Värjklingor; *Shoddy eller konstull*, såsom tullfri, enär den vida dyrbarare artikeln ull redan är medgifven tullfri införsel; *Smergelduk*, med hänvisning till verktyg; *Symaskiner*, med hänvisning till redskap och maskinerier, ej specificerade; allt på sätt taxeförslaget närmare angifver.

Det i följande stadganden: Skomakarearbeten, af — — — — — färgade, pressade *och* tryckta skinn; Väfnader, linne *och* hamp, hår *och* tagel, vaxade *och* lackerade, samt Zink, målad *och* lackerad, förekommande ordet *och* har såsom härledande sig från ett förbiseende vid redaktionen af taxan blifvit utbytt mot ordet *eller*.

Taxe-underrättelserna.

Enär det i § 8 taxe-underrättelserna förekommande stadgande, att egare af fartyg få tillgodonjuta restitution af erlagda »införselsafgifter» för segel och segelduk, som — — — — —, framkallat anspråk från godsegare att erhålla restitution icke allenast af tullen utan äfven af andra mot särskilda förmåner erlagda afgifter, har ordet införselsafgifter blifvit utbytt mot »tullafgifter».

I sammanhang med nedsättning af införselstullen å råsocker har äfven den restitution af denna tull, som enligt § 9 är medgifven vid utförsel af här i riket utaf utländskt råämne raffineradt socker, bort i motsvarig mån nedsättas, och har Riksdagen, med bibehållande af den beräkning, som för närvarande bestämmer proportionen mellan råsockertullen och restitutionsbeloppet, då den förra nu blifvit nedsatt till 8 R:dr, fastställt detta senare till 9 R:dr 60 öre per centner.

Slutligen får Riksdagen i underdånighet anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts nådiga Proposition af den 26 sistlidne Januari, angående upphörande från och med innevarande års utgång af den å utrikes sjöfarten hvilande afgift, om hvilken under namn af lastpenningar nu stadgas i § 4 taxe-underrättelserna, icke blifvit af Riksdagen bifallen.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 8 Maj 1872.

Tull-Taxa

att lända till efterrättelse från och med den

	Qvantitet för tullberäkningen.	Införselstull. Riksmynt.	
Album	1 skålp.	—	40
Anm. Afdrag i vigten göres ej för fodral, hvari album inkomma.			
Amykos; hänföres under kemiskt-tekniska preparater.			
Apelsinskal, torra	1 skålp.	—	10
Aseptin; hänföres under kemiskt-tekniska preparater.			
Bokpermar, lösa	1 skålp.	—	25
Bomullskrut; se Krut.			
Borax och *Borsyra*	——	Fria.	
Bronspulver, pappers-omslagets vigt inbegripen	1 skålp.	—	15
Böcker:			
— — — — — — — — — — —			
med inbundet, rent eller — — — procent.			
med upphöjda bokstäfver till begagnande för blinda	——	Fria.	
Bönor — — — — — — — — — —			
Cyankalium; hänföres under kemiskt-tekniska preparater.			
Dref och *Drefmat*	——	Fria.	

	Qvantitet för tullberäkningen.	Införselstull. Riksmynt.
— — — — — — — — — — — —		
Drufsocker; tullbehandlas såsom socker, oraffineradt, till färgen mörkare än N:o 18 af den i verldshandeln gällande holländska standard.		
— — — — — — — — — — — —		
Fisk:		
saltad eller inlagd: anjovis, sardeller och thonfisk	1 skålp.	—|25
alla andra slag	——	Fri.
— — — — — — — — — — — —		
Fiskrom, saltad; se Kaviar.		
— — — — — — — — — — — —		
Flaskfoder; se Etuis.		
— — — — — — — — — — — —		
Frö:		
kanarie-	1 skålp.	—| 4
andra slag, icke specificerade	——	Fria.
— — — — — — — — — — — —		
Gevär — — — — — — — — — — —		
delar af gevär förtullas såsom det ämne, arbetadt, hvaraf de bestå.		
— — — — — — — — — — — —		
Glas:		
— — — — — — — — — — —		
patent- — — — — —		
sidventil-, runda eller kantiga, slipade eller oslipade, icke under 0,25 tums tjocklek och ej öfver 1 qvadratfots yta	——	Fria.
— — — — — — — — — — —		
— — — — — — — — — — — —		
Glycerin; hänföres under kemiskt-tekniska preparater.		
— — — — — — — — — — — —		
Grönsaker — — — —		
— — — — — — — — — — —		
torkade eller saltade	1 skålp.	—|10
Guld — — — — — — — — — — —		
— — — — — — — — — — — —		

	Qvantitet för tullberäkningen.	Införselstull. Riksmynt.	
Guttapercha — — — — — — — — —			
arbeten deraf:			
vattenlednings- — — — — — — —			
kängor eller galoscher, kantade med pelsverk, tullbehandlas såsom kläder af Guttapercha.			
andra slag — — — — — — — —			
Gödningsämnen, alla slag, ej specificerade	——	Fria.	
— — — — — — — — — — — —			
Hattar, färdiga eller halffärdiga:			
af siden — — — — — — — — —			
af ull, hår, filt eller felb	1 stycke	—	40
af halm — — — — — — — — —			
andra slag — — — — — — — — —			
Anm. Äro hattarna sammansatta af flera materialier, förtullas de såsom hattar af det ämne, hvaraf de hufvudsakligen bestå.			
— — — — — — — — — — — —			
Hudar och *Skinn:*			
— — — — — — — — — — —			
pelsverk:			
oberedda:			
get-, ren-, skäl-, elg-, hjort-, känguru-, rådjurs- och harskinn	——	Fria.	
bäfver, hiller, kinkilla, mård, närtz, sobel, svarträf och blåräf samt utter	1 skålp.	1	—
andra slag	1 skålp.	—	20
beredda:			
lösa eller hopsydda:			
get-, ren-, skäl-, elg-, hjort-, känguru-, rådjurs- och harskinn	1 skålp.	—	10
alla andra slag; förtullas lika med samma slag, oberedda, med tillägg af 20 procent.			
fullfärdiga persedlar med pelsverk till öfvertyg, såsom skinnpelsar, muffar, kragar, m. m., förtullas lika med pelsverket, beredt, hvaraf de bestå, med tillägg af 20 procent.			
— — — — — — — — — — — —			

	Qvantitet för tullberäkningen.	Införselstull. Riksmynt.	
Hvitbetor:			
råa	1 centner	—	40
sönderskurna och torkade	1 centner	2	—
— — — — — — — — — — — —			
Hårtinktur; hänföres under kemiskt-tekniska preparater.			
— — — — — — — — — — — —			
Hängslen — — — — — — — — — —			
— — — — — — — — — —			
andra slag: derunder inbegripna äfven sådana af silke, hvari kautschuk, guttapercha eller likartade ämnen ingå	1 skålp.	—	50
Anm. För spännen etc.			
— — — — — — — — — — — —			
Insektpulver	——	Fritt.	
— — — — — — — — — — — —			
Jern:			
gjutet:			
tack- och barlast- samt obrukbara kanoner, bomber — — — — — — — — —			
bomber och kulor — — — stämplade och borrade, samt — — — — — — —			
— — — — — — — — — —			
grytor, pannor, kittlar, ugnar, spisar — —			
— — — — — — — — — — —			
smidt eller valsadt:			
— — — — — — — — — —			
hammare och — — — — — — —			
i stänger alla slag, utan afseende på form eller dimensioner, häri inbegripna balk-, band-, spant-, s. k. T-, hörn- och vinkeljern äfvensom smältstycken	——	Fria.	
jernvägsmateriel, maskinerier, eller delar deraf, tullbehandlas såsom redskap och maskinerier;			
jernvägsskenor, mer eller mindre bearbetade, med tillhörande skarfjern, skarfbultar, muttrar och railspik	——	Fria.	

	Qvantitet för tullberäkningen.	Införselstull. Riksmynt.	
andra muttrar och skrufvar samt naglar af 0,4 tum och deröfver i diameter	—	Fria.	
kassakistor — — — — — — — — —			
plåtar, galvaniserade, förtente eller oförtente, utan vidare bearbetning, äfvensom plåtar af 0,1 tums tjocklek och deröfver, mer eller mindre bearbetade, samt andra ämnen för ytterligare bearbetning	—	Fria.	
skostift — — — — — — — — —			
Jernbeta; hänföres under kemiskt-tekniska preparater.			
Kaffe	1 skålp.	—	10
brändt och alla till kaffesurrogat användbara, brända växter	1 skålp.	—	15
Karbolsyra; hänföres under kemiskt-tekniska preparater.			
Kautschuk:			
vulkaniserad eller icke, oarbetad	—	Fri.	
arbetad:			
i skifvor utvalsad, af 0,4 linies tjocklek eller derutöfver med eller utan väfinslag	—	Fri.	
af mindre tjocklek än 0,4 linie, utan väfinslag	1 skålp.	—	40
med väfinslag, tullbehandlas såsom Väfnader, vattentäta;			
vattenlednings- och gasrör, buffers samt sprutslangar	—	Fria.	
kängor eller galoscher, kantade med pelsverk, tullbehandlas såsom kläder af kautschuk;			
i trähylsa infattad	1 skålp.	—	40
andra slag, ej specificerade, och som ej äro hänförliga till redskap och maskinerier eller delar deraf	1 skålp.	—	40

	Qvantitet för tullberäkningen.	Införselstull. Riksmynt.	
Knifvar:			
— — — — — — — — — — —			
bords- och andra slag — — — — — —			
med skaft af silfver, pläter, ebenholz, elfenben eller hvalrosständer	1 skålp.	—	50
Kollodium; hänföres under kemiskt-tekniska preparater.			
Kreatursfoder, alla slag, ej specificeradt	——	Fritt.	
Kronessens; se Likör.			
Mais och *Maismjöl*	——	Fria.	
Maizena; se Stärkelse.			
Paraffin; hänföres under kemiskt-tekniska preparater.			
Parian; se Porslin, äkta.			
Pennskaft, alla slag, utom af guld eller silfver	1 skålp.	—	25
af guld eller silfver; se Guld eller Silfver, arbetadt.			
Plommon, torra	1 skålp.	—	8
Potates, äfven krossad eller rifven	——	Fri.	
Potatesmjöl eller stärkelseämnet i potates; se Stärkelse.			
Pottaska — — — — — — — — —			
Resfiltar, dubbla, hopsydda eller kantade; tullbehandlas såsom den väfnad hvaraf de hufvudsakligen bestå.			
Sablar och *Sabelklingor;* hänföras till stålarbeten.			
Shoddy eller *Konstull*	——	Fri.	

	Qvantitet för tullberäkningen.	Införselstull. Riksmynt.	
Skomakarearbeten:			
— — — — — — — — — — —			
af andra tyger — — pressade eller tryckta skinn.			
— — — — — — — — — — — —			
Skriftaflor:			
infattade i permar, med eller utan gångjern	R:mt R:dr 100	10	—
andra slag	——	Fria.	
— — — — — — — — — — — —			
Smergelduk; se Verktyg.			
— — — — — — — — — — — —			
Snörmakare-arbeten:			
— — — — — — — — — — —			
andra slag, derunder inbegripna sådana äfven af silke, hvari kautschuk, guttapercha eller likartade ämnen ingå	1 skålp.	—	75
Socker:			
raffineradt, alla slag, såsom topp-, kandi- och kaksamt krossadt eller pulveriseradt socker............	1 centner	11	60
oraffineradt:			
a) till färgen icke mörkare än N:o 18 af den i verldshandeln gällande holländska standard, hvarå normalprof genom General-tullstyrelsens försorg hållas vederbörande tullkammare tillhanda	1 centner	11	60
b) till färgen mörkare än nämnda standardnummer, äfven om varan inkommer i upplöst eller flytande tillstånd	1 centner	8	—
Anm. — — — — — — — — — — — — —			
— — — — — — — — — — — —			
Symaskiner; se Redskap och Maskinerier, ej specificerade.			
— — — — — — — — — — — —			
Väfnader:			
— — — — — — — — — — —			
ylle-			
filtar och mattor	1 skålp.	—	25
— — — — — — — — — — —			

	Qvantitet för tullberäkningen.	Införselstull. Riksmynt.
Väfnader:		
linne- eller hamp-:		
— — — — — — — — — —		
hår- eller tagel-:		
— — — — — — — — — —		
vaxade eller lackerade:		
— — — — — — — — — —		
— — — — — — — — — — — —		
Zink — — — — — — — — — — —		
— — — — — — — — — —		
arbetad:		
målad eller lackerad.		
— — — — — — — — — — — —		
Varor, som icke kunna — — — denna *tulltaxa* uptagna — — — — — — — — —		
— — — — — — — — — — —		
Anm. Med det för vissa i denna *tulltaxa* förekommande — — — synligt.		

Underrättelser

om hvad vid taxans tillämpning iakttagas bör.

— — — — — — — — — — — — — — — —

§ 8.

Egare af fartyg — — — restitution af erlagda *tullafgifter* för segel och segelduk — — — — — — — — — — — —

§ 9.

Vid utförsel sjöledes från stapelstad af följande, utaf utländskt rååmne inrikes tillverkade varor beviljas restitutionsvis af tullmedlen:

för 1 centner raffineradt socker, alla slag .... 9 R:dr 60 öre.

— — — — — — — — — — — — — — — —

N:o 53.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 8 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 8 — —

Riksdagens underdåniga skrifvelse, i anledning af år 1871 verkställd revision af Statsverkets m. fl. allmänna fonders förvaltning år 1869.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 36).

S. A. K.

I anledning af hvad Riksdagens sistlidet år församlade Revisorer rörande då verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1869 uti afgifven berättelse anmält, samt vederbörande förvaltande verk och myndigheter uti deröfver afgifna underdåniga förklaringar hos Eders Kongl. Maj:t andragit, får Riksdagen i nedan omförmälda ämnen, hvilka blifvit upptagna under de i revisionsberättelsen förekommande rubriker, i underdånighet anföra följande:

Strömsholms slott.

Jemte förmälan, att slottskassans kontanta behållning, som vid revisionsårets början utgjort 1,897 Rdr 30 öre, vid årets slut uppgått till 2,289 Rdr 82 öre, hade Revisorerne ansett, att, enär af räkenskapen framginge, det större delen af denna behållning icke varit för löpande utgifter erforderlig, densamma bort i bankinrättning insättas.

I sammanhang härmed må omförmälas, hurusom Revisorerne, i anledning af ett vid granskning af Hernösands navigationsskolas räkenskaper anmärkt likartadt förhållande yttrat, att, då det icke kunde anses vara med god ordning öfverensstämmande, att allmänna verks och inrättningars kontanta, för löpande utgifter icke behöfliga behållningar vore hos redogörarne innestående, hvilket förhållande uppmärksammats icke allenast i dessa, utan äfven uti åtskilliga andra räkenskaper, Revisorerne ansåge att, i likhet med hvad redan funnes stadgadt beträffande konsistoriernas och elementarläroverkens medel, en allmän föreskrift borde meddelas derom, att dylika behållningar, om de ej på annat sätt kunde göras fruktbärande, skulle, i den mån sådant utan väsendtlig olägenhet kunde ega rum, uti bankinrättning på deposition eller upp- och afskrifning insättas och endast efter behof derifrån uttagas.

Lika med Revisorerne har Riksdagen ansett det vara med god ordning öfverensstämmande, att en allmän föreskrift blefve, på sätt genom Kongl. Cirkuläret den 1 Juli 1870 redan egt rum i afseende å konsistoriernas och elementarläroverkens kassabehållningar, meddelad i det af Revisorerne angifna syfte; Och Riksdagen får derföre i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes, i den mån stadganden i fråga om förvaring eller fruktbargörande af allmänna verks och inrättningars kontanta, för löpande utgifter icke behöfliga behållningar ej redan förefinnas, i nåder meddela allmän föreskrift derom, att sådana behållningar skola, der sådant utan väsendtlig olägenhet kan ega rum, uti bankinrättning på deposition eller upp- och afskrifning insättas och endast vid behof derifrån uttagas.

Statistiska Tabellkommissionen.

Enligt Statistiska Tabellkommissionens räkenskaper hade under revisionsåret qvartalsvis utbetalts till Kamereraren i Kommerskollegium, Kammarherren E. G. Leyonmarck ett sammanräknadt belopp af 750 R:dr, utgörande honom, såsom revisor i f. d. Kommissionen öfver Tabellverket, tillagdt arvode.

I afseende å ifrågavarande arvode hade Revisorerne inhemtat, *hurusom* Leyonmarck, hvilken den 12 Januari 1836 blifvit konstituerad att bestrida revisorstjensten i dåvarande kommissionen öfver Tabellverket, efter detta verks upplösning, som, jemlikt Kongl. Brefvet den 22 Juli 1858, med slutet af nämnda månad egt rum, hos Kongl. Maj:t sökt att få uppbära sin i nämnda kommission innehafda lön af 750 Rdr in-

till dess han å Rikets stat erhölle annan tjenstebefattning med högre lön; *att* Eders Kongl. Maj:t uti nådigt Bref den 30 Juli 1859 förklarat, att då Leyonmarck, hvilken ej innehaft fullmakt å revisorsbefattningen, utan allenast genom konstitutorial blifvit förordnad att förrätta densamma, sedermera vid nämnda kommissions upplösning och dess göromåls öfverflyttning till Statistiska Tabellkommissionen afböjt det honom gjorda förslag att söka anställning i detta embetsverk, Leyonmarcks anhållan icke kunde i vidsträcktare mån bifallas, än att t. f. Chefen för Statistiska Centralbyrån egde att, om och när Leyonmarck sig dertill anmälde, tilldela honom mot hans förra åligganden såsom revisor svarande enahanda göromål inom byrån, i hvilket fall Leyonmarcks arvode för denna tjenstgöring borde med 750 Rdr årligen utgå tills vidare af det till extra tjenstebiträden inom byrån anvisade anslag; *att*, sedan Leyonmarck derefter anmält sig att från och med September månad 1859 vilja åter inträda i sin förra revisorstjenstgöring, med den anhållan likväl att, då han, såsom tillika anställd i Kommerskollegium, under hela den tid han innehaft ifrågavarande revisorstjenst egt att hemma hos sig på lämplig tid verkställa revisorsgöromålen, honom måtte äfven dädanefter tilldelas endast sådana göromål, som han kunde i sin bostad förrätta, Eders Kongl. Maj:t uti nådig proposition till Rikets vid 1859—1860 årens riksmöte församlade Ständer föreslagit och Rikets Ständer medgifvit, att på kommissionens stat finge uppföras det arvode af 750 Rdr årligen, som Leyonmarck, enligt Eders Kongl. Maj:ts beslut, egde uppbära, med skyldighet att inom Statiska Centralbyrån förrätta emot hans förra åliggande såsom revisor i f. d. Kommissionen öfver Tabellverket svarande göromål; samt *att* t. f. Chefen för Statistiska Centralbyrån redan uti underdånigt memorial af den 17 December 1860 fäst Eders Kongl Maj:ts nådiga uppmärksamhet på svårigheten att inom denna byrå för Leyonmarck finna några mot hans förra åligganden såsom revisor i f. d. Kommissionen öfver Tabellverket fullt svarande göromål och sedermera uti embetsmemorial till Chefen för Civildepartementet af den 15 Augusti 1862 fäst dess uppmärksamhet på det oegentliga förhållande, att, såsom orden lyda, »Statistiska Tabellkommissionens stat skall belastas med ett arvode af 750 Rdr årligen till en f. d. tjensteman i den numera upplösta Tabellkommissionen, hvilken tjensteman af sin innehafvande kamererarebefattning i Kongl. Kommerskollegium är förhindrad att göra någon tjenst i Statistiska Centralbyrån.»

Enär Leyonmarck, hvars anspråk på utbekommande af ifrågavarande arvode, enligt hvad af Kongl. Brefvet den 30 Juli 1859 inhemtades, då icke sträckt sig till längre tid, än till dess han å Rikets stat erhölle

annan tjenstebefattning med högre lön, redan den 30 November 1860 blifvit befordrad till kamererarebefattning i Kommerskollegium och derigenom kommit i åtnjutande af högre lön å nämnda stat än den, han på grund af sin fullmakt såsom kammarförvandt förut innehaft, hade, enligt Revisorernes åsigt, endast af denna anledning ifrågavarande arvode bort upphöra att vidare utgå. Då dertill komme att, enligt de af Rikets Ständer vid 1856—1858 samt 1859—1860 årens riksdagar beslutade bestämmelser, dels tjensteman inom Statistiska Centralbyrån icke finge tillika innehafva annan allmän befattning, dels tjenst inom den lönegrad, kamererarebefattning i Kommerskollegium medförde, icke finge hos samma person med annan tjenst med lön å rikets stat förenas, samt Leyonmarck, enligt hvad Chefen för Statistiska Centralbyrån upplyst, i allt fall icke uppfyllt det vilkor, hvarunder ifrågavarande arvode blifvit af Rikets Ständer beviljadt, hade Revisorerne ansett sig icke kunna underlåta att å förhållandet fästa Riksdagens uppmärksamhet för den åtgärd, som i anledning deraf kunde påkallas.

Med hänseende till hvad sålunda förekommit, och då vid tiden för aflåtande af förrberörda nådiga Bref af den 30 Juli 1859 lönen vid den kammarförvandtsbefattning, hvarå Leyonmarck då innehade fullmakt, utgjorde 2,200 R:dr, hvaremot den kamereraretjenst, till hvilken han den 30 November 1860 blifvit utnämnd, är förenad med 3,500 R:drs lön, har Riksdagen funnit uppenbart, att det ifrågavarnade arvodet från och med månaden näst efter sistnämnda dag icke bort till Leyonmarck utgå. Riksdagen har emellertid ansett sig endast böra i underdånighet anhålla, det täcktes Eders Kongl. Maj:t i nåder föranstalta att det å Statistiska Tabellkommissionens stat uppförda arvode åt en tjensteman vid f. d. Tabellkommissionen icke vidare må till Leyonmarck utbetalas.

Svenska Akademien.

Utaf Svenska Akademiens ordboksarbete, till hvars fortsättande från och med år 1854 varit beviljadt ett årligt anslag af 3,750 R:dr, hvilket vid 1859—1860 årens riksdag uppfördes å ordinarie stat, och hvartill alltså af statsmedel utgått 67,500 R:dr, hade under år 1870 utkommit första häftet, innefattande bokstafven A. I anledning af hvad Akademien yttrat uti det förord, hvarmed Akademien beledsagat detta häfte och hvaraf Revisorerne meddelat ett utdrag, hade hos Revisorerne tvekan uppstått, huruvida anordningen för ifrågavarande arbete, hvars utgifvande redan varit förenadt med icke ringa kostnader, vore

fullt lämplig och ledande till arbetets fullbordande med den skyndsamhet ändamålet kräfde.

Den tvekan, Revisorerne sålunda uttalat i afseende på ändamålsenligheten af anordningarne för Svenska Akademiens ordboksarbete, har Riksdagen icke kunnat annat än dela, och denna tvekan har vunnit ökadt stöd i innehållet af det utaf Akademien i anledning af Revisorernes anmärkning afgifna underdåniga utlåtande. Det har således synts Riksdagen väl värdt att öfverväga, huruvida icke ifrågavarande arbete borde ordnas på ett sätt, som mera befordrade dess raskare fortskridande. Arbetets stora nationela betydelse gör det otvifvelaktigt förtjent att af statsmedel understödjas, desto heldre som, utan sådant understöd, ringa utsigt lärer förefinnas att det någonsin skulle kunna tillfredsställande genomföras. En jemförelse mellan det betydliga belopp, hvartill de hittills för arbetet under längre tid använda statsmedel uppgå, och det resultat, som kunnat för allmänheten framläggas, lärer emellertid gifva fullt stöd för den mening, att de hittills vidtagna anordningarne icke kunna anses tillfredsställande. Det har förefallit Riksdagen, som vore det både med god hushållning och med behörigt erkännande af arbetets vigt mera öfverensstämmande att, äfven med en för en tid något förhöjd utgift, söka fortskynda detsamma, så att ordboken en gång må kunna fullbordas och åt den nationela språkodlingen bereda den nytta, som eftersträfvas, än att alltjemt fortfara att utbetala ett anslag, som, tilläfventyrs otillräckligt att åt ordboksarbetet bereda önskvärdt fortskridande, i sjelfva verket icke, att döma af hittills vunnen erfarenhet, lemnar för det allmänna något resultat, som motsvarar de för längre tidrymd betydliga medel, som utan nämnvärdt närmande till målet uppoffras. Riksdagen får derföre i underdånighet anhålla, det täcktes Eders Kongl. Maj:t taga under öfvervägande, huruvida icke i afseende å det åt Svenska Akademien uppdragna arbete för utarbetande af en ordbok öfver svenska språket, må kunna träffas anordningar, som betrygga arbetets raskare fortskridande och ordbokens fullbordande inom en ej för mycket aflägsen tid, samt, om förhållandena dertill föranleda, till Riksdagen göra den framställning i ämnet, som för nämnda ändamåls vinnande må kunna anses behöflig.

Bibelkommissionen.

Af en utaf Revisorerne meddelad redogörelse för Bibelkommissionens räkenskap har inhemtats, att nämnda kommissions tillgångar

vid 1869 års slut utgjordes af kontant behållning 4,235 R:dr 32 öre, utlånta medel 43,900 Rdr, utestående räntemedel 180 R:dr eller tillsammans 48,315 R:dr 32 öre; Och då en medelsförvaltning, särdeles af det omfång som den ifrågavarande, synts Revisorerne vara för kommissionens ändamål främmande, hade Revisorerne, utgående från den vid flera föregående revisioner uttalade och af Statskontoret uti underdånigt utlåtande af den 31 December 1869 biträdda åsigt om lämpligheten af en gemensam fond- och kassaförvaltning, ansett sig böra hos Riksdagen hemställa, om icke förvaltningen af ifrågavarande medel kunde från kommissionen skiljas, på det att kommissionen finge uteslutande egna sin verksamhet åt sitt egentliga uppdrag, hvars snara afslutande, efter kommissionens nära hundraåriga tillvaro, af flera skäl vore önskvärdt.

Till alla delar instämmande i de af Revisorerne i denna fråga uttalade åsigter, får Riksdagen i underdånighet anhålla, det måtte Eders Kongl. Maj:t i nåder täckas förordna derom, att de under Bibelkommissionens förvaltning befintliga medelstillgångar blifva till Statsknotoret öfverlemnade.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 8 Maj 1872.

Stockholm 1872. Associations-Boktryckeriet.

N:o 54.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 8 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 8 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i anledning af gjorda framställningar angående upphörande af hofveriskyldigheten till kungsgårdar och militiebostället i Skåne.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 55.)

S. A. K.

Inom Riksdagens båda Kamrar hafva förslag blifvit väckta derom, att, för den händelse Riksdagen genom bifall till Eders Kongl. Maj:ts i den nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof gjorda framställning om anslag »till inlösen af dagsverksskyldighet från hästhemman i Skåne» skulle efterskänka den dessa hemman enligt kongl. reglementet den 7 November 1695 påliggande arbetsskyldighet, Riksdagen då ock måtte i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t behagade vidtaga sådana åtgärder, att Rikets Ständers beslut om dagsverksskyldighetens allmänna upphörande måtte komma till tillämpning äfven beträffande innehafvare af de hemman, hvilka utgöra hofveri till kungsgårdar eller militiebostället i Skåne, och att Eders Kongl. Maj:t täcktes låta uppgöra och till Riksdagen afgifva förslag om den ersättning, som för sådant fall vore erforderlig, derest icke rättigheten att disponera ifrågavarande hofverier funnes kunna upphöra vid ombyten af kungsgårdarnes eller boställenas innehafvare.

Vid pröfning af denna fråga har Riksdagen, som uti underdånig skrifvelse den 10 sistlidne April, angående regleringen af utgifterna under riksstatens fjerde hufvudtitel, redan anmält, att Eders Kongl. Maj:ts ofvanomförmälda nådiga förslag om inlösen af dagsverksskyldighet från hästhemman i Skåne vunnit Riksdagens bifall, funnit ådagalagdt, att nämnda dagsverksskyldighet hvarken till sitt upphof eller beskaffenhet har något gemensamt med de uti hemmanens ränta och skattläggning icke inbegripna dagsverks- och arbetsskyldigheter, som in natura utgjorts och ännu utgöras till en del kungsgårdar eller militieboställen i Skåne, och om hvilka skyldigheters afskaffande framställningar nu blifvit inom Riksdagen gjorda.

Jemlikt Rikets Ständers vid 1853—1854 årens riksmöte fattade, af Eders Kongl. Maj:t den 8 September 1854 i nåder gillade beslut, skulle sistnämnda, ursprungligen obegränsade, men sedermera till vissa arbetsprestationer, såsom uppplöjandet af en viss jordrymd, inbergandet af grödan å en viss åker, transporter af vissa qvantiteter spanmål eller ved m. m., för hvarje hemman eller hemmansdel bestämda arbets- eller hofveriskyldighet, hvilken vid en af numera aflidne Kammarrådet i Kammarkollegium L. E. Cassel, jemlikt nådigt förordnande, år 1844 verkställd undersökning uppskattats till visst antal dagsverken, upphöra mot det att de arbetsskyldige i stället utgjorde dels den hemmanen åliggande, mot arbetskyldigheten förut afkortade, indelta räntan och dels derutöfver en vid nämnda undersökning efter de beräknade dagsverkenas antal på vissa grunder bestämd årlig afgäld; hvarjemte bestämmelser då äfven medelades om ersättning åt vederbörande boställsinnehafvare för upphörandet af det förut åtnjutna arbetsbiträdet.

Enligt hvad Riksdagen vidare inhemtat, hafva äfven till följd af detta beslut, utaf de till åtskilliga kungsgårdar och militieboställen ursprungligen arbetsskyldiga, $143^{79}/_{96}$ mantal, $77^{2}/_{3}$ mantal blifvit befriade från utgörande af dagsverken in natura, hvaremot i anledning deraf att innehafvarne under anförande bland annat, att den ifrågasatta ersättningen vore för hög, vägrat att ingå på de föreslagna vilkoren, arbetsskyldigheten qvarstode för $66^{5}/_{32}$ mantal.

I anledning af hvad sålunda förekommit, har Riksdagen visserligen icke funnit skäligt, att ifrågavarande arbetsskyldighet skulle efterskänkas för de hemman, hvilkas innehafvare icke velat derifrån vinna befrielse genom godkännande af de i öfverensstämmelse med fastställda grunder föreslagna öfverenskommelser, helst ett sådant eftergifvande skulle innefatta en orättvisa emot alla dem, icke blott inom provinsen Skåne, utan äfven inom andra landskap, som emot lösen vunnit befrielse från dagsverksskyldighetens utgörande in natura. Emellertid har det synts ej oantagligt, att det af de ännu arbetsskyldige för deras vägran att på regleringen ingå anförda skäl, att den ifrågasatta ersättningen vore för hög, numera icke saknar all grund, i det genom vid jordbruket i allmänhet införda förbättrade arbetsmetoder och andra förhållanden en lindring sannolikt åstadkommits i den arbetshemmanen åliggande arbetsskyldighet, sådan densamma med ledning af då för handen varande förhållanden utaf Kammarrådet

Cassel, enligt hvad af handlingarne inhemtats, till de arbetsskyldiges belåtenhet uppskattades. En förnyad undersökning och uppskattning af de tjenstbarheter, som åligga de ännu arbetsskyldige, jemte derefter lämpad jemkning af de för befrielsen derifrån fastställda grunder torde alltså kunna vara af omständigheterna påkallad, på det att den ännu återstående arbetsskyldighetens, af många skäl önskvärda, afskaffande måtte kunna åvägabringas; hvadan, och då Riksdagens uppmärksamhet äfven blifvit fästad derå, att skyldigheten att utgöra dagsverken in natura till boställen i Skåne ännu qvarstår för ett ej ringa antal s. k. gatehus, Riksdagen får i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes låta efter förnyad undersökning uppgöra och till Riksdagen afgifva förslag dels derom, att Rikets Ständers beslut om upphörande af dagsverksskyldighetens utgörande in natura måtte komma till tillämpning å de hemman och gatehus i Skåne, för hvilka arbetsskyldigheten ännu qvarstår, och dels om den ersättning, som för sådant fall må vara erforderlig, derest icke rättigheten att disponera de ifrågavarande dagsverkena finnes kunna upphöra utan annan ersättning än den, som kan varda de arbetsskyldige till utgifvande ålagd.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 8 Maj 1872.

N:o 55.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 8 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 8 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående upplåtelse af en del utaf bastionen Drottningen jemte kronan tillhörig mark i Christianstad för anläggning af en vattenledning.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 56.)

S. A. K.

Uti en den 8 sistlidne Mars till Riksdagen aflåten nådig proposition är meddeladt, hurusom stadsfullmäktige i Christianstad, med förmälan att i staden uppstått fråga om anläggande af en vattenledning, hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anfört, att det funnits vara ej mindre till fördel för anläggningen än äfven ledande till besparing i kostnaden för densamma, *om* höjdreservoiren eller det s. k. vattentornet finge anbringas å vallen till bastionen Drottningen, *om* ett så stort antal af de i samma bastion befintliga kasematter, som erfordrades för att deruti anbringa maskiner, kittlar och pumpar jemte upplag af kol, finge af kommunen för nämnda ändamål disponeras, samt *om* ett nödigt utmål af den kronan tillhöriga mark emellan vallen och Norra Kaserngatan finge användas för att der anlägga filtrer och behållare för det filtrerade vattnet; och då en vattenledning i staden jemväl skulle medföra stora fördelar för kronan, som der egde flera dyrbara hus och byggnader, hvilka icke vore mot eldfara försäkrade, och de erforderliga kasematterna, enligt stadsfullmäktiges för-

menande, utan särdeles stor olägenhet skulle kunna undvaras af de myndigheter, som för närvarande öfver kasematterna förfogade, hade stadsfullmäktige i underdånighet anhållit: att Eders Kongl. Maj:t, till underlättande af den börda, samhället genom ifrågavarande i sanitärt, ekonomiskt och moraliskt afseende så vigtiga anläggning, hvilken vore beräknad att kosta 110,000 R:dr, sig åtoge, ville i nåder tillåta, det staden finge för det uppgifna ändamålet, tillsvidare och intilldess Eders Kongl. Maj:t annorlunda förordnade, afgiftsfritt begagna så stor del af bastionen Drottningen vid staden, som funnes utmärkt å en bilagd ritning, eller den del af vallen med deruti befintliga kasematter jemte den kronan tillhöriga mark emellan vallen och Norra Kaserngatan, som vore belägen emellan jernvägens gräns i vester och en linie, dragen emot östra hörnet af Teatergatan, i öster; hvartill stadsfullmäktige vågade desto heldre förvänta bifall, som bastionen genom den afsedda anläggningen icke komme att rifvas eller för till äfventyrs i en framtid inträffande militärbehof onyttiggöras, samt staden, derest den nu sökta rättigheten erhölles, ville förklara sig villig att, så länge bastionen Drottningen finge af staden för vattenledningen afgiftsfritt brukas, icke begagna sig af den genom Kongl. brefvet den 12 Juli 1860 staden beviljade rättighet att för vattenhemtning genombryta vallen midt emot Vestra Storgatan.

Efter vederbörandes hörande, och då handlingarne i målet utvisade, att åstadkommandet af ifrågavarande vattenledning, hvilken skulle medföra synnerligt gagn ej allenast för staden Christianstad utan äfven för kronan, med afseende på dess fastigheter i nämnda stad och derstädes förlagda militärtrupp, vore i väsendtlig mån beroende derpå, huruvida den sökta upplåtelsen af jord m. m. kunde blifva beviljad, har Eders Kongl. Maj:t nu begärt Riksdagens medgifvande dertill, att ifrågavarande del af bastionen Drottningen med derå befintliga kasematter måtte af Eders Kongl. Maj:t för omförmälda ändamål få åt staden med full eganderätt öfverlåtas, mot det att staden utan särskild godtgörelse sträckte vattenledningen till alla de kronans dervarande etablissement, som af dylik förmån vore i behof, samt emot rättighet för kronans egendomar i staden och Vendes artilleriregemente att af vattenledningens fördelar framgent sig begagna på de vilkor i öfrigt, som Eders Kongl. Maj:t, efter förslag af stadsfullmäktige, kunde finna antagliga.

Vid behandlingen af denna nådiga proposition har Riksdagen, lika med Eders Kongl. Maj:t, ansett det ändamål, hvartill upplåtelse af kronan tillhörig mark nu blifvit ifrågasatt, vara af stor vigt, men då stadsfullmäktiges i Christianstad hos Eders Kongl. Maj:t gjorda underdåniga anhållan endast afsett att tills vidare få afgiftsfritt begagna den till vattenledningen erforderliga del af bastionen Drottningen, har Riksdagen funnit så mycket mindre skäl att medgifva samma områdens upplåtande åt staden under full eganderätt, som både Arméförvaltningen, chefen för fortifikationen och t. f. generalfälttygmästaren uti deras i ämnet afgifna underdåniga utlåtanden yttrat betänkligheter emot bifall till den gjorda framställningen, hvarförutan Riksdagen ansett såsom vilkor för upplåtelsen äfven böra, i öfverensstämmelse med stadsfullmäk-

tiges medgifvande, föreskrifvas, att staden Christianstad afsäger sig den genom Kongl. brefvet den 12 Juli 1860 staden beviljade rättighet att för vattenhemtning genombryta vallen midt emot Vestra Storgatan.

Riksdagen har alltså på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande nådiga proposition, att Riksdagen medgifvit, det ifrågavarande del af bastionen Drottningen med deri befintliga kasematter må i och för anläggning af vattenledning åt staden Christianstad upplåtas, att af staden, så länge vattenledningen derstädes vidmakthålles, för detta ändamål afgiftsfritt begagnas, emot det att dels staden utan särskild godtgörelse sträcker vattenledningen till alla de kronans dervarande etablissement, för hvilka dylik förmån påfordras, dels kronans egendomar i staden och den militärtrupp, som är eller varder der förlagd, berättigas att af vattenledningens fördelar framgent sig begagna på de vilkor i öfrigt, som Eders Kongl. Maj:t, efter förslag af stadsfullmäktige, kan finna antagliga, dels ock staden förklarar sig villig att, så länge förrberörda bastion för vattenledningen afgiftsfritt brukas, icke begagna sig af den genom Kongl. brefvet den 12 Juli 1860 staden beviljade rättighet att för vattenhemtning genombryta vallen midt emot Vestra Storgatan.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 8 Maj 1872.

N:o 56.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 8 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 10 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående de i 63 § Regeringsformen föreskrifna kreditivsummor.

(Stats-Utskottets Memorial N:o 59.)

S. A. K.

Med anledning af stadgandet i 63 § Regeringsformen att, för oförutsedda händelser, tvänne särskilda summor böra vid hvarje riksdag anslås och till utbetalning från Riksgälds-kontoret anvisas, den ena att vara tillgänglig då Konungen till rikets försvar eller andra högst vigtiga och angelägna ändamål, sedan hela Stats-Rådets tankar deröfver blifvit inhemtade, finner den vara oundgängligen nödig, den andra, att, vid infallande krig, af Konungen lyftas, sedan han Stats-Rådet in pleno hört och Riksdagen sammankallat, har Riksdagen bestämt den förra af dessa summor till en million femhundratusen riksdaler riksmynt, äfvensom den sednare, eller det så kallade stora kreditivet, till tre millioner riksdaler samma mynt.

Med underdånigt tillkännagifvande häraf, framhärdar Riksdagen etc.

Stockholm den 10 Maj 1872.

N:o 57.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 10 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i fråga om förberedande undersökningar, rörande Kongl. hofstallets förflyttning samt uppförande af nytt Riksdagshus å Helgeandsholmen, äfvensom Riksbankens och Riksgälds-kontorets förläggande till samma holme.

(Sammansatta Stats- och Banko-Utskottets Utlåtande N:o 1.)

S. A. K.

Enär Riksdagens hus icke kunde anses motsvara de allmänt erkända anspråken på en till begagnande af svenska folkets ombud vid deras årliga sammanträden afsedd byggnad, har Riksdagens uppmärksamhet blifvit fästad derpå, att en för detta ändamål i allo lämplig plats erbjöde sig å vestra delen af Helgeandsholmen, så framt de der nu befintliga åbyggnader utan alltför stora uppoffringar kunde undanrödjas och annan plats, än den nuvarande, för Kongl. stallet beredas. Då likväl något beslut i detta ämne icke kan ifrågasättas, innan fullständig utredning vunnits om de kostnader, som med företagets utförande blifva förenade, har fråga blifvit väckt om tillvägabringande af en sådan utredning. Derjemte har hos Riksdagen blifvit anmäldt, att de byggnader, hvilka hittills för Riksbanken begagnas, äro för ändamålet alldeles otjenliga; att det vore af stor vigt att för banken kunde erhållas en annan plats, belägen mera centralt och i öfrigt beredande tillräckligt utrymme äfvensom nödig trygghet mot eldfara; samt att en sådan plats möjligen kunde erhållas i sammanhang med den ifrågasatta

regleringen af Helgeandsholmen, och det väckta förslaget om uppförande derstädes af ett nytt riksdagshus, enär antingen å nämnde holme skulle kunna erhållas plats för bankbyggnaden eller, sedan nytt riksdagshus blifvit uppfördt, det nuvarande riksdagshuset kunde upplåtas till annat offentligt ändamål och dymedelst någon statens egendom, som lemnade erforderligt utrymme och vore för bankens behof väl belägen kunde blifva för sitt hittillsvarande bruk obehöflig samt förty få af Riksbanken, mot godtgörelse till staten, öfvertagas och användas till uppförande af ny bankbyggnad.

Då Riksdagen, med afseende å hvad sålunda blifvit anfördt samt i betraktande af öfriga med denna fråga gemenskap egande omständigheter och förhållanden, anser af vigt, att en fullständig utredning må erhållas ej mindre beträffande Kongl. hofstallets förflyttning från Helgeandsholmen till annan lämplig plats, än ock om kostnaden för en sådan förflyttning samt huruvida ett mot ändamålet fullt svarande riksdagshus må kunna på Helgeandsholmen uppföras, äfvensom angående möjligheten och ändamålsenligheten att dit förlägga Riksbanken och möjiigen äfven Riksgäldskontoret, eller ock att på annat sätt bereda lämplig lokal för Riksbanken, har Riksdagen beslutat uppdraga åt fullmäktige i Riksgäldskontoret, gemensamt med fullmäktige i Riksbanken:

a) att, sedan fullmäktige satt sig i förbindelse med de vederbörande, hvilka i fråga om Helgeandsholmens ordnande samt om Kongl. hofstallets förflyttning till annan lämplig plats böra höras, låta verkställa fullständig utredning, dels om kostnaden för en sådan förflyttning, dels huruvida ett mot ändamålet fullt svarande riksdagshus må kunna å Helgeandsholmen uppföras samt om möjligheten och ändamålsenligheten att antingen i samma byggnad inrymma Riksbanken och Riksgäldskontoret, eller ock för Riksbanken på annat sätt bereda lämplig lokal, antingen på Helgeandsholmen eller i dess granskap;

b) att låta uppgöra fullständiga ritningar och kostnadsförslag till Helgeandsholmens ordnande och bebyggande för ofvannämnda ändamål, dervid bör utredas kostnaden särskildt för uppförande af endast riksdagshus samt särskildt antingen för bankens och Riksgäldskontorets inrymmande i riksdagshuset, eller för uppförande af bankohus på Helgeandsholmen eller annan lämplig plats;

c) att för frågans bästa möjliga lösning bereda tillfälle till täflan för dem, som vilja afgifva ritningar och förslag i ämnet, samt för sådant ändamål utfästa lämpliga belöningar; börande kostnaden såväl härför, som för öfriga i följd af Riksdagens åt fullmäktige nu lemnade uppdrag föranledda utredningar, med hvad dertill hörer, bestridas till hälften af bankens och till hälften af Riksgäldskontorets medel;

d) att utreda om och i hvad mån samt under hvilka vilkor Stockholms stads fullmäktige kunna vara hugade eller skyldige att deltaga i de med Helgeandsholmens ordnande förenade kostnader;

e) att, sedan ärendet sålunda erhållit all nödig utredning, till nästkommande

Riksdag inkomma med fullständiga förslag i ämnet samt i sammanhang dermed utreda på hvad sätt nuvarande riksdagshus äfvensom öfriga fastigheter, som i följd af dessa förslag icke vidare för sitt nuvarande ändamål behöfvas, må kunna ändamålsenligen för allmänt behof användas eller lämpligen föryttras;

och har Riksdagen för bestridande af de med fullgörandet af förevarande uppdrag förenade kostnader till fullmäktiges disposition anvisat ett belopp af tiotusen riksdaler.

Med anmälan om det åt fullmäktige i Riksgäldskontoret och Riksbanken sålunda lemnade uppdrag, får Riksdagen härmed i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes taga frågan om Kongl. hofstallets förflyttning till annan lämplig plats under nådig pröfning, samt anbefalla vederbörande embetsverk och myndigheter att i allt hvad härmed eger gemenskap tillhandagå fullmäktige med nödiga upplysningar, utredningar och förslag.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 10 Maj 1872.

N:o 58.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 10 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i anledning af väckta förslag om eftergift af kronans rätt till en del dana-arf.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 35 och Memorial N:o 65.)

S. A. K.

Riksdagen, som i ett sammanhang förehaft dels Eders Kongl. Maj:ts den 26 Januari och den 1 Mars innevarande år till Riksdagen aflåtna nådiga propositioner, angående eftergift af kronans rätt till en del dana-arf, dels ock åtskilliga inom Riksdagen i likartadt syfte gjorda framställningar, får härmed i underdånighet anmäla sina i dessa frågor fattade beslut.

1:o. Jemte meddelande, hurusom hos Eders Kongl. Maj:t följande utaf vederbörande Länsstyrelser till bifall förordade underdåniga ansökningar blifvit uti ofvanberörda hänseende gjorda, nemligen:

af stadsfullmäktige i Halmstad, som anhållit, att Halmstads församling måtte, såsom bidrag till dess kyrkobyggnad, få komma i åtnjutande af qvarlåtenskapen efter derstädes den 21 Maj 1860 aflidna, ogifta Lovisa Charlotta Löfström, hvilken qvarlåtenskap vid 1871 års början utgjort 504 R:dr 67 öre;

af stadsfullmäktige i Linköping, som anhållit, att arfsmedel efter ogifta Carin Dahlström, som derstädes aflidit den 1 April 1863 och, enligt bouppteckning,

efterlemnat en behållning af 2,470 R:dr 24 öre, måtte öfverlåtas till staden såsom bidrag till bestridande af kostnaden för dess drainering, en åtgärd, som, särskildt vid kolerans uppträdande sommaren och hösten 1866, visat sig, isynnerhet för vissa trakter, som egde ett vattensjukt läge, af stort behof påkalladt, men som af brist på tillgångar hittills icke kunnat vidtagas;

af pastorsembetet i Filipstad, som anhållit, att, till förmån för dervarande slöjdskola för flickor ur arbetsklassen, måtte anvisas arfsmedel efter arbetskarlen Erik Olssons i nämnda stad den 9 Oktober 1869 aflidna enka, Ingeborg Magnusdotter, hvilka medel enligt arfskifte utgjort 178 R:dr 50 öre;

af kommunalstyrelsen i Össeby Garns socken af Stockholms län, som anhållit att, till lindring i kommunens dryga utskylder, hvilka uppgått ända till 44 öre per fyrk, utan att någon synnerlig utsigt till nämnbar minskning deri förefunnes, få till folkskolans bästa använda arfvet efter den 25 April 1860 aflidne drängen Erik Andersson i Sjöberg af nämnda socken, hvars qvarlåtenskap, enligt tillgängliga bouppteckningshandlingar, uppginge till 410 R:dr 29 öre;

af skolrådet i Ekerö församling af Stockholms län, som, enligt på kyrkostämma meddeladt uppdrag, anhållit, att församlingen, hvars innevånare, utgörande omkring 980 personer, till flertalet bestodo af fattigt statfolk samt stat- och jordtorpare, måtte, såsom bidrag för en nödig befunnen tillbyggnad af dervarande folkskolehus, få disponera qvarlåtenskapen efter den 12 Januari 1861 vid Kaggeholm aflidne drängen Lars Olofsson, hvilkens qvarlåtenskap den 1 Januari 1870 uppgått till 370 R:dr 60 öre;

af vagnmakaren Elof Mårtensson i Höxeröd inom Malmöhus län, som anhållit att få på sig öfverlåtna arfsmedlen efter sin den 17 Mars 1869 aflidna hustru, Kerstin Andersdotter, utgörande, enligt arfskifte, 107 R:dr 19 öre;

af barnalärarinnan i Lidköping, enkan Carin Fischier, född Calamnius, hvilken anhållit, att till henne, som vore 79 år gammal och med 4 oförsörjda döttrar befunne sig i behöfvande omständigheter, måtte öfverlåtas de arfsmedel, som hennes fordna fosterbarn, ogifta Eva Jacobsson, vid sin inom Tjörns härad af Göteborgs och Bohus län den 20 Januari 1869 inträffade död efterlemnat, och hvilka arfsmedel utgjort, enligt bouppteckningen, 547 R:dr 12 öre,

har Eders Kongl. Maj:t, uti den förstnämnda nådiga propositionen, af anförda skäl föreslagit Riksdagen att för sin del medgifva, det de städer, hvilka inom viss tid, som af Eders Kongl. Maj:t skulle bestämmas, förklarade sig villiga afstå från de anslag, samma städer nu i ersättning för förlorade tullfriheter egde uppbära, måtte af Eders Kongl. Maj:t tillförsäkras att, hvar för sig, få åtnjuta kronans rätt till alla dana-arf, som inom den staden nu vore kända eller hädanefter kunde falla, med förbehåll, hvad de redan kända dana-arfven anginge, af den rätt till andel deri, som enligt gällande bestämmelser lagligen tillkomme kammaradvokatfiskalen.

Till hvad Eders Kongl. Maj:t i förevarande hänseende behagat föreslå har

Riksdagen icke funnit skäl att lemna bifall. Då emellertid ofvanomförmälda underdåniga ansökningar om efterskänkande af dana-arf samtliga blifvit af vederbörande länsstyrelser till bifall förordade, i öfverensstämmelse hvarmed Eders Kongl. Maj:t jemväl gjort nådig framställning om eftergift af kronans rätt till de utaf förrberörda dana-arf, hvilka fallit inom landtkommuner, har Riksdagen för sin del beviljat de sökta eftergifterna, dervid Riksdagen likväl ansett sig, för det fall att dana-arfvet, hvilket är i fråga att afstås till stad, som af statsverket uppbär ersättning för förlorad tullfrihet, uppgår till så stort belopp, att räntan å detsamma motsvarar eller öfverstiger berörda till staden utgående ersättning, böra vid medgifvandet fästa det vilkor att staden afstår från nämnda ersättning. För de nu ifrågavarande städer åter, hvilkas anslag öfverstiga räntan å dana-arfsbeloppet, har Riksdagen ansett ett dylikt vilkor, som det nyss nämnda, icke kunna bestämmas, utan torde till dessa städer tullfrihetsersättningen fortfarande böra utgå, intill dess, vid frågan om beviljande af någon emot samma ersättning svarande förmån, vilkor kan göras om densammas afstående. I öfverensstämmelse härmed och då Riksdagen inhemtat, att såsom ersättning för förlorade tullfriheter af statsverket utgå: till staden Halmstad 125 R:dr 65 öre, till Linköping 76 R:dr 5 öre samt till Filipstad 139 R:dr 62 öre, har, med förbehåll af den rätt, som lagligen kan kammaradvokatfiskalen tillkomma, Riksdagen för sin del efterskänkt kronans rätt i afseende å följande dana-arf, nemligen:

efter ogifta Lovisa Charlotta Löfström, till förmån för Halmstads församling såsom bidrag till dess kyrkobyggnad;

efter ogifta Carin Dahlström till Linköpings stad, såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för dess drainering, med vilkor att staden afstår från det årliga anslag, staden nu i ersättning för förlorad tullfrihet eger uppbära;

efter arbetskarlen Erik Olssons enka Ingeborg Magnusdotter, till förmån för en i Filipstad inrättad slöjdskola för flickor ur arbetsklassen;

efter drängen Erik Andersson, till förmån för Össeby Garns socken af Stockholms län, för att användas till församlingens folkskolas bästa;

efter drängen Sven Olofsson till förmån för Ekerö församling i nämnda län, att användas såsom bidrag för en nödig befunnen tillbyggnad af dervarande folkskolehus; samt

efter vagnmakaren Elof Mårtenssons i Höxeröd inom Malmöhus län aflidna hustru Kerstin Andersdotter till förmån för den efterlefvande maken.

2:o. Hvad åter angår frågan om efterskänkande af kronans rätt till dana-arf efter ogifta Eva Jacobsson till förmån för barnlärarinnan i Lidköping, enkan Carin Fischier, född Calamnius, har till Riksdagens kännedom kommit, att bemälda enka redan den 17 Maj 1871 aflidit och att hon, jemte andra barn, efterlemnat i behöfvande omständigheter fyra ogifta döttrar, utaf hvilka tvänne lida af obotlig sjukdom. Vid sådant förhållande får Riksdagen, jemte anmälan om hvad sålunda förekommit, till svar meddela att, för den händelse Eders Kongl. Maj:t, efter ärendets utred-

ning, skulle finna arfsmedlen böra enkan Fischiers efterlemnade ogifta döttrar tilläggas, Riksdagen för sin del efterskänkt kronans rätt till berörda arfsmedel, med förbehåll dock af den rätt, som lagligen må kammaradvokatfiskalen tillkomma.

3:o. Med bifall till hvad Eders Kongl. Maj:t uti den nådiga propositionen den 1 sistlidne Mars behagat föreslå, har Riksdagen vidare, med förbehåll af den rätt, som lagligen kan kammaradvokatfiskalen tillkomma, efterskänkt kronans rätt i afseende å följande dana-arf, nemligen:

efter ogifta Catarina Maria Cronér till förmån för Ousby församling, för att användas till åstadkommande af en arbetsinrättning derstädes; och

efter f. d. husaren Nils Wester på Rahla egor till förmån för August Bäckers i gifte med hans numera aflidna hustru födda barn.

4:o. Inom Riksdagen har framställning blifvit gjord derom, att Riksdagen måtte för sin del till förmån för Arboga stad afstå Kongl. Maj:ts och kronans rätt till dana-arf efter den 16 Februari 1861 aflidna musikaliske instrumentmakaren Carl Jacob Nordqvist.

Beträffande detta dana-arf har Riksdagen bland annat inhemtat, att qvarlåtenskapen efter instrumentmakaren Nordqvist, som efterlemnat enka, men inga kända arfvingar, i den efter honom upprättade bouppteckning upptagen till 1,239 R:dr 50 öre, vid sedermera förrättad offentlig auktion uppgått till 1,033 R:dr 7 öre; att Rådstufvurätten i Arboga genom utslag den 8 sistlidne Januari förklarat Kongl. Maj:t och kronan berättigade att såsom dana-arf tillgodonjuta hvad i sterbhuset efter Nordqvist, vid i laga ordning förrättadt arfskifte befunnes utgöra hans lott i boet; samt slutligen att detta dana-arf, i händelse det efterskänktes, skulle komma att användas till ökande af en fond, som vore under bildning för uppförande af ett för Arboga stad behöfligt sjukhus; och har Riksdagen, som vidare inhemtat, att den ersättning för förlorad tullfrihet, som staden Arboga nu eger uppbära, utgör 150 R:dr, vid sådant förhållande ansett sig böra med förbehåll af den rätt, som lagligen kan kammaradvokatfiskalen tillkomma, för sin del medgifva, att kronans rätt i afseende å dana-arf efter musikaliske instrumentmakaren Carl Jacob Nordqvist må till förmån för Arboga stad eftergifvas för att användas till ökande af den fond, som är under bildning för uppförande af ett för nämnda stad behöfligt sjukhus.

5:o. Med förmälan, att genom Eders Kongl. Maj:ts dom den 11 November 1869 blifvit förklaradt, att qvarlåtenskapen efter den 3 Januari 1866 i staden Falkenberg aflidne kopparslagaren D. Johanssons enka Cecilia Lovisa, född de la Roos, skulle såsom dana-arf tillfalla kronan, samt att de af magistraten i Falkenberg till följd deraf den 9 Juni 1870 redovisade och levererade arfsmedlen uppgått till 1,879 R:dr 93 öre, deraf, sedan kammaradvokatfiskalen tillkommande tertial afdragits, kronans behållna andel utgjorde 1,253 R:dr 29 öre, har hos Riksdagen föreslagits, att då staden Falkenberg, hvilken vore ett litet och fattigt samt till sitt läge af naturen ej särdeles gynnadt samhälle, fått och fortfarande måste vidkännas stora uppoffringar

i och för anläggande af hamn, uppförande af skol- och tullhus samt andra arbeten, Riksdagen måtte, i likhet med hvad så ofta vid dylika tillfällen förut skett till förmån för andra kommuner, medgifva, att kronans behållna andel, 1,253 R:dr 29 öre, af ofvanberörda dana-arf till nämnda stad afstodes.

Efter öfvervägande af hvad härvid förekommit och då den ersättning för förlorad tullfrihet, staden Falkenberg eger uppbära, utgör 26 R:dr 51 öre, har Riksdagen för sin del medgifvit. att kronans behållna andel, 1,253 R:dr 29 öre, af danaarfvet efter kopparslagaren Daniel Johanssons enka Cecilia Lovisa, född de la Roos, må å staden Falkenberg öfverlåtas, så framt nämnda stad förklarar sig vilja afstå från det årliga anslag, som staden nu i ersättning för förlorad tullfrihet eger uppbära.

6:o. Slutligen har förslag blifvit väckt derom, att Riksdagen måtte för sin del medgifva, att ett dana-arf å 610 R:dr, som nyligen uppburits af Kongl. Maj:t och kronan efter aflidna Justina Linde, måtte tilldelas Slaka församling af Östergötlands län, för att användas till befrämjande af samma församlings folkskoleväsende.

I afseende å denna fråga har Riksdagen inhemtat, att Justina Linde aflidit i Slaka socken den 6 April 1870 utan att efterlemna kända arfvingar och utan att någon sådan, oaktadt om arfvet utfärdade kungörelser, sedermera sig anmält; samt att, efter det kammaradvokatfiskalen, i ändamål att erhålla redovisning för qvarlåtenskapen efter den aflidna såsom dana-arf, låtit i December månad nästlidet år hos Häradsrätten i orten uttaga stämning å landtbrukaren J. Pettersson i Åsmestad, hvilken af rätten varit förordnad att såsom god man omhändertaga boets förvaltning, bemälde Pettersson, vid stämningens delfående, till kronofogden i orten öfverlemnat behållningen i boet, uppgående, enligt lemnad redovisning, till ofvan uppgifna belopp, hvilket under sistlidne Februari månad genom Eders Kongl. Maj:t befallningshafvande i Östergötlands län blifvit till kammaradvokatfiskalen inlevereradt; och har Riksdagen för sin del medgifvit, att den rätt, kronan kan ega till qvarlåtenskapen efter aflidna ogifta Justina Linde, må till förmån för Slaka socken eftergifvas, för att användas till befrämjande af dess folkskoleväsende, med förbehåll dock af den rätt, som lagligen må kammaradvokatfiskalen tillkomma; hvilket Riksdagen härmed får hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 10 Maj 1872.

N:o 59.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 10 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående statsbidrag till pensionering af tjenstepersonalen vid statens jernvägstrafik och till enke- och pupillkassa för nämnde personals efterlemnade enkor och barn.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 73.)

S. A. K.

Sedan styrelsen för statens jernvägstrafik till Eders Kongl. Maj:t inkommit med underdånigt utlåtande, rörande bildande af kassor till förmån för pensionering af tjenstepersonalen vid nämnda trafik samt denna personals efterlemnade enkor och barn, hvilket utlåtande åtföljdes af *dels ett* utaf särskilda komiterade uppgjordt »förslag till reglering af finansiela vilkor för en pensionsinrättning till förmån för tjenstepersonalen vid statens jernvägstrafik» jemte dertill hörande »promemoria rörande beräkningarne af pensioner och premier vid en pensionsinrättning till förmån för tjenstepersonalen vid statens jernvägstrafik» *dels ock* »förslag till reglering af finansiela vilkor för en enke- och pupillkassa till förmån för tjenstepersonalens vid statens jernvägstrafik efterlemnade enkor och barn» med »promemoria rörande beräkningen af pensioner och premier vid en enke- och pupillkassa till förmån för tjenstepersonalen vid statens jernvägstrafik», så har Eders Kongl. Maj:t uti en den 23 sistlidne Februari aflåten nådig proposition vid hvilken nyssnämnda handlingar bifogats, föreslagit Riksdagen: att af trafikmedlen måtte årligen, räknadt från och med innevarande år, såsom statsbidrag till en pen-

sions-

sionsinrättning för tjenstepersonalen vid statens jernvägstrafik, afsättas ett belopp, som motsvarade en och en half procent af skilnaden mellan statens jernvägstrafiks samtliga inkomster å ena sidan och utgifter för drift och underhåll å den andra, och hvilka belopp skulle nämnda inrättning tillgodogöras i öfverensstämmelse med de föreskrifter, som af Eders Kongl. Maj:t i nådigt reglemente för samma inrättning varda fastställda; dock att, när berörda skilnad första gången uppginge till fem procent af den sammanräknade summa, som anläggningen af de trafikerade stambanorna enligt styrelsens för statens jernvägsbyggnader bokslut kostat, den till förmån för pensionsinrättningen utgående årliga procent skulle ånyo bestämmas efter hvad, på grund af då verkställda sannolikhetsberäkningar angående pensionsinrättningens ekonomiska framtid och öfriga på denna fråga inverkande omständigheter, kunde finnas skäligt; och

att årliga afkastningen af de statens jernvägstrafik tillhöriga, men för densamma för närvarande icke behöfliga jordstycken, hvilken afkastning hittills ingått bland trafikinkomsterna, måtte för innevarande år och vidare framgent tillgodokomma en blifvande enke- och pupillkassa för den vid statens jernvägstrafik anställda tjenstepersonals efterlemnade enkor och barn: dock utan skyldighet för statsverket, att, i den mån omförmälda jordstycken för trafikens räkning eller annat allmänt behof blefve tagna i anspråk, till kassan för deraf uppkommande minskning i inkomst gälda ersättning.

Och har Riksdagen beviljat hvad Eders Kongl. Maj:t, på sätt ofvan är omförmäldt, äskat såsom bidrag till pensionering af tjenstepersonalen vid statens jernvägstrafik och till enke- och pupillkassa för nämnda personals efterlemnade enkor och barn, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de förslag, som legat till grund för och finnas fogade vid Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga proposition.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 10 Maj 1872.

N:o 60.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 10 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse om ändring i lagens stadganden angående giftomannarätt.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 35.)

S. A. K.

Hos Riksdagen har förslag blifvit väckt, åsyftande giftomannarättens upphäfvande i afseende på mö, som myndig är.

För giftomannarätten lärer numera ej finnas någon annan grund än qvinnans behof af ledning och råd af en erfarenhet, som hon sjelf icke kan antagas hafva förvärfvat. Det låter sig också väl försvara, att ett så vigtigt aftal som det om äktenskapet, hvilket är af stor betydelse i afseende på borgerliga rättigheter och förpligtelser, göres, icke mindre än hvarje annat kontrakt, beroende deraf att det ingås mellan personer, som begge äro efter gällande reglor behörige att med förbindande kraft sluta aftal, eller sjelfmyndige, och att således, när den ena kontrahenten det icke är, vederbörande målsmans samtycke bör utverkas. Men sedan man öfvergifvit nämnda förutsättning så vida, att man antagit en viss ålder, då qvinnan anses hafva vunnit den mognad, som gör henne skicklig att, liksom den myndige mannen, sjelf förestå sin egendom, samt henne blifvit tillerkänd rättighet att vid denna ålder i öfrigt fritt förfoga öfver sin person och sina tillhörigheter, välja sig egen bostad, med laga verkan bortgifva eller på annat sätt afhända sig sin förmögenhet o. s. v., så torde följdriktigheten fordra, att man jemväl befriar henne från det beroende, som giftomannainseendet innebär.

Någon gång tillförene, då denna fråga förevarit, har det varit ifrågasatt, att åtminstone åt föräldrar borde bibehållas giftomannarätt äfven för myndig mö. Riksdagen delar icke denna åsigt. Det är nemligen klart, att en qvinna icke kan antagas vara i valet af make förståndigare, om föräldrarne äro döda, än om de lefva. I den förra händelsen kunde man mera än i den sednare säga, att en återhållande makt vore behöflig till afvärjande af oförståndiga äktenskapsförbindelser, emedan, då föräldrarne lefva, en sådan makt i sjelfva verket förefinnes i det förtroende, som naturligen eger rum emellan föräldrar och barn. Oberoende af lagens bud qvarstår det moraliska inflytandet oförminskadt, derest förhållandet emellan föräldrar och barn är sådant det bör vara.

Om nu giftomannarätten i ifrågavarande hänseende borttages, så torde, såsom en gifven följd deraf, lagens stadganden i 2 kap. 10 § och 3 kap. 10 § Giftermålsbalken böra på det sätt inskränkas, att dessa lagrum, i hvad de för derutinnan angifna fall särskildt fordra föräldrars samtycke såsom vilkor för dotters giftermål, icke blifva tillämpliga i afseende på myndig mö. Följdriktigheten synes likaledes fordra, att stadgandet i 6 kap. 1 § Giftermålsbalken icke må tillämpas å mö, som eger ingå äktenskap utan föräldrarnes samtycke, emedan hon i sådant fall är att jemföra med dotter, som blifvit enka.

I enlighet med hvad sålunda blifvit anfördt har Riksdagen för sin del beslutat en författning angående ändring af lagens stadgande i vissa delar rörande giftomannarätten samt föräldrars rätt att hindra dotters giftermål och att göra henne arflös, så lydande:

»Med ändring af hvad i lag finnes stadgadt angående giftomans inseende öfver mö samt om faders och moders rätt att hindra dotters giftermål och att göra henne arflös, förordnas som följer:

1 §.

Mö, som myndig är, stånde ej under giftoman.

2 §.

Hvad i 2 kap. 10 § och 3 kap. 10 § Giftermålsbalken är föreskrifvet angående faders och moders samtycke såsom vilkor för äktenskapet, gälle ej i afseende på mö, som myndig är.

3 §.

Stadgandet i 6 kap. 1 § Giftermålsbalken om faders och moders rätt att göra mö arflös, ege ej tillämpning, der hon vid äktenskapets ingående myndig är, utom i de fall, som i 2 § af samma kap. omförmälas.

4 §.

Mö, som ej står under giftoman, ege sjelf göra sådant förord, som i 8 kap. Giftermålsbalken sägs».

En sådan lagförändring synes äfven påkalla ändring i det i 29 punkten af de för Ridderskapet och Adeln gällande privilegier af den 16 Oktober 1723 förekommande stadgande, »att ingen son, som icke fyllt sina ett och tjugu år eller står under sina föräldrars vård, såsom ock icke eller någon dotter af adligt stånd skall efter denna dag drista sig till att inlåta sig i något äktenskapsförbund utan sina föräldrars ja och samtycke, och att, om fader eller moder äro döda, då tages dertill rätte giftomans samtycke.»

I följd häraf och under förutsättning att förenämnda författningsförslag vinner Eders Kongl. Maj:ts nådiga godkännande, har Riksdagen för sin del vidare beslutat ett tillägg till författningen, så lydande:

»Hvad 29 punkten i Ridderskapet och Adelns privilegier den 16 Oktober 1723 innehåller, stridande mot Kongl. Förordningen angående ändring af lagens stadganden i vissa delar rörande giftomannarätten m. m. den — — — — — — — — — varder härigenom upphäfdt.»

Med anmälan härom och då den sednare frågan, såsom rörande Ridderskapet och Adelns privilegier, torde böra behandlas i öfverensstämmelse med 114 § Regeringsformen, får Riksdagen i underdånighet hemställa, att Eders Kongl. Maj:t, om än Ridderskapet och Adeln icke innan nästa riksdag lemnat sitt samtycke till förändringen, i hvad den rörer nämnda privilegier, likväl täcktes låta utfärda förordning i ämnet till efterrättelse för öfrige svenska medborgare.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 10 Maj 1872.

N:o 61.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren — 10 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till författning angående ändring i vissa fall af gällande bestämmelser om häradsting.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 33.)

S. A. K.

Uti nådig proposition den 22 sistlidne Mars har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen antagande af en så lydande:

»Förordning angående ändring i vissa fall af gällande bestämmelser om häradsting.

Med ändring af hvad 2 kap. 1 och 2 §§ Rättegångsbalken jemte andra lagens rum och författningar innehålla mot denna Förordning stridande, stadgas som följer:

1 §.

I tingslag, som ensamt utgör en domsaga, så ock der två tingslag äro till en domsaga förenade, skola årligen hållas två lagtima ting, det ena, Vårtinget, mellan tjugonde dag jul och midsommar, samt det andra, Höstetinget, mellan September månads början och Thomedag.

2 §.

Utgör tingslag ensamt en domsaga, skall Häradsrätten der hålla allmänna sammanträden, under vårtinget sex gånger och under höstetinget fyra gånger, nemligen, under förra tinget: tjugondedag jul då han på Måndag infaller, men eljest nästa Måndag derefter och sedan hvar fjerde Måndag, som före tingstidens slut inträffar, så räknadt att alltid fyra veckor blifva mellan hvarje Måndag, å hvilken allmänt sammanträde börjas; samt under sednare tinget: första Måndagen i September månad och sedan hvar fjerde Måndag, lika som under vårtinget. Infaller helgedag på Måndag, som för sammanträde blifvit föreskrifven, träde Rätten samman nästa söcknedag derefter; dock skall tiden till nästa allmänna sammanträde från Måndagen räknas.

3 §.

Äro två tingslag till en domsaga förenade, hålle Häradsrätten i hvartdera tingslaget allmänna sammanträden, under vårtinget tre gånger och under höstetinget två gånger, nemligen: *i ena tingslaget*, under vårtinget: tjugondedag jul då han på Måndag infaller, men eljest nästa Måndag derefter och sedan hvar åttonde Måndag, som före tingstidens slut inträffar; och under höstetinget första Måndagen i September och sedan Måndagen åtta veckor derefter; samt *i andra tingslaget* under hvartdera tinget de Måndagar, som infalla fyra veckor från början af hvarje allmänt sammanträde i förra tingslaget. Inträffar helgedag på Måndag, hvarom här sagdt är, vare lag som för slikt fall stadgas i 2 §.

4 §.

För de i 3 § nämnda domsagor bestämme Hofrätten, på häradshöfdingens förslag, i hvilketdera tingslaget tingen först skola börjas, och bör dervid sedermera förblifva, der ej Hofrätten, på särskild framställning, eller ock Konungen pröfvar lämpligt ändring göra. Hvad i ty fall bestämmes varde kungjordt, som om andra påbud till allmän efterrättelse stadgadt är.

5 §.

Äro vid allmänt sammanträde målen flera än att de å en dag kunna utföras, vare Rätten pligtig att nästföljande helgfria dagar fortsätta sammanträdet till dess alla målen förevarit, hvarefter sammanträdet förklaras afslutadt. Å första rättegångsdagen kungöre häradshöfdingen å hvilken följande dag hvarje mål, som öfrigt är, skall förekomma, der det ej förut blifvit till viss dag utsatt.

6 §.

I tingslag, hvarom ofvan sägs, utfärdas stämning till första rättegångsdagen af visst allmänt sammanträde; och skall, der, enligt 12 kap. 1 § Rättegångsbalken eller eljest lagligen uppskof i mål bort meddelas till nästa ting, uppskofvet ske till nästa allmänna sammanträde, eller, om längre rådrum erfordras, till annat sammanträde under samma eller följande ting.

I dessa tingslag skall jemväl, i fall som afses i 12 kap. 2 och 3 §§ Rättegångsbalken, å part, hvilken icke inställer sig å allmänt sammanträde innan detta afslutadt är, tillämpas hvad i nämnda §§ stadgas om påföljd af parts uteblifvande från ting.

7 §.

När mål å allmänt sammanträde blifvit till slut fördt, skall dom afkunnas innan sammanträdet ändas, om den dessförinnan författas kan, men eljest å nästa allmänna sammanträde under tinget. Har mål, som blifvit till slut fördt å sista allmänna sammanträdet, ej kunnat då afgöras, må med doms afkunnande och tingets afslutande anstå till särskildt sammanträde, hvilket dock ej må hållas sednare än medlet af Juli månad för vårtinget och December månads slut för höstetinget. Är mål af den vidlyftighet att det ej kan, på sätt här blifvit stadgadt, å nästa allmänna sammanträde under tinget afdömas, må med domens afsägande anstå till annat allmänt sammanträde under tinget eller, om så erfordras, till tingets slut. Då dom ej genast afkunnas, bör vid målets handläggning tillkännagifvas, när sådant skall ske.

Hvad nu är sagdt om anstånd med doms afkunnande afser icke mål angående häktad.

8 §.

Om tiden, då dom, afkunnad å allmänt sammanträde, skall skriftligen utgifvas, gälle hvad Konungen i ty fall stadgar.

9 §.

I allt hvad till rättegången hörer skall om tingslag gälla hvad genom lag eller författningar angående härad stadgadt är.

Varda två eller flera tingslag af Konungen förenade till ett, skola likväl, derest icke Konungen annorledes förordnar, nämndemän väljas till enahanda antal som tillförene i hvart och ett af dessa tingslag, och fördele häradshöfdingen efter samråd med nämnden tjenstgöringen dem emellan.

10 §.

Pröfvar Konungen att, med hänsyn till särskilda förhållanden, något af de tingslag, som här förut blifvit omförmälda, må undantagas från tillämpningen af ofvan meddelade stadganden, eller att i tingslag, som afses i 3 §, allmänna sammanträden må hållas till större antal och å andra dagar än der sägs, gånge som särskildt förordnadt varder; dock må i sistnämnda fall antalet allmänna sammanträden ej i någotdera tingslaget öfverstiga hvad i 2 § bestämmes.

11 §.

I afseende å domsaga med tre eller flera tingslag göres icke genom ofvan meddelade stadganden ändring i hvad lag och författningar föreskrifva; dock må på Konungens pröfning ankomma, om och i hvad mån sådan anordning af tingen, som med denna författning öfverensstämmer, må i ett eller flera af tingslagen införas.

Hvad sålunda förordnadt är skall till efterrättelse gälla från och med början af år 1873.»

Till denna nådiga framställning har Riksdagen lemnat sitt bifall; hvilket Riksdagen härigenom får i underdånighet tillkännagifva.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 10 Maj 1872.

N:o 62.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 10 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående förändrad lydelse af 6 § i Kongl. förordningen om landsting den 21 Mars 1862.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 33.)

S. A. K.

Sedan Riksdagen bifallit den af Eders Kongl. Maj:t, genom nådig proposition den 22 sistlidne Mars, föreslagna författning angående ändring i vissa fall af gällande bestämmelser om häradsting, så ock med afseende å de i den sålunda antagna författningen förekommande bestämmelser om två årliga ting, af hvilka det ena kallas vårting och det andra hösteting, med särskilda så kallade allmänna sammanträden under hvartdera tinget, har Riksdagen för sin del beslutat, att 6 § i Kongl. förordningen om landsting den 21 Mars 1862 skall erhålla följande förändrade lydelse:

»Val till landstingsman för härad eller tingslag, der det bör genom valmän verkställas, skall förrättas å första rättegångsdagen af lagtima sommartinget i häradet eller tingslaget, men, der sommarting icke hålles, å första rättegångsdagen af lagtima vintertinget. I de orter, der Kongl. förordningen angående ändring i vissa fall af gällande bestämmelser om häradsting den — — — — länder till efterrättelse, skall valet förrättas å första rättegångsdagen af det allmänna sammanträde, som efter April månads utgång först infaller. Möter hinder för valets verkställande å tid, som sagd

är, förrättas det å dag, som valförrättaren utsätter och behörigen kungör. Valmännen skola utan särskild kallelse sig vid valet personligen inställa. Häradsrättens ordförande är valförrättare.

Der valet sker omedelbart i kommunalstämma, skall det vara före Juni månads utgång verkställdt.

Inom samma tid bör ock landstingsmannaval i stad hafva försiggått.»

Med underdånigt tillkännagifvande häraf framhärdar Riksdagen etc.

Stockholm den 10 Maj 1872.

N:o 63.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 10 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående nedsättning i antalet af nämndemän vid husesyner i allmänhet.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 33.)

S. A. K.

Då i författningarne angående husesyner å militiebeställen och prestebol två till sex nämndemän ansetts tillräcklige vid dessa syner, lärer något större antal icke vara behöfligt för andra husesyner, hvilka det åligger domaren på landet att verkställa; och har med anledning häraf Riksdagen för sin del beslutat en författning så lydande:

»Hvad i särskilda författningar är stadgadt derom, att, vid vissa husesyner, syneförrättaren må ega, sig till biträde, tillkalla minst tvänne nämndemän eller flera, högst half nämnd, allt efter som syneförrättaren för synens vidlyftighet pröfvar, skall gälla äfven om andra husesyner, som af domare med nämnd förrättas skola.»

Med underdånigt tillkännagifvande häraf framhärdar Riksdagen etc.

Stockholm den 10 Maj 1872.

N:o 64.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 10 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående ändring i 2 kap. 13 § Kyrkolagen och 2 kap. 3 § Rättegångsbalken.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 33.)

S. A. K.

Hos Riksdagen har i öfvervägande kommit, hurusom erfarenheten visat, att i allmänhet tingsmenigheten föga begagnar sig af tillfället att öfvervara tingspredikan, i synnerhet då den hålles annorstädes än å tingsstaden. Gudstjensten vid tingen synes följaktligen numera vara till egentligen blott för domstolens ledamöter. Vid sådant förhållande torde gällande lag härutinnan lämpligen kunna så ändras, att gudstjenst förrättas endast vid årets början, såsom i fråga om stadsdomstolarne redan är stadgadt, och till hvilken förändring, i hvad den afser kyrkolagens stadgande i ämnet, kyrkomötet, uppå framställning af Eders Kongl. Maj:t, redan lemnat sitt samtycke.

Af anförda skäl har Riksdagen för sin del beslutat en författning, så lydande:

»Med ändring af hvad i 2 kap. 13 § Kyrkolagen och 2 kap. 3 § Rättegångsbalken stadgas om gudstjenst vid häradsting, förordnas, att vid underdomstol å landet skall endast å det lagtima ting, som först på året infaller, innan Rätten till domsäte träder, gudstjenst förrättas.

Hvad sålunda förordnadt är skall till efterrättelse gälla från och med början af år 1873.»

Med underdånigt tillkännagifvande häraf framhärdar Riksdagen etc.

Stockholm den 10 Maj 1872.

STOCKHOLM, tryckt hos J. & A. Riis, 1872.

N:o 65.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 11 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 11 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, angående begrafnings- och öfriga kostnader med anledning af Hennes Maj:t Drottning Lovisas dödliga frånfälle.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 71.)

S. A. K.

Uti en den 12 nästlidne April till Riksdagen aflåten nådig Proposition är meddeladt, att enligt numera afslutade och till Eders Kongl. Maj:t inkomna redogörelser för de kostnader, som med anledning af Hennes Maj:t Drottning Lovisas dödliga frånfälle egt rum för likbegängelse jemte flera vid dylika tillfällen erforderliga och brukliga åtgärder, till bestridande af dessa kostnader förskottsvis utbetalats:

från svenska statsverket	R:dr	44,906: 38.
och från det norska 976 speciedaler 74 sk., motsvarande i svenskt mynt	»	3,906: 47.
eller tillsammans	R:dr	48,812: 85.

Då, om denna summa, hvaruti icke inginge någon utgift, som ansetts böra drabba Sverige eller Norge allena, fördelades å båda de förenade rikena

efter den i liknande fall hittills tillämpade grund, så att på Sverige belöpte $\frac{12}{17}$ och på Norge $\frac{5}{17}$, den svenska andelen funnes utgöra 34,456 R:dr 13 öre, har Eders Kongl. Maj:t nu i nåder äskat, att, till betäckande af Sveriges andel i ofvan anförda förskottssumma, nyssnämnda belopp, 34,456 R:dr 13 öre, måtte varda af Riksdagen anvisadt; och har, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning, Riksdagen till Eders Kongl. Maj:ts disposition å Riksgälds-kontoret anvisat det äskade beloppet, 34,456 R:dr 13 öre.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 11 Maj 1872.

N:o 66.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 11 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 11 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition i fråga om befordringsrätt för de vid marinregementet qvarstående subalternofficerare och det lägre underbefälet samt om ersättning till nuvarande kompanicheferne derstädes för förlorad inkomst i följd af passevolansens upphörande.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 75.)

S. A. K.

Uti en den 8 nästlidne Mars till Riksdagen aflåten nådig Proposition är erinradt, hurusom i anledning af Eders Kongl. Maj:ts uti nådig Propo-

sition till 1871 ås lagtima riksdag angående landtförsvarets ordnande framställda förslag om öfverflyttning af flottans marinregemente från sjö- till landtförsvaret samt om de förmåner och skyldigheter, hvilka efter öfverflyttningen borde befäl och underbefäl vid berörda regemente tillkomma — Riksdagen enligt underdånig skrifvelse af den 16 Maj nämnda år beslutat, bland annat, »att det befäl och underbefäl med vederlikar vid marinregementet, hvilka vid regementets indragning icke blifva behöfliga eller till andra regementen eller korpser transporterade eller till andra allmänna befattningar förflyttade, må vid sina dem genom fullmakt tillförsäkrade aflöningsförmåner och tjenstebefattningar behållas såsom en för Kongl. Maj:t disponibel befälskader, intill dess full pensionsålder är uppnådd, efter hvilken tid de endast underkastas tjenstgöring i likhet med dem af deras vederlikar, som erhållit afsked med fyllnadspension»; och har Eders Kongl. Maj:t nu af anförda skäl föreslagit Riksdagen att, såsom tillägg till dess ofvan omförmälda beslut, medgifva:

att nu varande kompanichefer och fanjunkare vid marinregementet måtte vid afsked efter uppnådd full pensionsålder undfå fyllnadspension till det belopp, att densamma tillika med pensionen från amiralitets-krigsmanskassan komme att motsvara deras enligt stat innehafvande lön jemte tjenstgöringspenningar;

att nu varande subalternofficerare måtte i mån af uppkommande ledigheter kunna befordras till kaptensgrad: dock att de officerare, hvilka sålunda blefvo till kaptener befordrade, skulle vid uppnådd full pensionsålder, från hvilken tid tjenstgöringsskyldighet icke ifrågakomme i vidsträcktare mån, än för dem, hvilka erhållit afsked med fyllnadspension, frånträda tjenstgöringspenningar och åtnöjas med den i stat bestådda lön;

att underofficerare af lägre grad än fanjunkare måtte jemväl i mån af uppkommande ledigheter kunna till fanjunkaregrad befordras; samt

att alla så väl officerare som underofficerare, hvilka af här ifrågavarande befordringsrätt ville sig begagna, skulle i afseende å pensionsförmåner vara underkastade de bestämmelser, som för pension ur amiralitets-krigsmanskassan jemte fyllnadspension nu vore eller framdeles blefve i nåder meddelade.

I sammanhang härmed har Eders Kongl. Maj:t, som ansett en af kompanicheferne vid marinregementet gjord underdånig ansökning om ersättning för förlorade inkomster i följd af passevolansens upphörande derstädes endast i så måtto böra bifallas, att dem för sistlidna och innevarande år tillerkändes ersättning för den inkomst, hvaraf de i följd af passevolansens upphörande gått i mistning, med det af Förvaltningen af sjöärendena, i afgifvet utlåtande, föreslagna belopp af 600 R:dr för år till

hvardera af nu varande kompanichefer, begärt Riksdagens medgifvande dertill, att den ersättning som i öfverensstämmelse med nyssberörda åsigt kunde finnas böra nu varande kompanicheferne vid marinregementet för åren 1871 och 1872 tillkomma, måtte utgå från det för nämnda regemente under riksstatens fjerde hufvudtitel numera uppförda anslag.

Beträffande först frågan om befordringsrätt för subalternofficerare och det lägre underbefälet vid marinregementet har det af Eders Kongl. Maj:t i detta hänseende framlagda förslag synts Riksdagen icke öfverskrida gränserna för den strängaste billighet, men då emellertid den föreslagna befordringsrätten utgör en förmån, hvartill vederbörande icke äro genom föregående Riksdags beslut berättigade, har Riksdagen ansett vid medgifvande af sådan befordringsrätt böra fästas ett vilkor, som, utan att innebära någon obillighet mot den enskilde, kan bereda staten ej oväsendtliga fördelar. Om nemligen inom en icke aflägsen tidrymd skulle ifrågakomma att i provinsen Blekinge uppsätta annan infanteritrupp, och dymedelst marinregementets befäl blefve för beväringens öfvande obehöfligt, skulle staten ändock icke kunna undgå att fortfarande aflöna detta befäl bredvid det nya regementets eller den nya korpsens befäl. Det har derföre synts böra föreskrifvas, att de officerare och underofficerare, som vilja af här ifrågavarande befordringsrätt sig begagna, böra vara underkastade förflyttning till annat infanteriregemente eller infanterikorps, derest Eders Kongl. Maj:t kan pröfva sådant lämpligt.

Vidkommande frågan om ersättning till kompanicheferne för förlorad inkomst till följd af passevolansens upphörande, har Riksdagen funnit de af Eders Kongl. Maj:t föreslagna ersättningsbelopp vara med billighet öfverensstämmande.

Riksdagen har alltså i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Eders Kongl. Maj:ts nådiga förslag medgifvit,

att nuvarande kompanichefer och fanjunkare vid marinregementet må vid afsked efter uppnådd full pensionsålder undfå fyllnadspension till det belopp, att densamma tillika med pensionen från amiralitets-krigsmanskassan kommer att motsvara deras enligt stat innehafvande lön jemte tjenstgöringspenningar;

att nuvarande subalternofficerare må i mån af uppkommande ledigheter kunna befordras till kaptens grad; dock att de officerare, hvilka så-

lunda blifva till kaptener befordrade, skola vid uppnådd full pensionsålder, från hvilken tid tjenstgöringsskyldighet icke ifrågakommer i vidsträcktare mån, än för dem, hvilka erhållit afsked med fyllnadspension, frånträda tjenstgöringspenningar och åtnöjas med den i stat bestådda lön;

att underofficerare af lägre grad än fanjunkare må jemväl i mån af uppkommande ledigheter kunna till fanjunkaregrad befordras;

att alla såväl officerare som underofficerare, hvilka af här ifrågavarande befordringsrätt vilja sig begagna, skola dels vara underkastade förflyttning till annat infanteriregemente eller korps, derest Eders Kongl. Maj:t kan finna sådant lämpligt, dels ock i afseende å pensionsförmåner vara underkastade de bestämmelser, som för pension ur amiralitetskrigsmanskassan jemte fyllnadspension nu äro eller framdeles varda i nåder meddelade; samt

att den ersättning, som i öfverensstämmelse med Eders Kongl. Maj:ts uttryckta åsigt kan finnas böra nuvarande kompanicheferne vid marinregementet för åren 1871 och 1872 tillkomma, må utgå från det för nämnda regemente under riksstatens fjerde hufvudtitel uppförda anslag.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 11 Maj 1872.

N:o 67.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 11 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 11 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition i fråga om beredande af garnison i Carlskrona samt angående användandet af det vid 1871 års lagtima riksdag beviljade extra anslag af 65,000 R:dr till uppförande af stall och ridhusbyggnader för fyra åkande batterier af Vendes Artilleriregemente.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 76 och Memorial N:o 84.)

S. A. K.

Uti en den 12 nästlidne April till Riksdagen aflåten nådig Proposition har Eders Kongl. Maj:t, under åberopande af hvad chefen för Landtförsvarsdepartementet enligt ett den nådiga Propositionen bilagdt statsrådsprotokoll inför Eders Kongl. Maj:t anfört och hemställt, i nåder föreslagit Riksdagen, att det under fjerde hufvudtiteln uppförda anslag till marinregementet af 248,228 R:dr 40 öre — i den mån det genom regementets indragning blefve disponibelt och följaktligen skulle enligt 1871 års lagtima Riksdags beslut till statsverket ingå — måtte ställas till Eders Kongl. Maj:ts förfogande att till erforderligt belopp användas för upprätthållande af garnison i Carlskrona, intill dess detta behof blefve på annat sätt upp-

fyldt, samt att, i händelse af Riksdagens bifall till berörda förslag, Riksdagen jemväl måtte medgifva, att det extra ordinarie anslag af 65,000 R:dr, som i nu gällande riksstat finnes för Landtförsvars-departementet anvisadt till stall och ridhus i Carlskrona, finge i stället användas till uppförande af dylika byggnader i Landskrona.

Denna nådiga Proposition har Riksdagen så till vida bifallit, att hvad af det under fjerde hufvudtiteln uppförda anslag till marinregementet af 248,228 R:dr 42 öre under innevarande och nästkommande år blifver disponibelt, ställts till Eders Kongl. Maj:ts disposition att till erforderligt belopp användas för upprätthållande under samma tid af garnison i Carlskrona, hvarjemte Riksdagen för sin del medgifvit, att det extra ordinarie anslag af 65,000 R:dr, som i nu gällande riksstat är anvisadt till stall och ridhus i Carlskrona, får i stället användas till uppförande af dylika byggnader i Landskrona.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 11 Maj 1872.

N:o 68.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 11 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 11 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, angående försäljning till Stora Kopparbergs bergslag af kronolägenheten Hushagen i Stora Tuna socken af Kopparbergs län.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 68 och Memorial N:o 80.)

S. A. K.

Utaf en den 22 sistlidne Mars till Riksdagen aflåten nådig Proposition har inhemtats, hurusom Stora Kopparbergs bergslag, genom Öfver-

direktören C. Tottie, uti underdånig ansökning af den 21 September 1870 hos Eders Kongl. Maj:t anhållit, att bergslaget, som enligt Kammarkollegii arrendekontrakt den 13 Mars 1855 under arrende på 30 års tid, räknadt från och med samma års midfasta, mot en årlig afgift af 216 tunnor spanmål, en femtedel råg och fyra femtedelar hafra, innehade den landshöfdingen i Kopparbergs län på lön anslagna kronolägenheten Hushagen i Stora Tuna socken af nämnda län, måtte i nåder tillåtas att mot en köpeskilling, motsvarande hvad arrendeafgifterna under de 10 åren 1860 till och med 1869 sammanlagdt utgjort, enligt bifogad uträkning, uppgående till 22,434 R:dr 86 öre, och en årlig ränta af tiondedelen deraf, 2,243 R:dr 48 öre, få förvärfva full eganderätt till ifrågavarande lägenhet, som enligt en å länets landtmäterikontor förvarad, år 1866 upprättad karta med beskrifning skulle innehålla: 482 refvar 54 stänger åker, 315 refvar 29 stänger skog, 163 refvar 71 stänger betesmark, 1,346 refvar 88 stänger hemskog och 772 refvar 84 stänger utskog; varande uti ansökningen anfördt, att, ehuru den inkomst, bergslaget af lägenheten nu åtnjöte, i medeltal under berörda år utgjort årligen endast 1,205 R:dr 46 öre och således betydligt understege arrendeafgiften, samt ehuru bergslaget enligt arrendekontraktet egde optionsrätt till arrendet vid blifvande ny utarrendering af lägenheten, bergslaget likväl önskade att få inköpa densamma, derföre att endast derigenom det blefve för bergslaget möjligt att derå, på sätt bergslaget hade för afsigt, anlägga jernverk, hvartill egendomens läge med sjökommunikation till jernvägen emellan Falun och Gefle vore särdeles tjenligt, hvaremot den jernhandtering, bergslaget hittills på andra ställen idkat, numera icke kunde, i anseende till förändrade förhållanden, med fördel bedrifvas.

Efter det vederbörande blifvit i ämnet hörde, hade Eders Kongl. Maj:t tagit detta ärende i nådigt öfvervägande; och som ifrågavarande egendom i sin fördelaktiga belägenhet och det till egendomen hörande vattenfall egde förmåner, hvilka gjorde densamma synnerligen väl egnad för en sådan industriel anläggning, som bergslaget förmält sig ämna derå verkställa, och som, om den komme till stånd, otvifvelaktigt skulle, genom ökade näringstillfällen för befolkningen i orten, blifva af stort gagn; men dessa förmåner icke kunde komma till användning, så länge eganderätten till lägenheten tillhörde kronan, alltså och då bibehållande af denna eganderätt icke kunde anses vara för kronan af någon särskild vigt, funne Eders Kongl. Maj:t den ifrågasatta försäljningen af samma lägenhet till bergslaget, om den kunde ske på för kronan fördelaktiga vilkor, icke böra från dess sida möta något hinder.

Vid

Vid dessa vilkors bestämmande borde dock, enligt Eders Kongl. Maj:ts åsigt, tagas i betraktande icke blott det af vederbörande myndigheter beräknade värdet af egendomens särskilda tillhörigheter, utan ock den omständigheten, att kronan, som nu af egendomen uppbure ett högt arrende, icke hade något tvingande skäl att densamma sig afhända, äfvensom att bergslaget, om det, såsom begärdt blifvit, finge omedelbart köpa egendomen från kronan, såmedelst skulle vinna befrielse från täflan med andra spekulanter; och hade med afseende härå Eders Kongl. Maj:t, som funnit egendomen icke lämpligen kunna för framtiden belastas med annan ränta än den, hvilken redan funnes för densamma i jordeboken uppförd och, omsatt i penningar efter Kongl. förordningen den 23 Juli 1869, utgjorde 202 R:dr 75 öre, ansett. att den köpeskilling, som borde för egendomen äskas, skäligen kunde fastställas till 100,000 R:dr.

Denna köpeskilling borde, vid det förhållande, att egendomen nu vore anslagen på lön till landshöfdingen i Kopparbergs län, ingå till landshöfdingelöneregleringsfonden och den bemälde landshöfding tillkommande ersättning för den förlorade indelningen från samma fond utbetalas, hvaremot räntan, som skulle utgöras, på sätt om andra kronoräntor är eller varder stadgadt, syntes böra tillfalla statsverket.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen, att ifrågavarande lägenhet med dess i jordeboken nu påförda ränta måtte, i befintligt skick, försäljas till Stora Kopparbergs bergslag emot en köpeskilling af 100,000 R:dr, att på tid, som Eders Kongl. Maj:t bestämde, inbetalas och landshöfdingelöneregleringsfonden tillgodoföras, samt med vilkor, att det med bergslaget den 13 Mars 1855 om lägenheten afslutade arrendekontrakt vid tillträdet till all kraft och verkan förfölle, utan att något ersättningsanspråk af hvad beskaffenhet som helst kunde af bergslaget mot kronan väckas.

På grund af de i den nådiga propositionen anförda skäl och omständigheter, samt då, under det för handen varande förhållande, att kronolägenheten Hushagen för en längre tid är utarrenderad, densamma icke lämpligen kan genom utbjudande å offentlig auktion afyttras, har Riksdagen, under förutsättning likväl att försäljningen kommer till stånd inom den 14 Mars 1873, medgifvit densamma på det sätt och de vilkor i öfrigt, som blifvit i nåder föreslagna.

Deremot har Riksdagen funnit sig förhindrad att bifalla Eders Kongl. Maj:ts nådiga förslag, att köpeskillingen skulle tillgodoföras landshöfdingelöneregleringsfonden. Denna fond skulle nemligen af räntan å köpeskillingsbeloppet erhålla en vida högre inkomst än den afgäld, som hittills från

lägenheten utgått, eller som varit för det med fonden afsedda ändamål påräknad; hvadan ock, då värdet å det från lägenheten nu utgående arrende, efter medlet af markegångspriset för åren 1855—1870, hvarunder densamma af bergslaget på arrende innehafts, med tillägg af forsellön utgör 2.264 R:dr 37 öre, samt, så vidt af handlingarne kunnat inhemtas, någon anledning icke finnes att antaga att, i händelse af egendomens ytterligare utarrendering, högre arrende än det nuvarande skulle kunna betingas, Riksdagen ansett den för samma egendom inflytande köpeskilling skäligen böra, på sätt Kammarkollegium jemväl föreslagit, till statsverket ingå, emot det att å riksstatens sjette hufvudtitel uppföres ett särskildt förslagsanslag, 2,500 R:dr, till bestridande af ersättning efter årligt markegångspris för det till landshöfdingen i länet nu utgående arrendet jemte forsellön derå.

Riksdagen har alltså medgifvit, att den landshöfdingen i Kopparbergs län på lön anslagna kronolägenheten Hushagen i Stora Tuna socken af nämnda län må, utan förändring af dess i jordeboken nu påförda ränta, utgörande, omsatt i penningar efter Kongl. förordningen den 23 Juli 1869, 202 R:dr 75 öre, varda inom den 14 Mars 1873 till Stora Kopparbergs bergslag försåld emot en köpeskilling af 100,000 R:dr, samt med vilkor, att det med bergslaget den 13 Mars 1855 om lägenheten afslutade arrendekontrakt vid tillträdet till all kraft och verkan förfaller, utan att något ersättningsanspråk af hvad beskaffenhet som helst må af bergslaget mot kronan väckas; börande ofvanberörda köpeskilling till Riksgälds-kontoret ingå emot det att å riksstatens sjette hufvudtitel uppföres ett särskildt förslagsanslag å 2,500 R:dr, till bestridande af ersättning, beräknad efter årligt medelmarkegångsvärde å det till landshöfdingen i länet för närvarande från ifrågavarande lägenhet utgående arrende jemte forsellönsersättning.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 11 Maj 1872.

N:o 69.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 13 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående utbetalning af det för Nässjö—Oscarshamns jernvägsanläggning beviljade statsbidrag.

(Stats-Utskottets Memorial N:o 79.)

S. A. K.

Sedan chefen för Civil-departementet, till åtlydnad af Eders Kongl. Maj:ts den 26 sistlidne April gifna nådiga befallning, uti en till Stats-Utskottet samma dag aflåten, Riksdagen sedermera delgifven skrifvelse tillkännagifvit, att styrelsen för Nässjö—Oscarshamns jernvägsbolag i underdånighet anmält, att jernvägsarbetet numera så fortskridit, att jernvägen antagligen under loppet af nästkommande år blefve färdig, samt att nämnda styrelse, på sådan grund, gjort framställning, att det af Riksdagen beviljade statsunderstödet måtte blifva för bolaget tillgängligt att lyfta under nästkommande år, så snart jernvägen blifvit behörigen afsynad och godkänd, har Riksdagen till Eders Kongl. Maj:ts disposition under år 1873 till utgående från Statskontoret anvisat En million Riksdaler att, i enlighet med 1869 års Riksdags beslut, till Nässjö—Oscarshamns jernvägsbolag utbetalas, så snart jernvägen blifvit behörigen afsynad och godkänd.

Med underdånigt tillkännagifvande häraf, framhärdar Riksdagen etc.

Stockholm den 13 Maj 1872.

N:o 70.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 13 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse med Reglemente för Riksbankens styrelse och förvaltning.

(Banko-Utskottets Betänkande N:o 16 och Memorial N:is 17 och 19.)

S. A. K.

Till Eders Kongl. Maj:t får Riksdagen härjemte i underdånighet öfverlemna det nu upprättade reglemente för Riksbankens styrelse och förvaltning, med anhållan att Eders Kongl. Maj:t ville låta till allmänhetens kännedom kungöra de föreskrifter, för hvilkas tillämpning sådant kan anses erforderligt.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 13 Maj 1872.

N:o 71.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 13 — —

Riksdagens Skrifvelse till Banko-fullmäktige med öfverlemnande af bankoreglementet.

(Banko-Utskottets Betänkande N:o 16 samt Memorial N:is 17 och 19.)

Till Herrar Fullmäktige öfverlemnas härjemte det reglemente för styrelsen och förvaltningen af Riksbanken, som Banko-Utskottet, på grund af de vid innevarande Riksdag fattade beslut och jemlikt § 8 i den för Utskottet gällande instruktion, sammanfattat och utfärdat.

Stockholm den 13 Maj 1872.

N:o 72.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 13 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående upphäfvande af 2 Kap. 5 och 6 §§ Giftermålsbalken samt förändrad lydelse af 13 Kap. 1 § Rättegångsbalken och 18 Kap. 5 § Strafflagen.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 17 och Betänkande N:o 37.)

S. A. K.

Uti nådig proposition den 26 sistlidne Januari har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen antagande af en så lydande:

»Förordning angående upphäfvande af 2 kap. 5 och 6 §§ Giftermålsbalken samt förändrad lydelse af 13 kap. 1 § Rättegångsbalken och 18 kap. 5 § Strafflagen.

Härigenom förordnas, dels att 2 kap. 5 och 6 §§ Giftermålsbalken, sådana de lyda enligt förordningen den 10 April 1810, upphört att vara gällande, dels ock att nedanstående lagrum skola erhålla följande förändrade lydelse, nemligen:

13 kap. 1 § Rättegångsbalken:

Nu vill kärande eller svarande jäfva domaren; göre det beskedligt, och döme domaren sjelf om det jäf. Desse äro laga jäf: Om domaren är med part i den skyldskap eller svågerlag, deri äktenskap efter 2 kap. Giftermålsbalken ej byggas må, eller om han med part är syskonebarn eller i svågerlag i thy, att den ene är eller varit gift med den andres syskon eller syskons afkomling eller med någon, från hvilkens syskon den andra härstammar, eller är domaren parts vederdeloman, eller uppenbare ovän: eller eger domaren, eller hans skyldemän, som nu nämnde äro, i den saken del, eller kunna de någon synnerlig nytta eller skada deraf vänta: eller hafver han i annan Rätt i samma sak domare varit, eller förr varit fullmäktig deri, eller vittnat, eller förut såsom betjent i någon Rätt, eller hos Konungens Befallningshafvande, något slut fattat, som den saken rörer: eller hafver han sjelf en lika sak i annan Rätt. Vet domaren att sådant jäf emot honom är, ändå att parten ej är derom kunnig; träde sjelfmant ifrån Rätten. Söker endera parten, sedan rättegång anhängig är, sak med domaren, eller tillfogar honom något med ord eller gerning, i uppsåt att honom dermed jäfvig göra; det skall ej för jäf räknas.

18 kap. 5 § Strafflagen.

Otukt emellan personer, som äro med hvarandra besvågrade genom enderas äktenskap med den andras syskon eller syskons afkomling eller med någon, från hvilkens syskon den andra härstammar, straffes med böter.»

Till denna nådiga framställning har Riksdagen lemnat sitt bifall; hvilket Riksdagen härigenom får i underdånighet tillkännagifva.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 13 Maj 1872.

N:o 73.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 13 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, med förslag till förklaring af 17 Kap. 3 § Handelsbalken.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 36.)

S. A. K.

Uti nådig proposition den 26 sistlidne Januari har Eders Kongl. Maj:t till Riksdagens antagande framställt följande förslag till

»Förklaring af 17 kap. 3 § Handelsbalken, angående företrädesrätt till betalning ur lös pant.

Härigenom förklaras, att med det i 17 kap. 3 § Handelsbalken förekommande stadgande, att den som hafver lös pant i händer, njute derutur betalning framför gäldenärens öfriga fordringsegare, afses äfven det fall, att gods, hvari panträtt är af egaren medgifven, innehafves af tredje man, som förbundit sig att godset eller dess värde panthafvaren tillhandahålla.»

Till denna nådiga framställning har Riksdagen lemnat sitt bifall; hvilket Riksdagen härigenom får i underdånighet tillkännagifva.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 13 Maj 1872.

N:o 74

N:o 74.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 13 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående omarbetning af gällande grufvestadga.

(Lag-Utskottets Betänkande N:o 38.)

S. A. K.

Sedan hos Riksdagen fråga blifvit väckt om utarbetande af ny grufvestadga, har Riksdagen tagit denna fråga under öfvervägande och dervid funnit gällande grufvestadga af den 12 Januari 1855 tarfva omarbetning, i hufvudsakligt syfte att jordegares rätt i förhållande till inmutare måtte mera än nu är händelsen blifva tillgodosedd och bestämd.

Så väl i fråga om vilkoren för erhållande af mutsedel och för bibehållande af rättigheten till inmutad fyndighet, som äfven i åtskilliga andra afseenden synes denna stadga lemna rum för väsendtliga anmärkningar, bland hvilka må anföras: att det rådrum af ett år från mutsedelns utfärdande, som inmutare enligt nämnda författning har sig förunnadt, innan han behöfver företaga skärpning eller försöksarbete, synes vara allt för rymligt; att inmutare är nog mycket gynnad, då han, sedan arbetet en gång blifvit påbörjadt, kan bevara sin rätt till grufvan blott derigenom, att antingen bergsprängning till en kubikfamn, eller 4 à 5 famnars jordrym-

ning, eller ock annat grufve- eller grufvebyggnadsarbete, motsvarande 200 dagsverken, årligen på stället utföres; att författningen, efter hvad erfarenheten ock skall visat, lemnar rum för missbruk i afseende på det så kallade hviloståndet, hvarigenom grufvearbetet kan få hvila nästan huru lång tid som helst; att, enär den, som uttagit en mutsedel, icke har skyldighet att derom underrätta jordegaren förr än när skärpningsarbetet skall företagas, den sednare under tiden befinner sig i ett tillstånd af osäkerhet, som svårligen låter förena sig med ett tillbörligt beaktande af eganderättens helgd; att, ehuru största och bästa delen af ett hemmans egor kan genom inmutningar frånhändas jordegaren, författningen likväl icke stadgar någon skyldighet för grufveegare att i förhållande dertill deltaga i hemmanets ränta och öfriga onera, eller till stamhemmanet erlägga årlig afgäld, på sätt för jordafsöndring i allmänhet är stadgadt; att författningen icke innehåller erforderliga bestämmelser angående dispositionsrätten öfver de icke inmutningsbara berg- och jordarter, såsom eldfast lera, sandsten, skiffer m. m., som vid skärpning eller grufvedrift anträffas: samt att jemväl saknas nödiga föreskrifter, huru förfaras skall vid tvister emellan jordegare, som begagnar sin rätt att deltaga i grufvedrifter, och inmutare, angående anordningarne och planen för det gemensamma grufvearbetets bedrifvande.

Hvad särskildt angår inmutningsrätten i afseende på stenkol, så har uppmärksamheten blifvit fästad vid det förhållande, att under sednare åren, till följd af den bekanta tillgången på stenkolslager i Skåne, flera tusen mutsedlar uttagits å Skånes bördiga sädesfält. Inmutningarne lära här blifvit en spekulation, som, derest den får ohejdadt fortgå, hotar att i betänklig grad skada jordbruksnäringen. Då likväl kända geologiska förhållanden torde lemna ledning för sökandet efter stenkolsfyndighet, synes inmutningsrätten härutinnan kunna utan synnerlig skada för industriens utveckling om icke alldeles upphäfvas åtminstone på det sätt begränsas, att garantier uppställas emot dess missbrukande till men för jordbruket. Men i hvilketdera fallet som helst anser Riksdagen, som i saknad af erforderlig utredning ej tilltror sig att i detta afseende uttala något bestämdt omdöme, det vara angeläget, att denna fråga genom särskild lagstiftning skyndsamt löses, oberoende af den mera omfattande omarbetningen af grufvestadgan i öfrigt.

På grund af hvad anfördt blifvit, får Riksdagen i underdånighet anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes dels taga i nådigt öfvervägande huruvida inmutningsrätten i fråga om stenkol må kunna alldeles upphäfvas eller så begränsas, att garantier uppställas emot missbruk deraf till men för jordbrukare eller jordegare, samt i ena eller andra fallet derom utfärda

nådig författning, dels låta omarbeta grufvestadgan i öfrigt i syftning att förekomma missbruk af inmutningsrätten till men så för jordbruket som bergsbruket.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 13 Maj 1872.

N:o 75.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 14 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 14 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående upprättadt nytt reglemente för Riksgälds-kontoret.

(Stats-Utskottets Memorial N:o 92.)

S. A. K.

Då det reglemente för Riksgälds-kontoret, hvilket vid innevarande riksdag utfärdas, innehåller åtskilliga närmare föreskrifter, hvilka icke finnas intagna i Riksdagens derom till Eders Kongl. Maj:t aflåtna underdåniga skrifvelser, har Rikdagen uppdragit åt sina fullmäktige i Riksgäldskontoret att, så fort ske kan, efter emottagande af det nya reglementet, till Eders Kongl. Maj:t, å Riksdagens vägnar, i underdånighet aflemna ett exemplar af samma reglemente.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 14 Maj 1872.

N:o 76.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 15 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 14 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående meddelande af statistiska uppgifter om den kommunala rösträtten.

(Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 3) Betänkande N:o 31 och Första Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 1) Betänkande N:o 11.)

S. A. K.

Då vid behandlingen af frågor rörande kommunal-lagstiftningen och för bedömandet så väl af behörigheten af de förslag, som kunna blifva framställda till förändring i nu gällande grunder för den kommunala rösträtten, som ock af den verkan dylika förslag, derest de blefve godkända, komme att medföra, det otvifvelaktigt skulle vara af stort gagn. om tillgång funnes på statistiska uppgifter, utvisande huru inom de särskilda kommunerna rösträtten är fördelad ej mindre efter olika beskattningsföremål än efter de röstandes antal, får med anledning af en i detta ämne inom Riksdagens Andra Kammare väckt motion och enär det dessutom velat synas Riksdagen, som borde en i våra samhällsförhållanden så djupt ingripande angelägenhet som den, hvilken afser ordnandet af den kommunala rösträtten, icke sakna sin statistik, Riksdagen härmed i underdånighet anhålla, att Eders Kongl Maj:t täcktes i afseende på denna rösträtt låta utarbeta och till en kommande Riksdag meddela statistiska uppgifter af den omfattning här ofvan blifvit angifven.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 15 Maj 1872.

N:o 77.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 14 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 14 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående förändringar i vilkoren för tillverkning och försäljning af bränvin.

(Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 13 och Sammansatta Stats- och Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 2.)

S. A. K.

I afseende å nu gällande författningar angående vilkoren för tillverkning samt försäljning af bränvin och andra brända eller distillerade spirituösa drycker har Riksdagen, efter pröfning af de i fråga härom vid Riksdagen förekomna framställningar, endast ansett följande förändringar nu böra vidtagas, nemligen i

A) **Förordningen angående vilkoren för tillverkning af bränvin.**

§ 11.

Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts i särskild nådig proposition framställda förslag, har Riksdagen beslutat, att 11 § 2 mom. af förordningen den 26 Juni 1871 angående vilkoren för tillverkning af bränvin skall erhålla följande förändrade lydelse:

Vid utförsel af bränvin, för hvilket stadgad tillverkningsafgift blifvit erlagd, åtnjutes restitution med 81,7 öre för hvarje kanna renadt och med

80 öre för hvarje kanna icke renadt bränvin af normalstyrka, efter hvad i särskild författning är eller varder stadgadt.

Bränvin, hvars verkliga styrka vid en temperatur af + 15 grader å Celsii termometer uppgår till 93 procent alkohol eller derutöfver, anses såsom renadt; hvaremot bränvin, som vid nämnda temperatur befinnes hafva mindre styrka än 93 procent alkohol, är att betrakta såsom icke renadt.

§§ 14 och 17.

För att för bränvinstillverkare möjliggöra användandet af s. k. cisterner äfvensom af större liggare för förvaring af bränvin i nederlagsmagasinen, hvarigenom ingen olägenhet synts Riksdagen uppstå, så framt föreskrift lemnas, att kärlens hela innehåll skall på en gång aftappas, har Riksdagen funnit en sådan förändring i 14 § 2 momentet böra vidtagas, att det hinder, som i dess nuvarande lydelse ansetts finnas mot användande af sådana större kärl vid bränvinsnederlagen, kommer att försvinna; i hvilket afseende det synts Riksdagen lämpligast att till ordningsstadgan förvisa de detaljerade föreskrifterna angående journalens förande och såsom i 1 momentet af § allenast hänvisa till nämnda stadga; äfvensom att till ernående af nödig tydlighet i 17 § införa föreskrift, att innehållet af ett kärl får uttagas, under det kärlet i magasinet qvarblifver; och har Riksdagen i öfverensstämmelse härmed beslutat att 14 § 2 momentet skall lyda: Bränvin, som sålunda på nederlag upplägges, skall vara uppmätt och profvadt af kontrollören, som öfver nederlaget förer journal enligt föreskrifterna i gällande ordningsstadga för bränvinsbrännerierna i riket; äfvensom att 1 punkten i 1 momentet af 17 § sålunda förändras: Önskar tillverkare bränvin ur nederlaget uttaga, göre derom anmälan hos kontrollören eller tillsyningsmannen, som eger utlemna det belopp, för hvilket tillverkningsafgift blifvit till länets ränteri inbetald; dock endast helt eller hela kärl eller deras innehåll och för hvarje gång ej mindre än 1000 kannor af normalstyrka.

B) Förordningen angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller distillerade spirituösa drycker.

§ 12.

Den i denna § åtskilliga gästgifverier å landet tillerkända särskilda utskänkningsrätt har Riksdagen funnit utgöra en betydande inskränkning i den kommunens beslutanderätt i fråga om bränvinsförsäljningens ordnande, hvilken såsom grundsats genomgår den nyare lagstiftningen om bränvins försäljning, hvarföre Riksdagen ansett önskvärdt om denna rättighet kunde på något sätt upphöra. Efter tagen kännedom om uppkomsten af den åt

gästgifvare bibehållna utskänkningsrätt har Riksdagen icke kunnat betrakta densamma såsom åtföljande hemmanet eller egendomen, då såväl stadgandet att denna rättighet kan uppsägas och förverkas af egaren till gästgifveriet som föreskriften att, der flere åboer gemensamt ombesörja gästgifverihållningen, utskänkningsrättigheten vid gästgifveriet är beroende af den åbo, som för tillfället besörjer gästgifverihållningen, tydligen angifver nämnda rättighet såsom helt och hållet personlig. Under dessa omständigheter har Riksdagen icke kunnat finna någon skilnad emellan densamma och den, som i § 7 finnes förbehållen dem, som å bränvinsförsäljning innehafva burskap, vid hvilket förhållande Riksdagen äfven ansett att de föreskrifter, som gälla i fråga om de sednares rättighet, äfven kunna och böra göras tillämpliga på de förres, och att i följd häraf den i 12 § för gästgifveri å landet gällande rättighet till utskänkning må fortfara allenast under den närvarande innehafvarens af gästgifveriet äfvensom under dennes hustrus lifstid och så länge de besörja gästgifverihållningen, genom hvilken tillämpning af nu gällande stadgande kommunerna skulle hafva utsigt att i framtiden kunna inom sig fritt ordna bränvinsförsäljningen.

Med anmälan af Riksdagens förenämnda i afseende å författningen angående tillverkning af bränvin beslutade förändringar, får Riksdagen i underdånighet anhålla, dels att Eders Kongl. Maj:t, med godkännande af desamma, täcktes utfärda författning derom, dels ock att Eders Kongl. Maj:t ville i nåder meddela sådan ändring i 12 § af gällande förordning angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller distillerade spirituösa drycker, att den der för gästgifveri å landet medgifna utskänkningsrätt endast må komma att tillgodonjutas af den nuvarande egaren till sådant gästgifveri samt af hans hustru, så länge någon af dem lefver och gästgifverihallningen vid samma gästgifveri besörjer.

Riksdagen framhärdar etc

Stockholm den 14 Maj 1872.

N:o 78.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 15 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 14 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, i fråga om bergverkstiondens upphörande.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 83.)

S. A. K.

Vid behandling af Eders Kongl. Maj:ts under den 16 sistlidne Februari till Riksdagen aflåtna nådiga proposition i fråga om bergverkstiondens upphörande, har Riksdagen funnit sig icke böra bifalla hvad Eders Kongl. Maj:t i berörda hänseende behagat föreslå; hvilket Riksdagen härigenom får underdånigst anmäla.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 15 Maj 1872.

N:o 79.

N:o 79.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 15 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 14 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående beräkningen af statsverkets inkomster.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 17, Memorial N:is 57 och 90.)
(Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 18.)

S. A. K.

Vid behandling af Eders Kongl. Ma:jts den 12 sistlidne Januari till Riksdagen aflåtna nådiga proposition angående statsverkets tillstånd och behof, har, i afseende å beräkningen af statsverkets inkomster för den tid, nästa statsreglering omfattar, eller år 1873 och intill dess ny statsreglering derefter vidtager, äfvensom beträffande andra i sammanhang dermed stående frågor, Riksdagen fattat de beslut, hvarom här nedan i underdånighet förmäles.

Hvad först angår förslagspriset å kronans spanmål för nämnda statsreglering, så har Riksdagen, på sätt Eders Kongl. Maj:t behagat föreslå, beslutit, att detsamma skall vid sednast bestämda belopp af två riksdaler 10 öre för kubikfoten bibehållas.

Beträffande derefter beräkningen af statsverkets inkomster, så har, på sätt i underdånighet bilagda tabell utvisar, Riksdagen funnit de ordinarie inkomsterna böra beräknas till 18,003,400 R:dr och de extra ordinarie till 29,666,000 R:dr; börande Riksdagen, i afseende å de afvikelser, som från den nådiga propositionen egt rum, i underdånighet meddela följande:

1:o. Under förutsättning att hvad Eders Kongl. Maj:t uti särskild nådig proposition föreslagit i fråga om bergverkstiondens upphörande vunne Riksdagens bifall, har Eders Kongl. Maj:t, i afseende å inkomsttiteln *Bergverkstionde*, ansett annan inkomst nu icke böra under denna titel beräknas, än den tionde, som för nästa statsregleringsperiod kunde vara att påräkna af Sala silfververk och af Garpenbergs kopparverk, och hvilken tionde Eders Kongl. Maj:t funnit böra i rundt tal upptagas till allenast 14,000 R:dr; men då vid behandlingen af sistberörda proposition Eders Kongl. Maj:ts nådiga förslag icke vunnit Riksdagens bifall, har Riksdagen upptagit och beräknat ifrågavarande inkomst till enahanda belopp, hvartill densamma för innevarande statsregleringsperiod finnes uppförd.

2:o. I afseende å *Jernvägstrafikmedlen* har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att de måtte till 8,450,000 R:dr upptagas; men Riksdagen har ansett denna inkomst icke böra beräknas till högre belopp än 8,000,000 R:dr.

3:o. Beträffande *Tullmedlen*, hvilka, med bibehållande af nu gällande bestämmelser för debiteringen, antagits uppgå till 16 millioner riksdaler, har emellertid Eders Kongl. Maj:t, under förutsättning att ett i nåder aflåtet förslag om upphörande af de s. k. lastpenningarne vunne Riksdagens bifall, ansett desamma böra beräknas till 15,500,000 R:dr; men, sedan Riksdagen, med bibehållande af lastpenningarne, beslutit dels nedsätta tullafgifterna å kaffe och socker, dels medgifva tullfri införsel af fisk, hvilka beslut, enligt medelberäkning af införseln under åren 1868—1870, kunna antagas vålla en förminskning i tullverkets inkomster af omkring 1,400,000 Rdr, har Riksdagen ansett inkomsten af tullmedlen böra i rundt tal beräknas till allenast 14,600,000 R:dr.

4:o. Hvad slutligen angår den beskattning, som enligt 1869 års Riksdags beslut kommer att utgöras af den inhemska *hvitbetssockertillverkningen* och hvilken skall taga sin början med Juli månad 1873, att under de första åren utgå med ⅓ af tullen å råsocker, mörkare än N:o 18 af den i verldshandeln gällande holländska standard, har Eders Kongl. Maj:t, under erinran om omöjligheten att med någon grad af sannolikhet uppgifva det blifvande beloppet af denna inkomst, helst som grunderna för skattens beräknande ännu icke äro fastställda, men med ledning af den i Kommers-

kollegii berättelse för år 1870 till 1,593,162 skålp. uppgifna hvitbetssockertillverkningen för nämnda år, ansett samma tillverkning för sednare hälften af år 1873 med visshet kunna antagas uppnå minst 1 million skålp., och att följaktligen hvitbetssockertillverkningsafgiften, beräknad efter $\frac{1}{5}$ af råsockertullen eller 2 öre per skålp., skulle för samma tid inbringa 20,000 R:dr. Med antagande af Eders Kongl. Maj:ts beräkning i afseende å tillverkningens belopp, har Riksdagen, sedan råsockertullen blifvit nedsatt till 8 öre och afgiften sålunda kommer att utgå med allenast 1,6 öre per skålp., uppfört hvitbetssockertillverkningsafgiften till 16,000 R:dr.

Hvad Riksdagen sålunda beslutit får Riksdagen härmedelst i underdånighet anmäla.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 15 Maj 1872.

Tabell öfver Statsverkets inkomster.

	Riksmynt. R:dr.	öre.
Ordinarie inkomster.		
Ränta	4,505,000	—
Tionde	1,582,800	—
Arrendemedel:		
Penningar 69,700: —		
Spanmål: 177,000 kubikfot à 2 R:dr 10 öre 371,700: —	441,400	—
Bergverkstionde	93,000	—
Mantalspenningar	575,000	—
Bötesmedel	160,000	—
Kavalleri-regementenas hästvakansspanmål, 140,175 kubikfot à 2 R:dr 10 öre	294,367	50
Tillfälliga rotevakansafgifter	7,500	—
Vakansafgifter af nyroterad jord	98,000	—
Rotevakansafgift af utsockne frälsehemman i Halland	24,000	—
Vakansafgifter af bergslag	18,000	—
Trosspassevolansafgift	26,500	—
Båtsmansvakansafgift	70,000	—
Kontrollstämpelmedel	12,000	—
Fyr- och båkmedel	750,000	—
Telegrafmedel	783,000	—
Jernvägstrafikmedel	8,000,000	—
Skogsmedel	500,000	—
Extra uppbörd	62,832	50
Sgr 18,003,400 R:dr.		
Extra ordinarie inkomster.		
Tullmedel	14,600,000	—
Postmedel	2,500,000	—
Stämpelpappersmedel	1,350,000	—
Bränvinstillverkningsafgift	11,200,000	—
Hvitbetssockertillverkningsafgift	16,000	—
Sgr 29,666,000 R:dr.		
Summa	47,669,400	—

N:o 80.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 15 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 15 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, om förändring af eller tillägg till bestämmelserna uti Kongl. Förordningen den 15 Februari 1855 angående behandling af frågor om understöd, som af fattigvårdssamhälle i ett af de förenade rikena Sverige och Norge lemnas nödlidande från det andra.

(Första Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 1) Utlåtande N:o 12.)

S. A. K.

Inom Riksdagens Andra Kammare har förslag blifvit framstäldt om upphäfvande af, bland annat, Kongl. Förordningen den 15 Februari 1855 angående behandling af frågor om ersättning för understöd, som af fattigvårdssamhälle i ett af de förenade rikena Sverige och Norge lemnas nödlidande från det andra.

Vid pröfningen af detta förslag har Riksdagen, med fästadt afseende å det särskilda politiska förhållande, hvari de begge rikena stå till hvarandra, ansett billigt och lämpligt vara, att grundsatsen om deras ömsesidiga ersättningsskyldighet i frågor af nämnda beskaffenhet är i lag erkänd och att erforderliga bestämmelser finnas antagna till reglering af sättet för grundsatsens tillämpning; hvarföre Riksdagen funnit sig icke böra under-

stödja ett förslag, åsyftande att undanrödja denna redan under en följd af år med skäl erkända grundsats och alla bestämmelser i ämnet; men då den ömsesidiga ersättningsskyldighet de förenade rikena emellan, som uti ofvanberörda nådiga förordningen erkännes, skulle bibehållas väsendtligen på grund af politiska skäl, har det synts Riksdagen, som borde statskassan hufvudsakligen deraf drabbas samt svenskt fattigvårdssamhälle ej hafva vidsträcktare skyldighet att godtgöra statskassan, än om understödet lemnats inom svenskt fattigvårdssamhälle.

Enligt nu gällande fattigvårdslag, § 29, sträcker sig svenskt fattigvårdssamhälles skyldighet att ersätta ett annat för der lemnadt understöd åt en person med hemortsrätt i det förra icke vidare, än till sådant understöd, som lemnats enligt 1 §:s bestämmelser om s. k. obligatorisk fattigvård. På grund af Förordningen den 15 Februari 1855, på sätt den hittills tillämpats, har det emellertid ålagts de svenska fattigvårdssamhällena att godtgöra statskassan hvarje slags understöd, som, i öfverensstämmelse med fattigvårdslag i Norge, der lemnats, följaktligen äfven sådant, som icke varit till obligatorisk fattigvård hänförligt. Vidare har Riksdagens uppmärksamhet blifvit fästad dervid, att under det, jemlikt stadgande uti instruktionen för länens lasaretts- och kurhusdirektioner, fri vård lemnas alla veneriskt sjuka samt sådan sjukvårdsbehöfvande från annat distrikt, som är medellös, lemnas deremot uti intetdera fallet vården afgiftsfritt i Norge.

Då skäl synas för en sådan förändring i den förevarande förordningen, att statsverket vidkännes berörda kostnader, får Riksdagen, på grund af hvad sålunda blifvit anfördt, härigenom hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla om sådan förändring af eller tillägg till bestämmelserna uti ifrågavarande nådiga Förordning af den 15 Februari 1855, att svenskt fattigvårdssamhälles skyldighet att godtgöra statskassan förskjuten ersättning för tillfällig fattigvård och sjukvård, lemnad någon dess medlem inom Norge, ej må blifva vidsträcktare, än om vården lemnats inom annat svenskt fattigvårdssamhälle.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 15 Maj 1872.

N:o 81.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 15 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 15 — —

Riksdagens underdåniga skrifvelse, med ny riksstat.

(Memorial N:o 94.)

S. A. K.

Riksdagen får härmed öfverlemna den för år 1873 och intill dess ny statsreglering vidtager upprättade riksstat, med underdånig anmälan, att ej allenast alla på ordinarie stat uppförda anslag, utan äfven samtliga vid innevarande riksmöte till utgående under år 1873 beviljade extra anslag blifvit af Riksdagen på Statskontoret anvisade med undantag blott af de till bro- och hamnbyggnader, sjösänkningar och andra vattenaftappnings-företag samt väganläggningar och vägförbättringar beviljade statsbidrag, hvilka, likasom de för innevarande år nu anvisade utgifter, komma att från Riksgälds-kontoret utbetalas.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 15 Maj 1872.

N:o 82.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 15 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 15 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående ändring af 2, 3 och 4 §§ i 12 kap. Rättegångsbalken.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 33 och Betänkande N:o 41.)

S. A. K.

Med afseende på angelägenheten att lägga hinder i vägen för en tredskande part att oskäligt utdraga rättegången, och då 12 kap. Rättegångsbalken härom innehåller åtskilliga bestämmelser, hvilka, enligt Riksdagens åsigt, numera ej kunna anses fullt ändamålsenliga, har Riksdagen för sin del beslutat en författning, hvarigenom förordnas, att 2, 3 och 4 §§ af 12 kap. Rättegångsbalken skola erhålla följande förändrade lydelse:

»2 §. Blifver käranden förfallolöst ute; varde saken på den stämning ej mera upptagen, och gälde han svaranden dess kostnad, der denne när är och det äskar.

Kommer käranden å föresatt tid, men svaranden ej och låter ej laga förfall framte; viser käranden, att svaranden stämning i laga tid fått; döme då Rätten i saken, på de skäl käranden företer, och före i domen in, huru den, som vunnit, sin vederpart om domen kungöra skall, som i 4 § sägs. Kommer svaranden sedan innan tid till vad ute är, och begär vädja; hafve der lof till, och Rätten, dit vädjadt är, döme i hufvudsaken. Kommer han

ej

ej inom nämnda tid: njute återvinning som i 4 § sägs: och gånge domen i sådant återvinningsmål till utmätning, der käranden det äskar: och han hafve våld lyfta det, som utmätt är, om han full borgen derför ställer.

Vållas, genom svarandens utevaro, uppskof med målet, böte han från och med tio till och med etthundra daler. Viser han å nästa ting å landet, eller inom en månad i stad, att han förfall haft och ej kunnat Rätten det kungöra; gånge böterne åter.

3 §. Ej skall part anses hafva från Rätten uteblifvit, innan han ropats upp tvänne gånger, minst en half timme emellan hvarje gång, och vid begge uppropen borta varit. Kommer han sedan under samma dag, innan Rätten till dom öfverlagt, att sin talan utföra: då skall han ej eller för uteblifven anses, men böte, för upprops försummelse, fem daler.

4 §. Hvar som dom vunnit, efter ty i 2 § sägs, kungöre den, sedan tid till vad förbi är, sin vederpart: eller söke utmätning derå, så tidigt att vederparten kan låta saken instämma till nästa Ting å landet, och i staden inom en månad, att återvinning söka. Gör han det ej, som vunnit: njute den, som tappat, samma tid, sedan han tillsagd varder. Pröfvas det, att han för fattigdom ej orkar fullgöra domen, inom den tid som sagdt är; hafve ändå makt att söka återvinning. Är det, som dömdt är, sådant, att återvinning varder onyttig, der domen fullgöras skulle: då gånge den ej till fullbordan. Försummar den, som tappat, den tid nu föresatt är, hafve sedan ingen talan till återvinning.

Hvad sålunda förordnadt är skall till efterrättelse gälla från och med början af år 1873.»

Med underdånig anmälan härom framhärdar Riksdagen etc.

Stockholm den 15 Maj 1872.

N:o 83.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 15 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 15 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående ändring i vissa fall af 1 kap. Rättegångsbalken.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 33 och Betänkande N:o 41.)

S. A. K.

Stadgandet i 1 kap. 1 § Rättegångsbalken, att Häradsnämnden skall bestå af tolf »bönder», synes ej vara lämpligt, sedan något bondestånd i legal mening numera ej finnes här i landet. I anseende härtill torde rättigheten att välja nämndeman, liksom valbarheten, böra bestämmas hufvudsakligen efter samma grunder, som i fråga om kommunala uppdrag i allmänhet äro gällande.

Enligt Riksdagens åsigt, är den i gällande lag nämndeman medgifna rättighet att bibehålla sin befattning så länge han det sjelf vill stridande mot hvad i afseende å kommunala befattningar i öfrigt är stadgadt; och om ett misstag vid val till nämndeman blifvit begånget, bör det finnas en möjlighet att någon gång rätta detsamma. Riksdagen anser derföre, att någon viss tid bör bestämmas, efter hvars förlopp nytt val skall ega rum. Derjemte synes det i 1 kap. 1 § Rättegångsbalken förekommande stadgande, att ej någon, som ur nämnden afgått, skall vara skyldig att låta sig åter inväljа förr än ordningen ånyo till honom kommer, sedan de öfriga som väljas kunna, äfven varit nämndemän, icke väl öfverensstämma med ange-

lägenheten att endast den, som kan värdigt fylla kallet, kommer att detsamma utöfva. Om man deremot bestämmer en tid af sex år, efter hvars förlopp han är skyldig underkasta sig omval, synes derigenom vara tillräckligt sörjdt derför, att icke någon allt för mycket besväras.

På dessa skäl har Riksdagen för sin del beslutat den förändring af 1 kap. Rättegångsbalken, *dels* att, i stället för 1 §, införas tre §§ med följande nummer och lydelse:

»1 §. Underrätt å landet är Häradsrätt. Der dömer Häradshöfding med tolf män, som dertill valde äro. De tolf kallas Häradsnämnd. Då ledigt rum i Nämnden fyllas skall, varde i den valkrets, för hvilken ledigheten inträffat, val hållet å kommunalstämma. Äro flera socknar, eller socknedelar, till gemensam valkrets förenade, bestämme Rätten, å hvilken sockens kommunalstämma valet förrättas skall. En hvar, som i kommunens allmänna angelägenheter röstberättigad är, ege rösträtt vid nämndemansval inom den valkrets han tillhör: och hafve hvarje röstande en röst. Vid lika röstetal skilje lotten.

2 §. Till nämndeman är valbar hvarje inom valkretsen bosatt man, som är tjugufem år gammal och sjelf vid Nämndemansval rösträtt eger; dock ej den, som står under förmynderskap eller annans husbondevälde eller som all sin egendom till borgenärer afträdt och icke, på sätt lag förmår, visa gitter, att han från deras kraf fri är; ej den, som är tilltalad eller blifvit under framtiden ställd eller fälld till ansvar för brott, som medför förlust af medborgerligt förtroende, eller dömd ovärdig att föra andras talan inför Rätta; ej heller den, som är i Konungens eller rikets tjenst. Nämndeman väljes för sex år, dock med rätt för den valde att efter två år afgå. Flyttar Nämndeman ur valkretsen eller viser eljest giltigt hinder, då må Rätten honom entlediga, ändå att han ej två år tjenstgjort. Nämndeman, som berättigad är att från tjensten afgå, skall dock tjensten fortfarande bestrida, till dess besked till Domaren inkommit, att annan vald blifvit. Den, som fyllt sextio år, vare ej skyldig att i Nämnd tjenstgöra. Ej heller vare någon pligtig att, sedan han ur Nämnden afgått, åter inträda förr, än efter sex år.

3 §. Är någon missnöjd med nämndemansval; ege deröfver hos Rätten klagan föra; men valet lände ändå till efterrättelse, der ej Rätten annorlunda förordnar. Den valdes behörighet ege Rätten pröfva, ändå att klagan ej föres;»

dels ock att 10 § skall erhålla följande lydelse:

»Nu hafver Häradshöfding förfall, att han sitt embete ej förrätta kan; kungöre det Hofrätten. Pröfvas det lagligt; förordne Hofrätten en skicklig man, som embetet i hans ställe förestår. Samma lag vare om Borgmästare,

der Rådstufvurätten utan honom ej domför är. Hafver Nämndeman förfall, och varder förty Häradsrätten ej domför, eller saknas eljest fulltalig Nämnd, i andra fall än det, som i 13 kap. 4 § sägs, kalle Häradshöfding af dem, som närmast bo, och till Nämndemän väljas kunna, en eller flera, efter ty som behofvet fordrar.»

Med underdånig anmälan härom framhärdar Riksdagen etc.

Stockholm den 15 Maj 1872.

N:o 84.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 15 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 15 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående ändring i gällande stadganden rörande socknemännens inbördes skyldighet att deltaga i prestgårdsbyggnad.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 27 och Betänkande N:o 47.)

S. A. K.

Hos Riksdagen hafva särskilda förslag blifvit väckta om förändring af lagens föreskrifter i afseende på socknemännens inbördes skyldighet att deltaga i prestgårdsbyggnad.

Stadgandet i 26 kap 2 § Byggningabalken, att nämnda skyldighet skall utgöras efter gårdatalet, härleder sig från en tid, då någon annan näring än jordbruket ej hunnit någon särdeles utveckling och då man ej kände någon annan grund för jordbrukarens beskattning än det hemmantal han innehade. Emellertid hafva förhållandena numera väsendtligen förändrats, hvarigenom jemväl förändring i lagstiftningen påkallas. I alla landsändar

har, jemte den egentlige jordbrukaren, uppstått en befolkning af fabrikanter, handlande och handtverkare m. fl.; och på samma gång man under sednare tider allt mera erkänt, att hemmantalet icke är någon lämplig grund i fråga om deltagande i kommunala besvär, har man ock medgifvit rättvisan och billigheten deraf, att skyldigheten till deltagande i dylika besvär utsträckes till kommunens alla medlemmar.

Riksdagen anser således, att ifrågavarande byggnadsskyldighet bör blifva ett gemensamt besvär, som efter billiga grunder drabbar icke blott hemmansegare, men äfven en hvar till deltagande i kommunalutskylder förpligtad person. I anseende till det samband, som eger rum emellan denna fråga och den på Eders Kongl. Maj:ts pröfning ännu beroende frågan angående kyrkobyggnadsskyldigheten, hvarom Rikets Ständer under den 20 Juni 1866 gjort underdånig framställning, har Riksdagen föreställt sig att begge dessa frågor möjligen kunde på en och samma gång erhålla sin lösning.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får Riksdagen i underdånighet anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes låta utarbeta och för Riksdagen framlägga förslag till sådana förändrade stadganden rörande socknemännens inbördes skyldighet att deltaga i prestgårdsbyggnad, att detta åliggande må blifva för dem, efter billiga grunder, gemensamt.

Riksdagen frambärdar etc.

Stockholm den 15 Maj 1872.

N:o 85.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 16 Maj 1872.
— — — — Andra Kammaren den 16 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående allmänna bevillningen.
(Bevillnings-Utskottets Betänkanden N:is 2, 8, 10 och 19 samt Memorial N:is 4, 6 och 11.)

S. A. K.

Sedan Riksdagen öfversett och granskat gällande stadganden angående allmänna bevillningen, har Riksdagen, med vidblifvande af grunderna för densamma, deruti vidtagit endast följande förändringar, nemligen:

Art. I.

§ 1.

Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning i propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Riksdagen beslutat nedsätta den personliga skyddsafgiften till hälften eller till 40 öre för man och 20 öre för qvinna.

Art. II.

§ 2.

Enär olika åsigter gjort sig gällande i fråga om fastighetsbevillnings påförande för de vid enskilda jernvägar befintliga stationshus, och då desse

byggnader äro för trafiken oundgänglige samt således skäligen kunna anses utgöra en del af sjelfva jernvägsanläggningen, hvadan Riksdagen ansett de skäl, som gälla för befrielse från bevillnings erläggande för jernvägsbyggnaden i öfrigt, ega lika giltighet i afseende å stationshusen, har Riksdagen beslutat att åt det härom i denna § förekommande undantagsstadgande gifva följande förändrade lydelse: Från utgörande af ofvanstående bevillning befrias jemväl egare af kanal, jernväg och annan farväg för den mark, som upptages af kanal- och vägsträckan, äfvensom för sjelfva kanal- och vägbyggnaden, hvarunder i fråga om jernvägar stationshusen jemväl inbegripas.

§§ 9 och 27.

Med anledning deraf att, i fråga om enskilda jernvägsbolag, bevillning plägat påföras allenast inom den kommun, der styrelsen har sitt säte, hvilken kommun i följd deraf fått uppbära kommunalutskylder, beräknade efter bolagets hela inkomst, men ostridigt lärer vara att det är med grunden för den kommunala beskattningen öfverensstämmande, att jernvägsbolag inom de kommuner der de vid särskilda stationer drifva sin rörelse och der för den i deras tjenst anställda personal och dess familjer draga gagn och hafva behof af de kommunala institutionerna, jemväl utgöra de på dem belöpande bidrag för upprätthållande af dessa kommunala institutioner, har Riksdagen, som icke ansett att några svårigheter böra möta för jernvägsbolagen att föra sina räkenskaper med den fullständighet, att deras styrelser lätteligen kunna lemna sådana uppgifter, som utvisa huru stor del af bolagets behållna vinst härledt sig från hvarje af dess särskilda stationer, samt att lika litet någon väsendtlig olägenhet genom bevillnings påförande, hvad jernvägsbolag angår, vid de särskilda stationerna bör uppstå för ett riktigt påförande af denna bevillning, beslutat att § 9 mom. 1 skall erhålla följande förändrade lydelse: Bevillning för inkomst af kapital eller arbete påföres: Bank- och jernvägsbolag der bolagets rörelse drifves, vare sig vid hufvudafdèlnings- eller kommissionskontor eller vid större och mindre stationer; samt, i följd häraf, att sista punkten af § 27 må lyda: Och bör sådant utdrag beträffande bank- och jernvägsbolag utvisa denna vinst, fördelad på hvart och ett af bolagets särskilda kontor eller stationer.

§ 22.

Sedan Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställning, beslutat upphäfvande af den genom Rikets Ständer vid 1859—1860 årens riksdag stadgade bevillningsafgift för stämpling af tidningar samt andra periodiska skrifter och tryckta afhandlingar, kom-

mer denna §, med derframför stående rubrik att ur bevillningsstadgan utgå, i följd hvaraf paragrafnummerna å efterföljande §§ förändras äfvensom bostafveringen vid påföljande rubrik under Art. III.

Med underdånig anmälan härom och med öfverlemnande af transsumt rörande de nu vidtagna förändringar, får Riksdagen, som för år 1873 åtagit sig en allmän bevillning af 2,600,000 R:dr, i underdånighet anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes låta utfärda ny bevillningsstadga i fullkomlig öfverensstämmelse med den vid 1868 års riksdag antagna bevillningsstadga med deruti sedermera, så väl genom Kongl. kungörelserna den 23 Juli 1869 och den 25 Maj 1871 till efterrättelse kungjorda, som vid denna riksdag beslutade förändringar, att gälla till efterrättelse för år 1873 och intill slutet af det år, under hvars lopp ny bevillningsstadga af Riksdagen fastställd blifver.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 16 Maj 1872.

Svenska Riksdagens Bevillning

för år 1873 och påföljande år intill slutet af det år, under hvars lopp ny Bevillningsstadga af Riksdagen fastställd blifver.

Art. I.

Personlig Skyddsafgift.

§ 1.

Utaf hvar och en i mantalslängd upptagen person, som, enligt gällande författningar, skall utgöra mantalspenningar, erlägges personlig skyddsafgift,

för man med .... 40 öre,
och för qvinna med .... 20 öre.

Art.

Art. II.

A) **Bevillning af fast egendom.**

§ 2.

För all inom Riket —

Från utgörande af ofvanstående bevillning befrias menigheter, akademier — — — — — bestämda grunder. Från utgörande af ofvanstående bevillning befrias jemväl egare af kanal, jernväg och annan farväg för den mark, som upptages af kanal- och vägsträckan, äfvensom för sjelfva kanal- och vägbyggnaden, *hvarunder, i fråga om jernvägar, stationshusen jemväl inbegripas.*

Frälseränta räknas till sådan fastighet, som upptages i mom. 2:o af denna §.

— —

B) **Bevillning för inkomst af kapital eller arbete.**

— —

§ 9.

Bevillning för inkomst af kapital eller arbete *påföres:*

bank- och jernvägsbolag, der bolagets rörelse drifves, vare sig vid hufvud-, afdelnings- eller kommissionskontor *eller vid större och mindre stationer;*

annat bolag —

I) Bevillning för tidningar och periodiska skrifter (utgår.)

§ 22 (utgår.)

— —

§ 26 (§ 27 i 1868 års Bevillningsstadga.)

Direktionen eller Styrelsen för hvart och ett bolag, som — vinst. Och bör sådant utdrag beträffande bank- *och jernvägs*-bolag utvisa denna vinst, fördelad på hvart och ett af bolagets särskilda kontor *eller stationer.*

— —

Stockholm, G. W. Blomqvists Boktryckeri, 1872.

Förteckning

öfver Riksdagens underdåniga Skrifvelser till Kongl. Maj:t samt utfärdade Förordnanden under lagtima riksmötet år 1872.

N:o 1. Riksdagens underdåniga skrifvelse, angående val af Justitie-ombudsman och hans suppleant.
„ 2. D:o förordnande för Advokatfiskalen m. m. N. A. Fröman att vara Riksdagens Justitie-ombudsman.
„ 3. D:o förordnande för Revisions-sekreteraren m. m. Carl Frithiof Svedelius att vara Riksdagens Justitie-ombudsmans suppleant.
„ 4. D:o underdåniga skrifvelse, i fråga om utfärdande af statsobligationer, förskrifna med 4 procent ränta.
„ 5. D:o underdåniga skrifvelse, angående ändring i 20 kap. 11 § Strafflagen.
„ 6. D:o underdåniga skrifvelse, angående stämpelpappers-afgiften.
„ 7. D:o skrifvelse till fullmäktige i Riksgälds-kontoret, angående Riksgälds-kontorets förvaltning under den tid, som förflutit sedan början af 1871 års riksdag.
„ 8. D:o underdåniga skrifvelse, angående beviljade anslag till fortsättande af arbetena å östra och norra stambanorna.
„ 9. D:o d:o, angående regleringen af utgifterna under riks-statens Första hufvudtitel.
„ 10. D:o d:o, angående d:o d:o Andra hufvudtitel.
„ 11. D:o d:o, angående d:o d:o Tredje d:o.
„ 12. D:o d:o, angående d:o d:o Fjerde d:o.
„ 13. D:o d:o, angående d:o d:o Femte d:o.
„ 14. D:o d:o, angående d:o d:o Sjette d:o.
„ 15. D:o d:o, angående d:o d:o Sjunde d:o.
„ 16. D:o d:o, angående d:o d:o Åttonde d:o.
„ 17. D:o d:o, angående d:o d:o Nionde d:o.

N:o 18. Riksdagens underdåniga skrifvelse, angående upprensning af vattendragen inom Norrbottens län.
„ 19. D:o d:o, angående beviljadt statsbidrag till genomförande af ny tomtreglering i Strengnäs efter den staden under April månad 1871 öfvergångna brand.
„ 20. D:o d:o, i fråga om anslag till Sveriges deltagande i polytekniska utställningen i Moskwa.
„ 21. D:o d:o, om anslag för befrämjande af tillgodogörandet af de inom riket förekommande fosforförande lager.
„ 22. D:o d:o, angående val af fullmäktige i Riksbanken.
„ 23. D:o d:o, angående d:o af d:o i Riksgälds-kontoret.
„ 24. D:o förordnanden för fullmäktige i Riksbanken.
„ 25. D:o d:o för suppleanter till d:o i d:o.
„ 26. D:o d:o för fullmäktige i Riksgälds-kontoret.
„ 27. D:o d:o för suppleanter till d:o i d:o.
„ 28. D:o d:o för styrelse-ledamöter vid Lånekontoren i Göteborg, Malmö och Wisby.
„ 29. D:o d:o för suppleanter till d:o vid d:o d:o.
„ 30. D:o underdåniga skrifvelse, angående utarrendering af enkesäten i Halland och Bohus län.
„ 31. D:o d:o, om ändring i Kongl. förordningen den 7 December 1866, angående vilkoren för försäljning, till förtäring på stället, af vin, öl, kaffe eller andra icke spirituösa drycker.
„ 32. D:o d:o, angående bruksegaren P. Löfs hos Kongl. Maj:t gjorda underdåniga ansökning i fråga om dispositionen af köpeskillingen för afverkad skog å Ejhedens hemman och Ohre sockens öfverloppsmark i Kopparbergs län.
„ 33. D:o d:o, angående ersättning för sådana af Statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, för hvilka statsanslag ej blifvit beviljade.
„ 34. D:o d:o, angående väckt fråga om afsöndring af jord från Sånga prestbord till utvidgning af Sånga mo exercisplats i Wester-Norrlands län.
„ 35. D:o d:o, angående jordafsöndring från f. d. kaptens-bostället Torp till byggnadsplats och planteringsland för en folkskola i Långseruds församling af Wermlands län.
„ 36. D:o d:o, angående jordafsöndring från militie-bostället Harg i Östergötlands län.
„ 37. D:o d:o, i fråga om försäljning af ett postverket tillhörigt hus i Upsala stad.
„ 38. D:o d:o, angående försättande på vakans tills vidare af en del utaf båtsmanshållet i Blekinge län och Södra Möre härad af Calmar län.

N:o 39. Riksdagens underdåniga skrifvelse angående beviljade statsbidrag till vägars anläggning och förbättring, bro- och hamnbyggnader samt sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.
„ 40. D:o d:o, angående allmänna vilkor och stadganden i afseende på statsbidrag, som under denna riksdag beviljats för väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader samt sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.
„ 41. D:o d:o, angående beviljande af vissa förmåner för enskilda jernvägsanläggningar, som utan bidrag af allmänna medel utföras.
„ 42. D:o d:o, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition, angående dels stadgande af förändrade vilkor för tidningars och tidskrifters postbefordran, dels åtskilliga andra, postväsendet rörande frågor.
„ 43. D:o d:o, i fråga om kommunalförfattningarnes tillämpning i Norrbottens och Westerbottens läns lappmarker.
„ 44. D:o d:o, om upphäfvande af den för beväringsskyldige medgifna legnings- och friköpningsrätt.
„ 45. D:o d:o, angående rättighet för församlingarne att bestämma klockares aflöning.
46. D:o d:o, med anledning af Kongl. Maj:ts nådiga skrifvelse i fråga om pension för Telegrafintendenten, Majoren A. L. Fahnehjelm.
„ 47. D:o d:o, angående ordnandet af den medicinska undervisningen i riket.
„ 48. D:o d:o, om skyldighet för innehafvare af sådan statens egendom å landet, för hvilken bevillning efter 2:dra artikeln ej erlägges, att utgifva fyllnadsbidrag till folkskolelärares aflöning i förhållande till egendomens taxeringsvärde.
„ 49. D:o d:o, angående sättet för stämnings delgifvande åt bylag, skifteslag eller annan samfällighet.
„ 50. D:o d:o, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till förändrad lydelse af 72 § Regeringsformen.
„ 51. D:o d:o, om utfärdande af ny instruktion för Riksdagens revisorer af Riksbanken.
„ 52. D:o d:o, angående tullbevillningen.
„ 53. D:o d:o, i anledning af år 1871 verkställd revision af statsverkets m. fl. allmänna fonders förvaltning år 1869.
„ 54. D:o d:o, i anledning af gjorda framställningar angående upphörande af hofveriskyldigheten till kungsgårdar och militie-boställen i Skåne.
„ 55. D:o d:o, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition, angående upplåtelse af en del utaf bastionen Drottningen jemte kronan tillhörig mark i Christianstad för anläggning af en vattenledning.

N:o 56. Riksdagens underdåniga skrifvelse, angående de i 63 § Regeringsformen föreskrifna kreditivsummor.

„ 57. D:o d:o, i fråga om förberedande undersökningar, rörande Kongl. hofstallets förflyttning samt uppförande af nytt riksdagshus å Helgeandsholmen, äfvensom Riksbankens och Riksgäldskontorets förläggande till samma holme.

„ 58. D:o d:o, i anledning af väckta förslag om eftergift af kronans rätt till en del danaarf.

„ 59. D:o d:o, angående statsbidrag till pensionering af tjenstepersonalen vid statens jernvägstrafik och till enke- och pupillkassa för nämnda personals efterlemnade enkor och barn.

„ 60. D:o d:o, om ändring i lagens stadganden angående giftomannarätt.

„ 61. D:o d:o, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till författning angående ändring i vissa fall af gällande bestämmelser om häradsting.

„ 62. D:o d:o, angående förändrad lydelse af 6 § i Kongl. förordningen om landsting den 21 Mars 1862.

„ 63. D:o d:o, angående nedsättning i antalet af nämndemän vid husesyner i allmänhet.

„ 64. D:o d:o, angående ändring i 2 kap. 13 § Kyrkolagen och 2 kap. 3 § Rättegångsbalken.

„ 65. D:o d:o, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition, angående begrafnings- och öfriga kostnader med anledning af Hennes Maj:t Drottning Lovisas dödliga frånfälle.

„ 66. D:o d:o, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition i fråga om befordringsrätt för de vid Marinregementet qvarstående subalternofficerare och det lägre underbefälet samt om ersättning till nuvarande kompanicheferne derstädes för förlorad inkomst i följd af passevolansens upphörande.

„ 67. D:o d:o, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition i fråga om beredande af garnison i Carlskrona samt angående användandet af det vid 1871 års lagtima riksdag beviljade extra anslag af 65,000 riksdaler till uppförande af stall- och ridhusbyggnader för fyra åkande batterier af Vendes artilleriregemente.

„ 68. D:o d:o, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående försäljning till Stora Kopparbergs bergslag af kronolägenheten Hushagen i Stora Tuna socken af Kopparbergs län.

„ 69. D:o d:o, angående utbetalning af det för Nässjö—Oscarshamns jernvägsanläggning beviljade statsbidrag.

N:o 70. Riksdagens underdåniga skrifvelse, med reglemente för Riksbankens styrelse och förvaltning.

„ 71. D:o skrifvelse till Bankofullmäktige, med öfverlemnande af bankoreglementet.

„ 72. D:o underdåniga skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående upphäfvande af 2 kap. 5 och 6 §§ Giftermålsbalken samt förändrad lydelse af 13 kap. 1 § Rättegångsbalken och 18 kap. 5 § Strafflagen.

„ 73. D:o d:o, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, med förslag till förklaring af 17 kap. 3 § Handelsbalken.

„ 74. D:o d:o, angående omarbetning af gällande grufvestadga.

„ 75. D:o d:o, angående upprättadt nytt reglemente för Riksgäldskontoret.

„ 76. D:o d:o, angående meddelande af statistiska uppgifter om den kommunala rösträtten.

„ 77. D:o d:o, angående förändringar i vilkoren för tillverkning och försäljning af bränvin.

„ 78. D:o d:o, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition i fråga om bergverkstiondens upphörande.

„ 79. D:o d:o. angående beräkningen af Statsverkets inkomster.

„ 80. D:o d:o, om förändring af eller tillägg till bestämmelserna uti Kongl. förordningen den 15 Februari 1855, angående behandling af frågor om understöd, som af fattigvårdssamhälle i ett af de förenade rikena Sverige och Norge lemnas nödlidande från det andra.

„ 81. D:o d:o, med ny riksstat.

„ 82. D:o d:o, angående ändring af 2, 3 och 4 §§ i 12 kap. Rättegångsbalken.

„ 83. D:o d:o. angående ändring i vissa fall af 1 kap. Rättegångsbalken.

„ 84. D:o d:o, angående ändring i gällande stadganden rörande sockne-männens inbördes skyldighet att deltaga i prestgårdsbyggnad.

„ 85. D:o d:o, angående allmänna bevillningen.

Stockholm, J. W. Svenssons Boktryckeri, 1872.

BIHANG

TILL

RIKSDAGENS PROTOKOLL

VID

LAGTIMA RIKSDAGEN I STOCKHOLM

ÅR 1872.

TIONDE SAMLINGEN.

1sta Afdelningen:

Andra Bandet:

Riksdagsbeslutet, Riksstaten, Bankens och Riksgälds-kontorets reglementen.

Sweriges Riksdags Beslut,

å det i Stockholm hållna Lagtima Riksmöte, som började den 15 Januari och slutades den 16 Maj 1872.

Wi efterskrifne, Swenska Folkets walda Ombud, göre weterligt: att, på grund af 49 § Regeringsformen och 2 § Riksdags-Ordningen, Wi den 15 sistlidne Januari, under Hans Maj:t Konung CARL XV:s trettonde regeringsår, Oß här i Stockholm infunnit.

Efter att öfwer wårt arbete nedkallat Guds wälsignelse, hafwe Wi å Rikssalen den 17 i nämnda månad sammanträdt och fått emottaga Berättelsen* om hwad sedan sistförflutna lagtima riksdag sig i Riket och deß Styrelse tilldragit, äfwensom Kongl. Maj:ts Proposition angående Statswerkets tillstånd och behof; och hafwe Wi, efter föregångna öfwerläggningar dels om de ämnen, i hwilka Kongl. Maj:t till Oß aflåtit nådiga Propositioner eller Skrifwelser, dels ock rörande frågor, som blifwit hos Riksdagen wäckta, stadnat uti följande beslut:

§ 1.

I den ordning 64 § Riksdags-Ordningen utstakar hafwe Wi till näst sammanträdande lagtima Riksdag öfwerlemnat att besluta om följande förslag till ändringar i Grundlagarne, nemligen:

1:o **i 29 § Regeringsformen** angående wal af Erkebiskop och Biskopar; hwarom Konstitutions-Utskottets memorial N:o 1 handlar;

2:o **i 5, 6, 11, 12, 26, 32 och 34 §§ Regeringsformen,** angående Stats-Rådets organisation, och uti sammanhang dermed i **32, 33, 34 och 36 §§ Riksdags-Ordningen** samt **1, 4 och 5 §§ Tryckfrihets-Förordningen,** enligt hwad nämnda Utskotts utlåtande N:o 9 och memorial N:o 21 innehålla;

3:o **i 72 § Regeringsformen** angående den metalliska valuta, hwarmed Riksbankens sedlar skola inlösas; såsom af Konstitutions-Utskottets memorial N:o 20 inhemtas; samt

4:o **i 13 och 16 §§ Riksdags-Ordningen,** afseende borttagande af stadgandet att städer, hwilka icke hafwa egen jurisdiktion, skola i fråga om riksdagsmannawal räknas till landet, på sätt i förenämnda Utskotts utlåtande N:o 3 förmäles.

§ 2.

Wid utöfning af den i Regeringsformens 62 och 64 §§ Oß förwarade rätt hafwe Wi pröfwat Statswerkets behof och derwid för nästkommande år och intill deß ny statsreglering widtager bestämt Hufwudtitlarnes **ordinarie** anslagsbelopp sålunda:

Första Hufwudtiteln.

(Kongl. Hof- och Slotts-staterna) till . . . . . R:mt R:dr 1,417,000: —

Andra Hufwudtiteln.

(Justitie-Departementet) till . . . . » » 2,534,800: —

Transport R:mt R:dr 3,951,800: —

Transport R:mt R:dr 3,951,800: —

Tredje Hufwudtiteln.

(Utrikes-Departementet) till . . . . » » 603,680: —

Fjerde Hufwudtiteln.

(Landtförswars-Departementet) till . . . . » » 10,613,300: —

Femte Hufwudtiteln.

(Sjöförswars-Departementet) till . . . . » » 4,166,300: —

Sjette Hufwudtiteln.

(Civil-Departementet) till . . . . » » 8,607,700: —

Sjunde Hufwudtiteln.

(Finans-Departementet) till . . . . » » 7,648,000: —

Åttonde Hufwudtiteln.

(Ecklesiastik-Departementet) till . . . . » » 5,716,200: —

Nionde Hufwudtiteln.

(Pensions- och Allmänna Indragnings-staten) till . . » » 1,530,120: —

Summa R:mt R:dr 42,837,100: —

Och hafwe Wi derjemte för tillfälliga behof anwisat **extra ordinarie** anslag till nedannämnda belopp att för år 1873 från Kongl. Statskontoret utgå, nemligen:

Under Andra Hufwudtiteln	70,000: —	
» Fjerde Hufwudtiteln	4,036,355: 48.	
» Femte Hufwudtiteln	1,770,800: —	
» Sjette Hufwudtiteln	6,925,500: —	
» Sjunde Hufwudtiteln	143,100: —	
» Åttonde Hufwudtiteln	414,400: —	
» Nionde Hufwudtiteln	443,000: —	13,803,155: 48.

tillsammans R:mt R:dr 56,640,255: 48.

Till betäckande af denna utgiftssumma hafwe Wi för Kongl. Statskontoret anwisat:

Statswerkets **ordinarie** inkomster . . . . . R:mt R:dr		18,003,400: —
Statswerkets **extra ordinarie** eller bewillningsinkomster:		
Tullmedel	14,600,000: —	
Postmedel	2,500,000: —	
Stämpelpappersmedel	1,350,000: —	
Bränwinstillwerkningsafgift	11,200,000: —	
Hwitbetssocker-tillwerkningsafgift	16,000: —	29,666,000: —
tillsammans R:mt R:dr		47,669,400: —
samt såsom statsfyllnadssumma att från Riksgälds-Kontoret utgå		8,970,855: 48.
Summa R:mt R:dr		56,640,255: 48.

I händelse Statswerkets inkomster icke skulle uppgå till det sammanlagda belopp, hwartill dessa inkomster i Riksstaten beräknats, bör Kongl. Statskontoret af Riksgälds-Kontoret erhålla godtgörelse för den brist, som härigenom, enligt Rikshufwudboken, uppkommer i de för statsutgifternas bestridande anwisade tillgångar. Skulle det wisa sig att Statskontorets inkomster äro otillräckliga för bestridande af deß utgifter, åligger det Riksgälds-Kontoret att, sedan Kongl. Maj:t, uppå Statskontorets underdåniga anmälan, pröfwat behofwet, för deß fyllande tillhandahålla Statskontoret det belopp, Kongl. Maj:t för sådant ändamål finner för godt bestämma, dock med förbindelse för Statskontoret att, så snart deß tillgångar det medgifwa, återgälda hwad Riksgälds-Kontoret sålunda förskjutit.

§ 3.

Wid den af Oß fastställda Statsreglering hafwe Wi bibehållit de wid den näståföregående stadgade grunder i afseende å dispositionen af besparingarne uppå Hufwudtitlarne. I fråga om beräkningen af ersättningsbeloppet till de embets- och

tjenstemän, hwilka före år 1841 tillträdt ännu innehafwande löner, hwarunder spanmål finnes beräknad, har detta blifwit, på grund af 1869, 1870 och 1871 års riksmarkegångspris, bestämdt till 4 R:dr 24 öre för hwarje under lönerna upptagen tunna spanmål.

§ 4.

Till utgående från Riksgälds-Kontoret på sätt och under de wilkor, Wårt för samma Kontor utfärdade reglemente innehåller, hafwe Wi anwisat följande **anslags- och lånesummor,** nemligen:

A) Anslag att utgå under innewarande år . .	R:mt	R:dr	880,030: 79.
att utgå under år 1873	»	»	346,330: —
B) Lån att utgå under innewarande år . . .	»	»	30,000: —
att utgå under år 1873	»	»	100,000: —
Summa	R:mt	R:dr	1,356,360: 79.

§ 5.

Då det, jemlikt 63 § Regeringsformen, ålegat Oß att, för oförutsedda händelser, anslå och till utbetalning från Riksgälds-Kontoret anwisa twå särskilda summor, den ena att wara tillgänglig då Konungen till rikets förswar eller andra högst wigtiga och angelägna ändamål, sedan hela Stats-Rådets tankar deröfwer blifwit inhemtade, finner den wara oundgängligen nödig, och den andra, att wid infallande krig af Konungen lyftas, sedan Han Stats-Rådet in pleno hört och Riksdagen sammankallat; så hafwe Wi bestämt den förra af dessa summor till En million femhundratusen Riksdaler Riksmynt och den sednare, eller det så kallade stora kreditivet, till Tre millioner Riksdaler samma mynt.

§ 6.

För år 1873 hafwe Wi åtagit Oß en bewillning af Twå millioner sexhundratusen Riksdaler och tillika fastställt alla de i nu gällande bewillningsstadga upp-

tagna afgifter och procentbelopp, dock beträffande den personliga skyddsafgiften med den förändring, att Wi, med bifall till derom af Kongl. Maj:t afgifwen Proposition, nedsatt densamma till det belopp, 40 öre för man och 20 öre för qwinna, som den för tiden till och med år 1871 utgjort; Och är derjemte den underdåniga anhållan framställd, att Kongl. Maj:t täcktes låta utfärda ny bewillningsstadga i fullkomlig öfwerensstämmelse med den wid 1868 års riksdag antagna med deruti sedermera så wäl genom Kongl. Kungörelsen den 23 Juli 1869 och den 25 Maj 1871 till efterrättelse kungjorda som wid denna riksdag beslutade förändringar, att gälla till efterrättelse för år 1873 och intill slutet af det år, under hwars lopp ny bewillningsstadga blifwer af Riksdagen fastställd.

§ 7.

I afseende på tull-lagstiftningen hafwe Wi dels medgifwit tullfri införsel för så wäl fisk, endast med de i tulltaxan angifna undantag, som äfwen böcker med upphöjda stilar, samt åtskilliga slag af oberedda, till pelswerk hänförliga hudar och skinn; dels beslutit nedsättning i tullafgifterna å kaffe, kaffe brändt och alla till kaffesurrogat anwändbara brända wäxter, samt socker, alla slag; dels i tulltaxan specificerat åtskilliga i handeln förekommande artiklar; och dels widtagit flera sådana rättelser och jemkningar, som befunnits nödiga för winnande af större följdriktighet och fullständighet i författningen, äfwensom åtskilliga förändringar i de till tulltaxan hörande underrättelser; allt på sätt Wi uti underdånig skrifwelse den 8 Maj hos Kongl. Maj:t anmält.

§ 8.

Med föranledande af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition hafwe Wi dels upphäft den af Rikets Ständer wid 1859—1860 årens riksmöte stadgade bewillningsafgift för stämpling af tidningar samt andra periodiska skrifter och tryckta afhandlingar, äfwensom antagit en författning angående wilkoren för tidningars och tidskrifters postbefordran, dels ock beslutit:

att den enkla brefwigten må till högst 4 ort bestämmas;

att till bref af dubbel wigt, för hwilka portot skall utgöras med twå gånger så mycket som belöper för enkelt bref, må hänföras alla bref, hwilkas wigt öfwerstiger 4, men ej 25 ort;

att tre gånger det enkla portot skall erläggas för bref af mer än 25 och högst 50 orts wigt, men tyngre försändelser behandlas såsom paketer;

att för sådana paketer, som wäga högst twå skålpund, portot må, utan afseende å afståndet emellan afgångs- och adreßorterna, bestämmas till 30 öre, då paketets wigt icke öfwerstiger ett skålpund, och till 50 öre, då wigten öfwerstiger ett, men icke twå skålpund;

samt att afgiften för brefkort må fastställas till 10 öre;

Hwilket allt Wi uti underdånig skrifwelse den 30 sistlidne April hos Kongl. Maj:t anmält.

§ 9.

Efter werkställd granskning, åsyftande ändring i wissa delar af Kongl. Kungörelsen den 18 Augusti 1871, angående stämpelpappersafgiften samt hwad wid kontrollen och uppbörden deraf bör iakttagas, hafwe Wi beslutit att första punkten af det i 6 § af samma Kungörelse förekommande stadgande angående kartering af köpe-, bytes- och gåfwobref skall erhålla den förändrade lydelse, som Wår till Kongl. Maj:t aflåtna underdåniga skrifwelse af den 4 sistlidne April innehåller.

§ 10.

Wid granskning af nu gällande författningar angående wilkoren dels för tillwerkning och dels för försäljning af bränwin hafwe Wi funnit af nöden wissa förändringar, hwilka i Wår underdåniga skrifwelse till Kongl. Maj:t den 14 Maj omförmälas; hwarjemte Wi, med bifall till Kongl. Maj:ts Proposition i fråga om afgiftsrestitution wid utförsel till utrikes ort af swensk sprit, gifwit åt 11 § i för-

fattningen angående tillwerkning af bränwin den lydelse, som sagde underdåniga skrifwelse jemwäl innehåller.

§ 11.

Då det wisat sig att priset å obligationerna för det, till följd af 1870 års Riksdags beslut, upplagda lån å 40 millioner Riksdaler Riksmynt under den förflutna tiden kunnat oafbrutet förhöjas, hafwe Wi uppdragit åt Wåre Fullmäktige i Riksgälds-Kontoret att, till bestridande af redan bewiljade anslag till Statens jernwägsbyggnader, äfwensom för att bereda tillgång dels för blifwande anslag till jernwägsbyggnader, dels ock för inlösande af ännu utelöpande obligationer för 1867 och 1869 årens för jernwägsbyggnaderna upptagna lån, mot fonderade statsobligationer i swenskt mynt å ett sammanräknadt nominelt belopp af Tjugufyra millioner Riksdaler samt löpande med fyra procent ränta, som halfårswis förfaller, upplägga ett lån, att, efter hwarje år werkställd utlottning, amorteras under loppet af högst 40 år; och hafwe Wi medgifwit att bemälde Fullmäktige må, utöfwer det belopp, som erfordras till fyllande af den utaf Riksdagen åren 1870 och 1871 bestämda upplåningssumma af tillhopa Aderton millioner twåhundratusen Riksdaler, genom försäljning af obligationer upplåna ytterligare Sju millioner femhundratusen Riksdaler, under iakttagande deraf, att försäljning af 1870 års fem-procent-obligationer icke må ega rum, derest icke för dem erhålles en så hög betalning, att den effektiva ränta, Riksgälds-Kontoret för de upplånta penningarne kommer att erlägga, understiger den effektiva räntan för de fyra-procent-obligationer, som samtidigt af Riksgälds-Kontoret försäljas; hwarjemte Wi stadgat, att de penningar, som genom försäljning af fyra-procent-obligationerna inflyta, icke må anwändas för andra än ofwan omförmälda ändamål.

§ 12.

Med anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition hafwe Wi beslutit att för fortsättande under år 1873 af arbetena å östra och norra stambanorna, i sådan

utsträckning, att å den förra, sedan bandelen mellan Norrköping och Linköping blifwit färdig, jemwäl sträckningen från Linköping till Mjölby, samt å norra stambanan sträckningen från Upsala till Sala och widare till Krylbo må kunna före utgången af nämnde år fullbordas och för trafik öppnas, bewilja ett extra anslag för samma år af tillsammans Fem millioner Riksdaler; äfwensom Wi till Kongl. Maj:ts disposition, för anskaffande af en del utaf den å östra och norra stambanorna erforderliga materiel, ställt ett extra anslag af En million twåhundra tusen Riksdaler, deraf hälften eller Sexhundra tusen Riksdaler må från Riksgälds-Kontoret utgå redan innewarande år, samt återstoden Sexhundra tusen Riksdaler af Stats-kontoret utbetalas under år 1873; hwilket Wi uti underdånig skrifwelse den 6 sistlidne April hos Kongl. Maj:t anmält.

§ 13.

På sätt i Wår underdåniga skrifwelse af den 10 Maj förmäles, hafwe Wi bewiljat hwad Kongl. Maj:t äskat såsom bidrag till pensionering af tjenstepersonalen wid Statens jernwägstrafik och till enke- och pupillkassa för nämnda personals efterlemnade enkor och barn, i hufwudsaklig öfwerensstämmelse med de förslag, som legat till grund för Kongl. Maj:ts i ämnet aflåtna nådiga Proposition.

§ 14.

I afseende på Statsregleringen och rörande de med Statswerket gemenskap egande ämnen åberopa Wi för öfrigt Wåra derom under riksdagens lopp till Kongl. Maj:t aflåtna underdåniga skrifwelser, såsom wore desamma i detta Riksdagsbeslut intagna, nemligen:

1:o **af den 10 April,** angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Första Hufwudtitel;

2:o **af samma dag,** angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Andra Hufwudtitel;

3:o **af samma dag,** angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Tredje Hufwudtitel;

4:o **af samma dag,** angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Fjerde Hufwudtitel;

5:o **af samma dag,** angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Femte Hufwudtitel;

6:o **af den 13 April,** i anledning af framstäldt förslag, angående undersökning om lämpligaste sättet att genom upprensning försätta åtskilliga wattendrag inom Norrbottens län i sådant skick, att Staten må kunna tillgodogöra sig sina inom nämnda län befintliga skogstillgångar;

7:o **af samma dag,** i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, angående statsbidrag till genomförande af ny tomtreglering i Strengnäs efter den staden under April månad 1871 öfwergångna brand;

8:o **af den 15 April,** i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, om anslag till Sweriges deltagande i polytekniska utställningen i Moskwa;

9:o **af den 20 April,** i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, om anslag för befrämjande af de inom riket förekommande fosforförande lager;

10:o **af den 24 April,** angående Bruksegaren P. Löfs hos Kongl. Maj:t gjorda underdåniga ansökning i fråga om dispositionen af köpeskillingen för afwerkad skog å Ejhedens hemman och Ohre sockens öfwerloppsmark i Kopparbergs län;

11:o **af samma dag,** angående ersättning för sådana af Statskontoret förskottswis bestridda utgifter, för hwilka statsanslag ej blifwit bewiljade;

12:o **af samma dag,** angående wäckt fråga om afsöndring af jord från Sånga prestbord till utwidgning af Sånga mo exercisplats i Wester-Norrlands län;

13:o **af samma dag,** i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, angående jordafsöndring från f. d. kaptensbostället Torp till byggnadsplats och planteringsland för en folkskola i Långseruds församling af Wermlands län;

14:o **af samma dag,** i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, angående jordaffsöndring från militiebostället Harg i Östergötlands län;

15:o **af samma dag,** i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, i fråga om försäljning af ett postwerket tillhörigt hus i Upsala stad;

16:o **af den 30 April,** angående bewiljade statsbidrag till wägars anläggning och förbättring, bro- och hamnbyggnader samt sjösänkningar och andra wattenaftappningsföretag;

17:o **af samma dag,** angående allmänna wilkor och stadganden i afseende på de statsbidrag, som under denna riksdag bewiljats för wäganläggningar och wägförbättringar, bro- och hamnbyggnader samt sjösänkningar och andra wattenaftappningsföretag;

18:o **af samma dag,** angående wissa förmåner för enskilda jernwägsanläggningar, som utan bidrag af allmänna medel utföras;

19:o **af den 1 Maj,** i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Skrifwelse i fråga om pension för Telegraf-intendenten, Majoren A. L. Fahnehjelm;

20:o **af den 8 Maj,** angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Sjunde Hufwudtitel;

21:o **af samma dag,** angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Åttonde Hufwudtitel;

22:o **af samma dag,** i anledning af år 1871 werkställd revision af Statswerkets m. fl. allmänna fonders förwaltning år 1869;

23:o **af samma dag,** i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, angående upplåtelse af en del utaf bastionen Drottningen jemte Kronan tillhörig mark i Christianstad för anläggning af en wattenledning;

24:o **af den 10 Maj,** i fråga om förberedande undersökningar rörande Kongl. Hofstallets förflyttning samt uppförande af nytt Riksdagshus å Helgeandsholmen, äfwensom förläggandet af Riksbankens och Riksgälds-Kontorets lokaler till samma holme;

25:o **af samma dag,** i anledning af wäckta förslag om eftergift af Kronans rätt till en del danaarf;

26:o **af den 11 Maj,** angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Sjette Hufwudtitel;

27:o **af samma dag,** angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Nionde Hufwudtitel;

28:o **af samma dag,** med föranledande af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, angående begrafnings- och öfriga kostnader i anledning af Hennes Maj:t Drottning Lowisas dödliga frånfälle;

29:o **af samma dag,** i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, i fråga om befordringsrätt för de wid Marinregementet qwarstående subalternofficerare och det lägre underbefälet samt om ersättning till nuwarande kompanicheferne derstädes för förlorad inkomst i följd af passevolansens upphörande;

30:o **af samma dag,** i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, i fråga om beredande af garnison i Carlskrona samt angående anwändandet af det wid 1871 års lagtima riksdag bewiljade extra anslag af 65,000 R:dr till uppförande i Landskrona af stall och ridhusbyggnader för fyra åkande batterier af Wendes Artilleriregemente;

31:o **af samma dag,** i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, angående försäljning till Stora Kopparbergs Bergslag af kronolägenheten Hushagen i Stora Tuna socken af Kopparbergs län;

32:o **af den 13 Maj,** angående utbetalning af det för Nässjö—Oscarshamns jernwägsanläggning bewiljade statsbidrag;

33:o **af den 14 Maj,** angående upprättadt nytt reglemente för Riksgälds-Kontoret;

34:o **af den 15 Maj,** angående beräkningen af Statswerkets inkomster;

35:o **af samma dag,** med ny Riksstat.

§ 15.

Sedan wid innewarande riksmöte förslag blifwit wäckt, åsyftande giftomannarättens upphäfwande i afseende på mö, som myndig är, hafwe Wi för Wår del beslutit en författning angående ändring af lagens stadgande i wissa delar rörande giftomannarätten samt föräldrars rätt att hindra dotters giftermål och att göra henne arflös; i följd hwaraf, och under förutsättning att berörda författningsförslag winner Kongl. Maj:ts nådiga godkännande, Wi å Wår sida beslutit det tillägg till författningen, att hwad 29 punkten i Ridderskapet och Adelns privilegier den 16 Oktober 1723 innehåller, stridande mot de sålunda gifna föreskrifter, warder upphäfdt; Och hafwe Wi i underdånig skrifwelse af den 10 Maj, deruti förenämnda förslag till författning jemte tillägg intagits, hos Kongl. Maj:t anmält ifrågawarande beslut samt hemställt, att, om än Ridderskapet och Adeln, hwars samtycke enligt 114 § Regeringsformen erfordras till förändringen i hwad den rörer ofwanberörde privilegier, ett sådant icke före nästa riksdag lemnat, Kongl. Maj:t likwäl täcktes låta utfärda förordning i ämnet till efterrättelse för öfrige swenska medborgare.

§ 16.

Efter det Kongl. Maj:t genom nådig Proposition till Wårt antagande låtit framlägga förslag till förordning angående upphäfwande af 2 Kap. 5 och 6 §§ Giftermålsbalken samt förändrad lydelse af 13 Kap. 1 § Rättegångsbalken och 18 Kap. 5 § Strafflagen; hafwe Wi uti underdånig skrifwelse den 13 Maj hos Kongl. Maj:t anmält Wårt bifall till samma i berörda skrifwelse intagna förslag.

§ 17.

Hos Kongl. Maj:t hafwe Wi uti underdånig skrifwelse den 13 Maj anmält Wårt bifall till Kongl. Maj:ts genom nådig Proposition framställda förslag till

förklaring af 17 Kap. 3 § Handelsbalken, angående företrädesrätt till betalning ur lös pant, hwilket förslag finnes intaget i förberörde skrifwelse.

§ 18.

Sedan wid innewarande riksmöte framställningar blifwit gjorda, åsyftande mildring i Strafflagens bestämmelser om answar för iteration af stöld, hafwe Wi för Wår del beslutit en författning, hwarigenom stadgas, att 11 § i Strafflagens 20 Kapitel skall erhålla den förändrade lydelse, som omförmäles i Wår till Kongl. Maj:t aflåtna underdåniga skrifwelse af den 22 sistlidne Mars.

§ 19.

Då Wi ansett att de stadganden, hwilka i 1 Kap. Rättegångsbalken äro meddelade, beträffande Nämndemäns utwäljande och walbarheten dertill icke numera äro i alla delar lämplige, hafwe Wi för Wår del beslutit, dels att i stället för 1 § i nämnde kapitel skola införas tre §§ af den lydelse, som Wår skrifwelse af den 15 innewarande månad upptager, och dels att 10 § i samma kapitel skall innefatta de bestämmelser, som uti förenämnda skrifwelse äfwen intagits.

§ 20.

På sätt Wi uti underdånig skrifwelse den 10 Maj anmält, hafwe Wi lemnat Wårt bifall till Kongl. Maj:ts i nådig Proposition framställda förslag till förordning angående ändring i wissa fall af gällande bestämmelser om häradsting, hwilket förslag blifwit uti förberörde skrifwelse intaget.

§ 21.

Såsom Wår till Kongl. Maj:t aflåtna underdåniga skrifwelse af den 10 Maj innehåller, hafwe Wi för Wår del beslutit en författning, hwarigenom, med ändring af hwad i 2 Kap. 13 § Kyrkolagen och 2 Kap. 3 § Rättegångsbalken stadgas

om gudstjenst wid häradsting, förordnas att wid underdomstol å landet skall endast å det lagtima ting, som först på året infaller, innan Rätten till domsäte träder, gudstjenst förrättas.

§ 22.

Uti underdånig skrifwelse af den 10 Maj hafwe Wi hos Kongl. Maj:t anmält, det Wi för Wår del beslutit, att hwad i särskilda författningar är stadgadt derom att wid wissa husesyner syneförrättaren må ega sig till biträde tillkalla minst twänne nämndemän eller flera, högst half nämnd, allt eftersom syneförrättaren för synens widlyftighet pröfwar, skall gälla äfwen om andra hysesyner, som af domare med nämnd förrättas skola.

§ 23.

Wid innewarande riksmöte har framställning blifwit gjord, åsyftande att det i Kongl. Resolutionen på allmogens enskilda beswär den 29 Maj 1752 stadgade sätt för instämmande af hel menighet, bestående af ett härads eller sockens innewånare, måtte få anwändas jemwäl för instämmande af köping, by eller annan samfällighet, som icke utgör härad eller socken; Och hafwe Wi, med föranledande af berörda framställning, för Wår del beslutit en författning af det innehåll, som finnes intaget i Wår härom till Kongl. Maj:t aflåtna underdåniga skrifwelse af den 6 Maj.

§ 24.

Med afseende på angelägenheten att lägga hinder i wägen för en tredskande part att oskäligt utdraga rättegång, hafwe Wi för Wår del beslutit en författning, hwarigenom förordnas att 2, 3 och 4 §§ af 12 Kap. Rättegångsbalken skola erhålla den förändrade lydelse, som Wår härom till Kongl. Maj:t aflåtna underdåniga skrifwelse den 15 Maj innehåller.

§ 25.

På grund af särskilda hos Oß framställda förslag, hafwe Wi uti underdånig skrifwelse den 15 Maj anhållit, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbeta och för Riksdagen framlägga förslag till sådana förändrade stadganden rörande socknemäns inbördes skyldighet att deltaga i prestgårdsbyggnad att detta åliggande må blifwa för dem, efter billiga grunder, gemensamt.

§ 26.

Enligt hwad Wi uti underdånig skrifwelse den 30 sistlidne April hos Kongl. Maj:t anmält, hafwe Wi, med anledning af framställdt förslag, för Wår del beslutit en författning, hwarigenom stadgas att allt hwad Kongl. Kungörelsen angående allmänna beväringen den 13 November 1860 innehåller i fråga om rättighet för bewäringsskyldig att wid uppbåd till wapentjenst sätta i sitt ställe annan duglig karl och att i fredstid winna befrielse från wapenöfning, emot erläggande af wiß afgift i penningar, så ock hwad 4 § i samma kungörelse stadgar derom, att den, som af särskilda eller ömmande omständigheter eller för att kunna till främmande land utflytta, befrias från bewäringsskyldigheten, skall i fredstid erlägga afgift för wapenöfningsfrihet och i krigstid för sig ställa legokarl, warder till all kraft och werkan upphäfdt; hwarjemte Wi uti ofwannämnda underdåniga skrifwelse anhållit, det Kongl. Maj:t, derest berörda beslut wunne Deß nådiga bifall, täcktes i öfwerensstämmelse dermed widtaga erforderliga förändringar i Kongl. Förordningarne den 9 Februari 1861, angående allmänna bewäringens mönstringar och öfningsmöten, och den 4 Februari 1862, angående bewäringseliter.

§ 27.

Sedan Wi bifallit den af Kongl. Maj:t i nåder föreslagna författning angående ändring i wissa fall af gällande bestämmelser om häradsting; så och med

affeende å de i den sålunda antagna författningen förekommande stadganden om twå årliga ting med särskilda så kallade allmänna sammanträden under hwartdera tinget, hafwe Wi för Wår del beslutit, att 6 § i Kongl. Förordningen om landsting den 21 Mars 1862 skall erhålla den förändrade lydelse, som Wår härom till Kongl. Maj:t aflåtna underdåniga skrifwelse den 10 Maj upptager.

§ 28.

Uti underdånig skrifwelse den 30 sistlidne April hafwe Wi anhållit, det Kongl. Maj:t täcktes låta tillse, huruwida och på hwad sätt kommunalförfattningarna må kunna i Norr- och Westerbottens läns lappmarker winna tillämpning och lappmarksbefolkningen derigenom göras likställd i kommunalt och statsmedborgerligt hänseende med rikets öfrige innewånare, samt, då wi ansett detta icke kunna ske utan införande af bewillningstaxering i lappmarkerna, jemwäl låta werkställa den i sådant affeende erforderliga utredning; äfwensom att Kongl. Maj:t derefter wille till Riksdagen göra den nådiga framställning, hwartill omständigheterna för ernående af ofwanberörda ändamål kunna föranleda.

§ 29.

I anledning af hos Riksdagen wäckt fråga om utarbetande af ny grufwestadga hafwe Wi uti underdånig skrifwelse den 13 Maj anhållit, det Kongl. Maj:t täcktes dels taga i nådigt öfwerwägande, huruwida inmutningsrätten i fråga om stenkol må kunna alldeles upphäfwas eller så begränsas att garantier uppställas emot mißbruk deraf till men för jordbrukare eller jordegare, samt i ena eller andra fallet derom utfärda nådig författning, dels låta omarbeta grufwestadgan i öfrigt i syftning att förekomma mißbruk af inmutningsrätten till men så för jordbruket som bergsbruket.

§ 30.

Jemte det Wi lemnat Wårt bifall till Kongl. Maj:ts uti nådig Proposition gjorda framställning om anslag till inlösen af dagswerksskyldighet från hästhemman

i Skåne, hafwe Wi, med anledning af särskilda wid innewarande riksmöte wäckta förslag, uti underdånig skrifwelse den 8 Maj anhållit, det Kongl. Maj:t täcktes låta efter werkställd undersökning uppgöra och till Riksdagen afgifwa förslag dels derom, att Rikets Ständers beslut om upphörande af dagswerksskyldighetens utgörande in natura måtte komma till tillämpning å de hemman och gatehus i Skåne, för hwilka arbetsskyldigheten ännu qwarstår, och dels om den ersättning, som för sådant fall må wara erforderlig, derest icke rättigheten att disponera de ifrågawarande dagswerkena finnes kunna upphöra utan annan ersättning än den, som kan warda de arbetsskyldige till utgifwande ålagd.

§ 31.

Uti nådig Proposition har Kongl. Maj:t till Wårt bepröfwande framställt att, tillswidare och intill deß Kongl. Maj:t kan finna skäligt att annorlunda i nåder förordna, båtsmansnummer inom så wäl Blekinge län som Södra Möre härad i Calmar län må, i den mån de genom båtsmäns afgång blifwa lediga, dock ej inom någon socken öfwer halfwa antalet, sättas på vakans för en tid af 10 år, derest rusthållarne förklara sig willige att erlägga en efter wißa grunder beräknad vakansafgift; Och hafwe Wi denna nådiga framställning bifallit enligt hwad Wår härom till Kongl. Maj:t aflåtna underdåniga skrifwelse af den 24 sistlidne April innehåller.

§ 32.

Uti underdånig skrifwelse af den 30 sistlidne April hafwe Wi, i anledning af wäckt fråga om förändring af gällande föreskrifter angående klockares aflöning, anhållit, det Kongl. Maj:t täcktes taga under öfwerwägande om och på hwilka wilkor, med upphäfwande af äldre stadganden i ämnet, åt församlingarne må öfwerlemnas att bestämma klockares aflöning, samt att Kongl. Maj:t, derest sådant finnes lämpligt, wille derom till Riksdagen aflåta nådig framställning.

§ 33.

I öfwerensstämmelse med 89 § Regeringsformen hafwe Wi, så wäl i förekomna frågor rörande allmänna hushållningen samt dermed gemenskap egande inrättningar och författningar, som ock uti åtskilliga andra ämnen, hos Kongl. Maj:t anmält Wåra hemställanden, önskningar och förslag genom följande underdåniga skrifwelser, nemligen:

1:o **af den 22 April**, angående utarrendering af enkesäten i Halland och Bohus län;

2:o **af den 24 April**, om ändring i Kongl. Förordningen den 7 December 1866, angående wilkoren för försäljning till förtäring på stället af win, öl, kaffe eller andra icke spirituösa drycker;

3:o **af den 3 Maj**, angående ordnandet af den medicinska underwisningen i riket;

4:o **af den 6 Maj**, om skyldighet för innehafware af sådan Statens egendom å landet, för hwilken bewillning efter 2:dra Artikeln ej erlägges, att utgifwa fyllnadsbidrag till folkskolelärares aflöning i förhållande till egendomens taxeringswärde;

5:o **af den 15 Maj**, angående meddelande af statistiska uppgifter om den kommunala rösträtten;

6:o **af samma dag**, om förändring af eller tillägg till bestämmelserna uti Kongl. Förordningen den 15 Februari 1855 angående behandling af fråga om understöd, som af fattigwårdssamhälle i ett af de förenade rikena Swerige och Norge lemnas nödlidande från det andra.

§ 34.

Uti det reglemente för Riksbankens styrelse och förwaltning, Wi fastställt, hafwa, bland annat, dels stadgandena rörande metalliska kassan och sättet för sedelstockens beräkning i någon mån undergått jemkning, dels, i afseende på rörelsen, ändringar i förut warande föreskrifter widtagits, hwarigenom Wi afsett att befordra en utwidgad werksamhet till näringarnes understödjande.

§ 35.

Riksbankens behållna winst för år 1871 hafwe Wi beslutit skola för banken reserveras för att anwändas till inköp af lätt realisabla utländska statspapper; hwarjemte Wi för Wår del beslutit, att twå millioner riksdaler af bankens reserverade medel må anwändas till grundfondens ökande, så att den kan höjas till tjugosju millioner riksdaler.

§ 36.

Jemte det Wi beslutit, att ett afdelningskontor af Riksbanken skall inrättas i Luleå för Westerbottens och Norrbottens län, hafwe Wi öfwerlemnat åt Wåre Fullmäktige i Riksbanken att tills widare och intill deß Riksdagen annorlunda beslutar, ej mindre bestämma af huru stort antal ledamöter styrelsen för nämnda afdelningskontor skall utgöras, än äfwen att utse desse ledamöter, förordna om styrelsens åligganden och sättet för deras utöfwande, att bestämma arvoden för styrelsen, äfwensom att besluta om tjenstemäns antagande, göromål och aflöning samt i öfrigt widtaga alla erforderliga åtgärder för kontorets öppnande så fort ske kan.

§ 37.

Genom wal, anstäldt till följd af föreskrifterna i 96 och 97 §§ Regeringsformen samt 68 § Riksdags-Ordningen, hafwe Wi kallat Wår förut warande Justitie-Ombudsman, Advokat-Fiskalen, Kommendören af Kongl. Maj:ts Nordstjerne-Orden Nils August Fröman att ånyo wara Wår Justitie-Ombudsman, samt utsett Revisions-Sekreteraren, Riddaren af Kongl. Maj:ts Nordstjerne-Orden Carl Frithiof Swedelius att i Justitie-Ombudsmannens embete inträda eller detsamma utöfwa i de fall, sist åberopade twå grundlagsrum omförmäla.

§ 38.

Sedan wid granskning af Riksbankens räkenskaper för 1870 befunnits att emot förwaltningen icke något warit att erinra, och wid den under innewarande riksmöte werkställda granskning af Banko-Fullmäktiges protokoll för år 1871 sig

wisat, att Fullmäktige med omsorg och nit fullgjort det dem anförtrodda uppdrag; hafwe Wi bewiljat bemälde Fullmäktige answarsfrihet för förwaltningen i sin helhet under år 1870, äfwensom för de beslut och åtgärder, hwilka finnas antecknade i omförmälda protokoll.

§ 39.

Då Wi funnit att Fullmäktige i Riksgälds-Kontoret med nit och omsorg uppfyllt sitt kall, hafwe Wi tillerkänt bemälde Fullmäktige full answarsfrihet för alla beslut och åtgärder, som finnas antecknade uti deras protokoll från den 19 Januari 1871 till och med den 19 sistlidne Januari.

§ 40.

I öfwerensstämmelse med 72 § Regeringsformen samt 71 och 73 §§ Riksdags-Ordningen hafwe Wi walt Wåre Fullmäktige i Riksbanken och Riksgälds-Kontoret, äfwensom Suppleanter för dem, samt meddelat bemälde Fullmäktige nödiga föreskrifter, som i de för dessa werk upprättade reglementen äro intagna.

Till yttermera wisso att Wi allt detta, som här förut skrifwet står, beslutit, widtagit och bewiljat, hafwe Wi, Swenska folkets walda Ombud, welat med Wåra namns underskrifwande sådant styrka och bekräfta; hwilket skedde i Stockholm den Sextonde dagen i Maj månad året efter Christi börd det Ett Tusende Åtta hundrade och på det Sjuttionde andra.

Första Kammaren:

G. LAGERBJELKE.
Talman.

Ol. Im. Fåhræus
vice Talman; Göteborgs o. Bohus Län.

Gillis Bildt
Stockholms Stad.

Louis De Geer
Stockholms Stad.

A. O. Wallenberg
Stockholms Stad.

Adolph Peyron
Stockholms Stad.

Ludvig af Ugglas
Stockholms Län.

Axel Odelberg Stockholms Län.	A. Cederström Stockholms Län.	W. Stråle Stockholms Län.
B. von Platen Upsala Län.	C. E. Casparsson Upsala Län.	Pehr Ehrenheim Upsala Län.
J. W. Sprengtporten Södermanlands Län.	Henning Hamilton Södermanlands Län.	Södermanlands Län.
Axel E. Mörner Södermanlands Län.	Gust. af Ugglas Östergötlands Län.	Eric af Klint Östergötlands Län.
Fredrik Alexander Funck Östergötlands Län.	Carl Ekman Östergötlands Län.	Carl Fredr. Bergstedt Östergötlands Län.
J. O. Mörner Östergötlands Län.	Axel Adelsvärd. Östergötlands Län.	R. Abelin Östergötlands Län.
Arvid Faxe Jönköpings Län.	Carl von Otter Jönköpings Län.	H. G. v. Gegerfelt Jönköpings Län.
Joh. Fr. Ekenman Jönköpings Län.	Fredrik Hederstjerna Jönköpings Län.	Carl Ribbing Jönköpings Län.
Kronobergs Län.	Adolf P. Westman Kronobergs Län.	G. L. Munthe Kronobergs Län.
Carl G. Mörner Kronobergs Län.	C. J. Thyselius Kronobergs Län.	J. Nordenfalk Calmar Län, norra delen.
Calmar Län, norra delen.	Gustaf de Maré Calmar Län, norra delen.	C. A. Raab Calmar Län, södra delen.
J. F. Caspersson Calmar Län, södra delen.	J. M. Björnstjerna Calmar Län, södra delen.	J. Arrhenius Calmar Län, södra delen.
H. Gyllenram Gotlands Län.	H. Wachtmeister Blekinge Län.	Blekinge Län.
Blekinge Län.	C. Skogman Blekinge Län.	Trolle Wachtmeister Christianstads Län.

Christianstads Län.	Christianstads Län.	Christianstads Län.
Christianstads Län.	Fab. Wrede Christianstads Län.	Christianstads Län.
Carl A. Trolle Malmöhus Län.	C. A. Beck-Friis Malmöhus Län.	Malmöhus Län.
J. Stjernblad Malmöhus Län.	R. Tornerhjelm Malmöhus Län.	Malmöhus Län.
Malmöhus Län.	N. J. Berlin Malmöhus Län.	Fr. Piper Malmöhus Län.
Carl G. Beijer Malmöhus Län.	P. v. Möller Hallands Län.	Fr. Brummer Hallands Län.
C. O. Silfverschiöld Hallands Län.	B. T. Santesson Hallands Län.	Alb. Ehrensvärd Göteborgs och Bohus Län.
Charles Dickson Göteborgs och Bohus Län.	L. Nordenfelt Göteborgs och Bohus Län.	F. W. Leijonancker Göteborgs och Bohus Län.
C. Fr. Wærn Göteborgs Stad.	E. G. Lilliehöök Elfsborgs Län.	J. O. Geijer Elfsborgs Län.
Fredr. Brusewitz Elfsborgs Län.	J. J. Ekman Elfsborgs Län.	Elfsborgs Län.
Sv. Lagerberg Elfsborgs Län.	Elfsborgs Län.	Chr. Sahlin Elfsborgs Län.
Carl Rydqvist Elfsborgs Län.	J. C. Kuylenstjerna Skaraborgs Län.	H. A. Hamilton Skaraborgs Län.
Carl Storckenfeldt Skaraborgs Län.	Nils v. Hofsten Skaraborgs Län.	F. v. Essen Skaraborgs Län.
Gösta Posse Skaraborgs Län.	Gustaf Sparre Skaraborgs Län.	Gust. von Braun Skaraborgs Län.

G. Lagerstråle Wermlands Län.	W. Croneborg Wermlands Län.	C. Hammarhjelm Wermlands Län.
Rudolf Adlersparre Wermlands Län.	Th. Wijkander Wermlands Län.	Herm. Otto Falk Wermlands Län.
Kr. W:m Geijer Wermlands Län.	J. H. Rosensvärd Wermlands Län.	C. O. Troilius Örebro Län.
Rob. Montgomery Cederhielm Örebro Län.	Örebro Län.	H. J. Hamilton Örebro Län.
K. Cassel Örebro Län.	W. F. Tersmeden Westmanlands Län.	K. Björkenstam Westmanlands Län.
C. von Stockenström Westmanlands Län.	N. A. Fröman Kopparbergs Län.	W. Nisser Kopparbergs Län.
Patric Reutersvärd Kopparbergs Län.	G. A. Sparre Kopparbergs Län.	Olof Fredrik Hallin Kopparbergs Län.
Casimir Petre Gefleborgs Län.	Edvard Frisk Gefleborgs Län.	Julius Brun Gefleborgs Län.
Robert Rettig Gefleborgs Län.	Wester-Norrlands Län.	L. Manderström Wester-Norrlands Län.
J. Widén Wester-Norrlands Län.	A. E. Ros Wester-Norrlands Län.	A. G:son Bennich Jemtlands Län.
G. Asplund Jemtlands Län.	H. L. Rydin Westerbottens Län.	Eric Häggström Westerbottens Län.
G. Fr. Almquist Westerbottens Län.	S. P. Bergman Norrbottens Län.	J. J. Nordström Norrbottens Län.

Andra Kammaren:

A. N. SUNDBERG.
Talman.

Carl Axel Mannerskantz
vice Talman; Calmar Län. Södra Möre domsagas östra valkrets.

Stockholms Stad.

J. A. Gripenstedt
Stockholms Stad.

A. H. Fock
Stockholms Stad.

J. Sjöberg
Stockholms Stad.

A. Adlersparre
Stockholms Stad.

Er. Edlund
Stockholms Stad.

Wilh. Walldén
Stockholms Stad.

Rich. Carlén
Stockholms Stad.

A. W. Dufwa
Stockholms Stad.

A. E. Nordenskiöld
Stockholms Stad.

Ad. Hedin
Stockholms Stad.

W. Lindberg
Stockholms Stad.

J. Mankell
Stockholms Stad.

Pehr Pehrsson
Stockholms Län. Frösåkers, Närdinghundra samt Wäddö och Häfverö domsaga.

Jan Gustaf Jansson
Stockholms Län. Sjuhundra, Lyhundra, Frötuna och Länna samt Bro och Wätö domsaga.

Gust. Sam. Åkerhielm
Stockholms Län. Färentuna, Sollentuna, Danderyds, Åkers och Wermdö domsaga.

Laur. Öhlin
Stockholms Län. Erlinghundra, Semminghundra, Långhundra och Wallentuna domsaga.

C. G. Hierta
Stockholms Län. Södertörns domsaga.

F. G. Isberg
Södertelje, Norrtelje, Waxholm, Öregrund, Östhammar och Sigtuna.

Gust. Tamm
Upsala Län. Norra domsagan.

J. F. Fredricson
Upsala Län. Södra domsagan.

A. Lindevall
Upsala Län. Mellersta domsagan.

Sigurd Ribbing
Upsala.

G. af Schmidt
Södermanlands Län. Jönåkers, Rönö och Hölebo härader.

Lars Ersson
Södermanlands Län. Oppunda och Willåttinge härader.

A. P. Anderson
Södermanlands Län. Öster och Wester Rekarne härader.

C. A. V. Kallstenius
Södermanlands Län. Åkers, Daga och Selebo härader.

Adolf Helander
Nyköping, Thorshälla, Mariefred och Trosa.

Jac. Wedberg
Eskilstuna och Strengnäs.

J. A. Astrand
Östergötlands Län. Kinda och Ydre domsaga.

Ch. Em. Piper
Östergötlands Län. Björkekinds, Östkinds, Lösings, Bråbo och Memmings domsaga.

Peter Carl Andersson
Östergötlands Län. Lysings och Göstrings domsaga.

Iwar Koskull
Östergötlands Län. Åkerbo, Bankekinds och Hanekinds domsaga.

Fr. Aug. Forssbeck
Östergötlands Län. Wifolka, Walkebo och Gullbergs domsaga.

A. P. Olsson
Östergötlands Län. Risinge samt Hällestads och Tjellmo domsaga.

O. E. Carlsund
Östergötlands Län. Aska, Dals och Bobergs domsaga.

A. Törnfelt
Östergötlands Län. Skärkinds och Hammarkinds häraders med Stegeborgs skärgårds domsaga.

L. J. Lönnberg
Linköping.

Jöran Sääf
Norrköping.

C. H. Rundgren
Norrköping.

J. G. Granlund
Wadstena, Söderköping, Skenninge och Grenna.

A. Johansson
Jönköpings Län. Westra härads domsaga.

S. Johnson
Jönköpings Län. Östra härads domsaga.

Axel Th. Gustafson
Jönköpings Län. Östbo härad.

C. J. Kjellman
Jönköpings Län. Westbo härad.

Johannes Andersson
Jönköpings Län. Tveta, Wista och Mo domsaga.

C. W. Sjögreen
Jönköpings Län. Norra och Södra Wedbo domsaga.

A. Printzensköld
Jönköping.

J. Samuelsson
Kronobergs Län. Uppvidinge härad.

J. M:son Englander
Kronobergs Län. Konga härad.

P. Petersson
Kronobergs Län. Kinnevalds och Norrvidinge härader.

Carl Magni
Kronobergs Län. Allbo härad.

Carl Isac Bengtsson
Kronobergs Län. Sunnerbo domsagas östra valkrets.

Jöns Pehrsson
Kronobergs Län. Sunnerbo domsagas vestra valkrets.

Abr. Rundbäck
Wexiö, Eksjö och Wimmerby.

Thure Ekenstam
Calmar Län. Norra Tjusts härad.

E. Key
Calmar Län. Södra Tjusts härad.

P. M. Gunnarson
Calmar Län. Aspelands och Handbörds domsaga.

P. M. Johansson
Calmar Län. Sevedes och Tunaläns domsaga.

Gust. Jonsson
Calmar Län. Norra Möre och Stranda domsaga.

J. Jonasson
Calmar Län. Södra Möre domsagas vestra valkrets.

Calmar Län. Södra Möre domsagas östra valkrets.

O. F. Pettersson
Calmar Län. Ölands domsaga.

O. E. L. Dahm
Calmar.

Carl Fr. Tenger
Westervik och Oscarshamn.

Ludvig Norrby
Gotlands Län. Södra domsagan.

G. Kolmodin
Gotlands Län. Norra domsagan.

Ernst Leijer
Wisby.

Ola Månsson
Blekinge Län. Listers domsaga.

Nils Nilsson
Blekinge Län. Bräkne domsaga.

Peter Olsson
Blekinge Län. Östra domsaga.

O. F. Brunberg
Blekinge Län. Medelstads domsaga.

F. Ad:son Palander
Carlskrona.

F. W. Dahl
Carlshamn och Sölvesborg.

Ola Lasson
Christianstads Län. Ingelstads och Järrestads domsaga.

Sven Nilsson
Christianstads Län. Willands härad.

Per Nilsson
Christianstads Län. Östra Göinge härad.

Sven Nilsson
Christianstads Län. Gerts och Albo domsaga.

O. B. Olsson
Christianstads Län. Westra Göinge domsaga.

Johan Jönsson
Christianstads Län. Norra Åsbo härad.

O. Nilsson
Christianstads Län. Bjäre och Södra Åsbo härader.

Axel Bergström
Christianstad och Cimbrishamn.

Åke Andersson
Malmöhus Län. Skytts och Oxie domsaga.

Jöns Andersson
Malmöhus Län. Färs härad.

Nils Nilsson
Malmöhus Län. Frosta härad.

Christen Assarsson
Malmöhus Län. Harjagers och Rönnebergs härader.

A. F. Pettersson
Malmöhus Län. Onsjö härad.

Ola Jönsson
Malmöhus Län. Luggude domsagas norra valkrets.

Anders Persson
Malmöhus Län. Luggude domsagas södra valkrets.

Ola Andersson
Malmöhus Län. Bara och Torna domsaga.

Arvid Fr:son Posse
Malmöhus Län. Herrestads och Ljunits härader.

Per Nilsson
Malmöhus Län. Wemmenhögs härad.

C. G. Kruse
Malmö.

G. von Geijer
Malmö.

J. G. Agardh
Lund.

J. Tranchell
Landskrona.

P. Olsson
Helsingborg och Engelholm.

P. C. Lamberg
Ystad, Skanör, Falsterbo och Trelleborg.

I. Lyttkens
Hallands Län. Halmstads och Tönnersjö härader.

Carl Ifvarsson
Hallands Län. Höks härad.

C. A. Jönsson
Hallands Län. Faurås och Årstads härader.

Lars Börjesson
Hallands Län. Himble härad.

H. B. A. Hanson
Hallands Län. Fjäre och Wiske domsaga.

C. J. Oscar Alströmer
Halmstad, Warberg, Laholm, Falkenberg och Kongsbacka.

J. Rundbäck
Göteborgs och Bohus Län. Hisings och Askims domsaga.

A. Andersson
Göteborgs och Bohus Län. Inlands domsaga.

J. E. Billström
Göteborgs och Bohus Län. Orousts och Tjörns domsaga.

L. Norin
Göteborgs och Bohus Län. Norrvikens domsaga.

C. F. Appeltofft
Göteborgs och Bohus Län. Lane och Stångenäs härader.

J. Andersson
Göteborgs och Bohus Län. Tunge, Sotenäs och Sörbygdens härader.

Herrman Schmidt
Göteborgs och Bohus Län. Säfvedals domsaga.

Julius Lindström
Göteborg.

Olof Wijk
Göteborg.

C. F. Winkrans
Göteborg.

Victor Rydberg
Göteborg.

Carl O. Kjellberg
Göteborg.

G. T. Ljunggren
Uddevalla, Strömstad, Marstrand och Kongelf.

O. P. Hallin
Elfsborgs Län. Marks härad.

Pehr Benjaminsson
Elfsborgs Län. Wedens och Bollebygds härader.

John Ericson
Elfsborgs Län. Wäne, Flundre och Bjerke domsaga.

S. Fr. Norén
Elfsborgs Län. Kinds härad.

O. P. Rylander
Elfsborgs Län. Redvägs härad.

Sven Andreasson
Elfsborgs Län. Kullings, Ale och Wettle domsaga.

O. Thorell
Elfsborgs Län. Ås och Gäseneds domsaga.

Dan. Isaksson
Elfsborgs Län. Sundals härad.

Sven Håkanson
Elfsborgs Län. Walbo och Nordals härader.

A. W. Westerdal
Elfsborgs Län. Wedbo och Tössbo härader.

Eric Sparre
Wenersborg och Åmål.

P. Walberg
Borås, Alingsås och Ulricehamn.

Magnus Svensson
Skaraborgs Län. Åse och Wiste, Barne och Laske domsaga.

J. W. Lundquist
Skaraborgs Län. Kållands, Kinne och Kinnefjerdings domsaga.

S. Brolin
Skaraborgs Län. Skånings, Wilske och Walle domsaga.

Joh. Jonson
Skaraborgs Län. Kåkinds och Gudhems domsaga.

G. Bjerkander
Skaraborgs Län. Wartofta och Frökinds domsaga.

S. Magnusson
Skaraborgs Län. Norra Wadsbo domsaga.

Anders Anderson
Skaraborgs Län. Södra Wadsbo domsaga.

Alfred Grenander
Mariestad, Skara och Sköfde.

Carl Wennérus
Lidköping, Falköping och Hjo.

A. Andersson
Wermlands Län. Wisnums, Wäse och Ölme härader.

Jak. Fr. Geijer
Wermlands Län. Fernebo härad.

C. Wikström
Wermlands Län. Mellansysslets domsaga.

R. Martin
Wermlands Län. Gillbergs och Näs härader.

Wermlands Län. Nordmarks härad.

P. Sahlström
Wermlands Län. Fryksdals öfre tingslag.

P. J. Warberg
Wermlands Län. Fryksdals nedre tingslag.

Olof Olsson
Wermlands Län. Jösse domsaga.

Wermlands Län. Elfdals och Nyeds domsaga.

A. N. Sundberg
Carlstad och Filipstad.

Carl H. Nordenfelt
Christinehamn, Askersund, Nora och Lindesberg.

Joh. Edström
Örebro Län. Edsbergs, Lekebergs, Grimstens och Hardemo härader.

Andreas Grill
Örebro Län. Kumla och Sundbo härader.

Olof Larsson
Örebro Län. Örebro och Glanshammars härader.

A. W. Uhr
Örebro Län. Sköllersta och Askers härader.

Rich. Ehrenborg
Örebro Län. Lindes domsaga.

J. Johansson
Örebro Län. Nora domsaga.

Arvid Gumælius
Örebro.

Lars Persson
Westmanlands Län. Snefringe, Siende, Tuhundra och Ytter-Tjurbo domsaga.

Bleckert Stenbäck
Westmanlands Län. Åkerbo och Skinskattebergs domsaga

F. Schartau
Westmanlands Län. Gamla Norbergs, Norrbo och Wagnsbro domsaga.

J. E. Johansson
Westmanlands Län. Thorstuna, Simtuna, Öfver-Tjurbo och Wåla domsaga.

L. M. Altin
Westerås, Köping och Enköping.

J. A. Bovin
Sala och Arboga.

C. Johanson
Kopparbergs Län. Mora, Sofia Magdalena och Wenjans, Orsa, Elfdals samt Särna och Idre tingslag.

Liss Ol. Larsson
Kopparbergs Län. Leksands, Åls och Bjursås, Rättviks och Ore samt Gagnefs tingslag.

Jan Andersson
Kopparbergs Län. Hedemora domsaga.

Anders Andersson
Kopparbergs Län. Falu domsaga.

J. Bergström
Kopparbergs Län. Grangärdes, Norrbärkes och Söderbärkes tingslag.

J. E. Ericsson
Kopparbergs Län. Malungs, Lima och Appelbo samt Nås, Järna och Floda tingslag.

W. Falk
Falun, Hedemora och Säter.

H. Hægermarck
Gefleborgs Län. Ofvansjö, Thorsåkers och Årsunda samt Hedesunda och Öster Fernebo tingslag.

O. von Otter
Gefleborgs Län. Ugglebo och Hamrånge samt Hille och Walbo tingslag.

Pehr Ericsson
Gefleborgs Län. Norra Helsinglands domsaga.

Hans Larsson
Gefleborgs Län. Westra Helsinglands domsaga.

Magnus Jonsson
Gefleborgs Län. Södra Helsinglands domsaga.

F. Asker
Gefle.

John Gust. Brolin
Söderhamn och Hudiksvall.

P. Lithner
Wester-Norrlands Län. Torps, Tuna och Njurunda tingslag.

Pehr Tjernlund
Wester-Norrlands Län. Ljustorps, Sjöns, Indals och Selångers tingslag.

Pehr Östman
Wester-Norrlands Län. Botheå, Säbrå, Nora och Gudmundrå tingslag.

P. Engman
Wester-Norrlands Län. Sollefteå och Ramsele tingslag.

P. O. Hörnfeldt
Wester-Norrlands Län. Norra Ångermanlands domsaga.

E. V. Almquist
Hernösand, Umeå, Luleå och Piteå.

Ol. Wikström
Sundsvall och Östersund.

Hans Andersson
Jemtlands Län. Hammardals, Liths och Offerdals tingslag.

Nils Larson
Jemtlands Län. Ragunda, Refsunds, Brunflo och Rödöns tingslag.

Gunnar Eriksson
Jemtlands Län. Södra Jemtlands domsaga.

P. Jonsson
Westerbottens Län. Umeå tingslag.

Gustaf Hæggström
Westerbottens Län. Nordmalings och Bjurholms, Degerfors, Åsele och Lycksele tingslag.

C. E. Hjelm
Westerbottens Län. Norra domsagan.

Henr. Bexelius
Westerbottens Län. Mellersta domsagan.

A. Bäckström
Norrbottens Län. Södra domsagan.

Joh. Rutberg
Norrbottens Län. Norra domsagan.

Innehåll.

Stockholm 1872. P. A. Norstedt & Söner, Kongl. Boktryckare.

RIKS-STAT

FÖR

År 1873

OCH INTILLDESS NÄSTA STATSREGLERING VIDTAGER.

Riks-staten för år 1873 och intilldess

Inkomster.		Bilagan Litt.	Riksmynt. R:dr	ö.
Ordinarie	18,003,400: —			
Extra ordinarie	29,666,000: —	A.	47,669,400	—
Statsfyllnads-summa,				
att utgå från Riksgälds-kontoret		—	8,970,855	48
	Summa	—	56,640,255	48

Stockholm den

På Första Kammarens vägnar:

G. Lagerbjelke,

n. v. Talman.

nästa statsreglering vidtager.

Utgifter.	Bilagans Litt.	Penningar.		Förslagsanslag. Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål. Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Summa Riksmynt.	
Ordinarie.		R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	Kub.-fot	k.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Första Hufvudtiteln	B.	1,417,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	1,417,000	—
Andra d:o	C.	2,528,896	11	5,903	89	——	—	——	—	—	—	2,534,800	—
Tredje d:o	D.	603,680	—	——	—	——	—	——	—	——	—	603,680	—
Fjerde d:o	E.	7,966,850	02	2,097,006	61	264,507	39	135,683	8	284,935	98	10,613,300	—
Femte d:o	F.	4,084,786	02	81,513	98	——	—	——	—	——	—	4,166,300	—
Sjette d:o	G.	8,378,459	98	197,011	74	12,407	64	9,438	4	19,820	64	8,607,700	—
Sjunde d:o	H.	7,623,651	77	22,258	52	821	10	604	1	1,268	61	7,648,000	—
Åttonde d:o	I.	4,356,225	66	258,710	61	1,091,112	12	4,834	1	10,151	61	5,716,200	—
Nionde d:o	K.	1,423,290	44	1,594	65	151	75	50,039	6	105,083	16	1,530,120	—
S:gr —		38,382,840	—	2,664,000	—	1,369,000	—	200,600	—	421,260	—	42,837,100	—
Extra ordinarie.													
Andra Hufvudtiteln	L.	70,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	70,000	—
Fjerde d:o	»	4,036,355	48	——	—	——	—	——	—	——	—	4,036,355	48
Femte d:o	»	1,770,800	—	——	—	——	—	——	—	——	—	1,770,800	—
Sjette d:o	»	6,925,500	—	——	—	——	—	——	—	——	—	6,925,500	—
Sjunde d:o	»	143,100	—	——	—	——	—	——	—	——	—	143,100	—
Åttonde d:o	»	414,400	—	——	—	——	—	——	—	——	—	414,400	—
Nionde d:o	»	443,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	443,000	—
S:gr —		13,803,155	48	——	—	——	—	——	—	——	—	13,803,155	48
Summa —		52,185,995	48	2,664,000	—	1,369,000	—	200,600	—	421,260	—	56,640,255	48

15 Maj 1872.

På Andra Kammarens vägnar:

A. N. Sundberg,

n. v. Talman.

Statsverkets inkomster.

Bil. Litt. A.

		Riksmynt.	
		R:dr	öre
Ordinarie inkomster.			
Ränta		4,505,000	—
Tionde		1,582,800	—
Arrendemedel:			
Penningar	69,700: —		
Spanmål, 177,000 kubikfot à 2 R:dr 10 öre	371,700: —	441,400	—
Bergverkstionde		93,000	—
Mantalspenningar		575,000	—
Bötesmedel		160,000	—
Kavalleri-regementenas hästvakansspanmål, 140,175 kubikfot à 2 R:dr 10 öre		294,367	50
Tillfälliga rotevakansafgifter		7,500	—
Vakansafgifter af nyroterad jord		98,000	—
Rotevakansafgift af utsockne frälsehemman i Halland		24,000	—
Vakansafgifter af bergslag		18,000	—
Trosspassevolansafgift		26,500	—
Båtsmansvakansafgift		70,000	—
Kontrollstämpelmedel		12,000	—
Fyr- och båkmedel		750,000	—
Telegrafmedel		783,000	—
Jernvägstrafikmedel		8,000,000	—
Skogsmedel		500,000	—
Extra uppbörd		62,832	50
S:gr 18,003,400 R:dr.			
Extra ordinarie inkomster.			
Tullmedel		14,600,000	—
Postmedel		2,500,000	—
Stämpelpappersmedel		1,350,000	—
Bränvinstillverkningsafgift		11,200,000	—
Hvitbetssockertillverkningsafgift		16,000	—
S:gr 29,666,000 R:dr.			
	Summa	47,669,400	—

Kongl. Hof- och Slotts-staterna.

Kongl. Hofstats-anslagen.

	Penningar. Riksmynt. R:dr	öre
Kongl. Maj:ts hofhållning	800,000	—
Hennes Maj:t Enkedrottning Josephinas hofhållning	120,000	—
Hans Kongl. Höghet Hertigen af Östergötland	126,000	—
(Deruti inbegripna handpenningar för Hans Kongl. Höghets gemål.)		
Hans Kongl. Höghet Hertigen af Dalarne	53,000	—
Hennes Kongl. Höghet Prinsessan Eugenie	18,000	—
För underhåll och vård af möbler och andra Staten tillhöriga inventarier i de Kongl. slotten	56,400	—
Kongl. hofstallets utfodring	45,000	—
Polis-, lys- och renhållning vid Kongl. slotten och Arfprinsens palats	22,500	—
Rosersbergs slott	3,000	—
Ved och kol för de Kongl. hofven	50,000	—
S:gr	1,293,900	—

Kongl. slotten.

	R:dr	öre
Reparationer å Stockholms slott med flera för de Kongl. hofven upplåtna byggnader	63,000	—
Brandväsendet och yttre lyshållningen vid Kongl. slottet och Arfprinsens palats	11,250	—
Drottningholms och Svartsjö slott	24,600	—
Gripsholms slott	5,000	—
Ulriksdals slott	8,250	—
Haga lustslott och park	8,000	—
Strömsholms slott	3,000	—
S:gr	123,100	—
Summa	1,417,000	—

Andra Hufvudtiteln.

Bil. Litt. C.

Justitie-departementet.

	Penningar. R:dr	öre	Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, *Förslagsanslag.* R:dr	öre	Summa Riksmynt. R:dr	öre
Departements-chefen, Justitie-statsministern	18,500	—	—	—	18,500	—
Justitie-statsexpeditionen	23,200	—	—	—	23,200	—
Högsta Domstolen	129,600	—	—	—	129,600	—
Justitie-kanslersexpeditionen	16,400	—	—	—	16,400	—
Justitie-revisionsexpeditionen	128,100	—	—	—	128,100	—
Svea Hofrätt, med derunder lydande justitiestat	194,239	52	2,201	89	196,441	41
Göta Hofrätt, med derunder lydande justitiestat	188,771	85	3,494	25	192,266	10
Hofrätten öfver Skåne och Blekinge, med derunder lydande justitiestat	88,237	22	207	75	88,444	97
Krigshofrätten	12,241	50	—	—	12,241	50
Fångars vård och underhåll: *Bestämdt anslag* 194,657: 50; *Förslagsanslag* 1,300,000: —	1,494,657	50	—	—	1,494,657	50
Vård och underhåll af läns- och kronohäkten, *Reservationsanslag*	13,500	—	—	—	13,500	—
Ersättning till personer, menigheter eller allmänna inrättningar för dem genom nya strafflagens införande frångångna bötesandelar, *Förslagsanslag*	117,000	—	—	—	117,000	—
Medikolegala besigtningar, *Förslagsanslag*	12,000	—	—	—	12,000	—
Rese- och traktamentspenningar, *Förslagsanslag*	18,000	—	—	—	18,000	—
Ersättning åt domare, vittnen och parter, *Förslagsanslag*	40,000	—	—	—	40,000	—
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., *Förslagsanslag*	29,948	52	—	—	29,948	52
Extra utgifter, *Reservationsanslag*	4,500	—	—	—	4,500	—
Summa	2,528,896	11	5,903	89	2,534,800	—

Utrikes-departementet.

Diplomatiska utgifter.

	Penningar. Riksmynt. R:dr	öre
Departementschefen, Statsministern för utrikes ärendena	24,000	—
Departementets expedition	24,000	—
Ministerstaten	300,000	—
Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter	48,000	—
Tillfälligt anslag till öfvergående utgifter	40,800	—
S:gr	436,800	—

Konsuls-staten.

	R:dr	öre
Departementets expedition	4,400	—
Konsulernes aflöning	147,600	—
Skrifmaterialier, expenser och extra utgifter	8,000	—
S:gr	160,000	—
Till underhåll af svenska kyrkan i London och svenska kronans egendom i Konstantinopel	6,880	—
Summa	603,680	—

Fjerde Hufvudtiteln.

Bil. Litt. E.

Landtförsvars-departementet.	Penningar.		Förslagsanslag. Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål. Mått.		Oindelt spanmål. Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Summa Riksmynt.	
	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	Kub.-fot	k.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Departements-chefen	17,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,000	—
Departementets kansliexpedition	39,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39,000	—
Departementets kommandoexpedition	16,450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16,450	—
Arméförvaltningen	123,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	123,700	—
Generalitetsstaten	72,350	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72,350	—
Generalstabsofficerares bildande	10,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10,000	—
Topografiska korpsen	36,250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36,250	—
Artilleristaben	6,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,400	—
Öfverkommendants-expeditionen i Stockholm	6,015	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,015	—
Kommendantsstaten	11,417	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11,417	—
Krigsskolan	79,888	25	—	—	—	—	—	—	—	—	79,888	25
Allmänna garnisonssjukhuset	62,650	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62,650	—
Resestipendium för militärläkare	2,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,000	—
S:gr	483,120	25	—	—	—	—	—	—	—	—	483,120	25
Indelta Arméen.												
Kavalleri- och infanteriregementena	410,402	12	2,097,006	61	264,507	39	17,006	8	35,714	28	2,807,630	40
Inlösen af dagsverksskyldighet från hästhemman i Skåne, *Förslagsanslag*	4,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,500	—
Roteringsunderstöd, *Förslagsanslag*	12,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,500	—
Till löneförbättringar vid indelta arméen	100,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,000	—
Militiebostállskassan, *Reservationsanslag*	2,057	14	—	—	—	—	10,849	8	22,784	58	24,841	72
Indelta arméens och Wermlands fältjägare-regementes vapenöfningar, *Reservationsanslag*	1,200,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,200,000	—
Transport	2,212,579	51	2,097,006	61	264,507	39	27,856	6	58,498	86	4,632,592	37

	Förslagsanslag.											
	Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.				Summa	
							Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Riksmynt.	
	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	Kub.-fot	k.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Transport	2,212,579	51	2,097,006	61	264,507	39	27,856	6	58,498	86	4,632,592	37
Till trossens underhåll, *Reservationsanslag*	26,520	—	——	—	——	—	——	—	——	—	26,520	—
S:gr	1,755,979	26	2,097,006	61	264,507	39	27,856	6	58,498	86	4,175,992	12
Värfvade Arméen.												
Lifgardet till häst	115,556	05	——	—	——	—	5,985	—	12,568	50	128,124	55
Husarregementet Konung Carl XV	139,664	99	——	—	——	—	10,577	7	22,213	17	161,878	16
Svea Lifgarde	149,922	70	——	—	——	—	10,672	2	22,411	62	172,334	32
Andra Lifgardet	149,537	70	——	—	——	—	10,672	2	22,411	62	171,949	32
Wermlands Fältjägare-regemente	69,490	50	——	—	——	—	——	—	——	—	69,490	50
Svea, Göta och Wendes Artilleri-regementen, *Reservationsanslag*	851,622	72	——	—	——	—	46,514	2	97,679	82	949,302	54
Marinregementet	248,228	42	——	—	——	—	——	—	——	—	248,228	42
Fortifikationen (derunder *Reservationsanslag* till Fortifikationens praktiska öfningar 10,000 R:dr)	221,510	37	——	—	——	—	4,701	4	9,872	94	231,383	31
Kavalleri- och artillerihästars remontering och skoning	67,261	25	——	—	——	—	——	—	——	—	67,261	25
Lega för hästar till Artilleriets och Pontonierbataljonens exercis	20,495	74	——	—	——	—	18,049	5	37,903	95	58,399	69
Fouragering af Artilleriets och Pontonierbataljonens samt värfvade Kavalleriets hästar, *Förslagsanslag*	439,700	—	——	—	——	—	——	—	——	—	439,700	—
Mathållning för manskapet vid garnisonsregementena, *Förslagsanslag*	358,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	358,000	—
S:gr	2,830,990	44	——	—	——	—	107,172	2	225,061	62	3,056,052	06
Transport	5,070,089	95	2,097,006	61	264,507	39	135,028	8	283,560	48	7,715,164	43

	Penningar.		Förslagsanslag.								Summa Riksmynt.	
			Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.					
							Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.			
	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	Kub.-fot	k.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Transport	5,070,089	95	2,097,006	61	264,507	39	135,028	8	283,560	48	7,715,164	43
Beväringen.												
Lifbeväringsregementet	15,911	50	—	—	—	—	—	—	—	—	15,911	50
Gotlands Nationalbeväring	140,503	40	—	—	—	—	655	—	1,375	50	141,878	90
Hallands Beväring	7,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,500	—
Wester-Norrlands Beväring, lönefyllnad	6,295	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,295	—
Beväringsmanskapets vapenöfning, *Förslagsanslag*	600,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600,000	—
S:gr	770,209	90	—	—	—	—	655	—	1,375	50	771,585	40
Materielen.												
Försvarsverket till lands i allmänhet eller Arméförvaltningens departement, *Reservationsanslag*	1,427,791	83	—	—	—	—	—	—	—	—	1,427,791	83
Till lif- och släpmunderingar vid Rotehålls-regementena	262,520	—	—	—	—	—	—	—	—	—	262,520	—
Inqvarteringskostnader i Stockholm, *Förslagsanslag*	18,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18,000	—
Till inqvarteringens ordnande i Stockholm, *Reservationsanslag*	21,450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21,450	—
Inqvarteringskostnader i landsorterna, *Förslagsanslag*	36,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36,000	—
Salpeteruppköp, *Förslagsanslag*	110,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	110,000	—
Ved och ljus vid fästnings- och garnisonsorter	33,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33,000	—
S:gr	1,908,761	83	—	—	—	—	—	—	—	—	1,908,761	83
Transport	7,749,061	68	2,097,006	61	264,507	39	135,683	8	284,935	98	10,395,511	66

	Förslagsanslag.										Summma	
	Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.				Summa Riksmynt.	
							Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.			
	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	Kub.-fot	k.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Transport	7,749,061	68	2,097,006	61	264,507	39	135,683	8	284,935	98	10,395,511	66
Diverse anslag.												
För en ridskola vid Strömsholms kungsgård	14,200	—	——	—	——	—	——	—	——	—	14,200	—
Till skjutskolor, *Reservationsanslag*	9,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	9,000	—
Spanmålsupphandlings- och bagerikostnader	37,500	—	——	—	——	—	——	—	——	—	37,500	—
Durchmarche-kostnader, *Reservationsanslag*	8,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	8,000	—
Rese- och traktamentspenningar, *Förslagsanslag*	70,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	70,000	—
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för Arméförvaltningen m. fl. verk	8,770	—	——	—	——	—	——	—	——	—	8,770	—
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för Departementets Kansliexpedition, *Förslagsanslag*	2,818	34	——	—	——	—	——	—	——	—	2,818	34
Extra utgifter	67,500	—	——	—	——	—	——	—	——	—	67,500	—
S:gr	217,788	34	——	—	——	—	——	—	——	—	217,788	34
Summa	7,966,850	02	2,097,006	61	264,507	39	135,683	8	284,935	98	10,613,300	—

Femte Hufvudtiteln.

Sjöförsvars-departementet.	Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, *förslagsanslag.*		Summa Riksmynt.	
Aflöningsstater.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Departements-chefen	15,000	—	——	—	15,000	—
Departementets Kansli-expedition	18,900	—	——	—	18,900	—
Departementets Kommando-expedition	4,100	—	——	—	4,100	—
Förvaltningen af Sjöärendena	35,250	—	——	—	35,250	—
Sjökrigsskolan	21,470	—	——	—	21,470	—
Aflöningsstaterna vid Sjöförsvarets stationer	1,031,222	50	——	—	1,031,222	50
Båtsmansindelningen	——	—	81,053	98	81,053	98
Tillskott i de till båtsmansindelningen uti Blekinge län anslagna räntor, *Förslagsanslag*	24,000	—	——	—	24,000	—
S:gr	1,149,942	50	81,053	98	1,230,996	48
Materielen.						
Flottans nybyggnad och underhåll, *Reservationsanslag*	871,827	32	——	—	871,827	32
Båtsmäns förseende med kojer och täcken, *Reservationsanslag*	13,500	—	——	—	13,500	—
Båtsmäns beklädnad, *Förslagsanslag*, högst	138,200	—	——	—	138,200	—
Beklädnad åt kanonierer, matroser och skeppsgossar, *Reservationsanslag*	55,164	60	——	—	55,164	60
S:gr	1,078,691	92	——	—	1,078,691	92
Diverse anslag.						
Sjövapnets öfningar, *Reservationsanslag:* Exercis af Flottans bemanning 479,850: — Sjöexpeditioner till handelns skyddande 150,000: —	629,850	—	——	—	629,850	—
För sjömätningar och sjökartekontorets verksamhet, *Reservationsanslag*	60,000	—	——	—	60,000	—
Gemenskapens vid sjöförsvaret natura-underhåll, *Förslagsanslag*	243,472	90	——	—	243,472	90
Till stipendier för sjöofficerare under anställning i utländsk tjenst eller kommendering utrikes	15,000	—	——	—	15,000	—
Transport	3,176,957	32	81,053	98	3,258,011	30

	Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, *förslagsanslag.*		Summa Riksmynt.	
	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Transport	3,176,957	32	81,053	98	3,258,011	30
Spanmålsupphandlings- och bagerikostnader, *Reservationsanslag*	16,450	—	—	—	16,450	—
Durchmarche-kostnader, *Reservationsanslag*	20,000	—	—	—	20,000	—
För sjukvård	39,000	—	—	—	39,000	—
För diverse behof	19,175	—	—	—	19,175	—
Rese- och traktamentspenningar, *Förslagsanslag*	15,000	—	—	—	15,000	—
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för Förvaltningen af Sjöärendena	4,000	—	—	—	4,000	—
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för Departementets Kansli- och Kommando-expeditioner, *Förslagsanslag*	2,203	70	—	—	2,203	70
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för Sjöförsvarets stationer, *Förslagsanslag*	27,000	—	—	—	27,000	—
Extra utgifter	15,000	—	—	—	15,000	—
S:gr	1,106,151	60	—	—	1,106,151	60
För handeln.						
Lots- och fyr-inrättningen med dertill hörande personal (häraf ett särskildt *reservationsanslag* å 10,000 R:dr till lifräddnings-anstalterna å rikets kuster), *Reservationsanslag*	750,000	—	460	—	750,460	—
Summa	4,084,786	02	81,513	98	4,166,300	—

Sjette Hufvudtiteln.

Bil. Litt. G.

Civil-departementet.	Penningar.		Förslagsanslag. Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Förslagsanslag. Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Förslagsanslag. Oindelt spanmål. Mått.		Förslagsanslag. Oindelt spanmål. Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Summa Riksmynt.	
	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	Kub.-fot	k.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Statsråden utan departement:												
3 à 12,000 R:dr	36,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36,000	—
Departements-chefen	17,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,000	—
Departementets expedition	45,600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45,600	—
Kommers-kollegium	84,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	84,400	—
Statistiska Tabell-kommissionen:												
Aflöningsmedel för Statistiska Central-byrån 15,750: —												
Reservationsanslagen:												
Till bibliothekets underhållande 1,000: —												
Till arvoden åt tillfälliga biträden 7,250: —												
Till det officiella statistiska trycket 5,000: —												
Till en statistisk tidskrift 1,000: — 14,250: —	30,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,000	—
Landtmäteri-staten	96,100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	96,100	—
För Rikets ekonomiska karteverk, *Reservationsanslag*	6,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,000	—
Öfverståthållare-embetet	82,122	—	—	—	—	—	—	—	—	—	82,122	—
Landsstaterna i länen	1,083,279	15	152,783	37	12,361	86	7,164	5	15,045	45	1,263,469	83
Särskilda *förslagsanslag* för Landsstaterna i länen:												
Landshöfdingens i Kopparbergs län lön:												
Till ersättning af arrendet för												
Transport	1,480,501	15	152,783	37	12,361	86	7,164	5	15,045	45	1,660,691	83

	Penningar.		Förslagsanslag. Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål. Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Summa Riksmynt	
	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	Kub.-fot	k.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Transport	1,480,501	15	152,783	37	12,361	86	7,164	5	15,045	45	1,660,691	83
lägenheten Hushagen jemte forsellön .... 2,500: — Landshöfdingens i Wester-Norrlands län lön: Till bestridande af lösen för åtskilliga i lönen ingående räntepersedlar .... 5,000: —	7,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,500	—
Statens jernvägstrafik, *förslagsvis* beräknadt att af trafikmedlen utgå	5,184,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,184,000	—
Gästgifvares friheter	1,039	13	17,423	71	8	61	38	1	80	01	18,551	46
Till lättnad för skjutsningstungan, der den genom entreprenad bestrides och är särdeles tryckande, *Reservationsanslag*	125,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	125,000	—
Färjor och färjekarlar	50	—	184	69	37	17	—	—	—	—	271	86
S:gr	6,798,090	28	170,391	77	12,407	64	7,202	6	15,125	46	6,996,015	15

Jordbruket, handeln och näringarne.

Reservationsanslag.

	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	Kub.-fot	k.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Skiften och afvittringar	63,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	63,000	—
Vägar och kommunikationer	12,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,000	—
Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar	164,600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	164,600	—
Landtbruksingeniörer och deras biträden	45,950	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45,950	—
Transport	7,083,640	28	170,391	77	12,407	64	7,202	6	15,125	46	7,281,565	15

	Penningar.		Förslagsanslag.								Summa	
			Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.				Riksmynt.	
							Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.			
	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	Kub.-fot	k.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Transport	7,083,640	28	170,391	77	12,407	64	7,202	6	15,125	46	7,281,565	15
Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar	40,900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40,900	—
Hästafvelns förbättrande	49,545	—	—	—	—	—	330	7	694	47	50,239	47
Undervisningsanstalter för bergsbruk och slöjder	235,925	—	—	—	—	—	—	—	—	—	235,925	—
Befrämjande i allmänhet af slöjderna	30,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,000	—
Undervisningsanstalter för handel och sjöfart	50,550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50,550	—
Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart	22,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22,500	—
Befrämjande i allmänhet af bergsbruket	3,700	40	23,673	70	—	—	5	4	11	34	27,385	44
Fiskerinäringens understöd	16,100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16,100	—
S:gr	734,770	40	23,673	70	—	—	336	1	705	81	759,149	91
Diverse anslag.												
Utflyttningshjelp efter skiften, *Förslagsanslag*	110,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	110,000	—
Ersättning till Sala bergslag för förlust genom vissa räntors förvandling eller afskrifning	4	54	—	—	—	—	1,276	4	2,680	44	2,684	98
Odlingshjelp för krononybyggare, *Förslagsanslag*	4,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,500	—
Jordförluster genom kanal- och väganläggningar, *Förslagsanslag*	2,700	36	2,946	27	—	—	623	3	1,308	93	6,955	56
Karantänsinrättningen på Känsö, *Förslagsanslag*, högst	15,850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,850	—
Transport	7,665,915	58	197,011	74	12,407	64	9,438	4	19,820	64	7,895,155	60

	Förslagsanslag.											
	Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.				Summa	
							Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Riksmynt.	
	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	Kub.-fot	k.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Transport	7,665,915	58	197,011	74	12,407	64	9,438	4	19,820	64	7,895,155	60
Till aflösning af Öresundska tullen, *Förslagsanslag*	188,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	188,000	—
Till aflösning af Schelde-tullen, *Förslagsanslag*	26,500	—	——	—	——	—	——	—	——	—	26,500	—
Kontrollen å bränvinsförfattningarnes tillämpning och restitution af tillverkningsafgift för utfördt bränvin, *Förslagsanslag*............	400,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	400,000	—
Rese- och traktamentspenningar, *Förslagsanslag*......................	23,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	23,000	—
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., *Förslagsanslag*	60,044	40	——	—	——	—	——	—	——	—	60,044	40
Extra utgifter, *Reservationsanslag*	15,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	15,000	—
S:gr	845,599	30	2,946	27	——	—	1,899	7	3,989	37	852,534	94
Summa	8,378,459	98	197,011	74	12,407	64	9,438	4	19,820	64	8,607,700	—

Sjunde Hufvudtiteln. *Bil. Litt. H.*

Finans-departementet.	Penningar.		Förslagsanslag. Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål. Mått.		Oindelt spanmål. Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Summa Riksmynt.	
	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	Kub.-fot	k.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Departements-chefen	17,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,000	—
Departementets expedition	38,200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38,200	—
Kammar-kollegium	117,450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	117,450	—
Statskontoret	98,000	—	—	—	—	—	94	5	198	45	98,198	45
Stämpelpappers-omkostnader, *Förslagsanslag*	164,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	164,000	—
Mynt- och kontrollverken: Löningar .... 18,700: — Till Myntverkets drift och underhåll, *Reservationsanslag* .... 12,000: —	30,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,700	—
Omkostnader för Kontrollverket, *Förslagsanslag*	5,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,400	—
Kammarrätten	126,426	94	—	—	—	—	—	—	—	—	126,426	94
Öfverintendents-embetet	25,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25,400	—
Postverket, kontanta anslaget *förslagsvis* beräknadt att af postmedlen direkte utgå	2,500,000	—	34	—	—	—	—	—	—	—	2,500,034	—
Telegrafverket, *Reservationsanslag* att af telegrafmedlen direkte utgå	783,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	783,000	—
Tullverket, *Förslagsanslag* att af tullmedlen direkte utgå	1,960,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,960,000	—
Ersättning till städerna för mistad tolag, *Förslagsanslag*	1,040,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,040,000	—
Skogsväsendet (af kontanta beloppet 90,000 R:dr såsom *Reservationsanslag*)	361,962	97	900	—	—	—	—	—	—	—	362,862	97
Till belöningar för rofdjurs dödande, *Förslagsanslag*	12,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,000	—
Transport	7,279,539	91	934	—	—	—	94	5	198	45	7,280,672	36

	Förslagsanslag.										Summa	
	Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.				Riksmynt.	
							Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.			
	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	Kub.-fot	k.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Transport	7,279,539	91	934	—	——	—	94	5	198	45	7,280,672	36
Lyshållning m. fl. utgifter för kronans publika hus i Stockholm, *Förslagsanslag*	18,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	18,000	—
Byggnader och reparationer, *Reservationsanslag*	120,900	—	——	—	——	—	——	—	——	—	120,900	—
Städers friheter, *Förslagsanslag* ...	21,721	29	21,324	52	754	95	509	6	1,070	16	44,870	92
Transportkostnader för statsverkets bergseffekter, *Förslagsanslag* ...	3,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	3,000	—
Observations- och uppbördsprocenter m. m., *Förslagsanslag*	9,933	85	——	—	66	15	——	—	——	—	10,000	—
Mantalsskrifningsprovision, *Förslagsanslag*	19,500	—	——	—	——	—	——	—	——	—	19,500	—
Restitutioner, *Förslagsanslag*	15,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	15,000	—
Kontrollen å tillämpningen af författningarne rörande hvitbetssockertillverkningsafgiften, *Förslagsanslag*	5,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	5,000	—
Rese- och traktamentspenningar, *Förslagsanslag*	6,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	6,000	—
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., *Förslagsanslag*	18,556	72	——	—	——	—	——	—	——	—	18,556	72
Extra utgifter, *Reservationsanslag*	46,500	—	——	—	——	—	——	—	——	—	46,500	—
Kongl. Teatern	60,000	—	——	—	——	—	——	—	——	—	60,000	—
Summa	7,623,651	77	22,258	52	821	10	604	1	1,268	61	7,648,000	—

Åttonde Hufvudtiteln.

Bil. Litt. I.

	Penningar.		Förslagsanslag. Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Förslagsanslag. Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Förslagsanslag. Oindelt spanmål. Mått.		Förslagsanslag. Oindelt spanmål. Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Summa Riksmynt.	
Ecklesiastik-departementet.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	Kub.-fot	k.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Departements-chefen	17,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,000	—
Departementets expedition	52,800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52,800	—
Riksarkivet	20,040	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20,040	—
Kongl. Biblioteket	27,850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27,850	—
Nationalmuseum	25,550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25,550	—
Kleresi-staten	14,995	30	130,110	11	315,425	46	3,249	5	6,823	95	467,354	82
Särskilda *förslagsanslag* för Kleresiet: Biskopens på Gotland lön 3,000: — At 13 konsistorii-notarier, à 270 R:dr, högst 3,510: —	6,510	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,510	—
Domkapitlens expeditioner, *Reservationsanslag*	10,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10,000	—
Lappmarks ecklesiastikverk, *Förslagsanslag*	22,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22,700	—
Universiteten (af kontanta beloppet ett *förslagsanslag* å 30,000 R:dr för upprätthållande till visst belopp af sådana löner vid Upsala universitet, i hvilka spanmål ingår)	284,537	49	82,363	36	112,381	71	80	2	168	42	479,450	98
Carolinska Mediko-kirurgiska institutet	76,551	—	—	—	—	—	—	—	—	—	76,551	—
Elementarläroverken, *Reservationsanslag*	1,473,751	44	8,913	96	208,382	16	—	—	—	—	1,691,047	56
Seminarium för bildande af lärarinnor	25,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25,000	—
Pedagogier och folkskolor	44,609	85	4,219	—	7,990	08	448	9	942	69	57,761	62
Transport	2,101,895	08	225,606	43	644,179	41	3,778	6	7,935	06	2,979,615	98

	Förslagsanslag.											
	Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.				Summa	
							Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Riksmynt.	
	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	Kub.-fot	k.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Transport	2,101,895	08	225,606	43	644,179	41	3,778	6	7,935	06	2,979,615	98
För folkundervisningen:												
Seminarier för folkskolelärares bildande .... 103,000: –												
Stipendier för seminarii-elever .... 45,000: —												
Arvoden och resekostnadsersättning för folkskole-inspektörer 52,000: —												
Undervisningsmateriel m. m. för folkskolorna 10,000: —												
Understöd för högre folkskolor 10,000:												
eller ett gemensamt *Reservationsanslag* å 220,000: —												
Lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, *Förslagsanslag* .... 1,100,000: —	1,320,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,320,000	—
Gymnastiska centralinstitutet	29,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29,400	—
Sundhets-kollegium med Medicinal-staten (derunder ett *reservations-anslag* å 7,300 R:dr)	290,927	—	—	—	—	—	—	—	—	—	290,927	—
Barnmorske-undervisningen och barnbördshusen	22,441	—	—	—	4,103	82	—	—	—	—	26,544	82
Ortopediska institutet	8,250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,250	—
Veterinär-undervisningen	39,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39,400	—
Vaccinationens befrämjande	3,600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,600	—
Farsoters och smittosamma sjukdomars botande, *Förslagsanslag*	75,000	—	—	—	—		—	—	—	—	75,000	—
Transport	3,890,913	08	225,606	43	648,283	23	3,778	6	7,935	06	4,772,737	80

	Penningar.		Förslagsanslag. Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Förslagsanslag. Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Förslagsanslag. Oindelt spanmål. Mått.		Förslagsanslag. Oindelt spanmål. Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Summa Riksmynt.	
	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	Kub.-fot	k.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Transport	3,890,913	08	225,606	43	648,283	23	3,778	6	7,935	06	4,772,737	80
Svenska Läkare-sällskapet	3,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,000	—
Svenska Akademien	12,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,000	—
Vetenskaps-akademien	20,710	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20,710	—
Vitterhets-, Historie- och Antiqvitets-akademien	16,450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16,450	—
Fria konsternas Akademi: Till aflöning m. m. ...... 39,600: — Till utrikes resestipendier, *Reservationsanslag* 8,000: — Till inköp af svenska, norska o. danska konstnärers arbeten, *Reservationsanslag* .... 9,000: —	56,600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56,600	—
Musikaliska akademien	30,300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,300	—
Naturhistoriska Riksmuseum	43,950	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43,950	—
Undervisnings-anstalter för döfstumma och blinda: Allmänna Institutet ...... 81,000: — Till understöd och uppmuntran åt mindre uppfostrings-anstalter för medellösa döfstumma barn .... 30,000: —	111,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	111,000	—
Fattigvården i Stockholm och landsorterna	9,141	25	158	29	236	46	—	—	—	—	9,536	—
Fattigvården i allmänhet, *Förslagsanslag*	35,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35,000	—
Serafimer-lasarettets underhåll	24,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24,000	—
Transport	4,253,064	33	225,764	72	648,519	69	3,778	6	7,935	06	5,135,283	80

	Förslagsanslag.											
	Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål. Mått.		Oindelt spanmål. Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Summa Riksmynt.	
	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	Kub.-fot	k.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Transport	4,253,064	33	225,764	72	648,519	69	3,778	6	7,935	06	5,135,283	80
Hospitalers och lasaretters underhåll	7,804	33	18,856	27	89,587	68	70	9	148	89	116,397	17
Stora Barnhuset i Stockholm	1,750	—	—	—	42,930	09	—	—	—	—	44,680	09
Frimurare-barnhuset	1,250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,250	—
Barnhusen i landsorterna	—	—	—	—	25,672	71	—	—	—	—	25,672	71
Kyrkors underhåll	6,720	83	14,089	62	284,401	95	984	6	2,067	66	307,280	06
Resestipendier samt läroböckers och lärda verks utgifvande, *Reservationsanslag*	24,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24,000	—
Rese- och traktamentspenningar, *Förslagsanslag*	1,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,500	—
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., *Förslagsanslag*	45,136	17	—	—	—	—	—	—	—	—	45,136	17
Extra utgifter, *Reservationsanslag*	15,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,000	—
Summa	4,356,225	66	258,710	61	1,091,112	12	4,834	1	10,151	61	5,716,200	—

Pensions- och Indragnings-staterna.	Penningar.		Förslagsanslag. Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål. Mått.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Summa Riksmynt.	
	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	Kub.-fot	k.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
A) *Pensions-staten.*												
Civilstatens Pensionskassa:												
Pensions-staten för civile embets- och tjenstemän .... 37,500: —												
Dito för deras enkor och omyndiga barn .... 45,000: —												
Ersättning för mistade löne-innehållningar ... 2,245: 50												
Dito för nådårs- och begrafningshjelps - besparingar .... 6,540: —												
För pensionering af kommissions-landtmätare jemte dessa tjenstemäns enkor och barn .... 7,200: —	98,485	50	—	—	—	—	—	—	—	—	98,485	50
Arméens Pensionskassa:												
Pensionsstaten för militära embets- och tjenstemäns samt underofficerares enkor och barn 37,500: —												
Ersättning för mistade löne-innehållningar.. ... 4,639: 50												
Dito för nådårs- och begrafningshjelps - besparingar .... 28,080: —	70,219	50	—	—	—	—	—	—	—	—	70,219	50
Wadstena Krigsmanshus-kassa	193,058	98	—	—	—	—	24,713	3	51,897	93	244,956	91
Amiralitets-krigsmanskassan:												
Förra anslaget under denna titel .... 43,100: —												
Transport 43,100: —	361,763	98	—	—	—	—	24,713	3	51,897	93	413,661	91

	Förslagsanslag.										Summa	
	Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål. Mått.		Oindelt spanmål. Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.		Riksmynt.	
	R:dr	ö.	R:dr	ö.	R:dr	ö.	Kub.-fot	k.	R:dr	ö.	R:dr	ö.
Transport 43,100: —	361,763	98	—	—	—	—	24,713	3	51,897	93	413,661	91
Ersättning för mistade löne-innehållningar ... 615: —												
Dito för nådårs- och begrafningshjelps-besparingar ... 2,580: —	46,295	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46,295	—
Invalidhus-fonden ...	3,239	16	—	—	—	—	25,315	2	53,161	92	56,401	08
För blesserade öfver- och underofficerare, *Reservationsanslag* ...	5,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,000	—
Bidrag till handelsflottans pensionsanstalt, att af tullmedlen direkte utgå, *Förslagsanslag* ...	78,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	78,000	—
Bidrag till folkskolelärares pensionering ...	30,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,000	—
Bidrag till folkskolelärarnes enke- och pupill-kassa ...	2,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,000	—
Bidrag till Kongl. Teaterns pensionskassor ...	6,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,000	—
S:gr	532,298	14	—	—	—	—	50,028	5	105,059	85	637,357	99
B) *Allmänna Indragnings-staten.*												
För diverse föremål, *Förslagsanslag*	890,992	30	1,594	65	151	75	11	1	23	31	892,762	01
Summa	1,423,290	44	1,594	65	151	75	50,039	6	105,083	16	1,530,120	—

		Riksmynt. R:dr	öre

Andra hufvudtiteln.

Justitie-departementet.

Till bestridande af kostnader för utarbetande af lagförslag	20,000: —		
„ d:o af d:o för Hofrätternas förstärkande med extra divisioner, *Förslagsanslag*	10,000: —		
„ ordnande af ett straffarbetsfängelse inom Nya Varfvet vid Göteborg	40,000: —	70,000	—

Fjerde hufvudtiteln.

Landtförsvars-departementet.

Artilleribehof:

För fullföljande af artilleriets organisation	145,526: 08		
Till anskaffning af fältartilleri-materiel	185,000: —		
„ fästnings- och positions-kanoner	100,000: —		
„ infanterigevär	1,084,000: —		
„ gevärsförrådsbyggnader	25,000: —	1,539,526: 08	

Fortifikationsbehof:

Till uppsättning af ytterligare fortifikations-trupper	44,709: 40		
„ Carlsborgs fästningsbyggnad	300,000: —		
„ befästningsarbetena vid Carlskrona	450,000: —		
„ skansanläggningen vid Oxdjupet	270,000: —	1,064,709: 40	

Intendenturbehof:

Till ersättning åt passevolantörerna vid Vendes artilleri-regemente för öfvertaliga persedlar m. m., äfvensom till arvoden åt batterichefeme, *Förslagsanslag*	50,000: —		
„ underhåll af beväringsmanskapets beklädnad	189,000: —		
Transport	239,000: —	2,604,235: 48	

			Riksmynt. R:dr	öre
Transport	239,000: —	2,604,235: 48		
Till betäckande af brister i anslaget till mathållning för manskapet vid garnisons-regementena	168,800: —			
„ utredningspersedlar åt beväringsmanskapet	405,320: —	813,120: —		
Topografiska korpsen:				
Till fortsättande af dess arbeten		60,000: —		
Officerares anställning i utländsk krigstjenst:				
Till understöd för sådan anställning		9,000: —		
Skarpskytteväsendet:				
Till befrämjande deraf		100,000: —		
Byggnadsbehof:				
Till kasern-etablissement för Svea artilleri-regemente		450,000: —	4,036,355	48

Femte hufvudtiteln.

Sjöförsvars-departementet.

Flottans nybyggnad och underhåll:				
Till anskaffning af diverse arbetsmaskiner och maskin-inventarier		18,400: —		
„ anskaffande af segelbåtar		10,000: —		
„ diverse behof och anskaffningar, nemligen:				
Till en upphalnings-slip vid Stockholms station	30,000: —			
„ komplettering af madrasser och möbler å kronans fartyg	10,000: —			
„ arvoden åt Min-afdelningens befäl och manskap	5,400: —	45,400: —	73,800: —	
Transport			73,800: —	

			Riksmynt. R:dr	öre
Transport		73,800: —		
Byggnadsbehof:				
Till verkstäder vid Carlskrona station		217,000: —		
Vapen:				
Till handvapen jemte ammunition	100,000: —			
„ anskaffande af kanoner jemte ammunition	330,000: —	430,000: —		
Min-väsendet:				
Till min-attiralj och min-materiel		350,000: —		
Fartygsmateriel:				
Till byggande af krigsfartyg		700,000: —	1,770,800	—

Sjette hufvudtiteln.

Civil-departementet.

Departementets expedition:				
Arvode åt ett biträde vid de kommunala ärendenas beredning och expedierande		1,800: —		
Rikets ekonomiska karteverk:				
Till de ekonomiskt-geografiska kartearbetena i Norrbottens län	20,000: —			
„ de ekonomiska stomkartearbetena i öfriga delar af riket	32,000: —	52,000: —		
Statens jernvägsbyggnader:				
För fortsättande af arbetena å östra och norra stambanorna	5,000,000: —			
„ anskaffande af en del af den å östra och norra stambanorna erforderliga rörliga materiel	600,000: —	5,600,000: —		
Transport		5,653,800: —		

			Riksmynt.	
			R:dr	öre
Transport		5,653,800: —		
Skiften och afvittringar:				
Till fullföljande af storskiftes- och afvittringsarbetena		106,000: —		
Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar:				
Till prisbelöningar vid allmänna landtbruksmöten för husdjur, redskap, maskiner m. m.	6,000: —			
„ dito vid täflingsmöten för gödboskap, smör, ost, fläsk och kött	3,000: —			
Understöd åt Svenska trädgårdsföreningens elevskola	4,500: —			
För fortsättande af de geologiska undersökningarne	58,000: —	71,500: —		
Undervisningsanstalter för bergsbruk och slöjder:				
Bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås		3,800: —		
Befrämjande i allmänhet af slöjderna:				
Till reseunderstöd för besökande af internationela expositionen i Wien år 1873 samt till inrättande af en svensk byrå derstädes		30,000: —		
Diverse anslag:				
Till aflöning åt Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader samt dess tjenstebiträden	33,400: —			
„ undersökningar och expenser för allmänna arbeten	25,000: —			
„ stipendier för medlemmar af Väg- och Vattenbyggnadskorpsen under utrikes resor	2,000: —			
Understöd till Nässjö—Oscarshamns jernvägsbolag	1,000,000: —	1,060,400: —	6,925,500	—

Sjunde hufvudtiteln.

Finans-departementet.

			Riksmynt. R:dr	öre
Kammar-kollegium:				
För granskning af nya jordeböcker		15,000: —		
Skogsväsendet:				
Till Skogsinstitutet		13,100: —		
Kolonien S:t Barthélemy:				
Bidrag till koloniens förvaltningskostnader, *Förslagsanslag*		25,000: —		
Kongl. Teatern:				
Till inlösande af Dramatiska teaterhuset		90,000: —	143,100	—

Åttonde hufvudtiteln.

Ecklesiastik-departementet.

Kongl. Biblioteket:				
Till uppförande af en ny byggnad för Kongl. Biblioteket		145,000: —		
Universiteten:				
Bidrag till uppförande af en gymnastikbyggnad vid universitetet i Lund	24,000: —			
Dito till anskaffande af en meridiancirkel för observatoriet i Lund	5,700: —	29,700: —		
För folkundervisningen:				
Understöd för folkhögskolor	10,000: —			
Dito åt sådana församlingar, som icke förmå med erforderligt belopp bidraga till aflöning åt sina folkskolelärare	20,000: —			
Transport	30,000: —	174,700: —		

			Riksmynt.	
			R:dr	öre
Transport	30,000: —	174,700: —		
För undervisning i trädgårdsskötsel och trädplantering vid folkskolelärareseminarierna	6,000: —			
Till uppförande af byggnad jemte uthus för folkskolelärareseminariet i Hernösand	29,500: —	65,500: —		
Sundhets-kollegium:				
Löneförbättring för dess embets- och tjenstemän samt vaktbetjente		10,850: —		
Vetenskaps-akademien:				
För anskaffande af originalmålningar af växter ur Sveriges flora och utgifvande af teckningar utaf zoologiska föremål	1,200: —			
„ bekostande af plancher till vetenskapliga afhandlingar, afsedda att införas i akademiens skrifter	10,500: —	11,700: —		
Vitterhets-, Historie- och Antiqvitets-akademien:				
Till undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar m. m.	5,000: —			
„ arvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af statens under akademiens inseende ställda samlingar samt till aflöning åt vaktbetjening	4,000: —			
„ utgifvande af planchverk öfver fornsaker i statens historiska museum m. m.	2,000: —	11,000: —		
För hospitalsvården:				
Till allmänna hospitalsfondens förstärkande	120,000: —			
Understöd för den i Sköfde inrättade vårdanstalt för sinnesslöa barn	2,500: —			
Bidrag till underhåll af det i Jerfsö socken af Helsingland inrättade sjukhem för spetelske	4,000: —	126,500: —		
Diverse anslag:				
För åstadkommande af utredning i fråga om inrättande af en teknisk högskola i Stockholm	3,000: —			
Transport	3,000: —	400,250: —		

			Riksmynt. R:dr	öre
Transport	3,000: —	400,250: —		
För tillsyn och vård af Lifrustkammarens samlingar	600: —			
Till inlösen af 300 exemplar af Svenska fornskriftsällskapets handlingar	1,050: —			
Understöd för fortsatt utgifvande af arbetet "Svenska språkets lagar"	1,500: —			
Till e. o. Professoren C. G. Malmström för ett historiskt arbete	2,500: —			
„ Professoren, Doktor Axel Key och Docenten, Doktor Gustaf Retzius för utgifvande af ett större anatomiskt planchverk med text	4,000: —			
„ Artisten N. M. Mandelgren för fortsättande af hans antiqvariska forskningar	1,500: —	14,150: —	414,400	—

Nionde hufvudtiteln.

Pensions-staten.

Arméens Pensionskassa:

För upprätthållande af Arméens Pensionskassas egen pensionering, *kreditiv*	70,000: —			
„ fortfarande tillämpning af nu gällande pensionsstater för arméens befäl och tjenstemän, *kreditiv*	260,000: —	330,000: —		

Amiralitets-krigsmanskassan:

För fortsatt tillämpning af staten för pensionering af sjöförsvarets embets- och tjenstemän samt betjente, *kreditiv*	73,000: —			
„ upprätthållande af den gemenskapen vid sjöförsvaret förunnade förbättrade pensionering, *kreditiv*	40,000: —	113,000: —	443,000	—

Stockholm, Iwar Hæggströms Boktryckeri 1872.

REGLEMENTE

för Riksbankens styrelse och förvaltning, utfärdadt den 13 Maj 1872.

Afdelning 1.

Allmänna föreskrifter.

§ 1.

Riksbanken förblifver under Riksdagens egen garanti och vård, så att den ostörd må förvaltas af de fullmäktige, Kamrarne dertill förordna, efter de ordningar, stadgar och reglementen, hvilka redan gjorda äro eller vidare af Riksdagen göras kunna.

(Jfr Regeringsformen § 72.)

§ 2.

Enligt Sveriges Rikes Ständers beslut och förordning om Banken af den 22 September 1668, har Sveriges Riksbank till föremål för sin verksamhet:

A. *I egenskap af Vexelbank:*

att bibehålla det inländska myntet vid dess rätta och skäliga valör samt hindra och förekomma främmande myntsorters obilliga och egenmäktiga stegrande.

(Jfr ingressen till nämnde Rikets Ständers beslut och förordning.)

B. *I egenskap af Depositionsbank:*

att för allmänhetens säkerhet, nytta och beqvämlighet emottaga penningar af en hvar, som sådant åstundar, deröfver föra räkning och dem vid anfordran insättaren tillhandahålla, så att handel och rörelse må underlättas genom de derå utfärdande assignationers och invisningars kredit, kraft och giltighet, samt att

dessförutan, jemväl till säkert förvar mot vådliga händelser och tillgrepp, under försegling emottaga och vårda såväl kontanta penningar som annan flyttbar egendom.

(Jfr ingressen till ofvan nämnde Rikets Ständers beslut och förordning.)

C. *I egenskap af Lånebank:*

att dels upplåna fruktlöst liggande kapitaler, dels på drägliga vilkor, emot fullgod säkerhet, biträda lånebehöfvande med understöd och sålunda, till befordrande af handelns och alla nyttiga näringars uppkomst och förkofran, förebygga ocker och obilliga intressens beräknande enskilda emellan.

(Jfr. § 44 och följande i ofvan nämnde Rikets Ständers beslut och förordning.)

D. *I egenskap af allmän statsanstalt:*

att uti den genom låneoperationerna inflytande och besparda vinst, en tillgång må beredas, hvaröfver Rikets Ständer ega att till Kongl. Maj:ts och Fäderneslandets heder och nytta samt allmänt gagneliga ändamål disponera.

(Jfr § 74 i ofvan nämnde Rikets Ständers beslut och förordning.)

§ 3.

Riksbankens grundfond skall, utan beräkning af riksbankens fasta egendom, inventarier samt mynt- och medaljkabinett, utgöra tjugufem millioner riksdaler riksmynt.

(Jfr § 4 i Lagen för Rikets Ständers Bank af den 1 Mars 1830, sådan denna § lyder i Kongl. kungörelsen den 19 April 1864.)

§ 4.

Från föregående åren reserverad och under löpande året uppkommande behållen vinst, som icke erfordras för att ersätta möjligen inträffad kapitalförminskning i grundfonden, utgör riksbankens reservfond.

§ 5.

Såsom metallisk kassa anses och beräknas allt riksbanken tillhörigt, inom landet befintligt svenskt och utländskt silfver- och guldmynt samt omyntadt silfver och guld.

§ 6.

Mom. 1. Riksbanken eger att under de vilkor och inom de gränser, som nedan bestämmas, utgifva sedlar, hvilka, jemlikt 72 § Regeringsformen, för mynt i riket må erkännas.

Mom. 2. Såsom riksbankens sedelstock anses och beräknas:

a) utelöpande sedlar;

b) på depositions- samt upp- och afskrifningsräkningar innestående medel, hvilka skola vid anfordran tillhandahållas:

c) beloppet af utelöpande postvexlar.

Mom. 3. Sedelstocken, sålunda beräknad, får aldrig uppgå till mera än högst trettio millioner riksdaler utöfver sammanlagda beloppet af följande riksbankens tillgångar, nemligen:

a) metalliska kassan enligt nästföregående §.

b) på utrikes ort nedsatt eller under transport derifrån varande silfver och guld i myntad eller omyntad form; och

c) andra hos bankinrättningar eller handelshus å utrikes ort innestående medel.

§ 7.

Riksbanken är ovilkorligen skyldig att, när så påfordras, sina sedlar med svenskt silfvermynt inlösa efter den grund, Konung och Riksdag fastställt, hvadan sedlar å riksdaler riksmynt inlösas efter deras lydelse, sedlar å specie eller banko efter den grund, att en riksdaler specie eller banko gäller lika med en riksdaler femtio öre riksmynt, samt sedlar å 14 och 10 skillingar uti koppar efter enahanda grund, som för inlösen af sedlar, lydande å banko.

(Se Lagen för Rikets Ständers Bank af den 1 Mars 1830 och Kongl. Maj:ts Nådiga Förordning om Rikets mynt af den 3 Februari 1855.)

§ 8.

Vägrar banken, under hvad sken det vara må, att sedel vid uppvisandet efter fastställd grund inlösa, eger sedelinnehafvaren att derom göra skriftlig anmälan hos Kongl. Maj:ts och Rikets Svea-Hofrätt.

(Se Lagen för Rikets Ständers Bank af d. 1 Mars 1830.)

§ 9.

Öfver riksbankens metalliska kassa äfvensom tillgången i utländska valutor samt den beräknade sedelstocken skall dels, enligt 5:te §:n i lagen för Rikets

Ständers Bank af den 1 Mars 1830, för hvarje halft år och dels deremellan för hvarje månad uppgift upprättas, tryckas och med allmänna tidningarne utdelas.

Öfver riksbankens ställning skall likaledes upprättas, tryckas och med allmänna tidningarne utdelas dels, för hvarje qvartal, sammandrag och dels, för år, fullständig öfversigt.

Afdelning 2.

Om Bankens rörelse.

A. *Om metalliska kassans upprätthållande, köp och försäljning af silfver och guld, utländska vexlar, obligationer och statspapper.*

§ 10.

Mom. 1. Riksbanken emottager såväl i dess hufvudkontor som i lånekontoren svenskt guldmynt, präglad i enlighet med Kongl. förordningen af den 31 Juli 1868, till det pris, som fullmäktige finna skäligt derå fastställa.

Mom. 2. Likaledes emottages såväl i hufvudkontoret som i lånekontoren svenskt guldmynt af äldre prägel samt utländskt guld- och silfvermynt af de slag och till de pris, som fullmäktige bestämma.

Mom. 3. Silfver och guld i plants, kontrolleradt verksilfver samt kontrolleradt eller annat omyntadt guld inköpes i såväl bankens hufvudkontor som lånekontoren.

Allt omyntadt silfver och guld skall å Kongl. Myntverket profvas och värderas, och erlägges betalning för silfver efter värdet i svenskt mynt och för guld efter af fullmäktige bestämdt pris.

Mom. 4. Riksbanken inköper jemväl, efter enahanda grund, silfver och guld, som, i ändamål att till riksbanken försäljas, omedelbart blifvit i Kongl. Myntverket aflemnadt.

Mom. 5. Fullmäktige medgifves att, efter särskild pröfning för hvarje fall och om de finna sådant lämpligt samt för riksbanken fördelaktigt, befria säljare af omyntadt silfver och guld från såväl myntskatt, som det eller de särskilda afdrag i öfrigt, hvartill Kongl. Myntverket är berättigadt, utan afseende derå, om silfver eller guld blifvit inlemnadt i riksbanken eller lånekontor eller å Kongl. Myntverket.

§ 11.

Mom. 1. I såväl riksbanken som dess lånekontor tillhandahålles i mån af tillgång å hvartdera stället och till de pris, fullmäktige hafva att bestämma,

icke allenast svenskt silfvermynt, prägladt före år 1830, och guldmynt af både äldre och nyare prägel, utan äfven utländskt silfver- och guldmynt.

Mom. 2. Likaledes tillhandahålles i riksbanken, i mån af tillgång, silfver och guld i plants till det pris, fullmäktige, med ledning af priset å silfver och guld på utrikes orter, bestämma.

§ 12.

Mom. 1. Fullmäktige bemyndigas att i Stockholm, Göteborg och Malmö köpa och åter försälja vexlar, betalbara å utrikes ort, dragna på sex månader eller kortare tid, äfvensom att genom annat aftal öfvertaga utländsk valuta och densamma åter aflåta.

Mom. 2. Riksbankens behållning i utländska valutor ega fullmäktige att hafva innestående hos kända och säkra utländska bankinrättningar eller handelshus samt att å dessa behållningar utställa vexlar eller anvisningar, eller ock använda dem till förstärkning af silfver- och guldförrådet i riksbanken. Silfver och guld, som sjöledes införes, skall mot sjöfara försäkras.

§ 13.

Fullmäktige bemyndigas likaledes att in- eller utrikes köpa och sälja in- och utländska obligationer och statspapper.

§ 14.

Mom. 1. Riksbankens metalliska kassa får icke bibehållas vid lägre belopp än tio millioner riksdaler riksmynt.

Mom. 2. Visar metalliska kassan benägenhet att nedgå till det här ofvan bestämda minsta belopp af tio millioner riksdaler riksmynt, böra fullmäktige i tid vidtaga de åtgärder, hvilka med afseende på förhållandena för tillfället finnas lämpliga, medelst afyttrande af obligationer eller statspapper, medelst sedelstockens förminskning genom indragning å lånerörelsen, eller medelst anlitande af kredit å utrikes ort; egande fullmäktige att af dessa utvägar välja den eller dem, som för tillfället må finnas bäst leda till ändamålet.

Mom. 3. Vid indragning å lånerörelsen bör följande ordning iakttagas:

a) minskning i vexeldiskonteringen, i utlåningen utan omsättningsrätt samt i kassakreditiv-rörelsen;

b) inställande af vexeldiskonteringen, utlåningen och kassakreditiv-rörelsen, dock med undantag för de kreditiv, som här nedan omförmälas, samt minskning i utlåningen med omsättningsrätt;

c) uppsägning till inbetalning inom den i hvarje fall bestämda tid af de Kongl. Kommers-kollegium och filialbankerna beviljade kreditiv; samt slutligen

d) uppsägning af Riksgäldskontorets kreditiv.

Mom. 4. Utländsk kredit, i form af lån eller kreditiv, må begagnas till belopp af högst tolf millioner riksdaler riksmynt; och har Riksdagen i sådant afseende hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit, det Kongl. Maj:t, uppå fullmäktiges anmälan i ämnet, täcktes låta bemedla det af fullmäktige för riksbankens säkerhet nödigt ansedda lånet under den form, som för ändamålet kan finnas erforderlig, samt å ett sådant lån meddela dess nådiga garanti.

B. *Om riksbankens sedlar, om vexling af mynt och sedlar samt om andra betalningsmedel, som i riksbankens kassor emottagas.*

§ 15.

Mom. 1. Riksbanken utgifver sedlar å följande valörer, nemligen:

å	1	rdr rmt,	att	inlösas med	¼	rdr i silfver,	eller	2	ort	tolflödigt myntadt	silfver.
„	5	„	„	„	1¼	„	„	10	„	„	„
„	10	„	„	„	2½	„	„	20	„	„	„
„	50	„	„	„	12½	„	„	100	„	„	„
„	100	„	„	„	25	„	„	200	„	„	„
„	500	„	„	„	125	„	„	1000	„	„	„
„	1000	„	„	„	250	„	„	2000	„	„	„

skolande texten å dessa sedlar lyda sålunda: Sveriges Riksbank inlöser, vid anfordran, denna sedel å Riksdaler 00 Riksmynt med 00 Riksdaler i silfver eller 00 ort tolflödigt myntadt silfver; och böra sedlarne derjemte innehålla erinran om lagen mot banksedlars efterapning och förfalskning samt om gällande bestämmelser angående belöning för upptäckandet af sådant brott.

Mom. 2. Dessa sedlar förses med namnteckning af två riksbankens tjenstemän; den ena namnteckningen å sedlar af de två lägsta valörerna anbringad genom tryck.

Mom. 3. Riksbanken och lånekontoren skola alltid vara försedda med riksbankens sedlar till utvexling mot svenskt silfvermynt.

Mom. 4. För invexling i landsorten af förslitna sedlar å 5 riksdaler och derunder i utbyte mot sedlar eller silfvermynt, ega fullmäktige att vidtaga nödiga åtgärder.

Mom. 5. I fråga om inlösen af bristfälliga och förslitna sedlar iakttages hvad som är stadgadt dels i Kongl. kungörelserna af den 5 Mars 1836 och den 4 Februari 1859 och dels i instruktionen för riksbankens tjenstemän.

Mom. 6. Framställning om inlösen af sedel, som blifvit så stympad och skadad, att denna inlösen beror icke af sedelns granskning, utan på undersökning och pröfning af särskilda skäl och omständigheter, pröfvas och afgöres af fullmäktige.

§ 16.

Mom. 1. I riksbankens kassor skall tillhandahållas svenskt silfvermynt af alla de valörer, som enligt gällande myntordning utmyntas; börande fullmäktige tillse att, så vidt ske kan, nödigt förråd af hvarje slag förefinnes.

Mom. 2. Vid lånekontoren utvexlas svenskt silfvermynt endast i mån af tillgång.

§ 17.

Mom. 1. I såväl riksbanken som dess lånekontor in- och utvexlas kopparmynt.

Mom. 2. Vid lånekontoren är utvexlingen inskränkt inom det belopp, som genom invexling dit ingått, men riksbanken bör städse vara försedd med ett, efterfrågan motsvarande förråd kopparmynt, så vidt ske kan, af alla fastställda valörer; hvadan det åligger fullmäktige tillse, att myntning af koppar i mån af behof varder verkställd.

Mom. 3. Invexladt kopparmynt af äldre prägel än år 1855, Riksgäldskontorets kopparskiljemyntspoletter deri inbegripna, får icke utvexlas, utan skall, i riksbankens räkenskaper bokfördt till allenast det värde, hvartill detsamma af Kongl. myntverket inlöses, till ommyntning användas.

§ 18.

Mom. 1. Vid insättningar och liqvider i riksbanken och lånekontoren kunna, utom rikets mynt och riksbankens sedlar, användas: riksbankens, lånekontorens och filialbankernas anvisningar, assignationer och vexlar; sedlar, utgifna af sådana enskilda banker, som å den ort, der insättningen eller liqviden sker, lemna dagligt tillfälle till utbyte af dessa sedlar mot riksbankens sedlar och hvilka i öfrigt af fullmäktige pröfvas böra till mottagande godkännas, samt vid uppvisandet i Stockholm betalbara, af enskilda penningeanstalter utställda vexlar, som efter vederbörande styrelses bepröfvande anses kunna mottagas.

Om förfaringssättet med mottagna enskilda bankers sedlar ega fullmäktige meddela föreskrifter.

Mom. 2. I lånekontoren mottagna lånekontors- samt filialbanks-assignationer och vexlar, äfvensom enskilda penningeanstalters vexlar skola genast såsom kon-

tant leverering till riksbanken insändas; börande förstnämnda assignationer och vexlar före afsändningen i lånekontoren makuleras.

§ 19.

Bankens och lånekontorens kassor skola å hvarje helgfri dag hållas för allmänheten tillgängliga å tider, som af fullmäktige bestämmas.

C. *Om depositions- och postvexelrörelsen.*

§ 20.

Mom. 1. Af staten samt dess allmänna verk och kassor, de under städernas styrelser hörande embetsverk och kassor, allmänna inrättningar, välgörenhetsanstalter, enskilda stiftelser och bolagsföreningar samt enskilda personer skall i såväl riksbanken som dess lånekontor emottagas och å räkning föras icke allenast svenskt silfvermynt eller riksbankens sedlar, utan äfven caroliner, under förbindelse att, vid anfordran, tillhandahålla räkningshafvaren det insättningen motsvarande belopp mynt eller sedlar, eller det antal caroliner, som insatt blifvit.

För sådana insättningar erlägger riksbanken ej ränta.

Mom. 2. Om öppnande af räkning göres skriftlig anmälan.

Mom. 3. Insättningar och uttagningar få ske äfven i brutna tal.

Mom. 4. För uttagning kan begagnas antingen handskrifven eller tryckt anvisning eller assignation, eller till viss man eller order ställd vexel, hvilken icke får in blanco transporteras; skolande behörigen folierade och numererade vexelblanketter räkningshafvare tillhandahållas utan afgift.

§ 21.

Till undvikande af penningeförsändningar med posterna särskilda orter emellan ege en hvar att i riksbanken och lånekontoren insätta penningar, mot erhållande af till viss man eller ordres ställd vexel, att, vid uppvisandet, inlösas antingen i riksbanken eller någotdera lånekontoret eller ock i riksbanken eller i uppgifvet lånekontor; och gäller i afseende å denna rörelse för öfrigt till iakttagande följande, nemligen:

a) Vexel får ej in blanco transporteras.

b) Då vexel af riksbanken utställes, skall densamma med först afgående post aviseras lånekontoren eller vederbörande lånekontor. Lika beskaffad avis åligge det lånekontor, som vexel utfärdat, att till riksbanken och öfriga lånekontoren eller till riksbanken eller vederbörande lånekontor insända.

c) Öfver

c) Öfver rörelsen i dess helhet föres i riksbanken sammanfattad och fortgående räkenskap.

d) De penningar, som för ifrågavarande ändamål insättas i riksbanken och lånekontoren, få icke under något vilkor i diskonterings-, låne- eller kreditivrörelse användas.

e) Om vid någotdera lånekontoret penningar insättas till högre belopp, än som för vexlars infriande anses erforderligt, åligge det fullmäktige att sådana medel derifrån till riksbanken infordra, med fullmäktige lemnad rätt att kunna, der så nödigt anses, tillåta vederbörande lånekontorsstyrelse att, vid afsändning af riksbankens sedlar, desamma makulera genom derå med trycksvärta anbragta ord: "Inlöst i lånekontoret i N. N."

f) Företes till inlösen vid någotdera lånekontoret vexel å större belopp, än hvartill den hos kontoret varande behållning uppgår, ege lånekontoret att för liqvidens verkställande utgifva assignation å riksbanken; gällande härvid till efterrättelse hvad som i afseende å lånekontorens assignering i öfrigt är eller varder stadgadt.

g) I händelse åter de i riksbanken insatta medel skulle vid något tillfälle vara otillräckliga för infriande af vexlar eller af sådana assignationer, som, enligt föregående moment, kunna af lånekontoren utfärdas, må fullmäktige begagna förskott, hvilket genast, då tillgången det medgifver, återbetalas.

D. *Om mottagning af paketer och annan flyttbar egendom.*

§ 22.

Riksbanken må, såvidt lägligt är och utrymme dertill inom riksbanken gifves, under försegling emottaga paketer eller annan flyttbar egendom, utan att om innehållet undfå uppgift och utan ansvarighet å riksbankens sida för oförvållad skada eller tillfällig olycka; skolande till riksbanken erläggas följande, i förhållande till det nedsatta godsets rymd och den tid det i förvar innestått, bestämda afgift, nemligen efter månad räknadt:

för depositum af 1½ kubikfot eller derunder	R:mt	— 50	öre,
„ depositum derutöfver till och med 4 à 4½ kubikfot:			
första kubikfoten	„	— 50	„
hvardera af de öfriga	„	— 25	„
„ depositum derutöfver till och med 8 à 8½ kubikfot:			
första 4 kubikfot	„	1: 25	„
hvardera af de öfriga	„	— 20	„

för depositum derutöfver till hvad storlek som helst:

första 8 kubikfot	R:mt 2: —	öre.
hvardera af de öfriga	„ — 12	„

Denna afgift utgår för minst en hel månad, och halfva månader upptagas icke, men hvad deröfver är, anses för hel månad.

Ej heller upptagas halfva kubikfot, men hvad som öfverstiger half, räknas som hel kubikfot.

Uppmätning af hvarje depositum sker vid dess inlemnande, då äfven afgiften, till sitt månadtliga belopp uträknad och vederbörligen kontrollerad, införes i depositionsbeviset, hvilket å viss man utställes.

Vid det nedsatta godsets återtagande erlägges belöpande afgift, hvilken dock årligen infordras för sådana deposita, som under ett eller flere år innestått, och skola afgifternas belopp särskildt redovisas.

Skulle inlemnaren ej åtnöjas med den afgift, som i depositionsbeviset blifvit bestämd, återställes genast hans depositum.

E. *Om upp- och utlånings-, diskonterings- och kreditivrörelsen.*

§ 23.

Mom. 1. I riksbanken och lånekontoren emottagas penningar på upp- och afskrifningsräkning af såväl enskilde personer, som enskilda korporationer, bolag och inrättningar, under följande hufvudsakliga vilkor, nemligen:

a) insättningar och uttagningar få ske äfven i brutna tal;

b) å insättning meddelas qvitto, hvilket icke får å annan öfverlåtas;

c) för uttagning begagnas å viss man eller ordres ställd vexel, hvilken icke får in blanco transporteras; skolande behörigen folierade och numererade vexelblanketter räkningshafvare tillhandahållas utan afgift;

d) vexel är betalbar vid uppvisandet, under förutsättning att å räkningen finnes behållning, motsvarande vexelns belopp;

e) å insatta medel beräknas ränta från och med första helgfria dag efter insättningen å högsta fulla 100-tal af behållningen, såvidt ränta å densamma blifvit utfäst.

Mom. 2. Fullmäktige ega att bestämma icke allenast den ränta, utan äfven, inom ett maximum af 400,000 riksdaler, det belopp, hvarå sådan på hvarje räkning godtgöres, och hvilken ränta för öfrigt kan vara olika i riksbanken och de särskilda lånekontoren.

§ 24.

I riksbanken och lånekontoren mottagas ock penningar af såväl enskilde personer som enskilda korporationer, bolag och inrättningar, att återbetalas antingen å bestämd dag efter insättningen eller efter viss, på förhand bestämd ömsesidig uppsägning, under följande vilkor:

a) insättning får ske å 100 riksdaler och deröfver, äfven i brutna tal;

b) öfver insättning meddelas bevis, hvilket skall återställas, då penningarne lyftas;

c) ränta äfvensom högsta insättningsbelopp bestämmes af fullmäktige.

§ 25.

Riksbankens utlåningsrörelse bedrifves genom lånekontoret i Göteborg för Hallands, Göteborgs och Bohus, Elfsborgs och Skaraborgs län; genom lånekontoret i Malmö för Blekinge, Christianstads och Malmöhus län; genom lånekontoret i Wisby för Gotlands län; genom afdelningskontoret i Luleå för Westerbottens och Norrbottens län; samt genom riksbanken för rikets alla öfriga län.

§ 26.

Denna rörelse omfattar:

1) diskontering af vexlar;

2) utlåning mot hypotek af löpande förskrifning, aktier, publika papper eller annan säkerhet;

3) utlåning mot pant af vågförda effekter;

4) beviljande af kassakreditiv; och

5) utlåning med omsättningsrätt.

§ 27.

Mom. 1. Till utlåning med omsättningsrätt skall ett förlag af tio millioner riksdaler afsättas.

För öfrigt ega fullmäktige att för den i punkterna 1, 2, 3 och 4 af näst-föregående § omförmälda diskontering, utlåning och kassakreditivrörelse använda dels de genom upplåning enligt §§ 23 och 24 tillgängliga medel, dels af riksbankens egna fonder hvad som för nämnde rörelse kan afses.

Mom. 2. Fördelningen emellan riksbankens hufvudkontor och lånekontoren af de till utlåningsrörelsen afsedda medel bestämmes af fullmäktige; dock bör

i allmänhet såsom grund för fördelningen af det till utlåning med omsättningsrätt afsatta förlag iakttagas, att deraf afses:

för riksbankens hufvudkontor	5,300,000.
„ lånekontoret i Göteborg	2,600,000.
„ d:o i Malmö	1,400,000.
„ d:o i Wisby	200,000.
„ afdelningskontoret i Luleå	500,000.
	S:gr R:dr 10,000,000.

Diskontering af vexlar.

§ 28.

Mom. 1. Diskontering tillåtes allenast af vexel, som, ställd i svenskt mynt och betalbar inom högst sex månader efter diskonteringsdagen, är dragen på inom riket bosatt svensk undersåte samt inrättad i enlighet med den i gällande vexellag stadgade form och behörigen accepterad.

Mom. 2. Är acceptanten icke bosatt å diskonteringsorten, eller i Stockholm, eller å ort, der lånekontor eller annan bankinrättning har sitt säte, skall å vexeln uppgifvas namnet på en å diskonteringsorten boende person, hos hvilken betalningen vid förfallotiden tillhandahålles.

Mom. 3. Diskontering af vexel å lägre belopp än tvåhundra riksdaler är ej medgifven.

Utlåning mot hypotek af löpande förskrifning, aktier, publika papper eller annan säkerhet.

§ 29.

Mom. 1. Utlåning sker mot lånesökandes förbindelse, åtföljd af antingen löpande förskrifning eller accepterad invisning, motsvarande minst hela det sökta lånebeloppet;

eller ock aktier, publika papper eller andra hypoteker, som vederbörande styrelse anser innefatta fullkomlig säkerhet för det sökta lånet.

Mom. 2. Lån meddelas å bestämd tid af högst sex månader eller ock att återbetalas efter förutgången uppsägning af högst tre månader, men i begge fallen icke å lägre belopp än 200 riksdaler.

Utlåning mot pant af vågförda effekter.

§ 30.

Mom. 1. Utlåning sker i riksbanken och lånekontoret i Göteborg mot lånsökandes förbindelse och pant, enligt medföljande på riksbanken eller lånekontoret öfverlåten vågattest;

1:o) af nedannämnde på vågar inom riket upplagda effekter af svensk tillverkning, nemligen: smidt och valsadt jern, jernmanufaktur, stål, messing och koppar af alla slag, samt alun och bly; börande i vågattester från Stockholms och Göteborgs vågar panten upptagas till namn, sort och vigt, samt i attester från öfriga vågar äfven till stämplar, dimensioner, stång- eller stycketal, med uppgift tillika huruvida panten finnes antingen i sjelfva våghuset eller å annat förvaringsställe; och

2:o) af svenskt tackjern, som i enlighet med gällande författningar är behörigen stämpladt och märkt samt upplagdt antingen å jernvåg i Stockholm eller Göteborg, eller å någon af öfriga inom riket befintliga jernvågar, vid hvilka vågmästare äro anställde, och som stå under tillsyn och ansvarighet af städernas magistrater; börande vågattesten innehålla bestämd uppgift å namnet på och stämpeln för den hytta, hvarest tackjernet är tillverkadt, samt vigten.

Mom. 2. Belåningspriset bestämmes af fullmäktige till högst tre fjerdedelar af pantens försäljningsvärde.

Mom. 3. Lån meddelas å bestämd tid af högst sex månader eller ock att återbetalas efter förutgången uppsägning af högst tre månader.

Mom. 4. Med såväl återbetalning af dessa lån, som den derför lemnade pantens frigifning förhålles i enlighet med hvad för närvarande är stadgadt eller framdeles kan af fullmäktige föreskrifvet varda.

Mom. 5. Riksbankens och lånekontorens styrelser ega, hvar för sitt lånedistrikt, så ofta och på det sätt, styrelserna finna lämpligast samt för riksbankens säkerhet nödigt, låta anställa inventeringar å de på vågarne för riksbankens räkning pantsatta effekter.

Beviljande af kreditiv.

§ 31.

Mom. 1. Kassakreditiv beviljas:

a) riksgäldskontoret;

b) kongl. kommers-kollegium till manufakturernas och fabrikernas understödjande;

c) jernkontoret;

d) sparbanker, som äro försedda med stadgar, stadfästade af vederbörlig myndighet;

e) bolag, ehvad de äro grundade på Kongl. förordningen af den 6 Oktober 1848 angående aktiebolag eller delvis eller till det hela solidariska, med undantag allenast af sådana, som drifva bankrörelse med rätt att utgifva egna banksedlar; samt

f) enskilda personer.

Kreditiv beviljas hvarje gång på högst ett år, mot säkerhet, som af vederbörande styrelse godkännes.

Från skyldigheten att ställa säkerhet äro riksgäldskontoret och jernkontoret befriade, hvaremot riksbanken för kreditivet till kongl. kommerskollegium skall ega säkerhet i manufakturdiskontens alla fordringar samt egna behållna tillgångar.

Mom. 2. Inträdes- eller kreditivafgiftens belopp bestämmes af fullmäktige.

Från erläggandet af sådan afgift äro riksgäldskontoret, kongl. kommerskollegium, jernkontoret, sparbanker och s. k. folkbanker befriade.

Mom. 3. Riksgäldskontoret eger att begagna ett kreditiv af 1,500,000 R:dr.

Kreditiven till kongl. kommers-kollegium och jernkontoret bestämmas för år 1873 till en million R:dr för det förra och 300,000 R:dr för det sednare.

Kreditiv må beviljas: till Stockholms stads sparbank å högst 50,000 R:dr, till Göteborgs sparbank högst 20,000 R:dr, till hvar och en af öfriga sparbanker samt till folkbank högst 10,000 R:dr.

I öfrigt eger vederbörande styrelse att i hvarje fall bestämma huru stort belopp må kreditivsökande beviljas.

Mom. 4. Uttagningar och insättningar få verkställas äfven i brutna tal.

Räntan beräknas för den summa, som å kreditiv är utestående, dock att, om denna slutar å annat belopp än jemnt tiotal riksdaler, räntan beräknas å närmast öfverskjutande fullt tiotal.

Mom. 5. För uttagning begagnas antingen på viss man ställd invisning, å hvilken summa, datum och alla personers namn äro handskrifna, eller ock på viss man eller ordres ställd vexel, hvilken icke får in blanco transporteras; skolande behörigen folierade och numererade vexelblanketter kreditivhafvare tillhandahållas utan afgift.

Mom. 6. Kreditivtagare, som vid utgången af kreditivtiden erhållit nytt kreditiv, att omedelbart derefter begagnas, är berättigad att låta till det nya kreditivet öfverföra vid kreditivtidens utgång till äfventyrs befintlig kapitalskuld, i mån som denna icke öfverstiger det nya kreditivets belopp. För sådan öfverföring erlägges ej afgift.

Utlåning med omsättningsrätt.

§ 32.

Mom. 1. Utlåning med omsättningsrätt sker mot lånsökandes förbindelse, antingen åtföljd af löpande förskrifning, accepterad invisning, aktier, publika papper eller andra hypoteker, som fullmäktige eller vederbörande styrelse anser innefatta fullkomlig säkerhet för det sökta lånet, eller ock försedd med borgen.

Mom. 2. Lånetiden får ej öfverstiga sex månader, men lånen må, såsom hittills, omsättas, dock på högst sex månader hvarje gång.

Mom. 3. Lån må ej utgifvas å mindre belopp än 200 riksdaler, eller annorlunda än å hela tiotal riksdaler derutöfver.

Mom. 4. Vid omsättning på jemna sex månader fordras minst en femtedels afbetalning efter ursprungliga kapitalet, samt i förhållande derefter vid kortare omsättningstider till och med tre månader, då afbetalningen blifver minst en tiondedel; och får ingen inbetalning till ringare än detta sistnämnda belopp ega rum, om ock omsättning skulle sökas på kortare tid än tre månader.

Mom. 5. Derest, vid omsättning af lån, felaktighet å de inlemnade lånehandlingarne förefinnes, är lånsökande berättigad till erhållande af en månads anstånd, från förfallodagen räknadt, för handlingarnes inlemnande ånyo, under vilkor likväl att den föreskrifna inbetalningen blifvit senast å lånets förfallodag verkställd, samt att riksbankens säkerhet genom anståndet icke äfventyras.

Mom. 6. Inlemnas till någotdera diskont- eller lånekontoret ansökningar om lån från denna fond å större sammanlagdt belopp, än tillgångarne medgifva, beviljas lånen i den ordning, anmälan derom ingått.

Allmänna bestämmelser angående diskonterings-, utlånings- och kreditivrörelsen.

§ 33.

Mom. 1. Diskontering, lån eller kreditiv må ej beviljas:

1:o svenska medborgare, som äro bosatta å utrikes ort;

2:o fullmäktige i riksbanken och ledamöterne i styrelserna öfver lånekontoren; samt

3:o tjenstemän och betjente i riksbanken och vid lånekontoren; dock ega bemälde fullmäktige och ledamöter samt tjenstemän och betjente att hos riksbanken eller vederbörande lånekontor erhålla lån eller kreditiv mot säkerhet af publika papper, äfvensom lån mot pant af vågförda effekter.

Mom. 2. Ingen må medgifvas att diskontera vexel eller erhålla lån eller kreditiv inom annat lånedistrikt än det, hvarest han är mantalsskrifven.

Mom. 3. Vexel-, förskrifnings- eller invisningsutgifvare, acceptant, endossent eller löftesman må kunna antagas, äfven om han tillhör annat lånedistrikt, än der diskontering, lån eller kreditiv sökes.

Mom. 4. Såsom låntagare får ej någon häfta för högre lån med omsättningsrätt än sex tusen riksdaler riksmynt.

§ 34.

Mom. 1. Förbindelse för nytt eller omsättning af redan erhållet lån, eller för kreditiv skall, derest låntagares eller löftesmäns vederhäftighet ej är af styrelsen känd eller den erbjudna panten icke, ensam för sig, anses innefatta fullgod säkerhet, vara försedd med antingen officielt intyg af länsstyrelse, eller, å landet, af domhafvanden i orten, eller, i stad, af magistraten eller borgmästaren, den sednare å embetets vägnar, eller ock med af enskild man, för hvilken styrelsen hyser fullt förtroende, utfärdadt bevis angående vederhäftigheten.

Men oberoende häraf åligger det styrelsen att, med afseende å hvarje sökt vexeldiskontering, lån eller kreditiv, pröfva antagligheten af den derför erbjudna säkerhet samt med noggrannhet tillse att riksbankens säkerhet i hvarje fall betryggas; och må styrelsen icke underlåta att, för vinnande af detta ändamål, förskaffa sig alla de upplysningar, som kunna inverka på omdömet om gäldenärernas ställning och förmåga att i allo uppfylla ingångna förbindelser.

Mom. 2. Då låntagare eller hypoteksutgifvare eller löftesmän ej sjelfve kunna skrifva eller icke hafva för styrelsen känd namnteckning, skall af två trovärdige män alltid vara bestyrkt, i förra fallet att de, vid deras namns tecknande närvarande, erkänt förbindelsen, och i det sednare underskrifternas egenhändighet.

§ 35.

Mom. 1. Allmänheten är berättigad att i upp- och utlåningsärenden hos riksbanken och lånekontoren personligen eller genom ombud utföra sina angelägenheter, äfvensom att derom omedelbart skriftvexla. Alla häraf i riksbanken och lånekontoren härflytande bestyr besörjas afgiftsfritt, under de vilkor och förbehåll fullmäktige bestämma.

Mom. 2. Såväl fullmäktige i riksbanken och ledamöter af lånekontorsstyrelserna, som de tjenstemän i riksbanken och lånekontoren, hvilka af allmänheten emottaga diskonterings-, låne- eller kreditivhandlingar, bereda dem till föredragning eller hafva dem under vård, äfvensom ombudsmännen i riksbanken

och

och lånekontoren och de i ombudsmansexpeditionen anställde tjenstemän vare det uttryckligen förbjudet att såsom kommissionärer taga någon befattning med vexeldiskontering, eller med anskaffande af lån eller kreditiv i riksbanken och lånekontoren; ankommande det för öfrigt på fullmäktige att, i den mån sådant låter sig verkställa, utsträcka enahanda förbud jemväl till öfrige tjenstemän inom riksbanken och lånekontoren.

Finnes förbudet vara öfverträdt af fullmäktig eller ledamot af lånekontors styrelse, göres derom anmälan hos fullmäktige, som förordna angående åtal i enlighet med gällande ansvarighetslag.

Öfverträdes åter förbudet af tjensteman, anmäles förhållandet hos fullmäktige eller vederbörande styrelse, som ega att antingen för alltid eller viss tid af minst sex månader skilja den felaktige från befattningen och densamma åtföljande förmåner.

§ 36.

Mom. 1. Räntan å lån med omsättningsrätt utgör fem procent för år räknadt och afdrages i förskott.

Vid vexeldiskontering samt öfrig utlåning ega fullmäktige bestämma räntan med afseende å såväl penningeställningen som betalningstiden och de säkerheter, hvilka erbjudas; och kan denna ränta vara olika i riksbanken och vid hvartdera lånekontoret. Räntan erlägges å den i skuldförbindelsen utfästade tid.

Mom. 2. För de summor, som lyftas eller insättas å kassakreditiv, beräknas å kreditiven till riksgäldskontoret, kongl. kommerskollegium, jernkontoret, sparbanker och s. k. folkbanker fyra procent ränta, men å öfriga kreditiv den ränta, fullmäktige med afseende å penningeställningen hafva att bestämma.

Mom. 3. För lån, som ej senast å förfallodagen antingen till fullo inbetalas eller liqvideras genom omsättning, der sådan får ega rum, samt för de kassakreditiv, som icke betalas i enlighet med gällande kontrakt, beräknas från förfallodagen sex procent ränta för år räknadt, der ej högre ränta är å försträckningen betingad, i hvilket fall denna högre ränta utgår intill dess full betalning sker.

§ 37.

Diskontering och utlåning sker i riksbanken samt vid lånekontoren i Göteborg och Malmö alla söknedagar samt vid lånekontoret i Wisby minst två dagar i veckan.

Kassakreditiv pröfvas så snart handlingarne undergått granskning, och kreditivtiden räknas från och med den dag, som i hvarje fall genom kontrakt bestämmes.

§ 38.

Riksbanken och lånekontoren ega att af såväl Öfverståthållare-embetet i Stockholm som samtlige Konungens befallningshafvande och öfrige exekutorer skyndsamligen erhålla laga handräckning i alla de utsökningsmål, som af riksbankens och lånekontorens utlåningar härröra, med åliggande för bemälda myndigheter att, efter skuldens indrifvande, de influtna medlen ofördröjligen till riksbanken eller lånekontoren insända.

Om fortsatt utredning af upphörda lånerörelsegrenar.

§ 39.

Mom. 1. Obligationer, utfärdade af riksbanken å medel, upplånade före år 1830, få icke i riksbanken belånas, men riksbanken infriar vid anfordran sådana af dessa obligationer, hvilka ej innefatta förbud mot medlens uttagning.

Mom. 2. För indrifning af återstående obetalda lån mot inteckning i hus och jord i städerna utom Stockholm tjenar till efterrättelse hvad derom i äldre bankoreglementen och gällande tjenstgöringsordningar är stadgadt.

Mom. 3. De af allmänna hypoteksbanken, mot säkerhet af denna banks obligationer, från riksbanken öfvertagna fordringar mot pant af inteckning i fastighet på landet och återbetalning i sedlar, till belopp samma fordringar vid 1864 års slut utgjorde, eller 6,280,832 riksdaler 56 öre riksmynt, liqvideras i öfverensstämmelse med uppgjordt aftal och antagen amorteringsplan.

Mom. 4. I afseende på försträckningarne till ännu qvarvarande filialbanker tjenar till efterrättelse hvad derom är stadgadt i § 44 af bankoreglementet under 16 Maj 1871.

Mom. 5. Ingående afbetalningar å riksbankens inom linien förda fordran hos Södertelje kanalbolag hänföres till vinsten för året; och kommer den för nämnda fordran af vederbörande afgifna förbindelse att fortfarande hos riksbanken förvaras.

Mom. 6. De medel, som inflyta å den s. k. statslånefondens utestående fordringar, skola, efter afdrag af nödiga förvaltningsutgifter, till riksgäldskontoret aflemnas vid slutet af hvarje tredje månad.

Denna fonds räkenskaper vid de särskilda kontoren granskas fortfarande af samma revisorer, som årligen utses till granskning af nämnda kontors förvaltning.

Sedan slutlig utredning skett af statslånefondens återstående fordringar, skola fullmäktige till Kongl. Maj:t i underdånighet insända sammanfattad redogörelse öfver inkomster samt utgifter och förluster i och för statslånefonden.

Afdelning 3.

Om riksbankens styrelse och dennas åligganden.

§ 40.

Mom. 1. Styrelsen öfver riksbanken föres af sju fullmäktige, hvilka vid hvarje lagtima riksdag utses i den ordning, 71 § Riksdags-ordningen stadgar.

Mom. 2. Fullmäktige välja sjelfve bland sig en vice ordförande, att föra ordet när hinder för ordföranden inträffar.

Mom. 3. Är styrelsen ej så fulltalig, som för besluts fattande erfordras, enligt hvad här nedan föreskrifves, inkallas suppleant att i styrelsen deltaga.

Mom. 4. Fullmäktig frånträde genast denna befattning i följande fall:

a) om han blifver ledamot af statsrådet;

b) om han ställes under förmynderskap;

c) om han till borgenärer all sin egendom afträder;

d) om han af allmän åklagare ställes under tilltal för vanfrejdande brott;

e) om han förklaras förlustig medborgerligt förtroende eller ovärdig att inför rätta föra andras talan;

f) om han blifvit förvunnen att hafva vid riksdagsmannaval med penningar eller gåfvor sökt värfva röster eller emot vedergällning afgifvit sin röst, eller genom våld och hot stört valfriheten.

Och skall då suppleant inkallas att i stället såsom fullmäktig inträda.

§ 41.

Vid förvaltningen af riksbanken hafva fullmäktige att ställa sig till efterrättelse ej mindre rikets grundlagar, än äfven de i afseende på riksbanken särskildt utfärdade lagar, ordningar, stadgar och reglementen; och åligger det fullmäktige att doldt och förtegadt hålla hvad som rörer enskilda personers förhållanden till riksbanken eller i öfrigt vid förvaltningen kan förefalla af sådan beskaffenhet, att det, enligt Riksdagens beslut, tyst vara bör.

§ 42.

För den dagliga förvaltningens handhafvande utse fullmäktige inom sig två deputerade. Dessa deputerade utöfva noggrann tillsyn öfver göromålens handläggning inom riksbanken, besörja de med köp och försäljning af vexlar i Stockholm förenade bestyr, föredraga låne- och andra ärenden samt hafva inspektionen öfver riksbankens pappersbruk, allt i öfverensstämmelse med reglemen-

tet för riksbanken samt de instruktioner och förordnanden, som äro eller varda af fullmäktige utfärdade.

§ 43.

Mom. 1. För behandling af allmänna ärenden sammanträda fullmäktige en gång i hvarje vecka, eller oftare om ärendenas beskaffenhet och oafbrutna gång sådant fordrar, och skola dervid minst fem fullmäktige vara tillstädes; dock må ärenden, som ej tåla uppskof, afgöras af allenast fyra fullmäktige, derest de äro om beslutet ense; men i sammanträden med fullmäktige i riksgälds-kontoret böra minst fem af bankofullmäktige deltaga.

Uppstå vid fullmäktiges öfverläggningar skiljaktighet i meningarne, böra fullmäktige till protokollet afgifva sina röster, hvilka per capita beräknas. I de fall, då rösterna äro lika, ege ordföranden afgörande röst. Den som icke till protokollet sig yttrat, anses hafva bejakat pluralitetens beslut, och fullmäktig, som af en eller annan anledning varit hindrad att något fullmäktiges beslut öfvervara, får ej på sådan grund sig undandraga att deltaga i de öfverläggningar, som vidare i följd af samma beslut kunna uppstå. Endast i fråga om val till sådana förrättningar, hvartill någon ibland fullmäktige kan blifva utsedd, får röstning med slutna sedlar ega rum.

Expeditioner i fullmäktiges namn må ej utgå, utan till följd af beslut, fattadt i fullmäktiges sammankomst.

Mom 2. Pröfning af vexeldiskonterings-, låne- och kreditivansökningar verkställes alla söknedagar af minst fyra fullmäktige, nemligen de två deputerade samt minst två bland öfrige fullmäktige.

För bifall till ansökning fordras afgjord röstöfvervigt.

Mom. 3. I de fullmäktiges behandling tillhörande mål skola vederbörande tjenstemäns utlåtande infordras, derest sådant för målets utredning nödigt anses.

§ 44.

Till ärenden, hvilka i riksbanken böra hållas hemliga, räknas, utom diskonterings-, låne- och kreditivärenden, de beslut och åtgärder, fullmäktige fatta och vidtaga i afseende på köp och försäljning af vexlar med hvad dertill hörer, samt reela fondens vidmakthållande, äfvensom angående tillverkning af banksedlar enligt nya methoder, så att fullmäktiges öfverläggningar och beslut härom, hvilka uti särskildt protokoll upptagas, ej få yppas, förrän banko-utskottet eller fullmäktige anse sådant kunna ske utan skada för riksbanken.

§ 45.

Fullmäktige kunna ej, i och för deras befattning med riksbanken, emottaga befallningar af någon annan än riksdagen och dess banko-utskott i de fall detta sistnämnda eger att föreskrifter å riksdagens vägnar meddela; varande fullmäktige för sina åtgärder i denna egenskap riksdagen eller dess banko-utskott och revisorer allena redo skyldiga, samt kunna icke för sitt förhållande till ansvar ställas, utan i laga ordning och till följd af riksdagens eller dess revisorers beslut, eller, mellan riksdagar och revisioner, genom riksdagens justitie-ombudsman.

§ 46.

Skulle, i något fall, Kongl. Maj:t täckas genom dertill förordnad embetsman till fullmäktige framställa något ärende, för att med dem derom underhandla, vare det fullmäktige förbjudet att i denne embetsmans närvaro om beslutet öfverlägga och detsamma fatta.

§ 47.

Mom. 1. För det af Kongl. Myntverket från riksbanken eller för dennas räkning emottagna silfver och guld, hvilket bokföres till värdet i myntad form, åligger det fullmäktige tillse att nämnda verk, så fort ske kan, redovisar genom aflemnande till riksbanken af myntadt eller omyntadt silfver eller guld; och ege fullmäktige att öfver sålunda emottaget och redovisadt silfver och guld från Kongl. Myntverket undfå qvartals- och årsräkningar, hvilkas öfverensstämmelse med riksbankens räkenskaper genom granskning derstädes utrönes.

Mom. 2. Fullmäktige skola genom delegerade deltaga i den inventering å Kongl. Myntverket, som i Januari månad hvarje år och oftare, der så nödigt pröfvas, anställes på sätt Kongl. Maj:t finner godt förordna.

Skulle dervid, i hvad riksbanken rörer, något finnas att erinra, må fullmäktige hos Kongl. Maj:t derom göra underdånig anmälan.

§ 48.

Fullmäktige skola minst en gång hvarje år icke allenast förrätta inventering af riksbankens alla kassor och öfriga förvaringsrum, utan äfven anställa besigtning å riksbankens hus och inventarier.

§ 49.

Fullmäktige berättigas att, efter noggrann pröfning af omständigheterna i

hvarje särskildt fall, bevilja de riksbankens och lånekontorens gäldenärer, som till borgenärers förnöjande sin egendom afträdt, ackord vid liqviden af deras skulder till riksbanken eller lånekontoren, men ega för öfrigt icke, med undantag dock hvad angår vissa inom linien förda fordringar, i afseende på hvilka blifvit af riksdagen särskildt föreskrifvet, att efterskänka något af hvad enligt gifna föreskrifter och gällande författningar bör erläggas, utan skola alla frågor om eftergift underställas nästblifvande banko-utskott till afgörande i den ordning, instruktionen för detta utskott stadgar.

§ 50.

Öfver sådana till banko-utskott eller revisorer ställda besvär eller hos banko-utskott gjorda ansökningar, som blifvit inom behörig tid till fullmäktige inlemnade, skola fullmäktige afgifva utlåtande.

§ 51.

Fullmäktige äro berättigade att, när som helst, genom ombud, utsedt inom eller utom fullmäktige, anställa inventering och undersökning vid lånekontoren.

§ 52.

Mom. 1. Åt fullmäktige är öfverlemnadt att låta af riksbankens medel utbetala:

1:o de åtskilliga barnhusinrättningar i riket anvisade anslag;

2:o bidraget till bankostatens enke- och pupillkassa;

3:o åt de personer, hvilka förut åtnjutit julgåfva och fortfarande deraf äro i behof, sådant understöd till oförändradt belopp;

4:o de från fullmäktiges s. k. dispositionsräkning nu utgående årliga anslag.

Och ega fullmäktige att af de på anslaget till berörda dispositionsräkning uppkomna besparingar dels utgifva ersättning för utarbetande af fortsättning intill närvarande tid af det register öfver riksbankens handlingar, som till och med 1825 blifvit upprättadt, och dels att meddela understöd åt sådana i torftiga omständigheter stadda enkor och barn efter tjenstemän och betjente vid riksbanken och diskontverken, som icke äro berättigade till erhållande af pension från dessa inrättningars pensionskassor.

Mom. 2. Om de med berörda anslag inträffade förändringar skola fullmäktige hos banko-utskottet göra anmälan.

§ 53.

Det åligger fullmäktige icke allenast att, sedan årsräkenskaperna vid riksbankens pappersbruk blifvit afslutade, samfäldt eller genom delegerade, på stället

taga kännedom af föregående årets förvaltning samt tillse byggnaders och maskiners tillstånd m. m., utan äfven att vid hvarje förvaltares afgång och deremellan hvart 3:dje år verkställa inventering af förråden vid bruket.

§ 54.

Förekomma under pågående riksdag sådana frågor, som i ett eller annat afseende hafva inflytande på riksbankens kredit eller säkerhet, men hvaröfver bestämda föreskrifter saknas, må beslut derom ej af fullmäktige fattas, innan de först rådfört sig med banko-utskottet.

§ 55.

Någon riksbankens fastighet, med undantag af sådan, som till betäckande af riksbankens deruti intecknade fordran blifvit för dess räkning inropad, må icke af fullmäktige afyttras eller riksbanken frånskiljas, utan skall fråga derom underställas bankoutskottet.

§ 56.

Berättelser skola af fullmäktige afgifvas dels angående riksbankens tillstånd, rörelse och förvaltning i sin helhet, till såväl bankoutskottet som riksdagens revisorer öfver stats-, banko- och riksgäldsverken, och dels angående diskonterings-, låne- och kreditivrörelsen samt hithörande bevaknings- och utsökningsärenden, till riksdagens för granskning häraf utsedde särskilda revisorer.

§ 57.

Fullmäktige skola alltid vara beredde på sådane anstalter, hvarigenom riksbankens redbarheter samt angelägna handlingar och dokumenter må kunna, om så fordras, utan tidsutdrägt, till säker ort inom riket förflyttas; och böra fullmäktige, vid slikt förhållande, af Kongl. Maj:t utbedja sig råd och upplysningar; varande å Carlsborgs fästning för riksbankens räkning tillgänglig en särskild lägenhet, hvarest större eller mindre del af riksbankens redbarheter kan, i händelse af behof, förvaras.

§ 58.

Åt fullmäktige är uppdraget:
enligt Regeringsformens 50 § att, jemte fullmäktige i riksgäldskontoret,

med Konungen samråda om utsättande af annan riksdagsort då, i anseende till vigtiga hinder, riksdag ej kan hållas i hufvudstaden;

enligt Regeringsformens 98 § att, om Justitie-ombudsmannen dör eller sin befattning nedlägger, då, gemensamt med fullmäktige i riksgäldskontoret, insätta i embetet den person, riksdagen till hans efterträdare utsett, samt att, då den person, som riksdagen utsett att Justitie-ombudsmannen efterträda, till verklig Justitie-ombudsman förordnas, eller genom döden afgår, eller rättigheten till efterträdandet sig afsäger, genast, samfäldt med riksgäldskontorets fullmäktige, per capita, välja en annan;

enligt Regeringsformens 109 § att, derest riksdagen bestämt bevillningens hela belopp, men icke före riksdagens slut om bevillningens fördelning blifvit ense, då, gemensamt med fullmäktige i riksgäldskontoret, uppsätta och utfärda ny bevillningsförordning på sådan grund, att de i den förut gällande bevillningsförordningen stadgade artiklar jemlikt ökas eller minskas efter den fastställda bevillningssummans förhållande till den, som vid föregående riksdag blifvit fördelad;

enligt Riksdags-ordningens 32 §, att vid riksdagens början genom tre delegerade tillstädesvara vid granskning af de fullmakter, hvarmed riksdagsmännen skola styrka sin behörighet;

enligt Instruktionen för riksdagens revisorer af Riksbanken § 7, att, när för ordinarie revisor eller i hans ställe inkallad suppleant, sedan lagtima riksdag är afslutad och innan revisionen sammanträdt, hinder uppkommer att uppdraget utföra, uppå anmälan derom, inkalla närmast i ordningen varande suppleant att i revisionen deltaga.

Derjemte ega fullmäktige att gemensamt med fullmäktige i riksgäldskontoret, för framtida uppsigten och kontrollen öfver Göta kanals vidmakthållande, utse och välja en person att, å riksbankens och riksgäldskontorets vägnar, såsom ledamot deltaga i Göta kanaldirektion; skolande nytt val dertill hvarje år anställas, hvarvid dock det förut utsedda ombudet kan åter inväljas.

Bemälde fullmäktige må ock gemensamt utse ett ombud att å riksbankens och riksgäldskontorets vägnar deltaga i revisionerna af kanalverkets räkenskaper.

Afdelning 4.

Om tjenstemännen, deras tillsättande, aflöning och åligganden, ordningsstadganden samt grunderna för pensions erhållande.

§ 59.

De af riksbankens verksamhet härflytande göromål handläggas af tjenstemännen,

männen,

männen, i öfverensstämmelse med gällande instruktioner samt de af fullmäktige eller deras deputerade meddelade föreskrifter.

I berörda instruktioner ega fullmäktige att vidtaga sådana smärre förändringar, som kunna finnas nödiga och icke äro mot föreskrifterna i detta reglemente stridande; skolande likväl dylika af fullmäktige beslutade förändringar vid nästkommande riksdag underställas banko-utskottets pröfning och stadfästelse.

§ 60.

Tjenstegraderna inom riksbanken äro fyra, nemligen:
Första graden: kontorsskrifvare, kassaskrifvare och kanslister.
Andra graden: bokhållare, revisorer, kassörer, notarie och registrator.
Tredje graden: kamererare och ombudsman.
Fjerde graden: kommissarier och bankosekreteraren.

§ 61.

Mom. 1. På ordinarie stat må ej tillsättas flere tjenstemän än högst sextio, hvaraf i första graden tjugufyra, i den andra tjugutre, i den tredje fem och i den fjerde åtta. För tjenstemän af tredje och fjerde tjenstegraden, äfvensom för dem af andra graden, hvilka tjenstgöra i fullmäktiges och ombudsmans-expeditionerna, meddelas fullmakt.

Mom. 2. Skulle för göromålens obehindrade gång ökade arbetskrafter för någon tid finnas oundgängligen behöfliga, ega fullmäktige att utöfver stat anställa den eller de tjenstemän, som erfordras, och åt dem för tjenstgöringstiden anslå lämpliga arvoden.

Mom. 3. Vaktbetjening i riksbanken till erforderligt antal antages af fullmäktige.

§ 62.

Mom. 1. De till fullmäktige, deras deputerade samt tjenstemännen utgående löner och arvoden äro bestämda i särskild, af Riksdagen fastställd aflöningsstat.

Mom. 2. Utöfver hvad aflöningsstaten upptager ega fullmäktige ej mindre att för underskrifvande af nya samt granskning, uppräkning och korsning af förslitna sedlar meddela de tjenstemän, hvilka dertill erhålla uppdrag, särskild godtgörelse, som af fullmäktige bestämmes, än äfven att tilldela lämpliga arvoden såväl åt de tjenstemän, hvilka biträda deputerade med göromål och bestyr i och för vexlars köp och försäljning, som ock åt de tjenstemän, hvilka erhålla uppdrag att handhafva de göromål, som härflyta af stadgandet i § 35 mom. 1 här ofvan.

Likaledes ega fullmäktige att utöfver stat till vaktmästare i och för tjenstgöring vid brandanstalterna och nattbevakningen meddela de arvoden, fullmäktige finna skäliga.

Mom. 3. Å arvodesstat utgående tjenstgörings- och missräkningspenningar samt sådana arvoden, hvilka äro anvisade åt tjenstemän, åtfölja utöfvandet af sjelfva tjenstebefattningen, och få alltså icke åtnjutas under tjenstledighet; dock med rättighet för fullmäktige att kunna medgifva den tjensteman eller vaktbetjent, som af sjukdom hindras från tjenstens bestridande, att under tiden uppbära de för samma tjenst å arvodesstat utgående tjenstgöringspenningar samt med det undantag för öfrigt, som följer af stadgandet i § 69 mom. 4 om semester för tjenstemännen.

§ 63.

Pröfvas ledigblifven tjenst kunna umbäras, ega fullmäktige inställa tillsättningen, äfvensom, derest tjensten anses lämpligen kunna medelst tjenst i lägre grad ersättas, fullmäktige ega att om tillsättning af sistnämnda tjenst förordna.

§ 64.

Mom. 1. För tillsättning af ordinarie tjenst utsättes, medelst anslag å lämpligt ställe inom riksbanken samt kungörelse i Post- och Inrikes tidningar, ansökningstid af tretio dagar från kungörandet.

Anslaget skall, der så ske kan, afse icke viss tjenst, utan i allmänhet tjenst inom viss tjenstegrad.

Mom. 2. Sökande till tjenst i fjerde graden eller till ombudsmanstjensten skall skriftligen förbinda sig att för de medel, som kunna honom i tjensten anförtros, ställa vederhäftig borgen eller annan säkerhet till det belopp, fullmäktige kunna komma att bestämma.

Mom. 3. Anmäler sig efter anslag icke någon fullt lämplig och skicklig sökande, skall ny ansökningstid utsättas.

Mom. 4. Deputerade ega att antaga och entlediga behöfliga biträden för de göromål och bestyr, som härflyta af vexlars köp och försäljning; börande deputerades åtgärder härvid hos fullmäktige anmälas.

§ 65.

Vid alla tjenstetillsättningar skola fullmäktige till tjensten nämna den bland de sökande, som för tjensten är mest skicklig och passande. Till ombudsman kan

endast den nämnas, som aflagt prof för inträde i rikets rättegångsverk, hvilket äfven erfordras för anställning till tjenstgöring i ombudsmans-expeditionen.

§ 66.

Den, som till tjenst i riksbanken befordras, må icke annan tjenstebefattning utom riksbanken bibehålla eller emottaga. De tjenstemän, hvilka, till följd af förut gällande stadganden, innehafva tjenster utom riksbanken, må dock sina nuvarande tjenster bibehålla, så länge de icke äro för bankens tjenst hinderliga.

§ 67.

Uppflyttning till högre lön inom tjenstegrad må icke ske, med mindre fullmäktige pröfva tjenstemannen hafva genom sin föregående tjenstgöring inom graden och fortfarande duglighet gjort sig förtjent af en dylik löneförbättring.

Tjensteman, som varder till högre lön uppflyttad, undfår derå protokollsutdrag.

§ 68.

Riksbankens tjenstemän och betjente äro skyldige att underkasta sig den vidsträcktare tjenstgöringsskyldighet eller jemkning i åligganden, som vid en förändrad organisation af riksbanken eller eljest kan varda stadgad.

Såsom tjenstepligt åligger det enhvar af riksbankens tjenstemän, som dertill af fullmäktige erhåller uppdrag, att underskrifva nya samt granska, uppräkna och makulera förslitna sedlar.

De å indragningsstat före år 1864 uppförda öfvertalige tjenstemän kunna icke, emot deras vilja, tvingas att emottaga någon af nuvarande tjenstebefattningar, såvida icke denna befattning, i afseende på göromålens omfång och beskaffenhet, motsvarar den, hvarå de ega fullmakt.

§ 69.

Mom. 1. De tjenstemän, som deltaga i vården af riksbankens generalkassor, skola, en för alla och alla för en, eller, der blott två äro anställde, en för begge och begge för en, ansvara för de under deras vård förvarade tillhörigheter.

Mom. 2. För öfrigt skola tjenstemännen, hvar för sig, ansvara för hvad hvar och en tillhör att verkställa, kontrollera eller vårda, och då två eller flere handlägga samma expedition eller ärende, skall ansvaret för den skada och förlust, som tillskyndas riksbanken, dem emellan sålunda fördelas, att den, som haft

första handläggningen, kommer att ersätta en tredjedel, och den eller de kontrollerande två tredjedelar; börande ersättningen, då de kontrollerande äro flere, af hvardera med lika belopp utgöras; men skulle densamma icke kunna hos en eller annan af de ersättningsskyldige uttagas, skola de öfrige, en för begge och begge för en, eller en för alla och alla för en, godtgöra bristen.

Mom. 3. Den som, enligt instruktionen eller förordnande af fullmäktige, deras deputerade eller vederbörande kontorschef, förrättar en annans tjenst, står under tiden i samma ansvar, som ordinarie innehafvaren deraf; men om någon eljest, med chefens tillstånd, sätter annan i sitt ställe, ansvarar han sjelf för vikariens åtgärder.

Dessutom är hvar och en bankens tjensteman vid eget personligt ansvar förbunden att i tid upptäcka och tillkännagifva, om han förmärker något å färde vara, som kan lända riksbanken till skada eller förlust.

§ 70.

Mom. 1. Blifver tjensteman af sjukdom hindrad att sin syssla förrätta, och göromålens behöriga gång fordrar att föranstalta om vikariat, ege fullmäktige att om tjenstgöringen förordna och dervid använda ett arvode af 1,000 R:dr, efter år räknadt.

Mom. 2. Erhålles tjenstledighet efter egen ansökning för svag helsas förbättrande, utan egentligt sjukdomsförfall, eller för enskilda angelägenheter eller i och för tjenstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer, vare den tjenstledige pligtig att sjelf vidkännas kostnaden för tjenstens bestridande.

Mom. 3. Då vikariat för någon tjensteman erfordras i anseende dertill, att han sin egendom åt borgenärer afträdt, eller ock blifvit för skuld i häkte inmanad eller under förmyndare ställd, bör hälften af hans lön användas till tjenstens bestridande under den tid, vikariat i dylika fall, enligt nedanstående §§ 74 och 75, kan komma att fortfara.

Mom. 4. Samtlige tjenstemän i riksbankens kontor och expeditioner ega, så vidt sådant utan hinder för göromålens jemna och oafbrutna gång kan ske, hvar i sin ordning under sommarmånaderna åtnjuta semester, de i 1:sta och 2:dra graderna under en månad och de i 3:dje och 4:de graderna under en och en half månad hvarje år. Tjenstemannen bibehåller under semestertid såväl lön som tjenstgöringspenningar, arvoden och missräkningspenningar, hvaremot fullmäktige ega att i och för tjenstgöringen använda icke allenast arvoden, beräknade efter 1,000 R:dr för år, utan äfven de för vissa befattningar anvisade missräkningspenningar, allt likväl inom det i lönestaten dertill anvisade belopp. Semester-ordningen för hvarje år fastställes af fullmäktiges deputerade.

§ 71.

För att kunna antagas till extra ordinarie tjensteman i riksbanken, fordras att hafva undergått godkänd afgångsexamen från högre elementarläroverk eller på annat sätt ådagalagt erforderliga kunskaper för riksbankens tjenst.

§ 72.

Öfvervaktmästare, tillika brandmästare, samt öfriga ordinarie vaktmästare tillsättas af fullmäktige medelst konstitutorial.

Deputerade ega att antaga och entlediga extra vaktbetjening.

§ 73.

Om någon af riksbankens vaktbetjening af sjukdom hindras att sin tjenst bestrida, ega deputerade förordna extra vaktbetjent att tjensten förrätta, mot åtnjutande för den tid, vikariatet fortfar, af ett arvode, motsvarande den inkomst på lönestat, som för riksbankens yngre vaktmästare är bestämd. För vaktbetjent, som af annan anledning söker ledighet, eller som måste från tjenstgöring afhållas i följd deraf, att han till borgenärers förnöjande sin egendom afträdt, förordnas vikarie af deputerade på den tjenstlediges bekostnad.

§ 74.

Om någon tjensteman antingen vid mindre förseelser i tjensten ej låter sig rätta af vederbörande förmäns tillsägelse och varningar, eller ock beträdes med verklig vårdslöshet eller försummelse i sin tjenstgöring, vare förmannen skyldig att förhållandet skriftligen anmäla hos fullmäktige, som bestämma, huruvida sådan anmälan bör till åtal eller annan åtgärd föranleda. I sådant fall skall tjenstemannen lemnas tillfälle till förklaring och de upplysningar infordras, som för sakens bedömande finnas erforderliga, och, om tjenstemannen derefter finnes beträdd med försummelse eller fel i tjensten eller annan oordentlighet eller ock med ett ovärdigt uppförande i allmänna lefvernet, skall han antingen erhålla inför protokollet en allvarsam föreställning, eller från tjenstgöring i riksbanken afhållas på längre eller kortare tid, med förlust af större eller mindre del af lönen.

Varder han sedermera till ny förseelse förvunnen, afhålles han på längre eller kortare tid, med förlust af större eller mindre del af lönen, från tjenstgöring i riksbanken, eller ock skiljes han från derstädes innehafvande tjenst.

§ 75.

Om någon kommissarie eller innehafvare af sådan tjenstebefattning inom riksbanken, hvarmed uppbörd eller godkännande af andra verks eller enskilde personers invisningar å riksbanken är förenad, varder under förmynderskap ställd, må det ej tillåtas honom att tjensten förrätta, så länge hans omyndighetstillstånd fortfar. Blifver han icke inom tvänne år från förmyndares inseende befriad, skiljes han från tjensten.

§ 76.

Mom. 1. Den tjensteman eller vaktbetjent, som till borgenärers förnöjande sin egendom afträdt, bör genast från tjenstgöring i riksbanken afhållas, och skall, om han icke senast sex månader efter det inställelsedagen i konkursen inträffat, styrker sig vara från borgenärers kraf befriad, skiljas från sin i riksbanken innehafvande tjenstebefattning.

Mom. 2. Inmanas någon för skuld i häkte, vare han sin tjenst i riksbanken förlustig.

§ 77.

Tjensteman, som öfvertygas om ärerörigt brott eller annan förseelse i allmänna lefvernet af den svåra beskaffenhet, att riksbankens trygghet eller anseende ovilkorligen fordrar hans entledigande, hafve gjort sig förlustig sin i riksbanken innehafvande tjenst.

§ 78.

Den extra ordinarie tjensteman, som utan erhållet tillstånd eller anmäldt laga förfall uteblifver från tjenstgöring tre månader, eller eljest visar märklig försummelse eller undandrager sig behörigt deltagande i göromålen, skall, på deputerades anmälan, från listan öfver extra ordinarie tjenstemän afföras.

§ 79.

Om någon af riksbankens vaktbetjening visar ohörsamhet mot förmäns befallningar, eller på annat sätt felar i tjensten, eller utom densamma förhåller sig tadelvärdt, ankomme det på fullmäktige att, efter anmälan af deputerade, efter omständigheterna, antingen afhålla den felaktige från tjenstgöring under längre

eller kortare tid, med förlust af större eller mindre del af lönen, eller ock genast skilja honom från tjensten.

§ 80.

Vid pensionering af riksbankens tjenstemän, konstidkare och vaktbetjening, tjenar såsom grund dels den lön, de vid afgången, enligt löne- eller indragningsstat, innehafva, dels det antal år, de användt såsom extra ordinarie och ordinarie i ej mindre riksbankens än annan statens tjenst.

§ 81.

Den tjensteman, konstidkare eller vaktbetjent, som uppnått sjutio års ålder eller tjenat femtio år, är berättigad att flyttas på pensionsstat, med åtnjutande i sin öfriga lifstid af hela lönen såsom pension.

§ 82.

Den tjensteman, konstidkare eller vaktbetjent, som uppnått sextiofem års ålder och tjenat fyratio år, eger att undfå afsked, med bibehållande af hela lönen såsom pension, då genom läkarebetyg behörigen styrkes, att han befinnes uti ett sjukligt eller försvagadt helsotillstånd.

§ 83.

Den tjensteman, konstidkare eller vaktbetjent, som efter ådagalagdt välförhållande i och utom tjensten, sig om afsked anmäler, är, såvida han fyllt sextio år och tjenat fyratio år, berättigad att, såsom pension för lifstiden, åtnjuta trefjerdedelar af innehafvande lön. Före uppnådda sextio lefnadsår, i förening med fyratio tjensteår, kan afskedssökande endast i händelse af bevislig oförmögenhet till vidare tjenstgöring pension erhålla. Pensionsbeloppet bestämmes då efter tjensteåren allena, medelst afdrag å trefjerdedelars lön af en fyrationdedel för hvarje bristande tjensteår. Öfverstiga deremot tjensteåren 40 och åldersåren 60, ökas det ofvan bestämda pensionsbeloppet med en fyrationdedel för hvarje öfverskjutande tjensteår, eller ock med en sextiondedel för hvarje öfverstigande åldersår, derest detta sistnämnda beräkningssätt skulle för afskedssökanden förmånligare utfalla.

§ 84.

Mom. 1. Då sådant för göromålens säkra och skyndsamma gång finnes oundgängligen nödigt, kunna fullmäktige på pensionsstat förflytta en tjensteman,

som af ohjelpligt sjukdomstillstånd eller afgjord oförmögenhet är förhindrad att vidare gagna riksbanken, oaktadt han sig ej om afsked anmält. I sådant fall ega fullmäktige att, efter omständigheterna, antingen tillägga tjenstemannen hela lönen i pension, ehvad de föreskrifna lefnads- och tjensteåren äro uppnådda eller icke, eller ock tillämpa de grunder för pensions bestämmande, som i näst föregående § äro faststälda.

Mom. 2. Skulle åter någon af vaktbetjeningen före uppnådda, här ofvan föreskrifna lefnads- och tjensteår, finnas af sjuklighet urståndsatt eller eljest oförmögen att längre gagna riksbanken, ega fullmäktige att, efter noggrann pröfning af omständigheterna i hvarje särskildt fall, honom på pensionsstat förflytta, med bibehållande under sin öfriga lifstid af en årlig pension, motsvarande högst två tredjedelar af lönen, och i öfrigt lämpad efter den afgåendes tjenstetid inom riksbanken och under tjenstgöringen derstädes ådagalagda förhållanden samt större eller mindre förmåga att kunna till sin bergning sjelf bidraga.

§ 85.

Pensionstagare, som dömes till förlust af medborgerligt förtroende för alltid eller för viss tid, hafve förlorat rättigheten att pension vidare uppbära.

§ 86.

Mom. 1. Ansökningar från personer inom riksbanken rörande arvoden utöfver faststäld stat, gratifikationer, eftergifter eller afskrifningar få endast ske hos banko-utskottet; och skola ansökningarne till fullmäktiges expedition inlemnas senast å den dag, Riksdagen sammanträder, vid påföljd att de i annat fall icke varda till pröfning upptagna.

Mom. 2. Öfver sådana, af fullmäktige fattade, riksbankens tjenstemän rörande beslut, som grunda sig på reglementets föreskrifter angående tjenstemännens tillsättande, aflöning och åligganden samt ordningsstadganden och grunder för pensions erhållande, kunna besvär anföras hos näst sammanträdande banko-utskott eller, mellan riksdagarne, hos revisorerne af riksbanken; dock, hvad angår fullmäktiges beslut i ordningsmål, endast i det fall, att klaganden blifvit från tjensten skiljd eller förklarats skyldig afstå någon del af sina löneinkomster.

Besvären skola, vid äfventyr af talans förlust, anmälas hos fullmäktige, i frågor om befordringar senast fjorton dagar efter det beslutet blifvit justeradt och i andra mål senast fjorton dagar efter det klaganden af beslutet bevisligen erhållit del, den oräknad, allt före klockan tolf på dagen; hvarefter besvären böra till fullmäktiges expedition inlemnas, när de äro ställda till bankoutskottet, sist å den dag, Riksdag sammanträder, och när de anföras hos revisorerne af riksbanken.

ken, sist fjorton dagar före revisionens början; men är beslutet af fullmäktige meddeladt senare än fjorton dagar före utgången af den sålunda bestämda tiden, böra besvären till banko-utskottet eller revisionen omedelbart ingifvas innan klockan tolf å fjortonde dagen efter den, då befordringsfråga blifvit justerad eller beslut i annat mål blifvit klaganden delgifvet.

Afdelning 5.

Om styrelserna vid lånekontoren i Göteborg, Malmö och Wisby och deras åligganden, samt om tjenstemännen vid dessa lånekontor.

§ 87.

Mom. 1. Styrelsen öfver hvartdera af lånekontoren i Göteborg, Malmö och Wisby utgöres af fyra ledamöter, deraf Riksdagen utser tre jemte suppleanter för dem och fullmäktige förordna den fjerde, eller riksbankens ombud i styrelsen.

Mom. 2. Styrelsen väljer inom sig ordförande och vice ordförande.

Mom. 3. Är styrelsen ej så fulltalig, som för besluts fattande erfordras, enligt hvad här nedan föreskrifves, inkallas suppleant att i styrelsen deltaga.

Inträffar hinder för banko-ombudet, förordna fullmäktige annan person att befattningen under tiden bestrida mot ersättning, som af fullmäktige bestämmes, och bör emellertid annan ledamot af styrelsen öfvertaga banko-ombudets göromål.

Mom. 4. Ledamot i styrelsen frånträde genast denna befattning i följande fall:

a) om han blifver ledamot af statsrådet;

b) om han ställes under förmynderskap;

c) om han till borgenärer all sin egendom afträder;

d) om han af allmän åklagare ställes under tilltal för vanfrejdande brott;

e) om han förklaras förlustig medborgerligt förtroende eller ovärdig att inför rätta föra andras talan;

f) om han blifvit förvunnen att hafva vid riksdagsmannaval med penningar eller gåfvor sökt värfva röster eller emot vedergällning afgifvit sin röst eller genom våld och hot stört valfriheten.

Och skall då suppleant inkallas, att i stället såsom ledamot i styrelsen inträda.

Banko-ombudet ege fullmäktige dessutom att, när så lämpligt pröfvas, från befattningen entlediga.

§ 88.

Vid förvaltningen af lånekontoret har styrelsen att ställa sig till efterrättelse icke allenast de för riksbanken utfärdade lagar, ordningar, stadgar och reglementen, utan äfven de föreskrifter, som äro eller varda af fullmäktige eller deras deputerade meddelade för beredande af antingen större ordning, säkerhet och kontroll vid lånekontoren, eller närmare öfverensstämmelse emellan riksbankens och lånekontorens räkenskaper och redovisning; och har styrelsen att doldt och förtegadt hålla hvad som rörer enskilda personers förhållanden till lånekontoret.

§ 89.

Mom. 1. Den dagliga förvaltningen af lånekontoret besörjes af banko-ombudet, som i sådant afseende åligger att utöfva noggrann tillsyn öfver göromålens handläggning inom lånekontoret, att föredraga låne- och andra ärenden och att besörja brefvexlingen emellan lånekontoret och riksbanken, allt i öfverensstämmelse med de föreskrifter, som äro eller varda af fullmäktige, deras deputerade eller lånekontorsstyrelsen meddelade.

Mom. 2. Banko-ombudet i Göteborgs och Malmö lånekontor jemte en af dervarande styrelses öfriga ledamöter, som af fullmäktige dertill utses, utöfva de med köp och försäljning af vexlar i hvardera staden förenade göromål.

Dessa ledamöter ega att antaga och entlediga nödigt biträde i berörda göromål.

§ 90.

Mom. 1. För behandling af allmänna ärenden sammanträda styrelserna en gång i hvarje månad eller oftare, om ärendenas beskaffenhet och oafbrutna gång sådant fordrar, och skola dervid samtlige ledamöter vara närvarande. Uppstå vid dessa sammanträden, dervid protokoll skall föras, skiljaktiga meningar, gälle flesta rösterna och, då dessa äro lika, ege ordföranden afgörande röst.

Mom. 2. För pröfning åter af diskonterings-, låne- och kreditivansökningar sammanträda styrelserna öfver lånekontoren i Göteborg och Malmö alla söknedagar och styrelsen öfver lånekontoret i Wisby åtminstone två dagar i hvarje vecka. Vid dessa sammanträden skola minst tre ledamöter närvara. För bifall till ansökning fordras afgjord röstöfvervigt.

§ 91.

Mom. 1. Låne- och säkerhetshandlingar samt andra värdepapper, äfvensom kontanta penningar förvaras under tre lås, hvartill banko-ombudet och en af

styrelsens öfriga ledamöter samt lånekontorets kamererare hafva hvar sin, till olika lås hörande nyckel; dock är ombudsmannen ensam ansvarig för sådana låne- och säkerhetshandlingar, hvilka äro på hans åtgärd beroende.

Mom. 2. Tvänne eller flera gånger om året skola två af styrelsens ledamöter verkställa inventering af de hos ombudsmannen befintliga säkerhetshandlingar, samt tillse huru de ombudsmännen tillhörande, löpande ärenden handhafvas.

§ 92.

Styrelserna ega rättighet att på riksbanken utfärda assignationer, dock under vilkor att assignationerna, hvartill blanketter, med deri utsatt valör, efter reqvisition, från fullmäktige utlemnas, icke må utgifvas å andra summor än ett hundra r:dr, fem hundra r:dr och ett tusen r:dr. Börande härvid för öfrigt iakttagas, att assignationerna underskrifvas af minst två styrelseledamöter och bankoombudet, samt kontrasigneras af kamereraren, att några assignationer ej på förhand förfärdigas till upptagande bland kassabehållningen, utan underskrifvas endast i den mån, som de i och för lånekontorets rörelse erfordras samt att, med först afgående post efter assignationernas utgifvande, förteckning på desamma, innefattande nummer, datum och summa, till riksbanken insändes.

Öfverflyttning af medel från en till annan räkning i riksbanken verkställer styrelsen medelst utfärdande af handskrifven assignation.

§ 93.

De vid lånekontoren inflytande räntor och öfriga inkomster skola, efter afdrag af utgifterna för lånekontorens förvaltning och beloppet af de lån, hvilka vid de årliga revisionerna varda inom linien förda, efter hvarje qvartals utgång till riksbanken, levereras.

§ 94.

Styrelserna hafva att låta upprätta och inom föreskrifna tider till riksbanken insända vecko-, månads-, qvartals- samt årsuppgifter och sammandrag angående lånekontorens rörelse i dess särskilda delar.

§ 95.

Mom. 1. Tjenstemännen och vaktbetjeningen vid hvartdera lånekontoret antagas och förordnas af lånekontorets styrelse, som eger att, när så fordras, från tjensten och densamma åtföljande förmåner entlediga den, med hvilken styrelsen finner lånekontoret icke vara belåtet.

Mom. 2. De af lånekontorens tjenstemän, som innehafva uppbörd, skola ställa af styrelsen godkänd borgen eller annan säkerhet till belopp, hvilket vederbörande styrelse finner godt bestämma.

§ 96.

Mom. 1. Lånekontorens räkenskaper och förvaltning granskas årligen genom fem personer, af hvilka Riksdagens Kammare utse hvardera två och fullmäktige den femte.

Mom. 2. Berättelser skola af styrelserna afgifvas såväl till bemälde revisorer, när de sammanträda, angående diskonterings-, låne- och kreditivrörelsen samt hithörande bevaknings- och utsökningsärenden, som till Riksdagens banko-utskott och revisorer öfver stats-, banko- och riksgäldsverken angående lånekontorets rörelse på det hela; börande sistnämnda berättelser till fullmäktige inlemnas, den till banko-utskottet sednast å dagen före riksdagens början och den till revisorerne åtminstone fjorton dagar före deras sammanträde.

§ 97.

Mom. 1. De till styrelseledamöter samt tjenstemän och vaktbetjente vid lånekontoren utgående aflöningsförmåner upptagas i särskild af Riksdagen fastställd aflöningsstat.

Mom. 2. Arvodet till de ledamöter af styrelserna i Göteborg och Malmö, som besörja vexelhandeln derstädes, äfvensom ersättningen till deras biträden ega fullmäktige att, efter göromålens omfång och beskaffenhet, bestämma till såväl beloppet som detsammas fördelning ledamöterne emellan; dock får beloppet af ersättningen till bemälde ledamöter i Göteborg icke öfverstiga 3,000 r:dr årligen.

Mom. 3. Så länge inkallad suppleant bestrider ordinarie ledamots befattning i styrelsen, åtnjute han det för den senare bestämda arvode, lämpadt efter den tid, han i kontorets styrelse och förvaltning deltager.

§ 98.

I de för tjenstemännen och vaktbetjeningen vid lånekontoren i fastställd stat upptagna löne- och arvodesbelopp ega hvarken fullmäktige eller lånekontorens styrelser att tillökning meddela; dock ega fullmäktige att anvisa nödiga arvoden för det ökade tjenstemanna-biträde, som för postvexelrörelsen samt medels emottagande på upp- och afskrifningsräkning vid lånekontoren kan erfordras.

§ 99.

Tjenstemännen vid lånekontoren äro förbundna att underkasta sig den vid-

sträcktare tjenstgöringsskyldighet eller jemkning i åligganden, som vid förändrad organisation af lånekontoren eller eljest kan varda stadgad.

§ 100.

Då tjensteman vid någotdera lånekontoret af sjukdom eller annat laga förfall hindras att tjensten bestrida, ege vederbörande lånekontorsstyrelse att, efter de grunder, som i detta afseende äro inom riksbanken gällande, bestämma arvodesbeloppet för den, som varder till tjenstens bestridande förordnad; dock under iakttagande, hvad angår lånekontoret i Wisby, att anslaget för detta kontors förvaltning på det hela icke öfverskrides.

§ 101.

Då tjensteman eller vaktbetjent vid lånekontor, efter ådagalagdt välförhållande i tjensten, nödsakas för ålderdom eller sjuklighet från lånekontorets tjenst afgå, ege han att undfå lämpligt understöd på riksbankens pensionsstat till belopp, som fullmäktige bestämma, med fästadt afseende å såväl den lön, han i lånekontoret uppbär, som de grunder, hvilka äro gällande för pensionering af riksbankens tjenstemän och betjente.

Afdelning 6.

Om Bankens pappersbruk Tumba.

§ 102.

Vid förvaltningen af Tumba bruk, hvilket står under fullmäktiges öfverinseende, skall, jemte beredande af all möjlig besparing i kostnaderna för brukets drift, tillverkningen af ett sedelpapper, som i högsta möjliga grad eger alla de för detsamma erforderliga egenskaper, vara det förnämsta syftemålet; dock må äfven andra papperssorter, som med förmån kunna föryttras, der förfärdigas.

§ 103.

Den af fullmäktiges deputerade, som har det speciela inseendet öfver bruket, åligger att en gång i månaden, eller oftare, om så erfordras, detsamma inspektera.

Kostnaden för deputeradens vistande å Tumba skall af brukskassan godtgöras.

§ 104.

Brukets egentliga förvaltning besörjes på stället af en förvaltare, som på förordnande tills vidare af fullmäktige tillsättes.

Förvaltaren skall för den uppbörd, som kan blifva honom anförtrodd, ställa godkänd borgen eller annan säkerhet till det belopp, fullmäktige bestämma.

Till förvaltarens biträde äro anställda för papperstillverkningen en verkmästare och en pappersmästare, samt vid räkenskapsgöromålen och den öfriga förvaltningen en bokhållare, hvilka alla, uppå förvaltarens förslag, tillsättas på förordnande tillsvidare af fullmäktige.

För förvaltaren och öfriga bruksbetjeningen gäller till efterrättelse den af banko-utskottet den 15 December 1857 faställda instruktion, med den ändring, som af andre eller materialbokhållaretjenstens indragning följer.

§ 105.

I afseende å de Tumba bruks tjenstemän och vaktmästare tillkommande löne- och öfriga förmåner, kommer den af banko-utskottet, på grund af Rikets Ständers beslut, den 11 Oktober 1860 utfärdade aflöningsstat att tjena till iakttagande med den ändring, som följer af andre bokhållaretjenstens indragning, egande dock fullmäktige att till bruksförvaltaren, för aflönande af ett biträde vid kontorsgöromålen, af brukets medel anvisa ett belopp af högst 850 rdr årligen.

§ 106.

Den vid bruket anställda arbetspersonal antages och afskedas af förvaltaren, på sätt instruktionen föreskrifver. För nämda personal fastställa fullmäktige årligen stat till aflöning och öfriga förmåner.

§ 107.

Den arbetare, som vid bruket tjenat utöfver femton år och derunder sig väl förhållit samt med skicklighet och drift i tjensten fortfar, eger undfå belöning till det belopp, som fullmäktige för hvarje särskildt fall bestämma. Ersättning för öfverarbete och extra godt arbete bestås äfven efter af fullmäktige godkänd beräkning och fördelning.

§ 108.

Af fullmäktige bör såsom allmän grundsats iakttagas, att såväl vid upprättandet af den årliga aflöningsstaten, som vid bestämmandet af öfriga, bruksfolket tillkommande förmåner, några förhöjningar icke beviljas i andra fall, än då desamma antingen icke kunna utan arbetets afbrott undvikas eller bruket derigenom beredes en, den ökade utgiften öfverstigande förmån; skolande i alla dylika frågor ej mindre den deputerade, som har uppsigt öfver bruket, än förvaltaren höras, samt

deras utlåtanden, jemte skälen för beslutet, i fullmäktiges protokoll fullständigt intagas.

§ 109.

Alla större upphandlingar för brukets behof skola antingen i allmänna tidningarne kungöras samt anbud derå inbegäras, med uppgift å prisen, såväl vid leverering i Stockholm, som i händelse af dess verkställande å bruket, eller ock, om sådant är med brukets fördel mera förenligt, ske under hand, genom bruksstyrelsens försorg; börande, då denna senare åtgärd begagnas, skälen derför i fullmäktiges protokoll upptagas.

Anskaffandet af effekter eller varor af mindre qvantiteter eller obetydligt värde öfverlemna fullmäktige åt bruksstyrelsen.

För öfrigt iakttages noga, att upphandlingarne rättas efter behofvet, så att bruket ej med öfverflödiga förråd belastas.

§ 110.

Brukets alla byggnader böra försvarligt och utan onödig kostnad vidmakthållas samt, i afseende på vården och dispositionen af brukets rudimaterier och effekter, den största noggrannhet iakttagas; men någon nybyggnad eller större reparation må ej, utan de mest oundgängliga behof, af fullmäktige företagas, innan de deröfver inhemtat yttrande af banko-utskottet och dess medgifvande till arbetets företagande erhållit.

Riksdagen har, jemte ofvanstående reglemente, beslutat:

1:o

att i staden Luleå skall inrättas ett afdelningskontor af riksbanken för Wester- och Norrbottens län, afsedt för enahanda slags rörelse, som i riksbanken och öfriga lånekontor drifves.

2:o

att det må ankomma på bankofullmäktige att till vexeldiskontering, utlåning och kassakreditivrörelse vid detta kontor anvisa de belopp, fullmäktige finna lämpliga; dock under iakttagande såsom grund för fördelningen af anslaget till utlåning med omsättningsrätt, att för kontoret i Luleå afses en summa af 500,000 rdr.

3:o

att fullmäktige tills vidare och intilldess riksdagen annorlunda beslutar, må bemyndigas ej mindre att bestämma af huru stort antal ledamöter styrelsen för afdelningskontoret skall utgöras, än äfven att utse dessa ledamöter, förordna

om styrelsens funktioner och sättet för dessas utöfvande samt bestämma arvoden för styrelsen, äfvensom att besluta om tjenstemäns antagande, göromål och aflöning samt att i öfrigt vidtaga alla erforderliga åtgärder för kontorets öppnande så fort ske kan.

Jemlikt 8 § i den för banko-utskottet gällande instruktion, har utskottet, på grund af under riksdagens lopp vidtagna beslut samt i noggrann öfverensstämmelse med de i lagen för Rikets Ständers Bank den 1 Mars 1830 fastställda grunder, upprättat och sammanfattat förestående reglemente, att, intilldess annorlunda kan varda i vederbörlig ordning förordnadt, tjena till ovilkorlig efterlefnad och iakttagande; kommande dock äldre, oförändrade stadganden, instruktioner och förordnanden att derjemte iakttagas, så vidt de, vid förekommande särskilda fall, utan stridighet med här utstakade grunder och gifna speciela föreskrifter, må kunna tjena till efterrättelse; och böra fullmäktige besörja, att lagarne angående myntbestämningen och för Rikets Ständers Bank af den 1 Mars 1830, Kongl. Förordningen om rikets mynt af den 3 Februari 1855 samt detta reglemente oförd röjligen efter riksdagens slut, i lika format, af trycket utgifvas och till salu allmänheten tillhandahållas.

Stockholm den 13 Maj 1872.

J. v. Schwerin.

J. G. Agardh.	**Adolf P. Westman.**	**Gustaf de Maré.**
C. O. Silfverschiöld.	**J. O. Geijer.**	**J. J. Ekman.**
Th. Wijkander.	**Robert Rettig.**	**C. J. Bengtsson.**
Gust. Jonsson.	**Ola Månsson.**	**P. Olsson.**
Åke Andersson.	**C. F. Appeltofft.**	**Gustaf Hæggström.**

C. G. Carlquist.

Stockholm, tryckt hos A. L. Norman, 1872.

REGLEMENTE

FÖR

RIKSGÄLDS-KONTORET,

utfärdadt vid slutet af 1872 års riksdag.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS A. L. NORMAN,
1872.

Innehålls-förteckning.

§ 1.

Riksgälds-kontoret har till föremål:

a) att ombesörja liqviden af Svenska Statens skuld, för hvilken Riksdagen, enligt 66 § Regeringsformen, ansvarar;

b) att verkställa alla de utbetalningar, som af Rikets Ständer eller Riksdagen blifvit å detta verk anvisade;

c) att mottaga, förvalta och redovisa alla härtill anslagna tillgångar och inkomster samt hålla Riksdagen uppkommande öfverskott och behållningar till handa;

d) att, i saknad af annan tillgång för bestridande af beviljade och å Riksgälds-kontoret anvisade utgifter, upplåna dertill oundgängligen erforderliga medel; och

e) att utföra alla uppdrag och åligganden, som Riksgälds-kontoret för öfrigt af Rikets Ständer eller Riksdagen erhållit.

Angående Riksgälds-kontorets skulder.

§ 2.

De af *Riksgälds-kontoret* för upptagna lån *utfärdade* och förut icke inlösta eller eljest, jemlikt behörig föreskrift, ur räkenskaperna afförda *obligationer*, äfvensom de obligationer, hvilka hädanefter varda af detta verk utgifna, böra, så till kapital som upplupna räntor, enligt desammas ordalydelse infrias; dock har Riksdagen medgifvit:

a) att till innehafvaren ställd obligation må, då derom hos kommissariatet göres framställning, på *viss namngifven person öfverlåtas*, för att endast i dennes hand vara gällande; samt, derest egaren sedermera det önskar, ånyo kunna göras gällande i hvarje innehafvares hand, allt under de vilkor i afseende på behöriga anteckningar å sjelfva obligationen samt i Kontorets räkenskaper, som Fullmäktige ega föreskrifva;

b) att Fullmäktige må, när sådant icke för Riksgälds-kontoret medför olägenhet, kunna medgifva *omedelbar inlösen* i Riksgälds-kontoret af *förfallna obligationer*, och *räntekuponer*, fastän desamma enligt obligationernas lydelse och stadgandena i lånekontrakten böra å deruti angifna utrikes orter infrias; för hvilket ändamål Fullmäktige må träffa erforderliga öfverenskommelser med de låneöfvertagare, som kontraktsenligt skola ombesörja denna inlösen; samt

c) att då s. k. *Riksgälds-sedlar* i Riksgälds-kontoret till inlösen företes, Fullmäktige ega att, derest sedlarne befinnas riktiga, låta desamma med Riksgälds-kontorets medel infria.

I afseende på Riksgälds-kontorets skulder, om hvilkas belopp och beskaffenhet Kontorets räkenskaper och handlingar lemna fullständig upplysning, och hvilka finnas summariskt uppgifna uti *bil. A* vid detta reglemente, böra i öfrigt de föreskrifter, som äro intagna uti de vid föregående riksdagar för Riksgälds-kontoret utfärdade reglementen, i de delar samma föreskrifter ännu icke blifvit fullgjorda, fortfarande tjena till efterrättelse.

Angående Riksgälds-kontorets fordringar för de af dess medel utbetalda eller godtgjorda lån.

§ 3.

Beträffande Riksgälds-kontorets *fordringar* för meddelade *lån*, om hvilkas belopp Kontorets böcker och räkenskaper lemna fullständig upplysning, och å hvilka en förteckning jemväl finnes detta reglemente bifogad *(bil. B.)*, skola de förbindelser, å hvilka fordringarne sig grunda, jemte föreskrifterna uti äldre reglementen i tillämpliga delar fortfarande tjena till efterrättelse; dock har vid 1867 års riksdag den förändring i vilkoren för det vid 1862—1863 års riksdag till utdikning af sjöarne *Tjurken*, *Näfvelsjön*, *Furusjön* och *Stensjön* m. fl. vattendrag inom Jönköpings län beviljade lån å 42,000 R:dr blifvit medgifven, att den stadgade ränte-inbetalningen och kapitalafbetalningen derför skall taga sin början först efter fem års förlopp från slutet af det år, hvarunder lånet från Riksgälds-kontoret utbekommits; likasom vid 1868 års riksdag blifvit beviljad den förändring i vilkoren för lånet till sjön *Wesans* uttappning, att å lånesumman, 50,000 R:dr, skall beräknas och vid hvarje års slut erläggas fem procent ränta från och med 1868 års början till och med 1870 års slut samt derefter årligen inbetalas åtta procent å den ursprungliga lånesumman, deraf först godtgöres fem procent årlig ränta å det efter hvarje inbetalning återstående kapitalbeloppet, samt återstoden utgör afbetalning derå; och har vid innevarande riksdag blifvit beslutadt, att annuiteterna för det åt *Kukkola* byamän beviljade odlingslån skola från och med år 1873 nedsättas till hälften, eller till ett sammanlagdt belopp af 7,499 R:dr 26 öre. Dessutom har Riksdagen år 1870 förklarat, det *Dalslands kanalaktiebolag* icke har skyldighet att för år 1868 erlägga kapitalafbetalning å det för segelleds öppnande från *Hattefura* till *Stora Lee* vid 1862—1863 års riksdag beviljade och från Riksgälds-kontoret utgifna lån å 800,000 R:dr.

Angående Riksgälds-kontoret ålagda utbetalningar.

1:o. **Vid 1872 års början återstående utgifter till följd af extra statsregleringarne vid föregående riksdagar.**

A) *Under 1856—1858 års riksdag beviljade anslag, som ännu icke utbekommits.*

§ 4.

Återstående beloppet, Två tusen tvåhundratjugo Riksdaler 2 öre, utaf det till Kongl. Maj:ts disposition med 100,000 Riksdaler anvisade anslag för verkställigheten af besluten om *beskattningsväsendets förenkling* och för påskyndande af arbetena vid de *nya jordeböckernas afslutande och granskning*, bör, i mån af behof, utbetalas på det sätt Kongl. Maj:t föreskrifvit.

§ 5.

Nedan omförmälda anslag till föremål, hänförliga under *Riks-statens Åttonde Hufvudtitel*, skola fortfarande, i mån af behof, tillhandahållas samt i den ordning eller på det sätt, som af Kongl. Maj:t är eller varder föreskrifvet, utbetalas, nemligen:

1:o. Två tusen fyrahundrafemtiosex Riksdaler 25 öre utaf 1859 och 1860 års anslag, 2,000 Riksdaler årligen, för att befrämja och påskynda fortsatt utgifning af arbetet: *Svenskt Diplomatarium;* börande denna anslagssumma användas dels till ersättning för nödvändiga resor i och för nämnda arbetes utgifvande och dels till inlösen af 175 exemplar deraf, hvilka exemplar skola till de särskilda kontraktsprost-arkiven utdelas för att såsom offentlig egendom hållas allmänheten tillhanda;

2:o Två tusen femhundraniotiofyra Riksdaler 50 öre utaf det vid ofvanberörda riksdag beviljade anslag till *löneförbättring* åt lärare vid *stadspedagogier* och läraren vid *pedagogien i Avesta* samt utvidgning af sådana *stadspedagogier*, der undervisningen vunnit en högre grad af utveckling.

B) *Under 1859 och 1860 års riksdag beviljade, ännu innestående statsbidrag.*

§ 6.

Återstående beloppet, Etthundrasextiotre Riksdaler 4 öre, utaf den vid förenämnda riksdag för verkställigheten af den beslutade *förenklingen af beskattnings-*

väsendet samt *de nya jordeböckernas afslutande och granskning* till Kongl. Maj:ts disposition anvisade anslagssumma af 74,100 Riksdaler bör, i mån af behof, på det af Kongl. Maj:t föreskrifna sätt utbetalas.

§ 7.

Återstoden, Sju tusen niohundra Riksdaler 1 öre, utaf det vid ofvannämnda riksdag beviljade anslaget, 9,000 Riksdaler, för befordrande af utgifningen utaf *äldre* i Riksarkivet och andra allmänna eller enskilda samlingar befintliga samt för *Sveriges historia och offentliga förhållanden vigtiga skrifter och handlingar* skall fortfarande, i mån af behof, tillhandahållas och utbetalas i den ordning, som af Kongl. Maj:t är eller varder föreskrifven.

C) *Under 1862 och 1863 års riksdag på Riksgälds-kontoret anvisade, ännu icke utbetalda statsutgifter.*

§ 8.

Hvad hittills icke utbekommits utaf nedannämnda, under 1862—1863 års riksdag beviljade statsbidrag skall, efter iakttagande af de innehållningar, hvartill uraktlåtet fullgörande af de för dessa statsbidrag stadgade vilkor föranleder, utbetalas, i den mån vederbörande, enligt meddelade föreskrifter, äro berättigade medlen utbekomma:

1:o Tre tusen sjuhundra niotiosex Riksdaler 70 öre utaf den summa 300,000 Riksdaler, som blifvit beviljad för att användas såsom anslag utan återbetalningsskyldighet till understödjande af sådana *myrutdikningar* och *vattenaftappningar* inom *Norrbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs* och *Stora Kopparbergs* län samt *Elfdals, Fryksdals* och *Jösse* härader i *Wermlands* län, som företrädesvis afse att förminska *frostländigheten;* dock under vilkor att sådant understöd icke i något fall får öfverstiga hälften af den för arbetets utförande enligt fastställd plan beräknade kostnad, och alltid med förbindelse för vederbörande kommuner, föreningar eller enskilda, att icke allenast tillskjuta hvad derutöfver för arbetets fullbordande erfordras, utan ock att för all framtid behörigen underhålla de afloppsgrafvar och andra för ändamålets vinnande utförda arbeten, som med statsbidrag blifvit understödda; egande Kongl. Maj:t att i de fall, der sådant anses vara af behofvet påkalladt, i nåder medgifva, att någon del af anslaget må förskottsvis till vederbörande utbetalas;

2:o Fem tusen Riksdaler utaf det förslagsanslag af 90,000 Riksdaler, som anvisats till ersättande af de *förluster, indelnings- och ränte-innehafvare* genom *mjöl- och såg-qvarnräntans upphörande* komma att vidkännas;

3:o Femhundra Riksdaler utaf det för vårdande och förökande af Kameneraren *Carl Sandbergs historiska* och *kamerala samlingar* beviljade anslag af 500 Riksdaler under hvartdera af åren 1864, 1865 och 1866;

4:o Två tusen Riksdaler af anslaget, 9,000 Riksdaler, för fortsatt *utskrifning* inom de särskilda afdelningarne af Kongl. Maj:ts Kansli af *riks-registratur*, till och med år 1856;

5:o Tjugufyra tusen fyrahundratjugusex Riksdaler 59 öre, utaf den för *Nationalmusei-byggnadens inredning* jemte andra i sammanhang dermed erforderliga kostnader till Kongl. Maj:ts disposition anvisade summa af 540,878 Riksdaler 35 öre.

§ 9.

Sedan Rikets Ständer vid 1862—1863 års riksdag i underdånighet anhållit, att Kongl. Maj:t behagade låta utarbeta och genom trycket utgifva en *tekniskekonomisk beskrifning* öfver de för Statens räkning utförda *jernvägsbyggnader* och till bestridande af kostnaderna härför till Kongl. Maj:ts disposition anvisat ett förslagsanslag af Tio tusen Riksdaler, samt Rikets Ständer vid nästpåföljde riksdag medgifvit, att hvad utöfver berörda, år 1865 lyftade belopp ytterligare kan finnas erforderligt för bekostande af ifrågavarande beskrifnings utgifning må, i mån af behof, lyftas, dock under förutsättning att hvad, som genom framdeles skeende försäljning af umbärliga exemplar utaf samma beskrifning må kunna inflyta, till Riksgälds-kontoret levereras; så har Riksdagen beslutat, att, så snart kostnaderna för utgifvande af ifrågavarande beskrifning, i hvad den omfattar vestra och södra stambanorna, blifvit af detta anslag bestridda, och hvilka kostnader för beskrifningen öfver sistnämnda bana icke må öfverstiga Femtontusen Riksdaler, berörda förslagsanslag skall indragas, så att derutöfver någon vidare utbetalning af medel utaf samma anslag icke må ega rum.

D) *Under 1865 och 1866 års riksdag på Riksgälds-kontoret anvisade, ännu icke bestridda statsutgifter.*

§ 10.

Utaf de vid ofvanstående riksdag på Riksgälds-kontoret anvisade anslag skola följande, ännu innestående belopp fortfarande tillhandahållas, nemligen:

1:o Två tusen sjuhundra Riksdaler af det anslag å 120,000 Riksdaler, som vid ofvannämnda riksdag anvisats att, enligt Kongl. Maj:ts disposition, för år 1867 användas såsom anslag utan återbetalningsskyldighet till understödjande af sådana

myrutdikningar och *vattenaftappningar* inom *Norrbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs* och *Stora Kopparbergs* län samt *Elfdals, Fryksdals, Jösse* och *Nordmarks* härader i *Wermlands* län, som företrädesvis afse att förminska *frostländigheten*; dock under vilkor att sådant understöd icke i något fall får öfverstiga hälften af den för arbetets utförande enligt fastställd plan beräknade kostnad, och alltid med förbindelse för vederbörande kommuner, föreningar eller enskilde att icke allenast tillskjuta hvad derutöfver för arbetets fullbordande erfordras, utan ock att för all framtid behörigen underhålla de afloppsgrafvar och andra för ändamålets vinnande utförda arbeten, som med statsbidrag blifvit understödda; egande Kongl. Maj:t att i de fall, der sådant anses vara af behofvet påkalladt, i nåder medgifva, att någon del af anslaget må förskottsvis till vederbörande utbetalas;

2:o Femhundra Riksdaler för vidare fortsättning och vårdande af Kamereraren *Carl Sandbergs* till Staten försålda *historiska* och *kamerala samlingar*, att för år 1867 bemälde Kamererare tilldelas, på sätt och under vilkor, som Kongl. Maj:t kan finna för godt föreskrifva;

3:o Ett tusen niohundra Riksdaler utaf anslaget, 3,000 Riksdaler, till *undervisning* i *trädgårdsskötsel* vid *folkskolelärare-seminarierna* för år 1867;

4:o Ett tusen tvåhundra femtioen Riksdaler 45 öre utaf anslaget, 10,000 Riksdaler, för *inköp* och tillredning af *jord* till undervisning i trädgårdsskötsel vid folkskolelärare-seminarierna;

5:o Ett tusen Riksdaler för fortsatt utgifvande af sådana i Riksarkivet och andra samlingar befintliga *handlingar*, som äro af vigt för *fäderneslandets historia* och *offentliga förhållanden.*

§ 11.

Såsom bidrag till utvidgande af *elementarläroverksbyggnaden* i *Christianstad* hafva Rikets Ständer vid ofvannämnda riksdag beviljat dels ett anslag af Tjugu tusen Riksdaler och dels ett låneunderstöd af Tjugu tusen Riksdaler, samt deraf till Kongl. Maj:ts disposition för år 1867 anvisat såsom anslag Tio tusen Riksdaler och såsom lån Tio tusen Riksdaler, emot vilkor att, sedan detta lån, derför bör aflemnas en sådan skuldförbindelse, som af Fullmäktige i Riksgälds-kontoret antages, under fem års tid fått utan ränta innehafvas, fem procent å detsammas ursprungliga belopp skola före slutet af hvarje år till nämnda Kontor inbetalas, af hvilken inbetalning beräknas fyra procent årlig ränta för det oguldna kapitalet samt det öfverskjutande beloppet kommer att såsom kapitalafbetalning å lånesumman afgå, intilldess densamma blifvit till fullo gulden; allt under förutsättning att Christianstads landsting till byggnadsföretaget i dess helhet bidrager med 20,000 Riksdaler, samt att staden Christianstad tillskjuter hvad, som utöfver sålunda för hela byggnadstiden till 60,000 Riksdaler beräknade bidrag kan för ändamålet erfordras.

§ 12.

§ 12.

Utom de särskilda vilkor och bestämmelser, som, enligt Rikets Ständers derom fattade beslut, böra tillämpas i afseende på de statsbidrag, som under 1865 och 1866 års riksdag blifvit till utgående från Riksgälds-kontoret anvisade för *väganläggningar* och *vägförbättringar*, *brobyggnader*, *hamnanläggningar*, *kanaler* och andra *vattenkommunikationer*, äfvensom för *sjösänkningar* och andra *vattenaftappningsföretag*, skola de *allmänna vilkor* och *föreskrifter* i afseende på sådana statsbidrags erhållande och åtnjutande, som uti § 14 af detta reglemente finnas intagna, så vidt icke härifrån skiljaktiga bestämmelser eller stadganden äro för de beviljade anslags- och lånesummorna särskildt meddelade, vid förekommande frågor rörande dessa anslag och lån iakttagas samt lända till efterrättelse; dock böra de arbetsföretag, för hvilkas utförande allmänna medel under nämnda riksdag blifvit beviljade, vara påbörjade sednast under loppet af år 1867.

E) *Under 1867 års riksdag på Riksgälds-kontoret anvisade, ännu icke verkställda utbetalningar.*

§ 13.

Nedannämnda, under 1867 års riksdag beviljade, till *ständiga statsbehofven icke hänförliga anslagssummor*, skola af Riksgälds-kontorets medel bestridas i den ordning, som för hvarje särskild anslagssumma blifvit fastställd, nemligen:

1:o Tretusen etthundrafemtiotvå Riksdaler utaf det anslag å 24,152 Riksdaler, som för år 1868 anvisats till slutligt fullbordande af de arbeten, hvilka, till följd af Rikets Ständers beslut vid 1865 och 1866 års riksdag, skola verkställas för uppförande af en ny *arkivbyggnad* för *Göta Hofrätt* och ombyggande af den hofrätts-husets tomt omgifvande kaj;

2:o Fem tusen sexhundrasextiosju Riksdaler utaf det för år 1868 beviljade anslaget 150,000 Riksdaler för *anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar*, att användas der Kongl. Maj:t finner medlen mest nödiga för att befordra allmänt gagn;

3:o Tretton tusen fyrahundranittiofem Riksdaler utaf det anslag å 120,000 Riksdaler, som för år 1868 beviljats att, enligt Kongl. Maj:ts disposition, utan återbetalningsskyldighet utgå till understödjande af sådana *myrutdikningar* och *vattenaftappningar* inom *Norrbottens*, *Westerbottens*, *Wester-Norrlands*, *Jemtlands*, *Gefleborgs* och *Stora Kopparbergs* län, samt *Elfdals*, *Fryksdals*, *Jösse* och *Nordmarks* härader i *Wermlands* län, som företrädesvis afse att förminska *frostländigheten;* dock under vilkor att sådant understöd icke i något fall får öfverstiga hälften af

den för arbetets utförande enligt fastställd plan beräknade kostnad, och alltid med förbindelse för vederbörande kommuner, föreningar eller enskilde, att icke allenast tillskjuta hvad derutöfver för arbetets fullbordande erfordras, utan ock att för all framtid behörigen underhålla de afloppsgrafvar och andra för ändamålets vinnande utförda arbeten, som med statsbidrag blifvit understödda; egande Kongl. Maj:t att, i de fall, der sådant anses vara af behofvet påkalladt, i nåder medgifva, att någon del af anslaget må förskottsvis till vederbörande utbetalas;

4:o Sexhundra fyratiotre Riksdaler utaf det vid 1867 års riksdag beviljade anslag å 30,000 Riksdaler, att användas till *löneförbättring* utöfver minimilönen åt examinerade *folkskolelärare;* samt

5:o Ett tusen niohundra Riksdaler af anslaget, 3,000 Riksdaler, till *undervisning* i *trädgårdsskötsel* vid *folkskolelärare-seminarierna;*

varande derjemte medgifvet, att besparingarne å de särskilda extra anslagen till folkskoleväsendet må af Kongl. Maj:t för folkundervisningen tillhörande föremål disponeras.

§ 14.

Utom de särskilda vilkor och bestämmelser, som skola tillämpas i afseende på de statsbidrag, som under 1867 års riksdag blifvit till utgående från Riksgäldskontoret anvisade för *väganläggningar* och *vägförbättringar*, *brobyggnader*, *hamnanläggningar*, *kanaler* och *andra vattenkommunikationer*, äfvensom för *sjösänkningar* och andra *vattenaftappningsföretag*, hafva här nedan intagna *allmänna vilkor* och *föreskrifter*, i afseende på sådana statsbidrags erhållande och åtnjutande, blifvit af Riksdagen fastställda; hvilka föreskrifter, så vidt icke härifrån skiljaktiga bestämmelser eller stadganden äro för de beviljade anslags- och lånesummorna särskildt meddelade, således böra vid förekommande frågor, rörande dessa anslag och lån, iakttagas samt lända till efterrättelse:

1:o För hvarje företag måste plan till arbetets utförande jemte beräkning öfver dermed förenade kostnader vara uppgjord och hafva vunnit Kongl. Maj:ts nådiga fastställelse.

2:o Då arbetsföretaget afser vägförbättring, väganläggning eller vattenaftappning, bör vederbörande menighet hafva afgifvit yttrande om företagets lämplighet och nytta.

3:o Alla med understöd af allmänna medel anlagda eller förbättrade vägar samt bygda broar böra af den menighet, det bolag eller den särskilda korporation, som åtnjutit det för företaget beviljade understödet, vederbörligen för allmänna trafiken underhållas, intilldess den framtida underhållsskyldigheten kan varda i behörig ordning andra vederbörande ålagd och emellan dem fördelad.

4:o Derest hamn- och kanal- eller andra likartade afgifter efter arbetsföre-

tagets fullbordande skola komma att utaf de trafikerande upptagas, bör taxa härå vara fastställd, så lindrig som skäligen låter sig göra. Sålunda fastställda afgifter få icke förhöjas, med mindre Kongl. Maj:t, på grund af särskildt förekommande omständigheter, pröfvar skäligt dertill lemna bifall, utan böra deremot ovilkorligen nedsättas, så snart det af redogörelse, som hvart femte år till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bör ingifvas, befinnes, att behållna inkomsten öfverstiger en viss, af Kongl. Maj:t fastställd procent utaf de till företaget lemnade enskilda bidrag; och skall dessutom en viss, af Kongl. Maj:t likaledes bestämd andel utaf de afgifter, som uppbäras, till reparationsfond afsättas.

5:o Då ett arbetes utförande öfverlemnas till stad, menighet, bolag eller enskilde, bör alltid kontrakt derom vara i vederbörlig ordning afslutadt samt af Kongl. Maj:t i nåder godkändt. Kontraktet skall innefatta förbindelse för stad, menighet, bolag eller enskilde, dels att, i noggrann öfverensstämmelse med den fastställda arbetsplanen och under skyldighet att dervid vara underkastade vederbörandes kontroll, påbörja, verkställa och fullborda arbetet inom viss bestämd tid, utan att vidare väcka anspråk på ytterligare bidrag af allmänna medel, och dels att, genom egna tillskott, utgöra hvad som utöfver statsbidraget kan erfordras. Dessutom bör uti de kontrakter rörande befordrandet af kommunikationsanstalter, i afseende å hvilka Kongl. Maj:t finner för godt sådant föreskrifva, inflyta, att vederbörande direktion skall hafva skyldighet att under byggnadsåren inom viss bestämd tid till Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader årligen afgifva berättelse om arbetets fortgång under nästföregående året, samt att, sedan kommunikationsanstalten blifvit för trafiken upplåten, enligt af bemälda styrelse uppgjorda formulär, afgifva berättelse angående trafiken och hvad dermed eger gemenskap.

6:o För fullgörandet af sådant kontrakt, äfvensom för de lyftade statsmedlens återbäring i fall mot kontraktet brytes, bör ställas sådan säkerhet, som af Kongl. Maj:t i nåder godkännes; varande dock städer och sådana menigheter, hvilka Kongl. Maj:t anser derifrån böra befrias, från dylik skyldighet frikallade.

7:o Af Kongl. Maj:t eller af Riksdagen beviljadt anslag eller lån kan i allmänhet icke utbekommas förr, än arbetsföretaget blifvit började, hvarefter utan återbetalningsskyldighet anslagna medel få successivt och i mån af arbetets fortgång lyftas vid de terminer, som i kontraktet finnas utsatta eller särskildt blifvit bestämda, antingen af Kongl. Maj:t eller af Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader, efter dertill af Kongl. Maj:t lemnadt bemyndigande; börande, så vida icke Kongl. Maj:t, med afseende å särskilda förhållanden, pröfvar skäligt annorlunda förordna, någon del af sådant anslag i Riksgälds-kontoret innestå, intilldess arbetet är vederbörligen afsynadt och godkändt. Lånemedel få, sedan behöriga handlingar aflemnats, lyftas på en gång vid den tid de, som åtagit sig arbetets fullgörande, sådant åstunda, så vida icke särskild föreskrift angående tiden för lånets utbekommande blifvit meddelad.

8:o Alla statsbidrag, som under denna riksdag blifvit uti ifrågavarande afseende beviljade, skola från Riksgälds-kontoret utbetalas antingen omedelbart eller ock genom Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande eller den myndighet, som fått sig i nåder uppdraget att medlen reqvirera och uttaga; börande, innan större eller mindre del af beviljade statsbidrag utbetalas, hos Riksgälds-kontoret företes:

a) om arbetets utförande afslutadt och godkändt kontrakt;

b) af Kongl. Maj:t godkänd säkerhetshandling för samma kontrakts fullgörande eller medlens återbäring i de fall der sådan säkerhet enligt mom. 6 erfordras;

c) behörigt intyg att arbetet är börjadt; samt derjemte,

d) då statsbidraget skall utgå såsom lån, en till Riksgälds-kontoret eller ordres ställd, af Fullmäktige godkänd skuldförbindelse, som, i fråga om låneunderstöd för vattenaftappning eller annat odlingsföretag, skall innefatta vederbörandes betalningsansvar, intilldess sådant lån, jemlikt Kongl. Kungörelserna af den 13 Juni 1845 och den 3 November 1848, blifvit fördeladt på de hemman, hvilka för återbetalningen skola ansvara, och fördelningen vunnit laga kraft samt uti jordeboken på föreskrifvet sätt antecknats; och

e) af Fullmäktige godkänd borgen eller säkerhetshandling för den afgifna skuldförbindelsens uppfyllande.

9:o De låne- och säkerhetshandlingar, som för statsbidrags utbekommande till Riksgälds-kontoret aflemnats, förblifva uti Kontorets vård; dock skola sådana handlingar, som vederbörande embetsmyndigheter kunna blifva i behof att begagna, till dem på behörig reqvisition utlemnas.

10:o I händelse afvikelse, utan dertill erhållen vederbörlig tillåtelse, skett från den fastställda arbetsplanen, eller arbetet, utan af Kongl. Maj:t medgifvet anstånd med detsammas utförande, icke blifvit fullbordadt inom derför bestämd tid, ankommer på Kongl. Maj:t att låta inställa all vidare utbetalning af statsbidraget samt återfordra hvad deraf uppburits, att på en gång eller successivt till Riksgälds-kontoret inbetalas inom den tid, som bestämmes af Kongl. Maj:t eller af Riksdagen, till hvars pröfning frågan om uppburna medels återbäring lärer komma att öfverlemnas, derest längre anstånd dermed än till nästa riksdag anses erfordras. Fullmäktige böra tillse, att sådan inbetalning ingår i vederbörlig ordning.

11:o Stad, ort, bolag eller enskilde, som af ett genom statsbidrag befordradt företag komma att draga omedelbart gagn, böra, i den mån Kongl. Maj:t pröfvar skäligt bestämma, jemväl till företagets fullbordande bidraga, antingen genom kontant tillskott eller med materialier och arbete. I annat fall beror af Kongl. Maj:t att inställa utbetalningen af de beviljade medlen.

12:o Vid alla med statsbidrag i större eller mindre mån understödda arbeten böra företrädesvis, der sig göra låter, tjenst- och sysslolösa personer användas.

13:o De arbetsföretag, för hvilkas utförande allmänna medel under 1867 års riksdag äro beviljade, böra sednast under loppet af 1868 påbörjas; kommande hvad Riksdagen anvisat för de vid sagda års utgång icke påbörjade arbeten att reserveras till Riksdagens disposition.

14:o För utbekomna låneunderstöd till sjösänkningar och myrutdikningar eller andra vattenaftappningsföretag bör, efter tre års förlopp från slutet af det år, hvarunder lånemedlen från Riksgälds-kontoret först utbekommits, årligen erläggas åtta procent å hela den lyftade lånesumman, hvaraf ränta godtgöres efter fem för hundra af obetalda kapitalbeloppet, och det öfriga utgör afbetalning derå. I afseende på sättet och ansvarigheten för dessa inbetalningars verkställande lända ofvan åberopade Kongl. Kungörelser af den 13 Juni 1845 och den 3 November 1848 till efterrättelse.

15:o För andra, till vissa företags befrämjande, beviljade lån skola, i alla de fall, der ej särskildt blifvit annorlunda föreskrifvet, årligen, efter slutet af det år, hvarunder lånemedlen utbekommits, erläggas sex procent af hela den lyftade lånesumman, hvarigenom räntan godtgöres efter fyra för hundra utaf obetalda kapitalbeloppet, och utgör det öfriga afbetalning å detsamma. Dock, som särskild årlig ränteliqvid ej behöfver verkställas, kommer någon föreskrift derom icke att i skuldförbindelsen intagas, utan bör låntagaren endast förbinda sig att under den tid, som åtgår för det erhållna lånets fulla återbetalning, före hvarje års slut erlägga sex procent å lånets ursprungliga belopp. Verkställes ej inbetalning å bestämd tid, är låntagaren pligtig att för det till liqvid förfallna oguldna beloppet erlägga sex procent årlig ränta, intilldess betalning sker.

16:o Alla kostnader, af hvad namn de vara må, som i följd af erhållna anslag eller lån föranledas för Riksgälds-kontoret, skola utan undantag bestridas eller godtgöras utaf den eller dem, som statsbidragen erhållit; och bör erforderlig föreskrift derom uti kontraktet införas.

Jemte det ofvanstående stadganden blifvit i underdånighet anmälda, har Riksdagen anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes låta underrätta Fullmäktige ej mindre om de terminer, då beviljade statsbidrag böra utbetalas, än om sådana förändringar uti de för statsbidragens lyftning m. m. meddelade bestämmelser, som under arbetenas fortgång kunna varda medgifna.

F) *Under 1868 års riksdag på Riksgälds-kontoret anvisade statsutgifter.*

§ 15.

Utaf de vid 1868 års riksdag beviljade och till Kongl. Maj:ts disposition på Riksgälds-kontoret anvisade statsbidrag böra nedanstående, vid detta års början innestående, belopp i vederbörlig ordning utbetalas:

1:o Återstoden, Elfvatusen tvåhundra Riksdaler, utaf det vid förenämnda riksdag beviljade anslag å 150,000 Riksdaler för *anläggning* af *nya* samt *förbättring* eller *omläggning* af *backiga, eller eljest mindre goda vägar;*

2:o Tvåtusen Riksdaler af anslaget, 20,000 Riksdaler, för understödjande af *mindre hamn-* och *brobyggnader* samt *upprensning* af *åar* och *farleder;*

3:o Återstoden, Tjugutretusen niohundrafyratiofyra Riksdaler, af det till Kongl. Maj:ts disposition beviljade belopp, 120,000 Riksdaler, att utgå såsom anslag utan återbetalningsskyldighet till understödjande af sådana *myrutdikningar* och *vattenaftappningar* inom *Norrbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs* och *Stora Kopparbergs* län samt *Elfdals, Fryksdals, Jösse* och *Nordmarks* härader i *Wermlands* län, som företrädesvis afse att förminska *frostländigheten;* dock under vilkor att sådant understöd icke i något fall får öfverstiga en tredjedel af den för arbetets utförande enligt fastställd plan beräknade kostnad, och alltid med förbindelse för vederbörande kommuner, föreningar eller enskilde att icke allenast tillskjuta hvad derutöfver för arbetets fullbordande erfordras, utan ock att för all framtid behörigen underhålla de afloppsgrafvar och andra för ändamålets vinnande utförda arbeten, som med statsbidrag blifvit understödda; egande Kongl. Maj:t att i de fall, der sådant anses vara af behofvet påkalladt, i nåder medgifva, att någon del af anslaget må förskottsvis till vederbörande utbetalas;

4:o Tvåtusen femhundra Riksdaler utaf det till Kongl. Maj:ts disposition för år 1868 till beredande af *arbetsförtjenst* åt den i följd af *missväxt* och *dyr tid* nödställda befolkningen inom vissa delar af landet särskildt anvisade belopp af 200,000 Riksdaler, att användas till anläggning och förbättring af vägar och andra kommunikationsanstalter.

§ 16.

Utom de särskilda vilkor och bestämmelser, som böra tillämpas på de statsbidrag, hvilka uti nästföregående § omförmälas, skola de uti § 14 här ofvan intagna *allmänna vilkor* och *föreskrifter* i afseende på berörda statsbidrags erhållande och åtnjutande lända till efterrättelse, så vidt icke härifrån skiljaktiga bestämmelser eller stadganden äro för de beviljade anslags- och lånesummorna särskildt meddelade; dock bör i afseende å föreskriften i mom. 13 af sistberörda § iakttagas, att de arbetsföretag, för hvilkas utförande allmänna medel vid 1868 års riksdag blifvit beviljade, skola vara började sednast under loppet af år 1869.

G) *Under 1869 års riksdag på Riksgälds-kontoret anvisade statsutgifter.*

§ 17.

Utaf nedanstående för *väganläggningar* och *vägförbättringar, bro-* och *hamnbyggnader,* äfvensom *sjösänkningar* och andra *vattenaftappningsföretag* vid 1869 års

riksdag beviljade och till Kongl. Maj:ts disposition anvisade statsbidrag skola följande, vid detta års början innestående, belopp i vederbörlig ordning utbetalas:

1:o Sjutusen niohundratretio Riksdaler utaf det för *anläggning* af *nya* samt *förbättring* eller *omläggning* af *backiga* eller *eljest mindre goda vägar* för år 1870 beviljade anslag af 150,000 R:dr.

2:o Femtusen femhundra Riksdaler af anslaget 20,000 Riksdaler för understödjande af *mindre hamn-* och *brobyggnader* samt *upprensning* af *åar* och *farleder* för år 1870;

3:o Tjugufemtusen tio Riksdaler utaf det för år 1870 utan återbetalningsskyldighet beviljade anslag å 60,000 Riksdaler till understödjande af sådana *myrutdikningar* och *vattenaftappningar* inom *Norrbottens*, *Westerbottens*, *Wester-Norrlands*, *Jemtlands*, *Gefleborgs* och *Stora Kopparbergs* län samt *Elfdals*, *Fryksdals*, *Jösse* och *Nordmarks* härader i *Wermlands* län, som företrädesvis afse att förminska *frostländigheten;* dock under vilkor, dels att sådant understöd icke i något fall får öfverstiga en tredjedel af den för arbetets utförande, enligt fastställd plan, beräknade kostnad; dels att anslaget må, utan någon viss fördelning mellan de särskilda länen, företrädesvis anvisas till sådana större företag, som anses i väsendtlig mån befrämja det dermed afsedda ändamål, eller frostländighetens förminskande; dels att vederbörande kommuner, föreningar eller enskilde alltid skola hafva förbindelse att icke allenast tillskjuta hvad derutöfver för arbetets fullbordande erfordras utan ock att för all framtid behörigen underhålla de afloppsgrafvar och andra för ändamålets vinnande utförda arbeten, som med statsbidrag blifvit understödda; dels slutligen att Kongl. Maj:t må ega, att i de fall, der sådant anses vara af behofvet påkalladt, i nåder medgifva att någon del af anslaget må förskottsvis till vederbörande utbetalas.

§ 18.

Utom de särskilda vilkor och bestämmelser, som böra tillämpas på de statsbidrag, hvilka uti nästföregående § omförmälas, skola de uti § 14 här ofvan intagna *allmänna vilkor* och *föreskrifter* i afseende på berörda statsbidrags erhållande och åtnjutande lända till efterrättelse; dock med den förändring, *dels i mom. 14:o*, att efter tre års förlopp från den dag, då lånemedel till sjösänkningar och vattenaftappningar från Riksgälds-kontoret utbekommits, årligen skall erläggas åtta procent å den lyftade lånesumman, hvaraf ränta godtgöres efter fem för hundra af obetalda kapitalbeloppet och det öfriga utgör afbetalning derå, *dels i mom. 13:o*, att de arbetsföretag, för hvilkas utförande allmänna medel vid denna riksdag blifvit beviljade, skola vara började sednast under loppet af år 1870.

§ 19.

Återstoden Tretusen Riksdaler utaf det vid ofvannämnda riksdag till under-

stöd för de genom 1868 års *missväxt nödlidande länen* till Kongl. Maj:ts disposition å Riksgälds-kontoret anvisade belopp af 340,000 Riksdaler skall, uppå skeende reqvisition, till Statskontoret utbetalas; och må dessa medel af Kongl. Maj:t användas, dels till räntefria låneunderstöd med bestämda återbetalningsterminer och mot vederbörande större eller mindre menigheters gemensamma ansvarighet eller annan af Kongl. Maj:t godkänd säkerhet, och dels till undsättning utan återbetalningsskyldighet, der sådant pröfvas vara oundgängligen nödigt, dock med iakttagande:

1:o att så beskaffadt understöd företrädesvis må tillkomma de kommuner, som tillförbinda sig att för dithörande fattiga och arbetslösa personer bereda sysselsättning och möjlighet att genom eget arbete förtjena sitt uppehälle;

2:o att de medel, som i afbetalningar å lån, utgifna från ifrågavarande anslag, inflyta, skola, utan sammanblandning med andra inflytande undsättningsmedel, särskildt redovisas och bokföras; samt

3:o att hvad sålunda inflyter skall från Statskontoret till Riksgälds-kontoret öfverlemnas.

§ 20.

Jemte det Riksdagen år 1869 beslutat att i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t måtte pröfva, dels hvilka *jernvägsanläggningar* må anses för utvecklingen af landets industri mest af behofvet påkallade under den närmaste tiden af 12—15 år, samt den ungefärliga *kostnad*, hvartill deras anläggning kan antagas uppgå, dels lämpligaste sättet att befordra deras utförande genom ett eller flera enskilda bolag, vare sig genom direkt anslag till belopp af högst en fjerdedel af anläggningskostnaden eller på annat sätt, har Riksdagen till Kongl. Maj:ts disposition anvisat 25,000 Riksdaler för bestridande af de härmed förenade kostnader; och bör återstående beloppet häraf, Tolf tusen etthundraåttatio Riksdaler 2 öre, i vederbörlig ordning från Riksgälds-kontoret utbetalas.

H) *Under 1870 års riksdag på Riksgälds-kontoret anvisade statsutgifter.*

§ 21.

Utaf de för *väganläggningar* och *vägförbättringar*, *bro-* och *hamnbyggnader*, äfvensom *sjösänkningar* och andra *vattenaftappningsföretag* af Riksdagen år 1870 beviljade och till Kongl. Maj:ts disposition anvisade statsbidrag, skola följande vid innevarande års början innestående belopp i vederbörlig ordning utbetalas:

1:o Sextionio tusen fyrahundratjugofem Riksdaler utaf anslaget 150,000 R:dr för

för *anläggning* af *nya* samt *förbättring* eller *omläggning* af *backiga* eller *eljest mindre goda vägar;*

2:o Fem tusen Riksdaler af det för väganläggningen mellan *Åsele* och *Wilhelmina kyrkoby i Westerbottens län* vid 1865 och 1866 års riksdag beviljade anslag å 50,000 Riksdaler;

3:o Sjutton tusen sjuhundrafemtio Riksdaler utaf anslaget 20,000 R:dr för understödjande af *mindre hamn-* och *brobyggnader* samt *upprensning* af *åar* och *farleder;*

4:o Fyratiotvå tusen fyrahundraåttatio Riksdaler utaf det för år 1871, utan återbetalningsskyldighet, beviljade anslag å 60,000 Riksdaler till understödjande af sådana *myrutdikningar* och *vattenaftappningar* inom *Norbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs* och *Stora Kopparbergs län* samt *Elfdals, Fryksdals, Jösse* och *Nordmarks* härader i *Wermlands län*, som företrädesvis afse att förminska frostländigheten; dock under vilkor, dels att sådant understöd icke i något fall får öfverstiga en tredjedel af den för arbetets utförande, enligt fastställd plan beräknade kostnad; dels att anslaget må, utan någon viss fördelning mellan de särskilda länen, företrädesvis anvisas till sådana större företag, som anses i väsendtlig mån befrämja det dermed afsedda ändamål eller frostländighetens förminskande; dels att vederbörande kommuner, föreningar eller enskilda alltid skola hafva förbindelse, att icke allenast tillskjuta hvad derutöfver för arbetets fullbordande erfordras, utan ock att för all framtid behörigen underhålla de afloppsgrafvar och andra för ändamålets vinnande utförda arbeten, som med statsbidrag blifvit understödda; dels slutligen att Kongl. Maj:t må ega att, i de fall, der sådant anses vara af behofvet påkalladt, i nåder medgifva, att någon del af anslaget må förskottsvis till vederbörande utbetalas;

5:o Tjugofyra tusen fyrahundra Riksdaler utaf det för år 1871 beviljade belopp af 50,000 Riksdaler till lån för befrämjande af *utdikningar* och *aftappningar* af *sanka trakter* och *sjöar* till beredande af odlingsföretag inom rikets mellersta och södra län.

§ 22.

Utom de särskilda vilkor och bestämmelser, som böra tillämpas på de statsbidrag, hvilka uti nästföregående § omförmälas, skola de uti § 14 här ofvan intagna *allmänna vilkor* och *föreskrifter* i afseende på berörda statsbidrags erhållande och åtnjutande lända till efterrättelse; dock med den förändring, *dels i mom. 14:o*, att efter tre års förlopp från den dag, då lånemedel till sjösänkningar och vattenaftappningar från Riksgälds-kontoret utbekommits, årligen skall erläggas åtta procent å den lyftade lånesumman, hvaraf ränta godtgöres efter fem för hundra af

obetalda kapitalbeloppet och det öfriga utgör afbetalning derå, *dels i mom. 13:o*, att de arbetsföretag, för hvilkas utförande allmänna medel vid denna riksdag blifvit beviljade, skola vara började sednast under loppet af år 1871.

J) *Under 1871 års riksdag på Riksgälds-kontoret anvisade statsutgifter.*

§ 23.

Utaf de vid regleringen af Riks-statens *fjerde* Hufvudtitel vid ofvannämnde riksdag på Riksgälds-kontoret anvisade och till Kongl. Maj:ts nådiga disposition ställda anslagssummor skola nedannämnde, vid detta års början innestående belopp i vederbörlig ordning från Riksgälds-kontoret utbetalas, nemligen:

1:o Femtiofyra tusen trehundra Riksdaler utaf anslaget 129,300 Riksdaler för befästningsarbeten vid *Carlsborg*;

2:o Etthundratrettiotvå tusen sexhundra Riksdaler utaf anslaget 322,880 Riksdaler för befästningar uti *inloppen* till *Stockholm;* samt

3:o Sjuttiofem tusen Riksdaler utaf det för befästningarne vid *Carlskrona* hamn och vid *Hvita Krog* beviljade anslag af 150,000 Riksdaler.

§ 24.

För *väganläggningar* och *vägförbättringar*, *bro-* och *hamnbyggnader* samt *sjösänkningar* och andra *vattenaftappningsföretag* har Riksdagen år 1871 beviljat och till Kongl. Maj:ts disposition anvisat följande statsbidrag:

1:o För *anläggning* af *nya* samt *förbättring* eller *omläggning* af *backiga eller eljest mindre goda vägar* för år 1872 ett anslag af Etthundrafemtio tusen Riksdaler;

2:o för väganläggning mellan *Lycksele* och *Wilhelmina kyrkobyar i Westerbottens län*, Tjugutusen Riksdaler, att under år 1872 utgå i ytterligare afräkning å det vid 1870 års riksdag för detta vägarbete beviljade anslag af 106,700 R:dr.

3:o För understödjande af *mindre hamn-* och *brobyggnader* samt *upprensning* af *åar* och *farleder* för 1872 ett anslag af Tjugutusen Riksdaler;

4:o för tillökning af *vågbrytaren* utanför *Wisby* hamn Sextio tusen Riksdaler, till utgående under år 1872 utaf det vid 1870 års riksdag anvisade anslag af 130,000 R:dr.

5:o Sextio tusen Riksdaler, att för år 1872 utgå såsom anslag utan återbetalningsskyldighet, till understödjande af sådana *myrutdikningar* och *vattenaftappningar* inom *Norbottens*, *Westerbottens*, *Wester-Norrlands*, *Jemtlands*, *Gefleborgs* och *Stora Kopparbergs län* samt *Elfdals*, *Fryksdals*, *Jösse* och *Nordmarks* härader i *Wermlands län*, som företrädesvis afse att förminska frostländigheten; dock under

vilkor, dels att sådant understöd icke i något fall får öfverstiga en tredjedel af den för arbetets utförande, enligt fastställd plan, beräknade kostnad, dels att anslaget må, utan någon viss fördelning mellan de särskilda länen, företrädesvis anvisas till sådana större företag, som anses i väsendtlig mån befrämja det dermed afsedda ändamål eller frostländighetens förminskande; dels att vederbörande kommuner, föreningar eller enskilde alltid skola hafva förbindelse att icke allenast tillskjuta hvad derutöfver för arbetets fullbordande erfordras, utan ock att för all framtid behörigen underhålla de afloppsgrafvar och andra för ändamålets vinnande utförda arbeten, som med statsbidrag blifvit understödda; dels slutligen att Kongl. Maj:t må ega att, i de fall, der sådant anses vara af behofvet påkalladt, i nåder medgifva, att någon del af anslaget må förskottsvis till vederbörande utbetalas;

6:o Etthundra tusen Riksdaler att för år 1872 utgå såsom lån för befrämjande af *utdikningar* och *aftappningar* af *sanka trakter* och *sjöar* till beredande af odlingsföretag inom rikets mellersta och södra län.

§ 25.

Utom de särskilda vilkor och bestämmelser, som böra tillämpas på de statsbidrag, hvilka uti nästföregående paragraf omförmälas, skola de uti § 14 här ofvan intagna *allmänna vilkor* och *föreskrifter* i afseende på berörda statsbidrags erhållande och åtnjutande lända till efterrättelse; dock med den förändring, *dels i mom. 13:o*, att de arbetsföretag, för hvilkas utförande allmänna medel vid denna riksdag blifvit beviljade, skola vara började sednast under loppet af år 1872, *dels i mom. 14:o*, att efter tre års förlopp från den dag, då lånemedel till sjösänkningar och vattenaftappningar från Riksgälds-kontoret utbekommits, årligen skall erläggas åtta procent å den lyftade lånesumman, hvaraf ränta godtgöres efter fem för hundra af obetalda kapitalbeloppet och det öfriga utgör afbetalning derå; hvarförutan Riksdagen beslutat, att Styrelsen öfver allmänna väg- och vattenbyggnader må, der Styrelsen pröfvar lämpligt, uti de kontrakt, som af bemälda Styrelse rörande arbetenas utförande upprättas, intaga det förbehåll, att, innan sista delen af statsbidraget utbetalas, bör styrkas, att till Styrelsen blifvit aflemnade fullständiga ritningar, utvisande huru arbetet blifvit utfördt.

§ 26.

Till *låneunderstöd* för *enskilda jernvägar* har Riksdagen sistlidet år beviljat och till Kongl. Maj:ts disposition ställt ett extra anslag af Tio millioner Riksdaler, att utgå under fem år med Två millioner Riksdaler under hvartdera af åren 1872, 1873, 1874, 1875 och 1876; å hvilket anslag Kongl. Maj:t eger när som helst anvisa af Kongl. Maj:t beviljade understödsbelopp, att utgå med högst

de här ofvan för hvarje år bestämda belopp samt i enlighet med följande vilkor och bestämmelser:

1:o att kostnadsförslag och arbetsplan fastställas af Kongl. Maj:t, som ock närmare bestämmer de ställen, hvilka jernväg skall beröra;

2:o att låneunderstödet må utgöra högst två tredjedelar af anläggningskostnaden efter det fastställda kostnadsförslaget samt lyftas i mån af arbetets fortgång, på sätt och å tider Kongl. Maj:t bestämmer;

3:o att i afseende på ifrågavarande försträckningar skall iakttagas:

a) att annuiteten beräknas till sex procent å ursprungliga försträckningsbeloppet, af hvilken annuitet först godtgöres ränta efter fem för hundra å oguldet kapitalbelopp och återstoden utgör afbetalning derå;

b) att räntefrihet må beviljas för högst tre år, dock icke utöfver ett år från den dag, då, enligt Kongl. Maj:ts bestämmande, jernväg sednast skall vara färdig och för trafik öppnad;

c) att kapitalafbetalning skall vidtaga tre år efter sistnämnda dag;

4:o att jernvägsanläggningen med alla dertill hörande byggnader och materiel skall utgöra underpant för den af staten lemnade försträckning;

5:o att Kongl. Maj:t skall insätta en ledamot i direktionen för hvarje jernvägsbolag, som undfått låneunderstöd, och utse en revisor att deltaga uti granskningen af bolagets förvaltning och räkenskaper, samt att arfvode till sålunda utsedd direktör och revisor skall bekostas af bolaget;

6:o att hvarje jernvägsbolag, som erhållit statsunderstöd, i öfrigt skall underkastas alla de vilkor och kontroller, som af Kongl. Maj:t pröfvas lämpliga och nödiga; samt

7:o att hvarje sådant bolag, som nyss är nämndt, må, då Kongl. Maj:t så pröfvar lämpligt, dels utan kostnad eller årlig ersättning undfå upplåtelse af den för jernvägsanläggningen erforderliga, Kronan tillhöriga mark, som står under dess omedelbara disposition, hvaremot, när fråga är om boställsjord eller annan åt enskild person med åborätt eller annorledes upplåten kronojord, ersättning derför af bolaget bör lemnas i enlighet med gällande expropriationslag, dels ock kostnadsfritt begagna sådana å Kronans egor belägna kalk- och stenbrott, som kunna vara disponibla.

§ 27.

Förutom de enligt nästföregående paragraf till låneunderstöd för jernvägsanläggningar anslagna medel, har Riksdagen likaledes beviljat och ställt till Kongl. Maj:ts disposition ett särskildt anslag af En million etthundratusen Riksdaler, med rättighet för Kongl. Maj:t att, utöfver det statsbidrag, som utaf de i samma paragraf omförmälda medel kunde varda beviljadt, för anläggning af en *enskild jernväg*

mellan *Wexiö* och *Carlskrona*, utaf detta särskilda anslag, i mån af behof, anvisa nödiga medel, att utan återbetalningsskyldighet med en tredjedel årligen utgå till det bolag, som förbinder sig att, med det byggnadssätt som Kongl. Maj:t finner för godt bestämma, anlägga berörda jernväg med 4,83 fots spårvidd.

§ 28.

Jemte det Riksdagen år 1871 beslutat att, derest Kongl. Maj:t så pröfvar skäligt, Kongl. Maj:t må ega att, på de å *staden Stettins* vägnar erbjudna vilkor, afsluta förlikning uti ett af samma stad mot Kongl. Maj:t och Kronan instämdt skuldfordringsmål, under förbehåll dels att de originalhandlingar, på hvilka stadens fordringsanspråk grundas, varda återställda och dels att de öfriga föreskrifter, som Kongl. Maj:t kan finna för godt meddela, varda vederbörligen iakttagna, har Riksdagen för ifrågavarande ändamål på Riksgälds-kontoret anvisat ett belopp af Etthundrasexton tusen åttahundratretioåtta Riksdaler; hvarjemte Riksdagen förordnat att de originalhandlingar, som varda af staden Stettin återställda, skola öfverlemnas till Fullmäktige i Riksgälds-kontoret för att, sedan de genom Fullmäktiges försorg blifvit makulerade, bland Kontorets handlingar förvaras.

2:o. Under innevarande riksdag på Riksgälds-kontoret anvisade stats-utgifter.

§ 29.

Till betäckande af svenska statsverkets andel i de förskottsvis bestridda *kostnaderna* i anledning af *Hennes Maj:t Drottning Lovisas dödliga frånfälle*, har Riksdagen till Kongl. Maj:ts disposition å Riksgälds-kontoret anvisat ett belopp af Tretiofyratusen fyrahundrafemtiosex Riksdaler 13 öre.

§ 30.

I sammanhang med regleringen af utgifterna under Riksstatens Fjerde Hufvudtitel har Riksdagen till bestridande af utgifter i följd af förhöjd *kronoskjutslega* anvisat ett extra anslag af Tretusen etthundra Riksdaler att innevarande år från Riksgälds-kontoret utgå.

§ 31.

Till Kongl. Maj:ts disposition har Riksdagen för innevarande år å Riksgälds-kontoret anvisat ett extra anslag af Tiotusen Riksdaler att användas såsom *reseunderstöd* åt *handtverks-* och *fabriksarbetare* i de olika yrkena för besökande af de i utlandet under detta år anordnade allmänna konst- och industriutställningar.

§ 32.

För genomförande af ny *tomtreglering i Strengnäs,* efter den staden under April månad 1871 öfvergångna brand, har Riksdagen beviljat och till utgående under år 1872 å Riksgälds-kontoret anvisat, dels till gäldande af ersättning för jord, som i följd af tomtregleringen måste af staden lösas, ett anslag utan återbetalningsskyldighet till belopp af Tjugutusen Riksdaler, dels ock, till gäldande af de med tomtregleringens genomförande förenade kostnader för utjemnande af nyanlagda Klostergatan, verkställande af nödiga sänkningar och fyllningar å angränsande tomter, planering och stensättning, en försträckning af Tretiotusen Riksdaler; hvarjemte i afseende å försträckningens utbekommande och återbetalning blifvit föreskrifvet:

1:o att stadens röstberättigade innevånare skola, genom dertill utsedda ombud, å försträckningssumman afgifva sin till Riksgälds-kontoret eller ordres ställda skuldförbindelse, innefattande de af Riksdagen för försträckningens användande och återbetalning stadgade vilkor;

2:o att hvad utaf försträckningen icke blifvit hos Riksgälds-kontoret uttaget före slutet af år 1872 derefter icke må utbekommas;

3:o att det i Riksgälds-kontoret lyftade försträckningsbeloppet får utan ränta och kapitalafbetalning innehafvas till 1875 års slut, hvarefter, och intilldess försträckningen blifvit till fullo godtgjord, sex procent å dess ursprungliga belopp böra till Riksgälds-kontoret årligen återbetalas, deraf först beräknas och afgår ränta efter fyra för hundra å oguldet kapitalbelopp samt öfverskottet utgör afbetalning derå; samt

4:o att inbetalning af den uti nästföregående punkt omförmälda annuitet bör vid hvarje års slut verkställas, vid påföljd, för underlåtenhet deraf, att å annuiteten beräknas laga ränta från förfallodagen; dervid dock, derest annuiteten före den 16 Januari näst derpå följande år till Riksgälds-kontoret inkommer, samma betalning må anses vara inom behörig tid verkställd; hvadan i sådant fall den sedan nyssnämnda månads början å annuiteten upplupna ränta eftergifves.

§ 33.

För anskaffande af en del utaf den å *östra* och *norra stambanorna* erforderliga *materiel,* har Riksdagen till Kongl. Maj:ts disposition, att från Riksgälds-kontoret utgå under innevarande år, anvisat en summa af Sexhundratusen Riksdaler.

§ 34.

Till bestridande af kostnaderna för Sveriges deltagande i *polytekniska utställningen* i *Moskwa* innevarande år har Riksdagen till Kongl. Maj:ts förfogande

å Riksgälds-kontoret anvisat ett förslagsanslag af Adertontusen Riksdaler, att under innevarande år utgå.

§ 35.

På det Kongl. Maj:t måtte sättas i tillfälle att vidtaga de åtgärder, som kunna finnas lämpliga och nödiga för att befrämja *tillgodogörandet* af de inom fäderneslandet förekommande *fosforförande berg-* och *jordarter*, har Riksdagen till Kongl. Maj:ts förfogande ställt och till utgående under innevarande år å Riksgälds-kontoret anvisat ett förslagsanslag till belopp af Sextusen Riksdaler.

§ 36.

För *väganläggningar* och *vägförbättringar*, *bro-* och *hamnbyggnader* samt *sjösänkningar* och andra *vattenaftappningsföretag* har Riksdagen beviljat och till Kongl. Maj:ts disposition anvisat följande statsbidrag:

A) *Väganläggningar och vägförbättringar.*

1:o För *anläggning* af *nya* samt *förbättring* eller *omläggning* af *backiga* eller *eljest mindre goda vägar* för år 1873 ett anslag af Etthundrafemtiotusen Riksdaler;

2:o för väganläggning mellan *Lycksele* och *Wilhelmina kyrkobyar i Westerbottens län* Tjugutusen Riksdaler, att under år 1873 utgå i ytterligare afräkning å det vid 1870 års riksdag för detta vägarbete beviljade anslag af 106,700 R:dr;

3:o för anläggning af väg från *Kangis* eller *Gyljens bruk* i *Öfver-Kalix socken* af *Norrbottens län*, nordvest upp till den punkt, der vägen från *Skröfven* till *Gellivara kyrkoplats* vidtager, ett anslag af Sextioett tusen trehundratretio Riksdaler, deraf till utgående från Riksgälds-kontoret under år 1873 Elfvatusen trehundratretio Riksdaler;

4:o till utförande af väganläggning mellan *Norsjö* och *Malå kyrkobyar* i *Westerbottens län* ett mot ⅔ af beräknade kostnaden ungefärligen svarande anslag af Femtiotusen Riksdaler, deraf anvisats Femtontusen Riksdaler att från Riksgälds-kontoret utgå under år 1873;

5:o för väganläggning mellan *Åsele* och *Dorothea kyrkoby* i *Westerbottens län* ett anslag af Fyratiotusen sexhundra Riksdaler, deraf till utgående från Riksgälds-kontoret under år 1873 anvisats Tjugutusen Riksdaler;

B) *Bro- och hamnbyggnader.*

6:o för understödjande af *mindre hamn-* och *brobyggnader* samt *upprensning* af *åar* och *farleder* för år 1873 ett anslag af Tjugutusen Riksdaler;

7:o för tillökning af *vågbrytaren* utanför *Wisby* hamn återstoden Femtiotusen Riksdaler utaf det derför vid 1870 års riksdag beviljade anslag af 130,000 R:dr;

C) *Sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.*

8:o Sextiotusen Riksdaler att för år 1873 utgå såsom anslag utan återbetalningsskyldighet, till understödjande af sådana *myrutdikningar* och *vattenaftappningar* inom *Norrbottens*, *Vesterbottens*, *Vester-Norrlands*, *Jemtlands*, *Gefleborgs* och *Stora Kopparbergs län* samt *Elfdals*, *Fryksdals*, *Jösse* och *Nordmarks* härader i *Wermlands län*, som företrädesvis afse att förminska frostländigheten, dock under vilkor, dels att sådant understöd icke i något fall får öfverstiga en tredjedel af den för arbetets utförande, enligt fastställd plan, beräknade kostnad; dels att anslaget må, utan någon viss fördelning mellan de särskilda länen, företrädesvis anvisas till sådana större företag, som anses i väsendtlig mån befrämja det dermed afsedda ändamål eller frostländighetens förminskande; dels att vederbörande kommuner, föreningar eller enskilde alltid skola hafva förbindelse att icke allenast tillskjuta hvad derutöfver för arbetets fullbordande erfordras, utan ock att för all framtid behörigen underhålla de afloppsgrafvar och andra för ändamålets vinnande utförda arbeten, som med statsbidrag blifvit understödda; dels slutligen att Kongl. Maj:t må ega att, i de fall, der sådant anses vara af behofvet påkalladt, i nåder medgifva, att någon del af anslaget må förskottsvis till vederbörande utbetalas;

9:o Etthundratusen Riksdaler att för år 1873 utgå såsom lån för befrämjande af *utdikningar* och *aftappningar* af *sanka trakter* och *sjöar* till beredande af odlingsföretag inom rikets mellersta och södra län.

§ 37.

Jemte det Riksdagen i underdånighet anhållit, det Kongl. Maj:t behagade låta genom sakkunnige och tillförlitlige samt med norrländska flottningsförhållandena fullt förtrogne personer icke allenast verkställa en på noggranna undersökningar grundad utredning om lämpligaste sättet att genom *upprensning* af de *vattendrag* inom *Norrbottens län*, i afseende å hvilka sådant må visa sig för Statens intresse behöfligt, försätta dem i det skick, att Staten må kunna tillgodogöra sig sina inom nämnda län befintliga skogstillgångar, utan ock i öfverensstämmelse dermed uppgöra *planer* och *kostnadsförslag* rörande dessa *rensningsarbetens utförande*, har Riksdagen för bestridande af kostnaderna för ifrågavarande undersökningar, planer och kostnadsförslag till Kongl. Maj:ts disposition på Riksgälds-kontoret för innevarande år anvisat ett anslag af Femtontusen Riksdaler.

§ 38.

Utom de särskilda vilkor och bestämmelser, som böra tillämpas på de statsbidrag, hvilka uti nästföregående paragraf omförmälas, skola de uti § 14 här ofvan intagna *allmänna vilkor* och *föreskrifter* i afseende på berörda statsbidrags erhållande och åtnjutande lända till efterrättelse; dock med den förändring, dels i *mom. 13:o*, att de arbetsföretag, för hvilkas utförande allmänna medel vid denna riksdag blifvit beviljade, skola vara började sednast under loppet af år 1873, dels i *mom. 14:o*, att efter tre års förlopp från den dag, då lånemedel till sjösänkningar och vattenaftappningar från Riksgälds-kontoret utbekommits, årligen skall erläggas åtta procent å den lyftade lånesumman, hvaraf ränta godtgöres efter fem för hundra af obetalda kapitalbeloppet och det öfriga utgör afbetalning derå; hvarförutan Riksdagen beslutat, att Styrelsen öfver allmänna väg- och vattenbyggnader må, der Styrelsen pröfvar lämpligt, uti de kontrakt, som af bemälda Styrelse rörande arbetenas utförande upprättas, intaga det förbehåll, att, innan sista delen af statsbidraget utbetalas, bör styrkas, att till Styrelsen blifvit aflemnade fullständiga ritningar, utvisande huru arbetet blifvit utfördt.

§ 39.

Till ersättning för åtskilliga af Kongl. Statskontoret *förskottsvis bestridda utgifter*, för hvilka statsanslag icke blifvit beviljade, har Riksdagen anvisat en summa af tretiotusen fyrahundrasjutiofyra Riksdaler 66 öre, att enligt Kongl. Maj:ts nådiga disposition från Riksgälds-kontoret utbetalas.

§ 40.

I sammanhang med regleringen af utgifterna under Riksstatens Sjunde Hufvudtitel har Riksdagen beslutat att, för återinlösande till kronan, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, af *Wisby f. d. kronokalkugn*, å Riksgälds-kontoret anvisa ett extra anslag af sextiotusen Riksdaler, att under innevarande år utgå.

§ 41.

Till understöd och uppmuntran åt *mindre uppfostringsanstalter* för *medellösa döfstumma barn*, har Riksdagen å Riksgälds-kontoret till Kongl. Maj:ts disposition till utgående under innevarande år anvisat ett extra anslag af tiotusen Riksdaler.

§ 42.

För anskaffande af erforderlig *persedelutredning* för det nya *hospitalet vid*

Göteborg har Riksdagen för innevarande år å Riksgälds-kontoret anvisat ett extra anslag af fyratiotusen Riksdaler.

Derjemte har Riksdagen till bestridande af kostnaderna för ännu *återstående arbeten* vid och inom *nämnda hospital* likaledes å Riksgälds-kontoret anvisat ett extra anslag af tretiotretusen Riksdaler, att under innevarande år i mån af behof utgå.

§ 43.

Jemte de särskilda efter anslagens och låneunderstödens föremål och beskaffenhet lämpade föreskrifter, som i föregående paragrafer af detta reglemente finnas införda, böra äfven nedanstående *allmänna stadganden*, i afseende på samma *anslags-* och *lånesummors* utbetalning, iakttagas:

1:o hvad som af ett anslaget belopp under ett år icke blifvit från Riksgälds-kontoret uttaget eller behöft användas, må, der ej annorlunda blifvit särskildt föreskrifvet, under ett följande år disponeras och utbekommas; och

2:o de besparingar, som å anslagen för hvarje särskildt föremål uppkomma, få icke i annat fall, än der sådant är uttryckligen medgifvet, till andra behof disponeras, utan böra oafkortade till kommande Riksdags disposition reserveras.

3:o. Statsfyllnadssumman jemte öfriga med statsregleringen gemenskap egande utgifter.

§ 44.

Den vid sistlidna riksdag för 1872 bestämda *statsfyllnadssumma*, fem millioner tvåhundrafyratiofyra tusen åttahundratretionio Riksdaler 85 öre, skall af Riksgälds-kontoret Kongl. Statskontoret, uppå dess reqvisition, tillhandahållas.

§ 45.

Till fyllande af den brist, som vid den under innevarande riksdag verkställda reglering af Statskontorets inkomster och utgifter för år 1873 uppkommer och hvilken brist, enligt antagna beräkningar, uppgår till 8,970,855 R:dr 48 öre, har Riksdagen till utbetalning från Riksgälds-kontoret anvisat en häremot svarande *statsfyllnadssumma* af åtta millioner niohundrasjutiotusen åttahundrafemtiofem Riksdaler 48 öre, hvilket belopp skall, uppå Kongl. Statskontorets reqvisition, af Riksgälds-kontoret förskottsvis efter nästkommande års ingång utbetalas.

§ 46.

I händelse *Statsverkets inkomster* för något år icke skulle uppgå till det

sammanlagda belopp, hvartill dessa inkomster i Riksstaten beräknats, bör Kongl. Statskontoret af Riksgälds-kontoret erhålla godtgörelse för den brist, som härigenom, enligt rikshufvudboken, uppkommer i de för statsutgifternas bestridande anvisade tillgångar. Skulle under löpande året visa sig, att Statskontorets inkomster äro otillräckliga för bestridande af dess utgifter, åligger det Riksgälds-kontoret att, sedan Kongl. Maj:t, uppå Statskontorets underdåniga anmälan, pröfvat behofvet, för dess fyllande tillhandahålla Statskontoret det belopp, Kongl. Maj:t för sådant ändamål finner för godt bestämma: dock med förbindelse för Statskontoret att, så snart dess tillgångar det medgifva, återgälda hvad Riksgälds-kontoret sålunda förskjutit.

§ 47.

Derest någon af de vid statsregleringarne för åren 1870, 1871, 1872 och 1873 i egenskap af *förslagsanslag* beviljade och såsom sådana i Riksstaten för samma år uppförda utgiftssummor skulle under ett eller annat år befinnas otillräcklig för dermed afsedda ändamål, åligger det Riksgälds-kontoret att bristen efter årets slut Kongl. Statskontoret ersätta; hvaremot de *besparingar*, som kunna å dessa anslag uppkomma, böra för hvarje år till Riksgälds-kontoret aflemnas; ankommande på Kongl. Statskontoret att antingen i den enligt nedanstående § 75 för samma år upprättade öfverskottsliqvid upptaga bristerna i omförmälda anslag, eller ock, på grund af uppgjord och vederbörligen granskad särskild liqvid, rörande de till en eller flera hufvudtitlar hörande förslagsanslags brister och besparingar, från Riksgälds-kontoret reqvirera det ersättningsbelopp, som enligt denna liqvid Kongl. Statskontoret tillkommer; dock bör, innan sådan reqvisition sker, Riksgälds-kontoret hafva i stadgad ordning erhållit godtgörelse för alla å enahanda anslag under nästföregångna år uppkomna besparingar.

§ 48.

Som, enligt de under 1850—1851 samt 1853—1854 års riksdagar fattade beslut i fråga om beskattningsväsendets förenkling, innehafvare af indelta anslag utaf *hemmansräntor* och *kronotionde* skola, för upphörande af såväl deras dittills åtnjutna optionsrätt, att dessa anslag *in natura utfordra*, som rättigheten att, då för räntorna och tionde *lösen* med penningar eger rum, af räntegifvarne uppbära *forsellön*, hållas skadeslöse på det sätt, att de af Statsverket årligen erhålla ersättning med samma belopp, hvarmed forsellönen förut författningsenligt tillgodonjutits; så bör Riksgälds-kontoret, vid de årliga liqviderna med Kongl. Statskontoret, godtgöra sistnämnda verk det belopp, som enligt afslutad rikshufvudbok är af detsamma till sådan ersättning förskottsvis utgifvet.

§ 49.

Till följd af Rikets Ständers under riksdagen åren 1850 och 1851 vidtagna

beslut, att de under namn af *begrafningshjelps-* eller *nådårsbesparing* tillförene föreskrifna innehållningar å embets- och tjenstemäns löner borde upphöra, men förut gällande föreskrifter i fråga om utbetalningar till aflidne embets- och tjenstemäns sterbhus af de löne-innehållningar, hvilka såsom dylik besparing blifvit vederbörligen iakttagna, likväl komma att fortfarande tjena till efterrättelse, — böra de utgifter, som i sådant hänseende under hvart och ett år blifvit utaf Statsverkets medel förskjutna, ersättas af Riksgälds-kontoret genom de gjorda utbetalningarnes upptagande i den för samma år föreskrifna och på rikshufvudboken grundade liqviden mellan Stats- och Riksgälds-kontoren.

§ 50.

Uti ofvan omförmälda årliga liqvid böra jemväl till ersättning af Riksgälds-kontoret upptagas sådana kostnader, som kunna uppkomma och af statsmedlen blifvit förskottsvis bestridda för de vid *båtsmanshållet indelta rotarnes sammanförande* inom lämpliga distrikter, enligt Rikets Ständers derom hos Kongl. Maj:t under 1850—1851 års riksdag gjorda anhållan.

4:o. På Riksgälds-kontoret anvisade kreditiver.

§ 51.

Till följd af stadgandet i Regeringsformens 63 § har Riksdagen anslagit och till utbetalning från Riksgälds-kontoret anvisat en *kreditivsumma* af tre millioner Riksdaler, för att *vid infallande krig* af Konungen *lyftas*, sedan han Stats-Rådet in pleno hört och Riksdagen sammankallat. Riksdagens å denna summa utfärdade förseglade anordning får ej förr brytas eller summan af Fullmäktige utbetalas, än sedan riksdagskallelsen blifvit i hufvudstadens kyrkor vederbörligen kungjord.

§ 52.

Den *kreditivsumma*, som, enligt ofvan åberopade grundlagsstadgande, bör å Riksgälds-kontoret anvisas, för att, på sätt detsamma innehåller, under tiden mellan innevarande och nästkommande riksdag vara tillgänglig, då Konungen till *rikets försvar eller andra högst vigtiga och angelägna ändamål*, sedan hela Stats-Rådets tankar deröfver blifvit inhemtade, finner den vara oundgängligen nödig, har Riksdagen fastställt till en million femhundra tusen Riksdaler.

§ 53.

För bestridande af ifrågakommande *utbetalningar* utaf de genom nästföregående §§ å *Riksgälds-kontoret anvisade kreditiver* böra detta verks härtill dispo-

nibla tillgångar begagnas, och, i fall dessa icke äro tillräckliga, de derutöfver erforderliga medlen af Riksgälds-kontoret upplånas mot Kontorets obligationer, ställda till inlösen antingen efter viss förfallotid eller efter föregången uppsägning; egande Fullmäktige att, med hänsigt till de vid upplåningen sig företeende omständigheter och förhållanden, bestämma räntevilkoren samt fastställa betalningsterminerna för dessa obligationer; dock får obligationernas förfallotid icke utsättas sednare än fem år efter deras utgifningsdag.

§ 54.

Till bestridande af sådana *Telegrafverkets oförutsedda utgifter*, som för uppfyllande af traktatsenliga förbindelser kunna erfordras, har Riksdagen medgifvit, att Kongl. Maj:t må ega att, i händelse verkets egna medel dertill icke lemna tillgång, i Riksgälds-kontoret utbekomma förskott till belopp af högst etthundrafemtiotusen Riksdaler.

5:o. Från Riksgälds-kontoret utgående riksdags- och revisions-kostnader, aflöningar, förvaltningsutgifter m. m.

§ 55.

Alla på Riksdags beslut grundade utgifter för *riksdagskostnader* skola, intilldess annorlunda af Riksdagen förordnas, utgå af Riksgälds-kontorets medel och, under behörigt iakttagande af samma genom Riksdagens Stats-Utskott Fullmäktige till efterrättelse härvid meddelade beslut, omedelbart från detta verk till vederbörande utbetalas, hvarförutan sådana af Riksdag föranledda utgifter, som i anseende till deras föremål eller beskaffenhet dels redan blifvit, dels framdeles varda af Kongl. Maj:t godkända och å Kongl. Statskontoret anvisade, må, efter erhållna reqvisitioner och anställd granskning af derför aflemnade verifikationshandlingar, Kongl. Statskontoret af Riksgälds-kontoret godtgöras.

§ 56.

Kostnaderna för nödiga reparationer och andra arbeten, för vederbörligt underhåll så väl af den för *Riksgälds-kontoret* anvisade, som af de för *Riksdagens* sammankomster afsedda *fasta egendomar*, äfvensom för de uti samma egendomar befintliga inventariers underhåll och komplettering, skola utaf Riksgälds-kontorets medel bestridas, i likhet med andra till så kallade *kontorsexpenser* vanligen hänförda utgifter.

§ 57.

Jemte det Riksdagen beslutat, att det årliga anslag af niohundra Riksdaler, som vid 1865 och 1866 års riksdag anvisades för bildande af ett mot representationens behof och anspråk svarande *bibliotek* inom Riksdagens hus, fortfarande skall utgå, har Riksdagen medgifvit, att bibliotekets föreståndare må bebo tvänne till biblioteket angränsande rum samt till desamma erhålla nödig vedbrand.

De uti hvardera Kammarens kanslilokal uppställda samlingar af riksdagstrycket jemte de mest nödiga författnings- och lagsamlingar stå mellan riksdagarne under biblioteksföreståndarens vård, och böra dessa samlingar, hvaröfver fullständiga förteckningar skola föras, i mån af behof kompletteras och utvidgas.

§ 58.

Halfva beloppet af de *traktamenten* och *resekostnads-ersättningar*, som tillkomma Riksdagens *Revisorer*, skall, enligt behörigen granskade och godkända räkningar, af Riksgälds-kontorets medel godtgöras; börande jemväl de *arfvoden*, Revisorerne bestämma dels för de i och för Statsverkets revision hos dem anställde sekreterare, kameral- och kanslibiträden samt vaktbetjente, dels för den i och för Riksgälds-verkets revision antagna kansli- och vaktbetjening, utbetalas från Riksgälds-kontoret; hvarifrån jemväl utgår den godtgörelse, som af Kongl. Maj:t i nåder bestämmes för den ledamot af Statskontoret, hvilken haft nådigt förordnande att Revisorerne med upplysningar tillhandagå. Likaledes må Revisorerne på Riksgälds-kontoret anvisa ersättning ej mindre för inköp af papper, skrifmaterialier och andra dylika *utgifter för revisionens behof* samt för annonser rörande Revisorernes sammanträden, än ock för de kostnader, som kunna föranledas af sådana under revisionstiden verkställda resor, som Revisorerne vid sammankomst in pleno ansett nödvändiga.

Kostnaderna för *tryckningen*, *häftningen* och *utdelningen af Revisorernes berättelser* angående granskningen af Stats- och Riksgälds-verkens samt de under Kongl. Kommers-kollegium ställda fonders förvaltning, äfvensom af de förklaringar, som i anledning deraf kunna varda afgifna, böra äfven af Riksgälds-kontorets medel bestridas.

§ 59.

Aflöningen för *Justitie-ombudsmannen* samt den hos honom anställda *kansli-* och *vaktbejening* bör af Riksgälds-kontoret under sista månaden af hvarje qvartal utbetalas; skolande *lönen* för *Justitie-ombudsmannen*, under den tid innevarande riksdags statsreglering kommer att blifva gällande, utgå med sju tusen Riksdaler, eller med lika belopp som Justitiekanslerns lön enligt sagda statsreglering utgör; hvaremot Justie-ombudsmannen, derest han förut innehar tjenst på rikets stat, är

skyldig att den dermed förenade löneinkomst frånträda, så länge han uppbär Justitie-ombudsmans-lönen.

Utöfver den fastställda aflöningen eger den Justitie-ombudsman, som hädanefter tillträder detta embete och dessförinnan icke är i hufvudstaden bosatt, att såsom *flyttningshjelp* uppbära från Riksgälds-kontoret ett tusen femhundra Riksdaler.

För ofvanbemälda *kansli-* och *vaktbetjening* utgår *aflöningen* med följande årliga belopp, nemligen:

för *Sekreteraren* med tre tusen femhundra Riksdaler;
„ *en Kanslist*, som tillika har skyldighet att ombesörja registratorsgöromålen, med två tusen Riksdaler;
„ *en Kanslist* med ett tusen Riksdaler, samt
„ *en Vaktmästare* med sexhundra Riksdaler;

börande Sekreteraren hos Justitie-ombudsmannen, utan särskild ersättning, jemväl bestrida de göromål, som tillhöra sekreterare-befattningen hos Tryckfrihets-komitéen. Derest Justitie-ombudsmannens Sekreterare förut innehar tjenst på rikets stat, skola, vid uppbärandet af ofvanberörda aflöning, samma vilkor och förbehåll iakttagas, som äro stadgade i afseende på utbetalningen af Justitie-ombudsmans-lönen vid enahanda fall.

§ 60.

Till *kostnader* för *Justitie-ombudsmannens embetsresor* bör Riksgälds-kontoret, uppå hans reqvisition och emot derför inom hvarje års utgång afgifvande redogörelse, förskottsvis utbetala en summa af två tusen Riksdaler.

För upphandlingen af *skrifmaterialier* och för andra *expenser* vid *Justitie-ombudsmannens* och *Tryckfrihets-komitéens expedition* bör ett årligt belopp af femhundra Riksdaler, emot behörig redogörelse, förskottsvis af Riksgälds-kontorets medel utanordnas.

Tryckningen och häftningen af ej mindre *Justitie-ombudsmannens årliga embetsberättelse* än hans *särskilda berättelse* till nästkommande Riksdag jemte dertill hörande bilagor böra verkställas och papperet för dessa handlingars tryckning anskaffas genom Fullmäktiges försorg; dock skall den härvid erforderliga korrekturläsningen besörjas på sätt förut skett; börande samtliga trycknings- och häftningskostnaderna för ifrågavarande berättelser och bilagor omedelbart utaf Riksgälds-kontoret godtgöras, utan afdrag å de till expenser för sagda expedition beviljade anslag; hvaremot de medel, hvilka inflyta genom samma berättelsers försäljning i bokhandeln, skola af Justitie-ombudsmannen, som härom eger foga anstalt, inför Fullmäktige särskildt redovisas.

§ 61.

Såsom *arfvode* åtnjuter Fullmäktiges Ordförande tre tusen tvåhundra Riks-

daler samt hvar och en af de öfrige Fullmäktige ett tusen sexhundra Riksdaler årligen; hvarförutom Fullmäktig, som ej är i Stockholm bosatt, eger att för en *resa* årligen till och från *hemorten* uppbära kostnadsersättning, beräknad efter samma grunder, som gälla för beräknandet af resekostnadsersättningen åt Andra Kammarens ledamöter.

§ 62.

Aflöningen för Riksgälds-kontorets tjenstemannapersonal och *vaktbetjening* utgår enligt den af Riksdagen för nämnda verk fastställda aflöningsstat, hvilken icke får öfverskridas; varande nedanstående *vilkor* och *förbehåll* stadgade för tillgodonjutande af den för bemälda tjenstemannapersonal och vaktbetjening, under föregående ridsdagar, beviljade *löneförhöjning:*

1:o Innehafvarne af de ökade lönerna inom Riksgälds-kontoret äro underkastade den vidsträcktare tjenstgöringsskyldighet eller den jemkning i åligganden, som antingen vid en blifvande förändrad organisation af detta verk eller eljest kan varda i allmänhet stadgad; och böra de fullmakter, som för Riksgälds-kontorets tjenstemän utfärdas, innefatta förbehåll om vederbörandes skyldighet att åtaga sig de nya eller förändrade göromål, hvilka kunna dem åläggas.

2:o Sådana uppdrag och bestyr, som, till följd af Rikets Ständers eller Riksdagens förfoganden, böra af tjenstemännen vid Riksgälds-kontoret förrättas, skola, oaktadt särskilda arfvoden för enahanda uppdrag och göromål tillförene utgått, hädanefter inbegripas under vederbörandes bestämda tjensteåligganden; hvadan alltså den framtida vedergällningen för sagda uppdrag och bestyr kommer att innefattas i den aflöning, gällande stat upptager.

3:o De tjenstemän och vaktbetjente, som, till följd af Rikets Ständers under 1862 och 1863 samt 1865 och 1866 års riksdagar fattade beslut, kommit i åtnjutande af löneförbättring, äro icke berättigade att vidare uppbära s. k. ljuspenningar.

4:o De å aflöningsstaten, i egenskap af tjenstgöringspenningar, upptagna arfvoden skola åtfölja utöfvandet af sjelfva tjenstebefattningarne; dock med rättighet för Fullmäktige att medgifva den tjensteman eller vaktbetjent, som af sjukdom hindras från bestridande af sin tjenst, att uppbära det för samma tjenst bestämda arfvode.

5:o Ombudsmannen samt kontorsskrifvare-graden tillhörande tjenstemän må mottaga och bibehålla andra ordinarie tjenster, så vida Fullmäktige icke finna desamma för tjenstgöringen inom Riksgälds-kontoret hinderliga; men de öfrige tjenstemännen vid detta verk få ej innehafva annan ordinarie tjenstebefattning; dock må den ordinarie tjensteman derstädes, som för närvarande innehar befattning utom verket, och, enligt förut gällande stadganden, icke varit skyldig denna befattning frånträda, densamma äfven efter tillträdandet af den på nya staten

uppförda

uppförda lön bibehålla, under vilkor dels att, derest hans utom Riksgälds-kontoret innehafvande syssla skulle vara för tjenstgöringen derstädes hinderlig, från endera tjensten afgå, när Fullmäktige sådant äska, och dels att, vid befordran inom detta verk, frånträda ordinarie tjenstebefattning utom detsamma.

§ 63.

Till *belöning för extra arbeten* och till *uppmuntran för extra ordinarier*, som ådagalagt synnerlig flit och skicklighet, ega Fullmäktige att använda två tusen fem hundra Riksdaler årligen; dock får hvad häraf under årets belopp icke behöft utgifvas under ett påföljande år ej för samma ändamål användas. För öfrigt ega Fullmäktige icke att tilldela betjeningen vid Riksgälds-kontoret hvarken ljuspenningar eller andra arfvoden än de i aflöningsstaterna och detta reglemente särskildt bestämda eller medgifna.

§ 64.

Såsom *begrafningshjelp* eller *understöd för sterbhusen* efter aflidne obemedlade tjenstemän och vaktbetjente vid Riksgälds-kontoret och f. d. General-assistans-kontoret, ega Fullmäktige att, under loppet af hvarje år, disponera en summa af högst tvåhundratjugufem Riksdaler.

§ 65.

Derest *Enke- och Pupillkassans vid Riksgälds-kontoret* afslutade och vederbörligen granskade räkenskaper för tiden till och med det år, då nästa riksdag slutar, skulle visa, att kassans *inkomster* under året *understigit* de *utbetalningar*, som derunder kassan ålegat, må den sålunda uppkomna *bristen*, inom ett belopp af högst tvåtusen tvåhundrafemtio Riksdaler för året, af Riksgälds-kontorets medel godtgöras, under förbehåll likväl, att hvad utaf denna anslagssumma för ett år ej behöft användas icke får för ett annat af kassan tillgodonjutas, och under vilkor att delegarnes bidrag under tiden utgå utan förändring af deras uti det för kassan nu gällande reglemente bestämda belopp, samt att pensionerna för enkor och barn efter embets- och tjenstemän samt vaktbetjente vid Riksgälds-kontoret icke få höjas utöfver en femtedel af den ordinarie lön, hvilken den aflidne delegaren sednast vid detta verk innehaft, och för tjenstemäns samt vaktbetjentes vid f. d. General-assistans-kontoret efterlemnade enkor och barn icke utöfver en fjerdedel af det lönebelopp, efter hvilket den för sistnämnda Kontors tjenstemannapersonal stadgade årliga afgift till samma kassa blifvit beräknad och vederbörligen inbetald.

Angående Riksgälds-kontorets inkomster och de till detta verk särskildt anslagna tillgångar.

§ 66.

De till *Riksgälds-kontoret hörande* och dit *anslagna medel* må icke, under någon föreväpdning eller med hvad vilkor som helst, derifrån ryckas eller användas till andra behof, än dem Riksdagen bestämt. Allt förordnande, som deremot strider, vare kraftlöst (68 § Regeringsformen). Och må, vid liqviderande af Riksgälds-kontorets fordringar, ackord, utan Riksdagens särskilda samtycke, icke medgifvas.

§ 67.

Återstoden af den *allmänna bevillning* och *tilläggsbevillning*, som enligt sistlidet års Riksdags beslut, skall utgöras, liksom *den allmänna bevillning*, hvilken blifvit fastställd vid innevarande riksdag, bör till Riksgälds-kontoret levereras i den ordning och på det sätt författningarne föreskrifva; hvarjemte utestående *restantier* å de förflutna årens bevillningsmedel böra, i den mån de varda indrifna, komma detta verk till godo.

§ 68.

Sedan Riksdagen beslutat att, i stället för den hittills till församlingarne öfverlåtna *folkskoleafgiften*, skall under Åttonde Hufvudtiteln för år 1872 uppföras ett mot nämnda afgift svarande anslag, så kommer den folkskoleafgift, som för år 1871 blifvit debiterad och hvilken under år 1872 inflyter, att till Riksgälds-kontoret levereras.

§ 69.

Den för *stämpling* af *spelkort* stadgade afgift skall ingå till Riksgälds-kontoret, genom hvars försorg för spelkorten föreskrifna konvoluter och manufakturstämpelpapper anskaffas samt i stadgad ordning tillhandahållas; börande Riksgälds-kontoret till allmänna barnhuset i Stockholm samt frimurarebarnhuset och serafimerlasarettet, i stället för den dessa barmhertighetsinrättningar hittills tillerkända andel i denna afgift, utbetala följande årliga belopp, nemligen: till allmänna barnhusinrättningen 27,000 R:dr, till frimurarebarnhuset 1,500 R:dr och till serafimerlasarettet 1,500 R:dr, hvarjemte den i äldre författningar fattigvården i landsortsstäder, der kortfabriker finnas, af kortstämpelafgiften tillagda andel, en skilling banko eller 3¼ öre för hvarje kortlek, som i staden tillverkas, fortfarande må utgå

till de städer, der fattigvården nu uppbär en sådan afgift, men icke framdeles medgifvas för andra städer, inom hvilka kortfabrik möjligen kan uppstå, och icke heller i städer der den uppbäres, såvida kortfabrikationen derstädes utöfver ett års tid blifvit afbruten.

§ 70.

Afgiften för *stämpling* af *tidningar*, skall, så länge denna stämpling fortfar, till Riksgälds-kontoret ingå.

§ 71.

Till Riksgälds-kontoret aflemnas hädanefter, liksom hittills, de *köpeskillingar*, hvilka vid Kronan behållna hemmans samt rekognitions- och Kronans öfriga disponibla skogars *försäljande till skatte* varda erlagda.

§ 72.

Derest den landshöfdingen i Kopparbergs län på lön anslagna kronolägenheten *Hushagen* i Stora Tuna socken af nämnda län varder inom den 14 Mars 1873 till Stora Kopparbergs bergslag försåld mot en köpeskilling af etthundratusen Riksdaler, skall berörda *köpeskilling* till Riksgälds-kontoret ingå.

§ 73.

Riksgälds-kontoret eger jemväl att emottaga de *medel*, hvilka kunna inflyta vid försäljning af Kronan tillhöriga hus i städerna; hvarifrån dock undantagas auktionsmedlen för sådana hus, som äro inköpta för Kongl. Flottans i Carlskrona behof eller för allmänna magasins-inrättningens räkning, så vida ej dessa medel blifvit af Rikets Ständer eller Riksdagen för särskildt ändamål anvisade.

§ 74.

Till Riksgälds-kontorets disposition skola öfverlemnas de *medel*, hvilka, *till följd af anmärkningar* vid räkenskaperna öfver alla till detta verk ingående allmänna utskylder, äro eller blifva levererade.

§ 75.

Från Kongl. Statskontoret bör Riksgälds-kontoret erhålla dels redan uppkomna, men ännu icke aflemnade, dels hädanefter uppkommande *öfverskott å Statsverkets inkomster*, äfvensom behållna och till framtida behof icke reserverade *besparingar* å detta verks utgifter; börande, sedan rikshufvudboken för år 1870 och

hvarje påföljande år blifvit afslutad, en derpå grundad liqvid mellan Stats- och Riksgälds-kontoren uppgöras öfver de sistnämnda verk tillkommande öfverskottsmedel.

§ 76.

Med det i § 26 af 1866 års reglemente stadgade vilkor eger Riksgälds-kontoret att, under hvarje år, från Kongl. Statskontoret emottaga den vid samma års början befintliga behållning utaf de *depositionsmedel*, som från *Landtränterierna* samt *Öfverståthållare-embetets Kansli blifvit* till Kongl. Statskontoret inlevererade.

§ 77.

De medel, som i följd af vederbörande jordegares vid 1828—1830 års riksdag medgifna *lösningsrätt af de å kronoskattejorden växande ekar* hädanefter till Riksgälds-kontoret inflyta, skola bland Riksgälds-kontorets öfriga årliga inkomster bokföras.

§ 78.

Sedan Riksdagen sistlidet år, i enlighet med Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställning, å Sjunde Hufvudtiteln uppfört ett särskildt anslag för *skogsväsendet*, så kommer *skogsplanteringskassans* återstående behållning att till Riksgälds-kontoret öfverlemnas, för att bland dess öfriga tillgångar ingå.

§ 79.

I enlighet med Kongl. Maj:ts Riksdagen delgifna beslut skall behållningen å *fonden för boställsskogars indelning* till regelbunden hushållning till Riksgälds-kontoret öfverlemnas.

§ 80.

I öfverensstämmelse med Riksdagens beslut i fråga om begagnandet af de för *undsättningar* vid *missväxter* eller *felslagna skördar* afsedda medel, intilldess desamma behöfva för sagda ändamål användas, skola dessa medel, till den del de icke äro för anvisade utbetalningar erforderliga, öfverlemnas till Riksgälds-kontoret.

§ 81.

Jemte det Riksdagen' medgifvit, att allt hvad som återbetalas å de undsättningslån, som från 1867 års början till den 27 Mars 1868 blifvit meddelade dels af undsättningsfonden, dels af lyftade medel å *mindre kreditivet*, må till undsättningsfonden ingå, intilldess den på sådant sätt influtna summan uppgår till ett

sammanräknadt belopp, motsvarande de från undsättningsfonden från 1867 års början till samma dag utgifna lån, eller 818,368 Riksdaler 69 öre, har Riksdagen beslutat, att allt hvad som å samma lån derutöfver inflyter bör af Statskontoret till Riksgälds-kontoret inlevereras såsom *afbetalning* å de utaf *mindre kreditivet* lyftade medel.

§ 82.

Jemlikt sistlidna års Riksdags beslut har *Riksbankens under år 1870 upplupna vinst* blifvit för statens allmänna behof med en million trehundrafemtioen tusen Riksdaler till Riksgälds-kontoret anvisad.

§ 83.

Sedan Riksdagen uppdragit åt Fullmäktige i Riksgälds-kontoret att, till bestridande af redan beviljade anslag till Statens jernvägsbyggnader, äfvensom för att bereda tillgång dels för blifvande anslag till jernvägsbyggnader, dels ock för inlösande af ännu utelöpande obligationer för 1867 och 1869 års för jernvägsbyggnaderna upptagna lån, mot fonderade statsobligationer i svenskt mynt å ett sammanräknadt nominelt belopp af tjugufyra millioner Riksdaler samt löpande med fyra procents ränta, som halfårsvis förfaller, ofördröjligen *upplägga ett lån*, hvilket skall, efter hvarje år verkställd utlottning, amorteras under loppet af 40 år, äfvensom bemyndigat Fullmäktige att icke allenast bestämma obligationernas valörer och försäljningspris, utan äfven i öfrigt vid upplåningen tillvägagå på det sätt de finna lämpligast och med det allmännas fördel mest öfverensstämmande, samt Kongl. Maj:t genom nådig kungörelse den 1:sta Mars innevarande år gillat och fastställt de i afseende på detta lån af Riksdagen meddelade bestämmelser, har Riksdagen beslutat det Fullmäktige må, utöfver det belopp, som erfordras till fyllande af den utaf 1870 och 1871 års Riksdagar bestämda upplåningssumma af 18,200,000 R:dr, genom försäljning af obligationer upplåna ytterligare sju millioner femhundratusen Riksdaler, under iakttagande deraf, att försäljning af 1870 års femprocents obligationer icke må ega rum, derest icke för dem erhålles en så hög betalning, att den effektiva ränta, Riksgälds-kontoret för de upplånta penningarne kommer att erlägga, understiger den effektiva räntan för de fyraprocents obligationer, som samtidigt af Riksgälds-kontoret försäljas.

I öfrigt gäller till efterrättelse i afseende på ofvanberörda fyraprocents obligationer:

a) att penningar, som genom försäljning af dessa obligationer inflyta, icke må användas för andra än de här ofvan omförmälda ändamål;

b) att till ränteliqvider och kapitalskuldens amortering anvisas ett årligt anslag, motsvarande det belopp, som hvarje år erfordras för sagda liqviders och

amorterings verkställande; börande detta anslag, till dess hela skulden blifvit i stadgad ordning betald, årligen utaf Riksgälds-kontorets medel afsättas; samt

c) att de uti nästföregående moment omförmälda ränte- och amorteringsanslag skola ingå till en särskildt redovisad liqvidations- och amortissementsfond, hvars behållning skall för det med dessa medel afsedda ändamål oförryckt tillhandahållas och användas, så att ränteliqviderna vid derför bestämda terminer varda ovilkorligen fullgjorda och skuldens betalning i föreskrifven ordning verkställd; och skola de till liqvidations- och amortissementsfonden influtna medel, så vidt ske kan och denna fond åliggande liqvider medgifva, städse på säkert och ändamålsenligt sätt göras fruktbärande.

Dessutom böra Fullmäktige — sedan Kongl. Maj:t numera bifallit Riksdagens i underdånig skrifvelse framställda begäran derom att *utlottningslistorna* rörande såväl 1870 års, som öfriga i *svenskt mynt* förskrifna *statsobligationer*, må såsom bihang få medfölja Svensk författningssamling — föranstalta, det nämnda listor hädanefter varda till vederbörande behörigen aflemnade, för att på nämnda sätt komma till allmänhetens kännedom.

§ 84.

Då obligationer och räntekuponer för de af Riksgälds-kontoret upptagna lån icke varda inom den för deras inlösande bestämda *preskriptionstid* hos Riksgälds-kontoret företedda, skola de medel, hvilka för infriandet af sådana obligationer och räntekuponer innestå hos de för lånen afsatta liqvidations- och amortissementsfonder, öfverföras till Riksgälds-kontorets allmänna kassa, för att till fyllande af Kontorets öfriga behof kunna användas.

§ 85.

De till Riksgälds-kontoret influtna uppbördsmedel eller aflemnade behållningar, äfvensom de för jernvägsbyggnaderna upplånta medel samt detta verks öfriga *kontanta tillgångar skola,* så vidt och så länge de icke behöfva användas för samma verk åliggande utbetalningar, *hållas allmänna rörelsen tillhanda* och *göras räntebärande* genom desammas utlåning emot skuldförbindelser, som Fullmäktige anse innefatta full säkerhet och hvilka antingen äro afgifna af städer och menigheter eller inom riket befintliga, af Kongl. Maj:t oktrojerade, penningeförvaltande verk och inrättningar, eller ock försedda med hypotek af räntebärande obligationer eller förbindelser, utfärdade af sådana verk och inrättningar samt andra större bolag och föreningar, som efter erhållna, af Kongl. Maj:t meddelade oktrojer eller fastställda reglementen trädt i verksamhet. Vid sådan utlåning skola Riksgälds-kontorets räntebärande obligationer såsom hypotek åtnjuta företräde framför hvarje annan erbjuden säkerhet. Utlåningstiden må af Fullmäktige bestämmas, dock får

densamma icke öfverskrida sex månader efter nästa riksdags början. Lånesummans förhållande till derför hypotiserade obligationers kapitalbelopp, äfvensom den ränta, hvilken för ifrågavarande lån skall till Riksgälds-kontoret erläggas, må likaledes, med afseende å dessa obligationers afsättlighet och den vanliga penningeräntans belopp, af Fullmäktige bestämmas; egande Fullmäktige jemväl att för sådana medel uppköpa antagliga obligationer, som förfalla inom viss bestämd tid, eller anses kunna utan svårighet och kapitalförlust vid inträffande behof föryttras.

§ 86.

För bestridande af Riksgälds-kontoret åliggande utbetalningar eger detta verk att begagna ett *kreditiv å Riksbanken* till belopp af högst en million femhundratusen Riksdaler, mot fyra procent årlig ränta å hvad som af kreditivet lyftas; börande i afseende på kreditivets begagnande de uti banko-reglementet derom meddelade föreskrifter lända till efterrättelse.

§ 87.

Derest sådant för verkställigheten af Riksgälds-kontoret åliggande utbetalningar finnes nödvändigt, ega Fullmäktige att anskaffa dertill *erforderliga medel* genom *upplåning* mot Riksgälds-kontorets *skuldförbindelser*, eller begagnandet af *krediter*, allt på vilkor som Fullmäktige ega bestämma. I afseende på upplåning emot tryckta eller graverade *obligationer* lemnar Riksdagen särskilda föreskrifter.

§ 88.

De medel, som inflyta å den s. k. *Statslånefondens utestående fordringar*, skola, efter afdrag af nödiga förvaltningsutgifter, till Riksgälds-kontoret aflemnas.

Angående uppbörden och redovisningen af de till Riksgälds-kontoret ingående bevillnings- m. fl. medel.

§ 89.

Allmänna bevillningen uppbäres och redovisas på sätt i gällande författningar är stadgadt; och åtnjuta de tjenstemän samt öfrige vederbörande, som med uttaxeringen och uppbörden af bevillningen ega befattning, de uti Bevillnings-stadgan dem tillerkända arfvoden och traktamenten.

Likaså ega kronofogdarne och landskontoren att för uppbörden och redo-

visningen af arfs- och testaments-bevillningen tillgodonjuta de särskilda arfvoden, som uti derom gällande författningar finnas bestämda.

§ 90.

I afseende på uppbörden, levereringen och redovisningen af de *stämpel-afgifter*, som för *tidningar* och *spelkort* skola erläggas, komma derom gällande författningar att tjena till efterrättelse; börande kostnaden för den i Riksgälds-kontoret skeende tidningsstämplingen af detta verks medel bestridas; och må vedergällningen för sagda stämplings verkställande och kontrollerande hädanefter utgå efter samma beräkningsgrund som hittills. Likaledes böra de stampar, som vid den i orterna förefallande tidningsstämpling måste begagnas, på Riksgälds-kontorets bekostnad anskaffas. Men för öfrigt skall kostnaden för denna stämpling, med det i författningarne bestämda belopp, utaf de influtna *stämpelmedlen* godtgöras.

§ 91.

I början af hvarje månad insändas från *landtränterierna* till Riksgälds-kontoret *förslag* öfver de, under nästföregående månad, för nämnda Kontors räkning *influtna medel;* hvilka förslag ovilkorligen böra vara af landskontoren till riktigheten bestyrkta.

§ 92.

De till Riksgälds-kontorets disposition uti landränterierna influtna *uppbörds-* och *anmärknings- m. fl. medel* öfversändas och *levereras* derifrån omedelbarligen till Riksgälds-kontoret; egande landträntmästarne att, under de vilkor och förbehåll författningarne stadga, sig till godo beräkna och i räkenskaperna afföra dem tillkommande remisslage för de penningeremisser, som från ränterierna till Riks-gälds-kontoret expedieras.

§ 93.

För de medel, som, till följd af Kongl. Kammarrättens Öfverrevisions-departements anmärkningar eller vederbörande Advokatfiskals-embetens åtgärder för Riks-gälds-kontorets räkning inflyta, godtgör Riksgälds-kontoret, efter behöriga reqvisitioner, de i författningarne stadgade *observations-* och *indrifnings-arfvoden.*

§ 94.

Öfver Riksgälds-kontorets samtliga tillgångar och skulder samt inkomster och utgifter, deruti jemväl inberäknade de för jernvägsbyggnaderna upplånta och

dels

dels såsom anslag, dels såsom lån, utgifna medel, uppgöres och afslutas för hvarje år en fullständig *hufvudbok;* hvarförutan fortfarande bör föras en särskild räkenskap öfver de *fonderade statslånens liqvidations-* och *amortissementsfonder.* Hufvudboken skall dock summariskt redovisa äfven dessa fonders ställning vid årets början och slut samt den förändring desamma under årets lopp undergått. Såväl hufvudboken som den särskilda redovisningen för liqvidations- och amortissementsfonderna skola inom den 1 Juli året näst efter det, hvilket dessa räkenskaper omfatta, vara afslutade och renskrifna samt före den 1 derpå följande September behörigen granskade.

Riksgälds-kontorets hufvudböcker böra vid lämpliga tider hållas Kongl. Statskontoret tillhanda, på det att den Riksgälds-kontoret tillkommande förvaltning af allmänna medel jemväl må kunna i rikshufvudboken intagas.

§ 95.

Under loppet af Juli månad hvarje år böra till upplysning för allmänheten om Riksgälds-kontorets ställning, särskilda, efter det dermed afsedda ändamål lämpade, *utdrag af detta verks räkenskaper* för det nästföregående året genom trycket offentliggöras och jemte allmänna tidningarne utdelas.

§ 96.

I April månad hvarje år upprättas uti Riksgälds-kontoret *liqvid med Statsverket* för det sistförflutna året. Af denna liqvid meddelas Kongl. Statskontoret tvänne exemplar, hvaraf det ena, derå Fullmäktige tecknat sitt godkännande, bör derstädes qvarstadna, samt det andra, sedan det blifvit försedt med anteckning om liqvidens godkännande af Kongl. Statskontoret, bör till Riksgälds-kontoret återställas, för att såsom verifikation dess hufvudbok biläggas.

Angående Styrelsen öfver Riksgälds-kontoret.

§ 97.

Förvaltningen af Riksgälds-kontoret, dess medel och tillhörigheter är utaf Riksdagen uppdragen åt *sju Fullmäktige,* hvilka vid lagtima riksdag utses i den ordning 71 § Riksdags-ordningen stadgar.

Vid Fullmäktiges sammankomster *föres ordet* af den, som af Riksdagen blifvit dertill utsedd; tillkommande Fullmäktige att sjelfve bland sig välja en *vice Ordförande* att föra ordet när hinder för Ordföranden inträffar.

§ 98.

Uppkommer ledighet bland Fullmäktige, inträder *suppleant*, enligt af Riksdagen bestämd ordning.

§ 99.

Är Styrelsen ej så fulltalig, som för besluts fattande erfordras, enligt hvad här nedan föreskrifves, eger Fullmäktiges ordförande att inkalla erforderligt antal *suppleanter*.

§ 100.

Fullmäktige äro förbundne att vid *Riksgälds-kontorets förvaltning* ställa sig till efterrättelse ej mindre *Rikets grundlagar* än äfven detta *reglemente* samt öfriga rörande Riksgälds-kontoret gällande *föreskrifter;* börande Fullmäktige doldt och förtegadt hålla hvad vid Kontorets förvaltning förefaller, som *tyst vara bör.*

§ 101.

Blir Fullmäktig ledamot af Stats-Rådet eller kommer i den författning, att han, jemlikt något af mom. a, b, c, d och e uti 26 § Riksdags-ordningen, icke må såsom riksdagsman godkännas, skall han genast *frånträda Fullmäktigs befattningen* och suppleant inträda i hans ställe.

§ 102.

Jemte noggrannt iakttagande af hvad i afseende på förvaltningen af Riksgälds-kontoret och dit anslagna medel är stadgadt, *åligger Fullmäktige* att omsorgsfullt vårda och befrämja detta verks rätt, säkerhet och förmån samt för öfrigt vidtaga alla på Fullmäktige ankommande åtgärder i och för verkställigheten af de i sådant afseende meddelade beslut samt Fullmäktige gifna uppdrag.

§ 103.

Fullmäktige må vara obetaget att, om sådant finnes lämpligt eller nödvän-

digt för lånetransaktioner, utse ombud för bedrifvande af dervid erforderliga underhandlingar, äfvensom att åt särskilde *Deputerade* uppdraga bestyren med lånemedlens indragning samt verkställighet af de för Riksgälds-kontorets räkning erforderliga utländska liqvider; allt i öfverensstämmelse med de beslut och föreskrifter, som Fullmäktige ega meddela.

Desse Deputerade, hvilkas antal af Fullmäktige bestämmes, böra *väljas* vid slutet af hvarje qvartal; och verkställes berörda val, dervid förut varande Deputerade kunna omväljas, på sätt sista punkten af § 112 innehåller. Med hänsigt till erforderliga *namnteckningar* å *vexlar* jemte öfriga *expeditioner*, böra långifvarne och andra vederbörande underrättas om de förändringar, som bland Deputerade inträffa. Deputerade ega att sig emellan, såsom lämpligast synes, *fördela* dem tillhörande *göromål*, och skola de inför Fullmäktige vid hvarje sammankomst redogöra för sina åtgärder under den efter Fullmäktiges nästföregående sammankomst förflutna tid. Deputerade äro i afseende på utöfningen af sina uppdrag *ansvarige* enligt allmänna lagen och gällande författningar. I förhållande till beskaffenheten och omfånget af de göromål, som varda åt Deputerade uppdragna, må Fullmäktige bestämma de arfvoden, hvaraf Deputerade kunna anses hafva gjort sig förtjente. På Deputerade ankommer, att, derest göromålens behöriga gång sådant fordrar, antaga *nödiga biträden;* och må Fullmäktige dels till godtgörande af de ökade göromål, som en del tjenstemän får vidkännas i följd af särskilda bestyr med statsskulden, dels till lämpliga arfvoden åt Deputerades biträden använda ett årligt belopp af Sextusen Riksdaler.

§ 104.

Befallningar, som af någon annan än Riksdagen meddelas angående användandet af *Riksgälds-kontorets tillgångar* eller *förvaltandet* af samma verk, få icke af Fullmäktige åtlydas och efterkommas; varande Fullmäktige, för sina åtgärder i denna egenskap, Riksdagen eller dess Stats-Utskott och Revisorer allena redo skyldige, samt kunna icke för sitt förhållande till *ansvar ställas*, utan i laga ordning och till följd af Riksdagens eller dess Revisorers beslut, eller, mellan riksdagar och revisioner, genom Justitie-ombudsmannen.

§ 105.

Till ledning vid pröfningen och afgörandet af förekommande ärenden, för hvilkas behandling antingen icke några, eller mindre tillämpliga och bestämda föreskrifter blifvit meddelade, ega Fullmäktige att af *Revisorerne* begära *råd* och *yttranden*.

Angående Fullmäktiges sammankomster.

§ 106.

Fullmäktige *sammanträda* en gång i hvarje vecka å tid som af dem bestämmes. Derjemte böra, då ärendenas beskaffenhet och oafbrutna gång sådant fordra, särskilda sammankomster hållas å tid, som Ordföranden bestämmer. Vid hvarje sammankomst skall *protokoll* föras.

§ 107.

Med undantag af de enligt § 103 åt vissa Deputerade uppdragna bestyr och åligganden i afseende å lånen för Statens jernvägsbyggnader m. m., böra alla Fullmäktiges behandling tillhörande *mål* inför Fullmäktige, vid deras *sammankomster*, *föredragas* och få endast der *afgöras*.

§ 108.

Åstundar *Fullmäktig* att under längre eller kortare tid *från staden afresa*, bör han sådant förut vid sammankomst eller hos Ordföranden anmäla samt då tillika uppgifva tiden för sin frånvaro.

§ 109.

Är *Fullmäktig*, som icke, på sätt i näst ofvanstående § föreskrifves, till erhållande af ledighet sig anmält, *genom opasslighet* eller *enskilda angelägenheter* hindrad att sammankomst bevista, bör han sitt förfall hvarje gång tillkännagifva.

§ 110.

Vid sammankomst skola minst *fem Fullmäktige* vara tillstädes; dock må ärenden, som ej tåla uppskof, afgöras af allenast *fyra Fullmäktige*, derest de äro om besluten ense. Frågor om låns upptagande, de i Regeringsformen omförmälda kreditivers utbetalning eller andra ärenden af mera allmän vigt få icke afgöras, och ej heller tjenster tillsättas eller pensioner beviljas, så vida icke minst *fem Fullmäktige äro närvarande.*

§ 111.

Fullmäktige vare ej tillåtet att företaga någon öfverläggning i närvaro af

Konungens ombud, i fall det, utan att af Fullmäktige derom vara anmodadt, skulle vid deras sammankomst sig infinna.

§ 112.

Yppas under Fullmäktiges öfverläggningar *skiljaktighet i meningarne*, böra samtlige närvarande Fullmäktige till protokollet afgifva sina röster, hvilka per capita beräknas. Derest flera skiljaktiga meningar yttras, böra de sinsemellan närmast öfverensstämmande, så vidt möjligt är, sammanjemkas. Då ett lika antal röster utfaller för hvardera meningen, är Ordförandens röst afgörande. Den vid sammankomst närvarande Fullmäktig, som sin röst ej särskildt afgifver, eller, efter började öfverläggning om ett föredraget ämne, sig aflägsnat, anses hafva det då fattade beslutet biträdt.

Sluten omröstning må endast företagas vid val till sådana befattningar, dertill någon bland Fullmäktige kan utses.

§ 113.

Innan Fullmäktiges pröfning underställda ärenden till slutligt afgörande företagas, böra Riksgälds-kontorets *Kommissariats utlåtanden* deröfver inhemtas, så vida sådant för utredningen af härvid förekommande förhållanden erfordras; skolande hufvudsakliga innehållet af dessa utlåtanden i Fullmäktiges protokoll antecknas. Likaledes böra skälen för sådana, af Fullmäktige vidtagna förvaltningsåtgärder och beslut, som grunda sig på särskilda omständigheter och förhållanden, i protokollet anföras.

§ 114.

Föreskrifter och befallningar må, å Fullmäktiges vägnar, Riksgälds-kontorets embets- och tjenstemän icke meddelas utan till följd af beslut, fattadt vid Fullmäktiges sammankomst. Sekreteraren hos Fullmäktige må dock, utan föregången anmälan, mellan sammankomsterna från vederbörande infordra de utlåtanden och upplysningar, som för ärendenas afgörande finnas nödvändiga.

§ 115.

Öfver *Fullmäktiges beslut* i mål, som röra Riksgälds-kontorets tjenstemän eller andra enskilde personer, eger den eller de, på hvilkas rätt och bästa dessa beslut kunna inverka, att hos Revisorerne eller Stats-Utskottet *anföra besvär;* dervid klaganden dock, såvida besvären skola till pröfning upptagas, bör inom tretio

dagar efter bevisligen erhållen del af det meddelade beslutet sitt missnöje deremot hos Fullmäktige skriftligen anmäla; hvarjemte det, vid enahanda äfventyr, åligger honom att sednast en månad före Revisorernes näst förestående sammankomst eller riksdagens början, derest revision derförinnan icke inträffar, sina besvär ingifva till Fullmäktige, af hvilka desamma, jemte utlåtande deröfver, till Revisorerne eller Stats-Utskottet öfverlemnas.

Besvär öfver Fullmäktiges nyss före eller under Riksdagens eller Revisorernas sammanvaro i dylika mål meddelade beslut böra, inom fjorton dagar efter delfåendet, den dagen likväl oräknad, omedelbarligen af vederbörande till Stats-Utskottet eller Revisorerne inlemnas.

Angående Fullmäktige tillhörande särskilda åligganden och uppdrag.

§ 116.

Fullmäktige skola vid början af hvarje år *granska* Kommissariatets anteckningsböcker och protokoller jemte Ombudsmannens diarium för det nästföregångna året samt *genomgå* och *inventera* de under Kommissariatets vård befintliga låne- och säkerhets- med flera handlingar.

§ 117.

En gång hvarje år böra Fullmäktige anställa *besigtning* å det till lokal för *Riksgälds-kontoret* anvisade *hus* samt detta verks *inventarier*. Likaledes bör *besigtning* årligen af Fullmäktige anställas å *Riksdagens hus*, hvilket jemväl står under deras vård och inseende.

§ 118.

Under de tider, då Riksdagen icke är församlad, må *lediga rum* och *lägenheter* inom *Riksdagens hus* af Fullmäktige *hyresfritt upplåtas* för tillfälligt begagnande ej allenast af de komitéer och revisioner, som kunna varda af Kongl. Maj:t sammankallade och för hvilkas sammanträden erforderliga lokaler inom Kronans hus här i hufvudstaden icke finnas att tillgå, utan äfven af allmänna embetsmyndigheter, som antingen af särskild anledning icke kunna för någon tid begagna åt dem anvisade embetsrum eller också sakna egen lokal; egande Fullmäktige, vid

hvarje sådan upplåtelse, föreskrifva de vilkor, som Fullmäktige för de upplåtna rummens samt möblernas och inventariernas noggranna och omsorgsfulla vårdande finna nödvändiga. Dylik upplåtelse bör alltid upphöra så tidigt före Riksdagens sammankomst, att rummen och inventarierna derförinnan kunna vara försatta i ordnadt och fullständigt skick samt, om så erfordras, reparerade.

§ 119.

Då *Revisorerne* öfver Stats-, Banko- och Riksgäldsverken sammanträda, skola *Fullmäktige* till dem afgifva *berättelse om Riksgälds-kontorets ställning* och *förvaltning* under den tid, som Revisorernes granskning kommer att omfatta; och böra, vid samma tillfälle, särskilda *berättelser* af *Kommissariatet* och *Ombudsmannen* vid detta verk afgifvas och genom Fullmäktige till Revisorerne öfverlemnas.

Dessutom skola Fullmäktige, vid nästa riksdags början, till Riksdagen afgifva och till Stats-Utskottet aflemna *berättelse* för hela den tid, som förflutit, sedan Fullmäktiges berättelse till nuvarande Riksdag afgafs; börande jemväl särskilda berättelser för samma tid af Kommissariatet och Ombudsmannen då afgifvas och till Stats-Utskottet af Fullmäktige öfverlemnas.

§ 120.

Efter hvarje revisions slut skola Fullmäktige, på sätt de för Revisorerne utfärdade instruktioner innehålla, föranstalta om *tryckning* och *utdelning* med allmänna tidningarne af *Revisorernes* angående Stats- och Riksgäldsverken afgifna och Fullmäktige tillställda *berättelser* jemte dertill hörande förklaringar, hvilka handlingar äfven genom Fullmäktiges försorg böra till näst derefter sammanträdande Revisorer och Riksdag öfverlemnas.

§ 121.

Före nästkommande riksdags början böra Fullmäktige:

a) föranstalta om *upphandling* af det för tryckningen af Riksdagens protokoller med dertill hörande bihang under samma riksdag erforderliga *papper* och, med behörigt iakttagande af de i sådant afseende meddelade föreskrifter, låta upprätta kontrakter angående verkställigheten af *bihangets tryckning;*

b) upprätta *kontrakter* om tillhandahållande, under riksdagens lopp, af de *skrifmaterialier* och öfriga *effekter,* som för Riksdagens behof kunna erfordras;

c) låta komplettera och iståndsätta *inventarii-persedlarne* i Riksdagens hus.

Vid *verkställigheten* häraf iakttages, att anbud, genom kungörelser i allmänna tidningarne, infordras af dem, som kunna vara hugade att tillhandahålla och leverera berörda effekter eller besörja omförmälda trycknings- med flera arbeten.

För öfrigt ega Fullmäktige att utse någon bland Riksgälds-kontorets tjenstemän, som bör ej allenast före och under riksdagen mottaga, vårda och efter vederbörliga reqvisitioner *utlemna* de upphandlade *effekterna* samt ombesörja de under riksdagens fortgång ifrågakommande *ytterligare uppköp*, äfvensom erforderliga reparationer å inventarie-persedlarne, utan ock vid hvarje kalenderårs slut upprätta och afgifva fullständig redovisning för alla dessa af honom mottagna effekter.

§ 122.

Som, enligt de af Kongl. Maj:t för *Strömsholms nya kanalbolag* den 27 Mars 1863 fastställda reglor, kanaldirektionens förvaltning och kanalverkets räkenskaper skola hvartannat år granskas utaf två *revisorer*, af hvilka den *ene* bör utses af Fullmäktige i Riksgälds-kontoret, så skola Fullmäktige före hvarje revision välja en person att uti berörda revisionsförrättning deltaga. Jemväl skola Fullmäktige, i enlighet med de af Kongl. Maj:t för *Dalslands kanal-aktiebolag* den 7 April 1865 och för *Kinda kanal-aktiebolag* den 21 Oktober 1864 i nåder fastställda bolagsordningar, årligen utse *en revisor* att granska hvartdera af dessa bolags förvaltning och räkenskaper.

§ 123.

Då de *bolag*, som för *jernvägsanläggningars utförande* från Riksgälds-kontoret utbekommit beviljade låneunderstöd, uti sina med Kongl. Maj:t och Kronan afslutade kontrakter medgifvit staten att genom ombud, som Kongl. Maj:t utser, deltaga i de årliga *revisionerna* af bolagens förvaltning och räkenskaper, samt berättelserna om dessa revisioner skola till Kongl. Civil-departementet insändas, böra Fullmäktige efter erhållen del af dessa berättelser taga under öfvervägande, huruvida några åtgärder erfordras för bevarande af Riksgälds-kontorets rätt och säkerhet för de utgifna lånens fortsatta liqviderande.

§ 124.

Uti *Allmänna Hypotheksbankens* styrelse bör en ledamot, som skall vara vice ordförande, utses af Fullmäktige i Riksgälds-kontoret. Likaså utses af Fullmäktige till deltagande i den årliga revisionen af Hypotheksbankens förvaltning och räkenskaper en *revisor*, som vid revisionen förer ordet. Dessutom böra Fullmäktige utse ett ombud vid den allmänna ordinarie sammankomst, som mellan Hypotheksbankens delegare skall ega rum hvarje år efter afslutad revision.

§ 125.

Gemensamt med *Fullmäktige i Riksbanken* skola *Riksgälds-kontorets Fullmäktige:*

a) afgifva sitt underdåniga *yttrande* och *råd* till Kongl Maj:t, i fråga *om den ort*, der Riksdag bör *samlas*, i de fall, då fiendens framträngande eller pest eller andra lika vigtiga hinder göra Riksdags hållande i hufvudstaden omöjligt eller för Riksdagens frihet och säkerhet vådligt (50 § Regeringsformen);

b) efter stadgade grunder uppgöra och *utfärda ny Bevillningsförordning*, i den händelse att vid riksdags slut, bevillningens hela belopp är bestämdt, men Kamrarne icke hunnit om fördelningen deraf blifva ense (109 § Regeringsformen);

c) uti *Justitie-ombudsmans-embetet* genast insätta den man, som blifvit utsedd till efterträdare åt Justitie-ombudsmannen, i fall denne mellan riksdagarne afsäger sig det erhållna förtroendet eller med döden afgår, äfvensom utvälja annan behörig man i stället för Justitie-ombudsmannens utsedde efterträdare, derest han, äfven mellan riksdagarne, afsäger sig förtroendet, eller i Justitie-ombudsmans-embetet insättes, eller med döden afgår (98 § Regeringsformen);

d) för framtida uppsigten och kontrollen öfver *Göta kanals* vidmakthållande *utse* och välja ej mindre en person, för att såsom *ledamot* å Bankens och Riksgälds-kontorets vägnar inträda i *direktionen* öfver nämnda kanal, än ock ett ombud, att å samma verks vägnar deltaga i *revisionerna* af kanalens räkenskaper; skolande valet till ledamot i direktionen förnyas hvarje år, och till ombud vid revisionerna före desammas början; dock må förut härtill utsedde personer kunna återväljas.

Vid Fullmäktiges i Banken och Riksgälds-kontoret gemensamma sammanträden böra, så vidt beslut skall kunna fattas, *fem* af Fullmäktige i hvartdera verket vara tillstädes.

§ 126.

Vid de tillfällen, då riksdagsmäns *fullmakter* granskas af Justitie-statsministern eller den person, Konungen i hans ställe förordnat, skola tre bland Fullmäktige i Riksgälds-kontoret vara tillstädes.

Angående betjeningen vid Riksgälds-kontoret.

§ 127.

Utan hinder af de i detta reglemente och hittills gällande tjenstgöringsordning meddelade föreskrifter, rörande *sättet* och *ordningen* för *tjenstegöromålens besörjande*, ega Fullmäktige deruti besluta och till verkställighet befordra sådana förändringar, hvarigenom, så vidt sig göra låter, utan att nödiga kontroller åsidosättas, den största möjliga enkelhet och skyndsamhet vid ärendenas behandling samt minskning i tjenstemännens antal åstadkommas; egande Fullmäktige derjemte att, under tiden intill nästa riksdag, i den mån förut utgående löner och arfvoden äro eller varda för sådant ändamål författningsenligt disponibla, använda desamma för de nya eller förändrade göromål, som, för verkställigheten af Fullmäktiges i ofvanberörda hänseende vidtagna beslut, komma att detta verks tjenstemän åläggas.

§ 128.

De hos *Fullmäktige* förefallande *kansli-göromål* bestridas af
en *Sekreterare*,
en *Notarie* och *Registrator* samt
en *Kanslist*.

§ 129.

De med Riksgälds-kontorets *dagliga förvaltning* förenade göromål och åligganden besörjas, under Fullmäktiges öfverinseende och med redovisningsskyldighet inför dem, af
tre *Kommissarier*.

Vid *kansli-göromålen* biträdas Kommissarierne af
en *Notarie* och
en *Kanslist*.

Till Kommissariernes biträde vid *uppbörden* af Riksgälds-kontorets inkomster och verkställigheten af dess *utbetalningar* är hos Kommissariatet anställd
en *Bokhållare* (Kassabokhållaren).

Riksgälds-kontorets *hufvudbok* föres och afslutas i det Kommissariatet underlydande *Bokśluts-kontor*, hvarest äfven öfriga räkenskapsgöromål hufvudsakligen förrättas; bestående detta Kontor af
en *Kamererare*,

två *Bokhållare*,
en *Kammarskrifvare* och
två *Kontorsskrifvare;* af hvilka tvänne sistnämnde tjenstemän den ene äfven skall biträda i nedannämnda Kontor, och den andre dessutom tjenstgöra, der Kommissariatet finner hans biträde erforderligt.

Granskningen af Riksgälds-kontorets *räkenskaper*, likasom för öfrigt förefallande *revisionsarbete*, med undantag af den Kommissarierne sjelfve åliggande granskningsskyldighet, besörjes i *Revisionskontoret* af
en *Kamererare*, med biträde af en utaf de i Boksluts-kontoret anställde Kontorsskrifvare.

§ 130.

Riksgälds-kontorets rätt och talan i de *rättegångs- och utsökningsärenden*, som röra detta verk, bevakas och utföras af
en *Ombudsman*.

§ 131.

Vaktbetjeningen utgöres af
en *Vaktmästare*,
tre *Kammardrängar* och
två *Husdrängar*, af hvilka den ene bestrider de denna befattning tillhörande göromål vid Riksdagens hus.

§ 132.

I afseende på samtlige här ofvan uppgifne *embets-* och *tjenstemäns* samt *vaktbetjenters göromål och öfriga åligganden*, kommer den af Fullmäktige, under den 9 Mars 1842, utfärdade *instruktion* och *tjenstgöringsordning*, med deruti sedermera beslutade ändringar och tillägg, att tjena till efterrättelse, under Fullmäktige likväl förbehållen rätt att tills vidare, rörande den vid Riksgälds-kontoret anställda tjenstemannapersonals och vaktbetjenings tjensteåligganden, meddela de ytterligare eller förändrade föreskrifter, som för ärendenas vederbörliga handläggning samt fullgörandet af de uppdrag och göromål, Riksgälds-kontoret fått sig ålagda, kunna anses erforderliga.

Angående lediga tjensters bestridande och tillsättande.

§ 133.

Den *ordinarie tjensteman* eller *vaktbetjent*, som förordnas att under inträffad ledighet, eller i anseende till sjukdoms- eller annat laga förfall, *förrätta annan*

tjenst, än den han sjelf innehar, är, med undantag af de i §§ 127 och 139 förutsatta fall, i allmänhet icke berättigad att derför erhålla särskild aflöning; dock ankommer på Fullmäktige att tillerkänna innehafvaren deraf ett efter omständigheterna lämpadt arfvode, uppgående till högst halfva beloppet af skilnaden mellan hans förut åtnjutande aflöning och löneförmånerna för den tjenst han blifvit förordnad att bestrida.

Extra-ordinarie tjensteman, som vid dylikt tillfälle, på grund af vederbörligt förordnande, *förrättat ordinarie tjenstebefattning,* åtnjuter under den tid, denna tjenstgöring fortfar, den för lägsta tjenstegraden bestämda lön. Vid enahanda förhållande tillgodonjuter jemväl *extra-ordinarie vaktbetjent,* hvilken bestridt kammardrängs- eller husdrängs-göromål, samma aflöning, som för den förrättade sysslan är i staten anslagen.

Vid inträffad ledighet af sådan tjenst, som bör återbesättas, skall, efter afdrag af hvad för tjenstens bestridande måst utbetalas, den *lönebesparing,* hvilken uppkommer, intilldess, efter ansökningstidens förlopp, någon i nedan stadgad ordning blifvit förordnad att förrätta samma tjenst, tillfalla *Enke- och pupillkassan* vid Riksgälds-kontoret.

§ 134.

Då *tjensteman* eller *vaktbetjent* för *enskilda angelägenheters* besörjande erhållit *tjenstledighet,* bör han sjelf vidkännas kostnaden för tjenstens förrättande under den tid tjenstledigheten fortfar.

§ 135.

Innan *ledig tjenst* af Fullmäktige *återbesättes,* skall sådant jemte de med samma tjenst förenade löneförmåner äfvensom tiden, inom hvilken sökande ega att sig anmäla, tillkännagifvas medelst *anslag* på vanliga ställen inom Riksgälds-kontoret. Ansökningstiden bestämmes till minst fjorton dagar från anslagets utfärdande; dock beror af Fullmäktige att utsätta ny ansökningstid, derest, inom den först bestämda tiden, någon till tjenstens erhållande fullt skicklig och lämplig sökande sig icke anmält.

§ 136.

Före *återbesättande* af de *tjenster* och *beställningar,* hvilkas innehafvare *lyda under Kommissariatet,* böra af detsamma upprättas *förslag,* hvarpå en af de sökande uppföres. Öfver dessa förslag kunna *besvär* hos Fullmäktige anföras inom åtta dagar efter det förslagen till Fullmäktiges expedition inkommit; i hvilket afseende underrättelse om dagen, då dylikt förslag ingått, bör genom utfärdadt anslag

meddelas, samt tjenstens tillsättande, i fall flere sökande sig anmält, uppskjutas, intilldess denna besvärstid tilländagått.

§ 137.

För att kunna *antagas* till *tjensteman* vid Riksgälds-kontoret fordras, såvida sökanden icke förut eger befordringsrätt vid detta verk, att hafva undergått sådan examen, som berättigar till inträde i Konungens Kansli eller i allmänna rättegångs- eller räkenskapsverken; dock böra de tjenstemän, som anställas vid Fullmäktiges eller Kommissariatets Kansli-expeditioner, hafva aflagt den akademiska examen, som fordras för att få tjenstgöra antingen i Konungens Kansli eller i rättegångsverken; äfvensom den, hvilken befordras till ombudsmanna-sysslan, ovilkorligen bör hafva fullgjort hvad författningarne föreskrifva i afseende på dem, som i domareväsf må begagnas.

§ 138.

Vid *lediga tjensters tillsättande utnämnes* bland kompetente sökande den, som Fullmäktige, med afseende å verkets fördel samt vigten och ansvarigheten af de särskilda befattningarne, finna till den lediga tjensten mest skicklig och passande.

Angående behandlingen af frågor rörande tjensteförsummelser m. m.

§ 139.

Om någon *Kommissariatet underlydande, ordinarie tjensteman* vid mindre *förseelser i tjensten* ej låtit sig rätta af vederbörande förmäns tillsägelser och varningar eller blifvit beträdd med vårdslöshet eller försummelse i sin tjenstgöring, eller ock i allmänna lefvernet ådagalagt ett mindre värdigt uppförande, bör han inför Kommissariatet erhålla lämplig föreställning och åtvarning till framtida bättring. Inträffar åter enahanda förhållande i afseende på någon af verkets öfrige embets- och tjenstemän, skall denne, efter derom gjord anmälan, förekallas inför Fullmäktige samt tillrättavisas och varnas. I händelse den, som på detta sätt, antingen inför Fullmäktige eller Kommissariatet, undergått första varningsgraden, ej deraf låter sig rätta, ega Fullmäktige att, med afseende å förekommande omständigheter, på längre eller kortare tid suspendera honom från dess innehafvande tjenst, med förlust af hela eller halfva lönen, hvilken under tiden må till ersättning för tjenstens förrättande användas.

§ 140.

Derest *tjensteman*, hvilken förut blifvit för tjensteförsummelse eller annat förhållande *suspenderad*, ånyo gör sig skyldig till dylik förseelse, ankommer på Fullmäktige att, efter förseelsens beskaffenhet, antingen ytterligare *suspendera* honom, eller helt och hållet *skilja* honom från dess vid detta verk innehafvande tjenst och lön. Likaledes beror på Fullmäktiges särskilda pröfning, huruvida Kommissarie, som, till följd af oordentlighet i sina enskilda affärer, blifvit bysatt, eller varit nödsakad till borgenärer afträda sin egendom, må vidare bibehålla och utöfva sin kommissarie-beställning.

§ 141.

Tjensteman, som är *förvunnen* att hafva begått *ärerörigt brott* eller annan *förseelse*, i eller utom tjensten, af den svåra beskaffenhet, att verkets trygghet eller anseende fordrar hans entledigande, har derigenom gjort sig förlustig sin innehafvande tjenst.

§ 142.

Om någon af *vaktbetjeningen* i sin tjenst varit *försumlig*, eller under tjenstgöring befunnits af starka drycker öfverlastad, eller eljest på ett tadelvärdt sätt sig förhållit, må han, efter sig företeende omständigheter, antingen inför Kommissariatet erhålla föreställning eller genast hos Fullmäktige anmälas till suspension eller entledigande.

§ 143.

Innan tjensteman eller vaktbetjent varder *suspenderad* eller *skild från tjensten*, bör hans *skriftliga förklaring* öfver hvad emot honom förekommit infordras. Fullmäktiges beslut, hvarigenom tjensteman suspenderas eller för alltid skiljes från tjensten, bör, jemte hänvisning för *besvärs anförande*, honom skriftligen meddelas. *Tjenst*, som, till följd af sådant beslut, blifver *ledig*, får, derest den afsatte tjenstemannen inom föreskrifven tid anmält sig ämna samma beslut öfverklaga, *icke återbesättas* förr, än besvären blifvit af Stats-Utskottet eller Revisorerne afgjorda, eller den bestämda tiden för besvärens fullföljande försutits; kommande dock den, som emellertid förordnas till tjenstens bestridande, att de med densamma förenade löneförmåner åtnjuta.

§ 144.

Extra-ordinarie tjensteman eller *extra vaktbetjent*, som, utan erhållen tillåtelse eller anmäldt laga förfall, från tjenstgöring uteblifvit under trenne efter hvarandra följande månader, eller vid flera tillfällen undandragit sig att lemna äskadt

biträde der han blifvit anställd, anses hafva förverkat sin rätt att i Riksgälds-kontoret vidare tjenstgöra. Den extra-ordinarie tjensteman eller extra vaktbetjent, som under honom uppdragen tjenstgöring sig försumligt eller felaktigt förhållit och, efter att, på sätt i § 139 stadgas, blifvit varnad, sig icke rättat, bör förklaras vara från Riksgälds-kontoret skiljd. För öfrigt anses den extra-ordinarie tjensteman eller vaktbetjent, som begått ärerörigt brott eller annan förbrytelse af svårare beskaffenhet, vara från verket utesluten.

Angående pensioneringen af Riksgälds-kontorets betjening.

§ 145.

Pensionerna för *embets-* och *tjenstemännen* samt *vaktbetjeningen* vid Riksgälds-kontoret bestämmas efter desses, vid afskedstagandet, å ordinarie aflöningsstaten innehafvande löner.

§ 146.

Tjensteman eller vaktbetjent, som uppnått *sjuttio* års ålder, eller under *femtio* år varit i allmän tjenst, är vid afskedstagandet berättigad att erhålla en *hela lönen motsvarande pension.* Samma pension kan jemväl tillerkännas den tjensteman eller vaktbetjent, som fyllt *sextiofem år* och i allmän tjenst tillbragt *fyratio* år, såvida behörigen styrkt är, att han befinner sig i ett sjukligt eller försvagadt tillstånd.

§ 147.

Den tjensteman eller vaktbetjent, som, efter att hafva uppnått en ålder af *sextio år*, *anhåller om afsked*, må, derest han varit i allmän tjenst omkring *fyratio* år, komma i åtnjutande af pension till ett belopp, som motsvarar trefjerdedelar utaf hans sednast innehafda lön. Innan tjensteman eller vaktbetjent uppnått sextio lefnads- och omkring fyratio tjensteår, kan endast, i händelse af bevislig oförmåga till vidare tjenstgöring, pension vid afskedstagandet honom tilldelas. I sådant fall lämpas densamma efter tjensteåren ensamt, på det sätt att för hvarje dylikt år, som brister i nyssnämnda antal, afdrages en fyrationdedel från ett trefjerdedelar af lönen motsvarande pensionsbelopp. Men för den, som fyllt fyratio tjensteår och sextio lefnadsår, ökas deremot detta pensionsbelopp med en fyrationdedel af lönen för hvarje öfverskjutande tjensteår, eller med en sextiondedel af lönen för hvarje lefnadsår, om ett sådant beräkningssätt finnes för afskedssökanden mera förmånligt.

§ 148.

Då sådant för göromålens säkra och skyndsamma gång finnes oundgängligen nödigt, kunna Fullmäktige på *pensionsstat* förflytta tjensteman, som af *ohjelpligt sjukdomstillstånd* eller *afgjord oförmögenhet* är förhindrad att vidare gagna verket, oaktadt han sig ej om afsked anmält. I sådant fall ega Fullmäktige att, efter omständigheterna, antingen tillägga tjenstemannen hela lönen i pension, ehvad de föreskrifna lefnads- och tjensteåren äro uppnådda eller icke, eller ock tillämpa de grunder för pensions bestämmande, som i nästföregående § äro fastställda.

Derest åter *vaktbetjent* förr, än han uppnått den för *pensions* erhållande bestämda lefnadsålder och tjenstetid, skulle, genom sjuklighet eller af annan orsak, blifva *oförmögen* att sina tjensteskyldigheter vidare fullgöra, ega Fullmäktige att, efter noggrann pröfning af de i hvarje fall förekommande omständigheter och förhållanden, vid hans afskedande tilldela honom en årlig pension, uppgående till högst två tredjedelar af lönen.

---

§ 149.

Med *benämningen Riksdaler*, utan tillägg af orden Silfverspecie eller Banko, förstås öfverallt i detta reglemente *Riksdaler Riksmynt.*

§ 150.

Några tillförene meddelade och mot det nu utfärdade reglementet *stridande stadganden,* angående Riksgälds-kontorets förvaltning och dermed gemenskap egande ämnen, få icke vidare åberopas och tillämpas.

Gifvet och utfärdadt vid lagtima riksdagen i Stockholm den 16 Maj 1872.

På Riksdagens vägnar:

För Första Kammaren: För Andra Kammaren:

G. Lagerbjelke. **A. N. Sundberg.**

n. v. Talman. n. v. Talman.

Bil. A.

Riksgälds-kontorets vid 1871 års slut utbalanserade kapitalskulder, oberäknade de vid samma tid i Kontoret innestående anslagssummor.

§ i 1866 års reglemente.		Tiden, då förbindelserna blifvit utfärdade.	Räntefot.	Återstående kapitalskuld den 31 December 1871.			
				Fonderad skuld.		Icke fonderad skuld.	
3	Obligationer för 1855 års statslån till jernvägsanläggningars bekostande eller understödjande, primitivt 281,900 R:dr R:mt	1855 d. 30/6	3 1/2 och 4 %	R:mt 198,900	—	——	—
4	Dito för 1858 års jernvägslån, 8,190,500 Thlr Pr. C:t	1858 d. 1/3	4 1/2 %	Thlr 6,754,300	—	——	—
5	Dito för 1860 års jernvägslån:						
	a) mot obligationer, ställda på utlottning, å 8,000,000 Thlr Pr. C:t	1860 d. 1/5	4 1/2 %	Thlr 6,812,100	—	——	—
	b) mot premie-obligationer å 2,400,000 Thlr Pr. C:t, bokförda till fem sjettedelar deraf, eller 2,000,000 Thlr .	1860 d. 1/5	—	Thlr 1,427,500	—	——	—
6	Dito för 1864 års jernvägslån å 2,223,000 £ St., hvaraf dock blifvit föryttrade obligationer för endast 555,700 £ St. . .	1864 d. 15/4	4 1/2 %	£ St. 531,000	—	——	—
7	Dito för 1866 års jernvägslån å 9,932,300 Thlr Pr. C:t	1866 d. 8/1	5 %	Thlr 9,788,200	—	——	—
9	Dito för 1861 års statslån, 3,000,000 R:dr R:mt . . .	1861 d. 30/8	4 1/2 %	R:mt 2,631,400	—	——	—

§ i 1866 års reglemente.		Tiden, då förbindelserna blifvit utfärdade.	Räntefot.	Återstående kapitalskuld den 31 December 1871.			
				Fonderad skuld.		Icke fonderad skuld.	
11	Obligationer, utfärdade för Statsverkets skuld till Riksbanken, i anledning af Bankens förskott till 1808 och 1809 års krigskostnader, primitivt 3,872,000 R:dr B:ko, eller i R:mt 5,808,000 R:dr	1841 d. 30/9	4 %	——	—	R:mt 1,716,000	—
13	Dito, hvilka i anseende till sin ordalydelse icke kunna uppsägas eller det s. k. gamla lånet	1798 d. 1811 d. 30/12	5 %	——	—	R:mt 10,125	—
14	Dito, utfärdade såsom grundfond för Allmänna Hypotheksbanken, bokförda inom linien med R:mt 8,000,000 R:dr	1861 d. 1/7	4½ %	——	—	——	—
15	Ännu icke till inlösen företedda Trollhätte slussverks lottsedlar å tillhopa 5,000 Daler Silfvermynt, bokförda inom linien med R:mt 1,250 R:dr, jemte derå upplupen ränta R:mt 2,286: 88	1750 d. 1/8	6 %	——	—	——	—
16	Årliga anslaget till H. M. Konungen 300,000 R:dr (icke kapitaliseradt) . . .	1815 d. 9/11	——	——	—	——	—
17	Ränta å H. K. H. Hertigens af Södermanland, sedermera Konung Carl XIII:s hemgiftskapital, bokfördt inom linien med R:mt 150,000 R:dr	1778	5 %	——	—	——	—

§ i 1866 års reglemente.		Tiden då förbindelserna blifvit utfärdade.	Räntefot.	Återstående kapitalskuld den 31 December 1871.			
				Fonderad skuld.		Icke fonderad skuld.	
18	Innestående fond för Göta kanals underhållande . .	1833 d. 31/12	5	——	—	R:mt 140,889	—
19	Dito för Södertelje kanals dito	——	5 %	——	—	R:mt 45,000	—
20	Fond för Hjelmare kanals och slussverks underhållande (utgör blott ett depositum af fordringshandlingar)	——	——	——	—	——	—
21	Dito för Strömholms kanals dito (dito)	——	——	——	—	——	—
25	Brudgåfvovinster (kapitalskulden afskrifven)	——	——	——	—	——	—
26	Äldre depositionsmedel, levererade från Kongl. Statskontoret, bokförda inom linien med R:mt 146,712: 77	——	——	——		——	—
	(Detta belopp kommer, enligt innevarande Riksdags beslut, att ur räkenskaperna afskrifvas).						
27	Från Kongl. Postverket emottagna medel, som varit inneslutna i öfverblifna bref, bokförda inom linien med R:mt 4,727: 32 . . .	——	——	——	—	——	—
	(Enligt innevarande Riksdags beslut kommer denna skuld att ur räkenskaperna afföras).						
29	Uti f. d. Ridderstolpeska huset intecknad skuld till Stockholms Borgerskaps enkhus	——	4½ %	——	—	R:mt 17,400	—

§ i 1866 års reglemente.		Tiden, då förbindelserna blifvit utfärdade.	Räntefot.	Återstående kapitalskuld den 31 December 1871.			
				Fonderad skuld.		Icke fonderad skuld.	
30	För framlidne Kommerserådet S. B. Hebbes och dess frus fideikommissinnehafvares räkning deponeradt kapital	1865 d. 1/10 1866 d. 19/7	5 %	——	—	R:mt 200,000	—
31	Till Riksbanken, för derstädes, emot diskontvilkor och 2 procent ränta, till 1823 års slut begagnade förskott, bokförd inom linien med R:mt 6,022,278:51 (Denna skuld kommer, enligt innevarande Riksdags beslut, att ur räkenskaperna afskrifvas).	——	——	——	—	——	—
§ i 1867 års reglemente.							
22	Obligationer för 1867 års inhemska lån, 6,000,000 R:dr, till godtgörande af en del af de utaf Riksgälds-kontoret för jernvägsbyggnader förskjutna medel	1867 d. 30/6	5 %	——	—	R:mt 1,501,400	—
§ i 1868 års reglemente.							
90	Obligationer för 1868 års jernvägslån £ Sterling 1,150,000	1868 d. 1/7	5 %	£ St. 1,140,900	—	——	—

§ i 1869 års reglemente.		Tiden, då förbindelserna blifvit utfärdade.	Räntefot.	Återstående kapitalskuld den 31 December 1871.			
				Fonderad skuld.		Icke fonderad skuld.	
77	Post-assuransfonden (ingår bland Riksgälds-kontorets öfriga tillgångar, men med den förbindelse som § 77 i 1869 års reglemente innehåller)	——	——	——	—	——	—
78	Lots- och Fyr-inrättningens reservfond	——	——	——	—	R:mt 200,000	—
85	Obligationer för 1869 års inhemska jernvägslån, R:mt 4,000,000 R:dr	1869 d. 30/9	5 %	——	—	R:mt 4,000,000	—
§ i 1870 års reglemente.							
72	Obligationer för 1870 års jernvägslån à 40,000,000 R:dr, deraf vid 1871 års slut voro utlemnade obligationer åtillhopa 15,192,900 R:dr	1870 d. 30/9	5 %	R:mt 15,192,900	—	——	—

Bil. B.

Riksgälds-kontorets vid 1871 års slut utbalanserade kapitalfordringar för de af dess medel utbetalda eller godtgjorda lån.

§ i 1866 års reglemente.	*Lån till:*	Tiden, då lånet utbetalts.	Annuitet.	Räntefot.	Ursprungliga beloppet.		Kapital-återstod vid 1871 års slut.	
34	Upsala akademis biblioteksbyggnad	1824 1825	2 % jemte ränta.	3 %	75,000	—	15,061	56
36	Uppförande af ett nytt lärohus för elementarläroverket i Jönköping	1861	5 %	4 %	120,000	—	111,098	55
37	Uppförande af byggnader för elementar-läroverket i Halmstad	1866	„	„	25,000	—	25,000	—
„	Uppförande af byggnader för läroverket i Calmar	1866	„	„	40,000	—	40,000	—
„	Uppförande af byggnader för Umeå läroverk	1864	„	„	25,000	—	24,486	84
„	Uppförande af byggnader för läroverket i Falun	1864	„	„	40,000	—	39,183	78
„	Uppförande af byggnader för läroverket i Sala	1865	„	„	12,000	—	11,733	91
39	Uppbyggande af ny kyrka i Christinehamn	1849 1854	2 % jemte ränta.	3 %	37,500	—	23,330	33
40	Lidköpings stad, för ny kyrkas uppbyggande	1851	6 %	4 %	24,000	—	9,763	89
41	Knäreds församling i Hallands län, för kyrkobyggnad	1852	„	„	24,000	—	13,021	1
„	Markaryds församling i Kronobergs län, för kyrkobyggnad	1854	„	„	10,000	—	6,027	60
	Transport	—	—	—	—	—	318,707	47

§ i 1866 års reglemente.		Tiden, då lånet utbetalts.	Annuitet.	Räntefot.	Ursprungliga beloppet.		Kapital-återstod vid 1871 års slut.	
	Transport	—	—	—	—	—	318,707	47
42	Wallentuna församling i Stockholms län, för kyrkobyggnad	1859	6 %	4 %	20,000	—	16,839	74
43	Reparation af Linköpings domkyrka	1850	„	„	30,000	—	10,566	70
„	Reparation af Wexiö domkyrka	1852	„	„	30,000	—	13,355	76
„	Reparation af Skara domkyrka	1858	„	„	25,000	—	18,248	11
„	Reparation af Westerås domkyrka	1858	„	„	22,500	—	17,183	32
„	Reparation af Westerås domkyrka	1860	—	—	28,000	—	28,000	—
44	Carlskrona stads pastorat	1842	5 %	3 %	18,000	—	2,247	35
45	Allmänna barnhusinrättningen i Stockholm	1851	6 %	4 %	75,000	—	44,518	48
47	Staden Wenersborg, byggnadslån	1835 1837	„	„	225,000	—	408	96
48	Staden Wexiös återuppbyggande efter 1838 års eldsvåda	1838	„	„	150,000	—	3,911	72
49	Staden Wexiös återuppbyggande efter 1843 års eldsvåda	1843	„	3 o. 4 %	360,000	—	119,367	62
50	Staden Åmål, byggnadslån	1846	„	4 %	45,000	—	20,108	70
52	Återuppbyggande af den år 1847 nedbrunna del af staden Christianstad	1848—1850	„	„	150,000	—	60,640	56
53	Återuppbyggande af den år 1849 nedbrunna del af staden Lidköping	1852	„	„	63,666	—	33,577	10
	Transport	—	—	—	—	—	707,681	59

§ i 1866 års reglemente.		Tiden, då lånet utbetalts.	Annuitet.	Räntefot.	Ursprungliga beloppet.		Kapital-återstod vid 1871 års slut.	
	Transport	—	—	—	—	—	707,681	59
54	Återuppbyggande af staden Örebro	1854 1855	6 %	4 %	375,000	—	274,358	95
„	Återuppbyggande af staden Jönköping	1855	„	„	100,000	—	69,948	38
55	Återuppbyggande af staden Ekesjö	1857	6 o. 7 %	4 o. $4\frac{1}{2}$ %	200,000	—	152,037	47
56	Staden Christianstad, för ny tomtreglering	1851	7 %	4 %	20,000	—	3,389	62
57	Staden Lidköping, för ny tomtreglering	1854	6 %	„	20,000	—	12,727	20
„	Staden Örebro, för ny tomtreglering	„	„	„	37,500	—	25,082	81
„	Staden Jönköping, för ny tomtreglering	1855	„	„	15,000	—	9,490	42
„	Staden Ekesjö, för ny tomtreglering	1857	„	„	30,000	—	22,847	71
58	Staden Malmö, till kasern- och stallbyggnader	1813—1815	2 % jemte ränta.	„	32,000	—	8,973	62
59	Återuppförande af Conradsfors bruk	1845	6 %	3 %	45,000	—	6,355	79
60	Staden Ystad, för hamnbyggnad	1824	2 % jemte ränta.	„	30,000	—	1,810	57
„	Staden Ystad, för hamnuppmuddring	1857	6 %	4 %	60,000	—	40,249	74
61	Staden Warberg, för hamnanläggning	1844	5 %	3 %	30,000	—	11,691	17
„	Staden Warberg, för hamnanläggning	1849	6 %	4 %	22,500	—	7,107	49
62	Hamnbyggnad vid Cimbrishamn	1843	5 %	3 %	37,500	—	23,660	5
63	Staden Christianstad, för hamnanläggning vid Åhus	1848	„	„	30,000	—	17,076	75
	Transport	—	—	—	—	—	1,394,489	33

§ i 1866 års reglemente.		Tiden, då lånet utbetalts.	Annuitet.	Räntefot.	Ursprungliga beloppet.		Kapital-återstod vid 1871 års slut.	
	Transport	—	—	—	—	—	1,394,489	33
63	Återstående hamnarbeten vid Åhus samt Hernesta kanals fullbordande m. m.	1855	6 %	4 %	30,000	—	16,897	8
67	Staden Westerås, för utvidgande och förbättring af stadens hamn	1849	„	„	30,000	—	9,512	3
„	Uppmuddring af hamnen och segelrännan vid Christinehamn	1850	„	„	36,000	—	13,067	71
„	Anläggning af hamn vid Wadstena	1850	„	„	48,000	—	17,597	24
68	Fullbordande af hamnbyggnaden vid Wadstena . . .	1855	„	„	15,000	—	8,463	—
„	Arboga-åns uppmuddring . .	1855	„	„	15,000	—	8,444	42
„	Upprensning och fördjupning af Köpings å	1855	„	„	20,000	—	11,227	57
69	Anläggning af en hamnbassin invid Carlstad samt en kanal derifrån till Kanikenäset vid Wenern	1859	„	„	100,000	—	69,941	54
„	Hamnbyggnad vid Falkenberg	1859	„	„	47,000	—	32,877	45
„	Fullbordande af hamnarbetena vid Strömstad	1858	„	„	15,000	—	10,576	59
70	Hamnbyggnaden vid Färjestaden i Thorslunda socken på Öland	1858	„	„	12,850	—	8,990	32
71	Byggande af hamn vid staden Grenna	1861	„	„	37,500	—	28,505	6
„	Förbättring och utvidgning af Helsingborgs hamn. . .	1862	„	„	230,000	—	181,526	2
	Transport	—	—	—	—	—	1,812,115	36

§ i 1866 års reglemente.		Tiden, då lånet utbetalts.	Annuitet.	Räntefot.	Ursprungliga beloppet.		Kapital-återstod vid 1871 års slut.	
	Transport	—	—	—	—		1,812,115	36
71	Hamnbyggnad vid staden Åmål	1861	6 %	4 %	8,000	—	6,404	27
„	Fortsättning af hamn- och kanalanläggningen vid Carlstad	1861	„	„	70,000	—	53,188	68
„	Uppmuddring af segelleden mellan Piteå och lastageplatsen Löfholmen samt anläggning af en lastbrygga vid nämnda stad	1861	„	„	26,000	—	19,748	15
„	Rottne-åns upprensning och fullbordande af den påbörjade jetéebyggnaden vid inloppet till nämnda å . .	1861	„	„	10,000	—	7,883	65
72	Slussanläggningar i Clara elf vid Dejefors och Forshaga inom Nedra Ulleruds och Grafva socknar i Wermland	1856	„	„	150,000	—	89,929	82
73	Anläggning af jernväg mellan Christinehamn o. Sjöändan	1849	„	„	100,000	—	31,750	35
74	Anläggning af jernväg mellan Nora och Ervalla . . .	1854	„	„	150,000	—	78,899	87
75	Anläggning af jernväg från Kärrgrufvan inom Norbergs bergslag till sjön Åmänningen	1852 1853	5 %	4 %	150,000	—	125,165	1
„	Fullbordande af samma jernväg	1855 1856	3 %	2 %	150,000	—	123,698	2
76	Anläggning af jernvägen Wessman—Barken	1856 1857	5 %	3 %	200,000	—	137,834	74
„	Fullbordande af sistnämnda jernväg	1858	6 %	4 %	200,000	—	134,152	36
	Transport	—	—	—	—	—	2,620,770	28

§ i 1866 års reglemente.		Tiden, då lånet utbetalts.	Annuitet.	Räntefot.	Ursprungliga beloppet.		Kapital-återstod vid 1871 års slut.	
	Transport	—	—	—	—		2,620,770	28
77	Anläggning af jernväg mellan städerna Falun och Gefle	1855—1859	4 %	2 %	2,400,000	—	1,979,213	41
78	Anläggning af jernväg mellan Hudiksvall och sjöarne Dellen	1858 1859	5 %	4 %	370,000	—	314,384	6
„	Anläggning af jernväg från Söderhamn till sjön Bergviken m. m.	1858—1860	„	„	500,000	—	432,564	23
79	Anläggning af jernväg mellan Borås och Herrljunga	1862, 1863	„	„	1,377,055	24	1,284,308	78
80	Anläggning af jernväg från Eslöfs station på Södra stambanan till Ystad	1864—1866	„	„	2,450,000	—	2,375,096	77
„	Anläggning af jernväg mellan Helsingborg och Årup	1864, 1865	„	„	1,100,000	—	1,063,542	38
„	Anläggning af jernväg mellan Landskrona och Eslöfs station på Södra stambanan	1864—1866	„	„	1,200,000	—	1,147,336	77
„	Anläggning af jernväg mellan Christianstad och Hessleholms station på Södra stambanan	1864, 1865	„	„	720,000	—	678,242	8
„	Anläggning af jernväg mellan Wexiö och Alfvestads station på Södra stambanan	1864	„	„	434,000	—	413,504	22
81	Anläggning af jernväg från hamnen vid Köping till Uttersberg med grenbana till sjön Lillsvan	1864 1865	7 %	„	500,000	—	411,433	79
82	Anläggning af jernväg från							
	Transport	—	—	—	—	—	12,720,396	77

§ i 1866 års reglemente.	§ i 1867 års reglemente.	§ i 1868 års reglemente.	§ i 1869 års reglemente.	§ i 1870 års reglemente.	§ i 1871 års reglemente.		Tiden, då lånet utbetalts	Annuitet.	Räntefot.	Ursprungliga beloppet.		Kapital-återstod vid 1871 års slut.	
						Transport	—	—	—	—	—	12,720,396	77
						Herrljunga öfver Wenersborg till Uddevalla	1865—1867	5 %	4 %	3,240,000	—	3,172,777	71
83	—	—	—	—	—	Uppförande af en jernbro öfver Svartån å landsvägen mellan Linköping och Bergs gästgifvaregård	1852	6 %	„	20,000	—	9,188	8
84	—	—	—	—	—	Brobyggnad öfver Dalelfven i närheten af Gustafs kyrka	1853	„	„	6,000	—	3,377	97
„	—	—	—	—	—	Anläggning af 2:ne flottbroar i närheten af Thorsångs kyrka, den ena öfver Dalelfven och den andra öfver Lillelfven	1859	„	„	10,000	—	7,592	98
85	—	—	—	—	—	Ny bro öfver Helge å vid Christianstad	1858	„	„	100,000	—	66,770	26
86	—	—	—	—	—	Brobyggnad öfver Ume elf invid staden Umeå	1861	„	„	55,000	—	41,796	74
„	—	—	—	—	—	Brobyggnad öfver Ume elf invid staden Umeå	1864	8 %	5 %	20,000	—	15,106	70
87	—	—	—	—	—	Inlösen af landshöfdinge-ackorden	1841 1842	6 %	4 %	226,500	—	23,993	63
88 89 143	11	41 44	31	27	28	Sjösänkningar och andra vattenaftappningar för odlingsföretag	—	—	2, 3, 4 o. 5 %	2,360,732	42	1,877,731	17
						Transport	—	—	—	—	—	17,938,732	1

§§ i 1866 års reglemente.	§§ i 1867 års reglemente.	§§ i 1868 års reglemente.	§§ i 1869 års reglemente.	§§ i 1870 års reglemente.	§§ i 1871 års reglemente.		Tiden, då lånet utbetalts.	Annuitet.	Räntefot.	Ursprungliga beloppet.		Kapital-återstod vid 1871 års slut.	
						Transport	—	—	—	—	—	17,938,732	1
90	—	—	—	—	—	Uppförande af byggnad åt Farmaceutiska institutet . .	1862	5 %	4 %	50,000	—	44,707	72
91	—	—	—	—	—	Dito af byggnader å häradshöfdinge-bostället Mälby i Wester Fernebo socken af Westerås län	1864	„	—	7,000	—	4,550	—
92	—	—	—	—	—	Grundförbättringar å Alnarps egendom .	1864	10 %	—	30,000	—	21,000	—
93	—	—	—	—	—	Segelleds öppnande ifrån Hattefura vid Wenern till sjön Stora Lee	1865, 1867	5 %	3 %	800,000	—	786,314	71
94 118 143	11,9	33,9 41,11	24,11 31,5	22,5	—	Utsträckning af Kinda båtled medelst kanalisering af Stångån från sjön Rengen till Linköpings hamn	1865—1870	„	„	437,500	—	437,500	—
95	—	—	—	—	—	Jemtlands kommunikations aktiebolag	1864, 1865	6 % jemte ränta.	5 %	70,000	—	64,096	41
142	—	—	—	—	—	Staden Carlstad, för reglering af torg, gator och tomter .	1867	6 %	4 %	50,000	—	49,000	—
148	16	—	—	—	—	Uppförande af ny byggnad åt Upsala elementarläroverk.	1867, 1868	5 %	„	140,000	—	140,000	—
„	„	—	—	—	—	Uppförande af ny byggnad åt Westerviks elem.-läroverk	1867, 1868	„	„	20,000	—	20,000	—
						Transport	—	—	—	—	—	19,505,900	85

§ i 1866 års reglemente.	§ i 1867 års reglemente.	§ i 1868 års reglemente.	§ i 1869 års reglemente.	§ i 1870 års reglemente.	§ i 1871 års reglemente.		Tiden, då lånet utbetalts.	Annuitet.	Räntefot.	Ursprungliga beloppet.		Kapital-återstod vid 1871 års slut.	
						Transport	—	—	—	—	—	19,505,900	85
148	16	—	—	—	—	Uppförande af ny byggnad åt Wenersborgs elementarläroverk .	1867, 1868	5 %	4 %	40,000	—	40,000	—
143	11	—	24,10	—	—	Kanal- och slussanläggning mellan sjöarne Östra och Westra Silen på Dalsland	1868, 1869	6 %	„	51,200	—	48,180	86
148	16	—	—	—	—	Uppförande af ny byggnad för Carlsstads högre elem.-läroverk	1868	5 %	„	40,000	—	40,000	—
„	—	—	27	—	—	Förändring och tillbyggnad af elementarläroverks-byggnaden i Skara . . .	1868, 1869	„	„	40,000	—	40,000	—
—	—	47	26	—	—	Lån till reparation af domkyrkan i Carlstad.	1869	6 %	„	23,500	—	22,541	20
						Summa	—	—	—	—	—	19,696,622	91

Bil. **C.**

Under föregående riksdagar på Riksgälds-kontoret anvisade och före den 1 Januari 1872 icke utbetalda anslags- och lånesummor.

§ i 1871 års reglemente.	§ i 1872 års reglemente.		Riksmynt.		Summa Riksmynt.	
		A) Anslag:				
		a) *Beviljade under 1856—1858 års riksdag:*				
5	4	För beskattningsväsendets förenkling samt de nya jordeböckernas afslutande och granskning	2,220	2		
6: 1	5: 1	För fortsatt utgifning af arbetet "Svenskt diplomatarium"	2,456	25		
6: 2	5: 2	Till löneförbättring åt lärare vid stadspedagogier och läraren vid pedagogien i Avesta samt till stads-pedagogiernas utvidgning	2,594	50	7,270	77
		b) *Beviljade under 1859—1860 års riksdag:*				
7	6	För verkställigheten af den beslutade förenklingen af beskattningsväsendet samt de nya jordeböckernas afslutande och granskning	163	4		
8	7	Till befordrande af äldre, i Riksarkivet och andra allmänna eller enskilda samlingar befintliga, för Sveriges historia och offentliga förhållanden vigtiga skrifters och handlingars utgifning	7,900	1	8,063	5
		c) *Beviljade under 1862—1863 års riksdag:*				
9: 2	8: 1	Till understödjande af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar inom Norrbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs och Stora Kopparbergs län samt Elfdals, Fryksdals,				
		Transport			15,333	82

§ i 1871 års reglemente.	§ i 1872 års reglemente.		Riksmynt.		Summa Riksmynt.	
		Transport			15,333	82
		och Jösse härader af Wermlands län, som afse att förminska frostländigheten	3,796	70		
11: 1	8: 2	För ersättande af de förluster, indelnings- och ränte-innehafvare komma att vidkännas genom mjöl- och sågqvarnsräntans upphörande (förslagsanslag)	5,000	—		
11: 2	8: 3	Till vårdandet och förökandet af Kamereraren Carl Sandbergs samlingar	500	—		
12: 1	8: 4	Till fortsatt utskrifning af riksregistraturet	2,000	—		
13	8: 5	Till nationalmusei-byggnadens inredning jemte andra i sammanhang dermed erforderliga kostnader	24,426	59		
10	9	För utarbetande och utgifning genom trycket af en teknisk-ekonomisk beskrifning öfver Statens jernvägsbyggnader (förslagsanslag)	15,000	—	50,723	29
		d) *Beviljade under 1865—1866 års riksdag:*				
14: 4	10: 1	Till understödjande af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar inom Norrbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs och Stora Kopparbergs län samt Elfdals, Fryksdals, Jösse och Nordmarks härader i Wermlands län, som afse att förminska frostländigheten	2,700	—		
14: 5	10: 2	För fortsättning och vårdande af Kamereraren C. Sandbergs historiska och kamerala samlingar . .	500	—		
14: 6	10: 3	Till undervisning i trädgårdsskötsel vid folkskolelärare-seminarierna	1,900	—		
14: 7	10: 4	Till inköp och tillredning af jord för nämnda ändamål	1,251	45		
14: 8	10: 5	Till fortsatt utgifvande af handlingar, som äro af vigt för fäderneslandets historia	1,000	—		
15	11	Till utvidgande af elementarläroverksbyggnaden i Christianstad	10,000	—	17,351	45
		Transport.			83,408	56

§ i 1871 års reglemente.	§ i 1872 års reglemente.		Riksmynt.		Summa Riksmynt.	
		Transport	—	—	83,408	56
		e) *Beviljade vid 1867 års riksdag*				
17: 1	13: 1	Till uppförande af ny arkivbyggnad för Göta Hofrätt och ombyggande af den hofrättshusets tomt omgifvande kaj	3,152	—		
17: 6	13: 2	„ anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar	5,667	—		
17: 8	13: 3	„ understödjande af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar inom Norrbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs och Stora Kopparbergs län samt Elfdals, Fryksdals, Jösse och Nordmarks härader i Wermlands län, som företrädesvis afse att förminska frostländigheten	13,495	—		
17: 9	13: 4	„ löneförbättring utöfver minimilönen åt examinerade folkskolelärare	643	—		
7: 10	13: 5	„ undervisning i trädgårdsskötsel vid folkskolelärare-seminarierna	1,900	—	24,857	—
		f) *Beviljade vid 1868 års riksdag:*				
9: 1	15: 1	Till anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar	11,200	—		
9: 2	15: 2	„ understödjande af mindre hamn- och brobyggnader samt upprensning af åar och farleder . . .	2,000	—		
9: 4	15: 3	„ understödjande af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar inom Norrbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs och Stora Kopparbergs län samt Elfdals, Fryksdals, Jösse och Nordmarks härader i Wermlands län, som företrädesvis afse att förminska frostländigheten	23,944	—		
9: 5	15: 4	„ beredande af arbetsförtjenst åt den i följd af				
		Transport	37,144	—	108,265	56 —

§ i 1871 års reglemente.	§ i 1872 års reglemente.		Riksmynt.		Summa Riksmynt.	
		Transport	37,144	—	108,265	5
		missväxt och dyr tid nödställda befolkningen inom vissa delar af landet	2,500	—	39,644	-
		g) *Beviljade vid 1869 års riksdag:*				
21: 1	17: 1	Till anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar	7,930	—		
21: 2	17: 2	Till understödjande af mindre hamn- och brobyggnader samt upprensning af åar och farleder . . .	5,500	—		
21: 4	17: 3	Till understödjande af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar inom Norrbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs och Stora Kopparbergs län samt Elfdals, Fryksdals, Jösse och Nordmarks härader i Wermlands län, som företrädesvis afse att förminska frostländigheten	25,010	—		
23:	19:	Till undsättande af de genom 1868 års missväxt nödlidande länen	3,000	—		
24:	20:	Till undersökningskostnader för jernvägsanläggningar	12,180	2	53,620	
		h) *Beviljade vid 1870 års riksdag:*				
25: 1	21: 1	Till anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar	69,425	—		
25: 2	21: 2	Till väganläggning mellan Åsele och Wilhelmina kyrkoby i Westerbottens län	5,000	—		
25: 4	21: 3	Till understödjande af mindre hamn- och brobyggnader samt upprensning af åar och farleder . . .	17,750	—		
25: 6	21: 4	Till understödjande af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar inom Norrbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs				
		Transport	92,175	—	201,529	5

§ i 1871 års reglemente.	§ i 1872 års reglemente.		Riksmynt.		Summa Riksmynt.	
		Transport	92,175	—	201,529	58
		och Stora Kopparbergs län samt Elfdals, Fryksdals, Jösse och Nordmarks härader i Wermlands län, som företrädesvis afse att förminska frostländigheten	42,480	—	134,655	—
		i) Beviljade vid 1871 års riksdag:				
27: 4	23: 1	För befästningsarbeten vid Carlsborg	54,300	—		
27: 5	23: 2	„ befästningarne uti inloppet till Stockholm	132,600	—		
27: 6	23: 3	„ befästningarne vid Carlskrona hamn och Hvita Krog	75,000	—		
28: 1	24: 1	Till anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar	150,000	—		
28: 2	24: 2	„ väganläggning mellan Lycksele och Wilhelmina kyrkobyar i Westerbottens län (106,700 R:dr), deraf under år 1872	20,000	—		
28: 3	24: 3	„ understödjande af mindre hamn- och brobyggnader samt upprensning af åar och farleder	20,000	—		
28: 4	24: 3	För tillökning af vågbrytaren utanför Wisby hamn (130,000 R:dr), deraf under år 1872	60,000	—		
28: 5	24: 4	Till understödjande af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar inom Norrbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs och Stora Kopparbergs län, samt Elfdals, Fryksdals, Jösse och Nordmarks härader i Wermlands län, som företrädesvis afse att förminska frostländigheten	60,000	—		
32	27	„ jernvägs anläggande mellan Wexiö och Carlskrona, 1,100,000 R:dr, deraf för år 1872	366,666	67		
35	28	„ liqviderande af staden Stettins fordran hos Svenska staten	116,838	—	1,055,404	67
		Summa anslag			1,391,589	25

§ i 1871 års reglemente.	§ i 1872 års reglemente.		Riksmynt.		Summa Riksmynt.	
		B) Lån:				
		a) *beviljadt under 1865—1866 års riksdag:*				
15	11	Till utvidgande af elementarläroverksbyggnaden i Christianstad	——	—	10,000	—
		b) *beviljadt vid 1870 års riksdag:*				
25: 7	21: 5	För befrämjande af utdikning och aftappning af sanka trakter och sjöar till beredande af odlingsföretag inom rikets mellersta och södra län . . .	——	—	24,400	—
		c) *beviljade vid 1871 års riksdag:*				
28: 6	24: 6	För befrämjande af utdikning och aftappning af sanka trakter och sjöar till beredande af odlingsföretag inom rikets mellersta och södra län	100,000	—		
31	26	Till låneunderstöd för enskilda jernvägar 10,000,000 R:dr, deraf för år 1872.	2,000,000	—	2,100,000	—
		Summa lån			2,134,400	—

Bil. D.

Under 1872 års Riksdag på Riksgälds-kontoret anvisade statsutgifter.

§ och mom. i det nya reglementet.		Beviljade att utgå år 1872.		Beviljade att utgå år 1873.		Summa Riksmynt.	
	A) Anslag.						
29	Till bestridande af Sveriges andel i kostnaderna för H. M. Drottning Lovisas begrafning	34,456	13	——	—	34,456	13
30	„ ökade utgifter till följd af förhöjd kronoskjutslega	3,100	—	——	—	3,100	—
31	„ reseunderstöd åt handtverks- och fabriksidkare	10,000	—	——	—	10,000	—
32	„ ny tomtreglering i Strengnäs . .	20,000	—	——	—	20,000	—
33	„ anskaffande af jernvägsmateriel	600,000	—	——	—	600,000	—
34	„ bestridande af kostnader för Sveriges deltagande i polytekniska utställningen i Moskwa (förslagsanslag)	18,000	—	——	—	18,000	—
35	„ befrämjande af tillgodogörandet af fosforförande lager (förslagsanslag)	6,000	—	——	—	6,000	—
36: 1	„ anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar .	——	—	150,000	—	150,000	—
„ : 2	„ väganläggning mellan Lycksele och Wilhelmina kyrkobyar i Westerbottens län, 106,700 R:dr, deraf under år 1873	——		20,000	—	20,000	—
	Transport	691,556	13	170,000	—	861,556	13

§ och mom. i det nyare reglementet.		Beviljade att utgå år 1872.		Beviljade att utgå år 1873.		Summa Riksmynt.	
	Transport	691,556	13	170,000	—	861,556	13
36: 3	För anläggning af väg från Kangis eller Gyljens bruk i Öfver-Kalix socken af Norrbottens län till den punkt, der vägen från Skröfven till Gellivara kyrkoplats vidtager, 61,330 R:dr, deraf för år 1873	—	—	11,330	—	11,330	—
„ : 4	„ väganläggning mellan Norsjö och Malå kyrkobyar i Westerbottens län 50,000 R:dr, deraf för år 1873	—	—	15,000	—	15,000	—
„ : 5	„ väganläggning mellan Åsele och Dorothea kyrkoby i Westerbottens län 40,600 R:dr, deraf för år 1873	—	—	20,000	—	20,000	—
„ : 6	Till understödjande af mindre hamn- och brobyggnader samt upprensning af åar och farleder	—	—	20,000	—	20,000	—
„ : 7	För tillökning af vågbrytaren utanför Wisby hamn (130,000 R:dr).	—	—	50,000	—	50,000	—
„ : 8	Till understödjande af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar inom Norrbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs och Stora Kopparbergs län samt Elfdals, Fryksdals, Jösse och Nordmarks härader i Wermland, som företrädesvis afse att förminska frostländigheten	—	—	60,000	—	60,000	—
	Transport	691,556	13	346,330	—	1,037,886	13

§ och mom. i det nya reglementet.		Beviljade att utgå år 1872.		Beviljade att utgå år 1873.		Summa Riksmynt.	
	Transport	691,556	13	346,330	—	1,037,886	13
38	Till undersökning af vattendragen i Norrbottens län.	15,000	—	—	—	15,000	—
39	„ ersättning åt K. Statskontoret, för förskottsvis bestridda utgifter	30,474	66	—	—	30,474	66
40	„ återlösande af Wisby f. d. kronokalkugn	60,000	—	—	—	60,000	—
41	„ understöd för mindre undervisningsanstalter för döfstumma barn	10,000	—	—	—	10,000	—
42	„ persedelutredning för Göteborgs hospital	40,000	—	—	—	40,000	—
42	„ bekostande af återstående arbeten vid Göteborgs hospital . . .	33,000	—	—	—	33,000	—
	Summa anslag	880,030	79	346,330	—	1,226,360	79
	B) Lån.						
32	Till ny tomtreglering i Strengnäs .	30,000	—	—	—	30,000	—
36: 9	För befrämjande af utdikning och aftappning af sanka trakter och sjöar till beredande af odlingsföretag inom rikets mellersta och södra län	—	—	100,000	—	100,000	—
	Summa lån	30,000	—	100,000	—	130,000	—

Aflöningsstat för Riksgälds-kontorets embets- och tjenstemän samt vaktbetjening.

	Ordinarie lön.		Arfvode.		Summa.	
Fjerde tjenstegraden:						
1 Sekreterare hos Fullmäktige	4,400	—	600	—	5,000	—
1 Kommissarie	4,400	—	600	—	5,000	—
2 Kommissarier	8,800	—	1,200	—	10,000	—
Tredje tjenstegraden:						
1 Kamererare i Boksluts-kontoret	3,000	—	600	—	3,600	—
1 Kamererare i Revisionskontoret	3,000	—	450	—	3,450	—
Andra tjenstegraden:						
1 Ombudsman	2,000	—	300	—	2,300	—
1 Notarie och Registrator hos Fullmäktige . . .	2,000	—	300	—	2,300	—
1 Notarie hos Kommissariatet	2,000	—	300	—	2,300	—
1 Kassa-bokhållare	2,000	—	300	—	2,300	—
1 Bokhållare i Boksluts-kontoret	2,000	—	300	—	2,300	—
1 Bokhållare i d:o	2,000	—	300	—	2,300	—
Första tjenstegraden:						
1 Kanslist vid Fullmäktiges expedition	1,000	—	150	—	1,150	—
1 Kanslist hos Kommissariatet	1,000	—	150	—	1,150	—
1 Kammarskrifvare	1,000	—	150	—	1,150	—
1 Kontorsskrifvare	1,000	—	150	—	1,150	—
1 Kontorsskrifvare	1,000	—	150	—	1,150	—
Lönetillökning för de tre äldste i denna grad à 500 R:dr för hvardera	1,500	—	——	—	1,500	—
Vaktbetjening:						
1 Vaktmästare	675	—	75	—	750	—
1 Kammardräng	575	—	75	—	650	—
2 Kammardrängar	1,150	—	150	—	1,300	—
1 Husdräng	575	—	50	—	625	—
1 Husdräng	575	—	50	—	625	—
Summa R:dr R:mt	45,650	—	6,400	—	52,050	—

Tillägg: För tjensteman inom *andra* och *tredje tjenstegraden*, som icke innehar annan ordinarie tjenstebefattning, utgör lönen följande belopp, nemligen:
för den, som tjenat i *andra graden* 5 år och derutöfver R:dr 2,500: —
för den, som tjenat i denna grad 10 år och derutöfver „ 3,000: —
för den, som tjenat i *tredje graden* 5 år och derutöfver „ 3,500: —
och
för den, som tjenat i denna sistnämnda grad 10 år och derutöfver . . . . „ 4,000: —

Pensions-stat vid Riksgälds-kontoret.

Förre Registratorn och Arkivarien *Claes Otto Vougt*	1,417	50
Aflidne Krigsrådet *S. G. Ehrenstams* och hans jemväl aflidna enka *Charlotta Gripenstjernas* dotter *Hedvig Aurora Ehrenstam* . .	250	—
Aflidne t. f. Kommissarien vid Riksgälds-kontorets kreditsedelverk, Öfver-krigskommissarien *Fr. Lindstedts* oförsörjda dotter *Siri Aurora Lindstedt*	225	—
Aflidne Notarien *Fr. Bergmans* omyndiga barn	225	—
Summa R:dr R:mt	2,117	50

Anmärkning: Ofvanstående pensioner indragas vid innehafvarens frånfälle och äfven dessförinnan, så vida de för pensionernas utgående stadgade vilkor upphöra.

Förestående två stater, nemligen:

Aflöningsstaten för Riksgälds-kontoret, upptagande en summa af . . . 52,050: —
Pensions-staten vid d:o . . . . 2,117: 50.
äro uppgjorda och fastställda vid lagtima riksdagen i Stockholm den 16 Maj 1872.

På Riksdagens vägnar:

För Första Kammaren: För Andra Kammaren:

G. LAGERBJELKE. **A. N. SUNDBERG.**

n. v. Talman. n. v. Talman.

Fullmäktige i Riksgälds-kontoret,

valde af 1872 års Riksdag.

Ordförande f. d. Statsrådet, Universitets-kanslern, En af de Aderton i Svenska Akademien, Riddaren och Kommendören af Kongl. Maj:ts Orden, Riddaren af Konung Carl XIII:s Orden, Filosofie Doktorn Herr Grefve *Henning Ludvig Hugo Hamilton.*

f. d. Statsrådet, Kommendören med Stora Korset af Kongl. Nordstjerne-Orden, Herr Friherre *Curt Gustaf af Ugglas,* vice Ordförande.

Kaptenen, Riddaren af Kongl. Nordstjerne-Orden, Herr *Carl Gustaf Hierta.*

Expeditionssekretereren och Byråchefen, Kommendören af Kongl. Wasa-Orden, Riddaren af Kongl. Nordstjerne-Orden, Herr Friherre *Alfred Henrik Edvard Fock.*

Grosshandlaren, Riddaren af Kongl. Nordstjerne-Orden, Herr *Samuel Warburg.*

Professoren vid Teknologiska Institutet, Herr Filosofie Doktorn *Hjalmar Holmgren.*

Tillförordnade Sekreteraren i Kongl. Statskontoret, vice Häradshöfdingen, Herr *Per Samzelius.*

Suppleanter:

Öfverste-löjtnanten vid Fortifikationen, Riddaren af Kongl. Svärds-Orden och Kongl. Norska S:t Olafs-Orden, Herr *Erik Gustaf Klingenstjerna.*

Revisionssekreteraren, Riddaren af Kongl. Nordstjerne-Orden och Kongl. Norska S:t Olafs-Orden, Herr *August Östergren.*

General-majoren, Kommendören af Kongl. Svärds-Orden och Riddaren af Kongl. Norska S:t Olafs-Orden, Herr *Otto Nordensvan.*

Revisorer af Stats-, Banko- och Riksgäldsverken
vid 1872 års revision.

För Första Kammaren:

Godsegaren, Herr *Nils Eberhard Hjalmar von Hofsten.*
Godsegaren, Riddaren af Kongl. Nordstjerne-Orden, Herr Friherre *Gustaf Lybecker.*
Kaptenen vid Smålands Grenadierbataljon, Herr *Carl Christofer Ribbing.*
Löjtnanten, Riddaren af Kongl. Nordstjerne-Orden, Herr Grefve *Fredrik Carl von Rosen.*
Kaptenen vid Väg- och Vattenbyggnads-korpsen, Riddaren af Kongl. Wasa-Orden, Herr *Axel Malcolm Lindgren.*
Kaptenen, Herr *Fredrik Ludvig Salomon Hederstjerna.*

Suppleanter:

Ryttmästaren, Riddaren af Kongl. Wasa-Orden, Herr Grefve *Gotthard Wachtmeister.*
Direktören, Riddaren af Kongl. Nordstjerne- och Wasa-Orden, Herr *Isak Gustaf Clason.*
Godsegaren, Riddaren af Kongl. Norska S:t Olafs-Orden, Herr Grefve *Nils Gustaf Alexander Sparre.*

För Andra Kammaren:

Riksdagsmannen, Herr *Gustaf Hæggström* från Westerbottens län.
Telegrafkommissarien, Herr *Carl Arvid Gumælius.*
Riksdagsmannen, Herr *Ola Bosson Olsson* från Christianstads län.
Riksdagsmannen, Herr *Jöns Rundbäck* från Göteborgs och Bohus län.
Riksdagsmannen, Herr *Sven Adolf Hedin* från Stockholms stad.
Riksdagsmannen, Herr *Johan Fredrik Fredriksson* från Upsala län.

Suppleanter:

Riksdagsmannen, Herr *Per Engman* från Wester-Norrlands län.
Riksdagsmannen, Herr *Johan Erik Johansson* från Westerås län.
Kaptenen vid Wermlands regemente, Herr *Julius Mankell.*

Register

öfver

1872 års Reglemente för Riksgälds-kontoret.

—

BIHANG

TILL

RIKSDAGENS PROTOKOLL

VID

LAGTIMA RIKSDAGEN I STOCKHOLM

ÅR 1872.

TIONDE SAMLINGEN.

2dra Afdelningen:

Riksdags-Kansliets Memorial.

N:o 1.

Ank. till Tr.-Exp. den 20 Jan. 1872, kl. 10 f. m.

Riksdagens Kansli-Deputerades Memorial, angående antagande af tjenstemän och vaktbetjening i Riksdagens Kansli.

Vid sammanträde nästlidne dag hafva Herrar Talmän samt Kansli-Deputerade till tjenstemän i Riksdagens Kansli antagit

å Kansli-afdelningen

en sekreterare och en registrator, hvilken sistnämnde äfven kommer att bestrida kanslistgöromålen, samt

å Tryckeri-afdelningen

en föreståndare för denna afdelning, tre korrekturläsare och tre motläsare, äfvensom tre vaktmästare; hvilken åtgärd Kansli-Deputerade få

till Riksdagens godkännande härigenom anmäla;

jemte det Kansli-Deputerade vördsamt hemställa

att, i likhet med hvad vid föregående riksmöten varit förhållandet, Riksdagen måtte medgifva att, derest omständigheterna det påkalla, ytterligare behöflige tjenstemän å Tryckeri-afdelningen må, utan särskild framställning till Riksdagen, kunna i stadgad ordning antagas.

Stockholm den 20 Januari 1872.

C. J. THYSELIUS. W. STRÅLE. J. SJÖBERG. A. E. NORDENSKIÖLD.

STOCKHOLM, TRYCKT HOS ISAAC MARCUS, 1872.

